SCRIPTORVM CLASSICORVM

BIBLIOTHECA OXONIENSIS

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

DIOGENIS LAERTII

VITAE PHILOSOPHORVM

RECOGNOVIT BREVIQVE ADNOTATIONE
CRITICA INSTRVXIT

H. S. LONG

LITTERARVM GRAECARVM PROFESSOR
IN COLLEGIO HAMILTONENSI

TOMVS POSTERIOR

OXONII
TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO
MCMLXIV

OXONII

Excudebat Vivianus Ridler

Architypographus academicus

PRINTED IN GREAT BRITAIN

CATALOGVS EDITIONVM LAVDATARVM

(1) Compendia corporum plures auctores continentium:

Bergk. *Poetae lyrici Graeci* quartis curis recensuit T. Bergk, Lipsiae: Teubner, 1900–1915.

Deichgräber. K. Deichgräber, *Die griechische Empirikerschule*, Berlin, 1930.

Diehl. E. Diehl, *Anthologia lyrica Graeca*, ed. 2, 2 vol., Lipsiae, 1936.

DK. Hermann Diels, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, 6. Auflage von W. Kranz, 3 vol., Berlin, 1951–2.

FGrH. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker*, Berlin, Leiden, 1923– .

FHG. C. et T. Müller, *Fragmenta historicorum Graecorum*, 5 vol., Parisiis, 1841–70.

Hercher. *Epistolographi Graeci* recensuit recognovit Rudolphus Hercher, Parisiis, 1873.

Kink. G. Kinkel, *Epicorum Graecorum fragmenta*, Lipsiae, 1877.

Kock. T. Kock. *Comicorum Atticorum fragmenta*, 3 vol., Lipsiae, 1880–8.

Mann. E. Mannebach, *Aristippi et Cyrenaicorum Fragmenta*, Leiden, 1961.

Mullach. F. A. Mullachius, *Fragmenta philosophorum Graecorum*, 3 vol., Parisiis, 1860–81.

N². Augustus Nauck, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, ed. 2, Lipsiae, 1889.

Orat. Att. J. G. Baiter et H. Sauppe, *Oratores Attici*, 2 vol., Zurich, 1839–50.

Page. D. L. Page, *Poetae Melici Graeci*, Oxford, 1962.

Powell. Iohannes U. Powell, *Collectanea Alexandrina*, Oxonii, 1925.

PPF. H. Diels, *Poetarum philosophorum fragmenta*, Berolini, 1901.

RE. A Pauly, G. Wissowa, W. Kroll, *Real-Enzyklopädie der classischen Altertumswissenschaft*, Berlin, 1894– .

SVF. I. ab Arnim, *Stoicorum veterum fragmenta*, 4 vol., Lipsiae, 1905–24.

Us. Hermannus Usener, *Epicurea*, Lipsiae, 1887.

Wachsmuth. Curtius Wachsmuth, *Sillographorum Graecorum reliquiae*, ed. 2, Lipsiae, 1885 = *Corpusculum epicae poesis Graecae ludibundae*, fasc. alter.

Werhli. Fritz Werhli, *Die Schule des Aristoteles*, 10 vol., Basel, 1944–59.

(2) Tabula editionum:

Achaeus Tragicus—N².

Aenesidemus Cnossius Scepticus—cf. von Arnim in *RE* i. 1023.

Aeschines Socraticus—H. Dittmar, *Aischines von Sphettos*, Berlin, 1912.

Alcaeus—*Poetarum Lesbiorum fragmenta*, ed. E. Lobel et D. Page, Oxford, 1955.
Alcidamas—*Orat. Att.* ii. 155b.
Alcimus—*FGrH* 560F6.
Alcmaeon—DK 24.
Alexander Polyhistor—*FGrH* 273.
Alexis Comicus—Kock ii. 297.
Alexo Myndius—*FGrH* 25.
Amipsias Comicus—Kock i. 670.
Amphicrates—*FHG* iv. 300.
Amphis Comicus—Kock ii. 236.
Anaxagoras—DK 59.
Anaxandrides Comicus—Kock ii. 135.
Anaxilas Comicus—Kock ii. 264.
Anaximenes Lampsacenus—*FGrH* 72.
Andron Ephesius—*FHG* ii. 347.
Antagoras—Powell, p. 120.
Anticlides—*FGrH* 140.
Antigonus Carystius—U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Antigonos von Karystos*, Berlin, 1881.
Antileo—*FGrH* 247.
Antipater Tarsensis—*SVF* iii. 244.
Antisthenes Cynicus—Mullach ii. 274.
Antisthenes Rhodius Historicus—*FGrH* 508.
Apollodorus Atheniensis—*FGrH* 244.
Apollodorus Seleuciensis Stoicus—*SVF* iii. 259.
Apollophanes Stoicus—*SVF* i. 90.
Archedemus Tarsensis Stoicus—*SVF* iii. 262.
Archetimus Syracusanus—*FHG* iv. 318.
Archilochus—Diehl.
Archytas Pythagoreus—DK 47 et J. Nolle, *Ps.-Archytae fragmenta*, diss. Münster, 1914.
Aristagoras Historicus—*FGrH* 608.
Aristippus Philosophus—Mann.
ps.-Aristippus—*FHG* ii. 79.
Aristo Peripateticus—Wehrli vi.
Aristo Stoicus—*SVF* i. 75.
Aristophanes Byzantinus Grammaticus—A. Nauck, *Aristophanis Byzantini grammatici Alexandrini fragmenta*, Hallis Saxonum, 1848.
Aristophanes Comicus—ed. F. W. Hall et W. M. Geldart, ed. 2, 2 vol., Oxon., 1906–7; Kock i. 392.
Aristopho Comicus—Kock ii. 276.
Aristoteles—ed. I. Bekker, 5 vol., Berolini, 1831–70; Valentinus Rose, *Aristoteles fragmenta*, ed. 3, Lips., 1886; Diehl; Page.

CATALOGVS EDITIONVM

Aristoxenus Musicus—Werhli ii.
Bion Borysthenita—Wachsmuth.
Boethus Sidonius Stoicus—*SVF* iii. 265.
Caeneus—*FGrH* 338 F 18.
Callias Comicus—Kock i. 693.
Callimachus—ed. R. Pfeiffer, 2 vol., Oxon., 1949, 1953.
Cercidas Iambographus—Powell.
Chamaeleon Grammaticus—E. Koepke, *De Chamaleontis Heracleotae vita librorumque reliquiis*, Berolini, 1856.
Choerilus Epicus—Kink.
Chrysippus Stoicus—*SVF*, passim.
Cleanthes Stoicus—*SVF* i. 103.
Clearchus Solensis—Wehrli iii.
Cleobulus Lindius—DK 10.
Clitarchus Historicus—*FGrH* 137.
Crates Cynicus—*PPF* 10 et N^2.
Cratinus Comicus—Kock i. 11.
Cratinus Iunior Comicus—Kock ii. 289.
Crinis Stoicus—*SVF* iii. 268.
Daimachus Historicus—*FGrH* 65.
Damon Historicus—*FHG* iv. 377.
Demetrius Byzantinus Peripateticus—*FHG* ii. 624 n.
Demetrius Magnesius—*FHG* iv. 382.
Demetrius Phalereus Historicus—*FGrH* 228 et Wehrli iv.
Demetrius Troezenius—*FHG* iv. 383.
Democritus—*DK* 68.
Demodocus Lyricus—Diehl.
Dicaearchus—Wehrli i.
Didymus Grammaticus—Mauricius Schmidt, *Didymi Chalcenteri grammatici Alexandrini fragmenta quae supersunt*, Lipsiae, 1854.
Dieuchidas Historicus—*FGrH* 485.
Dinarchus—*Orat. Att.* ii. 321.
Dinon Historicus—*FGrH* 690.
Diogenes Apolloniates Philosophus—DK 64.
Diogenes Babylonius Stoicus—*SVF* iii. 210.
Diogenes Oenoandensis—ed. I. William, Lipsiae: Teubner, 1907.
Dionysius Halicarnassensis—*Opuscula*, ed. H. Usener et L. Radermacher, 2 vol., Lipsiae, 1899, 1904.
Dionysius Heracleota Stoicus—*SVF* i. 93.
Dionysodorus—*FHG* ii. 84.
Dioscorides Historicus—*FGrH* 594.
Duris Historicus—*FGrH* 76.
Eleusis—*FGrH* 55.
Empedocles—DK 31.

Ephorus Historicus—*FGrH* 70.
Epicharmus Comicus—DK 23.
Epictetus—ed. H. Schenkl, Lipsiae: Teubner, 1894.
Epicurus—Us.
Eratosthenes—*FGrH* 241.
Eudemus Rhodius Philosophus—Wehrli viii.
Eudoxus Cnidius—H. Brandes in *Jahns Archiv* 13 (1847), pp. 199–222.
Eumelus—*FGrH* 77.
Euphantus Historicus—*FGrH* 74.
Euphorio Epicus—Powell.
Eupolis Comicus—Kock i. 258.
Euripides—ed. Gilbert Murray, 3 vol., Oxon., 1901–13; N².
Favorinus—*FHG* iii. 577.
Glaucus Regiensis—*FHG* ii. 23.
Hecataeus Abderita Historicus—*FGrH* 264.
Hecato—H. Gomoll, *Der Stoische Philosoph Hekaton*, Bonn, 1933.
Heraclides Lembus Historicus—*FHG* iii. 167.
Heraclides Ponticus Historicus—Wehrli vii.
Heraclides Tarsensis Stoicus—*SVF* iii. 258.
Heraclitus—DK 22 et Bywater (vide Tom. priorem, p. v).
Hermarchus—Karl Krohn, *Der Epikureer Hermarchos*, Berlin, 1921 (diss., 1919).
Hermippus Historicus—*FHG* iii. 35.
Hermodorus Platonicus—E. Zeller, *De Hermodoro*, Marburg, 1859.
Herodotus—ed. C. Hude, ed. 3, 2 vol., Oxon., 1927.
Hesychius Milesius—*FHG* iv. 143.
Hieronymus Rhodius—ed. Hiller in *Satura philol. H. Sauppio obtulit amicorum conlegarum decas*, Berolini, 1879, pp. 85 sqq.; et Wehrli x.
Hippias Eleus—DK 86.
Hippobotus—cf. von Arnim in *RE* viii. 1723.
Hipponax—Diehl et Bergk.
Homerus—ed. D. B. Monro et T. W. Allen, 5 vol., Oxon., 1911–20.
Idomeneus Historicus—*FGrH* 338.
Ion Chius—Diehl et *FGrH* 392.
Ister Historicus—*FGrH* 334.
Iustus Tiberiensis—*FGrH* 734.
Leandrius Historicus—*FGrH* 492.
Lobo Argivus—G. Crönert, ‘De Lobone Argivo’, in *Charites für Leo*, Berlin, 1911, pp. 123 sqq.
Lyco—Wehrli vi.
Lycophron Tragicus—N².
Lysias Orator—ed. T. Thalheim, Lipsiae, 1901.
Manetho Historicus—*FGrH* 609.
Melanthius Historicus—*FHG* iv. 445.

Menander Comicus—Kock iii. 3.
Menippus Gadarenus—Wachsmuth.
Menodotus Samius Historicus—*FGrH* 541.
Metrodorus Epicureus—ed. A. Körte in *Jahrbücher für classische Philologie*, Suppbd. 17 (1890), pp. 529 sqq.
Mimnermus Lyricus—Diehl.
Mnesilochus—cf. Kock i. 218, sub nomine Teleclidis.
Mnesimachus Comicus—Kock ii. 436.
Myronianus Amastrianus—*FHG* iv. 454.
Neanthes Historicus—*FGrH* 84.
Pamphila Historica—*FHG* iii. 520.
Panaetius—ed. H. N. Fowler, *Panaetii et Hecatonis librorum fragmenta*, diss. Bonn., 1885.
Parmenides—DK 28.
Persaeus Citieus Stoicus—*SVF* i. 96.
Phaenias Historicus—*FHG* ii. 299, et Wehrli ix.
Phanodicus—*FGrH* 397.
Pherecydes—DK 7.
Philemo Comicus—Kock ii. 478.
Philochorus Historicus—*FGrH* 328.
Philolaus—DK 44.
Phlegon Trallianus—*FGrH* 257.
Phrynichus Comicus—Kock i. 369.
Phylarchus Historicus—*FGrH* 81.
Plato—ed. J. Burnet, 5 vol., Oxon., 1901–6.
Polemo Historicus—*FHG* iii. 108.
Polycritus Historicus—*FGrH* 559.
Posidippus Comicus—Kock iii. 335.
Protagoras—DK 80.
Pythagoras—DK 14.
Satyrus Historicus—*FHG* iii. 162.
Scythinus Teius Poeta Philosophus—*PPF* 6.
Seleucus Grammaticus—*FHG* iii. 500.
Sextus Empiricus—ed. H. Mutschmann et J. Mau, 3 vol., Lipsiae: Teubner, 1912, 1914, 1954.
Silenus Historicus—*FGrH* 27.
Simonides Lyricus—Diehl et Bergk.
Solon—Diehl et Bergk.
Sophilus Comicus—Kock ii. 444.
Sophocles—ed. A. C. Pearson, Oxon., 1923; fragmenta, 3 vol., Cant. 1917.
Sosibius Historicus—*FGrH* 595.
Sosicrates Rhodius Historicus—*FHG* iv. 501.
Sositheus Tragicus—N^2.
Speusippus Philosophus—ed. Paulus Lang, *De Speusippi Academici scriptis*,

accedunt fragmenta, diss. Bonn., 1911.
Sphaerus Stoicus—*SVF* i. 139.
Stesiclides Historicus—*FGrH* 245.
Strato Lampsacenus—Wehrli v.
Suidas—ed. A. Adler, 5 vol., Lipsiae: Teubner, 1928–38.
Thales—DK 11.
Theocritus Chius Historicus—*FHG* ii. 86.
Theodosius Empiricus—Deichgräber.
Theophanes Historicus—*FHG* iii. 316.
Theophrastus Philosophus—H. Diels, *Doxographi Graeci*, Berolini et Lipsiae, 1929.
Theopompus Comicus—Kock i. 733.
Theopompus Historicus—*FGrH* 115.
Thrasyllus Mendesius—*FHG* iii. 501.
Timaeus Historicus—*FGrH* 566.
Timo Phliasius—*PPF* 9.
Timonides—*FGrH* 561.
Timotheus Atheniensis Historicus—*FHG* iv. 523.
Xanthus Historicus—*FGrH* 765.
Xenophanes Philosophus—DK 21.
Zeno Eleaticus—DK 29.
Zeno Tarsensis Stoicus—*SVF* iii. 209.
Zeuxis—Deichgräber.

INDEX QVORVNDAM NOMINVM ET COMPENDIORVM IN APPARATV CRITICO SAEPIVS INVENTORVM

Aldobr. *Laertii Diogenis de vitis . . . eorum qui in philosophia claruerunt libri x, T. Aldobrandino interprete*, Romae, 1594; 1664; 1692. (versio Latina.)

Ambros. *Laertii Diogenis vitae et sententiae eorum qui in philosophia probati fuerunt*, Romae, 1472 (?); et deinde pluriens. (versio Latina Ambrosii Traversarii Camaldulensis.)

Apelt. *Diogenes Laertius: Leben und Meinungen berühmter Philosophen*, übersetzt und erläutert von Otto Apelt, 2 vol., Leipzig, 1921.

Bach (Johann N.). *Solonis Atheniensis carminum quae supersunt* . . . annotationibus instruxit N. Bachius, Bonnae, 1825.

ed. Basil. *Diogenis Laertii Vita Platonis*, recensebant H. Breitenbach, F. Buddenhagen, A. Debrunner, F. von der Muehll, Basel, 1907.

Bast et Schaefer. *Gregorii Corinthii et aliorum Grammaticorum libri de Dialectis Linguae Graecae.* Recensuit et . . . edidit G. H. Schaefer, Lipsiae, 1811.

Beierus (i.e. Carolus Beier). *M. T. Ciceronis de officiis libri tres* . . . cum commentariis editi a C. Beiero, 2 vol., Lipsiae, 1820.

Bignone, E. *Epicuro: Opere e Frammenti*, Bari, 1920.
RIL 1908 et 1917.
AAT 1910 et 1912.
RF 1915 et 1917.
NRS 1917.

Brieger. *Epikurs Brief an Herodot*, übersetzt und erläutert von Adolf Brieger, Progr. des Stadtgym. Halle, 1882.

Br. = Brunck, Richard Franz Philipp.

Bywater ad Aristotelem. Vide p. v Tomi prioris.

I. Casaub. et M. Casaub. Notae I. et M. Casauboni in editionibus secunda et tertia H. Stephani et in edit. Huebneri inveniri possunt.

Clinton (Henry Fynes). *Fasti Hellenici*, 3 vol., Oxonii, 1824–34.

Cob. *Diogenis Laertii Vitae Philosophorum*, ed. C. G. Cobet, Parisiis, 1850.

Faber, T. = Tanaquillus Faber = Tannegui Le Fèvre, Sr. *Epistolae*, quarum pleraeque ad emendationem scriptorum veterum pertinent, Salmurii, 1659.

Gass. *Petri Gassendi Animadversiones in decimum librum Diogenis Laertii*, 3 vol., Lugduni ⟨Batavorum⟩, 1649.

Giussani. Lucretius, *De rerum natura*, di C. Giussani, 3 vol., Torino, 1897–8.

Gnom. Vat. L. Sternbach, *De Gnomologio Vaticano inedito* in *WS* 9, 10 et 11.
Gyraldus (sive Giraldus), Lilius. *Historiae poetarum tam Graecorum quam Latinorum dialogi decem* . . . , Basileae, 1545.
Hermann, Johann Gottfried Jacob. *De choro Eumenidum Aeschyli dissertatio prima (secunda)*, Lipsiae, 1816.
— *Orphica*, cum notis H. Stephani . . . . Recensuit G. Hermannus, Lipsiae, 1805.
Hueb. *Diogenes Laertius de vitis* . . . , ed. H. G. Huebnerus, 2 vol., Lipsiae, 1828, 1831; et *Commentarii in Diogenem Laertium*, 2 vol., Lipsiae, 1830, 1833.
Ionsius (i.e. Johannes Jonsius). *J.J. de scriptoribus historiae philosophicae libri iv*, Francofurti, 1659.
Iunius, Hadrianus. *Hesychii Milesii opuscula duo* . . . recognovit, notis H. Junii aliorumque et suis illustravit J. C. Orellius, Lipsiae, 1820.
Jacobs in *Anth. Anthologia Graeca sive Poetarum Graecorum lusus*. Ex recensione Brunckii (F. Jacobs animadversiones, . . .), 13 vol., Lipsiae, 1794–1814.
Jacoby. Vide p. v sup., s.v. *FGrH*.
Kochalsky. *Diogenes Laertius: Buch X*, übersetzt und mit krit. Bemerk. versehen von A. Kochalsky, Leipzig, 1914.
Koenius (i.e. Gisbertus Koen) ad Greg. Corinth. *Gregorius, Corinthi metropolita, de dialectis* . . . emendavit et notis illustravit G. Koen, Lugduni Batavorum, 1766.
Koraes ad Epictet. Koraes, Adamantios I., *Πρόδρομος Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης, περιέχων Κ. Αἰλιανοῦ* . . ., 26 vol., Parisiis, 1805–27. Vide vol. 8–9.
Kuehnius, C. G. Eius Notae in editionibus Meibomii et Huebneri inveniuntur.
Lennepius (i.e. Johan Daniel van Lennep) ad Phalarid. *Phalaridis Epistolae* . . . commentario illustravit J. D. a Lennep, 2 vol., Groningae, 1777.
Leopold. J. H. Leopold, 'Ad Epicurum', in *Mn* 43, pp. 268–85.
Meibom. *Diogenis Laertii De vitis, dogmatibus et apophthegmatibus clarorum philosophorum libri x* . . . Latinam Ambrosii versionem complevit & emendavit Marcus Meibomius . . . , 2 vol., Amstelaedami, 1692.
Meineke. *Fragmenta Comicorum Graecorum*, collegit et disposuit Augustus Meineke, 5 vol. in 6, Berolini, 1839–57.
Menag. Notas Aeg. Menagii reperias in editionibus quae prodierunt Parisiis 1662, Lugduni 1664 (ed. Pearsoniana), et in edit. Huebneriana.
Muretus (i.e. Marc Antoine Muret). *M. A. Mureti Variarum Lectionum libri XVIIII*, 2 vol., Halis Saxonum, 1791, 1828.
Nunnesius (Petrus Iohannes). *P. J. Nunnesii de Studio Philosophico*, 2 vol., Lugduni Batavorum, 1621.
Palmer. (i.e. Jacques Le Paulmier de Grentemesnil). *J. Palmerii Exercitationes in optimos fere auctores Graecos*, Lugduni Batavorum, 1668.

ed. Pearsoniana. *Laertii Diogenis De vitis dogmatis et apophthegmatis eorum qui in philosophia claruerunt*, Londini, 1664.

Pf. Vide p. vii sup., s.v. Callimachus.

Reiske, J. J. ap. *Hermen* 24 (1889), pp. 302–25.

Richards. *CR* 18 (1904), pp. 340–6.

Ritschl, Friedrich. 'Stichometrisches bei Diogenes Laertius', in *Fried. Ritschl's Kleine Philologische Schriften*, vol. i (Leipzig, 1866), pp. 190–6, 830–2.

Roeper, G. *Philologus* 1 (1846), pp. 652–63; 3 (1848), pp. 22–65; 9 (1854), pp. 1–42; 30 (1870), pp. 557–77.

Rossius, I. *Ignatii Rossii Commentationes Laertianae*, Romae, 1788.

Ruhnken. ad Rutil. Lup. *P. Rutilii Lupi de figuris sententiarum et elocutionis libri duo.* Recensuit et adnotationes adjecit D. Ruhnkenius, Lugduni Batavorum, 1768.

Salmasius ad Solinum. *C. Salmasii Plinianae exercitationes in C. Julii Solini Polyhistora*, 2 vol., Trajecti ad Rhenum, 1688, 1689.

Schneider. *Epicuri Physica et Meteorologica, duabus epistolis eiusdem comprehensa* ... emendavit atque interpretatus est I. Gtlo. Schneider, Lipsiae, 1813.

Stadtmueller. *Anthologia Graeca*, ed. Hugo Stadtmueller, 3 vol., Lipsiae, 1894–1906.

Steph. *Diogenis Laertii De vitis, dogm. & apophtheg. eorum qui in philosophia claruerunt, libri x*, in aedibus H. Stephani [Genava], 1570; 1593 (et 1594); Coloniae Allobrogum, 1615.

Stob. *Ioannis Stobaei Anthologium* recensuerunt C. Wachsmuth et O. Hense, 5 vol., Berolini, 1884–1912.

Sturzius. *Empedocles Agrigentinus*: De vita et philosophia eius exposuit ... Frid. Guil. Sturz, 2 vol., Lipsiae, 1805.

Toupius (i.e. Jonathan Toup) ad Longin. *Dionysii Longini quae supersunt*, Graece et Latine. Recensuit ... J. Toupius, Oxonii, 1778.

Valckenaer, Lodewijk Kasper. *Euripidis tragoedia Hippolytus* ... adnotationibus instruxit L.C.V. (Diatribe in Euripidis perditorum dramatum reliquias), 2 vol., Lugduni Batavorum, 1767, 1768.

— *Herodoti ... historiarum libri IX* .... Editionem curavit, et suas itemque L. C. Valckenarii notas adjecit P. Wesselingius, Amstelodami, 1763.

Voss. (i.e. Isaac Vossius) ad Iustin. *Justini Historiae Philippicae.* Ex recensione J. G. Graevii ... accedunt integrae notae ... I. Vossii ... Amstelaedami, 1691; et deinde pluries.

Wyttenbachius (Daniel Albert) ad Plut. Moral. *Plutarchi* ... *Moralia*, ... Graeca emendavit ... D. Wyttenbach, 8 vol., Oxonii, 1798–1830.

SIGLA IN APPARATV CRITICO VSVRPATA

(1) Codices saepe laudati:

B	cod. Neapolitanus Burbonicus iii B 29, s. xii
F	cod. Laurentianus 69. 13, s. xiii
P	cod. Parisinus gr. 1759, s. xiii in.
α =	$B^{ac}F^{ac}P^{ac}$
co	cod. Constantinopolitanus Veteris Seraglio 80, s. xiv
d	cod. Neapolitanus Burbonicus iii B 28, s. xv
g	cod. Laurentianus 69. 28, s. xv ex.
n	cod. Monacensis gr. 159, s. xvi in.
q	cod. Parisinus gr. 1758, s. xiv in.
t	cod. Vaticanus Urbinas gr. 109, s. xv
w	cod. Vaticanus gr. 140, s. xiv
δ	cod. Athous Monasterii S. Dionysii 163 sive 166 (olim 90), s. xiv ex.
π	cod. Parisinus suppl. gr. 134, s. xiv ex.
φ	cod. Vaticanus gr. 96, s. xiii
fr	editio princeps Graeca, quae prodiit apud Frobenium, Basileae, 1533

(2) Codices aut raro aut numquam laudati:

a	cod. Arundelianus (Londinensis Brit. Mus.) gr. 531, s. xv
barb.	cod. Vaticanus Barberinus gr. 21, s. xvi in.
c	cod. Cantabrigiensis coll. S. Trinitatis R. 9. 18/19, s. xv
e	cod. Vaticanus Palatinus gr. 182, s. xv
h	cod. Laurentianus 69. 35, s. xv
j	cod. Marcianus gr. 394, s. xvi
k	cod. Vindobonensis hist. gr. 59, s. xv
leid.	cod. Leidensis Bibl. publ. gr. 41a, s. xv
m	cod. Marcianus gr. 393, s. xv
mosq.	cod. Mosquensis (Musei Historici, antea S. Synodi) gr. 463, s. xv
o	cod. Vaticanus Ottobonianus gr. 355, s. xv
r	cod. Parisinus gr. 1405, s. xv
s	cod. Vaticanus Palatinus gr. 261, s. xv ex.
u	cod. Vaticanus Urbinas gr. 108, s. xiv
v	cod. Vaticanus gr. 1302, s. xiii (xiv?)
x	cod. Vaticanus Reginae gr. 103, s. xvi
y	cod. Angelicanus (Romae) C. 2. 1, s. xvi in.
z	cod. Raudnitzianus Lobkowicensis vi F. c. 38, s. xv ex.
λ	cod. Leidensis Bibl. publ. gr. 75, s. xv
ψ	cod. Vaticanus Palatinus gr. 93, a. 1338

LIBER VI

LIBER VI

ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ

1 Ἀντισθένης Ἀντισθένους Ἀθηναῖος. ἐλέγετο δ' οὐκ εἶναι ἰθαγενής· ὅθεν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα εἰπεῖν, "καὶ ἡ μήτηρ τῶν θεῶν Φρυγία ἐστίν." ἐδόκει γὰρ εἶναι Θρᾴττης μητρός· ὅθεν καὶ ἐν Τανάγρᾳ κατὰ τὴν μάχην εὐδοκιμήσας ἔδωκε λέγειν Σωκράτει ὡς οὐκ ἂν ἐκ δυοῖν Ἀθηναίων οὕτω γεγόνοι γενναῖος. καὶ αὐτὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τῷ γηγενεῖς εἶναι σεμνυνομένους ἐκφαυλίζων ἔλεγε μηδὲν εἶναι κοχλιῶν καὶ ἀττελέβων εὐγενεστέρους.

Οὗτος κατ' ἀρχὰς μὲν ἤκουσε Γοργίου τοῦ ῥήτορος· ὅθεν τὸ ῥητορικὸν εἶδος ἐν τοῖς διαλόγοις ἐπιφέρει καὶ μάλιστα ἐν τῇ
2 Ἀληθείᾳ καὶ τοῖς Προτρεπτικοῖς. φησὶ δ' Ἕρμιππος (*FHG* iii. 45) ὅτι προείλετο ἐν τῇ τῶν Ἰσθμίων πανηγύρει ψέξαι τε καὶ ἐπαινέσαι Ἀθηναίους, Θηβαίους, Λακεδαιμονίους· εἶτα μέντοι παραιτήσασθαι ἰδόντα πλείους ἐκ τῶν πόλεων ἀφιγμένους.

Ὕστερον δὲ παρέβαλε Σωκράτει, καὶ τοσοῦτον ὤνατο αὐτοῦ, ὥστε παρῄνει τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι αὐτῷ πρὸς Σωκράτην συμμαθητάς. οἰκῶν τ' ἐν Πειραιεῖ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τοὺς τετταράκοντα σταδίους ἀνιὼν ἤκουε Σωκράτους, παρ' οὗ καὶ τὸ καρτερικὸν λαβὼν καὶ τὸ ἀπαθὲς ζηλώσας κατῆρξε πρῶτος τοῦ κυνισμοῦ. καὶ ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν συνέστησε διὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους καὶ τοῦ Κύρου, τὸ μὲν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἑλκύσας.

3 Πρῶτός τε ὡρίσατο λόγον εἰπών, "λόγος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν

1, 3 Suid. s.v. Ἀντισθένης 1–3 Mullach 128 4–5 Cf. ii. 31 sup. 6–8 Mull. 129 9–11 Mull. 17, 46 18–20 Suid. s.v. Ἀ. 20–22 Mull. 12 23–p. 248, l. 1 Mull. 48

---

2 καὶ[1] F: om. BP 13 Θηβαίους BP: om. F 16–17 γ. αὐ. π. Σ. σ. BP: π. Σ. σ. αὐτοῦ γ. F 18 ἤκουε FP: ἤκουσε B

ἢ ἔστι δηλῶν." ἔλεγέ τε συνεχές, "μανείην μᾶλλον ἢ ἡσθείην"· καὶ "χρὴ τοιαύταις πλησιάζειν γυναιξὶν αἳ χάριν εἴσονται." πρός τε τὸ Ποντικὸν μειράκιον μέλλον φοιτᾶν αὐτῷ καὶ πυθόμενον τίνων αὐτῷ δεῖ, φησί, "βιβλαρίου καινοῦ καὶ γραφείου καινοῦ καὶ πινακιδίου καινοῦ," τὸν νοῦν παρεμφαίνων. πρὸς δὲ τὸν ἐρόμενον ποδαπὴν γήμῃ ἔφη, "ἂν μὲν καλήν, ἕξεις κοινήν, ἂν δὲ αἰσχράν, ἕξεις ποινήν." ἀκούσας ποτὲ ὅτι Πλάτων αὐτὸν κακῶς λέγει, "βασιλικόν," ἔφη, "καλῶς ποιοῦντα κακῶς ἀκούειν."

Μυούμενός ποτε τὰ Ὀρφικά, τοῦ ἱερέως εἰπόντος ὅτι οἱ ταῦτα 4
μυούμενοι πολλῶν ἐν ᾅδου ἀγαθῶν μετίσχουσι, "τί οὖν," ἔφη, "οὐκ ἀποθνήσκεις;" ὀνειδιζόμενός ποτε ὡς οὐκ εἴη ἐκ δύο ἐλευθέρων, "οὐδὲ γὰρ ἐκ δύο," ἔφη, "παλαιστικῶν, ἀλλὰ παλαιστικός εἰμι." ἐρωτώμενος διὰ τί ὀλίγους ἔχει μαθητάς, ἔφη, "ὅτι ἀργυρέᾳ αὐτοὺς ἐκβάλλω ῥάβδῳ." ἐρωτηθεὶς διὰ τί πικρῶς τοῖς μαθηταῖς ἐπιπλήττει, "καὶ οἱ ἰατροί," φησί, "τοῖς κάμνουσιν." ἰδών ποτε μοιχὸν φεύγοντα, "ὡς δυστυχής·" εἶπε, "πηλίκον κίνδυνον ὀβολοῦ διαφυγεῖν ἐδύνασο." κρεῖττον ἔλεγε, καθά φησιν Ἑκάτων ἐν ταῖς Χρείαις (Gomoll 21), εἰς κόρακας ἢ εἰς κόλακας ἐμπεσεῖν· οἱ μὲν γὰρ νεκρούς, οἱ δὲ ζῶντας ἐσθίουσιν.

Ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτερον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, "εὐτυχοῦντα 5
ἀποθανεῖν." γνωρίμου ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἀποδυρομένου ὡς εἴη τὰ ὑπομνήματα ἀπολωλεκώς, "ἔδει γάρ," ἔφη, "ἐν τῇ ψυχῇ αὐτὰ καὶ μὴ ἐν τοῖς χαρτίοις καταγράφειν." ὥσπερ ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τὸν

2 Mull. 37 3–5 Mull. 95 et cf. ii. 118 sup. 5–7 Mull 93 et iv. 48 sup. 9–11 Mull. 116 11–13 Mull. 96 13–14 Mull. 78 14–15 Mull. 79 16–17 Mull. 94 17–20 Mull. 77; Stob. *Γ'*. xiv. 17 H. 21–22 Mull. 117 22–24 Mull. 97 24–p. 249, l. 2 Mull. 98

1 ἢ[1] codd.: ᾗ sive ἦ Casaub. *συνεχές* BP: *συνεχῶς* F *μανείην* BP: *μανείην ἂν* F 4 *βιβλαρίου* BP: *βιβλιαρίου* F 6 *γήμῃ* FP: *γῆμαι* B 7 *Πλάτων* BP: *ὁ Πλάτων* F 10 *ἐν ᾅ. ἀγ.* F: *ἀγ. ἐν ᾅ.* BP 14 *ἐκβάλλω* codd.: *οὐκ ἐκβάλλων* Galesius ap. Casaub. 17 *ἐδύνασο* BP: *ἴσχυες* F 23 *ἀπολωλεκώς* BP: *ἀπολέσας* F 24 *χαρτίοις* FP: *χάρταις* B *καταγράφειν* BP: *γράφειν* F

σίδηρον, οὕτως ἔλεγε τοὺς φθονεροὺς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἤθους κατεσθίεσθαι. τοὺς βουλομένους ἀθανάτους εἶναι ἔφη δεῖν εὐσεβῶς καὶ δικαίως ζῆν. τότ' ἔφη τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ δύνωνται τοὺς φαύλους ἀπὸ τῶν σπουδαίων διακρίνειν. ἐπαινούμενός ποτε ὑπὸ πονηρῶν, ἔφη, "ἀγωνιῶ μή τι κακὸν εἴργασμαι."

6 Ὁμονοούντων ἀδελφῶν συμβίωσιν παντὸς ἔφη τείχους ἰσχυροτέραν εἶναι. τοιαῦτ' ἔφη δεῖν ἐφόδια ποιεῖσθαι ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσει. ὀνειδιζόμενός ποτ' ἐπὶ τῷ πονηροῖς συγγενέσθαι, "καὶ οἱ ἰατροί," φησί, "μετὰ τῶν νοσούντων εἰσίν, ἀλλ' οὐ πυρέττουσιν." ἄτοπον ἔφη τοῦ μὲν σίτου τὰς αἴρας ἐκλέγειν καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς ἀχρείους, ἐν δὲ πολιτείᾳ τοὺς πονηροὺς μὴ παραιτεῖσθαι. ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, "τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν." εἰπόντος αὐτῷ τινος παρὰ πότον, "ᾆσον," "σύ μοι," φησίν, "αὔλησον." Διογένει χιτῶνα
7 αἰτοῦντι πτύξαι προσέταξε θοἰμάτιον. | ἐρωτηθεὶς τί τῶν μαθη-
μάτων ἀναγκαιότατον, "τὸ περιαιρεῖν," ἔφη, "τὸ ἀπομανθάνειν." παρεκελεύετό τε κακῶς ἀκούοντος καρτερεῖν μᾶλλον ἢ εἰ λίθοις τις βάλλοιτο.

Ἔσκωπτέ τε Πλάτωνα ὡς τετυφωμένον. πομπῆς γοῦν γενομένης ἵππον θεασάμενος φρυακτήν φησι πρὸς τὸν Πλάτωνα, "ἐδόκεις μοι καὶ σὺ ἵππος ἂν εἶναι λαμπρυντής·" τοῦτο δὲ ἐπεὶ καὶ συνεχὲς ὁ Πλάτων ἵππον ἐπῄνει. καί ποτ' ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νοσοῦντα καὶ θεασάμενος λεκάνην ἔνθα ὁ Πλάτων ἐμημέκει ἔφη,
8 "χολὴν μὲν ὁρῶ ἐνταῦθα, τῦφον δὲ οὐχ ὁρῶ." συνεβούλευεν
Ἀθηναίοις τοὺς ὄνους ἵππους ψηφίσασθαι· ἄλογον δὲ ἡγουμένων,

2–3 Mull. 118 3–4 Mull. 99 4–5 Mull. 100 6–7 Mull. 101 7–8 Mull. 102 8–10 Mull. 103 10–12 Mull. 104 12–13 Mull. 105 et cf. ii. 68 sup. 13–14 Mull. 106 14–15 Mull. 107 15–16 Mull. 108; Stob. ii. 31. 34 W. 17–18 Mull. 109

2–3 ζῆν post δικ. F: ante εὐσεβῶς BP 11 πονηροὺς BF: φθονεροὺς P 12 παραιτεῖσθαι **a**: παραιρεῖσθαι δπ περιγέγονεν BP: περιεγένετο F 14 Post σὺ add. δέ Cob. 16 τό^2 BFP^{ac}: τὸ κακὰ P^{pc}: τὸ ἀπομαθεῖν τὰ κακὰ Stob. loc. cit. 19 τε F: om. BP γοῦν γενομένης F: οὖν γινομένης BP

"ἀλλὰ μὴν καὶ στρατηγοί," φησί, "γίνονται παρ' ὑμῖν μηδὲν μαθόντες, μόνον δὲ χειροτονηθέντες." πρὸς τὸν εἰπόντα "πολλοί σε ἐπαινοῦσι," "τί γάρ," ἔφη, "κακὸν πεποίηκα;" στρέψαντος αὐτοῦ τὸ διερρωγὸς τοῦ τρίβωνος εἰς τὸ προφανές, Σωκράτης ἰδών φησιν, "ὁρῶ σου διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν φιλοδοξίαν." ἐρωτηθεὶς ὑπό του, καθά φησι Φαινίας ἐν τῷ Περὶ τῶν Σωκρατικῶν (*FHG* ii. 299), τί ποιῶν καλὸς κἀγαθὸς ἔσοιτο, ἔφη, "εἰ τὰ κακὰ ἃ ἔχεις ὅτι φευκτά ἐστι μάθοις παρὰ τῶν εἰδότων." πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα τρυφήν, "ἐχθρῶν παῖδες," ἔφη, "τρυφήσειαν."

Πρὸς τὸ παρασχηματίζον αὐτὸ τῷ πλάστῃ μειράκιον, "εἰπέ 9
μοι," φησίν, "εἰ φωνὴν λάβοι ὁ χαλκός, ἐπὶ τίνι ἂν ⟨οἴει⟩ σεμνυνθῆναι;" τοῦ δ' εἰπόντος, "ἐπὶ κάλλει," "οὐκ αἰσχύνῃ οὖν," ἔφη, "τὰ ὅμοια γεγηθὼς ἀψύχῳ;" Ποντικοῦ νεανίσκου πολυωρήσειν αὐτοῦ ἐπαγγελλομένου, εἰ τὸ πλοῖον ἀφίκοιτο τῶν ταρίχων, λαβὼν αὐτὸν καὶ θύλακον κενὸν πρὸς ἀλφιτόπωλιν ἧκε καὶ σαξάμενος ἀπῄει· τῆς δὲ αἰτούσης τὸ διάφορον, "ὁ νεανίσκος," ἔφη, "δώσει ἐὰν τὸ πλοῖον αὐτοῦ τῶν ταρίχων ἀφίκηται."

Αὐτὸς δὲ καὶ Ἀνύτῳ τῆς φυγῆς αἴτιος γενέσθαι δοκεῖ καὶ Μελήτῳ τοῦ θανάτου. Ποντικοῖς γὰρ νεανίσκοις κατὰ κλέος τοῦ 10
Σωκράτους ἀφιγμένοις περιτυχὼν ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Ἄνυτον, εἰπὼν ἐν ἤθει σοφώτερον εἶναι τοῦ Σωκράτους· ἐφ' ᾧ διαγανακτήσαντας τοὺς περιεστῶτας ἐκδιῶξαι αὐτόν. εἰ δέ ποθι θεάσαιτο γύναιον κεκοσμημένον, ἀπῄει ἐπὶ τὴν οἰκίαν καὶ ἐκέλευε τὸν ἄνδρα ἐξαγαγεῖν ἵππον καὶ ὅπλα, ὥστ' εἰ μὲν ἔχοι ταῦτα, ἐᾶν τρυφᾶν· ἀμυνεῖσθαι γὰρ τούτοις· εἰ δὲ μή, περιαιρεῖν τὸν κόσμον.

3–5 Cf. ii. 36 sup. 6–8 Mull. 110 8–9 Mull. 111 10–13 Mull. 112 13–17 Mull. 113 18–22 Mull. 114 22–25 Mull. 115

1 γίνονται BP: φαίνονται F παρ' FP: ποτ' B ὑμῖν BF: ὑμῶν P 6 του Menag.: τοῦ P[ac]: αὐτοῦ BFP[pc] 10 αὐτὸ Scaliger post Casaub.: αὐτοῦ codd. 11 ⟨οἴει⟩ add. Casaub. ex versione Ambros. 14 αὐτοῦ w: αὐτὸν **a** 15 ἀλφιτόπωλιν BP: ἀλφιτοπώλην F 16 σαξάμενος B[pc]P: ἀράμενος F 18 δὲ F: om. BP γενέσθαι BP: εἶναι F 22 ἐκδιῶξαι BP: διῶξαι F 23 οἰκίαν BF: οἰκίαν αὐτῆς P 25 ἀμυνεῖσθαι BF: ἀμύνεσθαι P

Ἤρεσκεν αὐτῷ καὶ τάδε. διδακτὴν ἀπεδείκνυε τὴν ἀρετήν.
11 καὶ τοὺς αὐτοὺς εὐγενεῖς τοὺς καὶ ἐναρέτους· αὐτάρκη δὲ τὴν ἀρετὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, μηδενὸς προσδεομένην ὅτι μὴ Σωκρατικῆς ἰσχύος. τήν τ' ἀρετὴν τῶν ἔργων εἶναι, μήτε λόγων πλείστων δεομένην μήτε μαθημάτων. αὐτάρκη τ' εἶναι τὸν σοφόν· πάντα γὰρ αὐτοῦ εἶναι τὰ τῶν ἄλλων. τήν τ' ἀδοξίαν ἀγαθὸν καὶ ἶσον τῷ πόνῳ. καὶ τὸν σοφὸν οὐ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πολιτεύσεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς. γαμήσειν τε τεκνοποιίας χάριν, ταῖς εὐφυεστάταις συνιόντα γυναιξί. καὶ ἐρασθήσεσθαι δέ· μόνον γὰρ εἰδέναι τὸν σοφὸν τίνων χρὴ ἐρᾶν.

12 Ἀναγράφει δ' αὐτοῦ καὶ Διοκλῆς ταυτί. τῷ σοφῷ ξένον οὐδὲν οὐδ' ἄπορον. ἀξιέραστος ὁ ἀγαθός· οἱ σπουδαῖοι φίλοι· συμμάχους ποιεῖσθαι τοὺς εὐψύχους ἅμα καὶ δικαίους· ἀναφαίρετον ὅπλον ἡ ἀρετή· κρεῖττόν ἐστι μετ' ὀλίγων ἀγαθῶν πρὸς ἅπαντας τοὺς κακοὺς ἢ μετὰ πολλῶν κακῶν πρὸς ὀλίγους ἀγαθοὺς μάχεσθαι. προσέχειν τοῖς ἐχθροῖς· πρῶτοι γὰρ τῶν ἁμαρτημάτων αἰσθάνονται. τὸν δίκαιον περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τοῦ συγγενοῦς· ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἡ αὐτὴ ἀρετή· τἀγαθὰ καλά, τὰ κακὰ αἰσχρά· τὰ πονηρὰ νόμιζε πάντα ξενικά.

13 Τεῖχος ἀσφαλέστατον φρόνησιν· μήτε γὰρ καταρρεῖν μήτε προδίδοσθαι. τείχη κατασκευαστέον ἐν τοῖς αὑτῶν ἀναλώτοις λογισμοῖς. διελέγετο δ' ἐν τῷ Κυνοσάργει γυμνασίῳ μικρὸν ἄπωθεν τῶν πυλῶν· ὅθεν τινὲς καὶ τὴν κυνικὴν ἐντεῦθεν ὀνομα-

1 Mull. 52; Hsch. Mil., *FHG* iv. 158 2–19 Mull. 58 4–10 Hsch. Mil., *FHG* iv. 158 5–6 Mull. 56 6–7 Mull. 55 8–10 Mull. 36 12–19 Hsch. Mil., *FHG* iv. 158 18 Mull. 53 20–22 Mull. 57; Hsch. Mil., *FHG* iv. 158 22–23 Suid. s.v. Ἀ.

2 καὶ τοὺς BF: τοὺς P 6 ἶσον dett.: ἴσον **α** 8 τὸν τῆς ἀρετῆς BP: τοὺς τῶν ἀρετῶν F 9 συνιόντα BP: συνόντα F 10 χρὴ] δεῖ Hsch. Mil. 11 τῷ F: τῷ γὰρ BP 12 ἄπορον coni. Steph.: ἀπο **α** οὐδ' ἄπορον om. Hsch. Mil. 14 ἡ B: om. FP 15 ἀγαθοὺς F: om. BP et Hsch. Mil. 19 νόμιζε πάντα F: transp. BP 20 φρόνησιν BP: φρόνησις F 21 αὑτῶν Huebner: αὐτῶν codd. 22 λογισμοῖς] λόγοις Hsch. Mil.

σθῆναι. αὐτός τ' ἐπεκαλεῖτο Ἁπλοκύων. καὶ πρῶτος ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα, καθά φησι Διοκλῆς, καὶ μόνῳ αὐτῷ ἐχρῆτο· βάκτρον τ' ἀνέλαβε καὶ πήραν. πρῶτον δὲ καὶ Νεάνθης (*FGrH* 84 F 24) φησὶ διπλῶσαι θοἰμάτιον. Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῃ Διαδοχῶν (*FHG* iv. 503) Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, καὶ πώγωνα καθεῖναι καὶ πήρᾳ καὶ βάκτρῳ χρῆσθαι.

Τοῦτον μόνον ἐκ πάντων Σωκρατικῶν Θεόπομπος (*FGrH* 115 14
F 295) ἐπαινεῖ καί φησι δεινόν τ' εἶναι καὶ δι' ὁμιλίας ἐμμελοῦς ὑπαγαγέσθαι πάνθ' ὁντινοῦν. δῆλον δ' ἐκ τῶν συγγραμμάτων κἀκ τοῦ Ξενοφῶντος Συμποσίου (iv. 61–64). δοκεῖ δὲ καὶ τῆς ἀνδρωδεστάτης Στωικῆς κατάρξαι· ὅθεν καὶ Ἀθήναιος ὁ ἐπιγραμματοποιὸς περὶ αὐτῶν φησιν οὕτως (*A. Pal.* ix. 496)·

ὦ Στωικῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
  δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσιν,
τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον· ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
  μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις,
  ἡ μία τῶν Μνήμης ἤνυσε θυγατέρων.

Οὗτος ἡγήσατο καὶ τῆς Διογένους ἀπαθείας καὶ τῆς Κράτητος 15
ἐγκρατείας καὶ τῆς Ζήνωνος καρτερίας, αὐτὸς ὑποθέμενος τῇ πόλει τὰ θεμέλια. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἥδιστον μὲν εἶναι περὶ τὰς ὁμιλίας φησὶν αὐτόν, ἐγκρατέστατον δὲ περὶ τἄλλα.

Φέρονται δ' αὐτοῦ συγγράμματα τόμοι δέκα· πρῶτος ἐν ᾧ

Περὶ λέξεως ἢ περὶ χαρακτήρων,

1 Hsch. Mil., *FHG* iv. 158 5–6 Suid. s.v. καθεῖναι 13–18 Cf. vii. 30 inf. 19, 23 Suid. s.v. Ἀ. 21–22 Cf. *Symp.* iv, praecipue 61–64, sed non totidem verbis.

3 πρῶτον fr: πρῶτος codd. 4 διπλῶσαι coni. Salmasius: ἁπλῶσαι codd. 6 χρῆσθαι] χρήσασθαι Suid. loc. cit. 9 ὑπαγαγέσθαι BP: ὑπάγεσθαι F 13 πανάριστα BP^{pc}: πανάριστοι FP^{ac} 16 βιοτὰν codd. Diogenis: βίοτον *A. Pal.* 17 ἁδυπάθημα coni. Br. 18 ἡ] ἁ coni. Br. 21 πόλει BP: πολιτείᾳ F: σχολῇ coni. Γεωργούλης in *Platon* 5 (1953), 172

Αἴας ἢ Αἴαντος λόγος,
Ὀδυσσεὺς ἢ περὶ Ὀδυσσέως,
Ὀρέστου ἀπολογία ⟨ἢ⟩ περὶ τῶν δικογράφων,
Ἰσογραφὴ ἢ Λυσίας καὶ Ἰσοκράτης,
Πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Ἀμάρτυρον.

Τόμος δεύτερος ἐν ᾧ
Περὶ ζῴων φύσεως,
Περὶ παιδοποιίας ἢ περὶ γάμου ἐρωτικός,
Περὶ τῶν σοφιστῶν φυσιογνωμονικός,
16 *Περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας προτρεπτικὸς πρῶτος, δεύτερος, τρίτος,*
Περὶ Θεόγνιδος δ΄, ε΄.

Τόμος τρίτος ἐν ᾧ
Περὶ ἀγαθοῦ,
Περὶ ἀνδρείας,
Περὶ νόμου ἢ περὶ πολιτείας,
Περὶ νόμου ἢ περὶ καλοῦ καὶ δικαίου,
Περὶ ἐλευθερίας καὶ δουλείας,
Περὶ πίστεως,
Περὶ ἐπιτρόπου ἢ περὶ τοῦ πείθεσθαι,
Περὶ νίκης οἰκονομικός.

Τόμος τέταρτος ἐν ᾧ
Κῦρος,
Ἡρακλῆς ὁ μείζων ἢ περὶ ἰσχύος.

Τόμος πέμπτος ἐν ᾧ
Κῦρος ἢ περὶ βασιλείας,
Ἀσπασία.

3 ⟨*ἢ*⟩ add. Kuehnius 4 *Λυσίας* Wyttenbachius: *δεσίας* et sim. codd. *καὶ* coni. Wyttenbachius: *ἢ* codd. 8 *ἢ* BP: om. F 8–9 *γάμου ἐρωτικός. Περὶ* FP: *γάμου· ἐρωτικὸς ἢ περὶ* B 9 *σοφιστῶν* BP: *σοφιστικῶν* F 16 *ἢ* BP: om. F 17 om. F 19 *πίστεως* FP: *πίστεως ἢ* B 20 *περὶ*² BP: om. F 24 *ἢ π. ἰ.* BP: om. F

Τόμος ἕκτος ἐν ᾧ
Ἀλήθεια,
Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι ἀντιλογικός,
Σάθων ἢ περὶ τοῦ ἀντιλέγειν α′ β′ γ′,
Περὶ διαλέκτου.

Τόμος ἕβδομος ἐν ᾧ 17
Περὶ παιδείας ἢ περὶ ὀνομάτων α′ β′ γ′ δ′ ε′,
Περὶ ὀνομάτων χρήσεως ἐριστικός,
Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως,
Περὶ δόξης καὶ ἐπιστήμης α′ β′ γ′ δ′,
Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν,
Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου,
Περὶ τῶν ἐν ᾅδου,
Περὶ φύσεως α′ β′,
Ἐρώτημα περὶ φύσεως α′ β′,
Δόξαι ἢ ἐριστικός,
Περὶ τοῦ μανθάνειν προβλήματα.

Τόμος ὄγδοος ἐν ᾧ
Περὶ μουσικῆς,
Περὶ ἐξηγητῶν,
Περὶ Ὁμήρου,
Περὶ ἀδικίας καὶ ἀσεβείας,
Περὶ Κάλχαντος,
Περὶ κατασκόπου,
Περὶ ἡδονῆς.

Τόμος ἔνατος ἐν ᾧ
Περὶ Ὀδυσσείας,
Περὶ τῆς ῥάβδου,
Ἀθηνᾶ ἢ περὶ Τηλεμάχου,

4 *ἢ* B: om. FP *ἀντιλέγειν* BP: *διαλέγειν* F 8 *χρήσεως* F: *χρήσεως ἢ* BP *ἐριστικός* om. F 15, 16 om. F 29 om. F *Τηλεμάχου* P: *τῆς* cum spatio 7–8 litt. B

Περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης,
Περὶ Πρωτέως,
Κύκλωψ ἢ περὶ Ὀδυσσέως,
18 *Περὶ οἴνου χρήσεως ἢ περὶ μέθης ἢ περὶ τοῦ Κύκλωπος,*
Περὶ Κίρκης,
Περὶ Ἀμφιαράου,
Περὶ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης καὶ περὶ τοῦ κυνός.

Τόμος δέκατος ἐν ᾧ
Ἡρακλῆς ἢ Μίδας,
Ἡρακλῆς ἢ περὶ φρονήσεως ἢ ἰσχύος,
Κῦρος ἢ ἐρώμενος,
Κῦρος ἢ κατάσκοποι,
Μενέξενος ἢ περὶ τοῦ ἄρχειν,
Ἀλκιβιάδης,
Ἀρχέλαος ἢ περὶ βασιλείας.

Καὶ ταῦτα μέν ἐστιν ἃ συνέγραψεν.

Ὧι Τίμων (Diels 37) *διὰ τὸ πλῆθος ἐπιτιμῶν* " *παντοφυῆ φλέδονα* " *φησιν αὐτόν. ἐτελεύτησε δὲ ἀρρωστίᾳ· ὅτε καὶ Διογένης εἰσιὼν πρὸς αὐτὸν ἔφη,* " *μήτι χρεία φίλου;*" *καί ποτε παρ' αὐτὸν ξιφίδιον ἔχων εἰσῆλθε. τοῦ δ' εἰπόντος,* " *τίς ἂν ἀπολύσειέ με τῶν πόνων;*" *δείξας τὸ ξιφίδιον, ἔφη* " *τοῦτο* "· *καὶ ὅς,* " *τῶν*
19 *πόνων,*" *εἶπον,* " *οὐ τοῦ ζῆν.*" *ἐδόκει γάρ πως μαλακώτερον φέρειν τὴν νόσον ὑπὸ φιλοζωίας. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον* (*A. Pal.* vii. 115)·

τὸν βίον ἦσθα κύων, Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
ὥστε δακεῖν κραδίην ῥήμασιν, οὐ στόμασιν·

17–18 Suid. s.v. *φλέδων* 18–20 Suid. s.v. *Ἀ.* 23–p. 256, l. 2 Hsch. Mil., *FHG* iv. 158

---

7 *τοῦ Ὀ. καὶ Π. καὶ περὶ* P : *τοῦ Ὀ. καὶ Π. περὶ* B : om. F 9 *ἢ Μ.* FP : om. B spatio 5 litt. relicto 10 om. F 17 *Ὧι* P^{ac} : *ὁ* BFP^{pc} *Τίμων* BP : *τίμων δὲ* F *ἐπιτιμῶν* BP : *ἐπιτιμῶν αὐτῷ* F 20 *εἰσῆλθε* BP : *εἰσῄει* F *ἀπολύσειε* BF : *ἀπολύσῃ* P

ἀλλ' ἔθανες φθισικός, τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως· "τί δὲ τοῦτο;
πάντως εἰς Ἀΐδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν."

Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ἀντισθένεις τρεῖς· Ἡρακλείτειος εἷς, καὶ ἕτερος Ἐφέσιος, καὶ Ῥόδιός τις ἱστορικός.

Ἐπειδὴ δὲ τοὺς ἀπ' Ἀριστίππου διεληλύθαμεν καὶ Φαίδωνος, νῦν ἑλκύσωμεν τοὺς ἀπ' Ἀντισθένους κυνικούς τε καὶ Στωικούς. καὶ ἐχέτω ὧδε.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ

Διογένης Ἱκεσίου τραπεζίτου Σινωπεύς. φησὶ δὲ Διοκλῆς, 20 δημοσίαν αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἔχοντος τοῦ πατρὸς καὶ παραχαράξαντος τὸ νόμισμα, φυγεῖν. Εὐβουλίδης δ' ἐν τῷ Περὶ Διογένους αὐτόν φησι Διογένην τοῦτο πρᾶξαι καὶ συναλᾶσθαι τῷ πατρί. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς περὶ αὑτοῦ φησιν ἐν τῷ Πορδάλῳ ὡς παραχαράξαι τὸ νόμισμα. ἔνιοι δ' ἐπιμελητὴν γενόμενον ἀναπεισθῆναι ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἢ εἰς τὸ Δήλιον ἐν τῇ πατρίδι Ἀπόλλωνος πυνθάνεσθαι εἰ ταῦτα πράξει ἅπερ ἀναπείθεται· τοῦ δὲ συγχωρήσαντος τὸ πολιτικὸν νόμισμα, οὐ συνείς, τὸ κέρμα ἐκιβδήλευσε καὶ φωραθείς, ὡς μέν τινες, ἐφυγαδεύθη, ὡς δέ τινες, ἑκὼν ὑπεξῆλθε φοβηθείς. ἔνιοι δέ φασι 21 παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτὸν λαβόντα τὸ νόμισμα διαφθεῖραι· καὶ τὸν μὲν δεθέντα ἀποθανεῖν, τὸν δὲ φυγεῖν ἐλθεῖν τ' εἰς Δελφοὺς καὶ πυνθανόμενον οὐκ εἰ παραχαράξει, ἀλλὰ τί ποιήσας ἐνδοξότατος ἔσται, οὕτω λαβεῖν τὸν χρησμὸν τοῦτον.

3–4 DK 66 A 1 4 *FGrH* 508 T 2 9–14 Cf. Suid. s.v. *Δ.* 13 Suid. s.v. *γνῶθι σαυτόν*, et cf. vi. 71 inf.

---

1 *φθισικός* B^pc^FP et *A. Pal.*: *φθισικῶς* B^ac^ 12 *φησι Δ.* F: *Διογένη φησὶ* BP 13 *Πορδάλῳ*] De orthographia huius tituli vix constat. Vide inf. ad vi. 80. 16 *Δήλιον* FP^pc^: om. BP^ac^ 18 *ἐκιβδήλευσε* P: *κιβδηλεύσας* BF 19 *φοβηθείς* FP: *φωραθείς* B 21–22 *καὶ π. οὐκ* BF: *οὐ π.* P 22 *παραχαράξει* B^ac^F: *παραχαράξαι* B^pc^P 23 *οὕτω* Huebner: *καὶ οὕτω* codd.

Γενόμενος δὲ Ἀθήνησιν Ἀντισθένει παρέβαλε. τοῦ δὲ διωθουμένου διὰ τὸ μηδένα προσίεσθαι, ἐξεβιάζετο τῇ προσεδρίᾳ. καί ποτε τὴν βακτηρίαν ἐπανατειναμένου αὐτῷ τὴν κεφαλὴν ὑποσχών, "παῖε," εἶπεν, "οὐ γὰρ εὑρήσεις οὕτω σκληρὸν ξύλον ᾧ με ἀπείρξεις ἕως ἄν τι φαίνῃ λέγων." τοὐντεῦθεν διήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἅτε φυγὰς ὢν ὥρμησεν ἐπὶ τὸν εὐτελῆ βίον.

22 Μῦν θεασάμενος διατρέχοντα, καθά φησι Θεόφραστος ἐν τῷ Μεγαρικῷ, καὶ μήτε κοίτην ἐπιζητοῦντα μήτε σκότος εὐλαβούμενον ἢ ποθοῦντά τι τῶν δοκούντων ἀπολαυστῶν, πόρον ἐξεῦρε τῆς περιστάσεως. τρίβωνα διπλώσας πρῶτος κατά τινας διὰ τὸ ἀνάγκην ἔχειν καὶ ἐνεύδειν αὐτῷ, πήραν τ' ἐκομίσατο ἔνθα αὐτῷ τὰ σιτία ἦν, καὶ παντὶ τόπῳ ἐχρῆτο εἰς πάντα, ἀριστῶν τε καὶ καθεύδων καὶ διαλεγόμενος. ὅτε καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἔφασκε, δεικνὺς τὴν τοῦ Διὸς στοὰν καὶ τὸ Πομπεῖον, αὐτῷ κατεσκευα-
23 κέναι ἐνδιαιτᾶσθαι. βακτηρίᾳ δ' ἐπεστηρίζετο ἀσθενήσας· ἔπειτα μέντοι καὶ διὰ παντὸς ἐφόρει, οὐ μὴν ἐν ἄστει, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν αὐτῇ τε καὶ τῇ πήρᾳ, καθά φησιν Ὀλυμπιόδωρος ὁ Ἀθηναίων προστατήσας καὶ Πολύευκτος ὁ ῥήτωρ καὶ Λυσανίας ὁ Αἰσχρίωνος. ἐπιστείλας δέ τινι οἰκίδιον αὐτῷ προνοήσασθαι, βραδύνοντος, τὸν ἐν τῷ Μητρῴῳ πίθον ἔσχεν οἰκίαν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς διασαφεῖ. καὶ θέρους μὲν ἐπὶ ψάμμου ζεστῆς ἐκυλινδεῖτο, χειμῶνος δ' ἀνδριάντας κεχιονισμένους περιελάμβανε, πανταχόθεν ἑαυτὸν συνασκῶν.

24 Δεινός τ' ἦν κατασοβαρεύσασθαι τῶν ἄλλων. καὶ τὴν μὲν Εὐκλείδου σχολὴν ἔλεγε χολήν, τὴν δὲ Πλάτωνος διατριβὴν κατατριβήν, τοὺς δὲ Διονυσιακοὺς ἀγῶνας μεγάλα θαύματα μωροῖς ἔλεγε καὶ τοὺς δημαγωγοὺς ὄχλου διακόνους. ἔλεγε δὲ καὶ

1 Suid. s.v. Δ. 24–27 Mull. 79 27 Cf. vi. 41 inf. 27–p. 258, l. 5 Mull. 80

---

2 προσίεσθαι FP : προσεῖσθαι B 4 σκληρὸν αφ : ξηρὸν δπ 9 πόρον t : πόρον τ' α 15 ἐπεστηρίζετο F : ἐπηρείσατο BP 17 Ὀλυμπιόδωρος BP : Ἀθηνόδωρος F 19 βραδύνοντος F : καὶ β. BP 20 καὶ αὐτὸς BP : om. F

ὡς ὅταν μὲν ἴδῃ κυβερνήτας ἐν τῷ βίῳ καὶ ἰατροὺς καὶ φιλοσόφους, συνετώτατον εἶναι τῶν ζῴων νομίζειν τὸν ἄνθρωπον· ὅταν δὲ πάλιν ὀνειροκρίτας καὶ μάντεις καὶ τοὺς προσέχοντας τούτοις ἢ τοὺς ἐπὶ δόξῃ καὶ πλούτῳ πεφυσημένους, οὐδὲν ματαιότερον νομίζειν ἀνθρώπου. συνεχές τε ἔλεγεν εἰς τὸν βίον παρεσκευάσθαι δεῖν λόγον ἢ βρόχον.

Καί ποτε Πλάτωνα ἐν δείπνῳ πολυτελεῖ κατανοήσας ἐλάας 25
ἁψάμενον, "τί," φησίν, "ὁ σοφὸς εἰς Σικελίαν πλεύσας τῶν τραπεζῶν τούτων χάριν, νῦν παρακειμένων οὐκ ἀπολαύεις;" καὶ ὅς, "ἀλλὰ νὴ τοὺς θεούς," φησί, "Διόγενες, κἀκεῖ τὰ πολλὰ πρὸς ἐλάας καὶ τὰ τοιαῦτα ἐγινόμην." ὁ δέ, "τί οὖν ἔδει πλεῖν εἰς Συρακούσας; ἢ τότε ἡ Ἀττικὴ οὐκ ἔφερεν ἐλάας;" Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ (*FHG* iii. 582) Ἀρίστιππον εἰπεῖν τοῦτο. καὶ ἄλλοτε ἰσχάδας ἐσθίων ἀπήντετ' αὐτῷ φησί τε, "ἔξεστί σοι μετασχεῖν"· τοῦ δὲ λαβόντος καὶ φαγόντος, ἔφη, "μετασχεῖν εἶπον, οὐ καταφαγεῖν."

Πατῶν αὐτοῦ ποτε στρώματα κεκληκότος φίλους παρὰ Διο- 26
νυσίου, ἔφη, "πατῶ τὴν Πλάτωνος κενοσπουδίαν"· πρὸς ὃν ὁ Πλάτων, "ὅσον, ὦ Διόγενες, τοῦ τύφου διαφαίνεις, δοκῶν μὴ τετυφῶσθαι." οἱ δέ φασι τὸν Διογένην εἰπεῖν, "πατῶ τὸν Πλάτωνος τῦφον"· τὸν δὲ φάναι, "ἑτέρῳ γε τύφῳ, Διόγενες". Σωτίων δ' ἐν τῷ τετάρτῳ φησὶ πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν τοῦτο τὸν Πλάτωνα τὸν κύνα. Διογένης οἶνόν ποτ' ᾔτησεν αὐτόν, τότε δὲ καὶ ἰσχάδας. ὁ δὲ κεράμιον ὅλον ἔπεμψεν αὐτῷ· καὶ ὅς, "σύ,"

7–12 Mull. 81 17–21 Mull. 82 23–p. 259, l. 3 Stob. *Γ'* xxxvi. 21 H.

1 καὶ[1] BP: ἢ F 2 εἶναι τ. ζ. F: τ. ζ. εἶναι BP νομίζειν φ: om. **a** 3 πάλιν BP: om. F 4 καὶ π. BP: om. F 5 συνεχές τε Cob.: συνεχέστερον B[pc]: συνεχέστερον νομίζειν B[ac]FP 7 ἐλάας BP: ἐλαίας F 8 ἁψάμενον FP: ὀψώμενον B 10 ἀλλὰ BP: om. F φησί BP: ἔφη F 13 ἐν Π. ἱ. BP: om. F 15 ἔφη BP: om. F 17 στρώματα FP: τὰ σ. B 18 κενοσπουδίαν FP[pc]: καινοσπουδίαν BP[ac] 21 γε BP: om. F 23–24 emendat G. Donzelli in *RFIC* N.S. 36 (1958), 240 sqq. 24 ἔπεμψεν FP: ἐξέπεμψεν B

φησίν, " ἂν ἐρωτηθῇς δύο καὶ δύο πόσα ἐστίν, Εἴκοσιν ἀποκρινῇ;
οὕτως οὔτε πρὸς τὰ αἰτούμενα δίδως οὔτε πρὸς τὰ ἐρωτώμεν'
ἀποκρίνῃ." ἔσκωψε δὴ ὡς ἀπεραντολόγον.
27 Ἐρωτηθεὶς ποῦ τῆς Ἑλλάδος ἴδοι ἀγαθοὺς ἄνδρας, " ἄνδρας
μέν," εἶπεν, " οὐδαμοῦ, παῖδας δ' ἐν Λακεδαίμονι." σπουδαιο-
λογουμένῳ ποτὲ ὡς οὐδεὶς προσῄει, ἐπέβαλε τερετίζειν· ἀθροι-
σθέντων δέ, ὠνείδισεν ὡς ἐπὶ μὲν τοὺς φληνάφους ἀφικνουμένων
σπουδαίως, ἐπὶ δὲ τὰ σπουδαῖα βραδυνόντων ὀλιγώρως. ἔλεγέ τε
περὶ μὲν τοῦ παρορύττειν καὶ λακτίζειν ἀγωνίζεσθαι τοὺς ἀνθρώ-
πους, περὶ δὲ καλοκἀγαθίας μηδένα. τούς τε γραμματικοὺς
ἐθαύμαζε τὰ μὲν τοῦ Ὀδυσσέως κακὰ ἀναζητοῦντας, τὰ δ' ἴδια
ἀγνοοῦντας. καὶ μὴν καὶ τοὺς μουσικοὺς τὰς μὲν ἐν τῇ λύρᾳ
28 χορδὰς ἁρμόττεσθαι, ἀνάρμοστα δ' ἔχειν τῆς ψυχῆς τὰ ἤθη· τοὺς
μαθηματικοὺς ἀποβλέπειν μὲν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὰ
δ' ἐν ποσὶ πράγματα παρορᾶν· τοὺς ῥήτορας τὰ δίκαια μὲν
ἐσπουδακέναι λέγειν, πράττειν δὲ μηδαμῶς· ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς φιλ-
αργύρους ψέγειν μὲν τὸ ἀργύριον, ὑπεραγαπᾶν δέ. κατεγίνωσκε
δὲ καὶ τῶν ἐπαινούντων μὲν τοὺς δικαίους, ὅτι χρημάτων ἐπάνω
εἶεν, ζηλούντων δὲ τοὺς πολυχρημάτους. ἐκίνει δ' αὐτὸν καὶ
τὸ θύειν μὲν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ ὑγιείας, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ θυσίᾳ κατὰ τῆς
ὑγιείας δειπνεῖν. ἄγασθαι δὲ καὶ τῶν δούλων οἳ λαβροφαγοῦντας
29 ὁρῶντες τοὺς δεσπότας μηδὲν ἁρπάζοιεν τῶν ἐσθιομένων. ἐπῄνει
τοὺς μέλλοντας γαμεῖν καὶ μὴ γαμεῖν, καὶ τοὺς μέλλοντας κατα-
πλεῖν καὶ μὴ καταπλεῖν, καὶ τοὺς μέλλοντας πολιτεύεσθαι καὶ μὴ
πολιτεύεσθαι, καὶ τοὺς παιδοτροφεῖν καὶ μὴ παιδοτροφεῖν, καὶ
τοὺς παρασκευαζομένους συμβιοῦν τοῖς δυνάσταις καὶ μὴ προσιόν-

4–5 Mull. 83 5–8 Mull. 84 8–10 Mull. 85 10–17 Mull. 86
17–19 Mull. 87 19–22 Mull. 88 22–26 Mull. 89

1 ἂν π : κἂν αδφ ἀποκρινῇ P : ἀποκρίνει BF 3 δὴ BP : δὲ F 6 ὡς FP^pc : om. BP^ac 8 ὀλιγώρως BP : om. F 10 μηδένα **α** : οὐδένα dgt et Hsch. Mil. 14 μαθηματικοὺς BF : μαθητικοὺς P 16 μηδαμῶς BF : οὐδαμῶς P 19 πολυχρημάτους F : πολυχρηματίας BP αὐτὸν BP : αὐτοὺς F 21 δειπνεῖν FP : δειπνούντων Bπ : ποιούντων δ 24 κατα-πλεῖν P^pc : πλεῖν BFP^ac

τας. ἔλεγε δὲ καὶ δεῖν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς φίλους ἐκτείνειν μὴ συγκεκαμμένοις τοῖς δακτύλοις. φησὶ δὲ Μένιππος ἐν τῇ Διογένους *Πράσει* (Wachsmuth p. 82, n. 7) ὡς ἁλοὺς καὶ πωλούμενος ἠρωτήθη τί οἶδε ποιεῖν. ἀπεκρίνατο, "ἀνδρῶν ἄρχειν"· καὶ πρὸς τὸν κήρυκα, "κήρυσσε," ἔφη, "εἴ τις ἐθέλει δεσπότην αὑτῷ πρίασθαι." κωλυθεὶς καθίζεσθαι, "οὐδέν," ἔφη, "διαφέρει· καὶ γὰρ τοὺς ἰχθῦς ὅπως ἂν κέοιντο πιπράσκεσθαι." θαυμάζειν τ' 30
ἔφη εἰ χύτραν μὲν καὶ λοπάδα ὠνούμενοι κομποῦμεν· ἄνθρωπον δὲ μόνῃ τῇ ὄψει ἀρκεῖσθαι. ἔλεγε τῷ Ξενιάδῃ τῷ πριαμένῳ αὐτόν, δεῖν πείθεσθαι αὐτῷ, εἰ καὶ δοῦλος εἴη· καὶ γὰρ ἰατρὸς ἢ κυβερνήτης εἰ δοῦλος εἴη, πεισθῆναι ἂν αὐτῷ. Εὔβουλος δέ φησιν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ *Διογένους Πρᾶσις* οὕτως ἄγειν τοὺς παῖδας τοῦ Ξενιάδου, μετὰ τὰ λοιπὰ μαθήματα ἱππεύειν, τοξεύειν, σφενδονᾶν, ἀκοντίζειν· ἔπειτ' ἐν τῇ παλαίστρᾳ οὐκ ἐπέτρεπε τῷ παιδοτρίβῃ ἀθλητικῶς ἄγειν, ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐρυθήματος χάριν καὶ εὐεξίας.

Κατεῖχον δὲ οἱ παῖδες πολλὰ ποιητῶν καὶ συγγραφέων καὶ 31
τῶν αὐτοῦ Διογένους, πᾶσάν τ' ἔφοδον σύντομον πρὸς τὸ εὐμνημόνευτον ἐπήσκει. ἐν οἴκῳ τ' ἐδίδασκε διακονεῖσθαι λιτῇ τροφῇ χρωμένους καὶ ὕδωρ πίνοντας, ἐν χρῷ κουρίας τε καὶ ἀκαλλωπίστους εἰργάζετο καὶ ἀχίτωνας καὶ ἀνυποδήτους καὶ σιωπηλούς, καθ' αὑτοὺς βλέποντας ἐν ταῖς ὁδοῖς. ἐξῆγε δ' αὐτοὺς καὶ ἐπὶ κυνηγέσια. οἱ δὲ καὶ αὐτοῦ Διογένους ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο καὶ πρὸς τοὺς γονέας αἰτητικῶς εἶχον. ὁ δ' αὐτός φησι παρὰ τῷ Ξενιάδῃ καὶ γηρᾶσαι αὐτὸν καὶ θανόντα ταφῆναι πρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. ἔνθα καὶ πυνθανομένου τοῦ Ξενιάδου πῶς αὐτὸν θάψειεν, ἔφη, "ἐπὶ πρόσωπον"· τοῦ δ' ἐρομένου "διὰ τί;" "ὅτι μετ' 32

1–2 Mull. 90   2–6 Cf. Suid. s.v. Δ.; Stob. Γ′ iii. 52 H.   7–8 Eustathius ad *Iliadem* M 149   7–9 Mull. 92   9–p. 261, l. 2 Mull. 91

---

4 ἀνδρῶν απ : ἀνθρώπων δ et Stob., loc. cit.   5 ἐθέλει BP : θέλει F
8 ἄνθρωπον codd. : ἀνθρώπων coni. Steph.   10 εἴη BP : εἴη αὐτῷ F
11 εἴη F : om. BP   Εὔβουλος δέ codd. : Εὐβουλίδης coni. Menag.   12 τοῦ P : τοὺς BF   13 τὰ λοιπὰ BP : ἄλλα F   15 αὐτὸ FP : αὐτῷ B   μόνον B : om. FP   17 αὐτοῦ BP : τοῦ F

ὀλίγον," εἶπε, "μέλλει τὰ κάτω ἀναστρέφεσθαι·" τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἐπικρατεῖν ἤδη τοὺς Μακεδόνας ἢ ἐκ ταπεινῶν ὑψηλοὺς γίνεσθαι. εἰσαγαγόντος τινὸς αὐτὸν εἰς οἶκον πολυτελῆ καὶ κωλύοντος πτύσαι, ἐπειδὴ ἐχρέμψατο, εἰς τὴν ὄψιν αὐτοῦ ἔπτυσεν, εἰπὼν χείρονα τόπον μὴ εὑρηκέναι. οἱ δὲ τοῦτο Ἀριστίππου φασί. φωνήσας ποτέ, "ἰὼ ἄνθρωποι," συνελθόντων, καθίκετο τῇ βακτηρίᾳ, εἰπών, "ἀνθρώπους ἐκάλεσα, οὐ καθάρματα," ὥς φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Χρειῶν (Gomoll 22). φασὶ δὲ καὶ Ἀλέξανδρον εἰπεῖν ὡς εἴπερ Ἀλέξανδρος μὴ ἐγεγόνει, ἐθελῆσαι ἂν Διογένης γενέσθαι.

33 Ἀναπήρους ἔλεγεν οὐ τοὺς κωφοὺς καὶ τυφλούς, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἔχοντας πήραν. εἰσελθών ποτε ἡμιξύρητος εἰς νέων συμπόσιον, καθά φησι Μητροκλῆς ἐν ταῖς Χρείαις, πληγὰς ἔλαβε· μετὰ δὲ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα εἰς λεύκωμα τῶν πληξάντων περιῄει ἐξημμένος ἕως αὐτοὺς ὕβρει περιέθηκε καταγινωσκομένους καὶ ἐπιπληττομένους. ἔλεγεν ἑαυτὸν κύνα εἶναι τῶν ἐπαινουμένων, ἀλλὰ μηδένα τολμᾶν τῶν ἐπαινούντων συνεξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν. πρὸς τὸν εἰπόντα, "Πύθια νικῶ ἄνδρας," "ἐγὼ μὲν οὖν," εἶπεν, "ἄνδρας, σὺ δ' ἀνδράποδα."

34 Πρὸς τοὺς εἰπόντας, "γέρων εἶ καὶ λοιπὸν ἄνες," "τί δέ," ἔφη, "εἰ δόλιχον ἔτρεχον, πρὸς τῷ τέλει ἔδει με ἀνεῖναι καὶ μὴ μᾶλλον ἐπιτεῖναι;" κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον οὐκ ἔφη παρέσεσθαι· μηδὲ γὰρ πρῴην αὐτῷ χάριν ἐγνωκέναι. γυμνοῖς ποσὶ χίονα ἐπάτει καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἄνω προείρηται· καὶ ὠμὰ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν, ἀλλ' οὐ διῴκησεν. κατέλαβέ ποτε Δημοσθένην τὸν ῥήτορα ἐν πανδοκείῳ ἀριστῶντα. τοῦ δ' ὑποχωροῦντος, "τοσούτῳ μᾶλλον," ἔφη, "ἔσῃ ἐν τῷ πανδοκείῳ." ξένων δέ ποτε θεάσασθαι θελόντων

3–5 Mull. 94   5 Cf. ii. 75 sup.   6–7 Mull. 93   11–12 Mull. 95   12–15 Mull. 96   16–17 Mull. 97   17–19 Mull. 98   20–22 Mull. 99   24 Cf. vi. 22–23 sup.   25–27 Mull. 100   27–p. 262, l. 2 Mull. 101

7 ὥς dgt co: om. **a**   15 ἕως δπφ: ὡς **a**   21 ἀνεῖναι P[pc]: ἀνιέναι BFP[ac]   25 κατέλαβε δπφ: κατελάβετο **a**   26, 27 πανδοκείῳ BP: πανδοχείῳ F

*Δημοσθένην, τὸν μέσον δάκτυλον ἐκτείνας, "οὗτος ὑμῖν," ἔφη,
"ἐστὶν ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός." ἐκβαλόντος δ' ἄρτον ⟨τινὸς⟩* 35
καὶ αἰσχυνομένου ἀνελέσθαι, βουλόμενος αὐτὸν νουθετῆσαι, κεράμου τράχηλον δήσας ἔσυρε διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ.

Μιμεῖσθαι ἔλεγε τοὺς χοροδιδασκάλους· καὶ γὰρ ἐκείνους ὑπὲρ τόνον ἐνδιδόναι ἕνεκα τοῦ τοὺς λοιποὺς ἅψασθαι τοῦ προσήκοντος τόνου. τοὺς πλείστους ἔλεγε παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι· ἐὰν οὖν τις τὸν μέσον προτείνας πορεύηται, δόξει μαίνεσθαι, ἐὰν δὲ τὸν λιχανόν, οὐκέτι. τὰ πολλοῦ ἄξια τοῦ μηδενὸς ἔλεγε πιπράσκεσθαι καὶ ἔμπαλιν· ἀνδριάντα γοῦν τρισχιλίων πιπράσκεσθαι, χοίνικα δ' ἀλφιτῶν δύο χαλκῶν.

Τῷ πριαμένῳ αὐτὸν Ξενιάδῃ φησί, "ἄγε ὅπως τὸ προσταττό- 36
μενον ποιήσεις." τοῦ δ' εἰπόντος (E. *Med.* 410),

ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί,

"εἰ δὲ ἰατρὸν ἐπρίω νοσῶν, οὐκ ἄν," ⟨ἔφη,⟩ "αὐτῷ ἐπείθου, ἀλλ' εἶπες ἂν ὡς ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί;" ἤθελέ τις παρ' αὐτῷ φιλοσοφεῖν· ὁ δέ οἱ σαπέρδην δοὺς ἐκέλευσεν ἀκολουθεῖν. ὡς δ' ὑπ' αἰδοῦς ῥίψας ἀπῆλθε, μετὰ χρόνον ὑπαντήσας αὐτῷ καὶ γελάσας λέγει, "τὴν σὴν καὶ ἐμὴν φιλίαν σαπέρδης διέλυσε." Διοκλῆς δ' οὕτως ἀναγράφει. εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, "ἐπίταττε ἡμῖν, Διόγενες," ἀπαγαγὼν αὐτὸν ἡμιωβολίου τυρὸν ἐδίδου φέρειν· ἀρνησαμένου δέ, "τὴν σήν," ἔφη, "καὶ ἐμὴν φιλίαν ἡμιωβολίου τυρίδιον διαλέλυκε."

Θεασάμενός ποτε παιδίον ταῖς χερσὶ πῖνον ἐξέρριψε τῆς πήρας 37
τὴν κοτύλην, εἰπών, "παιδίον με νενίκηκεν εὐτελείᾳ." ἐξέβαλε δὲ καὶ τὸ τρυβλίον, ὁμοίως παιδίον θεασάμενος, ἐπειδὴ κατέαξε

2–4 Mull. 102 5–7 Mull. 103 7–9 Mull. 104
9–11 Mull. 105 12–16 Mull. 106 16–23 Mull. 107
24–p. 263, l. 1 Mull. 108

---

2 ⟨τινὸς⟩ add. Steph. 8 πορεύηται P^{pc} δόξει τῳ φ 13 ποιήσεις B: ποιήσῃς P: ποιῃς F 15 ⟨ἔφη⟩ add. Steph. 17 ἐκέλευσεν F: ἐποίησεν BP 23 τυρίδιον F: τυρίον BP

τὸ σκεῦος, τῷ κοίλῳ τοῦ ψωμίου τὴν φακῆν ὑποδεχόμενον. συνελογίζετο δὲ καὶ οὕτως· τῶν θεῶν ἐστι πάντα· φίλοι δὲ οἱ σοφοὶ τοῖς θεοῖς· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντ᾽ ἄρα ἐστὶ τῶν σοφῶν. θεασάμενός ποτε γυναῖκα ἀσχημονέστερον τοῖς θεοῖς προσπίπτουσαν, βουλόμενος αὐτῆς περιελεῖν τὴν δεισιδαιμονίαν, καθά φησι Ζωίλος ὁ Περγαῖος, προσελθὼν εἶπεν, "οὐκ εὐλαβῇ, ὦ γύναι, μή ποτε θεοῦ ὄπισθεν ἑστῶτος—πάντα γάρ ἐστιν αὐτοῦ
38 πλήρη—ἀσχημονήσῃς;" τῷ Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλήκτην, ὃς τοὺς ἐπὶ στόμα πίπτοντας ἐπιτρέχων συνέτριβεν.

Εἰώθει δὲ λέγειν τὰς τραγικὰς ἀρὰς αὐτῷ συνηντηκέναι· εἶναι γοῦν (N[2], *Adesp.* 284)

> ἄπολις, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος,
> πτωχός, πλανήτης, βίον ἔχων τοὐφ᾽ ἡμέραν.

ἔφασκε δ᾽ ἀντιτιθέναι τύχῃ μὲν θάρσος, νόμῳ δὲ φύσιν, πάθει δὲ λόγον. ἐν τῷ Κρανείῳ ἡλιουμένῳ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ἐπιστάς φησιν, "αἴτησόν με ὃ θέλεις." καὶ ὅς, "ἀποσκότησόν μου," φησί. μακρά τινος ἀναγινώσκοντος καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἄγραφον παραδείξαντος "θαρρεῖτε," ἔφη, "ἄνδρες· γῆν ὁρῶ." πρὸς τὸν συλλογισάμενον ὅτι κέρατα ἔχει, ἁψάμενος τοῦ μετώπου,
39 "ἐγὼ μέν," ἔφη, "οὐχ ὁρῶ." ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι κίνησις οὐκ ἔστιν, ἀναστὰς περιεπάτει. πρὸς τὸν λέγοντα περὶ τῶν μετεώρων, "ποσταῖος," ἔφη, "πάρει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ;" εὐνούχου μοχθηροῦ ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, "μηδὲν εἰσίτω κακόν," "ὁ οὖν κύριος," ἔφη, "τῆς οἰκίας ποῦ εἰσέλθῃ;" τῷ μύρῳ τοὺς πόδας ἀλειψάμενος ἔφη ἀπὸ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὸν

2–4 Mull. 109, et cf. vi. 72 inf. 4–8 Mull. 110 8–9 Mull. 111 10–13 Mull. 112 12–13 Ael. *V.H.* iii. 29 13 Gnomol. Vat. 201 14–15 Mull. 113 15–17 Mull. 114 17–18 Mull. 115 19–21 Mull. 116 21–22 Mull. 117 22–24 Mull. 118 24–p. 264, l. 1 Mull. 119

3 τῶν[1] F: om. BP 9 συνέτριβεν . . . 15 Κρανείῳ om. B, spatio 5½ linearum relicto 12 ἄπολις codd.: πλάνης Ael. 13 πλανήτης codd. et Gnom. Vat.: δυσείμων Ael. τοὐφ᾽ ἡμέραν codd.: τὸν ἐφήμερον Ael.: ἐφήμερον Gnom. Vat. 14 ἀντιτιθέναι BP: ἀντιθεῖναι F

ἀέρα ἀπιέναι τὸ μύρον, ἀπὸ δὲ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ὄσφρησιν. ἀξιούντων Ἀθηναίων μυηθῆναι αὐτὸν καὶ λεγόντων ὡς ἐν ᾅδου προεδρίας οἱ μεμυημένοι τυγχάνουσι, "γελοῖον," ἔφη, "εἰ Ἀγησίλαος μὲν καὶ Ἐπαμεινώνδας ἐν τῷ βορβόρῳ διάξουσιν, εὐτελεῖς δέ τινες μεμυημένοι ἐν ταῖς μακάρων νήσοις ἔσονται."

Πρὸς τοὺς ἑρπύσαντας ἐπὶ τὴν τράπεζαν μῦς, "ἰδού," φησί, 40 "καὶ Διογένης παρασίτους τρέφει." Πλάτωνος εἰπόντος αὐτὸν κύνα, "ναί," ἔφη· "ἐγὼ γὰρ ἐπανῆλθον ἐπὶ τοὺς πεπρακότας." ἐκ τοῦ βαλανείου ἐξιὼν τῷ μὲν πυθομένῳ εἰ πολλοὶ ἄνθρωποι λούονται, ἠρνήσατο· τῷ δ' εἰ πολὺς ὄχλος, ὡμολόγησε. Πλάτωνος ὁρισαμένου, Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον δίπουν ἄπτερον, καὶ εὐδοκιμοῦντος, τίλας ἀλεκτρυόνα εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὴν σχολὴν καί φησιν, "οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος." ὅθεν τῷ ὅρῳ προσετέθη τὸ πλατυώνυχον. πρὸς τὸν πυθόμενον ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀριστᾶν, "εἰ μὲν πλούσιος," εἶπεν, "ὅταν θέλῃ· εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχῃ."

Ἐν Μεγάροις ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δέρμασιν ἐσκεπασμένα, 41 τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν γυμνούς, ἔφη, "λυσιτελέστερόν ἐστι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ υἱόν." πρὸς τὸν ἐντινάξαντα αὐτῷ δοκόν, εἶτα εἰπόντα, "φύλαξαι," "πάλιν γάρ με," ἔφη, "παίειν μέλλεις;" ἔλεγε τοὺς μὲν δημαγωγοὺς ὄχλου διακόνους, τοὺς δὲ στεφάνους δόξης ἐξανθήματα. λύχνον μεθ' ἡμέραν ἅψας, "ἄνθρωπον," φησί, "ζητῶ." εἱστήκει ποτὲ κατακρουνιζόμενος· τῶν δὲ περιεστώτων ἐλεούντων, παρὼν Πλάτων ἔφη, "εἰ βούλεσθ' αὐτὸν ἐλεῆσαι, ἀπόστητε," ἐνδεικνύμενος φιλοδοξίαν αὐτοῦ. ἐντρίψαντος αὐτῷ κόνδυλόν τινος, "Ἡράκλεις," ἔφη, "οἷον με χρῆμ' ἐλάνθανε

2–5 Mull. 120 6–7 Mull. 121 7–8 Mull. 122 9–10 Mull. 123 10–14 Pl. *Def.* 415a; Mull. 124 14–16 Mull. 125 17–19 Mull. 126 19–21 Mull. 127 21–22 Mull. 128, et cf. vi. 24 sup. 22–23 Mull. 129 23–25 Mull. 130 25–p. 265, l. 1 Mull. 131

8 ἐπανῆλθον BP : ἦλθον F 10 λούονται BF : λοῦνται P 12 αὐτὸν F : αὐτοῦ BP 14 ποίᾳ ὥρᾳ fr : ποίαν ὥραν codd. 20 δοκόν F : τὴν δ. BP 23 φ. ζ. BP : transp. F

42 τὸ μετὰ περικεφαλαίας περιπατεῖν.” ἀλλὰ καὶ Μειδίου κονδυλίσαντος αὐτὸν καὶ εἰπόντος, “τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ,” τῇ ἑξῆς πυκτικοὺς λαβὼν ἱμάντας καὶ καταλοήσας αὐτὸν ἔφη, “τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ.” Λυσίου τοῦ φαρμακοπώλου πυθομένου εἰ θεοὺς νομίζει, “πῶς δέ,” εἶπεν, “οὐ νομίζω, ὅπου καὶ σὲ θεοῖς ἐχθρὸν ὑπολαμβάνω;” οἱ δὲ Θεόδωρον εἰπεῖν τοῦτο. ἰδών τινα περιρραινόμενον ἐπεῖπεν, “ὦ κακόδαιμον, οὐκ ἐπίστασαι ὅτι ὥσπερ τῶν ἐν γραμματικῇ ἁμαρτημάτων περιρραινόμενος οὐκ ἂν ἀπαλλαγείης, οὕτως οὐδὲ τῶν ἐν τῷ βίῳ;” ἐνεκάλει τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῆς τύχης, αἰτεῖσθαι λέγων αὐτοὺς ἀγαθὰ τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα καὶ οὐ τὰ κατ’ ἀλήθειαν.

43 πρὸς δὲ τοὺς περὶ τὰ ὀνείρατα ἐπτοημένους ἔλεγεν ὡς ὑπὲρ ὧν μὲν πράττουσιν ὕπαρ, οὐκ ἐπιστρέφονται, ὑπὲρ ὧν δὲ καθεύδοντες φαντασιοῦνται, πολυπραγμονοῦσιν. Ὀλυμπίασι τοῦ κήρυκος ἀνειπόντος, “νικᾷ Διώξιππος ἄνδρας,” “οὗτος μὲν δὴ ἀνδράποδα, ἄνδρας δ’ ἐγώ.”

Ἠγαπᾶτο δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίων· μειρακίου γοῦν τὸν πίθον αὐτοῦ συντρίψαντος, τῷ μὲν πληγὰς ἔδοσαν, ἐκείνῳ δὲ ἄλλον παρέσχον. φησὶ δὲ Διονύσιος ὁ στωικὸς ὡς μετὰ Χαιρώνειαν συλληφθεὶς ἀπήχθη πρὸς Φίλιππον· καὶ ἐρωτηθεὶς τίς εἴη, ἀπεκρίνατο, “κατάσκοπος τῆς σῆς ἀπληστίας.” ὅθεν θαυμασθεὶς ἀφείθη.

44 Ἀλεξάνδρου ποτὲ πέμψαντος ἐπιστολὴν πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Ἀθήνας διά τινος Ἀθλίου, παρὼν ἔφη·

ἄθλιος παρ’ ἀθλίου δι’ ἀθλίου πρὸς ἄθλιον.

Περδίκκου ἀπειλήσαντος, εἰ μὴ ἔλθοι πρὸς αὐτόν, ἀποκτενεῖν,

1–4 Mull. 132 — 4–6 Mull. 133 — 6–7 Cf. ii. 102 sup.
7–10 Mull. 134 — 10–11 Mull. 135 — 12–14 Mull. 136
14–16 Mull. 137 — 19–22 Mull. 138 — 23–25 Mull. 139
26–p. 266, l. 3 Mull. 140

---

6 ὅπου dgt co: ἵνα **α** — 10 τύχης codd.: εὐχῆς coni. Casaub.
25 ἄθλιος Cob.: ἀθλίας codd. — 26 ἀποκτενεῖν FP^{pc}: ἀποκτεῖναι BP^{ac}

ἔφη, "οὐδὲν μέγα· καὶ γὰρ κάνθαρος καὶ φαλάγγιον τοῦτ' ἂν πράξειεν·" ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἀπειλεῖν ἠξίου ὡς "εἰ καὶ χωρὶς ἐμοῦ ζῆσαι, εὐδαιμόνως ζήσοιτο." ἐβόα πολλάκις λέγων τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ῥᾴδιον ὑπὸ τῶν θεῶν δεδόσθαι, ἀποκεκρύφθαι δ' αὐτὸν ζητούντων μελίπηκτα καὶ μύρα καὶ τὰ παραπλήσια. ὅθεν πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου ὑποδούμενον, "οὔπω," εἶπε, "μακάριος εἶ, ἂν μή σε καὶ ἀπομύξῃ· τοῦτο δ' ἔσται πηρωθέντι σοι τὰς χεῖρας."

Θεασάμενός ποτε τοὺς ἱερομνήμονας τῶν ταμιῶν τινα φιάλην 45 ὑφῃρημένον ἄγοντας ἔφη, "οἱ μεγάλοι κλέπται τὸν μικρὸν ἄγουσι." θεασάμενός ποτε μειράκιον λίθους βάλλον ἐπὶ σταυρόν, "εὖγε," εἶπε, "τεύξῃ γὰρ τοῦ σκοποῦ." πρὸς τὰ περιστάντα μειράκια καὶ εἰπόντα, "βλέπωμεν μὴ δάκῃ ἡμᾶς," "θαρρεῖτε," ἔφη, "παιδία· κύων τευτλία οὐκ ἐσθίει." πρὸς τὸν ἐπὶ τῇ λεοντῇ θρυπτόμενον, "παῦσαι," ἔφη, "τὰ τῆς ἀρετῆς στρώματα καταισχύνων." πρὸς τὸν μακαρίζοντα Καλλισθένην καὶ λέγοντα ὡς πολυτελῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ μετέχει, "κακοδαίμων μὲν οὖν ἐστιν," εἶπεν, "ὃς καὶ ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ ὅταν Ἀλεξάνδρῳ δόξῃ."

Χρημάτων δεόμενος ἀπαιτεῖν ἔλεγε τοὺς φίλους, οὐκ αἰτεῖν. 46 ἐπ' ἀγορᾶς ποτε χειρουργῶν, "εἴθε," ἔφη, "καὶ τὴν κοιλίαν ἦν παρατρίψαντα μὴ πεινῆν." μειράκιον θεασάμενος μετὰ σατραπῶν ἐπὶ δεῖπνον ἀπιόν, ἀποσπάσας πρὸς τοὺς οἰκείους ἀπήγαγε καὶ ἐκέλευσε τηρεῖν. πρὸς τὸ κεκοσμημένον μειράκιον πυθόμενόν τι ἔφη οὐ πρότερον λέξειν αὐτῷ, εἰ μὴ ἀνασυράμενος δείξειε

3–5 Mull. 141 6–7 Mull. 142 9–11 Mull. 143 11–12 Mull. 144 12–14 Mull. 145 14–15 Mull. 146 16–19 Mull. 147 20 Mull. 149

1 ἔφη οὐδὲν BP : transp. F 4 ἀποκεκρύφθαι BP : κεκρύφθαι F 5 αὐτὸν codd. : αὐτῶν Casaub. 6 εἶπε FP : εἰπεῖν B 7 ἔσται P : ἔστι B 13 βλέπωμεν F : βλέπομεν BP 21 χειρουργῶν BFP[ac] : ἀψάμενος P[pc] 22 μειράκιον . . . p. 267, l. 1 πρὸς om. B, spatio $5\frac{1}{2}$ linearum relicto 23 ἀπιόν BP : προϊὸν F ἀπήγαγε BP : ἤγαγε F 24 ἐκέλευσε BF : ἐκέλευε P 25 ἀνασυράμενος BP : ἀνασυρόμενος F

πότερον γυνή ἐστιν ἢ ἀνήρ. πρὸς τὸ κοτταβίζον ἐν τῷ βαλανείῳ μειράκιόν φησιν, "ὅσῳ βέλτιον, τοσούτῳ χεῖρον." ἐν δείπνῳ προσερρίπτουν αὐτῷ τινες ὀστάρια ὡς κυνί· καὶ ὃς ἀπαλλαττόμενος προσούρησεν αὐτοῖς ὡς κύων.

47 *Τοὺς ῥήτορας καὶ πάντας τοὺς ἐνδοξολογοῦντας τρισανθρώπους ἀπεκάλει ἀντὶ τοῦ τρισαθλίους. τὸν ἀμαθῆ πλούσιον πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον. θεασάμενος ἐπὶ ἀσώτου οἰκίᾳ ἐπιγεγραμμένον "πράσιμος" "ᾔδειν," εἶπεν, "ὅτι οὕτω κραιπαλῶσα ῥᾳδίως ἐξεμέσοις τὸν κύριον." πρὸς τὸ καταιτιώμενον μειράκιον τὸ πλῆθος τῶν ἐνοχλούντων, "παῦσαι γάρ," ἔφη, "καὶ σὺ τὰ δείγματα τοῦ πασχητιῶντος περιφέρων." πρὸς τὸ ῥυπαρὸν βαλανεῖον, "οἱ ἐνθάδε," ἔφη, "λουόμενοι ποῦ λούονται;" παχέος κιθαρῳδοῦ πρὸς πάντων μεμφομένου αὐτὸς μόνος ἐπῄνει· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί, ἔφη, "ὅτι τηλικοῦτος ὢν κιθαρῳδεῖ καὶ οὐ λῃστεύει."*

48 *Τὸν κιθαρῳδὸν ἀεὶ καταλειπόμενον ὑπὸ τῶν ἀκροατῶν ἠσπάσατο, "χαῖρε ἀλέκτορ"· τοῦ δὲ εἰπόντος, "διὰ τί;" "ὅτι," ἔφη, "ᾄδων πάντας ἐγείρεις." μειρακίου διαδεικνυμένου πληρώσας τὸ προκόλπιον θέρμων ἀντικρὺς ἔκαπτε· τοῦ δὲ πλήθους εἰς αὐτὸν ἀφορῶντος θαυμάζειν ἔφη πῶς ἐκεῖνον ἀφέντες εἰς αὐτὸν ὁρῶσι. λέγοντος δ' αὐτῷ τινος ἰσχυρῶς δεισιδαίμονος, "μιᾷ πληγῇ τὴν κεφαλήν σου διαρρήξω," "ἐγὼ δέ γε," εἶπε, "πταρὼν ἐξ ἀριστερῶν τρέμειν σε ποιήσω." Ἡγησίου παρακαλοῦντος χρῆσαί τι αὐτῷ τῶν συγγράμματων, "μάταιος," ἔφη, "τυγχάνεις, ὦ*

1–2 Mull. 148 5–6 Mull. 150 6–7 Mull. 151 7–9 Mull. 152 11–12 Mull. 153 12–15 Mull. 154 16–18 Mull. 155 18–20 Mull. 156 21–23 Mull. 157 23–p. 268, l. 2 Mull. 158

---

4 *προσούρησεν* **α**: *προσεούρησεν* w 6 *ἀμαθῆ πλούσιον* F: transp. BP 8 *κραιπαλῶσα* $F^{ac}P^{pc}$: *κραιπαλῶν* $B^{ac}F^{pc}P^{ac}$ 18 *διαδεικνυμένου* BP: *διαδιδομένου* F: *δεδειπνισμένου* Menag. ex vers. Ambros.: *ἐπιδεικνυμένου* Kuehnius 19 *θ. ἀ.* Cob.: *ἀ. θ.* codd. *ἔκαπτε* P(B^{ac}?): *ἔκαμπτε* F: *ἔκοπτεν* B^{pc} 20 *εἰς* BF: om. P 24 *τι αὐτῷ* BP: transp. F

Ἡγησία, ὃς ἰσχάδας μὲν γραπτὰς οὐχ αἱρῇ, ἀλλὰ τὰς ἀληθινάς· ἄσκησιν δὲ παριδὼν τὴν ἀληθινὴν ἐπὶ τὴν γεγραμμένην ὁρμᾷς."

Πρός τε τὸν ὀνειδίσαντα αὐτῷ τὴν φυγήν, "ἀλλὰ τούτου γ' 49 ἕνεκεν," εἶπεν, "ὦ κακόδαιμον, ἐφιλοσόφησα." καὶ πάλιν εἰπόντος τινός, "Σινωπεῖς σου φυγὴν κατέγνωσαν," "ἐγὼ δέ γε," εἶπεν, "ἐκείνων μονήν." ἰδών ποτ' Ὀλυμπιονίκην πρόβατα νέμοντα, "ταχέως," εἶπεν, "ὦ βέλτιστε, μετέβης ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ τὰ Νέμεα." ἐρωτηθεὶς διὰ τί οἱ ἀθληταὶ ἀναίσθητοί εἰσιν, ἔφη, "ὅτι κρέασιν ὑείοις καὶ βοείοις ἀνῳκοδόμηνται." ᾔτει ποτὲ ἀνδριάντα· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί τοῦτο ποιεῖ, "μελετῶ," εἶπεν, "ἀποτυγχάνειν." αἰτῶν τινα—καὶ γὰρ τοῦτο πρῶτον ἐποίησε διὰ τὴν ἀπορίαν—ἔφη, "εἰ μὲν καὶ ἄλλῳ δέδωκας, δὸς κἀμοί· εἰ δὲ μηδενί, ἀπ' ἐμοῦ ἄρξαι."

Ἐρωτηθείς ποτε ὑπὸ τυράννου ποῖος εἴη ἀμείνων χαλκὸς εἰς 50 ἀνδριάντα, ἔφη, "ἀφ' οὗ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐχαλκεύθησαν." ἐρωτηθεὶς πῶς χρῆται Διονύσιος τοῖς φίλοις, ἔφη, ὡς θυλάκοις, τοὺς μὲν πλήρεις κρημνῶν, τοὺς δὲ κενοὺς ῥίπτων." νεογάμου ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν,

ὁ τοῦ Διὸς παῖς καλλίνικος Ἡρακλῆς
ἐνθάδε κατοικεῖ. μηδὲν εἰσίτω κακόν·

ἐπέγραψε, "μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία." τὴν φιλαργυρίαν εἶπε μητρόπολιν πάντων τῶν κακῶν. ἄσωτον θεασάμενος ἐν πανδοκείῳ ἐλάας ἐσθίοντ' ἔφη, "εἰ οὕτως ἠρίστας, οὐκ ἂν οὕτως ἐδείπνεις."

Τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας θεῶν εἰκόνας εἶναι· τὸν ἔρωτα σχολα- 51

3–4 Mull. 159 4–6 Mull. 160 6–8 Mull. 161 8–9 Mull. 162 10–11 Mull. 163 11–13 Mull. 164 14–15 Mull. 165 16–17 Mull. 166 18–21 Mull. 167 21–22 Mull. 168 22–24 Mull. 169 25–p. 269, l. 1 Mull. 170

3 γ' BP: om. F 5 γε BP: om. F 10 ποιεῖ BF: ποιοῖ P 13 μηδενί BP: μή F 22 εἶπε BP: ἔφη F μητρόπολιν FP: μ. εἶναι B τῶν BP: om. F

ζόντων ἀσχολίαν. ἐρωτηθεὶς τί ἄθλιον ἐν βίῳ, ἔφη, " γέρων ἄπορος." ἐρωτηθεὶς τί τῶν θηρίων κάκιστα δάκνει, ἔφη, " τῶν μὲν ἀγρίων συκοφάντης, τῶν δὲ ἡμέρων κόλαξ." ἰδών ποτε δύο κενταύρους κάκιστα ἐζωγραφημένους ἔφη, " πότερος τούτων Χείρων ἐστί;" τὸν πρὸς χάριν λόγον ἔφη μελιτίνην ἀγχόνην εἶναι. τὴν γαστέρα Χάρυβδιν ἔλεγε τοῦ βίου. ἀκούσας ποτὲ ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς συνελήφθη, " ἄξιος," ἔφη, " ἐκ τοῦ ὀνόματος κρέμασθαι." ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὸ χρυσίον χλωρόν ἐστιν, ἔφη, " ὅτι πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας." ἰδὼν γυναῖκα ἐν φορείῳ, " οὐ κατὰ τὸ θηρίον," ἔφη, " ἡ γαλεάγρα."

52 *Ἰδών ποτε δραπέτην ἐπὶ φρέατι καθήμενον ἔφη, " μειράκιον, βλέπε μὴ ἐμπέσῃς." ἰδὼν ⟨μειρα⟩κύλλιον ἱματιοκλέπτην ἐν τῷ βαλανείῳ ἔφη, " ἐπ' ἀλειμμάτιον ἢ ἐπ' ἄλλ' ἱμάτιον;" ἰδών ποτε γυναῖκας ἀπ' ἐλαίας ἀπηγχονισμένας, " εἴθε γάρ," ἔφη, " πάντα τὰ δένδρα τοιοῦτον καρπὸν ἤνεγκεν." Ἀξιόπιστον ἰδὼν λωποδύτην ἔφη* (*Il.* K 343, 387),

> *τίπτε σὺ ὧδε, φέριστε;*
> *ἦ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων;*

ἐρωτηθεὶς εἰ παιδισκάριον ἢ παιδάριον ἔχοι, ἔφη, " οὔ·" τοῦ δὲ εἰπόντος, " ἐὰν οὖν ἀποθάνῃς, τίς σε ἐξοίσει;", ἔφη, " ὁ χρῄζων τῆς οἰκίας."

53 *Μειράκιον εὔμορφον ἀφυλάκτως ἰδὼν κοιμώμενον, νύξας, " ἐπέγειραι," ἔφη,*

> *μή τίς σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.*

1–2 Mull. 171 3–5 Mull. 172 5–6 Mull. 173 6–7 Mull. 174 9–10 Mull. 175 11–12 Mull. 176 12–13 Mull. 177 13–15 Mull. 178 15–18 Mull. 179 19–21 Mull. 180 24 Cf. *Il.* Θ 95

---

7 *συνελήφθη* P : *-ελήμφθη* BF : *ἑάλω δπ* 11 *ποτε* F : om. BP 12 *⟨μειρα⟩κύλλιον* supplevit Meibomius: *κύλλιον* BP : om. F 13 *ποτε* BP : om. F 14 *γυναῖκας . . . ἀπηγχονισμένας* **αδ** : *γυναῖκα . . . ἀπηγχονισμένην π* 15 *Ἀξιόπιστον* **α** : om. dett. Sed furis est nomen 20 *οὖν* BP : om. F

πρὸς τὸν πολυτελῶς ὀψωνοῦντα,

ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις·

Πλάτωνος περὶ ἰδεῶν διαλεγομένου καὶ ὀνομάζοντος τραπεζότητα καὶ κυαθότητα, " ἐγώ," εἶπεν, " ὦ Πλάτων, τράπεζαν μὲν καὶ κύαθον ὁρῶ· τραπεζότητα δὲ καὶ κυαθότητα οὐδαμῶς·" καὶ ὅς, " κατὰ λόγον," ἔφη· " οἷς μὲν γὰρ κύαθος καὶ τράπεζα θεωρεῖται ὀφθαλμοὺς ἔχεις· ᾧ δὲ τραπεζότης καὶ κυαθότης βλέπεται νοῦν οὐκ ἔχεις."

['Ερωτηθεὶς ὑπό τινος, " ποῖός τίς σοι Διογένης δοκεῖ;" 54
" Σωκράτης," εἶπε, " μαινόμενος."] ἐρωτηθεὶς ποίῳ καιρῷ δεῖ γαμεῖν, ἔφη, " τοὺς μὲν νέους μηδέπω, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους μηδεπώποτε." ἐρωτηθεὶς τί θέλοι κονδύλου λαβεῖν, " περικεφαλαίαν," ἔφη. μειράκιον ἰδὼν καλλωπιζόμενον ἔφη, " εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀτυχεῖς· εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς." ἰδών ποτε μειράκιον ἐρυθριῶν, " θάρρει," ἔφη, " τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα." δυοῖν ποτε νομικοῖν ἀκούσας τοὺς δύο κατέκρινεν, εἰπὼν τὸν μὲν κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκέναι. ἐρωτηθεὶς ποῖον οἶνον ἡδέως πίνει, ἔφη, " τὸν ἀλλότριον." πρὸς τὸν εἰπόντα, " πολλοί σου καταγελῶσιν," " ἀλλ' ἐγώ," ἔφη, " οὐ καταγελῶμαι."

Πρὸς τὸν εἰπόντα κακὸν εἶναι τὸ ζῆν, " οὐ τὸ ζῆν," εἶπεν, 55
" ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν." πρὸς τοὺς συμβουλεύοντας τὸν ἀποδράντα αὐτοῦ δοῦλον ζητεῖν, " γελοῖον," ἔφη, " εἰ Μάνης μὲν χωρὶς

1–2 Mull. 181 2 Cf. *Il. E* 40, *Σ* 95 3–8 Mull. 182
9–10 Mull. 183; cf. i. 26 sup. 10–12 Mull. 184 12–13 Mull. 185
13–14 Stob. *Γ'* vi. 38 H. 14–16 Mull. 186 16–17 Mull. 187
17–18 Mull. 188 18–20 Mull. 189 21–22 Stob. *Δ'* liii. 26 H.
22–p. 271, l. 1 Stob. *Δ'* xix. 47 H.

---

7 *βλέπεται* BP: *φαίνεται* F 9–10 habent dgt: om. **α**: in margine posuit Menag. *Διογένης* d: *Διόγενες* gt, interpungentes *δοκεῖ Σωκράτης; εἶπε . . .* 11 *μηδέπω* F: *μηδέποτε* BP 12 *θέλοι* BP: *θέλει* F

Διογένους ζῇ, Διογένης δὲ χωρὶς Μάνου οὐ δύναται." *ἀριστῶν ἐλάας, πλακοῦντος εἰσενεχθέντος, ῥίψας φησίν* (E. *Ph.* 40),

ὦ ξένε, τυράννοις ἐκποδὼν μεθίστασο·

καὶ ἄλλοτε,

μάστιξεν δ' ἐλάαν.

ἐρωτηθεὶς ποταπὸς εἴη κύων, ἔφη, "*πεινῶν Μελιταῖος, χορτασθεὶς δὲ Μολοττικός, τούτων οὓς ἐπαινοῦντες οἱ πολλοὶ οὐ τολμῶσι διὰ τὸν πόνον συνεξιέναι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν θήραν· οὕτως οὐδ' ἐμοὶ δύνασθε συμβιοῦν διὰ τὸν φόβον τῶν ἀλγηδόνων.*"

56 *Ἐρωτηθεὶς εἰ σοφοὶ πλακοῦντα ἐσθίουσι,* "*πάντα,*" *εἶπεν,* "*ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι.*" *ἐρωτηθεὶς διὰ τί προσαίταις μὲν ἐπιδιδόασι, φιλοσόφοις δὲ οὔ, ἔφη,* "*ὅτι χωλοὶ μὲν καὶ τυφλοὶ γενέσθαι ἐλπίζουσι, φιλοσοφῆσαι δ' οὔδεποτε.*" *φιλάργυρον ᾔτει· τοῦ δὲ βραδύνοντος,* "*ἄνθρωπε,*" *εἶπεν,* "*εἰς τροφήν σε αἰτῶ, οὐκ εἰς ταφήν.*" *ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ τῷ παραχαράξαι τὸ νόμισμα ἔφη,* "*ἦν ποτε χρόνος ἐκεῖνος ὅτ' ἤμην ἐγὼ τοιοῦτος ὁποῖος σὺ νῦν· ὁποῖος δ' ἐγὼ νῦν, σὺ οὐδέποτε.*" *καὶ πρὸς ἄλλον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνειδίσαντα,* "*καὶ γὰρ ἐνεούρουν θᾶττον, ἀλλὰ νῦν οὔ.*"

57 *Εἰς Μύνδον ἐλθὼν καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν, ἔφη,* "*ἄνδρες Μύνδιοι, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ.*" *θεασάμενός ποτε πορφυροκλέπτην πεφωραμένον ἔφη* (*Il.* E 83),

ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Κρατέρου ἀξιοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι, "*ἀλλὰ βούλομαι,*" *ἔφη,* "*ἐν Ἀθήναις ἅλα λείχειν ἢ παρὰ Κρατέρῳ τῆς πολυτελοῦς*

1–3 Aliter Stob. *Γ'* xvii. 15 H. 5 Cf. *Il. E* 366, *Θ* 45 6–9 Mull. 190 10–11 Mull. 191 13–15 Mull. 192 15–19 Mull. 193 20–22 Mull. 194 22–24 Mull. 195 25–p. 272, l. 1 Mull. 196

6 *ποταπὸς* F : *ποδαπὸς* BP *εἴη* P(B^ac?) : *εἶ* B^pc F 9 *φόβον* BP : *πόνον* F 18 *τοῦ αὐτοῦ* BP : *τὸ αὐτὸ* F 21 *ἔφη* BF : om. P

τραπέζης ἀπολαύειν.” Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι παχεῖ ὄντι προσελθών, “ἐπίδος καὶ ἡμῖν,” ἔφη, “τοῖς πτωχοῖς τῆς γαστρός· καὶ γὰρ αὐτὸς κουφισθήσῃ καὶ ἡμᾶς ὠφελήσεις.” διαλεγομένου ποτὲ αὐτοῦ τάριχος προτείνας περιέσπασε τοὺς ἀκροατάς· ἀγανακτοῦντος δέ, “τὴν Ἀναξιμένους,” ἔφη, “διάλεξιν ὀβολοῦ τάριχος διαλέλυκεν.”

Ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν, “ἐν ἀγορᾷ γάρ,” 58
ἔφη, “καὶ ἐπείνησα.” ἔνιοι δὲ τούτου φασὶν εἶναι κἀκεῖνο, ὅτι Πλάτων θεασάμενος αὐτὸν λάχανα πλύνοντα, προσελθὼν ἡσυχῇ εἴποι αὐτῷ, “εἰ Διονύσιον ἐθεράπευες, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες·” τὸν δ' ἀποκρίνασθαι ὁμοίως ἡσυχῇ, “καὶ σὺ εἰ λάχανα ἔπλυνες, οὐκ ἂν Διονύσιον ἐθεράπευες.” πρὸς τὸν εἰπόντα, “οἱ πλείους σου καταγελῶσι,” “κἀκείνων τυχόν,” εἶπεν, “οἱ ὄνοι· ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνοι τῶν ὄνων ἐπιστρέφονται, οὔτ' ἐγὼ ἐκείνων.” θεασάμενός ποτε μειράκιον φιλοσοφοῦν, “εὖγε,” εἶπεν, “ὅτι τοὺς τοῦ σώματος ἐραστὰς ἐπὶ τὸ τῆς ψυχῆς κάλλος μετάγεις.”

Θαυμάζοντός τινος τὰ ἐν Σαμοθράκῃ ἀναθήματα, ἔφη, “πολλῷ 59
ἂν εἴη πλείω εἰ καὶ οἱ μὴ σωθέντες ἀνετίθεσαν·” οἱ δὲ τοῦτο Διαγόρου φασὶ τοῦ Μηλίου. εὐμόρφῳ μειρακίῳ ἀπιόντι εἰς συμπόσιον ἔφη, “χείρων ἐπανήξεις·” τοῦ δ' ἐπανελθόντος καὶ τῇ ἑξῆς εἰπόντος, “καὶ ἀπῆλθον καὶ χείρων οὐκ ἐγενόμην,” ἔφη, “Χείρων μὲν οὔ, Εὐρυτίων δέ.” δύσκολον ᾔτει· τοῦ δ' εἰπόντος, “ἐάν με πείσῃς·” ἔφη, “εἴ σε ἐδυνάμην πεῖσαι, ἔπεισα ἄν σε ἀπάγξασθαι.” ἐπανήρχετο ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Ἀθήνας· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον, “ποῖ καὶ πόθεν;”, “ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος,” εἶπεν, “εἰς τὴν γυναικωνῖτιν.”

1–6 *FGrH* 72 T 11 1–3 Mull. 197 3–6 Mull. 198
7–8 Mull. 199 9–10 Aliter ii. 68 sup. 9–12 Mull. 200
12–14 Mull. 201 14–16 Mull. 202 17–18 Mull. 203
19–22 Mull. 204 22–24 Mull. 205 24–26 Mull. 206

4 τάριχος BP^{ac}: τάριχον FP^{pc} περιέσπασε FP: προσέσπασε B
8 τ. φ. BP: transp. F 10 ἐθεράπευες FP: ἐθεράπευσας B 15 ποτε F: om. BP 23 ἄν σε Cob.: σε ἂν BP: ἂν F

60 Ἐπανῄει ἀπ' Ὀλυμπίων· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον εἰ ὄχλος εἴη πολύς, "πολὺς μέν," εἶπεν, "ὁ ὄχλος, ὀλίγοι δ' οἱ ἄνθρωποι." τοὺς ἀσώτους εἶπε παραπλησίους εἶναι συκαῖς ἐπὶ κρημνῷ πεφυκυίαις, ὧν τοῦ καρποῦ μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἀπογεύεται, κόρακες δὲ καὶ γῦπες ἐσθίουσι. Φρύνης Ἀφροδίτην χρυσῆν ἀναθείσης ἐν Δελφοῖς τοῦτον ἐπιγράψαι, "ἀπὸ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας." Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐπιστάντος αὐτῷ καὶ εἰπόντος, "ἐγώ εἰμι Ἀλέξανδρος ὁ μέγας βασιλεύς," "κἀγώ," φησί, "Διογένης ὁ κύων." ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν κύων καλεῖται, ἔφη, "τοὺς μὲν διδόντας σαίνων, τοὺς δὲ μὴ διδόντας ὑλακτῶν, τοὺς δὲ πονηροὺς δάκνων."

61 Ἀπὸ συκῆς ὠπώριζε· τοῦ δὲ φυλάττοντος εἰπόντος, "αὐτόθεν πρώην ἄνθρωπος ἀπήγξατο," "ἐγὼ οὖν," φησίν, "αὐτὴν καθαρῶ." ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην εἰς ἑταίραν πυκνότερον ἀτενίζοντα, "ἴδε," ἔφη, "κριὸν Ἀρειμάνιον ὡς ὑπὸ τοῦ τυχόντος κορασίου τραχηλίζεται." τὰς εὐπρεπεῖς ἑταίρας ἔλεγε θανασίμῳ μελικράτῳ παραπλησίας εἶναι. ἀριστῶντι αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ οἱ περιεστῶτες συνεχὲς ἔλεγον, "κύον·" ὁ δέ, "ὑμεῖς," εἶπεν, "ἐστὲ κύνες, οἵ με ἀριστῶντα περιεστήκατε." δύο μαλακῶν περικρυπτομένων αὐτὸν ἔφη, "μὴ εὐλαβεῖσθε· κύων τεῦτλα οὐ τρώγει." περὶ παιδὸς
62 πεπορνευκότος ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, "Τεγεάτης," ἔφη. ἀφυῆ παλαιστὴν θεασάμενος ἰατρεύοντα ἔφη, "τί τοῦτο; ἢ ἵνα τούς ποτέ σε νικήσαντας νῦν καταβάλῃς;" θεασάμενος υἱὸν ἑταίρας λίθον εἰς ὄχλον βάλλοντα, "πρόσεχε," ἔφη, "μὴ τὸν πατέρα πλήξῃς."

5–6 Mull. 208; cf. Stob. Γ' vi. 46 H. de Cratete 7–9 Mull. 209 9–11 Mull. 210 12–13 Mull. 211 14–15 Mull. 212 16–17 Mull. 213 17–19 Mull. 214 20–21 Mull. 215 21–23 Mull. 216 23–25 Mull. 217

---

2 εἴη F: ἦν BP οἱ F: om. BP 3 εἶπε FP: ἔφη B εἶναι BP: om. F 4 μὲν om. F 6 τοῦτον BP: τοῦτο F ἀπὸ τῆς F: transp. BP 13 οὖν BP: om. F 18 κύον FP: κύων B 20 τεῦτλα FP: τευτλία B

Δείξαντος αὐτῷ παιδαρίου μάχαιραν ἣν εἰλήφει παρ' ἐραστοῦ, " ἡ μὲν μάχαιρα," ἔφη, " καλή, ἡ δὲ λαβὴ αἰσχρά·" ἐπαινούντων τινῶν τὸν ἐπιδόντα αὐτῷ ἔφη, " ἐμὲ δ' οὐκ ἐπαινεῖτε τὸν ἄξιον λαβεῖν." ἀπαιτούμενος ὑπό τινος τρίβωνα ἔφη, " εἰ μὲν ἐχαρίσω, ἔχω· εἰ δ' ἔχρησας, χρῶμαι." ὑποβολιμαίου τινὸς εἰπόντος αὐτῷ ὅτι χρυσὸν ἔχοι ἐν τῷ ἱματίῳ, " ναί," ἔφη, " διὰ τοῦτο αὐτὸ ὑποβεβλημένος κοιμῶμαι." ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ 63 *φιλοσοφίας, ἔφη, " καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τὸ γοῦν πρὸς πᾶσαν τύχην παρεσκευάσθαι." ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, " κοσμοπολίτης," ἔφη. θυόντων τινῶν τοῖς θεοῖς ἐπὶ τῷ υἱὸν γενέσθαι, ἔφη, " περὶ δὲ τοῦ ποδαπὸς ἐκβῇ οὐ θύετε;" ἔρανόν ποτ' αἰτούμενος πρὸς τὸν ἐρανάρχην ἔφη* (*Il. Π* 82a Barnes),

τοὺς ἄλλους ἐράνιζ', ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας.

Τὰς ἑταίρας ἔφη βασιλέων εἶναι βασιλίσσας· αἰτεῖν γὰρ ὅ τι ἂν δόξῃ αὐταῖς. ψηφισαμένων Ἀθηναίων Ἀλέξανδρον Διόνυσον, " κἀμέ," ἔφη, " Σάραπιν ποιήσατε." πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα ὅτι εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσίοι, " καὶ γὰρ ὁ ἥλιος," ἔφη, " εἰς τοὺς ἀποπάτους, ἀλλ' οὐ μιαίνεται."

Ἐν ἱερῷ δειπνῶν, μεταξὺ ῥυπαρῶν ἄρτων παρατεθέντων, ἄρας 64 *αὐτοὺς ἔρριψεν, εἰπὼν εἰς ἱερὸν μὴ δεῖν ῥυπαρὸν εἰσιέναι. πρὸς τὸν εἰπόντα, " οὐδὲν εἰδὼς φιλοσοφεῖς," ἔφη, " εἰ καὶ προσποιοῦμαι σοφίαν, καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν ἐστι." πρὸς τὸν συνιστάντα τὸν παῖδα καὶ λέγοντα ὡς εὐφυέστατός ἐστι καὶ τὰ ἤθη κράτιστος, " τί οὖν," εἶπεν, " ἐμοῦ χρῄζει;" τοὺς λέγοντας μὲν τὰ σπουδαῖα, μὴ ποιοῦντας δέ, ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν κιθάρας· καὶ γὰρ ταύτην*

1–2 Mull. 218 2–4 Mull. 219 4–5 Mull. 220 5–7 Mull. 221 9 Mull. 222 10–11 Mull. 223 11–13 Mull. 224 14–15 Stob. *Δ'* xxi. 15 H. 15–16 Mull. 225 19–20 Mull. 226 20–22 Mull. 227 22–24 Mull. 228

7 *κοιμῶμαι* codd.: *κοιμᾷ* Cob. 10 *δὲ* BP: om. F 14 *αἰτεῖν* codd.: *πράττειν* Stob. 16 *ὀνειδίζοντα* BP: *ὀνειδίσαντα* F *ὅτι* F: *ὡς* BP 17 *εἰσίοι* BP: *εἰσῄει* F *ὁ* FP: om. B 20 *αὐτοὺς* BP: om. F *μὴ* F: *μηδένα* BP 22 *φιλοσοφεῖν* FP: *φιλοσοφίαν* B

μήτ᾽ ἀκούειν μήτ᾽ αἰσθάνεσθαι. εἰς θέατρον εἰσῄει ἐναντίος τοῖς ἐξιοῦσιν· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί, "τοῦτο," ἔφη, "ἐν παντὶ τῷ βίῳ ἐπιτηδεύω ποιεῖν."

65 Ἰδών ποτε νεανίσκον θηλυνόμενον, "οὐκ αἰσχύνῃ," ἔφη, "χείρονα τῆς φύσεως περὶ σεαυτοῦ βουλευόμενος; ἡ μὲν γάρ σε ἄνδρα ἐποίησε, σὺ δὲ σεαυτὸν βιάζῃ γυναῖκα εἶναι." ἰδὼν ἄφρονα ψαλτήριον ἁρμοζόμενον, "οὐκ αἰσχύνῃ," ἔφη, "τοὺς μὲν φθόγγους τῷ ξύλῳ προσαρμόττων, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς τὸν βίον μὴ ἁρμόττων;" πρὸς τὸν εἰπόντα, "ἀνεπιτήδειός εἰμι πρὸς φιλοσοφίαν," "τί οὖν," ἔφη, "ζῇς, εἰ τοῦ καλῶς ζῆν μὴ μέλει σοι;" πρὸς τὸν καταφρονοῦντα τοῦ πατρός, "οὐκ αἰσχύνῃ," ἔφη, "καταφρονῶν τούτου δι᾽ ὃν μέγα φρονεῖς;" ἰδὼν εὐπρεπῆ νεανίσκον ἀπρεπῶς λαλοῦντα, "οὐκ αἰσχύνῃ," ἔφη, "ἐξ ἐλεφαντίνου κολεοῦ μολυβδίνην ἕλκων μάχαιραν;"

66 Ὀνειδιζόμενος ὅτι ἐν καπηλείῳ πίνει, "καὶ ἐν κουρείῳ," φησί, "κείρομαι." ὀνειδιζόμενος ὅτι παρ᾽ Ἀντιπάτρου τριβώνιον ἔλαβεν, ἔφη, (*Il.* Γ 65)

οὔτοι ἀπόβλητ᾽ ἐστὶ θεῶν ἐρκυδέα δῶρα.

Πρὸς τὸν ἐνσείσαντα αὐτῷ δοκόν, εἶτα εἰπόντα, "φύλαξαι," πλήξας αὐτὸν τῇ βακτηρίᾳ, ἔφη, "φύλαξαι." πρὸς τὸν λιπαροῦντα τῇ ἑταίρᾳ, "τί θέλεις," ἔφη, "τυχεῖν, ὦ ταλαίπωρε, οὗ τὸ ἀποτυχεῖν ἄμεινόν ἐστι;" πρὸς τὸν μυριζόμενον, "βλέπε," εἶπε, "μὴ ἡ τῆς κεφαλῆς σου εὐωδία δυσωδίαν σου τῷ βίῳ παράσχῃ." τοὺς μὲν οἰκέτας τοῖς δεσπόταις, τοὺς δὲ φαύλους ταῖς ἐπιθυμίαις δουλεύειν.

67 Ἐρωτηθεὶς διὰ τί ἀνδράποδα ἐκλήθη, "ὅτι," φησί, "τοὺς

1–3 Cf. Stob. Γ′ iv. 83 H. 4–6 Mull. 229 6–9 Mull. 230 9–10 Mull. 231 11–12 Mull. 232 12–14 Mull. 233 15–16 Mull. 234 16–18 Mull. 235 20–22 Mull. 236 22–23 Mull. 237 24–25 Mull. 238 26–p. 276, l. 1 Mull. 239

---

2 ἐν F[pc]: om. BP 8 προσαρμόττων BP: προσαρμόζων F 21 ἔφη τυχεῖν BP: transp. F 24 οἰκέτας BFP[ac]: οἰ. εἶπε P[pc]

πόδας ἀνδρῶν εἶχον, τὴν δὲ ψυχὴν ὁποίαν σὺ νῦν ὁ ἐξετάζων." ἄσωτον ᾔτει μνᾶν· πυθομένου δὲ διὰ τί τοὺς μὲν ἄλλους ὀβολὸν αἰτεῖ, αὐτὸν δὲ μνᾶν, "ὅτι," εἶπε, "παρὰ μὲν τῶν ἄλλων πάλιν ἐλπίζω λαβεῖν, παρὰ δὲ σοῦ θεῶν ἐν γούνασι κεῖται εἰ πάλιν λήψομαι." ὀνειδιζόμενος ὅτι αὐτὸς αἰτεῖ, Πλάτωνος μὴ αἰτοῦντος, "κἀκεῖνος," εἶπεν, "αἰτεῖ, ἀλλ' (*Od.* α 157, δ 70)

ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι."

ἰδὼν τοξότην ἀφυῆ παρὰ τὸν σκοπὸν ἐκάθισεν, εἰπών, "ἵνα μὴ πληγῶ." τοὺς ἐρῶντας ἔφη πρὸς ἡδονὴν ἀτυχεῖν.

Ἐρωτηθεὶς εἰ κακὸς ὁ θάνατος, "πῶς," εἶπε, "κακός, οὗ 68 παρόντος οὐκ αἰσθανόμεθα;" πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα καὶ εἰπόντα, "οὐ φοβῇ με;", "τί γάρ," εἶπεν, "εἶ; ἀγαθὸν ἢ κακόν;" τοῦ δὲ εἰπόντος, "ἀγαθόν," "τίς οὖν," εἶπε, "τὸ ἀγαθὸν φοβεῖται;" τὴν παιδείαν εἶπε τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις παραμυθίαν, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτον, τοῖς δὲ πλουσίοις κόσμον εἶναι. πρὸς Διδύμωνα τὸν μοιχὸν ἰατρεύοντά ποτε κόρης ὀφθαλμόν, "ὅρα," φησί, "μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς παρθένου θεραπεύων τὴν κόρην φθείρῃς." εἰπόντος τινὸς ὅτι ὑπὸ τῶν φίλων ἐπιβουλεύεται, "καὶ τί δεῖ πράττειν," ἔφη, "εἰ δεήσει τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὁμοίως χρῆσθαι;"

Ἐρωτηθεὶς τί κάλλιστον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, "παρρησία." 69 εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου καὶ Μούσας μὲν ἰδὼν πολλάς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, "σὺν θεοῖς," ἔφη, "διδάσκαλε, πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις." εἰώθει δὲ πάντα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης. καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα λόγους· εἰ τὸ

2–5 Stob. Γ' xv. 9 H. 5–7 Mull. 240 8–9 Mull. 241 9 Mull. 242 10–11 Mull. 243 11–14 Mull. 244 14–16 Mull. 245 16–18 Mull. 246 18–20 Mull. 247 21 Mull. 248 22–24 Mull. 249

---

2 ἄσωτον . . . 5 λήψομαι om. F[ac] 3 αἰτεῖ coni. Menag. et cf. Stob.: ζητεῖ FP: om. B, spatio relicto 10 κακός[1] BP: κακὸν F 14 εἶπε BP: ἔφη F 17 ποτε BP: om. F 21 ἔ. π. BP: transp. F

ἀριστᾶν μηδὲν εἴη ἄτοπον, οὐδ' ἐν ἀγορᾷ ἐστιν ἄτοπον· οὐκ ἔστι δ' ἄτοπον τὸ ἀριστᾶν· οὐδ' ἐν ἀγορᾷ ἄρα ἐστὶν ἄτοπον. χειρουργῶν δ' ἐν μέσῳ συνεχές, "εἴθε ἦν," ἔλεγε, "καὶ τὴν κοιλίαν παρατριψάμενον τοῦ λιμοῦ παύσασθαι·" ἀναφέρεται δὲ καὶ ἄλλα εἰς αὐτόν, ἃ μακρὸν ἂν εἴη καταλέγειν πολλὰ ὄντα.

70 *Διττὴν* δ' ἔλεγε εἶναι τὴν ἄσκησιν, τὴν μὲν ψυχικήν, τὴν δὲ σωματικήν· ταύτην καθ' ἣν ἐν γυμνασίᾳ συνεχεῖς γινόμεναι φαντασίαι εὐλυσίαν πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα παρέχονται. εἶναι δ' ἀτελῆ τὴν ἑτέραν χωρὶς τῆς ἑτέρας, οὐδὲν ἧττον εὐεξίας καὶ ἰσχύος ἐν τοῖς προσήκουσι γενομένης, ὡς περὶ τὴν ψυχὴν καὶ περὶ τὸ σῶμα. παρετίθετο δὲ τεκμήρια τοῦ ῥᾳδίως ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καταγίνεσθαι· ὁρᾶν τε γὰρ ἔν τε ταῖς τέχναις βαναύσοις καὶ ταῖς ἄλλαις οὐ τὴν τυχοῦσαν ὀξυχειρίαν τοὺς τεχνίτας ἀπὸ τῆς μελέτης πεποιημένους τούς τ' αὐλητὰς καὶ τοὺς ἀθλητὰς ὅσον ὑπερφέρουσιν ἑκάτεροι τῇ ἰδίᾳ πονήσει τῇ συνεχεῖ, καὶ ὡς οὗτοι εἰ μετήνεγκαν τὴν ἄσκησιν καὶ ἐπὶ τὴν ψυχήν, οὐκ ἂν ἀνωφελῶς καὶ ἀτελῶς ἐμόχθουν.

6–17 Mull. 295

---

1 εἴη BF: ἐστιν P 2 οὐδ' . . . 4 παύσασθαι om. F[ac] Post hanc fabellam et ante § 76 duas alias, quae usquam in textu Diogenis non continentur, praebent codices δπφ. ἀγγελλομένου Φιλίππου (πφ: τοῦ Φ. δ) ὡς μέλλοι τῇ Κορίνθῳ προσβάλλειν καὶ πάντων πρὸς ἔργοις ὄντων καὶ περισπωμένων, οὗτος τὸν οἰκεῖον πίθον ἐκύλιεν. ἐρομένου δέ τινος (δπ: ἐρομένων δέ τινων φ), "Ὅτου χάριν, Διόγενες;", "Ὅτι," ἔφη, "πάντων ταλαιπωρουμένων, ἐμὲ μηδὲν ποιεῖν ἄτοπον. κυλίω γοῦν τὸν πίθον, μηδὲν ἄλλο διαπράττεσθαι ἔχων." (Cf. Luc. *Hist. conscr.* 3.) ὡραῖον ἰδὼν μειράκιον ἀτάκτως ἄνω καὶ κάτω μεταπηδῶν (δπ: κάτω φερόμενον καὶ μεταπηδῶν φ) συνεχῶς, ἔφη (*Il.* Π 617–18)

Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,
ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.

3 ἐν P: ἐν τῷ BF[pc]: deficit F[ac] συνεχές BP: συνεχῶς F[pc] 5 καταλέγειν BP: λέγειν πάντα F 7 συνεχεῖς BF: συνεχές P[pc]: συνεχεῖ coni. Reiske γινόμεναι FP: γενόμεναι B 10 γενομένης BP: γινομένης F 11 περὶ P: om. BF 14 πεποιημένους B[pc]P: ποιουμένους F 14–15 αὐλ. . . . ἀθλ. F: transp. BP 15 πονήσει BP: ποιήσει F 16 ἄσκησιν FP: δόκησιν B

Οὐδέν γε μὴν ἔλεγε τὸ παράπαν ἐν τῷ βίῳ χωρὶς ἀσκήσεως 71 *κατορθοῦσθαι, δυνατὴν δὲ ταύτην πᾶν ἐκνικῆσαι. δέον οὖν ἀντὶ τῶν ἀχρήστων πόνων τοὺς κατὰ φύσιν ἑλομένους ζῆν εὐδαιμόνως, παρὰ τὴν ἄνοιαν κακοδαιμονοῦσι. καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἡδονῆς ἡ καταφρόνησις ἡδυτάτη προμελετηθεῖσα, καὶ ὥσπερ οἱ συνεθισθέντες ἡδέως ζῆν, ἀηδῶς ἐπὶ τοὐναντίον μετίασιν, οὕτως οἱ τοὐναντίον ἀσκηθέντες ἥδιον αὐτῶν τῶν ἡδονῶν καταφρονοῦσι. τοιαῦτα διελέγετο καὶ ποιῶν ἐφαίνετο, ὄντως νόμισμα παραχαράττων, μηδὲν οὕτω τοῖς κατὰ νόμον ὡς τοῖς κατὰ φύσιν διδούς· τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα τοῦ βίου λέγων διεξάγειν ὅνπερ καὶ Ἡρακλῆς, μηδὲν ἐλευθερίας προκρίνων.*

Πάντα τῶν σοφῶν εἶναι λέγων καὶ τοιούτους λόγους ἐρωτῶν 72 *οἵους ἄνω προειρήκαμεν· πάντα τῶν θεῶν ἐστι· φίλοι δὲ τοῖς σοφοῖς οἱ θεοί· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα τῶν σοφῶν. περί τε τοῦ νόμου ὅτι χωρὶς αὐτοῦ οὐχ οἷόν τε πολιτεύεσθαι· οὐ γάρ φησιν ἄνευ πόλεως ὄφελός τι εἶναι ἀστείου· ἀστεῖον δὲ ἡ πόλις· νόμου δὲ ἄνευ πόλεως οὐδὲν ὄφελος· ἀστεῖον ἄρα ὁ νόμος. εὐγενείας δὲ καὶ δόξας καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα διέπαιζε, προκοσμήματα κακίας εἶναι λέγων· μόνην τε ὀρθὴν πολιτείαν εἶναι τὴν ἐν κόσμῳ. ἔλεγε δὲ καὶ κοινὰς εἶναι δεῖν τὰς γυναῖκας, γάμον μηδὲ ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸν πείσαντα τῇ πεισθείσῃ συνεῖναι· κοινοὺς δὲ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς υἱέας.*

Μηδέν τε ἄτοπον εἶναι ἐξ ἱεροῦ τι λαβεῖν ἢ τῶν ζῴων τινὸς 73 *γεύσασθαι· μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν ἅψασθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθῶν· καὶ τῷ ὀρθῷ λόγῳ πάντ' ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων εἶναι λέγων. καὶ γὰρ ἐν τῷ ἄρτῳ κρέας εἶναι καὶ ἐν τῷ λαχάνῳ ἄρτον, καὶ τῶν σωμάτων τῶν*

1–11 Mull. 296 13 Cf. vi. 37 sup. 15–20 Mull. 297
20–22 Mull. 298 23–p. 279, l. 2 Mull. 299

---

3 *εὐδαιμόνως* BP : *εὐσχημόνως* F 4 *αὐτῆς* BP : *αὐτὴ* F 5 *προμελετηθεῖσα* BP : *μελετηθεῖσα* F 19 *ἐν* BP : *ἐν τῷ* F 20 *μηδὲ* BP : *μηδὲν* F 21 *πεισθείσῃ* corr. Steph. : *πεισάσῃ* **α** 23 *τινὸς* BP : *τινὰ* F 25 *ἐθῶν* BP : om. F *τῷ* P : *τῷδε* BF

λοιπῶν ἐν πᾶσι διά τινων ἀδήλων πόρων [καὶ] ὄγκων εἰσκρινομένων καὶ συνατμιζομένων, ὡς δῆλον ἐν τῷ Θυέστῃ ποιεῖ, εἴ γ' αὐτοῦ αἱ τραγῳδίαι καὶ μὴ Φιλίσκου τοῦ Αἰγινήτου ἐκείνου γνωρίμου ἢ Πασιφῶντος τοῦ Λουκιανοῦ, ὅν φησι Φαβωρῖνος ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ (*FHG* iii. 582 sq.) μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ συγγράψαι. μουσικῆς τε καὶ γεωμετρικῆς καὶ ἀστρολογίας καὶ τῶν τοιούτων ἀμελεῖν, ὡς ἀχρήστων καὶ οὐκ ἀναγκαίων.

74 Εὐστοχώτατος δ' ἐγένετο ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι τῶν λόγων, ὡς δῆλον ἐξ ὧν προειρήκαμεν.

Καὶ πρᾶσιν ἤνεγκε γενναιότατα· πλέων γὰρ εἰς Αἴγιναν καὶ πειραταῖς ἁλοὺς ὧν ἦρχε Σκίρπαλος, εἰς Κρήτην ἀπαχθεὶς ἐπιπράσκετο· καὶ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος τί οἶδε ποιεῖν, ἔφη, "ἀνθρώπων ἄρχειν." ὅτε καὶ δείξας τινὰ Κορίνθιον εὐπάρυφον, τὸν προειρημένον Ξενιάδην, ἔφη, "τούτῳ με πώλει· οὗτος δεσπότου χρῄζει." ὠνεῖται δὴ αὐτὸν ὁ Ξενιάδης καὶ ἀπαγαγὼν εἰς τὴν Κόρινθον ἐπέστησε τοῖς ἑαυτοῦ παιδίοις καὶ πᾶσαν ἐνεχείρισε τὴν οἰκίαν. ὁ δὲ οὕτως αὐτὴν ἐν πᾶσι διετίθει, ὥστε ἐκεῖνος περιιὼν ἔλεγεν, "ἀγαθὸς δαίμων εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰσελήλυθε."

75 Φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Παιδαγωγικῷ τοὺς γνωρίμους λυτρώσασθαι αὐτὸν θελῆσαι, τὸν δ' εὐήθεις αὐτοὺς εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς λέοντας δούλους εἶναι τῶν τρεφόντων, ἀλλὰ τοὺς τρέφοντας τῶν λεόντων. δούλου γὰρ τὸ φοβεῖσθαι, τὰ δὲ θηρία φοβερὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι. θαυμαστὴ δέ τις ἦν περὶ τὸν ἄνδρα πειθώ, ὥστε πάνθ' ὁντινοῦν ῥᾳδίως αἱρεῖν τοῖς λόγοις. λέγεται γοῦν Ὀνησίκριτόν τινα Αἰγινήτην πέμψαι εἰς τὰς Ἀθήνας

6–7 Mull. 300 10–16 Suid. s.v. *Δ*. 10–23 Mull. 250 12–15 Cf. vi. 29 sup. et Stob. *Γ'* iii. 52 H. 13–14 Suid. s.v. εὐπάρυφα 18 Suid. s.v. *Δ*. 25–p.280, l. 5 Aliter Suid. s.v. Φιλίσκος Αἰγινήτης

1 [καὶ] secl. M. Casaubon 4–5 ἐν Π. ἱ. BP: om. F 6 τε BP: om. F γ. καὶ ἀ. BP: ἀστρολογικῆς ἱστορίας F 7 καὶ οὐκ ἀ. BP: om. F 11 ἐπιπράσκετο **α**: ἐπράθη φ et Suid. 13 εὐπάρυφον codd.: ἄσωτον Suid. s.v. *Δ*. 17 αὐτὴν F: αὐτὸν BP 18 ἔλεγεν ἀγαθὸς F: transp. BP

δυοῖν ὄντοιν υἱοῖν τὸν ἕτερον Ἀνδροσθένην, ὃν ἀκούσαντα τοῦ Διογένους αὐτόθι προσμεῖναι· τὸν δ' ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν ἕτερον ἀποστεῖλαι τὸν πρεσβύτερον Φιλίσκον τὸν προειρημένον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Φιλίσκον κατασχεθῆναι. τὸ τρίτον αὐτὸν ἀφικόμενον 76 μηδὲν ἧττον συνεῖναι τοῖς παισὶ φιλοσοφοῦντα. τοιαύτη τις προσῆν ἴυγξ τοῖς Διογένους λόγοις. ἤκουσε δ' αὐτοῦ καὶ Φωκίων ὁ ἐπίκλην χρηστὸς καὶ Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς καὶ ἄλλοι πλείους ἄνδρες πολιτικοί.

Λέγεται δὲ πρὸς τὰ ἐνενήκοντα ἔτη βιοὺς τελευτῆσαι. περὶ δὲ τοῦ θανάτου διάφοροι λέγονται λόγοι· οἱ μὲν γὰρ πολύποδα φαγόντα ὠμὸν χολερικῇ ληφθῆναι καὶ ὧδε τελευτῆσαι· οἱ δὲ τὸ πνεῦμα συγκρατήσαντα, ὧν ἐστι καὶ Κερκιδᾶς ὁ Μεγαλοπολίτης [ἢ Κρής], λέγων ἐν τοῖς μελιάμβοις οὕτως (Powell 1)·

οὐ μὰν ὁ πάρος γα Σινωπεὺς
τῆνος ὁ βακτροφόρας,
διπλείματος, αἰθεριβόσκας,
ἀλλ' ἀνέβα 77
χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας
καὶ τὸ πνεῦμα συνδακών·
Ζανὸς γόνος ἦς γὰρ ἀλαθέως
οὐράνιός τε κύων.

Ἄλλοι φασὶ πολύπουν κυσὶ συμμερίσασθαι βουλόμενον οὕτω δηχθῆναι τοῦ ποδὸς τὸν τένοντα καὶ καταστρέψαι. οἱ μέντοι γνώριμοι αὐτοῦ, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν Διαδοχαῖς (*FGrH*

5–6 Suid. s.v. ἴυγξ sub fin. 6–7 Cf. Suid. s.v. Φιλίσκος Αἰγινήτης 10–11 Ath. viii. 341e

4 δὲ BP: om. F 6 τοῖς Δ. F: transp. BP 10 πολύποδα Casaub. ex Ath.: βοὸς πόδα codd. 11 χολερικῇ F: χολερικῶς BP 13 [ἢ Κρής] secl. Cob.: ἄντικρυς A. D. Knox 14 γα Bergk: γ' ἔα α 16 διπλείματος von Arnim: διπλοείματος codd. 17 Post ἀνέβα lac. indicavit von Arnim 19 secl. Cob. 20 ἦς γὰρ ἀλαθέως Διογένης Ζανὸς γόνος codd.: transp. et Δ. secl. von Arnim γόνος P: τόνος B: τόκος F

508 F 7), *εἴκαζον τὴν τοῦ πνεύματος συγκράτησιν. ἐτύγχανε μὲν γὰρ διάγων ἐν τῷ Κρανείῳ τῷ πρὸ τῆς Κορίνθου γυμνασίῳ. κατὰ δὲ τὸ ἔθος ἧκον οἱ γνώριμοι καὶ αὐτὸν καταλαμβάνουσιν ἐγκεκαλυμμένον· οὐ δὴ εἴκασαν αὐτὸν κοιμᾶσθαι, οὐ γὰρ ἦν τις νυσταλέος καὶ ὑπνηλός· ὅθεν, ἀποπετάσαντες τὸν τρίβωνα ἔκπνουν αὐτὸν καταλαμβάνουσι καὶ ὑπέλαβον τοῦτο πρᾶξαι λοιπὸν βουλόμενον ὑπεξελθεῖν τοῦ βίου.*

78 *Ἔνθα καὶ στάσις, ὥς φασιν, ἐγένετο τῶν γνωρίμων, τίνες αὐτὸν θάψωσιν· ἀλλὰ καὶ μέχρι χειρῶν ἦλθον. ἀφικομένων δὲ τῶν πατέρων καὶ τῶν ὑπερεχόντων, ὑπὸ τούτοις ταφῆναι τὸν ἄνδρα παρὰ τῇ πύλῃ τῇ φερούσῃ εἰς Ἰσθμόν. ἐπέστησάν τ' αὐτῷ κίονα καὶ ἐπ' αὐτῷ λίθου Παρίου κύνα. ὕστερον δὲ καὶ οἱ πολῖται αὐτοῦ χαλκαῖς εἰκόσιν ἐτίμησαν αὐτὸν καὶ ἐπέγραψαν οὕτω* (*A. Pal.* xvi. 334)·

γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι
κῦδος ὁ πᾶς αἰών, Διόγενες, καθελεῖ·
μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
θνατοῖς καὶ ζωᾶς οἶμον ἐλαφροτάταν.

79 *Ἔστι καὶ ἡμῶν ἐν τῷ προκελευσματικῷ μέτρῳ* (*A. Pal.* vii. 116)·

Α. Διόγενες, ἄγε λέγε τίς ἔλαβέ σε μόρος
ἐς Ἄϊδος. *Δ. ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ.*

4–5 Suid. s.v. *νυκταλός* 10–17 Cf. Suid. s.v. *Φιλίσκος Αἰγινήτης* (Adler 362) 19–20 Suid. s.v. *ἄγε δῆτα, Δ.* et *ὀδάξ*; Zonar. s.v. *ἄγε*

---

1 *συγκράτησιν* F : *ἐγκράτησιν* BP 4 *κοιμᾶσθαι* B : *κοιμώμενον* FP 5 *νυσταλέος* coni. Cob. post Rossium : *νυκταλὸς* codd. et Suid. *καὶ* BP : *ἢ* F 6 *λ. β.* BF : transp. P 8 *ὥς φασιν, ἐγένετο* FP : *ἐγένετο, ὥς φησὶ* B 9 *θάψωσιν* BP : *θάψουσιν* F 14 *γηράσκει* . . . 15 *αἰών* om. F[ac] 14 *γηράσκει* F[pc]P : *γηράσει* co t (*γηράσι* B) *χαλκὸς* codd. et *A. Plan.* : *χρυσὸς* Suid. 16 *ἐπεὶ* codd. et Suid. : *γὰρ A. Plan.* *βιοτᾶς* codd. et *A. Plan.* : *βιοτᾷ* Suid. 17 *θνατοῖς* F : *θνητοῖς* BP Suid. *καὶ* codd. et *A. Plan.* : *οἷς* Suid. *ζωᾶς* F : *ζωῆς* BP Suid. *ἐλαφροτάταν* codd. et *A. Plan.* : *ἐλαφροτάτη* Suid. 20 *ἐς* Suid. et *A. Pal.* : *εἰς* codd. *ἄγριον* om. Suid. et Zonar.

Ἔνιοι δέ φασι τελευτῶντα αὐτὸν [καὶ] ἐντείλασθαι ἄταφον ῥῖψαι ὡς πᾶν θηρίον αὐτοῦ μετάσχοι, ἢ εἴς γε βόθρον συνῶσαι καὶ ὀλίγην κόνιν ἐπαμῆσαι (οἱ δέ, εἰς τὸν Ἰλισσὸν ἐμβαλεῖν) ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς χρήσιμος γένηται.

Δημήτριος δ' ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις φησὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ἀλέξανδρον μὲν ἐν Βαβυλῶνι, Διογένην δ' ἐν Κορίνθῳ τελευτῆσαι. ἦν δὲ γέρων κατὰ τὴν τρίτην καὶ δεκάτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα.

Φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία τάδε· διάλογοι· 80

Κεφαλίων,
Ἰχθύας,
Κολοιός,
Πόρδαλος,
Δῆμος Ἀθηναίων,
Πολιτεία,
Τέχνη ἠθική,
Περὶ πλούτου,
Ἐρωτικός,
Θεόδωρος,
Ὑψίας,
Ἀρίσταρχος,
Περὶ θανάτου.

Ἐπιστολαί.

Τραγῳδίαι ἑπτά·
Ἑλένη,
Θυέστης,
Ἡρακλῆς,

5–8 Suid. s.v. *Δ.* 24–p. 283, l. 4 Suid. s.v. *Δ.* ἢ *Οἰνόμαος* 24–p. 283, l. 12 N[2] p. 807 sq.

---

10 *Κεφαλίων* Menag., collato p. 283, l. 11 : *κεφαλαίων* codd. 11 *Ἰχθύας* BP : *ἰχθύες* F 13 *Πόρδαλος* P^ac^ : *πάρδαλος* P^pc^ : *πάρδαλις* BF

Ἀχιλλεύς,
Μήδεια,
Χρύσιππος,
Οἰδίπους.

Σωσικράτης δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Διαδοχῆς (*FHG* iv. 503) καὶ Σάτυρος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Βίων (*FHG* iii. 164) οὐδὲν εἶναι Διογένους φασί· τά τε τραγῳδάριά φησιν ὁ Σάτυρος Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου, γνωρίμου τοῦ Διογένους. Σωτίων δ' ἐν τῷ ἑβδόμῳ ταῦτα μόνα φησὶ Διογένους εἶναι· Περὶ ἀρετῆς, Περὶ ἀγαθοῦ, Ἐρωτικόν, Πτωχόν, Τολμαῖον, Πόρδαλον, Κάσανδρον, Κεφαλίωνα, Φιλίσκον, Ἀρίσταρχον, Σίσυφον, Γανυμήδην, Χρείας, Ἐπιστολάς.

81 Γεγόνασι δὲ Διογένεις πέντε· πρῶτος Ἀπολλωνιάτης, φυσικός· ἀρχὴ δ' αὐτῷ τοῦ συγγράματος ἥδε (DK 64 B 1)· "Λόγου παντὸς ἀρχόμενον δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι." δεύτερος Σικυώνιος (*FGrH* 503 T 1), ὁ γράψας τὰ περὶ Πελοπόννησον· τρίτος αὐτὸς οὗτος· τέταρτος στωικός, γένος Σελευκεύς, ὁ καὶ Βαβυλώνιος καλούμενος (*SVF* iii, p. 210, fg. 2) διὰ τὴν γειτονίαν· πέμπτος Ταρσεύς, γεγραφὼς περὶ ποιητῶν ζητημάτων ἃ λύειν ἐπιχειρεῖ.

Τὸν δὴ φιλόσοφον Ἀθηνόδωρός φησιν ἐν ὀγδόῃ Περιπάτων ἀεὶ στιλπνὸν φαίνεσθαι διὰ τὸ ἀλείφεσθαι.

ΜΟΝΙΜΟΣ

82 Μόνιμος Συρακόσιος μαθητὴς μὲν Διογένους, οἰκέτης δέ τινος τραπεζίτου Κορινθίου, καθά φησι Σωσικράτης. πρὸς τοῦτον

14–16 Cf. ix. 57 inf.

5 *Σωσικράτης* F: *σωκράτης* BP 9 *μόνα* BP: om. F *Δ. εἶναι* BP: *εἶναι τοῦ Δ.* F 10 *Πόρδαλον* Cob., et cf. p. 256, l. 12 et p. 282, l. 13: *πάρδαλον* **α** 13 *Γεγόνασι* BP: *εἰσὶ* F 18 *ὁ καὶ Β. κ.* F: *Βαβυλώνιος δὲ καλούμενος* BP 20 *ἃ . . . 22 ἀλείφεσθαι* om. F^{ac} 25 *Σωσικράτης* Casaub.: *σωκράτης* codd.

συνεχὲς ἀφικνούμενος ὁ Ξενιάδης ὁ τὸν Διογένην ἐωνημένος τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων διηγούμενος εἰς ἔρωτα τἀνδρὸς ἐνέβαλε τὸν Μόνιμον. αὐτίκα γὰρ ἐκεῖνος μανίαν προσποιηθεὶς τό τε κέρμα διερρίπτει καὶ πᾶν τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀργύριον ἕως αὐτὸν ὁ δεσπότης παρῃτήσατο· καὶ ὃς εὐθέως Διογένους ἦν. παρηκολούθησε δὲ καὶ Κράτητι τῷ κυνικῷ συχνὰ καὶ τῶν ὁμοίων εἴχετο, ὅτε καὶ μᾶλλον ὁρῶν αὐτὸν ὁ δεσπότης ἐδόκει μαίνεσθαι.

Ἐγένετο δ' ἀνὴρ ἐλλόγιμος, ὡς καὶ Μένανδρον αὐτοῦ τὸν 83 *κωμικὸν μεμνῆσθαι. ἔν τινι γοῦν τῶν δραμάτων ἐν τῷ Ἱπποκόμῳ εἶπεν οὕτως* (Kock 249)·

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ Φίλων, σοφός,
ἀδοξότερος μικρῷ δ'. Β. ὁ τὴν πήραν ἔχων;
Α. πήρας μὲν οὖν τρεῖς· ἀλλ' ἐκεῖνος ῥῆμά τι
ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερές, μὰ τὸν Δία,
τῷ γνῶθι σαυτόν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦθ' ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν·
τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη.

οὗτος μὲν ἐμβριθέστατος ἐγένετο, ὥστε δόξης μὲν καταφρονεῖν, πρὸς δ' ἀλήθειαν παρορμᾶν.

Γέγραφε δὲ παίγνια σπουδῇ λεληθυίᾳ μεμιγμένα καὶ Περὶ ὁρμῶν δύο καὶ Προτρεπτικόν.

ΟΝΗΣΙΚΡΙΤΟΣ

Ὀνησίκριτος· τοῦτον οἱ μὲν Αἰγινήτην, Δημήτριος δ' ὁ Μάγνης 84 *Ἀστυπαλαιᾶ φησιν εἶναι. καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων Διογένους μαθητῶν. ἔοικε δέ τι ὅμοιον πεπονθέναι πρὸς Ξενοφῶντα. ἐκεῖνος*

1 ὁ[1] BP: om. F 3 *ἐκεῖνος* BP: om. F 7 *ὁρῶν αὐτὸν* F: transp. BP 9 δ' FP: *δὴ* B *ἀνὴρ* BP: om. F 11 *εἶπεν* P: *εἰπεῖν* BF 14 *ἀλλ' ἐκεῖνος* Menag.: *ἀλλὰ καὶ εἰκόνος* **α** *ῥῆμά τι* F: *ῥήματι* BP 25 *εἶναι* F: om. BP

μὲν γὰρ Κύρῳ συνεστράτευσεν, οὗτος δὲ Ἀλεξάνδρῳ· κἀκεῖνος μὲν Παιδείαν Κύρου, ὁ δὲ πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη γέγραφε· καὶ ὁ μὲν ἐγκώμιον Κύρου, ὁ δὲ Ἀλεξάνδρου πεποίηκε. καὶ τῇ ἑρμηνείᾳ δὲ παραπλήσιος, πλὴν ὅτι ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει.

Γέγονε καὶ Μένανδρος Διογένους μαθητής, ὁ ἐπικαλούμενος Δρυμός, θαυμαστὴς Ὁμήρου, καὶ Ἡγησίας Σινωπεὺς ὁ Κλοιὸς ἐπίκλην, καὶ Φιλίσκος ὁ Αἰγινήτης, ὡς προειρήκαμεν.

ΚΡΑΤΗΣ

85 *Κράτης Ἀσκώνδου Θηβαῖος. καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων τοῦ κυνὸς μαθητῶν. Ἱππόβοτος δέ φησιν οὐ Διογένους αὐτὸν μαθητὴν γεγονέναι, ἀλλὰ Βρύσωνος τοῦ Ἀχαιοῦ. τούτου Παίγνια φέρεται τάδε* (*PPF* 10 B 4)·

Πήρη τις πόλις ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυπος, οὐδὲν ἔχουσα,
εἰς ἣν οὔτε τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς παράσιτος,
οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγαλλόμενος πυγῇσιν·
ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει καὶ σῦκα καὶ ἄρτους,
ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τούτων,
οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης.

86 *Ἔστι καὶ ἐφημερὶς ἡ θρυλουμένη οὕτως ἔχουσα* (*PPF* 10 B 13)·

τίθει μαγείρῳ μνᾶς δέκ', ἰατρῷ δραχμήν,
κόλακι τάλαντα πέντε, συμβούλῳ καπνόν,
πόρνῃ τάλαντον, φιλοσόφῳ τριώβολον.

4 Suid. s.v. *ἀπόγραφος* et *Ὀνησίκριτος* 7 Cf. vi. 75 sup. 9–11 Suid. s.v. *Κ. Ἀ. Θ.* et *Ἱππαρχία* 9 et seqq. apud Diels, *PPF* 10 A 1 10–11 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723

2 *Ἀ. ἤχθη* BP: *ἀνήχθη Ἀ.* F 7 *ὁ* BF: om. P 14 *περίρρυπος* Steph.: *περίρρυτον* Reiske: *περίρυτος* codd. 16 *πόρνης* codd.: *πόρνησ'* scripsit Diels 19 *οὐχ* codd.: *οὐδ'* Bergk

Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Θυρεπανοίκτης διὰ τὸ εἰς πᾶσαν εἰσιέναι οἰκίαν καὶ νουθετεῖν· ἔστιν αὐτοῦ καὶ τόδε (*PPF* 10 B 8)·

> *ταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα καὶ μετὰ Μουσῶν*
> *σέμν' ἐδάην· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψεν.*

καὶ ὅτι ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ περιγένοιτο (*PPF* 10 B 18)

> *θέρμων τε χοῖνιξ καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν.*

φέρεται δ' αὐτοῦ κἀκεῖνο (*PPF* 10 B 14)·

> *ἔρωτα παύει λιμός. εἰ δὲ μή, χρόνος·*
> *ἐὰν δὲ τούτοις μὴ δύνῃ χρῆσθαι, βρόχος.*

Ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν τρίτην καὶ δεκάτην καὶ ἑκατοστὴν 87
Ὀλυμπιάδα.

Τοῦτόν φησιν Ἀντισθένης ἐν ταῖς Διαδοχαῖς (*FGrH* 508 F 8) *θεασάμενον ἔν τινι τραγῳδίᾳ Τήλεφον σπυρίδιον ἔχοντα καὶ τἄλλα λυπρὸν ᾆξαι ἐπὶ τὴν κυνικὴν φιλοσοφίαν· ἐξαργυρισάμενόν τε τὴν οὐσίαν—καὶ γὰρ ἦν τῶν ἐπιφανῶν—ἀθροίσαντα πρὸς τὰ* [*ἑκατὸν*] *διακόσια τάλαντα, τοῖς πολίταις ἀνεῖναι ταῦτα. αὐτὸν δὲ καρτερῶς οὕτω φιλοσοφεῖν ὡς καὶ Φιλήμονα τὸν κωμικὸν αὐτοῦ μεμνῆσθαι. φησὶ γοῦν* (Kock 146)·

> *καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασύ,*
> *ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος.*

φησὶ δὲ Διοκλῆς πεῖσαι αὐτὸν Διογένην τὴν οὐσίαν μηλόβοτον ἀνεῖναι καὶ εἴ τι ἀργύριον εἴη, εἰς θάλατταν βαλεῖν.

1–2 Suid. s.v. *K.* 3–4 *A. Pal.* vii. 326, et cf. 325 6 Stob. *Δ'* xxxiii. 31 H. sub fin., ubi alium versum ante *θέρμων* reperies. 8–9 Suid. s.v. *K.*; *A. Pal.* ix. 497 10–11, 21–22 Suid. s.v. *K.* 13–14 N^2 p. 580

---

4 *τῦφος* codd.: *τάφος A. Pal.*: *τύμβος A. Plan.* 5 *περιγένοιτο* FP: *-γένοιντο* B 9 *ἂν δὲ μηδὲ τούτῳ δύνασαι, βρόχος* Suid.: pro hoc versu alios duos praebet *A. Pal.* de quibus vide ap. Stadtmuellerum 12 *ταῖς* F: om. BP 14 *ᾆξαι* Hicks: *ἀίξαι* codd. 15 [*ἑκατὸν*] secl. Cob., vers. Aldobrandini collata 20 *ἐγκρατὴς ᾖ* FP: *ἐγκρατήσῃ* B

88 *Καὶ Κράτητος μέν, φησίν, ὁ οἶκος ὑπ' Ἀλεξάνδρου, Ἱππαρχίας δὲ ὑπὸ Φιλίππου. πολλάκις τε τῇ βακτηρίᾳ τῶν συγγενῶν τινας προσιόντας καὶ ἀποτρέποντας ἐδίωκε, καὶ ἦν γενναῖος. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης τραπεζίτῃ τινὶ παρακαταθέσθαι τἀργύριον, συνθέμενον, εἰ μὲν οἱ παῖδες ἰδιῶται γενηθεῖεν, αὐτοῖς ἀποδοῦναι· εἰ δὲ φιλόσοφοι, τῷ δήμῳ διανεῖμαι· μηδενὸς γὰρ ἐκείνους δεήσεσθαι φιλοσοφοῦντας. Ἐρατοσθένης* (*FGrH* 241 F 21) *δέ φησιν ἐξ Ἱππαρχίας, περὶ ἧς λέξομεν, γενομένου παιδὸς αὐτῷ ὄνομα Πασικλέους, ὅτ' ἐξ ἐφήβων ἐγένετο, ἀγαγεῖν αὐτὸν ἐπ' οἴκημα*
89 *παιδίσκης καὶ φάναι τοῦτον αὐτῷ πατρῷον εἶναι τὸν γάμον· τοὺς δὲ τῶν μοιχευόντων τραγικούς, ⟨οὓς⟩ φυγάς τε καὶ φόνους ἔχειν ἔπαθλον· τοὺς τῶν ἑταίραις προσιόντων κωμικούς· ἐξ ἀσωτίας γὰρ καὶ μέθης μανίαν ἀπεργάζεσθαι.*

Τούτου γέγονε Πασικλῆς ἀδελφός, μαθητὴς Εὐκλείδου.

Χάριεν δ' αὐτοῦ Φαβωρῖνος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀπομνημονευμάτων (*FHG* iii. 579) *φέρει. φησὶ γάρ· παρακαλῶν περί του τὸν γυμνασίαρχον, τῶν ἰσχίων αὐτοῦ ἥπτετο· ἀγανακτοῦντος δέ, ἔφη, "τί γάρ; οὐχὶ καὶ ταῦτα σά ἐστι καθάπερ καὶ τὰ γόνατα;" ἔλεγέ τ' ἀδύνατον εἶναι ἀδιάπτωτον εὑρεῖν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ῥοιᾷ καὶ σαπρόν τινα κόκκον εἶναι. Νικόδρομον ἐξερεθίσας τὸν κιθαρῳδὸν ὑπωπιάσθη· προσθεὶς οὖν πιττάκιον τῷ μετώπῳ*
90 *ἐπέγραψε, "Νικόδρομος ἐποίει." τὰς πόρνας ἐπίτηδες ἐλοιδόρει, συγγυμνάζων ἑαυτὸν πρὸς τὰς βλασφημίας.*

Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμψαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον ὠνείδισεν εἰπών, "εἴθε γὰρ αἱ κρῆναι καὶ ἄρτους ἔφερον." δῆλον οὖν ὡς ὕδωρ ἔπινεν. ὑπὸ τῶν Ἀθήνησιν ἀστυνόμων ἐπιτιμηθεὶς ὅτι σινδόνα ἠμφίεστο, ἔφη, "καὶ Θεόφραστον ὑμῖν δείξω

3–5 Suid. s.v. *K.* 8 Vide vi. 96 sqq. inf. 10–13 Mull. 19 16–18 Mull. 20 19–20 Mull. 21 20–22 Mull. 22 24–26 Wehrli iv, fg. 58a; Mull. 23 26–p. 288, l. 2 Mull. 24

1 Post *φησίν* lac. indicavit Aldobrandinus; *ἦν* suppl. Casaub. 4 *παρακαταθέσθαι* F: *-τίθεσθαι* BP 5 *γενηθεῖεν* BP: *γένωνται* F 8 *λέξομεν* FP: *λέξωμεν* B 11 ⟨*οὓς*⟩ add. Hermannus *τε* codd.: *δὲ* Huebner post Hermannum 12 *γὰρ* BP: om. F 20 *καὶ* FP: om. B

σινδόνα περιβεβλημένον·" ἀπιστούντων δέ, ἀπήγαγεν ἐπὶ κουρεῖον καὶ ἔδειξε κειρόμενον. ἐν Θήβαις ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου μαστιγωθείς—οἱ δέ, ἐν Κορίνθῳ ὑπ' Εὐθυκράτους—καὶ ἑλκόμενος τοῦ ποδὸς ἐπέλεγεν ἀφροντιστῶν (*Il.* Α 591),

ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο.

Διοκλῆς δέ φησιν ἑλχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετρικοῦ. 91
ἐπειδὴ γὰρ εὐπρεπὴς ἦν καὶ ἐδόκει χρησιμεύειν Ἀσκληπιάδῃ τῷ Φλιασίῳ, ἀψάμενος αὐτοῦ τῶν μηρῶν ὁ Κράτης ἔφη, "ἔνδον Ἀσκληπιάδης." ἐφ' ᾧ δυσχεράναντα τὸν Μενέδημον ἕλκειν αὐτόν, τὸν δὲ τοῦτο ἐπιλέγειν.

Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς ἐν ταῖς Χρείαις καὶ κῴδιον αὐτόν φησί ποτε προσράψαι τῷ τρίβωνι ἀνεπιστρεπτοῦντα. ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν αἰσχρὸς καὶ γυμναζόμενος ἐγελᾶτο. εἰώθει δὲ λέγειν ἐπαίρων τὰς χεῖρας, "θάρρει, Κράτης, ὑπὲρ ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος· τούτους δ' ὄψει τοὺς καταγελῶντας, ἤδη καὶ συνεσπα- 92
σμένους ὑπὸ νόσου καί σε μακαρίζοντας, αὐτοὺς δὲ καταμεμφομένους ἐπὶ τῇ ἀργίᾳ." ἔλεγε δὲ μέχρι τούτου δεῖν φιλοσοφεῖν, μέχρι ἂν δόξωσιν οἱ στρατηγοὶ εἶναι ὀνηλάται. ἐρήμους ἔλεγε τοὺς μετὰ κολάκων ὄντας ὥσπερ τοὺς μόσχους ἐπειδὰν μετὰ λύκων ὦσιν· οὔτε γὰρ ἐκείνοις τοὺς προσήκοντας οὔτε τούτοις συνεῖναι, ἀλλὰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας. συναισθανόμενος ὅτι ἀποθνήσκει, ἐπῇδε πρὸς ἑαυτὸν λέγων (*PPF* 10 B 9),

στείχεις δή, φίλε κυρτών,
[βαίνεις] εἰς Ἀίδαο δόμους [κυφὸς ὥρην διὰ γῆρας].

Πρὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον εἰ βούλεται αὐτοῦ τὴν πατρίδα 93
ἀνορθωθῆναι, ἔφη, "καὶ τί δεῖ; πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος

2–5 Mull. 25   11–12 Mull. 26   12–17 Mull. 27   17–18 Mull. 28   18–21 Mull. 29

1 ἀπήγαγεν FP : ἐπήγαγεν B   6 Δ. FP : ὁ Δ. B   11 δ' BF : δ' αὖθ' P   12 ἀνεπιστρεπτοῦντα Rossius : ἀνεπιτρεπτοῦντα P : om. BF   24 delevit Diels

ἄλλος αὐτὴν κατασκάψει.” ἔχειν δὲ πατρίδα ἀδοξίαν καὶ πενίαν ἀνάλωτα τῇ τύχῃ καὶ Διογένους εἶναι πολίτης ἀνεπιβουλεύτου φθόνῳ. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Διδύμαις οὕτως (Kock 117, 118)·

> συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων᾽ ἔχουσ᾽ ἐμοί,
> ὥσπερ Κράτητι τῷ κυνικῷ ποθ᾽ ἡ γυνή,
> καὶ θυγατέρ᾽ ἐξέδωκ᾽ ἐκεῖνος, ὡς ἔφη
> αὐτός, ἐπὶ πείρᾳ δοὺς τριάκονθ᾽ ἡμέρας.

Μαθηταὶ δ᾽ αὐτοῦ·

ΜΗΤΡΟΚΛΗΣ

94 *Μητροκλῆς*, ἀδελφὸς Ἱππαρχίας, ὃς πρότερον ἀκούων Θεοφράστου τοῦ περιπατητικοῦ τοσοῦτον διέφθαρτο ὥστε ποτὲ μελετῶν καὶ μεταξύ πως ἀποπαρδὼν ὑπ᾽ ἀθυμίας οἴκοι κατάκλειστος ἦν, ἀποκαρτερεῖν βουλόμενος. μαθὼν δὴ ὁ Κράτης εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν παρακληθεὶς καὶ θέρμους ἐπίτηδες βεβρωκὼς ἔπειθε μὲν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν λόγων μηδὲν φαῦλον πεποιηκέναι· τέρας γὰρ ἂν γεγονέναι εἰ μὴ καὶ τὰ πνεύματα κατὰ φύσιν ἀπεκρίνετο· τέλος δὲ καὶ ἀποπαρδὼν ἀνέρρωσεν αὐτόν, ἀφ᾽ ὁμοιότητος τῶν ἔργων παραμυθησάμενος. τοὐντεῦθεν ἤκουεν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἱκανὸς ἐν φιλοσοφίᾳ.

95 Οὗτος τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα κατακαίων, ὥς φησιν Ἑκάτων ἐν πρώτῳ Χρειῶν (Gomoll, fg. 23), ἐπέλεγε (N² *Adesp.* 285)·

> τάδ᾽ ἔστ᾽ ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα,

1 ἔχειν . . . 2 τύχῃ ut versus restit. alii aliter 3 δὲ F: om. BP Διδύμαις correxit Meinekius: διδύμοις codd. 5 Post hunc versum lac. indicavit Kock 6 ἐκεῖνος Grotius: ἐκείνοις codd. 8 δ᾽ dg: om. α 17 ἀπεκρίνετο BP: ἀπεκρίνατο F 22 νερτέρων codd.: νυκτέρων coni. Nauck

[οἷον λῆρος]· οἱ δ', ὅτι τὰς Θεοφράστου ἀκροάσεις καταφλέγων ἐπέλεγε,

Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε, πόλις νύ τι σεῖο χατίζει.

οὗτος ἔλεγε τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἀργυρίου ὠνητὰ εἶναι, οἷον οἰκίαν· τὰ δὲ χρόνου καὶ ἐπιμελείας, ὡς παιδείαν. τὸν πλοῦτον βλαβερόν, εἰ μή τις ἀξίως αὐτῷ χρῷτο.

Ἐτελεύτα δὲ ὑπὸ γήρως ἑαυτὸν πνίξας.

Μαθηταὶ δ' αὐτοῦ Θεόμβροτος καὶ Κλεομένης, Θεομβρότου Δημήτριος ὁ Ἀλεξανδρεύς, Κλεομένους Τίμαρχος Ἀλεξανδρεὺς καὶ Ἐχεκλῆς Ἐφέσιος· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἐχεκλῆς Θεομβρότου διήκουσεν, οὗ Μενέδημος, περὶ οὗ λέξομεν. ἐγένετο καὶ Μένιππος Σινωπεὺς ἐν αὐτοῖς ἐπιφανής.

ΙΠΠΑΡΧΙΑ

Ἐθηράθη δὲ τοῖς λόγοις καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μητροκλέους 96
Ἱππαρχία. Μαρωνεῖται δ' ἦσαν ἀμφότεροι.

Καὶ ἤρα τοῦ Κράτητος καὶ τῶν λόγων καὶ τοῦ βίου, οὐδενὸς τῶν μνηστευομένων ἐπιστρεφομένη, οὐ πλούτου, οὐκ εὐγενείας, οὐ κάλλους· ἀλλὰ πάντ' ἦν Κράτης αὐτῇ. καὶ δὴ καὶ ἠπείλει τοῖς γονεῦσιν ἀναιρήσειν αὑτήν, εἰ μὴ τούτῳ δοθείη. Κράτης μὲν οὖν παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἀποτρέψαι τὴν παῖδα, πάντ' ἐποίει, καὶ τέλος μὴ πείθων, ἀναστὰς καὶ ἀποθέμενος τὴν ἑαυτοῦ σκευὴν ἀντικρὺ αὐτῆς ἔφη, "ὁ μὲν νυμφίος οὗτος, ἡ δὲ κτῆσις αὕτη, πρὸς ταῦτα βουλεύου· οὐδὲ γὰρ ἔσεσθαι κοινωνός, εἰ μὴ καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων γενηθείης."

3 Cf. *Il.* Σ 392   11 vi. 102 sqq. inf.   14–15 Suid. s.v. Ἱ.
16–17 Cf. Suid. s.v. ἤρα (2)

---

1 [. . .] secl. Cob.   ἀκροάσεις BP : γραφὰς F   3 Ἥφαιστε . . . 4 πραγμάτων om. F[ac]   3 πόλις F[pc] P[γρ] : Θέτις BP   9 Κλ. Τ. Ἀ. om. F   11 λέξομεν FP : λέξωμεν B   20 ἀποτρέψαι BP : ἀποστρέψαι F   22 ἀντικρὺ F : ἄντικρυς BP   23 κοινωνός BF : κοινωνόν P   24 γενηθείης BP : γενηθείη F

97 *Εἵλετο ἡ παῖς καὶ ταὐτὸν ἀναλαβοῦσα σχῆμα συμπεριῄει
τἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ φανερῷ συνεγίνετο καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἀπῄει.
ὅτε καὶ πρὸς Λυσίμαχον εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθεν, ἔνθα Θεόδωρον
τὸν ἐπίκλην Ἄθεον ἐπήλεγξε, σόφισμα προτείνασα τοιοῦτον· ὃ
ποιῶν Θεόδωρος οὐκ ἂν ἀδικεῖν λέγοιτο, οὐδ' Ἱππαρχία ποιοῦσα
τοῦτο ἀδικεῖν λέγοιτ' ἄν· Θεόδωρος δὲ τύπτων ἑαυτὸν οὐκ ἀδικεῖ,
οὐδ' ἄρα Ἱππαρχία Θεόδωρον τύπτουσα ἀδικεῖ. ὁ δὲ πρὸς μὲν τὸ
λεχθὲν οὐδὲν ἀπήντησεν, ἀνέσυρε δ' αὐτῆς θοἰμάτιον· ἀλλ' οὔτε
98 κατεπλάγη Ἱππαρχία οὔτε διεταράχθη ὡς γυνή. ἀλλὰ καὶ εἰπόν-
τος αὐτῇ, " αὕτη ἐστὶν* (E. *Ba.* 1236)

> *ἡ τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας;",*

" ἐγώ," φησίν, " εἰμί, Θεόδωρε· ἀλλὰ μὴ κακῶς σοι δοκῶ βεβουλεῦσθαι περὶ αὐτῆς, εἰ, τὸν χρόνον ὃν ἔμελλον ἱστοῖς προσαναλώσειν, τοῦτον εἰς παιδείαν κατεχρησάμην;" καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα μυρία τῆς φιλοσόφου.

Φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Ἐπιστολαί, ἐν αἷς ἄριστα φιλοσοφεῖ, τὴν λέξιν ἔστιν ὅτε παραπλήσιος Πλάτωνι. γέγραφε καὶ τραγῳδίας ὑψηλότατον ἐχούσας φιλοσοφίας χαρακτῆρα, οἷόν ἐστι κἀκεῖνο (N^2 pp. 809 sq.)·

> *οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία στέγη,*
> *πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος*
> *ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα.*

Ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς καὶ ἐτάφη ἐν Βοιωτίᾳ.

3–8 Suid. s.v. *ἦρα* (2) 3–14 Mann. 262A 9–11 Suid. s.v. *Θεόδωρος, ὁ ἐπίκλην Ἄθεος* sub fin.

---

3 *ἦλθεν* FP : *ἦλθον* B 4 *ἐπήλεγξε* **α** : *ἤλεγξεν* Suid. 7 *Θ. τ.*] *ποιοῦσα τοῦτο* $B^{γρ}$ 8 *ἀνέσυρε* codd. : *ἀνεσύρατο* Suid. *θοἰμάτιον* codd. : *τὸ ῥημάτιον* Suid. 9 *κ. Ἱ.* P : *κ. ἡ Ἱ.* B : *κ.* F *εἰπόντος* BF : *εἰ. αὐτοῦ* P 10 *αὐτῇ* B^{pc}FP : om. B^{ac} *αὕτη* BF : om. P 10–11 *ἐστὶν ἡ* BF et Suid. : *τίνι* P 11 *παρ' ἱστοῖς* codd. et Eur. : *πρὸς ἱστοὺς* Suid. *κερκίδας*] *καὶ τρίβωνα φοροῦσα* add. Stob. 13 *ἔμελλον* BP : *ἤμελλον* F 17 *παραπλήσιος* BF : *παραπλησίως* P

ΜΕΝΙΠΠΟΣ

Μένιππος, καὶ οὗτος κυνικός, τὸ ἀνέκαθεν ἦν Φοῖνιξ, δοῦλος, 99
ὥς φησιν Ἀχαϊκὸς ἐν Ἠθικοῖς. Διοκλῆς δὲ καὶ τὸν δεσπότην αὐτοῦ Ποντικὸν εἶναι καὶ Βάτωνα καλεῖσθαι. ἀτηρότερον δ' αἰτῶν ὑπὸ φιλαργυρίας ἴσχυσε Θηβαῖος γενέσθαι.

Φέρει μὲν οὖν σπουδαῖον οὐδέν· τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ πολλοῦ καταγέλωτος γέμει καί τι ἴσον τοῖς Μελεάγρου τοῦ κατ' αὐτὸν γενομένου.

Φησὶ δ' Ἕρμιππος (*FHG* iii. 45) *ἡμεροδανειστὴν αὐτὸν γεγονέναι καὶ καλεῖσθαι· καὶ γὰρ ναυτικῷ τόκῳ δανείζειν καὶ*
ἐξενεχυριάζειν, ὥστε πάμπλειστα χρήματα ἀθροίζειν· τέλος δ' 100
ἐπιβουλευθέντα πάντων στερηθῆναι καὶ ὑπ' ἀθυμίας βρόχῳ τὸν βίον μεταλλάξαι. καὶ ἡμεῖς ἐπαίξαμεν εἰς αὐτόν (*App. Anth.* v. 41)·

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα,
ἡμεροδανειστήν—τοῦτο γὰρ ἐπεκλῄζετο—
οἶσθα Μένιππον ἴσως.
Θήβησιν οὗτος ὡς διωρύγη ποτὲ
καὶ πάντ' ἀπέβαλεν οὐδ' ἐνόει φύσιν κυνός,
αὑτὸν ἀνεκρέμασεν.

Ἔνιοι δὲ τὰ βιβλί' αὐτοῦ οὐκ αὐτοῦ εἶναι, ἀλλὰ Διονυσίου καὶ Ζωπύρου τῶν Κολοφωνίων, οἳ τοῦ παίζειν ἕνεκα συγγράφοντες ἐδίδοσαν αὐτῷ ὡς εὖ δυναμένῳ διαθέσθαι.

Γεγόνασι δὲ Μένιπποι ἕξ· πρῶτος ὁ γράψας τὰ περὶ Λυδῶν καὶ 101
Ξάνθον ἐπιτεμόμενος (*FGrH* 765 T 7), *δεύτερος αὐτὸς οὗτος, τρίτος Στρατονικεὺς σοφιστής, Κὰρ τὸ ἀνέκαθεν· τέταρτος ἀνδριαντοποιός, πέμπτος καὶ ἕκτος ζωγράφοι· μέμνηται δ' ἀμφοτέρων Ἀπολλόδωρος* (*FGrH* 244 F 81).

4 *ἀτηρότερον* BP^ac: *αὐστηρότερον* FP^pc 6 *τὰ . . .* 9 *ἡμεροδανειστὴν* om. B^ac 7 *καί τι* P: *καίτοι* F: om. B^pc, spatio relicto 17 *διωρύγη* coni. Salmasius: *διορυχῃ*, *-ει* **α** 18 *οὐδ'* F: *εἰ δ'* BP 25 *K. τ. ἀ.* om. F

Τὰ δ' οὖν τοῦ κυνικοῦ βιβλία ἐστὶ δεκατρία,

Νέκυια,
Διαθῆκαι,
Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τῶν θεῶν προσώπου,
Πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ μαθηματικοὺς καὶ γραμματικοὺς καὶ
Γονὰς Ἐπικούρου καὶ
Τὰς θρησκευομένας ὑπ' αὐτῶν εἰκάδας.

καὶ ἄλλα.

ΜΕΝΕΔΗΜΟΣ

102 *Μενέδημος Κωλώτου τοῦ Λαμψακηνοῦ μαθητής. οὗτος, καθά φησιν Ἱππόβοτος, εἰς τοσοῦτον τερατείας ἤλασεν ὥστε Ἐρινύος ἀναλαβὼν σχῆμα περιῄει, λέγων ἐπίσκοπος ἀφῖχθαι ἐξ ᾅδου τῶν ἁμαρτανομένων, ὅπως πάλιν κατιὼν ταῦτα ἀπαγγέλλοι τοῖς ἐκεῖ δαίμοσιν. ἦν δὲ αὐτῷ ἡ ἐσθὴς αὕτη· χιτὼν φαιὸς ποδήρης, περὶ αὐτῷ ζώνη φοινική, πῖλος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων ἐνυφασμένα τὰ δώδεκα στοιχεῖα, ἐμβάται τραγικοί, πώγων ὑπερμεγέθης, ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ μειλίνη.*

103 *Καὶ οὗτοι μὲν οἱ βίοι τῶν κυνικῶν ἑκάστου. προσυπογράψομεν δὲ καὶ τὰ κοινῇ ἀρέσκοντα αὐτοῖς, αἵρεσιν καὶ ταύτην εἶναι ἐγκρίνοντες τὴν φιλοσοφίαν, οὐ, καθά φασί τινες, ἔνστασιν βίου. ἀρέσκει οὖν αὐτοῖς τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικὸν τόπον περιαιρεῖν, ἐμφερῶς Ἀρίστωνι τῷ Χίῳ, μόνῳ δὲ προσέχειν τῷ ἠθικῷ. καὶ ὅπερ τινὲς ἐπὶ Σωκράτους, τοῦτο Διοκλῆς ἐπὶ Διογένους ἀναγράφει, τοῦτον φάσκων λέγειν, "Δεῖ ζητεῖν* (*Od.* δ 392)

ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται."

11 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723 14–17 Suid. s.v. *φαιός* 23 Cf. ii. 45 sup. 23–24 Mull. 278

2–4 om. F[ac] 4 *ἀπὸ* BF[pc]: *ἀπὸ τοῦ* P 7–8 *εἰκάδας . . . ἄλλα* om. B[ac] 13 *ἀπαγγέλλοι* BP: *ἀναγγείλῃ* F 15 *φοινικῇ* codd.: *Περσικῇ* Suid. *ἐπὶ τῆς κ.* om. P[ac]

παραιτοῦνται δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. γράμματα γοῦν μὴ μανθάνειν ἔφασκεν ὁ Ἀντισθένης (Mullach 40) *τοὺς σώφρονας γενομένους, ἵνα μὴ διαστρέφοιντο τοῖς ἀλλοτρίοις. περιαιροῦσι* 104 *δὲ καὶ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. ὁ γοῦν Διογένης πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ ὡροσκοπεῖον, " χρήσιμον," ἔφη, " τὸ ἔργον πρὸς τὸ μὴ ὑστερῆσαι δείπνου." πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ μουσικὴν ἔφη* (N² Eur. 200)·

γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖσι καὶ τερετίσμασιν.

Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εἶναι τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν, ὡς Ἀντισθένης φησὶν ἐν τῷ Ἡρακλεῖ (Mullach 1), *ὁμοίως τοῖς στωικοῖς· ἐπεὶ καὶ κοινωνία τις ταῖς δύο ταύταις αἱρέσεσίν ἐστιν. ὅθεν καὶ τὸν κυνισμὸν εἰρήκασι σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν. καὶ οὕτως ἐβίω καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεύς.*

Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ λιτῶς βιοῦν, αὐτάρκεσι χρωμένοις σιτίοις 105 *καὶ τρίβωσι μόνοις, πλούτου καὶ δόξης καὶ εὐγενείας καταφρονοῦσιν. ἔνιοι γοῦν καὶ βοτάναις καὶ παντάπασιν ὕδατι χρῶνται ψυχρῷ σκέπαις τε ταῖς τυχούσαις καὶ πίθοις, καθάπερ Διογένης, ὃς ἔφασκε θεῶν μὲν ἴδιον εἶναι μηδενὸς δεῖσθαι, τῶν δὲ θεοῖς ὁμοίων τὸ ὀλίγων χρῄζειν.*

Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρετὴν διδακτὴν εἶναι, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν τῷ Ἡρακλεῖ (Mullach 2), *καὶ ἀναπόβλητον ὑπάρχειν· ἀξιέραστόν τε τὸν σοφὸν καὶ ἀναμάρτητον καὶ φίλον τῷ*

5–6 Mull. 279 6–9 Mull. 280 10, 13 Suid. s.v. *κυνισμός*
15–22 Cf. Suid. s.v. *κυνισμός* 18–20 Mull. 281

2 *τοὺς* fr: *ἢ* codd. 5 *ὡροσκοπεῖον* F: *ὡροσκόπιον* BP 7 *ἐπιδεικνύμενον* et *μουσικὸν* coni. Cob. 8 *ἀνδρῶν* codd.: *ἀνδρὸς* Eur. 9 *οὐ . . . τερ.* aliter in aliis test., de quibus vide ap. Nauck 16 *καταφρονοῦσιν* codd.: *καταφρονεῖν* Suid. 17 *ἔνιοι* F: *ἔνιοί τε* BP: *ἐνίοτε* coni. Reiske *χρῶνται* **α**: *ἐχρῶντο* Suid.: *χρωμένοις* *φ* 19 *θεῶν* codd.: *θεοῦ* Suid. *εἶναι* BP: *εἶναι τὸ* Suid.: om. F

ὁμοίῳ, τύχῃ τε μηδὲν ἐπιτρέπειν. τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιάφορα λέγουσιν ὁμοίως Ἀρίστωνι τῷ Χίῳ.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ κυνικοί· μετιτέον δ' ἐπὶ τοὺς στωικούς, ὧν ἦρξε Ζήνων, μαθητὴς γενόμενος Κράτητος.

3–4 Finis libri vi in B: initium libri vii in FP: om. w: litt. minoribus co.

LIBER VII

ΖΗΝΩΝ

Ζήνων Μνασέου ἢ Δημέου, Κιτιεὺς ἀπὸ Κύπρου, πολίσματος 1
Ἑλληνικοῦ Φοίνικας ἐποίκους ἐσχηκότος.

Τὸν τράχηλον ἐπὶ θάτερα νενευκὼς ἦν, ὥς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ βίων (*FHG* iv. 523)· *καὶ Ἀπολλώνιος δέ φησιν ὁ Τύριος ὅτι ἰσχνὸς ἦν, ὑπομήκης, μελάγχρως—ὅθεν τις αὐτὸν εἶπεν Αἰγυπτίαν κληματίδα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν πρώτῳ Παροιμιῶν—παχύκνημός τε καὶ ἀπαγὴς καὶ ἀσθενής· διὸ καί φησι Περσαῖος ἐν Ὑπομνήμασι συμποτικοῖς* (*SVF* i. 453) *τὰ πλεῖστα αὐτὸν δεῖπνα παραιτεῖσθαι. ἔχαιρε δέ, φασί, σύκοις χλωροῖς καὶ ἡλιοκαΐαις.*

Διήκουσε δέ, καθάπερ προείρηται, Κράτητος· εἶτα καὶ Στίλ- 2
πωνος ἀκοῦσαί φασιν αὐτὸν καὶ Ξενοκράτους ἔτη δέκα, ὡς Τιμοκράτης ἐν τῷ Δίωνι· ἀλλὰ καὶ Πολέμωνος. Ἑκάτων (Gomoll 26) *δέ φησι καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν πρώτῳ Περὶ Ζήνωνος, χρηστηριασαμένου αὐτοῦ τί πράττων ἄριστα βιώσεται, ἀποκρίνασθαι τὸν θεόν, εἰ συγχρωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς· ὅθεν ξυνέντα τὰ τῶν ἀρχαίων ἀναγινώσκειν. τῷ οὖν Κράτητι παρέβαλε τοῦτον τὸν τρόπον. πορφύραν ἐμπεπορευμένος ἀπὸ τῆς Φοινίκης πρὸς τῷ Πειραιεῖ ἐναυάγησεν. ἀνελθὼν δ' εἰς τὰς Ἀθήνας ἤδη τριακοντούτης ἐκάθισε παρά τινα βιβλιοπώλην. ἀναγινώσκοντος δ'*

1–p. 297, l. 2 *SVF* i. 1 1–2 Suid. s.v. *Ζ. Μνασέου* 4–5 Cf. von Arnim in *RE* s.v. Apollonios (94) 5–6 Suid. s.v. *Αἰγυπτία κληματίς* 11. Cf. vi. 93? 11–13 Suid. s.v. *Ζ.* 14 Cf. von Arnim in *RE* s.v. Apollonios (94) 14–17 Cf. Suid. s.v. *συγχρωτίζεσθαι*, *Αἰγυπτία κληματίς*, et *Ζ. Μνασέου*

---

4 *δέ* om. F 5 *μελάγχρως* BF^{ac}P^{pc}: *μελάγχρους* F^{pc}P^{ac} 7 *ἀπαγής* P: *εὐπαγής* BF 8 *καί* om. F 9 *φασί* om. F 11 *εἴρηται* F 15 *χρηστηριασαμένου* B: *χρηστηριαζομένου* FP 17 *οὖν* F: *γοῦν* BP 19 *τὰς* om. F*φ*

ἐκείνου τὸ δεύτερον τῶν Ξενοφῶντος Ἀπομνημονευμάτων, ἡσθεὶς
3 ἐπύθετο ποῦ διατρίβοιεν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. εὐκαίρως δὲ παριόντος Κράτητος, ὁ βιβλιοπώλης δείξας αὐτόν φησι, "τούτῳ παρακολούθησον." ἐντεῦθεν ἤκουσε τοῦ Κράτητος, ἄλλως μὲν εὔτονος πρὸς φιλοσοφίαν, αἰδήμων δὲ ὡς πρὸς τὴν Κυνικὴν ἀναισχυντίαν. ὅθεν ὁ Κράτης βουλόμενος αὐτὸν καὶ τούτου θεραπεῦσαι δίδωσι χύτραν φακῆς διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ φέρειν. ἐπεὶ δ' εἶδεν αὐτὸν αἰδούμενον καὶ περικαλύπτοντα, παίσας τῇ βακτηρίᾳ κατάγνυσι τὴν χύτραν· φεύγοντος δ' αὐτοῦ καὶ τῆς φακῆς κατὰ τῶν σκελῶν ῥεούσης, φησὶν ὁ Κράτης, "τί φεύγεις, Φοινικίδιον; οὐδὲν δεινὸν πέπονθας."

4 Ἕως μὲν οὖν τινὸς ἤκουε τοῦ Κράτητος· ὅτε καὶ τὴν Πολιτείαν αὐτοῦ γράψαντος, τινὲς ἔλεγον παίζοντες ἐπὶ τῆς τοῦ κυνὸς οὐρᾶς αὐτὴν γεγραφέναι. γέγραφε δὲ πρὸς τῇ Πολιτείᾳ καὶ τάδε·

Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου,
Περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ ἀνθρώπων φύσεως,
Περὶ παθῶν,
Περὶ τοῦ καθήκοντος,
Περὶ νόμου,
Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας,
Περὶ ὄψεως,
Περὶ τοῦ ὅλου,
Περὶ σημείων,
Πυθαγορικά,
Καθολικά,
Περὶ λέξεων,
Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε,
Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως.

2–3 Suid. s.v. εὐκαίρως   2–p. 298, l. 23 *SVF* i. 2   14–p. 298, l. 6 *SVF* i. 41

---

4 ἤκουσε F: ἤκουε BP   εὔτονος αφ: εὐτόνως dett.: εὔτονος ⟨ὢν⟩ Richards   5 ἀναισχυντίαν BP: φιλοσοφίαν F   6 τούτου B: τοῦτο FP   12 οὖν om. F   16 ἀνθρώπων BP: ἀνθρώπου F

Ἔστι δ' αὐτοῦ καὶ

Τέχνη καὶ
Λύσεις καὶ
Ἔλεγχοι δύο,
Ἀπομνημονεύματα Κράτητος,
Ἠθικά.

Καὶ τάδε μὲν τὰ βιβλία. τελευταῖον δὲ ἀπέστη καὶ τῶν προειρημένων ἤκουσεν ἕως ἐτῶν εἴκοσιν· ἵνα καί φασιν αὐτὸν εἰπεῖν, " νῦν εὐπλόηκα, ὅτε νεναυάγηκα." οἱ δ' ἐπὶ τοῦ Κράτητος τοῦτ' αὐτὸν εἰπεῖν· ἄλλοι δὲ διατρίβοντα ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀκοῦσαι 5
τὴν ναυαγίαν καὶ εἰπεῖν, " εὖ γε ποιεῖ ἡ τύχη προσελαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφίᾳ." ἔνιοι ⟨δέ⟩, διαθέμενον Ἀθήνησι τὰ φορτία, οὕτω τραπῆναι πρὸς φιλοσοφίαν.

Ἀνακάμπτων δὴ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ τῇ καὶ Πεισιανακτίῳ καλουμένῃ, ἀπὸ δὲ τῆς γραφῆς τῆς Πολυγνώτου ποικίλῃ, διετίθετο τοὺς λόγους, βουλόμενος καὶ τὸ χωρίον ἀπερίστατον ποιῆσαι. ἐπὶ γὰρ τῶν τριάκοντα τῶν πολιτῶν πρὸς τοῖς χιλίοις τετρακόσιοι ἀνῄρηντ' ἐν αὐτῷ. προσῄεσαν δὴ λοιπὸν ἀκούοντες αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο Στωικοὶ ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ὁμοίως, πρότερον Ζηνώνειοι καλούμενοι, καθά φησι καὶ Ἐπίκουρος ἐν ἐπιστολαῖς (Usener 198). *καὶ πρότερόν γε Στωικοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατρίβοντες ἐν αὐτῇ ποιηταί, καθά φησιν Ἐρατοσθένης ἐν ὀγδόῃ Περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, οἳ καὶ τὸν λόγον ἐπὶ πλεῖον ηὔξησαν.*

Ἐτίμων δὴ οὖν Ἀθηναῖοι σφόδρα τὸν Ζήνωνα, οὕτως ὡς καὶ 6
τῶν τειχῶν αὐτῷ τὰς κλεῖς παρακαταθέσθαι καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμῆσαι καὶ χαλκῇ εἰκόνι. τοῦτο δὲ καὶ τοὺς πολίτας αὐτοῦ

7–13 Suid. s.v. *νῦν εὐπλόηκα* 10–12 *SVF* i. 277 14–20 Cf. Suid. s.v. *Πεισιανάκτειος στοά, Στωικοί*, et *Ζήνων* 24–p. 302 l. 5. *SVF* i. 3

4–6 Post *ἔλεγχοι* et *ἀπομνη.* interpunxit B: solum post *δύο* interpunxit von Arnim. 12 ⟨*δέ*⟩ add. Steph. 14 *καὶ* om. F 17 *τοῖς χιλίοις* emend. Casaub.: *τοὺς χιλίους* codd. *τετρακόσιοι* F: *τετρακοσίους* P: *τριακοσίους* B 19 *Σ. ἐ.* codd.: *Στωικὸς ἐκλήθη* coni. Preller 22 *καθά* BP: *ὡς* F *φησιν* FP: *φησιν καὶ* B 24 *ὡς* BP: *ὥστε* F

ποιῆσαι, κόσμον ἡγουμένους τὴν τἀνδρὸς εἰκόνα. ἀντεποιοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖς. ἀπεδέχετο δ' αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος, καὶ εἴ ποτ' Ἀθήναζε ἥκοι ἤκουεν αὐτοῦ πολλά τε παρεκάλει ἀφίκεσθαι ὡς αὐτόν. ὁ δὲ τοῦτο μὲν παρῃτήσατο, Περσαῖον δ' ἕνα τῶν γνωρίμων ἀπέστειλεν, ὃς ἦν Δημητρίου μὲν υἱός, Κιτιεὺς δὲ τὸ γένος, καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν τριακοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, ἤδη γέροντος ὄντος Ζήνωνος. ἡ δ' ἐπιστολὴ ἡ τοῦ Ἀντιγόνου τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον, καθὰ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν τοῖς Περὶ Ζήνωνός φησι (Hercher, p. 107)·

7 “ *Βασιλεὺς Ἀντίγονος Ζήνωνι φιλοσόφῳ χαίρειν.*

“ *Ἐγὼ τύχῃ μὲν καὶ δόξῃ νομίζω προτερεῖν τοῦ σοῦ βίου, λόγου δὲ καὶ παιδείας καθυστερεῖν καὶ τῆς τελείας εὐδαιμονίας ἣν σὺ κέκτησαι. διόπερ ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι παραγενέσθαι πρὸς ἐμέ, πεπεισμένος σε μὴ ἀντερεῖν πρὸς τὸ ἀξιούμενον. σὺ οὖν πειράθητι ἐκ παντὸς τρόπου συμμίξαι μοι, διειληφὼς τοῦτο διότι οὐχ ἑνὸς ἐμοῦ παιδευτὴς ἔσει, πάντων δὲ Μακεδόνων συλλήβδην. ὁ γὰρ τὸν τῆς Μακεδονίας ἄρχοντα καὶ παιδεύων καὶ ἄγων ἐπὶ τὰ κατ' ἀρετὴν φανερός ἐστι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους παρασκευάζων πρὸς εὐανδρίαν. οἷος γὰρ ἂν ὁ ἡγούμενος ᾖ, τοιούτους εἰκὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίγνεσθαι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους.*”

Καὶ ὁ Ζήνων ἀντιγράφει ὧδε (Hercher, p. 792)·

8 “ *Βασιλεῖ Ἀντιγόνῳ Ζήνων χαίρειν.*

“ *Ἀποδέχομαί σου τὴν φιλομάθειαν καθόσον τῆς ἀληθινῆς καὶ εἰς ὄνησιν τεινούσης, ἀλλ' οὐχὶ τῆς δημώδους καὶ εἰς διαστροφὴν ἠθῶν ἀντέχῃ παιδείας. ὁ δὲ φιλοσοφίας ὠρεγμένος, ἐκκλίνων δὲ τὴν πολυθρύλητον ἡδονήν ἣ τινῶν θηλύνει νέων ψυχάς, φανερός ἐστιν οὐ μόνον φύσει πρὸς εὐγένειαν κλίνων, ἀλλὰ καὶ προαιρέσει.*

2–4 Usener 119 2–7 *SVF* i. 439 8–9 Cf. von Arnim in *RE* s.v. Apollonios (94)

---

8 *ἡ τοῦ* om. F 25 *τῆς* dg: om. **a** 26 *δὲ*[1] P: om. BF

φύσις δὲ εὐγενὴς μετρίαν ἄσκησιν προσλαβοῦσα, ἔτι δὲ τὸν ἀφθόνως διδάξοντα, ῥᾳδίως ἔρχεται πρὸς τὴν τελείαν ἀνάληψιν τῆς ἀρετῆς. ἐγὼ δὲ συνέχομαι σώματι ἀσθενεῖ διὰ γῆρας· ἐτῶν 9
γάρ εἰμι ὀγδοήκοντα· διόπερ οὐ δύναμαί σοι συμμίξαι. ἀποστέλλω δέ σοί τινας τῶν ἐμαυτοῦ συσχολαστῶν, οἳ τοῖς μὲν κατὰ ψυχὴν οὐκ ἀπολείπονται ἐμοῦ, τοῖς δὲ κατὰ σῶμα προτεροῦσιν· οἷς συνὼν οὐδενὸς καθυστερήσεις τῶν πρὸς τὴν τελείαν εὐδαιμονίαν ἀνηκόντων."

Ἀπέστειλε δὲ Περσαῖον καὶ Φιλωνίδην τὸν Θηβαῖον, ὧν ἀμφοτέρων Ἐπίκουρος μνημονεύει ὡς συνόντων Ἀντιγόνῳ ἐν τῇ πρὸς Ἀριστόβουλον τὸν ἀδελφὸν ἐπιστολῇ. ἔδοξε δέ μοι καὶ τὸ ψήφισμα τὸ περὶ αὐτοῦ τῶν Ἀθηναίων ὑπογράψαι. καὶ ἔχει δὲ ὧδε. 10

ΨΗΦΙΣΜΑ

" Ἐπ' Ἀρρενίδου ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἀκαμαντίδος πέμπτης πρυτανείας, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ὑστέρᾳ, τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησία κυρία, τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν Ἵππων Κρατιστοτέλους Ξυπεταιὼν καὶ οἱ συμπρόεδροι, Θράσων Θράσωνος Ἀνακαιεὺς εἶπεν·

" Ἐπειδὴ Ζήνων Μνασέου Κιτιεὺς ἔτη πολλὰ κατὰ φιλοσοφίαν ἐν τῇ πόλει γενόμενος ἔν τε τοῖς λοιποῖς ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν διετέλεσε καὶ τοὺς εἰς σύστασιν αὐτῷ τῶν νέων πορευομένους παρακαλῶν ἐπ' ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην παρώρμα πρὸς τὰ βέλτιστα, παράδειγμα τὸν ἴδιον βίον ἐκθεὶς ἅπασιν ἀκόλουθον ὄντα τοῖς λόγοις οἷς διελέγετο, τύχῃ ἀγαθῇ δεδόχθαι τῷ δήμῳ, ἐπαινέσαι μὲν 11

9–11 *SVF* i. 439; Usener 119 11–p. 301, l. 13 *SVF* i. 7, 8

1 ἔτι δὲ Cob., collata vers. Ambros.: ἐπί τε codd. 4 ἀποστέλλω BP: ἀποστελῶ F 11 τὸν ἀ. post ἐπ. transp. F δέ BP: δή F 13 *Ψ*. del. Huebnerus 17 *Κρ*. scripsit Casaub.: κρατιστοτέλεως P[ac]: κρατιστοτέλης FP[pc] 20 ἀγ. ὢν transp. F 23 ἴδιον om. B 24 τύχῃ F: τύχῃ τῇ BP

Ζήνωνα Μνασέου Κιτιέα καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ κατὰ τὸν νόμον ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ σωφροσύνης, οἰκοδομῆσαι δὲ αὐτῷ καὶ τάφον ἐπὶ τοῦ Κεραμεικοῦ δημοσίᾳ· τῆς δὲ ποιήσεως τοῦ στεφάνου καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ τάφου χειροτονῆσαι τὸν δῆμον ἤδη τοὺς ἐπιμελησομένους πέντε ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων. ἐγγράψαι δὲ τὸ ψήφισμα τὸν γραμματέα τοῦ δήμου ἐν στήλαις δύο καὶ ἐξεῖναι αὐτῶν θεῖναι τὴν μὲν ἐν Ἀκαδημείᾳ, τὴν δὲ ἐν Λυκείῳ. τὸ δὲ ἀνάλωμα τὸ εἰς τὰς στήλας γινόμενον μερίσαι τὸν ἐπὶ τῆς διοικήσεως ὅπως ἅπαντες ἴδωσιν ὅτι ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων
12 *τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ζῶντας τιμᾷ καὶ τελευτήσαντας. ἐπὶ δὲ τὴν οἰκοδομὴν κεχειροτόνηνται Θράσων Ἀνακαιεύς, Φιλοκλῆς Πειραιεύς, Φαῖδρος Ἀναφλύστιος, Μέδων Ἀχαρνεύς, Σμίκυθος Συπαληττεύς [,Δίων Παιανιεύς].*"

Καὶ τὸ ψήφισμα μὲν ὧδε ἔχει.

Φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος (Wil. *Ant. v. Kar.*, p. 116) *οὐκ ἀρνεῖσθαι αὐτὸν εἶναι Κιτιέα. τῶν γὰρ εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ λουτρῶνος συμβαλλομένων εἷς ὢν καὶ ἀναγραφόμενος ἐν τῇ στήλῃ, "Ζήνωνος τοῦ φιλοσόφου," ἠξίωσε καὶ τὸ Κιτιεὺς προστεθῆναι. ποιήσας δέ ποτε κοῖλον ἐπίθημα τῇ ληκύθῳ περιέφερε νόμισμα, λύσιν ἑτοίμην τῶν ἀναγκαίων ἵν' ἔχοι Κράτης ὁ*
13 *διδάσκαλος. φασὶ δ' αὐτὸν ὑπὲρ χίλια τάλαντα ἔχοντα ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ταῦτα δανείζειν ναυτικῶς. ἤσθιε δέ, φησί, ἀρτίδια καὶ μέλι καὶ ὀλίγον εὐώδους οἰναρίου ἔπινε. παιδαρίοις τε ἐχρῆτο σπανίως, ἅπαξ ἢ δίς που παιδισκαρίῳ τινί, ἵνα μὴ δοκοίη μισογύνης εἶναι, σύν τε Περσαίῳ τὴν αὐτὴν οἰκίαν ᾤκει·*

19–21 Suid. s.v. *λήκυθον* 21–22 Suid. s.v. *ναυτικῶς δανείζειν*
23–25 Aliter Ath. xiii. 563e 25–p. 302, l. 2 *SVF* i. 439; cf. Ath. xiii. 607e

---

7 *αὐτῶν* dg: *αὐτῷ* **a** 9 *ὁ*[1] P[pc]: om. BFP[ac] 11–12 *Φ. Π.* om. B
12 *Σμίκυθος* coni. Koehler in *Rh. Mus.* 39 (1884), p. 300, n. 2: *μίκυθος* codd. 13 *Συπαλήττιος* malit Menag. *Δ. Π.* om. **a**: del. Diels
14 *μ. ὧ. ἔ.* BP: *ἔ. ὧ.* F 19 *ποτε* om. F 20 *ἑτοίμην* FP: *ἕτοιμον* B 20–24 *ἵν' . . . που* om. B, spatio 4½ linearum relicto
21 *ἐλθεῖν* P: *εἰσελθεῖν* F 24 *τε* P: *δὲ* F

καὶ αὐτοῦ αὐλητρίδιον εἰσαγαγόντος πρὸς αὐτόν, σπάσας πρὸς τὸν Περσαῖον αὐτὸ ἀπήγαγεν. ἦν τε, φασίν, εὐσυμπερίφορος, ὡς πολλάκις Ἀντίγονον τὸν βασιλέα ἐπικωμάσαι αὐτῷ καὶ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδὸν ἅμ' αὐτῷ ἐλθεῖν ἐπὶ κῶμον, εἶτα μέντοι ὑποδῦναι. ἐξέκλινε δέ, φησί, καὶ τὸ πολυδημῶδες, ὡς 14
ἐπ' ἄκρου καθίζεσθαι τοῦ βάθρου, κερδαίνοντα τὸ γοῦν ἕτερον μέρος τῆς ἐνοχλήσεως. οὐ μὴν οὐδὲ μετὰ πλειόνων δύο ἢ τριῶν περιεπάτει. ἐνίοτε δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπραττε τοὺς περιισταμένους, ὥστε δεδιότας τὸ διδόναι μὴ ἐνοχλεῖν, καθά φησι Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ χαλκοῦ (*SVF* i. 589)· *πλειόνων τε περιστάντων αὐτόν, δείξας ἐν τῇ στοᾷ κατ' ἄκρου τὸ ξύλινον περιφερὲς τοῦ βωμοῦ ἔφη, " τοῦτό ποτ' ἐν μέσῳ ἔκειτο, διὰ δὲ τὸ ἐμποδίζειν ἰδίᾳ ἐτέθη· καὶ ὑμεῖς οὖν ἐκ τοῦ μέσου βαστάσαντες αὐτοὺς ἧττον ἡμῖν ἐνοχλήσετε."*

Δημοχάρους δὲ τοῦ Λάχητος ἀσπαζομένου αὐτὸν καὶ φάσκοντος λέγειν καὶ γράφειν ὧν ἂν χρείαν ἔχῃ πρὸς Ἀντίγονον, ὡς ἐκείνου πάντα παρέξοντος, ἀκούσας οὐκετ' αὐτῷ συνδιέτριψε. λέγεται 15
δὲ καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ζήνωνος εἰπεῖν τὸν Ἀντίγονον οἷον εἴη θέατρον ἀπολωλεκώς· ὅθεν καὶ διὰ Θράσωνος πρεσβευτοῦ παρὰ τῶν Ἀθηναίων ᾔτησεν αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ ταφήν. ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί θαυμάζει αὐτόν, " ὅτι," ἔφη, " πολλῶν καὶ μεγάλων αὐτῷ διδομένων ὑπ' ἐμοῦ οὐδεπώποτε ἐχαυνώθη οὐδὲ ταπεινὸς ὤφθη."

Ἦν δὲ καὶ ζητητικὸς καὶ περὶ πάντων ἀκριβολογούμενος· ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις φησὶν οὕτω (Diels 38)·

2–5 Cf. Ath. xiii. 603e 5–p. 303, l. 13 *SVF* i. 4 21–23 Hsch. Mil. *FHG* iv. 165 24–p. 303, l. 3 *SVF* i. 22

---

2 *ἀπήγαγεν* BP: *εἰσήγαγε* F *φασίν*] *φησίν* dubitanter Huebnerus 8 *ἐνίοτε* coni. Wachsmuth: *ἐνίους* codd. 9 *ὥστε δεδιότας* φ: om. **α** et dett. 10 *τε* BP: *δέ* F 12 *δὲ* post *ἐμπ.* transp. F 18 *καὶ* BP: om. F 20 *Ἀθηναίων* scripsit Cob.: *ἀθήνηθεν* codd. *αὐτῷ Ἀντίγονος* φ 22 *αὐ. δ.* transp. F *οὐδὲ τ. ὤ.* om. F

καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
πάντων ἱμείρουσαν· ὁ δ' ἔρρει γυργαθὸς αὐτῆς
σμικρὸς ἐών· νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα κινδαψοῖο.

16 *Ἐπιμελῶς δὲ καὶ πρὸς Φίλωνα τὸν διαλεκτικὸν διεκρίνετο καὶ συνεσχόλαζεν αὐτῷ· ὅθεν καὶ θαυμασθῆναι ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ νεωτέρου οὐχ ἧττον Διοδώρου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν καὶ γυμνορρύπαροί τινες, ὥς φησι καὶ ὁ Τίμων* (Diels 39)·

ὄφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἳ περὶ πάντων
πτωχότατοί τ' ἦσαν καὶ κουφότατοι βροτοὶ ἀστῶν.

Αὐτὸν δὲ στυγνόν τ' εἶναι καὶ πικρόν, καὶ τὸ πρόσωπον συνεσπασμένον. ἦν εὐτελής τε σφόδρα καὶ βαρβαρικῆς ἐχόμενος μικρολογίας, προσχήματι οἰκονομίας. εἰ δέ τινα ἐπισκώπτοι, περιεσταλμένως καὶ οὐχ ἄδην, ἀλλὰ πόρρωθεν· λέγω δὲ οἷον
17 *ἐπὶ τοῦ καλλωπιζομένου ποτὲ ἔφη· ὀχέτιον γάρ τι ὀκνηρῶς αὐτοῦ ὑπερβαίνοντος, "δικαίως," εἶπεν, "ὑφορᾷ τὸν πηλόν· οὐ γὰρ ἔστιν ἐν αὐτῷ κατοπτρίσασθαι." ὡς δὲ Κυνικός τις οὐ φήσας ἔλαιον ἔχειν ἐν τῇ ληκύθῳ προσῄτησεν αὐτόν, οὐκ ἔφη δώσειν· ἀπελθόντα μέντοι ἐκέλευσε σκέψασθαι ὁπότερος εἴη ἀναιδέστερος. ἐρωτικῶς δὲ διακείμενος Χρεμωνίδου, παρακαθιζόντων αὐτοῦ τε καὶ Κλεάνθους, ἀνέστη· θαυμάζοντος δὲ τοῦ Κλεάνθους ἔφη, "καὶ τῶν ἰατρῶν ἀκούω τῶν ἀγαθῶν, κράτιστον*

2–3 *ὁ . . . κιν.* Suid. s.v. *σκινδαψός* 6–7 Suid. s.v. *γυμνορρύπαροι*; cf. Ath. xiii. 565d 6–9 *SVF* i. 21 11–12 Suid. s.v. *πρόσχημα* 13–16 *SVF* i. 293 16–19 *SVF* i. 296 19–p. 304, l. 1 *SVF* i. 286

1 *ἴδον* B^ac (P^ac?): *ἰδών* B^pc: *εἶδον* FP^pc 2 *αὐτῆς* codd.: *αὐτοῦ* Suid.: *αὐτῇ* coni. Diels 3 *σμικρὸς* scripsit Diels: *μικρὸς* codd. *ἐών* Diels: *ἰών* BFP^pc (*ι* in ras.) *σκινδαψοῖο* Suid. 7 *καὶ ὁ* BP: om. F 9 *ἀστῶν*] *ἀνδρῶν* coni. Wachsmuth 10 *τ'* BP: om. F 11 *ἦν* et *τε* BP: om. F 12 *ἐπισκώπτοι* BF: *-κόπτοι* P 13 *οὐχ ἄδην* FP: *οὐ χάδην* Wil. (*Ant. v. Kar.* p. 119) 17 *τῇ* BP: om. F *προσῄτησεν* BP: *ᾔτησεν* F *αὐτόν* post *ἔχειν* transp. F 18 *ἐκέλευσε* BF: *ἐκέλευε* P

εἶναι φάρμακον πρὸς τὰ φλεγμαίνοντα ἡσυχίαν." δυοῖν δ' ὑπανα-
κειμένοιν ἐν πότῳ καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὸν τὸν ὑφ' ἑαυτὸν σκιμαλίζοντος
τῷ ποδί, αὐτὸς ἐκεῖνον τῷ γόνατι. ἐπιστραφέντος δέ, "τί οὖν,"
ἔφη, "οἴει τὸν ὑποκάτω σου πάσχειν ὑπὸ σοῦ;" πρὸς δὲ τὸν 18
φιλόπαιδα οὔτε τοὺς διδασκάλους ἔφη φρένας ἔχειν, ἀεὶ διατρί-
βοντας ἐν παιδαρίοις, οὔτ' ἐκείνους. ἔφασκε δὲ τοὺς μὲν τῶν
ἀσολοίκων λόγους καὶ ἀπηρτισμένους ὁμοίους εἶναι τῷ ἀργυρίῳ
τῷ Ἀλεξανδρινῷ· εὐοφθάλμους μὲν καὶ περιγεγραμμένους καθὰ
καὶ τὸ νόμισμα, οὐδὲν δὲ διὰ ταῦτα βελτίονας. τοὺς δὲ τοὐναντίον
ἀφωμοίου τοῖς Ἀττικοῖς τετραδράχμοις εἰκῇ μὲν κεκομμένοις
καὶ σολοίκως, καθέλκειν μέντοι πολλάκις τὰς κεκαλλιγραφημένας
λέξεις. Ἀρίστωνος δὲ τοῦ μαθητοῦ πολλὰ διαλεγομένου οὐκ
εὐφυῶς, ἔνια δὲ καὶ προπετῶς καὶ θρασέως, "ἀδύνατον," εἰπεῖν,
"εἰ μή σε ὁ πατὴρ μεθύων ἐγέννησεν·" ὅθεν αὐτὸν καὶ λάλον
ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὤν.

Πρὸς δὲ τὸν ὀψοφάγον μηδὲν τοῖς συμβιωταῖς καταλιπόντα, 19
παρατεθέντος ποτὲ μεγάλου ἰχθύος, ἄρας οἷός τ' ἦν κατεσθίειν·
ἐμβλέψαντι δέ, "τί οὖν," ἔφη, "τοὺς συμβιωτὰς οἴει πάσχειν
καθ' ἡμέραν, εἰ σὺ μὴ δύνασαι ἐνεγκεῖν τὴν ἐμὴν ὀψοφαγίαν;"
μειρακίου δὲ περιεργότερον παρὰ τὴν ἡλικίαν ἐρωτῶντος ζήτημά
τι, προσήγαγε πρὸς κάτοπτρον καὶ ἐκέλευσεν ἐμβλέψαι· ἔπειτ'
ἠρώτησεν εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἁρμόττοντα εἶναι ὄψει τοιαύτῃ τοιαῦτα
ζητήματα. πρὸς δὲ τὸν φάσκοντα ὡς τὰ πολλὰ αὐτῷ Ἀντισθένης
οὐκ ἀρέσκοι, χρείαν Σοφοκλέους προενεγκάμενος ἠρώτησεν εἴ
τινα καὶ καλὰ ἔχειν αὐτῷ δοκεῖ· τοῦ δ' οὐκ εἰδέναι φήσαντος,

1–4 Suid. s.v. σκιμαλίσω; *SVF* i. 292 4–6 *SVF* i. 295
6–12 *SVF* i. 81 12–15 *SVF* i. 302 = 340 16–19 Ath. viii.
345cd; *SVF* i. 290 20–23 *SVF* i. 314 23–p. 305, l. 3 *SVF* i. 305

1 ὑπανακειμένοιν coni. Menag.: ὑπερανα. codd. 5 ἔφη φ: om. **a** et dett. 8 μὲν BP: om. F 9 βελτίονας BP: om. F 12 λέξεις secl. Wil. 16 μηδέν BP: βραχύ F 17 οἷός τ' codd.: οἷος Ath., loc. cit. 18 ἐμβλέψαντι codd.: ἐμβλέψαντος Ath. 19 σὺ codd.: σὺ μίαν Ath. 22 ἁρμόττοντα dg: ἁρμόττον **a** τοιαύτῃ τοιαῦτα von Arnim: τοιαύτῃ P: τοιαῦτα BF

“ εἶτ᾽ οὐκ αἰσχύνῃ,” ἔφη, “ εἰ μέν τι κακὸν ἦν εἰρημένον ὑπ᾽ Ἀντισθένους, τοῦτ᾽ ἐκλεγόμενος καὶ μνημονεύων, εἰ δέ τι καλόν, οὐδ᾽ ἐπιβαλλόμενος κατέχειν;”

20 Εἰπόντος δέ τινος ὅτι μικρὰ αὐτῷ δοκεῖ τὰ λογάρια τῶν φιλοσόφων, “ λέγεις,” εἶπε, “ τἀληθῆ· δεῖ μέντοι καὶ τὰς συλλαβὰς αὐτῶν βραχείας εἶναι, εἰ δυνατόν.” λέγοντος δέ τινος αὐτῷ περὶ Πολέμωνος ὡς ἄλλα προθέμενος ἄλλα λέγει, σκυθρωπάσας ἔφη, “ πόσου γὰρ ⟨ἂν⟩ ἠγάπας τὰ διδόμενα;” δεῖν δ᾽ ἔφη τόνῳ διαλεγόμενον ὥσπερ τοὺς ὑποκριτὰς τὴν μὲν φωνὴν καὶ τὴν δύναμιν μεγάλην ἔχειν, τὸ μέντοι στόμα μὴ διέλκειν· ὃ ποιεῖν τοὺς πολλὰ μὲν λαλοῦντας, ἀδύνατα δέ. τοῖς εὖ λεγομένοις οὐκ ἔφη δεῖν καταλείπεσθαι τόπον ὥσπερ τοῖς ἀγαθοῖς τεχνίταις εἰς τὸ θεάσασθαι, τοὐναντίον δὲ τὸν ἀκούοντα οὕτω πρὸς τοῖς λεγομένοις γίνεσθαι ὥστε μὴ λαμβάνειν χρόνον εἰς τὴν ἐπισημείωσιν.

21 Νεανίσκου πολλὰ λαλοῦντος ἔφη, “ τὰ ὦτά σου εἰς τὴν γλῶτταν συνερρύηκεν.” πρὸς τὸν καλὸν εἰπόντα ὅτι οὐ δοκεῖ αὐτῷ ἐρασθήσεσθαι ὁ σοφός, “ οὐδέν,” ἔφη, “ ὑμῶν ἀθλιώτερον ἔσεσθαι τῶν καλῶν.” ἔλεγε δὲ καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς πλείστους τὰ μὲν πολλὰ ἀσόφους εἶναι, τὰ δὲ μικρὰ καὶ τυχηρὰ ἀμαθεῖς. καὶ προεφέρετο τὸ τοῦ Καφισίου, ὃς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν μεγάλα φυσᾶν, πατάξας εἶπεν ὡς οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἴη, ἀλλ᾽ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. νεανίσκου δέ τινος θρασύτερον διαλεγομένου, “ οὐκ ἂν εἴποιμι,” ἔφη, “ μειράκιον, ἃ ἐπέρχεταί μοι.”

4–6 *SVF* i. 328 6–8 *SVF* i. 306 8–11 *SVF* i. 327 11–14 *SVF* i. 308 15–16 *SVF* i. 311 16–18 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165; *SVF* i. 316 18–19 *SVF* i. 331 19–22 *SVF* i. 307; Ath. xiv. 629ab 20–22 Suid. s.v. μεγαλοδωρία 22–24 *SVF* i. 315

1–2 ὑπ᾽ Ἀ. secl. Wil. 8 ἔφη FP: οὕτω ἔφη B ⟨ἂν⟩ add. von Arnim ἠγάπας w: ἠγάπα α 11 ἀδύνατα] χαῦνα tentavit von Arnim εὖ λεγ.] ἐλεγχομένοις dubitanter von Arnim 17 ὑ. ἀ. transp. F 18 καλῶν] εἰ μὴ ἡμεῖς ἐρασθησόμεθα add. Hsch. Mil. 19 ἀσόφους BP: σοφούς F Pro πολλὰ ἀσόφους malit μεγάλα σοφοὺς Menag. 20 τὸ Wil.: τὰ codd. 21 μεγάλα] μέγα Suid. et cf. Ath.

22 Ῥοδίου δέ τινος καλοῦ καὶ πλουσίου ἄλλως δὲ μηδέν, προσκειμένου αὐτῷ, μὴ βουλόμενος ἀνέχεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπὶ τὰ κεκονιμένα τῶν βάθρων ἐκάθιζεν αὐτόν, ἵνα μολύνῃ τὴν χλανίδα· ἔπειτα εἰς τὸν τῶν πτωχῶν τόπον, ὥστε συναναστρίβεσθαι τοῖς ῥάκεσιν αὐτῶν· καὶ τέλος ἀπῆλθεν ὁ νεανίσκος. πάντων ἔλεγεν ἀπρεπέστερον εἶναι τὸν τῦφον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν νέων. μὴ τὰς φωνὰς καὶ τὰς λέξεις ἀπομνημονεύειν, ἀλλὰ περὶ τὴν διάθεσιν τῆς χρείας τὸν νοῦν ἀσχολεῖσθαι, μὴ ὥσπερ ἕψησίν τινα ἢ σκευασίαν ἀναλαμβάνοντας. δεῖν τ' ἔλεγε τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι χρῆσθαι ἐν πορείᾳ καὶ σχήματι καὶ περιβολῇ· συνεχές τε προεφέρετο τοὺς ἐπὶ τοῦ Καπανέως Εὐριπίδου στίχους, ὅτι βίος μὲν ἦν αὐτῷ (*Suppl.* 861–3)

ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν, φρόνημα δὲ
οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

23 Ἔλεγε δὲ μηδὲν εἶναι τῆς οἰήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατάληψιν τῶν ἐπιστημῶν, μηδενὸς θ' ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου. ἐρωτηθεὶς τίς ἐστι φίλος, "ἄλλος," ⟨ἔφη,⟩ "ἐγώ." δοῦλον ἐπὶ κλοπῇ, φασίν, ἐμαστίγου· τοῦ δ' εἰπόντος, "εἵμαρτό μοι κλέψαι," ἔφη, "καὶ δαρῆναι." τὸ κάλλος εἶπε τῆς σωφροσύνης ἄνθος εἶναι· οἱ δὲ τοῦ κάλλους τὴν σωφροσύνην. τῶν γνωρίμων τινὸς παιδάριον μεμωλωπισμένον θεασάμενος πρὸς αὐτόν "ὁρῶ σου" ἔφη, "τοῦ θυμοῦ τὰ ἴχνη." πρὸς τὸν κεχρισμένον τῷ μύρῳ, "τίς ἐστιν," ἔφη, "ὁ γυναικὸς ὄζων;" Διονυσίου

1–5 *SVF* i. 20 5–6 *SVF* i. 317 6–9 *SVF* i. 309 9–14 *SVF* i. 245 15–16 *SVF* i. 71 = 321 16–17 Stob. *Δ'* xxxiv. 68 H.; *SVF* i. 323 17 *SVF* i. 324 et Arist. *EN* 1166ᵃ31 sq. 18–19 *SVF* i. 298 19–20 *SVF* i. 330 20–22 *SVF* i. 320 22–23 *SVF* i. 318

3 κεκονιμένα fr: κεκομμένα codd. χλανίδα BP: χλαμύδα F 10 ἐν Steph.: καὶ codd. 14 οὐδέν restituit Casaub. ex Euripide: οὐ codd. 15 οἰήσεως coni. M. Casaub.: ποιήσεως codd. 17 τίς BP: τί F ⟨ἔφη⟩ add. Cob., collatis versionibus Latinis 18 ἐμαστίγου BP: ἐμαστίγουν F 19 σωφροσύνης coni. Wil.: φωνῆς codd. 20 σωφροσύνην Wil.: φωνήν codd.

δὲ τοῦ Μεταθεμένου εἰπόντος αὐτῷ διὰ τί αὐτὸν μόνον οὐ διορθοῖ, ἔφη, "οὐ γάρ σοι πιστεύω." πρὸς τὸ φλυαροῦν μειράκιον, "διὰ τοῦτο," εἶπε, "δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἕν, ἵνα πλείονα μὲν
24 ἀκούωμεν, ἧττονα δὲ λέγωμεν." ἐν συμποσίῳ κατακείμενος σιγῇ τὴν αἰτίαν ἠρωτήθη· ἔφη οὖν τῷ ἐγκαλέσαντι ἀπαγγεῖλαι πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι παρῆν τις σιωπᾶν ἐπιστάμενος· ἦσαν δὲ οἱ ἐρωτήσαντες παρὰ Πτολεμαίου πρέσβεις ἀφικόμενοι καὶ βουλόμενοι μαθεῖν τί εἴποιεν παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. ἐρωτηθεὶς πῶς ἔχει πρὸς λοιδορίαν, "καθάπερ," εἶπεν, "εἰ πρεσβευτὴς ἀναπόκριτος ἀποστέλλοιτο." φησὶ δ' Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος, ἕλκοντος αὐτὸν Κράτητος τοῦ ἱματίου ἀπὸ Στίλπωνος, εἰπεῖν, "ὦ Κράτης, λαβὴ φιλοσόφων ἐστὶν ἐπιδέξιος ἡ διὰ τῶν ὤτων· πείσας οὖν ἕλκε τούτων· εἰ δέ με βιάζῃ, τὸ μὲν σῶμα παρὰ σοὶ ἔσται, ἡ δὲ ψυχὴ παρὰ Στίλπωνι."

25 Συνδιέτριψε δὲ καὶ Διοδώρῳ, καθά φησιν Ἱππόβοτος· παρ' ᾧ καὶ τὰ διαλεκτικὰ ἐξεπόνησεν. ἤδη δὲ προκόπτων εἰσῄει καὶ πρὸς Πολέμωνα ὑπ' ἀτυφίας, ὥστε φασὶ λέγειν ἐκεῖνον, "οὐ λανθάνεις, ὦ Ζήνων, ταῖς κηπαίαις παρεισρέων θύραις καὶ τὰ δόγματα κλέπτων Φοινικικῶς μεταμφιεννύς." καὶ πρὸς τὸν δείξαντα δ' αὐτῷ διαλεκτικὸν ἐν τῷ θερίζοντι λόγῳ ἑπτὰ διαλεκτικὰς ἰδέας πυθέσθαι, πόσας εἰσπράττεται μισθοῦ· ἀκούσαντα δὲ ἑκατόν, διακοσίας αὐτῷ δοῦναι. τοσοῦτον ἤσκει φιλομάθειαν. φασὶ δὲ καὶ πρῶτον καθῆκον ὠνομακέναι καὶ λόγον περὶ αὐτοῦ πεποιηκέναι. τούς θ' Ἡσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω (*Op.* 293 et Schol.)·

1–2 *SVF* i. 303 = 423 2–4 Cf. Stob. *Γ'* xxxvi. 19 H.; *SVF* i. 310 4–8 Cf. Stob. *Γ'* xxxiii. 10 H.; *SVF* i. 284 8–10 *SVF* i. 283 10 Cf. von Arnim in *RE*, s.v. Apollonios (94) 10–14 *SVF* i. 278 15 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723 15–p. 308, l. 18 *SVF* i. 5 19–22 *SVF* i. 279 23–24 Suid. s.v. καθῆκον; *SVF* i. 230 24–p. 308, l. 6 *SVF* i. 235

3 πλείονα F: πλείω BP 5 ἀπαγγεῖλαι εἰς τὸ συμπόσιον δ 8 παρ' P: περὶ BF 21 πόσας **α**: ποσου B[sup]

κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται,
ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ.

κρείττονα γὰρ εἶναι τὸν ἀκοῦσαι καλῶς δυνάμενον τὸ λεγόμενον 26
καὶ χρῆσθαι αὐτῷ τοῦ δι' αὑτοῦ τὸ πᾶν συννοήσαντος· τῷ μὲν γὰρ
εἶναι μόνον τὸ συνεῖναι, τῷ δ' εὖ πεισθέντι προσεῖναι καὶ τὴν
πρᾶξιν.

Ἐρωτηθεὶς δέ, φησί, διὰ τί αὐστηρὸς ὢν ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται ἔφη, "καὶ οἱ θέρμοι πικροὶ ὄντες βρεχόμενοι γλυκαίνονται." φησὶ δὲ καὶ Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Χρειῶν (Gomoll 24) ἀνίεσθαι αὐτὸν ἐν ταῖς τοιαύταις κοινωνίαις. ἔλεγέ τε κρεῖττον εἶναι τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν ἢ τῇ γλώττῃ. τὸ εὖ γίνεσθαι μὲν παρὰ μικρόν, οὐ μὴν μικρὸν εἶναι. οἱ δὲ Σωκράτους.

Ἦν δὲ καρτερικώτατος καὶ λιτότατος, ἀπύρῳ τροφῇ χρώμενος
καὶ τρίβωνι λεπτῷ, ὥστε λέγεσθαι ἐπ' αὐτοῦ· 27

τὸν δ' οὔτ' ἂρ χειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπείρων,
οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνή,
οὐκ ἔροτις δήμου ἐναρεῖ μένος, ἀλλ' ὅ γ' ἀτειρὴς
ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ ἦμαρ.

οἵ γε μὴν κωμικοὶ ἐλάνθανον ἐπαινοῦντες αὐτὸν διὰ τῶν σκωμμάτων. ἵνα καὶ Φιλήμων φησὶν οὕτως ἐν δράματι Φιλοσόφοις (Kock ii, pp. 502 sq.)·

7–8 *SVF* i. 285; Ath. *Epit.* ii. 55 f. 10–11 *SVF* i. 329 11–12 *SVF* i. 325 12 Cf. ii. 32 sup. 13–14 Suid. s.v. ἄπυρα σῖτα 19–p. 311 l. 13 *SVF* i. 6

---

1 κεῖνος] οὗτος codd. Hesiodi et Schol. ad loc. πίθηται F^{ac}P^{ac}: πείθηται BF^{pc}P^{pc} 2 αὐτὸς BP: αὐτῶ F: αὐτῷ aut αὐτῷ codd. Hesiodi et Schol. νοήσῃ scripsit Casaub.: νοήσει codd. et Diogenis et Hesiodi 7 φησί BP: om. F 9 καὶ BP: om. F 11 γίνεσθαι codd.: ἄρχεσθαι malit Casaub. collato ii. 32 sup. 12 οἱ δ. Σ. secl. Cob. 15 οὐκ BP: οὔτ' F 17 ἐναρεῖ μένος coni. Cob.: ἐναρίθμιος codd. 19 ἐλάν. post σκωμ. transp. F

εἷς ἄρτος, ὄψον ἰσχάς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.
φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ,
πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει·

οἱ δὲ Ποσειδίππου.

Ἤδη δὲ καὶ εἰς παροιμίαν σχεδὸν ἐχώρησεν. ἐλέγετο γοῦν ἐπ' αὐτοῦ·

τοῦ φιλοσόφου Ζήνωνος ἐγκρατέστερος.

ἀλλὰ καὶ Ποσείδιππος *Μεταφερομένοις* (Kock iii, p. 340)·

ὥστ' ἐν ἡμέραις δέκα
εἶναι δοκεῖν Ζήνωνος ἐγκρατέστερον.

28 Τῷ γὰρ ὄντι πάντας ὑπερεβάλλετο τῷ τ' εἴδει τούτῳ καὶ τῇ σεμνότητι καὶ δὴ νὴ Δία τῇ μακαριότητι· ὀκτὼ γὰρ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα βιοὺς ἔτη κατέστρεψεν, ἄνοσος καὶ ὑγιὴς διατελέσας. Περσαῖος δέ φησιν ἐν ταῖς Ἠθικαῖς σχολαῖς (*SVF* i. 458) δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτόν, ἐλθεῖν δ' Ἀθήναζε δύο καὶ εἴκοσιν ἐτῶν· ὁ δ' Ἀπολλώνιός φησιν ἀφηγήσασθαι τῆς σχολῆς αὐτὸν ἔτη δυοῖν δέοντα ἑξήκοντα. ἐτελεύτα δὴ οὕτως· ἐκ τῆς σχολῆς ἀπιὼν προσέπταισε καὶ τὸν δάκτυλον περιέρρηξε· παίσας δὲ τὴν γῆν τῇ χειρί, φησὶ τὸ ἐκ τῆς Νιόβης (Page 787),

ἔρχομαι· τί μ' αὔεις;

καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησεν, ἀποπνίξας ἑαυτόν.

29 Ἀθηναῖοι δ' ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ Κεραμεικῷ καὶ ψηφίσμασι τοῖς προειρημένοις ἐτίμησαν, τὴν ἀρετὴν αὐτῷ προσμαρτυροῦντες. καὶ Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος ἐποίησεν οὕτως (*App. Anth.* iii. 104)·

5–7 Suid. s.v. *Ζήνων Μνασέου* 11–13 Suid., loc. cit. 13 Suid. s.v. *αὔεις* 16 Cf. von Arnim in *RE* s.v. Apollonios (94) 17–21 Suid. s.v. *αὔεις*; *SVF* i. 288 19–21 Stob. *Γ'* vii. 44 H.

1 *εἷς ἄρτος* emend. Casaub. e Clem. Al.: *εἰς ἄρτον* codd. 1 post 3 transp. Clem. Al. 4 secl. Huebnerus 11 *ὑπερεβάλλετο*] -*εβάλετο* Suid. 12 *τῇ* Cob.: *καὶ* codd. 17 *ἐτελεύτα* BP: *ἐτελεύτησε* F 19 *παίσας* FP: *πλήσας* (pro *πλήξας*, cf. dg) B 23 *αὐτῷ* BP: *αὐτοῦ* F

τῆνος ὅδε Ζήνων Κιτίῳ φίλος, ὅς ποτ' Ὄλυμπον
ἔδραμεν, οὐκ Ὄσσῃ Πήλιον ἀνθέμενος,
οὐδὲ τά γ' Ἡρακλῆος ἀέθλεε· τὰν δέ ποτ' ἄστρα
ἀτραπιτὸν μούνας εὗρε σαοφροσύνας.

καὶ ἄλλο Ζηνόδοτος ὁ στωικός, Διογένους μαθητής (*A. Pal.* vii. 117)· 30

ἔκτισας αὐτάρκειαν, ἀφεὶς κενεαυχέα πλοῦτον,
Ζήνων, σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ·
ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἐνηθλήσω δὲ προνοίᾳ,
αἵρεσιν, ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας·
εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; οὐ καὶ ὁ Κάδμος
κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα;

καὶ κοινῇ δὲ καὶ περὶ πάντων τῶν στωικῶν Ἀθήναιος ὁ ἐπιγραμματοποιός φησιν οὕτως (*A. Pal.* ix. 496)·

ὦ στωικῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσιν,
τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον· ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα, φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις,
ἡ μία τῶν Μνήμης ἤνυσε θυγατέρων.

Εἴπομεν ὡς ἐτελεύτα ὁ Ζήνων καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ Παμμέτρῳ τοῦτον τὸν τρόπον (*A. Pal.* vii. 118)· 31

5 *SVF* iii. Diog. 11   8–9 *ἐν . . . ἐλ.* Suid. s.v. *ἄτρεστος*   10–11 Suid. s.v. *Κάδμος ὁ Μιλήσιος*   14–19 Cf. vi. 14 sup.

---

3 *ἀέθλεε* coni. et Brunckius et Toupius: *ἀέθλια* codd.   *τὰν* scripsit Meibomius: *τὴν* codd.   4 *ἀτραπιτὸν* coni. Steph.: *ἀτραπὸν* codd.   *μούνας* Meibom.: *μοῦνος* codd.   9 *ἐλευθερίης* Suid.   10 *οὐ* coni. Porsonus: *ὃν* codd. et Suid.: *ἣν* *A. Pal.*   17 *βιοτὰν* codd.: *βίοτον* *A. Plan.*   18 *ἁδυπάθημα* coni. Br.   19 *ἡ*] *ἁ* coni. Br.

τὸν Κιτιᾶ Ζήνωνα θανεῖν λόγος ὡς ὑπὸ γήρως
πολλὰ καμὼν ἐλύθη μένων ἄσιτος·
οἱ δ' ὅτι προσκόψας ποτ' ἔφη χερὶ γαῖαν ἀλοίσας
ἔρχομαι αὐτόματος· τί δὴ καλεῖς με;

ἔνιοι γὰρ καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τελευτῆσαί φασιν αὐτόν.

Καὶ περὶ μὲν τῆς τελευτῆς ταῦτα.

Φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις τὸν πατέρα αὐτοῦ Μνασέαν πολλάκις ἅτ' ἔμπορον Ἀθήναζε παραγίνεσθαι καὶ πολλὰ τῶν Σωκρατικῶν ἀποφέρειν ἔτι παιδὶ ὄντι τῷ Ζήνωνι·
32 ὅθεν καὶ ἐν τῇ πατρίδι συγκεκροτῆσθαι. καὶ οὕτως ἐλθόντα εἰς Ἀθήνας Κράτητι παραβαλεῖν. δοκεῖ δέ, φησί, καὶ τὸ τέλος αὐτὸς ὁρίσαι τῶν πλανωμένων περὶ τὰς ἀποφάσεις. ὤμνυε δέ, φασί, καὶ κάππαριν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύνα. ἔνιοι μέντοι, ἐξ ὧν εἰσιν οἱ περὶ Κάσσιον τὸν σκεπτικόν, ἐν πολλοῖς κατηγοροῦντες τοῦ Ζήνωνος, πρῶτον μὲν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἄχρηστον ἀποφαίνειν λέγουσιν ἐν ἀρχῇ τῆς Πολιτείας, δεύτερον ἐχθροὺς καὶ πολεμίους καὶ δούλους καὶ ἀλλοτρίους λέγειν αὐτὸν ἀλλήλων εἶναι πάντας τοὺς μὴ σπουδαίους, καὶ γονεῖς τέκνων καὶ ἀδελφοὺς ἀδελφῶν, ⟨καὶ⟩ οἰκείους οἰκείων.

33 Πάλιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ παριστάντα πολίτας καὶ φίλους καὶ οἰκείους καὶ ἐλευθέρους τοὺς σπουδαίους μόνον, ὥστε τοῖς στωικοῖς οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα ἐχθροί· οὐ γάρ εἰσι σοφοί. κοινάς τε τὰς γυναῖκας δογματίζειν ὁμοίως ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ κατὰ τοὺς διακοσίους ⟨στίχους⟩ μήθ' ἱερὰ μήτε δικαστήρια μήτε

2 Cf. Suid. s.v. *Z.* 12–13 Suid. s.v. κάππαρις; *SVF* i. 32a 13–p. 312, l. 9 fg. 286 Daichgräber 13–16 *SVF* i. 259 16–19 *SVF* i. 226 20–21 *SVF* i. 222 22–23 *SVF* i. 269 23–p. 312, l. 1 *SVF* i. 267

---

1 Κιτιᾶ FP: κιτιέα B 3 ποτ' ἔφη F: ποτε φῆ BP χερὶ P^pc: χειρὶ BFP^ac γῆν ἀλοήσας scripsit Stadtmuellerus 16 λέγουσιν coni. Reiskius: λέγοντα codd. 17 πολεμίους scripsit Huebnerus: πολεμικούς codd. 19 ⟨καὶ⟩ add. Huebnerus 22 τὰ dgt: om. **α** 23 ὁμοίως post Πολ. transp. F καὶ del. Reiskius 24 ⟨στίχους⟩ add. Menag.

γυμνάσια ἐν ταῖς πόλεσιν οἰκοδομεῖσθαι. περί τε νομίσματος οὕτως γράφειν, "νόμισμα δ' οὔτ' ἀλλαγῆς ἕνεκεν οἴεσθαι δεῖν κατασκευάζειν οὔτ' ἀποδημίας ἕνεκεν." καὶ ἐσθῆτι δὲ τῇ αὐτῇ κελεύει χρῆσθαι ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ μηδὲν μόριον ἀποκεκρύφθαι. ὅτι δ' αὐτοῦ ἐστιν ἡ Πολιτεία καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ 34 *Περὶ πολιτείας φησίν. περί τ' ἐρωτικῶν διείλεκται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιγραφομένης Ἐρωτικῆς τέχνης· ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς Διατριβαῖς τὰ παραπλήσια γράφει. τοιουτότροπά τινά ἐστι παρὰ τῷ Κασσίῳ, ἀλλὰ καὶ Ἰσιδώρῳ τῷ Περγαμηνῷ ῥήτορι· ὃς καὶ ἐκτμηθῆναί φησιν ἐκ τῶν βιβλίων τὰ κακῶς λεγόμενα παρὰ τοῖς στωικοῖς ὑπ' Ἀθηνοδώρου τοῦ στωικοῦ πιστευθέντος τὴν ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκην· εἶτ' ἀντιτεθῆναι αὐτά, φωραθέντος τοῦ Ἀθηνοδώρου καὶ κινδυνεύσαντος. καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν ἀθετουμένων αὐτοῦ.*

Γεγόνασι δὲ Ζήνωνες ὀκτώ· πρῶτος ὁ Ἐλεάτης, περὶ οὗ 35 *λέξομεν· δεύτερος αὐτὸς οὗτος· τρίτος Ῥόδιος, τὴν ἐντόπιον γεγραφὼς ἱστορίαν ἐνιαίαν· τέταρτος ἱστορικός, τὴν Πύρρου γεγραφὼς στρατείαν εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτομὴν τῶν πεπραγμένων Ῥωμαίοις τε καὶ Καρχηδονίοις· πέμπτος Χρυσίππου μαθητής, βιβλία μὲν ὀλίγα γεγραφώς, μαθητὰς δὲ πλείστους καταλελοιπώς· ἕκτος ἰατρὸς Ἡροφίλειος, νοῆσαι μὲν ἱκανός, γράψαι δ' ἄτονος· ἕβδομος γραμματικός, οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπιγράμματα φέρεται· ὄγδοος Σιδώνιος τὸ γένος, φιλόσοφος Ἐπικούρειος καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής.*

Μαθηταὶ δὲ Ζήνωνος πολλοὶ μέν, ἔνδοξοι δὲ Περσαῖος Δημη- 36

1–3 *SVF* i. 268 3–5 *SVF* i. 257 15–16 Cf. ix. 25–29 inf. 16–17 *FGrH* 523 T 1 17–19 *FGrH* 158 T 1 19–21 Cf. Suid. s.v. *Z. Διοσκορίδου*; *SVF* iii. Z. T. 1 25–p. 313, l. 18 *SVF* i. 435 25–p. 314, l. 5 *SVF* i. 38

---

1 ἐν F: ἐπὶ BP 5 *Χρ.* ὥσπερ B 16–17 *τὴν . . . ἐνιαίαν* om. F ἐνιαίαν scripsit Casaub. post fr (ἐνιαίαν): ἐνιέα P(B[ac]?): ἐννέα B[pc]P[γρ]: ἐνιᾶ coni. Menag.: ἐν ιε̄ Ullrich 17–19 *τὴν . . . Καρχ.* om. F[ac] 18 *εἰς Ἰ. καὶ* om. B 19 *τε* F[pc]dgt: om. BF[ac]P 20–21 *μαθ. . . . κατα.* om. F 21–22 *νοῆσαι μὲν ἱκανός* om. F 22–23 *πρὸς τ. ἄ.* om. F 24 *φιλ. . . . σαφής* om. F

τρίου Κιτιεύς, ὃν οἱ μὲν γνώριμον αὐτοῦ, οἱ δὲ οἰκέτην ἕνα τῶν εἰς βιβλιογραφίαν πεμπομένων αὐτῷ παρ' Ἀντιγόνου, οὗ καὶ τροφεὺς ἦν τοῦ παιδὸς Ἁλκυονέως. διάπειραν δέ ποτε βουληθεὶς λαβεῖν αὐτοῦ ὁ Ἀντίγονος ἐποίησεν αὐτῷ πλαστῶς ἀγγελῆναι ὡς εἴη τὰ χωρία αὐτοῦ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφῃρημένα· καὶ σκυθρωπάσαντος, " ὁρᾷς," ἔφη, " ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος ἀδιάφορον;"

Βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε·

Περὶ βασιλείας,
Πολιτεία Λακωνική,
Περὶ γάμου,
Περὶ ἀσεβείας,
Θυέστης,
Περὶ ἐρώτων,
Προτρεπτικοί,
Διατριβῶν,
Χρειῶν δ',
Ἀπομνημονεύματα,
Πρὸς τοὺς Πλάτωνος νόμους ζ'.

37 *Ἀρίστων Μιλτιάδου Χῖος, ὁ τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγησάμενος. Ἥριλλος Καρχηδόνιος, ὁ τὴν ἐπιστήμην τέλος εἰπών. Διονύσιος ὁ μεταθέμενος εἰς τὴν ἡδονήν· διὰ γὰρ σφοδρὰν ὀφθαλμίαν ὤκνησεν ἔτι λέγειν τὸν πόνον ἀδιάφορον· οὗτος ἦν Ἡρακλεώτης. Σφαῖρος Βοσποριανός· Κλεάνθης Φανίου Ἄσσιος, ὁ διαδεξάμενος τὴν σχολήν· ὃν καὶ ἀφωμοίου ταῖς σκληροκήροις δέλτοις, αἳ μόλις μὲν γράφονται, διατηροῦσι δὲ τὰ γραφέντα. διήκουσε δ' ὁ*

1–2 Cf. Ath. iv. 162de 3–6 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165
23–25 Suid. s.v. *δέλτος*; *SVF* i. 301

---

3 Ante *διάπειραν* ex Hsch. Mil. *τούτου λέγοντος ὡς οὐ λυπηθήσεται ὁ σοφός* supplendum censet Menag. *δέ* BF: *δή* P 4 *λαβ. αὐ.* transp. F 19 *Μιλτιάδου* emend. Huebnerus post Carpzovium: *μιλτιάδης* codd. 22 *ἔτι* BP: om. F 25 *διήκουσε* BP: om. F

*Σφαῖρος καὶ Κλεάνθους μετὰ τὴν Ζήνωνος τελευτήν· καὶ λέξομεν
περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ Περὶ Κλεάνθους. ἦσαν δὲ Ζήνωνος μαθηταὶ καὶ* 38
οἵδε, καθά φησιν Ἱππόβοτος· Φιλωνίδης Θηβαῖος, Κάλλιππος Κορίνθιος, Ποσειδώνιος Ἀλεξανδρεύς, Ἀθηνόδωρος Σολεύς, Ζήνων Σιδώνιος.

Κοινῇ δὲ περὶ πάντων τῶν στωικῶν δογμάτων ἔδοξέ μοι ἐν τῷ Ζήνωνος εἰπεῖν βίῳ διὰ τὸ τοῦτον κτίστην γενέσθαι τῆς αἱρέσεως. ἔστι μὲν οὖν αὐτοῦ καὶ τὰ προγεγραμμένα βιβλία πολλά, ἐν οἷς ἐλάλησεν ὡς οὐδεὶς τῶν στωικῶν. τὰ δὲ δόγματα κοινῶς ἐστι τάδε· λελέχθω δ' ἐπὶ κεφαλαίων, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιεῖν εἰώθαμεν.

Τριμερῆ φασιν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον· εἶναι γὰρ 39
αὐτοῦ τὸ μέν τι φυσικόν, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ δὲ λογικόν. οὕτω δὲ πρῶτος διεῖλε Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ λόγου καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ α' Περὶ λόγου καὶ ἐν τῷ α' τῶν Φυσικῶν καὶ Ἀπολλόδωρος καὶ Σύλλος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν καὶ Εὔδρομος ἐν τῇ Ἠθικῇ στοιχειώσει καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος καὶ Ποσειδώνιος.

*Ταῦτα δὲ τὰ μέρη ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος τόπους καλεῖ, ὁ δὲ
Χρύσιππος καὶ Εὔδρομος εἴδη, ἄλλοι γένη. εἰκάζουσι δὲ ζῴῳ* 40
τὴν φιλοσοφίαν, ὀστοῖς μὲν καὶ νεύροις τὸ λογικὸν προσομοιοῦντες, τοῖς δὲ σαρκωδεστέροις τὸ ἠθικόν, τῇ δὲ ψυχῇ τὸ φυσικόν. ἢ πάλιν ᾠῷ· τὰ μὲν γὰρ ἐκτὸς εἶναι τὸ λογικόν, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα τὸ ἠθικόν, τὰ δ' ἐσωτάτω τὸ φυσικόν. ἢ ἀγρῷ παμφόρῳ· ⟨οὗ⟩ τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμὸν τὸ λογικόν, τὸν δὲ καρπὸν τὸ ἠθικόν,

1–2 Cf. vii. 177–8 inf. 2–3 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723 12–14 λογ. *SVF* i. 45 12–18 *SVF* iii. Diog. 16, Apollod. 1, Eudr. 1 12–20 *SVF* ii. 37 20–p. 315, l. 1 S.E. *M*. vii. 16–19 20–p. 315, l. 2 *SVF* ii. 38

1–2 *καὶ . . . Κλεάνθους* om. F 3 *καθά φησιν Ἰ.* om. F 9 *δὲ δόγματα* BP: *στωικὰ δογμτ* F 10–11 *λελέχθω . . . εἰώ.* om. F^{ac} 12 *φασιν* FP: *φησίν* B 15 *τῷ*² F: *τῇ* BP 16 *καὶ Σ.* coni. Aldobrandinus: *ὁ ἔφηλος* B: *ὁ ἔφιλος* F: *ὁ ἔφιλλος* P 19 *δὲ*¹ om. F 23 *ἐκτὸς* P^{pc}: *ἔξω* F: om. BP 24 ⟨*οὗ*⟩ add. von Arnim

τὴν δὲ γῆν ἢ τὰ δένδρα τὸ φυσικόν. ἢ πόλει καλῶς τετειχισμένῃ καὶ κατὰ λόγον διοικουμένῃ.

Καὶ οὐθὲν μέρος τοῦ ἑτέρου ἀποκεκρίσθαι, καθά τινες αὐτῶν φασιν, ἀλλὰ μεμίχθαι αὐτά. καὶ τὴν παράδοσιν μικτὴν ἐποίουν. ἄλλοι δὲ πρῶτον μὲν τὸ λόγικον τάττουσι, δεύτερον δὲ τὸ φυσικόν, καὶ τρίτον τὸ ἠθικόν· ὧν ἐστι Ζήνων ἐν τῷ Περὶ λόγου καὶ Χρύσιππος καὶ Ἀρχέδημος καὶ Εὔδρομος.

41 Ὁ μὲν γὰρ Πτολεμαεὺς Διογένης ἀπὸ τῶν ἠθικῶν ἄρχεται, ὁ δ' Ἀπολλόδωρος δεύτερα τὰ ἠθικά, Παναίτιος δὲ καὶ Ποσειδώνιος ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἄρχονται, καθά φησι Φαινίας ὁ Ποσειδωνίου γνώριμος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποσειδωνείων σχολῶν. ὁ δὲ Κλεάνθης ἓξ μέρη φησί, διαλεκτικόν, ῥητορικόν, ἠθικόν, πολιτικόν, φυσικόν, θεολογικόν. ἄλλοι δ' οὐ τοῦ λόγου ταῦτα μέρη φασίν, ἀλλ' αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας, ὡς Ζήνων ὁ Ταρσεύς. τὸ δὲ λογικὸν μέρος φασὶν ἔνιοι εἰς δύο διαιρεῖσθαι ἐπιστήμας, εἰς ῥητορικὴν καὶ εἰς διαλεκτικήν. τινὲς δὲ καὶ εἰς τὸ ὁρικὸν εἶδος, τὸ περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων· ἔνιοι δὲ τὸ ὁρικὸν περιαιροῦσιν.

42 Τὸ μὲν οὖν περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων παραλαμβάνουσι πρὸς τὸ τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν· ἐν αὐτῷ γὰρ τὰς τῶν φαντασιῶν διαφορὰς ἀπευθύνουσι. καὶ τὸ ὁρικὸν δὲ ὁμοίως πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας· διὰ γὰρ τῶν ἐννοιῶν τὰ πράγματα λαμβάνεται. τήν τε ῥητορικὴν ἐπιστήμην οὖσαν τοῦ εὖ λέγειν περὶ τῶν ἐν διεξόδῳ λόγων καὶ τὴν διαλεκτικὴν τοῦ ὀρθῶς διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει λόγων· ὅθεν καὶ οὕτως αὐτὴν ὁρίζονται, ἐπιστήμην ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων.

Καὶ τὴν μὲν ῥητορικὴν αὐτὴν εἶναι λέγουσι τριμερῆ· τὸ μὲν

3–4 *SVF* ii. 41 5–6 *SVF* i. 46 5–7 *SVF* ii. 43, iii. Arch. 5, Eudr. 2 9 *SVF* iii. Apollod. 2 11–13 *SVF* i. 482 13–14 *SVF* iii. Z. T. 3 14–15 *SVF* ii. 48 21–25 *SVF* ii. 48 23–25 Suid. s.v. διαλεκτική et διεξοδικούς 26–p. 316, l. 6 *SVF* ii. 295

---

3 ἀποκεκρίσθαι coni. Cob.: προ- cod. 4 ἀλλὰ μ. P: ἀναμεμίχθαι BF 6 ἐν . . . λόγου om. F 14 τῆς t: om. α 17 περιαιροῦσι FP: περιδιαιροῦσι B 22–25 τοῦ . . . ἐπιστήμην om. F[ac]

γὰρ αὐτῆς εἶναι συμβουλευτικόν, τὸ δὲ δικανικόν, τὸ δὲ ἐγκωμιαστικόν.

Εἶναι δ' αὐτῆς τὴν διαίρεσιν εἴς τε τὴν εὕρεσιν καὶ εἰς τὴν 43
φράσιν καὶ εἰς τὴν τάξιν καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν. τὸν δὲ ῥητορικὸν λόγον εἴς τε τὸ προοίμιον καὶ εἰς τὴν διήγησιν καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους καὶ τὸν ἐπίλογον.

Τὴν δὲ διαλεκτικὴν διαιρεῖσθαι εἴς τε τὸν περὶ τῶν σημαινομένων καὶ τῆς φωνῆς τόπον· καὶ τὸν μὲν τῶν σημαινομένων εἴς τε τὸν περὶ τῶν φαντασιῶν τόπον καὶ τῶν ἐκ τούτων ὑφισταμένων λεκτῶν ἀξιωμάτων καὶ αὐτοτελῶν καὶ κατηγορημάτων καὶ τῶν ὁμοίων ὀρθῶν καὶ ὑπτίων καὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, ὁμοίως δὲ καὶ λόγων καὶ τρόπων καὶ συλλογισμῶν καὶ τῶν παρὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ πράγματα σοφισμάτων· ὧν εἶναι ψευδομένους λόγους καὶ 44
ἀληθεύοντας καὶ ἀποφάσκοντας σωρίτας τε καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἐλλιπεῖς καὶ ἀπόρους καὶ περαίνοντας καὶ ἐγκεκαλυμμένους κερατίνας τε καὶ οὔτιδας καὶ θερίζοντας.

Εἶναι δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἴδιον τόπον καὶ τὸν προειρημένον περὶ αὐτῆς τῆς φωνῆς, ἐν ᾧ δείκνυται ἡ ἐγγράμματος φωνὴ καὶ τίνα τὰ τοῦ λόγου μέρη, καὶ περὶ σολοικισμοῦ καὶ βαρβαρισμοῦ καὶ ποιημάτων καὶ ἀμφιβολιῶν καὶ περὶ ἐμμελοῦς φωνῆς καὶ περὶ μουσικῆς καὶ περὶ ὅρων κατά τινας καὶ διαιρέσεων καὶ λέξεων.

Εὐχρηστοτάτην δέ φασιν εἶναι τὴν περὶ τῶν συλλογισμῶν 45
θεωρίαν· τὸ γὰρ ἀποδεικτικὸν ἐμφαίνειν, ὅπερ συμβάλλεσθαι πολὺ πρὸς διόρθωσιν τῶν δογμάτων, καὶ τάξιν καὶ μνήμην τὸ ἐπιστατικὸν κατάλημμα ἐμφαίνειν.

Εἶναι δὲ τὸν λόγον αὐτὸν σύστημα ἐκ λημμάτων καὶ ἐπιφορᾶς· τὸν δὲ συλλογισμὸν λόγον συλλογιστικὸν ἐκ τούτων· τὴν

26–p. 317, l. 2 *SVF* ii. 235

---

1 εἶναι om. F συμβ. BP : βουλευτικόν F 4 ὑπόκρισιν FP : ἀπόκρισιν B 7 δὲ F : om. BP 7–8 εἴς . . . σημαινομένων om. F[ac] 14 καὶ ἀποφ. om. F 21 καὶ λέξεων FP : om. B 26 σύστημα ἐκ λημμάτων coni. Beierus : συστημάτων codd.

δ' ἀπόδειξιν λόγον διὰ τῶν μᾶλλον καταλαμβανομένων τὸ ἧττον καταλαμβανόμενον περαίνοντα.

Τὴν δὲ φαντασίαν εἶναι τύπωσιν ἐν ψυχῇ, τοῦ ὀνόματος οἰκείως μετενηνεγμένου ἀπὸ τῶν τύπων τῶν ἐν τῷ κηρῷ ὑπὸ τοῦ δα-
46 κτυλίου γινομένων. τῆς δὲ φαντασίας τὴν μὲν καταληπτικήν, τὴν δὲ ἀκατάληπτον· καταληπτικὴν μέν, ἣν κριτήριον εἶναι τῶν πραγμάτων φασί, τὴν γινομένην ἀπὸ ὑπάρχοντος κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον ἐναπεσφραγισμένην καὶ ἐναπομεμαγμένην· ἀκατάληπτον δὲ ἢ τὴν μὴ ἀπὸ ὑπάρχοντος, ἢ ἀπὸ ὑπάρχοντος μέν, μὴ κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ὑπάρχον· τὴν μὴ τρανῆ μηδὲ ἔκτυπον.

Αὐτὴν δὲ τὴν διαλεκτικὴν ἀναγκαίαν εἶναι καὶ ἀρετὴν ἐν εἴδει περιέχουσαν ἀρετάς· τήν τ' ἀπροπτωσίαν ἐπιστήμην τοῦ πότε δεῖ συγκατατίθεσθαι καὶ μή· τὴν δ' ἀνεικαιότητα ἰσχυρὸν λόγον
47 πρὸς τὸ εἰκός, ὥστε μὴ ἐνδιδόναι αὐτῷ· τὴν δ' ἀνελεγξίαν ἰσχὺν ἐν λόγῳ, ὥστε μὴ ἀπάγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἀντικείμενον· τὴν δ' ἀματαιότητα ἕξιν ἀναφέρουσαν τὰς φαντασίας ἐπὶ τὸν ὀρθὸν λόγον. αὐτήν τε τὴν ἐπιστήμην φασὶν ἢ κατάληψιν ἀσφαλῆ ἢ ἕξιν ἐν φαντασιῶν προσδέξει ἀμετάπτωτον ὑπὸ λόγου. οὐκ ἄνευ δὲ τῆς διαλεκτικῆς θεωρίας τὸν σοφὸν ἄπτωτον ἔσεσθαι ἐν λόγῳ· τό τε γὰρ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος διαγινώσκεσθαι ὑπ' αὐτῆς καὶ τὸ πιθανὸν τό τ' ἀμφιβόλως λεγόμενον διευκρινεῖσθαι· χωρίς τ' αὐτῆς οὐκ εἶναι ὁδῷ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι.

48 Διατείνειν δὲ τὴν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι προπέτειαν καὶ ἐπὶ τὰ γινόμενα, ὥστ' εἰς ἀκοσμίαν καὶ εἰκαιότητα τρέπεσθαι τοὺς ἀγυμνάστους ἔχοντας τὰς φαντασίας. οὐκ ἄλλως τ' ὀξὺν καὶ ἀγχίνουν καὶ τὸ ὅλον δεινὸν ἐν λόγοις φανήσεσθαι τὸν σοφόν·

3–10 *SVF* ii. 53 11–p. 318, l. 4 *SVF* ii. 130 17–18 *SVF* i. 68

2 περαίνοντα coni. P. Faber: περὶ πάντων codd. 4 τῶν² F: om. BP 5 γινομένων BP: γενομένων F 7 φασί P: om. BF 13 δ' codd.: τε scripsit von Arnim 14 εἰκός codd.: εἰκαῖον coni. Reiskius δ' codd.: τε von Arnim 15 ἀπάγεσθαι BP: ὑπάγεσθαι F 16 δ' codd.: τε von Arnim 18 προσδέξει B^{pc}P: πρὸς λέξιν F 20 ὑπ' dgt: ἀπ' **α**

τοῦ γὰρ αὐτοῦ εἶναι ὀρθῶς διαλέγεσθαι καὶ διαλογίζεσθαι καὶ τοῦ αὐτοῦ πρός τε τὰ προκείμενα διαλεχθῆναι καὶ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι, ἅπερ ἐμπείρου διαλεκτικῆς ἀνδρὸς εἶναι.

Ἐν οὖν τοῖς λογικοῖς ταῦτ' αὐτοῖς δοκεῖν κεφαλαιωδῶς. καὶ ἵνα καὶ κατὰ μέρος εἴπωμεν καὶ τάδε ἅπερ αὐτῶν εἰς τὴν εἰσαγωγικὴν τείνει τέχνην, καὶ αὐτὰ ἐπὶ λέξεως τίθησι Διοκλῆς ὁ Μάγνης ἐν τῇ Ἐπιδρομῇ τῶν φιλοσόφων, λέγων οὕτως·

"*Ἀρέσκει τοῖς Στωικοῖς τὸν περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως* 49 *προτάττειν λόγον, καθότι τὸ κριτήριον, ᾧ ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων γινώσκεται, κατὰ γένος φαντασία ἐστί, καὶ καθότι ὁ περὶ συγκαταθέσεως καὶ ὁ περὶ καταλήψεως καὶ νοήσεως λόγος, προάγων τῶν ἄλλων, οὐκ ἄνευ φαντασίας συνίσταται. προηγεῖται γὰρ ἡ φαντασία, εἶθ' ἡ διάνοια ἐκλαλητικὴ ὑπάρχουσα, ὃ πάσχει ὑπὸ τῆς φαντασίας, τοῦτο ἐκφέρει λόγῳ.*"

Διαφέρει δὲ φαντασία καὶ φάντασμα· φάντασμα μὲν γάρ ἐστι 50 *δόκησις διανοίας οἵα γίνεται κατὰ τοὺς ὕπνους, φαντασία δέ ἐστι τύπωσις ἐν ψυχῇ, τουτέστιν ἀλλοίωσις, ὡς ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς ὑφίσταται. οὐ γὰρ δεκτέον τὴν τύπωσιν οἱονεὶ τύπον σφραγιστῆρος, ἐπεὶ ἀνένδεκτόν ἐστι πολλοὺς τύπους κατὰ τὸ αὐτὸ περὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθαι. νοεῖται δὲ φαντασία ἡ ἀπὸ ὑπάρχοντος κατὰ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένη καὶ ἐναποτετυπωμένη καὶ ἐναπεσφραγισμένη, οἵα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος.*

Τῶν δὲ φαντασιῶν κατ' αὐτοὺς αἱ μέν εἰσιν αἰσθητικαί, αἱ 51 *δ' οὔ· αἰσθητικαὶ μὲν αἱ δι' αἰσθητηρίου ἢ αἰσθητηρίων λαμβανόμεναι, οὐκ αἰσθητικαὶ δ' αἱ διὰ τῆς διανοίας καθάπερ τῶν*

16–p. 319, l. 1 Suid. s.v. *φαντασία καὶ φάντασμα διαφέρει* 21–24 Cf. *SVF* i. 59

2 *προκείμενα* P: *προσκείμενα* B: *λεγόμενα* F 5 *ταῦτ'* P^{ac}: *ταῦτα τε* BP^{pc}: *ταῦτα τὰ* F 6 *εἴπωμεν* scripsit Cob.: *εἴποιμεν* codd. 19 *τῷ δευτέρῳ* scripsi: *τῇ δευτέρᾳ* Hicks: *τῶ ιβ* **a**: *τῶ ις* g 22 *καὶ ἐναποτε.* B^{pc}P: om. B^{ac}F 27 *καθάπερ* BP: *καθάπερ καὶ ἐπὶ* F

ἀσωμάτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν λόγῳ λαμβανομένων. τῶν δ' αἰσθητικῶν ⟨αἱ μὲν⟩ ἀπὸ ὑπαρχόντων μετ' εἴξεως καὶ συγκαταθέσεως γίνονται. εἰσὶ δὲ τῶν φαντασιῶν καὶ ἐμφάσεις αἳ ὡσανεὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων γινόμεναι.

Ἔτι τῶν φαντασιῶν αἱ μέν εἰσι λογικαί, αἱ δὲ ἄλογοι· λογικαὶ μὲν αἱ τῶν λογικῶν ζῴων, ἄλογοι δὲ αἱ τῶν ἀλόγων. αἱ μὲν οὖν λογικαὶ νοήσεις εἰσίν, αἱ δ' ἄλογοι οὐ τετυχήκασιν ὀνόματος. καὶ αἱ μέν εἰσι τεχνικαί, αἱ δὲ ἄτεχνοι· ἄλλως γοῦν θεωρεῖται ὑπὸ τεχνίτου εἰκὼν καὶ ἄλλως ὑπὸ ἀτέχνου.

52 *Αἴσθησις δὲ λέγεται κατὰ τοὺς Στωικοὺς τό τ' ἀφ' ἡγεμονικοῦ πνεῦμα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις διῆκον καὶ ἡ δι' αὐτῶν κατάληψις καὶ ἡ περὶ τὰ αἰσθητήρια κατασκευή, καθ' ἥν τινες πηροὶ γίνονται. καὶ ἡ ἐνέργεια δὲ αἴσθησις καλεῖται. ἡ δὲ κατάληψις γίνεται κατ' αὐτοὺς αἰσθήσει μὲν λευκῶν καὶ μελάνων καὶ τραχέων καὶ λείων, λόγῳ δὲ τῶν δι' ἀποδείξεως συναγομένων, ὥσπερ τὸ θεοὺς εἶναι, καὶ προνοεῖν τούτους. τῶν γὰρ νοουμένων τὰ μὲν κατὰ περίπτωσιν ἐνοήθη, τὰ δὲ καθ' ὁμοιότητα, τὰ δὲ κατ' ἀναλογίαν, ⟨τὰ δὲ κατὰ μετάθεσιν,⟩ τὰ δὲ κατὰ σύνθεσιν, τὰ δὲ κατ' ἐναντίωσιν.*

53 *Κατὰ περίπτωσιν μὲν οὖν ἐνοήθη τὰ αἰσθητά· καθ' ὁμοιότητα δὲ τὰ ἀπό τινος παρακειμένου, ὡς Σωκράτης ἀπὸ τῆς εἰκόνος· κατ' ἀναλογίαν δὲ αὐξητικῶς μέν, ⟨ὡς⟩ ὁ Τιτυὸς καὶ Κύκλωψ· μειωτικῶς δέ, ὡς ὁ Πυγμαῖος. καὶ τὸ κέντρον δὲ τῆς γῆς κατ' ἀναλογίαν ἐνοήθη ἀπὸ τῶν μικροτέρων σφαιρῶν. κατὰ μετάθεσιν δέ, οἷον ὀφθαλμοὶ ἐπὶ τοῦ στήθους· κατὰ σύνθεσιν δὲ ἐνοήθη Ἱπποκένταυρος· καὶ κατ' ἐναντίωσιν θάνατος. νοεῖται δὲ καὶ κατὰ μετάβασίν τινα, ὡς τὰ λεκτὰ καὶ ὁ τόπος. φυσικῶς δὲ*

10–11 *SVF* i. 62 16–p. 320, l. 1 Suid. s.v. *νοῦς*

---

1 *καὶ* BP: *καὶ ἐπὶ* F 2 ⟨*αἱ μὲν*⟩ add. Hicks 3–4 *εἰσὶ . . . γινόμεναι* om. F[ac] *ὡσανεὶ* F[pc]P: *ὡς ἂν* B 5 *λογικαί*[I] FP: *λογιστικαί* B 8 *αἱ μέν εἰσι* FP: *εἰσιν αἱ μὲν* B 15 *τὸ* codd.: *τοῦ* coni. Reiskius 16 *νοουμένων* codd.: *διανοουμένων* Suid. 17–18 ⟨*τὰ δὲ κατὰ μετάθεσιν*⟩ add. Steph. 19 *οὖν* om. F 21 ⟨*ὡς*⟩ add. Huebnerus e dett., ut dicit

νοεῖται δίκαιόν τι καὶ ἀγαθόν· καὶ κατὰ στέρησιν, οἷον ἄχειρ. τοιάδε τινὰ καὶ περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως δογματίζουσι.

Κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας φασὶ τυγχάνειν τὴν καταληπτικὴν 54
φαντασίαν, τουτέστι τὴν ἀπὸ ὑπάρχοντος, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φυσικῶν καὶ Ἀντίπατρος καὶ Ἀπολλόδωρος. ὁ μὲν γὰρ Βόηθος κριτήρια πλείονα ἀπολείπει, νοῦν καὶ αἴσθησιν καὶ ὄρεξιν καὶ ἐπιστήμην· ὁ δὲ Χρύσιππος διαφερόμενος πρὸς αὑτὸν ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ λόγου κριτήριά φησιν εἶναι αἴσθησιν καὶ πρόληψιν· ἔστι δ' ἡ πρόληψις ἔννοια φυσικὴ τῶν καθόλου. ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀρχαιοτέρων Στωικῶν τὸν ὀρθὸν λόγον κριτήριον ἀπολείπουσιν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ Περὶ κριτηρίου φησί.

Τῆς δὲ διαλεκτικῆς θεωρίας συμφώνως δοκεῖ τοῖς πλείστοις 55
ἀπὸ τοῦ περὶ φωνῆς ἐνάρχεσθαι τόπου. ἔστι δὲ φωνὴ ἀὴρ πεπληγμένος ἢ τὸ ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς, ὥς φησι Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐν τῇ Περὶ φωνῆς τέχνῃ. ζῴου μέν ἐστι φωνὴ ἀὴρ ὑπὸ ὁρμῆς πεπληγμένος, ἀνθρώπου δ' ἔστιν ἔναρθρος καὶ ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη, ὡς ὁ Διογένης φησίν, ἥτις ἀπὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν τελειοῦται. καὶ σῶμα δ' ἐστὶν ἡ φωνὴ κατὰ τοὺς Στωικούς, ὥς φησιν Ἀρχέδημός τ' ἐν τῇ Περὶ φωνῆς καὶ Διογένης καὶ Ἀντίπατρος καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φυσικῶν. πᾶν γὰρ τὸ 56
ποιοῦν σῶμά ἐστι· ποιεῖ δὲ ἡ φωνὴ προσιοῦσα τοῖς ἀκούουσιν ἀπὸ τῶν φωνούντων. λέξις δέ ἐστιν κατὰ τοὺς Στωικούς, ὥς φησι

4–10 *SVF* ii. 105 5–6, 9–10 Suid. s.v. *περὶ προλήψεως* 10–12 *SVF* i. 631 §§ 55–81 De Stoicorum arte logica vide quae erudite exposuit B. Mates, *Stoic Logic*, Berkeley, 1953. 14 *SVF* i. 74 19–23 *SVF* ii. 140 21–23 Suid. s.v. *σῶμα*

---

1 *δίκαιον* codd.: *καὶ ὄν* Suid. 2 *καὶ*[3] BP: *νομοθετοῦσι καὶ περὶ* F 6 *δευτέρᾳ* von Arnim: *δυωδεκάτῃ* codd. 7 *πλείονα* BP: *πολλὰ* F 9 *αὑτὸν* codd.: *αὐτὸν* scripsit von Arnim *αἴσθησιν* codd.: *αἴ., γνῶσιν* Suid. 11 *τῶν ἀ. Σ.* BP: *στωικοὶ τῶν ἀρχαίων* F 16 *ἐν . . . τέχνῃ* om. F 18 *ὡς . . . φησίν* om. F 20 *τ'* om. F 20–21 *καὶ*[2] *. . . Φυσ.* om. F 22 *προσιοῦσα* P: *προσοῦσα* BF

Διογένης, φωνὴ ἐγγράμματος, οἷον Ἡμέρα. λόγος δέ ἐστι φωνὴ σημαντικὴ ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη, ⟨οἷον Ἡμέρα ἐστί⟩. διάλεκτος δέ ἐστι λέξις κεχαραγμένη ἐθνικῶς τε καὶ Ἑλληνικῶς, ἢ λέξις ποταπή, τουτέστι ποιὰ κατὰ διάλεκτον, οἷον κατὰ μὲν τὴν Ἀτθίδα Θάλαττα, κατὰ δὲ τὴν Ἰάδα Ἡμέρη.

Τῆς δὲ λέξεως στοιχεῖά ἐστι τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα. τριχῶς δὲ λέγεται τὸ γράμμα, ⟨τό τε στοιχεῖον⟩ ὅ τε χαρακτὴρ
57 *τοῦ στοιχείου καὶ τὸ ὄνομα, οἷον Ἄλφα· φωνήεντα δέ ἐστι τῶν στοιχείων ἑπτά, α, ε, η, ι, ο, υ, ω· ἄφωνα δὲ ἕξ, β, γ, δ, κ, π, τ. διαφέρει δὲ φωνὴ καὶ λέξις, ὅτι φωνὴ μὲν καὶ ὁ ἦχός ἐστι, λέξις δὲ τὸ ἔναρθρον μόνον. λέξις δὲ λόγου διαφέρει, ὅτι λόγος ἀεὶ σημαντικός ἐστι, λέξις δὲ καὶ ἀσήμαντος, ὡς ἡ βλίτυρι, λόγος δὲ οὐδαμῶς. διαφέρει δὲ καὶ τὸ λέγειν τοῦ προφέρεσθαι· προφέρονται μὲν γὰρ αἱ φωναί, λέγεται δὲ τὰ πράγματα, ἃ δὴ καὶ λεκτὰ τυγχάνει.*

Τοῦ δὲ λόγου ἐστὶ μέρη πέντε, ὥς φησι Διογένης τ' ἐν τῷ Περὶ φωνῆς καὶ Χρύσιππος, ὄνομα, προσηγορία, ῥῆμα, σύνδεσμος, ἄρθρον· ὁ δ' Ἀντίπατρος καὶ τὴν μεσότητα τίθησιν ἐν τοῖς Περὶ λέξεως καὶ τῶν λεγομένων.

58 *Ἔστι δὲ προσηγορία μὲν κατὰ τὸν Διογένην μέρος λόγου σημαῖνον κοινὴν ποιότητα, οἷον Ἄνθρωπος, Ἵππος· ὄνομα δέ ἐστι μέρος λόγου δηλοῦν ἰδίαν ποιότητα, οἷον Διογένης, Σωκράτης· ῥῆμα δέ ἐστι μέρος λόγου σημαῖνον ἀσύνθετον κατηγόρημα, ὡς ὁ Διογένης, ἤ, ὥς τινες, στοιχεῖον λόγου ἄπτωτον, σημαῖνόν τι συντακτὸν περί τινος ἢ τινῶν, οἷον Γράφω, Λέγω· σύνδεσμος δέ ἐστι μέρος λόγου ἄπτωτον, συνδοῦν τὰ μέρη τοῦ λόγου· ἄρθρον*

1–2 Suid. s.v. *λόγος*   11–15 Suid. s.v. *λόγος*   12–13 Cf. *SVF* ii. 149

1 *Ἡμέρα* B: *ἡ. ἐστί* FP   2 ⟨. . .⟩ add. Casaub.   7 ⟨. . .⟩ add. P. Galesius (ap. Casaub.) e vers. Latinis   10 *φωνὴ καὶ λέξις* BP: *ἡ φ. κ. ἡ λ.* F   11–12 *λέξις . . . ἐστι* dg: om. **α**   12 *δὲ καὶ* dg: *μὲν γὰρ* **α**   *ἀσήμαντος* dg: *ἄσημος γίνεται* **α**   16 *ἐστὶ* BP: om. F   16–17 *ὥς . . . Χρ.* om. F   20 *μέρος λόγου* BP: transp. F

δέ ἐστι στοιχεῖον λόγου πτωτικόν, διορίζον τὰ γένη τῶν ὀνομάτων καὶ τοὺς ἀριθμούς, οἷον Ὁ, Ἡ, Τό, Οἵ, Αἵ, Τά.

Ἀρεταὶ δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμός, σαφήνεια, συντομία, 59
πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνισμὸς μὲν οὖν ἐστι φράσις ἀδιάπτωτος ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαίᾳ συνηθείᾳ· σαφήνεια δέ ἐστι λέξις γνωρίμως παριστᾶσα τὸ νοούμενον· συντομία δέ ἐστι λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος· πρέπον δέ ἐστι λέξις οἰκεία τῷ πράγματι· κατασκευὴ δὲ λέξις ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν. ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδοκιμούντων Ἑλλήνων, σολοικισμὸς δέ ἐστι λόγος ἀκαταλλήλως συντεταγμένος.

Ποίημα δέ ἐστιν, ὡς ὁ Ποσειδώνιός φησιν ἐν τῇ Περὶ λέξεως 60
εἰσαγωγῇ, λέξις ἔμμετρος ἢ ἔνρυθμος μετὰ σκευῆς τὸ λογοειδὲς ἐκβεβηκυῖα· τὸ ἔνρυθμον δ' εἶναι τό (N^2, E. 839)

γαῖα μεγίστη καὶ Διὸς αἰθήρ.

ποίησις δέ ἐστι σημαντικὸν ποίημα, μίμησιν περιέχον θείων καὶ ἀνθρωπείων.

Ὅρος δέ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὅρων, λόγος κατ' ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενος, ἤ, ὡς Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ὅρων, ἰδίου ἀπόδοσις. ὑπογραφὴ δέ ἐστι λόγος τυπωδῶς εἰσάγων εἰς τὰ πράγματα, ἢ ὅρος ἁπλούστερον τὴν τοῦ ὅρου δύναμιν προσενηνεγμένος. γένος δέ ἐστι πλειόνων καὶ

3–4 Suid. s.v. λόγος 9–11 Suid. s.v. βαρβαρίζει 18–19 Suid. s.v. ἀπαρτιζόντως 18–20 *SVF* ii. 226 18–22 Suid. s.v. ὅρος

2 ἡ, τό B: τοῦ τῶ FP 3 εἰσὶ om. F 4 κατασκευή codd.: ἀποσκευή Suid. οὖν om. F 10 εὐδοκιμούντων FP et Suid.: εὐδαιμονούντων B 12–13 ὡς . . . εἰσαγωγῇ om. F^{ac} 13 ἔνρυθμος B: εὔρυθμος F: ἔρρυθμος P 14 τὸ^{1} fr: τὸν codd. 16 ἐστι om. F 18 πρώτῳ om. F 19–20 ἤ . . . ἀπόδοσις om. F 19 Χρ. P: ὁ Χρ. B 20 ἰδίου von Arnim: ἡ B: ἢ P: om. F 21 εἰς om. F 22 προσενηνεγμένος BP: προ- F

ἀναφαιρέτων ἐννοημάτων σύλληψις, οἷον Ζῷον· τοῦτο γὰρ περιείληφε τὰ κατὰ μέρος ζῷα.

61 Ἐννόημα δέ ἐστι φάντασμα διανοίας, οὔτε τὶ ὂν οὔτε ποιόν, ὡσανεὶ δέ τι ὂν καὶ ὡσανεὶ ποιόν, οἷον γίνεται ἀνατύπωμα ἵππου καὶ μὴ παρόντος.

Εἶδος δέ ἐστι τὸ ὑπὸ γένους περιεχόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ ζῴου ὁ ἄνθρωπος περιέχεται. γενικώτατον δέ ἐστιν ὃ γένος ὂν γένος οὐκ ἔχει, οἷον τὸ ὄν· εἰδικώτατον δέ ἐστιν ὃ εἶδος ὂν εἶδος οὐκ ἔχει, ὥσπερ ὁ Σωκράτης.

Διαίρεσις δέ ἐστι γένους ἡ εἰς τὸ προσεχῆ εἴδη τομή, οἷον Τῶν ζῴων τὰ μέν ἐστι λογικά, τὰ δὲ ἄλογα. ἀντιδιαίρεσις δέ ἐστι γένους εἰς εἶδος τομὴ κατὰ τοὐναντίον, ὡς ἂν κατ' ἀπόφασιν, οἷον Τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστιν ἀγαθά, τὰ δ' οὐκ ἀγαθά. ὑποδιαίρεσις δέ ἐστι διαίρεσις ἐπὶ διαιρέσει, οἷον Τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστιν ἀγαθά, τὰ δ' οὐκ ἀγαθά, καὶ Τῶν οὐκ ἀγαθῶν τὰ μέν ἐστι κακά, τὰ δὲ ἀδιάφορα.

62 Μερισμὸς δέ ἐστι γένους εἰς τόπους κατάταξις, ὡς ὁ Κρῖνις· οἷον Τῶν ἀγαθῶν τὰ μέν ἐστι περὶ ψυχήν, τὰ δὲ περὶ σῶμα.

Ἀμφιβολία δέ ἐστι λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθος, ὥσθ' ἅμα τὰ πλείονα ἐκδέξασθαι κατὰ ταύτην τὴν λέξιν· οἷον Αὐλητρὶς πέπτωκε· δηλοῦνται γὰρ δι' αὐτῆς τὸ μὲν τοιοῦτον, Οἰκία τρὶς πέπτωκε, τὸ δὲ τοιοῦτον, Αὐλήτρια πέπτωκε.

Διαλεκτικὴ δέ ἐστιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος, ἐπιστήμη ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐθετέρων· τυγχάνει δ' αὕτη, ὡς ὁ Χρύσιππός

3–5 *SVF* i. 65 17–18 *SVF* iii. Crin. 2 19–23 Cf. Suid. s.v. ἀμφιβολία

1 σύλληψις P[pc]: σ. ἔστιν ἐννόημα BFP[ac] 6 γένους P[pc]: γένος BP[ac]: τὸ γένος F 8 οἷον τὸ ὄν Menag. ex Aldobrandino: om. F: οἷοσιτου P: οἷον τοῦ B: οἷον ἡ οὐσία dg 13 ὑποδιαίρεσις FP: ἐπιδιαίρεσις B 14 ἐπὶ FP: ἐν παντὶ B 20 λεκτικῶς FP: ἑκτικῶς B καὶ κυρίως om. F 21 ἐκδέξασθαι B (ἐκλέξασθαι P): δέξασθαι F ταύτην τὴν codd.: τὴν αὐτὴν Suid. 22 τοιοῦτον BP: τοιοῦτον οἷον F 25–p. 324, l. 1 ὡς . . . φησι om. F

φησι, περὶ σημαίνοντα καὶ σημαινόμενα. ἐν μὲν οὖν τῇ περὶ φωνῆς θεωρίᾳ τοιαῦτα λέγεται τοῖς Στωικοῖς.

Ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν σημαινομένων τόπῳ 63
τέτακται ὁ περὶ λεκτῶν καὶ αὐτοτελῶν καὶ ἀξιωμάτων καὶ συλλογισμῶν λόγος καὶ ὁ περὶ ἐλλιπῶν τε καὶ κατηγορημάτων καὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων.

Φασὶ δὲ [τὸ] λεκτὸν εἶναι τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον. τῶν δὲ λεκτῶν τὰ μὲν λέγουσιν εἶναι αὐτοτελῆ οἱ Στωικοί, τὰ δ' ἐλλιπῆ. ἐλλιπῆ μὲν οὖν ἐστι τὰ ἀναπάρτιστον ἔχοντα τὴν ἐκφοράν, οἷον Γράφει· ἐπιζητοῦμεν γάρ, Τίς; αὐτοτελῆ δ' ἐστὶ τὰ ἀπηρτισμένην ἔχοντα τὴν ἐκφοράν, οἷον Γράφει Σωκράτης. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἐλλιπέσι λεκτοῖς τέτακται τὰ κατηγορήματα, ἐν δὲ τοῖς αὐτοτελέσι τὰ ἀξιώματα καὶ οἱ συλλογισμοὶ καὶ τὰ ἐρωτήματα καὶ τὰ πύσματα.

Ἔστι δὲ τὸ κατηγόρημα τὸ κατά τινος ἀγορευόμενον ἢ πρᾶγμα 64
*συντακτὸν περί τινος ἢ τινῶν, ὡς οἱ περὶ Ἀπολλόδωρόν φασιν, ἢ λεκτὸν ἐλλιπὲς συντακτὸν ὀρθῇ πτώσει πρὸς ἀξιώματος γένεσιν. τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μέν ἐστι συμβάματα, οἷον τὸ "διὰ πέτρας πλεῖν." * καὶ τὰ μέν ἐστι τῶν κατηγορημάτων ὀρθά, ἃ δ' ὕπτια, ἃ δ' οὐδέτερα. ὀρθὰ μὲν οὖν ἐστι τὰ συντασσόμενα μιᾷ τῶν πλαγίων πτώσεων πρὸς κατηγορήματος γένεσιν, οἷον Ἀκούει, Ὁρᾷ, Διαλέγεται· ὕπτια δ' ἐστὶ τὰ συντασσόμενα τῷ παθητικῷ μορίῳ, οἷον Ἀκούομαι, Ὁρῶμαι· οὐδέτερα δ' ἐστὶ τὰ μηδετέρως ἔχοντα, οἷον Φρονεῖν, Περιπατεῖν. ἀντιπεπονθότα δέ ἐστιν ἐν τοῖς ὑπτίοις, ἃ ὕπτια ὄντα ἐνεργήματα [δέ] ἐστιν, οἷον Κείρεται· ἐμπεριέχει γὰρ αὐτὸν ὁ κειρόμενος. πλάγιαι δὲ πτώσεις εἰσὶ* 65
γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ αἰτιατική.

3–16 Suid. s.v. *κατηγόρημα* 8–9 S.E. *M.* ii. 70

7 [*τὸ*] del. Hicks, collato Suid. *λεκτὸν* codd.: *λεκτέον* Suid. 8 *οἱ Σ.* om. F 10 *ἐκφοράν* codd.: *διάνοιαν* Suid. 19 Lac. indicaverunt Casaub., Menag. *ἐστι* om. F 20 *ἐστι* om. F 25 *ἃ ὕπτια* coni. Hicks: *ἀνύπτια* codd. [*δέ*] secl. Hicks, interpungens post *Κείρεται*, non post *ὄντα* 26 *αὐτὸν* F: *αὑτόν* BP 27 *καὶ* bis om. F

Ἀξίωμα δέ ἐστιν ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος· ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς ἀποφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ὡς ὁ Χρύσιππός φησιν ἐν τοῖς Διαλεκτικοῖς ὅροις, "ἀξίωμά ἐστι τὸ ἀποφαντὸν ἢ καταφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, οἷον Ἡμέρα ἐστί, Δίων περιπατεῖ." ὠνόμασται δὲ τὸ ἀξίωμα ἀπὸ τοῦ ἀξιοῦσθαι ἢ ἀθετεῖσθαι· ὁ γὰρ λέγων Ἡμέρα ἐστίν, ἀξιοῦν δοκεῖ τὸ ἡμέραν εἶναι. οὔσης μὲν οὖν ἡμέρας, ἀληθὲς γίνεται τὸ προκείμενον ἀξίωμα· μὴ οὔσης δέ,
66 *ψεῦδος. διαφέρει δ' ἀξίωμα καὶ ἐρώτημα καὶ πύσμα, προστακτικὸν καὶ ὁρκικὸν καὶ ἀρατικὸν καὶ ὑποθετικὸν καὶ προσαγορευτικὸν καὶ πρᾶγμα ὅμοιον ἀξιώματι. ἀξίωμα μὲν γάρ ἐστιν ὃ λέγοντες ἀποφαινόμεθα, ὅπερ ἢ ἀληθές ἐστιν ἢ ψεῦδος. ἐρώτημα δέ ἐστι πρᾶγμα αὐτοτελὲς μέν, ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα, αἰτητικὸν δὲ ἀποκρίσεως, οἷον "ἆρά γ' ἡμέρα ἐστί;" τοῦτο δ' οὔτε ἀληθές ἐστιν οὔτε ψεῦδος, ὥστε τὸ μὲν "ἡμέρα ἐστίν" ἀξίωμά ἐστι, τὸ δὲ "ἆρά γ' ἡμέρα ἐστίν;" ἐρώτημα. πύσμα δέ ἐστι πρᾶγμα πρὸς ὃ συμβολικῶς οὐκ ἔστιν ἀποκρίνεσθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος, Ναί, ἀλλὰ εἰπεῖν "οἰκεῖ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ."*

67 *Προστακτικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα ὃ λέγοντες προστάσσομεν, οἷον* (N² *Adesp.* 177),

σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς.

ὁρκικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα * *⟨προσαγορευτικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα⟩ ὃ εἰ λέγοι τις, προσαγορεύοι ἄν, οἷον* (*Il. B* 434, et alibi),

Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον.

ὅμοιον δ' ἐστὶν ἀξιώματι ὃ τὴν ἐκφορὰν ἔχον ἀξιωματικὴν παρά

1–17 Suid. s.v. *ἀξίωμα*

---

1 *ψευδές* Suid. 6 *οὖν* om. F 8 *πύσμα. ἔστι γὰρ προστακτικὸν κτλ.* Suid. 10 *μὲν γάρ* BF: *δέ* F 11, 14 *ψευδές* bis Suid. 16 *ἀποκρίνεσθαι* BP: *ἀποκρίνασθαι* F 21 Lac. indicavit Huebnerus. *προσαγορευτικὸν* fr *δέ ἐστι πρᾶγμα* add. Hicks 24 *ἐκφορὰν* correxit Menag. e vers. Latinis: *εἰσφοράν* codd.

τινος μορίου πλεονασμὸν ἢ πάθος ἔξω πίπτει τοῦ γένους τῶν ἀξιωμάτων, οἷον,

καλός γ' ὁ παρθενών, ⟨καὶ⟩
ὡς Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος. (N² *Adesp.* 286)

Ἔστι δὲ καὶ ἐπαπορητικόν τι πρᾶγμα διενηνοχὸς ἀξιώματος, 68
ὃ εἰ λέγοι τις, ἀποροίη ἄν (Kock iii, Men. 281, v. 8)·

ἆρ' ἔστι συγγενές τι λύπη καὶ βίος;

οὔτε δ' ἀληθῆ ἐστιν οὔτε ψευδῆ τὰ ἐρωτήματα καὶ τὰ πύσματα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, τῶν ἀξιωμάτων ἢ ἀληθῶν ἢ ψευδῶν ὄντων.

Τῶν ἀξιωμάτων τὰ μέν ἐστιν ἁπλᾶ, τὰ δ' οὐχ ἁπλᾶ, ὥς φασιν οἱ περὶ Χρύσιππον καὶ Ἀρχέδημον καὶ Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀντίπατρον καὶ Κρῖνιν. ἁπλᾶ μὲν οὖν ἐστι τὰ συνεστῶτα ἐξ ἀξιώματος μὴ διαφορουμένου [ἢ ἐξ ἀξιωμάτων], οἷον τὸ "ἡμέρα ἐστίν"· οὐχ ἁπλᾶ δ' ἐστὶ τὰ συνεστῶτ' ἐξ ἀξιώματος διαφορουμένου ἢ ἐξ ἀξιωμάτων. ἐξ ἀξιώματος μὲν διαφορουμένου, οἷον 69
"εἰ ἡμέρα ἐστίν, ⟨ἡμέρα ἐστίν⟩"· ἐξ ἀξιωμάτων δέ, οἷον "εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι."

Ἐν δὲ τοῖς ἁπλοῖς ἀξιώμασίν ἐστι τὸ ἀποφατικὸν καὶ τὸ ἀρνητικὸν καὶ τὸ στερητικὸν καὶ τὸ κατηγορικὸν καὶ τὸ καταγορευτικὸν καὶ τὸ ἀόριστον, ἐν δὲ τοῖς οὐχ ἁπλοῖς ἀξιώμασι τὸ συνημμένον καὶ τὸ παρασυνημμένον καὶ τὸ συμπεπλεγμένον καὶ τὸ διεζευγμένον καὶ τὸ αἰτιῶδες καὶ τὸ διασαφοῦν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ διασαφοῦν τὸ ἧττον. * καὶ ἀποφατικὸν μὲν οἷον "οὐχὶ

11–13 *SVF* iii. Crin. 3 16–17 S.E., *M.* viii. 110

1 πάθος F : πάθους BP 3 ⟨καὶ⟩ addidi 11–13 ὥς . . . Κρῖνιν om. F^ac 12 καὶ¹ corr. Menag. : ἢ codd. 14 μὴ fr : om. **α** [. . .] secl. Rossius 14–16 οἷον . . . ἀξιωμάτων om. F^ac 16 διαφορουμένου om. F 17 ⟨. . .⟩ add. Valesius 19 ἀποφατικὸν BF : ἀποφαντικὸν P, et similia passim praebent **α** 20 καὶ τὸ στ. FP : om. B 21 ἀξιώμασι F : om. BP 24 τὸ δ. τὸ ἥ. BP : ἧττον F Lacunam indicavit Cob. ἀποφατικὸν μὲν dg : ἀξιώματος **α**

ἡμέρα ἐστίν.” εἶδος δὲ τούτου τὸ ὑπεραποφατικόν. ὑπεραποφατικὸν δ' ἐστὶν ἀποφατικὸν ἀποφατικοῦ, οἷον “ οὐχὶ ἡμέρα ⟨οὐκ⟩ ἔστι ”· τίθησι δὲ τὸ “ ἡμέρα ἐστίν.”

70 *Ἀρνητικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐξ ἀρνητικοῦ μορίου καὶ κατηγορήματος, οἷον “ οὐδεὶς περιπατεῖ ”· στερητικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐκ στερητικοῦ μορίου καὶ ἀξιώματος κατὰ δύναμιν, οἷον “ ἀφιλάνθρωπός ἐστιν οὗτος ”· κατηγορικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐκ πτώσεως ὀρθῆς καὶ κατηγορήματος, οἷον “ Δίων περιπατεῖ ”· καταγορευτικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐκ πτώσεως ὀρθῆς δεικτικῆς καὶ κατηγορήματος, οἷον “ οὗτος περιπατεῖ ”· ἀόριστον δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐξ ἀορίστου μορίου ἢ ἀορίστων μορίων ⟨καὶ κατηγορήματος⟩, οἷον “ τὶς περιπατεῖ,” “ ἐκεῖνος κινεῖται.”*

71 *Τῶν δ' οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων συνημμένον μέν ἐστιν, ὡς ὁ Χρύσιππος ἐν ταῖς Διαλεκτικαῖς φησι καὶ Διογένης ἐν τῇ Διαλεκτικῇ τέχνῃ, τὸ συνεστὸς διὰ τοῦ “ εἰ ” συναπτικοῦ συνδέσμου. ἐπαγγέλλεται δ' ὁ σύνδεσμος οὗτος ἀκολουθεῖν τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ, οἷον “ εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι.” παρασυνημμένον δέ ἐστιν, ὡς ὁ Κρῖνίς φησιν ἐν τῇ Διαλεκτικῇ τέχνῃ, ἀξίωμα ὃ ὑπὸ τοῦ “ ἐπεί ” συνδέσμου παρασυνῆπται ἀρχόμενον ἀπ' ἀξιώματος καὶ λῆγον εἰς ἀξίωμα, οἷον “ ἐπεὶ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν.” ἐπαγγέλλεται δ' ὁ σύνδεσμος ἀκολουθεῖν τε τὸ δεύτερον τῷ*
72 *πρώτῳ καὶ τὸ πρῶτον ὑφεστάναι. συμπεπλεγμένον δέ ἐστιν ἀξίωμα ὃ ὑπό τινων συμπλεκτικῶν συνδέσμων συμπέπλεκται, οἷον “ καὶ ἡμέρα ἐστὶ καὶ φῶς ἐστι.” διεζευγμένον δέ ἐστιν ὃ ὑπὸ τοῦ “ ἤτοι ” διαζευκτικοῦ συνδέσμου διέζευκται, οἷον “ ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ ἐστιν.” ἐπαγγέλλεται δ' ὁ σύνδεσμος οὗτος τὸ ἕτερον τῶν ἀξιωμάτων ψεῦδος εἶναι. αἰτιῶδες δέ ἐστιν ἀξίωμα*

17–22 *SVF* iii. Crin. 4

---

3 ⟨*οὐκ*⟩ add. Galesius ap. Casaub. 8 *Δίων* fr : *οὗτος* **α** 9–10 *καταγορ. . . . περιπατεῖ* om. F^ac 11 *ἢ* BP : *ἢ ἐξ* F ⟨*κ. κ.*⟩ add. Hicks 14 *ἐν τ. Δ. φ.* BP : *φησι ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ* F 21 *τε* om. F 25 *ἤτοι*[1] BP : *ἢ* F 27 *ἐστιν* om. F

τὸ συντασσόμενον διὰ τοῦ "διότι," οἷον "διότι ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν"· οἱονεὶ γὰρ αἴτιόν ἐστι τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου. διασαφοῦν δὲ τὸ μᾶλλον ἀξίωμά ἐστι τὸ συνταττόμενον ὑπὸ τοῦ διασαφοῦντος τὸ μᾶλλον συνδέσμου καὶ τοῦ ⟨"ἢ"⟩ μέσου τῶν ἀξιωμάτων τασσομένου, οἷον "μᾶλλον ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ ἐστι." διασαφοῦν δὲ τὸ ἧττον ἀξίωμά ἐστι τὸ ἐναντίον τῷ προκειμένῳ, 73 *οἷον "ἧττον νύξ ἐστιν ἢ ἡμέρα ἐστίν." ἔτι τῶν ἀξιωμάτων κατά τ' ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἐστίν, ὧν τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἐστὶν ἀποφατικόν, οἷον τὸ "ἡμέρα ἐστί" καὶ τὸ "οὐχ ἡμέρα ἐστί." συνημμένον οὖν ἀληθές ἐστιν οὗ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λήγοντος μάχεται τῷ ἡγουμένῳ, οἷον "εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι." τοῦτ' ἀληθές ἐστι· τὸ γὰρ "οὐχὶ φῶς," ἀντικείμενον τῷ λήγοντι, μάχεται τῷ "ἡμέρα ἐστί." συνημμένον δὲ ψεῦδός ἐστιν οὗ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λήγοντος οὐ μάχεται τῷ ἡγουμένῳ, οἷον "εἰ ἡμέρα ἐστί, Δίων περιπατεῖ"· τὸ γὰρ "οὐχὶ Δίων περιπατεῖ" οὐ μάχεται τῷ "ἡμέρα ἐστί."*

Παρασυνημμένον δ' ἀληθὲς μέν ἐστιν ὃ ἀρχόμενον ἀπ' ἀληθοῦς 74 *εἰς ἀκόλουθον λήγει, οἷον "ἐπεὶ ἡμέρα ἐστίν, ἥλιός ἐστιν ὑπὲρ γῆς." ψεῦδος δ' ὃ ἢ ἀπὸ ψεύδους ἄρχεται ἢ μὴ εἰς ἀκόλουθον λήγει, οἷον "ἐπεὶ νύξ ἐστι, Δίων περιπατεῖ," ἂν ἡμέρας οὔσης λέγηται. αἰτιῶδες δ' ἀληθὲς μέν ἐστιν ὃ ἀρχόμενον ἀπ' ἀληθοῦς εἰς ἀκόλουθον λήγει, οὐ μὴν ἔχει τῷ λήγοντι τὸ ἀρχόμενον ἀκόλουθον, οἷον "διότι ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι"· τῷ μὲν γὰρ "ἡμέρα ἐστίν" ἀκολουθεῖ τὸ "φῶς ἐστι," τῷ δὲ "φῶς ἐστιν" οὐχ ἕπεται τὸ "ἡμέρα ἐστίν." αἰτιῶδες δὲ ψεῦδός ἐστιν ὃ ἤτοι ἀπὸ ψεύδους ἄρχεται ἢ μὴ εἰς ἀκόλουθον λήγει ἢ ἔχει τῷ λήγοντι τὸ*

17–21 *SVF* iii. Crin. 4   19–20, 26–p. 329, l. 1 Suid. s.v. *αἰτιῶδες ψεῦδος*

---

1 *οἷον διότι* B[pc]F: om. B[ac]P   *ἐστί* t: om. **a**   4 ⟨*ἢ*⟩ add. Hicks
5 *ἐστι*[2] om. F   7–8 *ἔτι . . . ἐστίν* om. F   10 *οὐχ ἡμέρα* FP: *ἡμέρα οὐχὶ* B   11 *λήγοντος* BP: *λ. οὐ* F   11–14 *οἷον . . . ἡγουμένῳ* om. F   19 *ὃ* P: om. BF   20 *περιπατεῖ* FP: *περιπατῶν* B
21–23 *ὃ . . . διότι* om. B[ac]

ἀρχόμενον ἀνακόλουθον, οἷον “ διότι νύξ ἐστι, Δίων περιπατεῖ.”
75 *πιθανὸν δέ ἐστιν ἀξίωμα τὸ ἄγον εἰς συγκατάθεσιν, οἷον “ εἴ τίς τι ἔτεκεν, ἐκείνη ἐκείνου μήτηρ ἐστί.” ψεῦδος δὲ τοῦτο· οὐ γὰρ ἡ ὄρνις ᾠοῦ ἐστι μήτηρ.*

Ἔτι τε τὰ μέν ἐστι δυνατά, τὰ δ᾽ ἀδύνατα· καὶ τὰ μὲν ἀναγκαῖα, τὰ δ᾽ οὐκ ἀναγκαῖα. δυνατὸν μὲν τὸ ἐπιδεκτικὸν τοῦ ἀληθὲς εἶναι, τῶν ἐκτὸς μὴ ἐναντιουμένων εἰς τὸ ἀληθὲς εἶναι, οἷον “ ζῇ Διοκλῆς ”· ἀδύνατον δὲ ὃ μή ἐστιν ἐπιδεκτικὸν τοῦ ἀληθὲς εἶναι, οἷον “ ἡ γῆ ἵπταται.” ἀναγκαῖον δέ ἐστιν ὅπερ ἀληθὲς ὂν οὐκ ἔστιν ἐπιδεκτικὸν τοῦ ψεῦδος εἶναι, ἢ ἐπιδεκτικὸν μέν ἐστι, τὰ δ᾽ ἐκτὸς αὐτῷ ἐναντιοῦται πρὸς τὸ ψεῦδος εἶναι, οἷον “ ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ.” οὐκ ἀναγκαῖον δέ ἐστιν ὃ καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ ψεῦδος οἷόν τε εἶναι, τῶν ἐκτὸς μηδὲν ἐναντιουμένων, οἷον τὸ “ περι-
76 *πατεῖ Δίων.” εὔλογον δέ ἐστιν ἀξίωμα τὸ πλείονας ἀφορμὰς ἔχον εἰς τὸ ἀληθὲς εἶναι, οἷον “ βιώσομαι αὔριον.”*

Καὶ ἄλλαι δὲ διαφοραί εἰσι ἀξιωμάτων καὶ μεταπτώσεις αὐτῶν ἐξ ἀληθῶν εἰς ψεύδη καὶ ἀντιστροφαί, περὶ ὧν ἐν τῷ πλάτει λέγομεν.

Λόγος δέ ἐστιν, ὡς οἱ περὶ τὸν Κρῖνίν φασι, τὸ συνεστηκὸς ἐκ λήμματος [ἢ λημμάτων] καὶ προσλήψεως καὶ ἐπιφορᾶς, οἷον ὁ τοιοῦτος, “ εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι· ἡμέρα δέ ἐστι· φῶς ἄρα ἐστί.” λῆμμα μὲν γάρ ἐστι τὸ “ εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι ”· πρόσληψις τὸ “ ἡμέρα δέ ἐστιν ”· ἐπιφορὰ δὲ τὸ “ φῶς ἄρα ἐστί.” τρόπος δέ ἐστιν οἱονεὶ σχῆμα λόγου, οἷον ὁ τοιοῦτος, “ εἰ τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον.”

2–4 Suid. s.v. *πιθανόν* 8–9 Suid. s.v. *ἀδύνατα εἶναι* 9–14 Suid. s.v. *ἀναγκαῖον* 14–15 Suid. s.v. *εὔλογον ἀξίωμα* 19–25 *SVF* iii. Crin. 5 24–25 Suid. s.v. *τρόπον*

---

1 *ἀνακόλουθον*] *ἀκόλουθον* Suid. 5 *καὶ* BP : *ὡς* F 10–11 *ἢ* . . . *εἶναι* del. O. Becker in *Philologo* 100 (1956) 110 sq. 13 *οἷόν τε αὐτὸ* Suid. *μηδὲν* BP : *μὴ* F 17 *ἀληθῶν* coni. Rossius: *ἀλλήλων* codd. *ἀντιστροφαί* BP : *ἀντίστροφα* F *ὧν* codd. : *ὧν* ⟨*οὐκ*⟩ add. Becker in *Philologo* 100 (1956) 111 19 *ὡς* . . . *φασι* om. F 20 [. . .] del. Beierus 22 *ἐστι*² FP : om. B

77 *Λογότροπος δέ ἐστι τὸ ἐξ ἀμφοτέρων σύνθετον, οἷον “εἰ ζῇ Πλάτων, ἀναπνεῖ Πλάτων· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον.” παρεισήχθη δὲ ὁ λογότροπος ὑπὲρ τοῦ ἐν ταῖς μακροτέραις συντάξεσι τῶν λόγων μηκέτι τὴν πρόσληψιν μακρὰν οὖσαν καὶ τὴν ἐπιφορὰν λέγειν, ἀλλὰ συντόμως ἐπενεγκεῖν, “τὸ δὲ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον.”*

Τῶν δὲ λόγων οἱ μέν εἰσιν ἀπέραντοι, οἱ δὲ περαντικοί. ἀπέραντοι μὲν ὧν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιφορᾶς ⸌οὐ μάχεται τῇ διὰ τῶν λημμάτων συμπλοκῇ, οἷον οἱ τοιοῦτοι, “εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι· ἡμέρα δέ ἐστι· περιπατεῖ ἄρα Δίων.”

78 *Τῶν δὲ περαντικῶν λόγων οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ γένει λέγονται περαντικοί· οἱ δὲ συλλογιστικοί. συλλογιστικοὶ μὲν οὖν εἰσιν οἱ ἤτοι ἀναπόδεικτοι ὄντες ἢ ἀναγόμενοι ἐπὶ τοὺς ἀναποδείκτους κατά τι τῶν θεμάτων ἤ τινα, οἷον οἱ τοιοῦτοι, “εἰ περιπατεῖ Δίων, κινεῖται ἄρα Δίων.” περαντικοὶ δέ εἰσιν εἰδικῶς οἱ συνάγοντες μὴ συλλογιστικῶς, οἷον οἱ τοιοῦτοι, “ψεῦδός ἐστι τὸ ἡμέρα ἐστὶ καὶ νύξ ἐστι· ἡμέρα δέ ἐστιν· οὐκ ἄρα νύξ ἐστιν.” ἀσυλλόγιστοι δ' εἰσὶν οἱ παρακείμενοι μὲν πιθανῶς τοῖς συλλογιστικοῖς, οὐ συνάγοντες δέ, οἷον “εἰ ἵππος ἐστὶ Δίων, ζῷόν ἐστι Δίων· ἀλλὰ μὴν ἵππος οὐκ ἔστι Δίων· οὐκ ἄρα ζῷόν ἐστι Δίων.”*

79 *Ἔτι τῶν λόγων οἱ μὲν ἀληθεῖς εἰσιν, οἱ δὲ ψευδεῖς. ἀληθεῖς μὲν οὖν εἰσι λόγοι οἱ δι' ἀληθῶν συνάγοντες, οἷον “εἰ ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, ἡ κακία βλάπτει· ⟨ἀλλὰ μὴν ὠφελεῖ ἡ ἀρετή· ἡ κακία ἄρα βλάπτει⟩.” ψευδεῖς δέ εἰσιν οἱ τῶν λημμάτων ἔχοντές τι ψεῦδος ἢ ἀπέραντοι ὄντες, οἷον “εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν· ἡμέρα δέ ἐστι· ζῇ ἄρα Δίων.” καὶ δυνατοὶ δ' εἰσὶ λόγοι καὶ ἀδύνατοι καὶ*

1–6 Suid. s.v. *λογότροπος* 3–6 Suid. s.v. *τρόπον*

1–2 *Λογ. . . . δεύτερον* om. B^{ac} 3 *παρεισήχθη* BP : *παρεισῆλθε* F 8 *οὐ* dg : om. **α** 12 *οὖν* om. F 13 *ἐπὶ* dgt co : *ἐπί τι* **α** 14–16 *εἰ . . . τοιοῦτοι* om. F^{ac} 15 Post *Δίων*¹ verba *κινεῖται Δίων· ἀλλὰ μὴν περιπατεῖ Δίων·* add. Hicks 20 *ἀλλὰ . . . Δίων* F : om. BP 23 *οὖν εἰσι* om. F 24–25 ⟨. . .⟩ add. Hicks

ἀναγκαῖοι καὶ οὐκ ἀναγκαῖοι· εἰσὶ δὲ καὶ ἀναπόδεικτοί τινες, τῷ μὴ χρῄζειν ἀποδείξεως, ἄλλοι μὲν παρ' ἄλλοις, παρὰ δὲ τῷ Χρυσίππῳ πέντε, δι' ὧν πᾶς λόγος πλέκεται· οἵτινες λαμβάνονται ἐπὶ τῶν περαντικῶν καὶ ἐπὶ τῶν συλλογισμῶν καὶ ἐπὶ τῶν
80 τροπικῶν. πρῶτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος ἐν ᾧ πᾶς λόγος συντάσσεται ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἡγουμένου, ἀφ' οὗ ἄρχεται τὸ συνημμένον καὶ τὸ λῆγον ἐπιφέρει, οἷον "εἰ τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον." δεύτερος δ' ἐστὶν ἀναπόδεικτος ὁ διὰ συνημμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ λήγοντος τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἡγουμένου ἔχων συμπέρασμα, οἷον "εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν· ἀλλὰ μὴν φῶς οὐκ ἔστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἐστίν." ἡ γὰρ πρόσληψις γίνεται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῷ λήγοντι καὶ ἡ ἐπιφορὰ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῷ ἡγουμένῳ. τρίτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος ὁ δι' ἀποφατικῆς συμπλοκῆς καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῇ συμπλοκῇ ἐπιφέρων τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ, οἷον "οὐχὶ τέθνηκε Πλάτων καὶ ζῇ Πλάτων· ἀλλὰ μὴν τέθνηκε Πλάτων· οὐκ
81 ἄρα ζῇ Πλάτων." τέταρτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος ὁ διὰ διεζευγμένου καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ διεζευγμένῳ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ ἔχων συμπέρασμα, οἷον "ἤτοι τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· οὐκ ἄρα τὸ δεύτερον." πέμπτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος ἐν ᾧ πᾶς λόγος συντάσσεται ἐκ διεζευγμένου καὶ ⟨τοῦ⟩ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ διεζευγμένῳ ἀντικειμένου καὶ ἐπιφέρει τὸ λοιπόν, οἷον "ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ ἐστιν· οὐχὶ δὲ νύξ ἐστιν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν."

Ἐπ' ἀληθεῖ δ' ἀληθὲς ἕπεται κατὰ τοὺς Στωικούς, ὡς τῷ "ἡμέρα ἐστὶ" τὸ "φῶς ἐστι"· καὶ ψεύδει ψεῦδος, ὡς τῷ "νύξ ἐστι" ψεύδει τὸ "σκότος ἐστί"· καὶ ψεύδει ἀληθές, ὡς τῷ "ἵπτασθαι τὴν γῆν" τὸ "εἶναι τὴν γῆν." ἀληθεῖ μέντοι ψεῦδος οὐκ ἀκολουθεῖ· τῷ γὰρ "εἶναι τὴν γῆν" τὸ "πέτεσθαι τὴν γῆν" οὐκ ἀκολουθεῖ.

6 τὸ F: τί BP   10 ἔχων w: ἔχον BP: om. F   11 φῶς[1] . . . ἔστιν[2] dgw co: om. **α**   φῶς οὐκ dg, et cf. Mates, op. cit. (sup. ad § 55), p. 71, n. 54: νύξ w co   14 ἀποφατικῆς F: ἀποφατικοῦ BP   21 ⟨τοῦ⟩ add. Shorey in *CPh* 22 (1927), 100   22 ἀντικειμένου BF: ἀντικειμένων P   26 ψεύδει bis P: ψευδεῖ bis BF   28 τὴν γῆν FP: αὐτήν B

Καὶ ἄποροι δέ τινές εἰσι λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλεληθότες 82 *καὶ σωρῖται καὶ κερατίδες καὶ οὔτιδες. ἔστι δὲ ἐγκεκαλυμμένος, οἷον ὁ τοιοῦτος* * *"οὐχὶ τὰ μὲν δύο ὀλίγα ἐστίν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τρία, οὐχὶ δὲ καὶ ταῦτα μέν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέσσαρα καὶ οὕτω μέχρι τῶν δέκα· τὰ δὲ δύο ὀλίγα ἐστί· καὶ τὰ δέκα ἄρα."* * *οὔτις δέ ἐστι λόγος συνακτικὸς ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου συνεστώς, πρόσληψιν δὲ καὶ ἐπιφορὰν ἔχων, οἷον " εἴ τίς ἐστιν ἐνταῦθα, οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος ἐν Ῥόδῳ. ⟨ἀλλὰ μήν ἐστί τις ἐνταῦθα· οὐκ ἄρα τίς ἐστιν ἐν Ῥόδῳ⟩."* *

Καὶ τοιοῦτοι μὲν ἐν τοῖς λογικοῖς οἱ Στωικοί, ἵνα μάλιστα 83 *κρατύνωσι διαλεκτικὸν ἀεὶ εἶναι τὸν σοφόν· πάντα γὰρ τὰ πράγματα διὰ τῆς ἐν λόγοις θεωρίας ὁρᾶσθαι, ὅσα τε τοῦ φυσικοῦ τόπου τυγχάνει καὶ αὖ πάλιν ὅσα τοῦ ἠθικοῦ (εἰς μὲν γὰρ τὸ λογικὸν τί δεῖ λέγειν;) περί τ' ὀνομάτων ὀρθότητος, ὅπως διέταξαν οἱ νόμοι ἐπὶ τοῖς ἔργοις, οὐκ ἂν ἔχειν εἰπεῖν. δυοῖν δ' οὔσαιν συνηθείαιν ταῖν ὑποπιπτούσαιν τῇ ἀρετῇ, ἡ μὲν τί ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων σκοπεῖ, ἡ δὲ τί καλεῖται. καὶ ὧδε μὲν αὐτοῖς ἔχει τὸ λογικόν.*

Τὸ δ' ἠθικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας διαιροῦσιν εἴς τε τὸν 84 *περὶ ὁρμῆς καὶ εἰς τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν τόπον καὶ εἰς τὸν περὶ παθῶν καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ τέλους περί τε τῆς πρώτης ἀξίας καὶ τῶν πράξεων καὶ περὶ τῶν καθηκόντων προτροπῶν τε καὶ ἀποτροπῶν. οὕτω δ' ὑποδιαιροῦσιν οἱ περὶ Χρύσιππον καὶ*

10–17 *SVF* ii. 130   19–p. 333, l. 4 *SVF* i. 178; iii. 1, Apollod. 13, Arch. 18, Z. T. 4, Diog. 38, Ant. 51

---

1 *καί*² codd.: *ἢ* malit Menag.   2 *κερατίδες* codd.: *κερατίναι* scripsit Cob.   3, 5 Lacunas indicavit I. Cuiacius ap. Casaub.   6 *συνακτικὸς* FP^{ac}: *συντακτικὸς* P^{ac}: *συναπτικὸς* B   8 *ἐν Ῥ.* FP: om. B, spatio relicto   8–9 ⟨. . .⟩ add. Hicks post Menag.   9 Lac. indicavit Cob.   10–11 *ἵνα μ. κ.* FP: *τὰ μ. κρατύνοντες* dg: *τὰ μ. κρατύνων* B: *ἵνα μ. κρατύνουσι* scripsit Cob.   11 *ἀεὶ* P: *μόνον* B^{pc}: om. B^{ac}F   *τὰ* F: om. BP   12 *τε* BP: om. F   13 *τόπου* dw co: *τύπου* **α**   13–15 *εἰς . . . εἰπεῖν* emendavit von Arnim in apparatu suo. 23 *οὕτω* P: *καὶ οὕτω* BF

Ἀρχέδημον καὶ Ζήνωνα τὸν Ταρσέα καὶ Ἀπολλόδωρον καὶ Διογένην καὶ Ἀντίπατρον καὶ Ποσειδώνιον· ὁ μὲν γὰρ Κιτιεὺς Ζήνων καὶ ὁ Κλεάνθης, ὡς ἂν ἀρχαιότεροι, ἀφελέστερον περὶ τῶν πραγμάτων διέλαβον. οὗτοι δὲ διεῖλον καὶ τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικόν.

85 Τὴν δὲ πρώτην ὁρμήν φασι τὸ ζῷον ἴσχειν ἐπὶ τὸ τηρεῖν ἑαυτό, οἰκειούσης αὐτὸ τῆς φύσεως ἀπ' ἀρχῆς, καθά φησιν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τελῶν, πρῶτον, οἰκεῖον λέγων εἶναι παντὶ ζῴῳ τὴν αὑτοῦ σύστασιν καὶ τὴν ταύτης συνείδησιν· οὔτε γὰρ ἀλλοτριῶσαι εἰκὸς ἦν αὐτὸ ⟨αὑτῷ⟩ τὸ ζῷον, οὔτε ποιήσασαν αὐτό, μήτ' ἀλλοτριῶσαι μήτ' [οὐκ] οἰκειῶσαι. ἀπολείπεται τοίνυν λέγειν συστησαμένην αὐτὸ οἰκειῶσαι πρὸς ἑαυτό· οὕτω γὰρ τά τε βλάπτοντα διωθεῖται καὶ τὰ οἰκεῖα προσίεται.

Ὃ δὲ λέγουσί τινες, πρὸς ἡδονὴν γίγνεσθαι τὴν πρώτην ὁρμὴν
86 τοῖς ζῴοις, ψεῦδος ἀποφαίνουσιν. ἐπιγέννημα γάρ φασιν, εἰ ἄρα ἔστιν, ἡδονὴν εἶναι ὅταν αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἡ φύσις ἐπιζητήσασα τὰ ἐναρμόζοντα τῇ συστάσει ἀπολάβῃ· ὃν τρόπον ἀφιλαρύνεται τὰ ζῷα καὶ θάλλει τὰ φυτά. οὐδέν τε, φασί, διήλλαξεν ἡ φύσις ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζῴων, ὅτι χωρὶς ὁρμῆς καὶ αἰσθήσεως κἀκεῖνα οἰκονομεῖ καὶ ἐφ' ἡμῶν τινα φυτοειδῶς γίνεται. ἐκ περιττοῦ δὲ τῆς ὁρμῆς τοῖς ζῴοις ἐπιγενομένης, ᾗ συγχρώμενα πορεύεται πρὸς τὰ οἰκεῖα, τούτοις μὲν τὸ κατὰ φύσιν τῷ κατὰ τὴν ὁρμὴν διοικεῖσθαι· τοῦ δὲ λόγου τοῖς λογικοῖς κατὰ τελειοτέραν προστασίαν δεδομένου, τὸ κατὰ λόγον ζῆν ὀρθῶς γίνεσθαι ⟨τού⟩τοις κατὰ φύσιν· τεχνίτης γὰρ οὗτος ἐπιγίνεται τῆς ὁρμῆς.

5–8, 11, 13–14 Cf. Suid. s.v. ὁρμή 5–24 *SVF* iii. 178
13–17 Usener 398 (p. 275. 15) 13–24 Suid. s.v. ὁρμή

1–2 καὶ[2] . . . Ποσειδώνιον om. F[ac] 3 ἂν BP: om. F 6 αὐτὸ BP: αὑτῷ F: αὐτὸ ⟨αὑτῷ⟩ coni. Ad. Koraes in Proleg. ad Epictet., p. 61 7 ἐν . . . τελῶν om. F[ac] 9 ⟨αὑτῷ⟩ add. von Arnim ποιήσασαν coni. Reiskius: ποιῆσαι ἂν codd. 10 [οὐκ] del. Zeller οἰκειῶσαι scripsit Stephanus: οἰκείως codd. 15 αὐτὴ P: αὐτὴν BF et Suid. 16 τῇ codd.: οὐ τῇ ἐν Suid. ἀφιλαρύνεται] ἀντιλαμβάνεται Suid. 17 φασί om. F 18 ὅτι d: ὅτε α et Suid. 21 τῷ P: τὸ BF 24 ⟨τού⟩τοις emend. Kayser: τοῖς codd.

Διόπερ πρῶτος ὁ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως τέλος 87 *εἶπε τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ὅπερ ἐστὶ κατ' ἀρετὴν ζῆν· ἄγει γὰρ πρὸς ταύτην ἡμᾶς ἡ φύσις. ὁμοίως δὲ καὶ Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἑκάτων ἐν τοῖς Περὶ τελῶν* (Gomoll 1). *πάλιν δ' ἴσον ἐστὶ τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν τῷ κατ' ἐμπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων ζῆν, ὥς φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τελῶν· μέρη γάρ εἰσιν αἱ ἡμέτεραι φύσεις τῆς τοῦ* 88 *ὅλου. διόπερ τέλος γίνεται τὸ ἀκολούθως τῇ φύσει ζῆν, ὅπερ ἐστὶ κατά τε τὴν αὑτοῦ καὶ κατὰ τὴν τῶν ὅλων, οὐδὲν ἐνεργοῦντας ὧν ἀπαγορεύειν εἴωθεν ὁ νόμος ὁ κοινός, ὅσπερ ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λόγος, διὰ πάντων ἐρχόμενος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διί, καθηγεμόνι τούτῳ τῆς τῶν ὄντων διοικήσεως ὄντι· εἶναι δ' αὐτὸ τοῦτο τὴν τοῦ εὐδαίμονος ἀρετὴν καὶ εὔροιαν βίου, ὅταν πάντα πράττηται κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ παρ' ἑκάστῳ δαίμονος πρὸς τὴν τοῦ τῶν ὅλων διοικητοῦ βούλησιν. ὁ μὲν οὖν Διογένης τέλος φησὶ ῥητῶς τὸ εὐλογιστεῖν ἐν τῇ τῶν κατὰ φύσιν ἐκλογῇ. Ἀρχέδημος δὲ τὸ πάντα τὰ καθήκοντα ἐπιτελοῦντα ζῆν.*

Φύσιν δὲ Χρύσιππος μὲν ἐξακούει, ᾗ ἀκολούθως δεῖ ζῆν, τήν 89 *τε κοινὴν καὶ ἰδίως τὴν ἀνθρωπίνην· ὁ δὲ Κλεάνθης τὴν κοινὴν μόνην ἐκδέχεται φύσιν, ᾗ ἀκολουθεῖν δεῖ, οὐκέτι δὲ καὶ τὴν ἐπὶ μέρους.*

Τήν τ' ἀρετὴν διάθεσιν εἶναι ὁμολογουμένην· καὶ αὐτὴν δι' αὑτὴν εἶναι αἱρετήν, οὐ διά τινα φόβον ἢ ἐλπίδα ἤ τι τῶν ἔξωθεν·

1–4 *SVF* i. 552   1–3 Suid. s.v. *ὁρμή*   1–4, 5–7 Stob. *B'* vii. 6ª W.   5–15 *SVF* iii. 4   10–12 *SVF* i. 162   13 Stob. *B'* vii. 6ᵉ W.; *SVF* i. 184   15–16 *SVF* iii. Diog. 45   16–17 Stob. *B'* vii. 6ª W.; *SVF* iii. Arch. 19   18–19 *SVF* iii. 4   18–21 *SVF* i. 555   22 *SVF* iii. 197   22–p. 336, l. 8 Suid. s.v. *ἀρετή*   22–p. 335, l. 5 *SVF* iii. 39

3–4 *ὁμοίως . . . τελῶν* om. F^{ac} 6–7 *ὡς . . . τελῶν* om. F^{ac} 9 *κατά τε τὴν αὑτοῦ* dw: *κατά γε τὴν αὑτοῦ* FP: *κατ' ἀρετὴν αὑτοῦ* B   10 *ὅσπερ* Huebnerus: *ὅπερ* codd.   11 *ὧν* coni. Menag. e vers. Aldobrand.: *ἐν* codd.   12 *ὄντων* BP: *πάντων* F   14 *τοῦ τῶν ὅλων* d: *τοῦ ὅλου* **a**   15–17 *ὁ . . . ζῆν* om. F^{ac}

ἐν αὐτῇ τ' εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν, ἅτ' οὔσῃ ψυχῇ πεποιημένῃ πρὸς τὴν ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου. διαστρέφεσθαι δὲ τὸ λογικὸν ζῷον, ποτὲ μὲν διὰ τὰς τῶν ἔξωθεν πραγματειῶν πιθανότητας, ποτὲ δὲ διὰ τὴν κατήχησιν τῶν συνόντων· ἐπεὶ ἡ φύσις ἀφορμὰς δίδωσιν ἀδιαστρόφους.

90 Ἀρετὴ δ' ἡ μέν τις κοινῶς παντὶ τελείωσις. ὥσπερ ἀνδριάντος· καὶ ἡ ἀθεώρητος, ὥσπερ ὑγίεια· καὶ ἡ θεωρηματική, ὡς φρόνησις. φησὶ γὰρ ὁ Ἑκάτων ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν (Gomoll 6) ἐπιστημονικὰς μὲν εἶναι καὶ θεωρηματικὰς τὰς ἐχούσας τὴν σύστασιν ἐκ θεωρημάτων, ὡς φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· ἀθεωρήτους δὲ τὰς κατὰ παρέκτασιν θεωρουμένας ταῖς ἐκ τῶν θεωρημάτων συνεστηκυίαις, καθάπερ ὑγίειαν καὶ ἰσχύν. τῇ γὰρ σωφροσύνῃ τεθεωρημένῃ ὑπαρχούσῃ συμβαίνει ἀκολουθεῖν καὶ παρεκτείνεσθαι τὴν ὑγίειαν, καθάπερ τῇ ψαλίδος οἰκοδομίᾳ τὴν ἰσχὺν ἐπιγίνεσθαι.

91 καλοῦνται δ' ἀθεώρητοι ὅτι μὴ ἔχουσι συγκαταθέσεις, ἀλλ' ἐπιγίνονται καὶ περὶ φαύλους [γίνονται], ὡς ὑγίεια, ἀνδρεία. τεκμήριον δὲ τοῦ ὑπαρκτὴν εἶναι τὴν ἀρετήν φησιν ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Ἠθικοῦ λόγου τὸ γενέσθαι ἐν προκοπῇ τοὺς περὶ Σωκράτην, Διογένην, Ἀντισθένην. εἶναι δὲ καὶ τὴν κακίαν ὑπαρκτὴν διὰ τὸ ἀντικεῖσθαι τῇ ἀρετῇ. διδακτήν τ' εἶναι αὐτήν, λέγω δὲ τὴν ἀρετήν, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τέλους φησὶ καὶ Κλεάνθης καὶ Ποσειδώνιος ἐν τοῖς Προτρεπτικοῖς καὶ Ἑκάτων (Gomoll 8)· ὅτι δὲ διδακτή ἐστι, δῆλον ἐκ τοῦ γίνεσθαι ἀγαθοὺς ἐκ φαύλων.

2–5 *SVF* iii. 228, 229 6–7 *SVF* iii. 197 20–22 *SVF* i. 567 20–24 *SVF* iii. 223

2 καὶ ante διαστρ. Suid. 3 ποτὲ P: ὁτὲ BF et Suid. πραγματειῶν BP: πραγμάτων F 4 ποτὲ P: ὁτὲ BF et Suid. 5 ἀδιαστρόφους BP: ἀδιαστρόφως F 6 δ' FP: δέ τοι B κοινῶς παντὶ transp. F ὥσπερ BP: ὥσπερ ἡ F 8 φησὶ . . . ἀρετῶν om. F^{ac} 9 θεωρηματικὰς BP: θεωρητικὰς F 12 σωφροσύνῃ B: ἀφροσύνῃ $F^{γρ}$P et Suid.: εὐφροσύνῃ F 14 οἰκοδομίᾳ **α**: οἰκονομίᾳ $F^{γρ}$ 16 καὶ π. φ. γ. FP: om. B [γ.] secl. Cob. 18 ἐν προκ.] ἐκ προκοπῆς Suid. 21–23 καὶ . . . Ἑκάτων om. F^{ac} 23 δῆλον BP: δ. ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς F 24 ἀγαθοὺς BP: ἀ. καὶ F

Παναίτιος μὲν οὖν δύο φησὶν ἀρετάς, θεωρητικὴν καὶ πρακτι- 92
κήν· ἄλλοι δὲ λογικὴν καὶ φυσικὴν καὶ ἠθικήν· τέτταρας δὲ οἱ περὶ Ποσειδώνιον καὶ πλείονας οἱ περὶ Κλεάνθην καὶ Χρύσιππον καὶ Ἀντίπατρον. ὁ μὲν γὰρ Ἀπολλοφάνης μίαν λέγει, τὴν φρόνησιν.

*Τῶν δ' ἀρετῶν τὰς μὲν πρώτας, τὰς δὲ ταύταις ὑποτεταγμένας. πρώτας μὲν τάσδε, φρόνησιν, ἀνδρείαν, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· ἐν εἴδει δὲ τούτων μεγαλοψυχίαν, ἐγκράτειαν, καρτερίαν, ἀγχίνοιαν, εὐβουλίαν· καὶ τὴν μὲν φρόνησιν εἶναι ἐπιστήμην κακῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ οὐδετέρων, τὴν δ' ἀνδρείαν ἐπιστήμην ὧν αἱρετέον καὶ εὐλαβητέον καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ ⟨δικαιοσύνην⟩ **
τὴν δὲ μεγαλοψυχίαν ἐπιστήμην ⟨ἢ⟩ ἕξιν ὑπεράνω ποιοῦσαν τῶν 93
συμβαινόντων κοινῇ φαύλων τε καὶ σπουδαίων· τὴν δ' ἐγκράτειαν διάθεσιν ἀνυπέρβατον τῶν κατ' ὀρθὸν λόγον ἢ ἕξιν ἀήττητον ἡδονῶν. τὴν δὲ καρτερίαν ἐπιστήμην ἢ ἕξιν ὧν ἐμμενετέον καὶ μὴ καὶ οὐδετέρων. τὴν δ' ἀγχίνοιαν ἕξιν εὑρετικὴν τοῦ καθήκοντος ἐκ τοῦ παραχρῆμα· τὴν δ' εὐβουλίαν ἐπιστήμην τοῦ σκοπεῖσθαι ποῖα καὶ πῶς πράττοντες πράξομεν συμφερόντως.

Ἀνὰ λόγον δὲ καὶ τῶν κακιῶν τὰς μὲν εἶναι πρώτας, τὰς δ' ὑπὸ ταύτας· οἷον ἀφροσύνην μὲν καὶ δειλίαν καὶ ἀδικίαν καὶ ἀκολασίαν ἐν ταῖς πρώταις, ἀκρασίαν δὲ καὶ βραδύνοιαν καὶ κακοβουλίαν ἐν ταῖς ὑπὸ ταύτας· εἶναι δ' ἀγνοίας τὰς κακίας, ὧν αἱ ἀρεταὶ ἐπιστῆμαι.

1–3 *SVF* iii. 261 1–4 *SVF* iii. Ant. 60 3–4 *SVF* i. 565 4 *SVF* i. 406 5–22 *SVF* iii. 265 8–9 Suid. s.v. *φρόνησις* 9–10 Suid. s.v. *δικαιοσύνη* 11–12 Suid. s.v. *μεγαλόφρων* 12–14 Suid. s.v. *ἐγκράτεια* 14–15 Suid. s.v. *καρτερία* 15–16 Suid. s.v. *ἀγχίνοια* 16–17 Suid. s.v. *εὐβουλία* 18 Suid. s.v. *ἀρετή* 18–21 Suid. s.v. *κακία*

---

1 *οὖν* om. F^{ac} 3–4 *καὶ Ἀντ.* om. F^{ac} 7 *ἐν εἴδει δὲ τούτων*] *τὰς δὲ λοιπὰς ὑποτεταγμένας ταύταις* Suid. 7–8 *ἀγχ.*, *εὐ.* FP: om. B 9 *ἀνδρείαν* coni. Hicks: *δικαιοσύνην* codd. et Suid. 10 *τὴν δὲ* BF: om. P ⟨*δικ.*⟩ suppl. Hicks post Beierum, qui lacunam indicavit. 11 ⟨*ἢ*⟩ add. Cob. *ὑπ. ποι.* BP: *οὖσαν ὑπ.* F 12 *φαύλοις* et *σπουδαίοις* malit von Arnim 19 *ταύτας* FP: *ταύταις* B 20 *ἐν ταῖς πρ.* dg: om. **a** *ἀκρ. δὲ* dg: *καὶ ἀκρ.* **a**

94 Ἀγαθὸν δὲ κοινῶς μὲν τὸ τὶ ὄφελος, ἰδίως δ' ἤτοι ταὐτὸν ἢ
οὐχ ἕτερον ὠφελείας. ὅθεν αὐτήν τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μετέχον
αὐτῆς ἀγαθὸν τριχῶς οὕτω λέγεσθαι· οἷον τὸ ⟨μὲν⟩ ἀγαθὸν ἀφ' οὗ
συμβαίνει ⟨ὠφελεῖσθαι, τὸ δὲ καθ' ὃ συμβαίνει⟩, ὡς τὴν πρᾶξιν
τὴν κατ' ἀρετήν· ὑφ' οὗ δέ, ὡς τὸν σπουδαῖον τὸν μετέχοντα τῆς
ἀρετῆς.

Ἄλλως δ' οὕτως ἰδίως ὁρίζονται τὸ ἀγαθόν, "τὸ τέλειον
κατὰ φύσιν λογικοῦ [ἢ] ὡς λογικοῦ." τοιοῦτο δ' εἶναι τὴν ἀρετήν,
ὥσ⟨τε⟩ μετέχοντα τάς τε πράξεις τὰς κατ' ἀρετὴν καὶ τοὺς
σπουδαίους εἶναι· ἐπιγεννήματα δὲ τήν τε χαρὰν καὶ τὴν εὐφρο-
95 σύνην καὶ τὰ παραπλήσια. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν κακῶν τὸ μὲν
εἶναι ἀφροσύνην, δειλίαν, ἀδικίαν, καὶ τὰ παραπλήσια· μετέχοντα
δὲ κακίας τάς τε πράξεις τὰς κατὰ κακίαν καὶ τοὺς φαύλους·
ἐπιγεννήματα δὲ τήν τε δυσθυμίαν καὶ τὴν δυσφροσύνην καὶ τὰ
ὅμοια.

Ἔτι τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν εἶναι περὶ ψυχήν, τὰ δ' ἐκτός, τὰ
δ' οὔτε περὶ ψυχὴν οὔτ' ἐκτός. τὰ μὲν περὶ ψυχὴν ἀρετὰς καὶ τὰς
κατὰ ταύτας πράξεις· τὰ δ' ἐκτὸς τό τε σπουδαίαν ἔχειν πατρίδα
καὶ σπουδαῖον φίλον καὶ τὴν τούτων εὐδαιμονίαν· τὰ δ' οὔτ'
ἐκτὸς οὔτε περὶ ψυχὴν τὸ αὐτὸν ἑαυτῷ εἶναι σπουδαῖον καὶ εὐδαί-
96 μονα. ἀνάπαλιν δὲ καὶ τῶν κακῶν τὰ μὲν περὶ ψυχὴν εἶναι, τὰς
κακίας καὶ τὰς κατ' αὐτὰς πράξεις· τὰ δ' ἐκτὸς τὸ ἄφρονα
πατρίδα ἔχειν καὶ ἄφρονα φίλον καὶ τὴν τούτων κακοδαιμονίαν·
τὰ δ' οὔτε ἐκτὸς οὔτε περὶ ψυχὴν τὸ αὐτὸν ἑαυτῷ εἶναι φαῦλον
καὶ κακοδαίμονα.

1–11 Suid. s.v. *ἀγαθόν* 1–15 *SVF* iii. 76 12–15 Suid. s.v. *κακία* 16–20 Suid. s.v. *ἀγαθόν* 16–25 *SVF* iii. 97a

---

1 *τὸ τὶ* codd.: *τὸ* ⟨*οὐ*⟩ *τι* Cob. 3, 4 Necessaria suppl. von Arnim. 4 *πρᾶξιν*] *πρᾶξιν καὶ* Suid. 8 [*ἢ*] codd. et Suid.: del. von Arnim 9 *ὥστε* von Arnim post edit. Tauchn.: *ὡς* codd. 10–14 *τὴν*^{1} . . . *δὲ* om. F^{ac} 11 *κακῶν* scripsit von Arnim: *κακιῶν* BF^{pc}P 13 *κακίας* von Arnim: *κακιῶν* codd. 16 *τὰ δ' ἐκτός* BP: om. F 18–20 *τό . . . ἑαυτῷ* om. B^{ac} 20–24 *σπουδαῖον . . . εἶναι* om. F 21 *κακῶν* Steph.: *κακιῶν* codd.

Ἔτι τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν εἶναι τελικά, τὰ δὲ ποιητικά, τὰ δὲ τελικὰ καὶ ποιητικά. τὸν μὲν οὖν φίλον καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ γινομένας ὠφελείας ποιητικὰ εἶναι ἀγαθά· θάρσος δὲ καὶ φρόνημα καὶ ἐλευθερίαν καὶ τέρψιν καὶ εὐφροσύνην καὶ ἀλυπίαν καὶ πᾶσαν τὴν κατ' ἀρετὴν πρᾶξιν τελικά.

Ποιητικὰ δὲ καὶ τελικὰ εἶναι ἀγαθὰ ⟨τὰς ἀρετάς⟩. καθὸ μὲν 97
γὰρ ἀποτελοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν ποιητικά ἐστιν ἀγαθά· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτήν, ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν κακῶν τὰ μὲν εἶναι τελικά, τὰ δὲ ποιητικά, τὰ δ' ἀμφοτέρως ἔχοντα. τὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ γινομένας βλάβας ποιητικὰ εἶναι· κατάπληξιν δὲ καὶ ταπεινότητα καὶ δουλείαν καὶ ἀτερπίαν καὶ δυσθυμίαν καὶ περιλυπίαν καὶ πᾶσαν τὴν κατὰ κακίαν πρᾶξιν τελικά· ἀμφοτέρως δ' ἔχοντα ⟨τὰς κακίας⟩, ἐπεὶ καθὸ μὲν ἀποτελοῦσι τὴν κακοδαιμονίαν ποιητικά ἐστι· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτήν, ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά.

Ἔτι τῶν περὶ ψυχὴν ἀγαθῶν τὰ μέν εἰσιν ἕξεις, τὰ δὲ δια- 98
θέσεις, τὰ δ' οὔθ' ἕξεις οὔτε διαθέσεις. διαθέσεις μὲν αἱ ἀρεταί, ἕξεις δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα, οὔτε δ' ἕξεις οὔτε διαθέσεις αἱ ἐνέργειαι. κοινῶς δὲ τῶν ἀγαθῶν μικτὰ μέν ἐστιν εὐτεκνία καὶ εὐγηρία, ἁπλοῦν δ' ἐστὶν ἀγαθὸν ἐπιστήμη. καὶ ἀεὶ μὲν παρόντα αἱ ἀρεταί, οὐκ ἀεὶ δέ, οἷον χαρά, περιπάτησις.

Πᾶν δ' ἀγαθὸν συμφέρον εἶναι καὶ δέον καὶ λυσιτελὲς καὶ χρήσιμον καὶ εὔχρηστον καὶ καλὸν καὶ ὠφέλιμον καὶ αἱρετὸν καὶ

1–5 Suid. s.v. ἀγαθόν 1–16 *SVF* iii. 107 6–8 Suid. s.v. ἀγαθόν 17–19 *SVF* iii. 105 17–p. 339, l. 1 Suid. s.v. ἀγαθόν 20–22 *SVF* iii. 102 23–p. 339, l. 9 *SVF* iii. 87

1 εἶναι BP : om. F 2 γινομένας] προσγινομένας Suid. 6 τ. εἶναι ἀγ. BP : ἀγ. καὶ τ. F ⟨. . .⟩ add. Lipsius 7 ἀποτελοῦσι] ποιοῦσι Suid. 8 γίνεσθαι BP : γενέσθαι F Post τελικά add. Suid. οἷον φίλος καὶ ἐλευθερία καὶ τέρψις. 8–16 ὁμοίως . . . τελικά om. F^{ac} 11 κατ. δὲ om. B^{ac} δὲ B^{pc} : δὲ εἶναι F^{pc}P 13–14 Lac. ind. Menag., suppl. Hicks 16–17 τελικά. ἔτι FP : τελικὰ ἔστι. B 17 τὰ^{2} . . . διαθέσεις^{1} om. B 20 μικτὰ] μικρὰ Suid. 24 καὶ καλὸν om. F

99 δίκαιον. συμφέρον μὲν ὅτι φέρει τοιαῦτα ὧν συμβαινόντων ὠφελούμεθα· δέον δ' ὅτι συνέχει ἐν οἷς χρή· λυσιτελὲς δ' ὅτι λύει τὰ τελούμενα εἰς αὐτό, ὥστε τὴν ἀντικατάλλαξιν τὴν ἐκ τῆς πραγματείας ὑπεραίρειν τῇ ὠφελείᾳ· χρήσιμον δ' ὅτι χρείαν ὠφελείας παρέχεται· εὔχρηστον δ' ὅτι τὴν χρείαν ἐπαινετὴν ἀπεργάζεται· καλὸν δ' ὅτι συμμέτρως ἔχει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν· ὠφέλιμον δ' ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε ὠφελεῖν· αἱρετὸν δ' ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε εὐλόγως αὐτὸ αἱρεῖσθαι· δίκαιον δ' ὅτι νόμῳ ἐστὶ σύμφωνον καὶ κοινωνίας ποιητικόν.

100 *Καλὸν δὲ λέγουσι τὸ τέλειον ἀγαθὸν παρὰ τὸ πάντας ἀπέχειν τοὺς ἐπιζητουμένους ἀριθμοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως ἢ τὸ τελέως σύμμετρον. εἴδη δ' εἶναι τοῦ καλοῦ τέτταρα, δίκαιον, ἀνδρεῖον, κόσμιον, ἐπιστημονικόν· ἐν γὰρ τοῖσδε τὰς καλὰς πράξεις συντελεῖσθαι. ἀνὰ λόγον δὲ καὶ τοῦ αἰσχροῦ εἶναι εἴδη τέτταρα, τό τ' ἄδικον καὶ τὸ δειλὸν καὶ ἄκοσμον καὶ ἄφρον. λέγεσθαι δὲ τὸ καλὸν μοναχῶς μὲν τὸ ἐπαινετοὺς παρεχόμενον τοὺς ἔχοντας ⟨ἢ⟩ ἀγαθὸν ἐπαίνου ἄξιον· ἑτέρως δὲ τὸ εὖ πεφυκέναι πρὸς τὸ ἴδιον ἔργον· ἄλλως δὲ τὸ ἐπικοσμοῦν, ὅταν λέγωμεν μόνον τὸν σοφὸν ἀγαθὸν ⟨καὶ⟩ καλὸν εἶναι.

101 *Λέγουσι δὲ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν εἶναι, καθά φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ἀγαθῶν (Gomoll 4) καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ τοῦ καλοῦ· εἶναι δὲ τοῦτο ἀρετὴν καὶ τὸ μετέχον ἀρετῆς, ᾧ ἐστιν ἴσον τὸ πᾶν ἀγαθὸν καλὸν εἶναι καὶ τὸ ἰσοδυναμεῖν τῷ καλῷ τὸ ἀγαθόν, ὅπερ ἴσον ἐστὶ τούτῳ. ἐπεὶ γάρ ἐστιν ἀγαθόν,

2 Suid. s.v. *δέον* (bis) 2–4 Suid. s.v. *λυσιτελές* 4–6 Suid. s.v. *χρήσιμον πρᾶγμα* 6 Suid. s.v. *καλὸν πρᾶγμα* 10–19 *SVF* iii. 83 11 Suid. s.v. *καλόν* 11–19 Suid. s.v. *καλὸν πρᾶγμα* 20–p. 340, l. 1 *SVF* iii. 30 20–p. 340, l. 3 Suid. s.v. *καλὸν πρᾶγμα*

---

1 *τοιαῦτα* BP : *τὰ τοιαῦτα* F 12 *εἶναι* BP : om. F 13 *κόσμιον* F : *κοσμικόν* BP 14 *εἶναι εἴδη* F : transp. BP 17 ⟨*ἢ*⟩ add. von Arnim *πεφυκέναι*] *πεφυκὸς* malit von Arnim 19 ⟨*καὶ*⟩ restituit Huebnerus e Suida 21–22 *καὶ . . . καλοῦ* om. F^{ac} 23 *ᾧ* P : *ὃ* BF : *ὅπερ* Suid. *τὸ*[1]] *τῷ* Suid. *ἀγαθὸν* BP : *ἀγαθὸν καὶ* F 23–24 *ἰσ. τ. κ. τ. ἀ.* F : *ἰσοδύναμον τὸ καλὸν τῷ ἀγαθῷ* BP^{ac}

*καλόν ἐστιν· ἔστι δὲ καλόν· ἀγαθὸν ἄρα ἐστί. δοκεῖ δὲ πάντα
τὰ ἀγαθὰ ἴσα εἶναι καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐπ' ἄκρον εἶναι αἱρετὸν καὶ
μήτ' ἄνεσιν μήτ' ἐπίτασιν ἐπιδέχεσθαι. τῶν δ' ὄντων φασὶ τὰ
μὲν ἀγαθὰ εἶναι, τὰ δὲ κακά, τὰ δ' οὐδέτερα.*

Ἀγαθὰ μὲν οὖν τάς τ' ἀρετάς, φρόνησιν, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, 102
*σωφροσύνην καὶ τὰ λοιπά· κακὰ δὲ τὰ ἐναντία, ἀφροσύνην,
ἀδικίαν καὶ τὰ λοιπά. οὐδέτερα δὲ ὅσα μήτ' ὠφελεῖ μήτε βλάπτει,
οἷον ζωή, ὑγίεια, ἡδονή, κάλλος, ἰσχύς, πλοῦτος, εὐδοξία, εὐγένεια·
καὶ τὰ τούτοις ἐναντία, θάνατος, νόσος, πόνος, αἶσχος, ἀσθένεια,
πενία, ἀδοξία, δυσγένεια καὶ τὰ παραπλήσια, καθά φησιν Ἑκάτων
ἐν ἑβδόμῳ Περὶ τέλους* (Gomoll 2) *καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ
Ἠθικῇ καὶ Χρύσιππος. μὴ γὰρ εἶναι ταῦτ' ἀγαθά, ἀλλ' ἀδιάφορα
κατ' εἶδος προηγμένα. ὡς γὰρ ἴδιον θερμοῦ τὸ θερμαίνειν, οὐ τὸ* 103
*ψύχειν, οὕτω καὶ ἀγαθοῦ τὸ ὠφελεῖν, οὐ τὸ βλάπτειν· οὐ μᾶλλον
δ' ὠφελεῖ ἢ βλάπτει ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ὑγίεια· οὐκ ἄρ' ἀγαθὸν οὔτε
πλοῦτος οὔθ' ὑγίεια. ἔτι τέ φασιν, ᾧ ἔστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι,
τοῦτ' οὐκ ἔστιν ἀγαθόν· πλούτῳ δὲ καὶ ὑγιείᾳ ἔστιν εὖ καὶ κακῶς
χρῆσθαι· οὐκ ἄρ' ἀγαθὸν πλοῦτος καὶ ὑγίεια. Ποσειδώνιος
μέντοι καὶ ταῦτά φησι τῶν ἀγαθῶν εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡδονὴν
ἀγαθόν φασιν Ἑκάτων τ' ἐν τῷ ἐνάτῳ Περὶ ἀγαθῶν* (Gomoll 5)
*καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ ἡδονῆς· εἶναι γὰρ καὶ αἰσχρὰς
ἡδονάς, μηδὲν δ' αἰσχρὸν εἶναι ἀγαθόν. ὠφελεῖν δέ ἐστι κινεῖν* 104
ἢ ἴσχειν κατ' ἀρετήν, βλάπτειν δὲ κινεῖν ἢ ἴσχειν κατὰ κακίαν.

Διχῶς δὲ λέγεσθαι ἀδιάφορα· ἅπαξ μὲν τὰ μήτε πρὸς εὐδαιμονίαν μήτε πρὸς κακοδαιμονίαν συνεργοῦντα, ὡς ἔχει πλοῦτος,

1–3 *SVF* iii. 92 3–18 *SVF* iii. 117 5–13 Suid. s.v. *ὄντα* 7–12 *SVF* iii. Apollod. 14 13–22 Suid. s.v. *ὄντα* 19–22 *SVF* iii. 156 22–23 *SVF* iii. 117 24–p. 341, l. 7 Suid. s.v. *ἀδιαφορία* 24–p. 341, l. 9 *SVF* iii. 119

---

8 *εὐδοξία* fr: *δόξα* **α** 10 *δυσγ.* om. F 10–13 *καθά . . . προηγμένα* om. F[ac] 17–18 *τοῦτ' . . . χρῆσθαι* om. F[ac] 18–19 *Ποσ. . . . φησι* BP: *Ποσ. δέ φησιν καὶ ταῦτα* F 20 *τ'* BP[ac]: *δὲ* FP[pc] *ἐν . . . ἀγαθῶν* BP: om. F 23 *ἴσχειν* P: *ἔχειν* B: *ἄγειν* F 25 *συνεργοῦντα* post *εὐδαιμονίαν* transp. F

δόξα, ὑγίεια, ἰσχὺς καὶ τὰ ὅμοια· ἐνδέχεται γὰρ καὶ χωρὶς τούτων εὐδαιμονεῖν, τῆς ποιᾶς αὐτῶν χρήσεως εὐδαιμονικῆς οὔσης ἢ κακοδαιμονικῆς. ἄλλως δὲ λέγεται ἀδιάφορα τὰ μήθ' ὁρμῆς μήτ' ἀφορμῆς κινητικά, ὡς ἔχει τὸ ἀρτίας ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τρίχας ἢ περιττάς, ἢ ἐκτεῖναι τὸν δάκτυλον ἢ συστεῖλαι, τῶν προτέρων ἀδιαφόρων οὐκέθ' οὕτω λεγομένων· ὁρμῆς γάρ ἐστιν
105 *ἐκεῖνα καὶ ἀφορμῆς κινητικά. διὸ τὰ μὲν αὐτῶν ἐκλέγεται, ⟨τὰ δὲ ἀπεκλέγεται⟩, τῶν [δ'] ἑτέρων ἐπίσης ἐχόντων πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγήν.*

Τῶν ἀδιαφόρων τὰ μὲν λέγουσι προηγμένα, τὰ δὲ ἀποπροηγμένα· προηγμένα μὲν τὰ ἔχοντα ἀξίαν, ἀποπροηγμένα δὲ τὰ ἀπαξίαν ἔχοντα. ἀξίαν δὲ τὴν μέν τινα λέγουσι σύμβλησιν πρὸς τὸν ὁμολογούμενον βίον, ἥτις ἐστὶ περὶ πᾶν ἀγαθόν· τὴν δὲ εἶναι μέσην τινὰ δύναμιν ἢ χρείαν συμβαλλομένην πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, ὅμοιον εἰπεῖν ἥντινα προσφέρεται πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον πλοῦτος ἢ ὑγίεια· τὴν δ' εἶναι ἀξίαν ἀμοιβὴν δοκιμαστοῦ, ἣν ἂν ὁ ἔμπειρος τῶν πραγμάτων τάξῃ, ὅμοιον εἰπεῖν ἀμείβεσθαι πυροὺς πρὸς τὰς σὺν ἡμιόνῳ κριθάς.

106 *Προηγμένα μὲν οὖν εἶναι ἃ καὶ ἀξίαν ἔχει, οἷον ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν εὐφυΐαν, τέχνην, προκοπὴν καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν ζωήν, ὑγίειαν, ῥώμην, εὐεξίαν, ἀρτιότητα, κάλλος καὶ τὰ παραπλήσια· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτὸς πλοῦτον, δόξαν, εὐγένειαν καὶ τὰ ὅμοια. ἀποπροηγμένα δ' ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν ἀφυΐαν,*

7–18 Suid. s.v. *ἀδιαφορία* 10–18 *SVF* iii. 126 19–p. 342. l. 4 Suid. s.v. *ἀδιαφορία*; *SVF* iii. 127

1 *καὶ τὰ ὅμοια* BP^pc: om. F: *τὰ ὅμοια* P^ac 6 *ἀδιαφ.* codd.: *ἀδιαφ. καὶ* Suid. *λεγομένων* BP: *διαλεγομένων* F 7–8 ⟨. . .⟩ suppl. von Arnim 8 *δ' ἑτέρων* BP et Suid.: *οὐδετέρων* F: [δ'] del. Menag. 10 *προηγμένα*] *προηγούμενα* Suid., et similia infra 12 *ἀπαξίαν* coni. von Arnim: *ἀναξίαν* codd. 14 *συμβ.* dgt co: *συλλαμβανομένην* **a** 15 *προσφέρεται* FP^pc: *εἰσ-* BP^ac et Suid. 16 *εἶναι ἀξίαν* codd.: *εὐεξίαν* Suid. 18 *σὺν ἡμιόνῳ* FP: *συνημιόνων* B: *ἡμιολίους* coni. von Arnim post Kuehnium (*σὺν ἡμιολίῳ*) 19 *ἔχει* F: *ἔχειν* BP et Suid. 21 *εὐ., ἀρτ., καλ.* om. F^ac 22 *καὶ τὰ π.* F: om. BP

ἀτεχνίαν καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν θάνατον, νόσον, ἀσθένειαν, καχεξίαν, πήρωσιν, αἶσχος καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτὸς πενίαν, ἀδοξίαν, δυσγένειαν καὶ τὰ παραπλήσια· οὔτε δὲ προήχθη οὔτ' ἀποπροήχθη τὰ οὐδετέρως ἔχοντα.

Ἔτι τῶν προηγμένων τὰ μὲν δι' αὑτὰ προῆκται, τὰ δὲ δι' 107 ἕτερα, τὰ δὲ καὶ δι' αὑτὰ καὶ δι' ἕτερα. δι' αὑτὰ μὲν εὐφυΐα, προκοπὴ καὶ τὰ ὅμοια· δι' ἕτερα δὲ πλοῦτος, εὐγένεια καὶ τὰ ὅμοια· δι' αὑτὰ δὲ καὶ δι' ἕτερα ἰσχύς, εὐαισθησία, ἀρτιότης. δι' αὑτὰ μέν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστί· δι' ἕτερα δέ, ὅτι περιποιεῖ χρείας οὐκ ὀλίγας. ὁμοίως δ' ἔχει καὶ τὸ ἀποπροηγμένον κατὰ τὸν ἐναντίον λόγον.

Ἔτι δὲ καθῆκόν φασιν εἶναι ὃ πραχθὲν εὔλογόν [τε] ἴσχει ἀπολογισμόν, οἷον τὸ ἀκόλουθον ἐν ζωῇ, ὅπερ καὶ ἐπὶ τὰ φυτὰ καὶ ζῷα διατείνει· ὁρᾶσθαι γὰρ κἀπὶ τούτων καθήκοντα.

Κατωνομάσθαι δ' οὕτως ὑπὸ πρώτου Ζήνωνος τὸ καθῆκον, 108 ἀπὸ τοῦ κατά τινας ἥκειν τῆς προσονομασίας εἰλημμένης. ἐνέργημα δ' αὐτὸ εἶναι ταῖς κατὰ φύσιν κατασκευαῖς οἰκεῖον. τῶν γὰρ καθ' ὁρμὴν ἐνεργουμένων τὰ μὲν καθήκοντα εἶναι, τὰ δὲ παρὰ τὸ καθῆκον ⟨, τὰ δ' οὔτε καθήκοντα οὔτε παρὰ τὸ καθῆκον⟩.

Καθήκοντα μὲν οὖν εἶναι ὅσα λόγος αἱρεῖ ποιεῖν, ὡς ἔχει γονεῖς τιμᾶν, ἀδελφούς, πατρίδα, συμπεριφέρεσθαι φίλοις· παρὰ τὸ καθῆκον δέ, ὅσα μὴ αἱρεῖ λόγος, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα, γονέων ἀμελεῖν, ἀδελφῶν ἀφροντιστεῖν, φίλοις μὴ συνδιατίθεσθαι, πατρίδα

5–11 Suid. s.v. ἀδιαφορία; *SVF* iii. 135   12–14 Suid. s.v. καθῆκον   12–16 *SVF* i. 230   12–17 *SVF* iii. 493   16–19 κατά . . . καθ. Suid. s.v. καθῆκον   20–p. 343, l. 1 Suid. s.v. καθῆκον   17–p. 343, l. 4 *SVF* iii. 495

---

2 καχ., π., αἶ. om. F[ac]   3 δυσγ.] δυσμένειαν Suid.   4 οὐδετέρως F: μηδετέρως P et B (μηδὲ γήρως!)   5 προῆκται BP: προήχθη F   10 ἔχει FP: ἔχειν B   ἀποπροηγμένον dgt: προηγμένον **a**: προηγούμενον Suid.   12 πραχθὲν corr. Menag. e Sexto Empirico: προαχθὲν **a**   τε corruptum vidit Huebnerus, del. von Arnim   19 ⟨. . .⟩ add. Casaub. ex sequentibus.   20 λόγος αἱρεῖ] λόγῳ πρέπει Suid.   23 ἀδελφῶν BP: συγγενῶν F

109 ὑπερορᾶν καὶ τὰ παραπλήσια· οὔτε δὲ καθήκοντα οὔτε παρὰ τὸ καθῆκον ὅσα οὔθ' αἱρεῖ λόγος πράττειν οὔτ' ἀπαγορεύει, οἷον κάρφος ἀνελέσθαι, γραφεῖον κρατεῖν ἢ στλεγγίδα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις.

Καὶ τὰ μὲν εἶναι καθήκοντα ἄνευ περιστάσεως, τὰ δὲ περιστατικά. καὶ ἄνευ περιστάσεως τάδε, ὑγιείας ἐπιμελεῖσθαι καὶ αἰσθητηρίων καὶ τὰ ὅμοια· κατὰ περίστασιν δὲ τὸ πηροῦν ἑαυτὸν καὶ τὴν κτῆσιν διαρριπτεῖν. ἀνὰ λόγον δὲ καὶ τῶν παρὰ τὸ καθῆκον. ἔτι τῶν καθηκόντων τὰ μὲν ἀεὶ καθήκει, τὰ δὲ οὐκ ἀεί. καὶ ἀεὶ μὲν καθήκει τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν, οὐκ ἀεὶ δὲ τὸ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι καὶ περιπατεῖν καὶ τὰ ὅμοια. ὁ δ' 110 αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τὸ καθῆκον. ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς μέσοις τι καθῆκον, ὡς τὸ πείθεσθαι τοὺς παῖδας τοῖς παιδαγωγοῖς.

Φασὶ δὲ τὴν ψυχὴν εἶναι ὀκταμερῆ· μέρη γὰρ αὐτῆς τά τε πέντε αἰσθητήρια καὶ τὸ φωνητικὸν μόριον καὶ τὸ διανοητικόν, ὅπερ ἐστὶν αὐτὴ ἡ διάνοια, καὶ τὸ γεννητικόν. ἐκ δὲ τῶν ψευδῶν ἐπιγίνεσθαι τὴν διαστροφὴν ἐπὶ τὴν διάνοιαν, ἀφ' ἧς πολλὰ πάθη βλαστάνειν καὶ ἀκαταστασίας αἴτια. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ πάθος κατὰ Ζήνωνα ἡ ἄλογος καὶ παρὰ φύσιν ψυχῆς κίνησις ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα.

Τῶν δὲ παθῶν τὰ ἀνωτάτω, καθά φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ παθῶν (Gomoll 9) καὶ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ παθῶν, 111 εἶναι γένη τέτταρα, λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, ἡδονήν. δοκεῖ δ' αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ

1–13 Suid. s.v. καθῆκον 5–13 *SVF* iii. 496 14 μέρη αδ p. 344, l. 3 Suid. s.v. πάθος 14–16 *SVF* ii. 828 16–23 *SVF* iii. 412 18–20 *SVF* i. 205 21–23 *SVF* i. 211 23–p. 344, l. 2 *SVF* iii. 456

2 λόγος P: λόγῳ BF ἀπαγορεύει P: ἀπαγορεύειν BF 3 ἢ BF^{pc}: om. $F^{ac}P$ 6 ὑγιείας] ἁγνείας Suid. 10 $τὸ^{1}$ . . . δὲ dg: om. **a** et Suid. 11 ἀποκρίνεσθαι] πυνθάνεσθαι Suid. 16 Post γενν. lac. indicavit Reiskius 18 Post βλαστάνειν ⟨ἃ⟩ add. Wachsmuth 21 τὰ] τῶν Suid. 21–22 καθά . . . $παθῶν^{2}$ om. F^{ac} 24 sq. καθά . . . παθῶν om. F^{ac}

παθῶν· ἥ τε γὰρ φιλαργυρία ὑπόληψίς ἐστι τοῦ τὸ ἀργύριον καλὸν εἶναι, καὶ ἡ μέθη δὲ καὶ ἡ ἀκολασία ὁμοίως καὶ τἄλλα.

Καὶ τὴν μὲν λύπην εἶναι συστολὴν ἄλογον· εἴδη δ' αὐτῆς ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν, ἄχθος, ἐνόχλησιν, ἀνίαν, ὀδύνην, σύγχυσιν. ἔλεον μὲν οὖν εἶναι λύπην ὡς ἐπ' ἀναξίως κακοπαθοῦντι, φθόνον δὲ λύπην ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, ζῆλον δὲ λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ, ζηλοτυπίαν δὲ λύπην ἐπὶ τῷ καὶ ἄλλῳ παρεῖναι ἃ καὶ αὐτὸς ἔχει, ἄχθος δὲ λύπην 112
βαρύνουσαν, ἐνόχλησιν λύπην στενοχωροῦσαν καὶ δυσχωρίαν παρασκευάζουσαν, ἀνίαν λύπην ἐκ διαλογισμῶν μένουσαν ἢ ἐπιτεινομένην, ὀδύνην λύπην ἐπίπονον, σύγχυσιν λύπην ἄλογον, ἀποκναίουσαν καὶ κωλύουσαν τὰ παρόντα συνορᾶν.

Ὁ δὲ φόβος ἐστὶ προσδοκία κακοῦ. εἰς δὲ τὸν φόβον ἀνάγεται καὶ ταῦτα· δεῖμα, ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος, ἀγωνία. δεῖμα μὲν οὖν ἐστι φόβος δέος ἐμποιῶν, αἰσχύνη δὲ φόβος ἀδοξίας, ὄκνος δὲ φόβος μελλούσης ἐνεργείας, ἔκπληξις δὲ φόβος ἐκ φαντασίας ἀσυνήθους πράγματος, θόρυβος δὲ φόβος μετὰ 113
κατεπείξεως φωνῆς, ἀγωνία δὲ ⟨φόβος ἀδήλου πράγματος⟩.

Ἡ δ' ἐπιθυμία ἐστὶν ἄλογος ὄρεξις, ὑφ' ἣν τάττεται καὶ ταῦτα· σπάνις, μῖσος, φιλονεικία, ὀργή, ἔρως, μῆνις, θυμός. ἔστι δ' ἡ μὲν σπάνις ἐπιθυμία τις ἐν ἀποτεύξει καὶ οἷον κεχωρισμένη ἐκ τοῦ πράγματος, τεταμένη δὲ διακενῆς ἐπ' αὐτὸ καὶ σπωμένη· μῖσος δ' ἐστὶν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς εἶναί τινι

1 Suid. s.v. *φιλαργυρία* 3–5 Suid. s.v. *λύπη* 3–12 *SVF* iii. 412 13–18 Suid. s.v. *φόβος*; *SVF* iii. 407 19–345, l. 4 Suid. s.v. *ἐπιθυμία* 19–p. 345, l. 9 *SVF* iii. 396

---

3 Post *ἄλογον* verba *ψυχῆς. διὸ οὐ λυπηθήσεσθαι τὸν σπουδαῖον δεῖ.* add. Suid. s.v. *λύπη* 4 *ἔλεον* om. Suid. s.v. *λύπη* *ἀνίαν* P^{pc}: *ἄνοιαν* BFP^{ac} et Suid. s.v. *πάθος* et *λύπη* 8 *ἃ* dgt: *ὧν* **a** 10 *ἀνίαν* P^{pc}: *ἄνοιαν* BFP^{ac} 12 *ἀποκναίουσαν* P^{pc}: *ἀποκλύουσαν* B 17 *φόβος* dgt: om. **a** 18 *κατεπείξεως* BP: *ἐκπλήξεως* F *ἀγωνία δὲ* d: om. **a** ⟨. . .⟩ Steph.: om. codd. 23 *σπωμένη*] *περισπωμένη* Suid. *κακῶς εἶ. τ.*] *κακῶσαί τινα* Suid.

μετὰ προκοπῆς τινος καὶ παρατάσεως· φιλονεικία δ' ἐπιθυμία τις περὶ αἱρέσεως· ὀργὴ δ' ἐπιθυμία τιμωρίας τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι οὐ προσηκόντως· ἔρως δέ ἐστιν ἐπιθυμία τις οὐχὶ περὶ σπουδαίους· ἔστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον.

114 μῆνις δέ ἐστιν ὀργή τις πεπαλαιωμένη καὶ ἐπίκοτος, ἐπιτηρητικὴ δέ, ὅπερ ἐμφαίνεται διὰ τῶνδε (*Il.* *A* 81 sq.)·

εἴ περ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ.

ὁ δὲ θυμός ἐστιν ὀργὴ ἀρχομένη.

Ἡδονὴ δέ ἐστιν ἄλογος ἔπαρσις ἐφ' αἱρετῷ δοκοῦντι ὑπάρχειν, ὑφ' ἣν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις. κήλησις μὲν οὖν ἐστιν ἡδονὴ δι' ὤτων κατακηλοῦσα· ἐπιχαιρεκακία δὲ ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς· τέρψις δέ, οἷον τρέψις, προτροπή τις ψυχῆς ἐπὶ τὸ ἀνειμένον· διάχυσις δ' ἀνάλυσις ἀρετῆς.

115 Ὡς δὲ λέγεταί τινα ἐπὶ τοῦ σώματος ἀρρωστήματα, οἷον ποδάγρα καὶ ἀρθρίτιδες, οὕτω κἀπὶ τῆς ψυχῆς φιλοδοξία καὶ φιληδονία καὶ τὰ παραπλήσια. τὸ γὰρ ἀρρώστημά ἐστι νόσημα μετ' ἀσθενείας, τὸ δὲ νόσημα οἴησις σφόδρα δοκοῦντος αἱρετοῦ. καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ σώματος εὐεμπτωσίαι τινὲς λέγονται, οἷον κατάρρους καὶ διάρροια, οὕτω κἀπὶ τῆς ψυχῆς εἰσιν εὐκαταφορίαι, οἷον φθονερία, ἐλεημοσύνη, ἔριδες καὶ τὰ παραπλήσια.

116 Εἶναι δὲ καὶ εὐπαθείας φασὶ τρεῖς, χ[illegible] εὐλάβειαν, βούλησιν.

5, 9 Suid. s.v. ἐπιθυμία 10–14 Suid. s.v. ἡδοναί (Adler ii. 553, 13); *SVF* iii. 400 12–13 Suid. s.v. ἐπιχαιρεκακία 15–21 *SVF* iii. 422 17–21 Suid. s.v. ἀρρώστημα νοσήματος διαφέρει 22–p. 346, l. 8 Suid. s.v. εὐπαθεία; *SVF* iii. 431

1 μετὰ . . . παρατάσεως om. F[ac] προκοπῆς FP[pc]: προσκοπῆς BP[ac] et Suid. παρατάσεως F[pc]: παραστάσεως P[pc]: προστάσεως B et Suid. 3 Post τις ⟨καὶ⟩ add. von Arnim οὐχὶ w: οὐχ ἡ α σπουδαίους] σπουδαίου πράγματος Suid. 4 φιλοποιίας Steph.: φιλοπονίας codd. 5 ἐπι∗∗κότος scripsit von Arnim, lac. indicans 11 ὑφ' B: ἐφ' FP 12 κατακηλοῦσα coni. Steph. e Suida: κατακλῶσα codd. 16 ποδάγρα F: ποδάγραι BP 17 παραπλήσια BP: ὅμοια F 19 τοῦ B: om. FP[ac] 21 φθονερία B: φθόνοι FP[pc] ἐλ. om. F ἔριδες FP[pc]: om. B

καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν εἶναι τῇ ἡδονῇ, οὖσαν εὔλογον ἔπαρσιν· τὴν δ' εὐλάβειαν τῷ φόβῳ, οὖσαν εὔλογον ἔκκλισιν. φοβηθήσεσθαι μὲν γὰρ τὸν σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθήσεσθαι δέ. τῇ δ' ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν φασὶν εἶναι τὴν βούλησιν, οὖσαν εὔλογον ὄρεξιν. καθάπερ οὖν ὑπὸ τὰ πρῶτα πάθη πίπτει τινά, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὸ τὰς πρώτας εὐπαθείας· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν βούλησιν εὔνοιαν, εὐμένειαν, ἀσπασμόν, ἀγάπησιν· ὑπὸ δὲ τὴν εὐλάβειαν αἰδῶ, ἁγνείαν· ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν τέρψιν, εὐφροσύνην, εὐθυμίαν.

Φασὶ δὲ καὶ ἀπαθῆ εἶναι τὸν σοφόν, διὰ τὸ ἀνέμπτωτον εἶναι· 117
εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἀπαθῆ τὸν φαῦλον, ἐν ἴσῳ λεγόμενον τῷ σκληρῷ καὶ ἀτέγκτῳ. ἄτυφόν τ' εἶναι τὸν σοφόν· ἴσως γὰρ ἔχειν πρός τε τὸ ἔνδοξον καὶ τὸ ἄδοξον. εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἄτυφον, κατὰ τὸν εἰκαῖον τεταγμένον, ὅς ἐστι φαῦλος. καὶ αὐστηροὺς δέ φασιν εἶναι πάντας τοὺς σπουδαίους τῷ μήτ' αὐτοὺς πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖν μήτε παρ' ἄλλων τὰ πρὸς ἡδονὴν προσδέχεσθαι. καὶ ἄλλον δὲ εἶναι αὐστηρόν, παραπλησίως λεγόμενον τῷ αὐστηρῷ οἴνῳ, ᾧ πρὸς μὲν φαρμακοποιίαν χρῶνται, πρὸς δὲ πρόποσιν οὐ πάνυ.

Ἀκιβδήλους τοὺς σπουδαίους φυλακτικούς τ' εἶναι τοῦ ἐπὶ 118
τὸ βέλτιον αὐτοὺς παριστάνειν, διὰ παρασκευῆς τῆς τὰ φαῦλα μὲν ἀποκρυπτούσης, τὰ δ' ὑπάρχοντα ἀγαθὰ φαίνεσθαι ποιούσης.

9–11 Suid. s.v. *ἀπαθής*; *SVF* iii. 448 11–13 Suid. s.v. *ἀτυφία*; *SVF* iii. 646 13–18 Suid. s.v. *αὐστηρός*; *SVF* iii. 637 19–p. 347, l. 2 Suid. s.v. *ἀκίβδηλον*; *SVF* iii. 647

---

1 *φασὶν* om. F *εἶναι* fr: *εἶναι τῇ λύπῃ* codd.: *εἶ. τ. λ. καὶ* Suid. 2 *εὐλ.* FP: *δειλίαν* B 3 *εὐλαβηθήσεσθαι* F: *εὐλαβήσεσθαι* BP 4 *φασὶν* om. F 5 *πίπτει* FP: *πίπτειν* B 11 *ἴσως* BP: *ἶσον* F 12 *τε* FP: om. B *ἔνδοξον . . . ἄλλον* om. F^{ac} *τὸ*^{2} FP: om. B *ἄλ. ἄ.* FP: *ἄλλας* B 13 *τοῦ εἰκαίου* coni. Reiskius *ὅς*] *ὃ* Suid. *ὅς ἐ. φ.* om. F^{ac} 13–14 *καὶ . . . σπουδαίους* om. F^{ac} 14 *σπ.*] *σοφοὺς καὶ σπ.* Suid. *πρὸς*] *κατὰ* Suid. 14–15 *τῷ . . . ἄλλων* om. B^{ac} 15 *προσδ.* BP^{pc}: *παρέχεσθαι* FP^{ac} 15–20 *τὰ . . . τὰ* om. B, spatio relicto 17 *φαρμακοποιίαν* P: *-ποσίαν* F: *-ποσίας* Suid. 19 *τοῦ* fr: *τοὺς* codd. *ἐπὶ τὸ β.* dgt: *βέλτιόν τι περὶ* FP (B deficit) 20 *αὐτοὺς* Huebnerus: *αὐτῶν* codd. Post *παρασκευῆς* verbum *δυναμένους* add. Suid.

ἀπλάστους ⟨τε⟩· περιῃρηκέναι γὰρ ἐν τῇ φωνῇ τὸ πλάσμα καὶ τῷ εἴδει. ἀπράγμονάς τ' εἶναι· ἐκκλίνειν γὰρ τὸ πράττειν τι παρὰ τὸ καθῆκον. καὶ οἰνωθήσεσθαι μέν, οὐ μεθυσθήσεσθαι δέ. ἔτι δ' οὐδὲ μανήσεσθαι· προσπεσεῖσθαι μέντοι ποτὲ αὐτῷ φαντασίας ἀλλοκότους διὰ μελαγχολίαν ἢ λήρησιν, οὐ κατὰ τὸν τῶν αἱρετῶν λόγον, ἀλλὰ παρὰ φύσιν. οὐδὲ μὴν λυπηθήσεσθαι τὸν σοφόν, διὰ τὸ τὴν λύπην ἄλογον εἶναι συστολὴν τῆς ψυχῆς, ὡς Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ Ἠθικῇ.

119 *Θείους τ' εἶναι· ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς οἱονεὶ θεόν. τὸν δὲ φαῦλον ἄθεον. διττὸν δ' εἶναι τὸν ἄθεον, τόν τ' ἐναντίως τῷ θείῳ λεγόμενον καὶ τὸν ἐξουθενητικὸν τοῦ θείου· ὅπερ οὐκ εἶναι περὶ πάντα φαῦλον. θεοσεβεῖς τε τοὺς σπουδαίους· ἐμπείρους γὰρ εἶναι τῶν περὶ θεοὺς νομίμων· εἶναί τε τὴν εὐσέβειαν ἐπιστήμην θεῶν θεραπείας. ἀλλὰ μὴν καὶ θύσειν αὐτοὺς θεοῖς ἁγνούς θ' ὑπάρχειν· ἐκνεύειν γὰρ τὰ περὶ θεοὺς ἁμαρτήματα. καὶ τοὺς θεοὺς ἄγασθαι αὐτούς· ὁσίους τε γὰρ εἶναι καὶ δικαίους πρὸς τὸ θεῖον. μόνους θ' ἱερέας τοὺς σοφούς· ἐπεσκέφθαι γὰρ περὶ θυσιῶν, ἱδρύσεων, καθαρμῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς οἰκείων.*

120 *Δοκεῖ δ' αὐτοῖς καὶ γονέας σεβήσεσθαι καὶ ἀδελφοὺς ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ μετὰ τοὺς θεούς. φασὶ δὲ καὶ τὴν πρὸς τὰ τέκνα φιλοστοργίαν φυσικὴν εἶναι αὐτοῖς καὶ ἐν φαύλοις μὴ εἶναι. ἀρέσκει τ' αὐτοῖς ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Ἠθικῶν ζητημάτων καὶ Περσαῖος καὶ Ζήνων.*

2–3 *SVF* iii. 649 2–6 Suid. s.v. *ἀπράγμων* 3–6 *SVF* iii. 644 6–8 *SVF* iii. Apollod. 16 9–12 *SVF* iii. 606 9–13 Suid. s.v. *θεῖα* 12–18 *SVF* iii. 608 14–18 Cf. Suid. s.v. *εὐσέβεια* 19–21 *SVF* iii. 731 21–p. 348, l. 7 Suid. s.v. *ἀμπλάκημα* 21–23 *SVF* i. 224=450 21–p. 348, l. 5 *SVF* iii. 527

---

1 *ἀπλάστους* M. Casaub.: *ἀπλάστως* codd. ⟨*τε*⟩ add. Huebnerus 6 *λυπηθήσεσθαι* FP^{pc}: *λυπήσεσθαι* BP^{ac} 7 *τῆς* FP: om. B 10 *εἶναι* FP^{pc}: om. BP^{ac} *θείῳ* P^{pc}: *θεῷ* BFP^{ac} 12 *τε* dg: om. **a** 13 *θεοὺς* P: *θεῶν* BF 17 *τ'* dg: om. **a** 18 *καὶ* et *τοὺς* F: om. BP 22–23 *καθά . . . Ζήνων* om. F

εἰ γὰρ ἀληθὲς ἀληθοῦς μᾶλλον οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ψεῦδος ψεύδους· οὕτως οὐδ' ἀπάτη ἀπάτης, οὐδ' ἁμάρτημα ἁμαρτήματος. καὶ γὰρ ὁ ἑκατὸν σταδίους ἀπέχων Κανώβου καὶ ὁ ἕνα ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν Κανώβῳ· οὕτω καὶ ὁ πλέον καὶ ὁ ἔλαττον ἁμαρτάνων ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ κατορθοῦν. Ἡρακλείδης μέντοι ὁ Ταρσεύς, 121 *Ἀντιπάτρου τοῦ Ταρσέως γνώριμος, καὶ Ἀθηνόδωρος ἄνισά φασι τὰ ἁμαρτήματα.*

Πολιτεύσεσθαί φασι τὸν σοφὸν ἂν μή τι κωλύῃ, ὥς φησι Χρύσιππος ἐν πρώτῳ Περὶ βίων· καὶ γὰρ κακίαν ἐφέξειν καὶ ἐπ' ἀρετὴν παρορμήσειν. καὶ γαμήσειν, ὡς ὁ Ζήνων φησὶν ἐν Πολιτείᾳ, καὶ παιδοποιήσεσθαι. ἔτι τε μὴ δοξάσειν τὸν σοφόν, τουτέστι ψεύδει μὴ συγκαταθήσεσθαι μηδενί. κυνιεῖν τ' αὐτόν· εἶναι γὰρ τὸν κυνισμὸν σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Ἠθικῇ. γεύσεσθαί τε καὶ ἀνθρωπίνων σαρκῶν κατὰ περίστασιν. μόνον τ' ἐλεύθερον, τοὺς δὲ φαύλους δούλους· εἶναι γὰρ τὴν ἐλευθερίαν ἐξουσίαν αὐτοπραγίας, τὴν δὲ δουλείαν στέρησιν αὐτοπραγίας. εἶναι δὲ καὶ ἄλλην δουλείαν τὴν ἐν ὑποτάξει καὶ 122 *τρίτην τὴν ἐν κτήσει τε καὶ ὑποτάξει, ᾗ ἀντιτίθεται ἡ δεσποτεία, φαύλη οὖσα καὶ αὕτη. οὐ μόνον δ' ἐλευθέρους εἶναι τοὺς σοφούς, ἀλλὰ καὶ βασιλέας, τῆς βασιλείας οὔσης ἀρχῆς ἀνυπευθύνου,*

5–7 *SVF* iii. H. 1 8–10 *SVF* iii. 697 9–10 Suid. s.v. *πολιτικός* 10–11 *SVF* i. 270 11 Suid. s.v. *δοξάσαι*; *SVF* i. 54 11–12 *SVF* iii. 549 12–14 *SVF* iii. Apollod. 17 14–15 *SVF* i. 254=iii. 747 15–16 Suid. s.v. *ἐλεύθερος* 15–19 *SVF* iii. 355 15–20 Cf. Suid. s.v. *δοῦλοι* 19–20 Suid. s.v. *βασιλεία* 19–p. 349, l. 4 *SVF* iii. 617

---

1 *ψ. ψ.* FP: transp. B: *ψευδὲς ψευδοῦς* Suid. 3 *ἑκατὸν* BFP^{pc}: *ἐννέα* P^{ac} 4 *ὁ* bis FP^{pc}: om. bis BP^{ac} et Suid. *ἁμαρτάνων*] *ἁμάρτημα* Suid. 8 *πολιτεύσεσθαι* F: *πολιτεύεσθαι* BP 8–9 *ὥς . . . βίων* om. F^{ac} 9 *κακίαν* BP: *ἀκακίαν* F *καὶ* dg: om. **a** 10 *ἐν* F: *ἐν τῇ* BP 12 *συγκαταθήσεσθαι* FP: *-τίθεσθαι* B et Suid. 13 *σύντομον* Steph., collato vi. 104 sup.: *εὔτονον* BP: *εὐσυν τὸν* F 17–18 *καὶ*^{2} . . . *ὑποτ.* om. B *ἀντιτ.* BP: *ἀντιτ. καὶ* F 19 *αὕτη* FP: *αὐτή* B *σοφούς*] *σπουδαίους* Suid. s.v. *δοῦλοι* et *βασιλεία*

*ἥτις περὶ μόνους ἂν τοὺς σοφοὺς συσταίη, καθά φησι Χρύσιππος
ἐν τῷ Περὶ τοῦ κυρίως κεχρῆσθαι Ζήνωνα τοῖς ὀνόμασιν· ἐγνω-
κέναι γάρ φησι δεῖν τὸν ἄρχοντα περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, μηδένα
δὲ τῶν φαύλων ἐπίστασθαι ταῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ ἀρχικοὺς
δικαστικούς τε καὶ ῥητορικοὺς μόνους εἶναι, τῶν δὲ φαύλων
οὐδένα. ἔτι καὶ ἀναμαρτήτους, τῷ ἀπεριπτώτους εἶναι ἁμαρτή-*
123 *ματι. ἀβλαβεῖς τ' εἶναι· οὐ γὰρ ἄλλους βλάπτειν οὔθ' αὑτούς.
ἐλεήμονάς τε μὴ εἶναι συγγνώμην τ' ἔχειν μηδενί· μὴ γὰρ
παριέναι τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλούσας κολάσεις, ἐπεὶ τό γ'
εἴκειν καὶ ὁ ἔλεος αὐτή θ' ἡ ἐπιείκεια οὐδένειά ἐστι ψυχῆς πρὸς
κολάσεις προσποιουμένης χρηστότητα· μηδ' οἴεσθαι σκληροτέρας
αὐτὰς εἶναι. ἔτι γε τὸν σοφὸν οὐδὲν θαυμάζειν τῶν δοκούντων
παραδόξων, οἷον Χαρώνεια καὶ ἀμπώτιδας καὶ πηγὰς θερμῶν
ὑδάτων καὶ πυρὸς ἀναφυσήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ φασι
βιώσεται ὁ σπουδαῖος· κοινωνικὸς γὰρ φύσει καὶ πρακτικός. τὴν
μέντοι ἄσκησιν ἀποδέξεται ὑπὲρ τῆς τοῦ σώματος ὑπομονῆς.*
124 *Εὔξεταί τε, φασίν, ὁ σοφός, αἰτούμενος τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῶν
θεῶν, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ καθηκόντων
καὶ Ἑκάτων ἐν τρίτῳ Περὶ παραδόξων. λέγουσι δὲ καὶ τὴν φιλίαν
ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶναι, διὰ τὴν ὁμοιότητα· φασὶ δ'
αὐτὴν κοινωνίαν τινὰ εἶναι τῶν κατὰ τὸν βίον, χρωμένων ἡμῶν*

4–6 *SVF* iii. 612 6 *SVF* iii. 556 7 *SVF* iii. 588 8–12 *SVF* iii. 641; Suid. s.v. *συγγνώμη* 12–14 *SVF* iii. 642 12–15 Suid. s.v. *ἄμπωτις* 14–15 *SVF* iii. 628 15–16 *SVF* iii. 715 19–p. 350, l. 3 *SVF* iii. 631

1 *συσταίη* restit. Menag. e Suid. s.v. *δοῦλοι*: *σταίη* codd. 1–2 *καθά . . . ὀνόμασιν* om. F[ac] 8 *μὴ γὰρ*] *μηδὲ* Suid. 9 *ἐπι.* post *νόμου* F: ante *ἐκ* BP 10 *εἴκειν* P: *εἶναι* B: *ἥκειν* F *οὐδένεια* coni. Cob.: *οὐδεμία* BF et Suid.: *οὐδεμιᾷ* P: *ἀδυναμία* malit von Arnim 11 *προσποιουμένης* F: *-ποιουμένη* BP et Suid. 12 *εἶναι* BP: *εἶ. τῶν σοφῶν* F *γε* FP: *τε* B *οὐδὲν*] *οὐ δεῖ* Suid. *δοκούντων*] *δοκ. τι* Suid. 13 *ἀμπώτιδας* B: *ἄμπωτιν* F: *ἄμπωτις* P[pc]: *ἀμπώτεις* Suid. 14–15 *φ. β.* F: transp. BP 15 *γὰρ*] *ὢν* Suid. 18–19 *καθά . . . παραδόξων* om. F[ac] 19 *τρίτῳ* co t: *γ̅ι* BP: deficit F[ac] 21 *αὐτὴν* BP[ac]: *αὐτοῖς* FP[pc]

τοῖς φίλοις ὡς ἑαυτοῖς. δι' αὑτόν θ' αἱρετὸν τὸν φίλον ἀποφαίνονται καὶ τὴν πολυφιλίαν ἀγαθόν. ἔν τε τοῖς φαύλοις μὴ εἶναι φιλίαν μηδενί τε τῶν φαύλων φίλον εἶναι. πάντας τε τοὺς ἄφρονας μαίνεσθαι· οὐ γὰρ φρονίμους εἶναι, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἴσην τῇ ἀφροσύνῃ μανίαν πάντα πράττειν.

Πάντα τ' εὖ ποιεῖν τὸν σοφόν, ὡς καὶ πάντα φαμὲν τὰ αὐλή- 125
ματα εὖ αὐλεῖν τὸν Ἰσμηνίαν. καὶ τῶν σοφῶν δὲ πάντα εἶναι· δεδωκέναι γὰρ αὐτοῖς παντελῆ ἐξουσίαν τὸν νόμον. τῶν δὲ φαύλων εἶναί τινα λέγεται, ὃν τρόπον καὶ τῶν ἀδίκων, ἄλλως μὲν τῆς πόλεως, ἄλλως δὲ τῶν χρωμένων φαμέν.

Τὰς δ' ἀρετὰς λέγουσιν ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις καὶ τὸν μίαν ἔχοντα πάσας ἔχειν· εἶναι γὰρ αὐτῶν τὰ θεωρήματα κοινά, καθάπερ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν φησιν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ Φυσικῇ κατὰ τὴν ἀρχαίαν, Ἑκάτων δὲ ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ἀρετῶν (Gomoll 7). *τὸν γὰρ ἐνάρετον θεωρητικόν τ'* 126
εἶναι καὶ πρακτικὸν τῶν ποιητέων. τὰ δὲ ποιητέα καὶ αἱρετέα ἐστὶ καὶ ὑπομενητέα καὶ ἐμμενετέα καὶ ἀπονεμητέα, ὥστ' εἰ τὰ μὲν αἱρετικῶς ποιεῖ, τὰ δ' ὑπομενητικῶς, τὰ δ' ἀπονεμητικῶς, τὰ δ' ἐμμενητικῶς, φρόνιμός τ' ἐστὶ καὶ ἀνδρεῖος καὶ δίκαιος καὶ σώφρων. κεφαλαιοῦσθαί θ' ἑκάστην τῶν ἀρετῶν περί τι ἴδιον κεφάλαιον, οἷον τὴν ἀνδρείαν περὶ τὰ ὑπομενητέα, τὴν φρόνησιν περὶ τὰ ποιητέα καὶ μὴ καὶ οὐδέτερα· ὁμοίως τε καὶ τὰς ἄλλας περὶ τὰ οἰκεῖα τρέπεσθαι. ἕπονται δὲ τῇ μὲν φρονήσει εὐβουλία

3–5 *SVF* iii. 664 6–7 *SVF* iii. 561 7–10 *SVF* iii. 590
11–14 *SVF* iii. Apollod. 15 11–p. 351, l. 3 *SVF* iii. 295 15–p. 351, l. 3 Suid. s.v. ἀρετή (Adler i. 346. 5 et 24)

---

4 φρ. εἶ. F : transp. BP 5 πάντα om. F 6 πάντα² fr : πάντας codd. 8–9 τῶν δ. φ. FP : τὸν δὲ φαῦλον B 9 τῶν ἀδίκων P : τὸν ἄδικον BF : τὸν κεραμικόν coni. von Arnim 13–15 καθάπερ . . . ἀρετῶν om. F^{ac} 16 πρακτικὸν BFP^{ac} : ποιητικὸν P^{pc} τῶν dgt : om. **α** ποιητέων BFP^{ac} : πρακτέων P^{pc} 17 καὶ ἐμμ. post ὑπομ. F : post ἀπον. transp. BP 17 εἰ] εἶναι Suid. 18 αἱρετικῶς F : αἱρετῶς P : αἰτιῶς B ποιεῖ] ποιεῖν Suid. 18–23 τὰ¹ . . . τρέπεσθαι om. B, spatio 6½ linearum relicto 23 εὐβουλία BP : εὐβουλία καὶ φρόνησις F

καὶ σύνεσις, τῇ δὲ σωφροσύνῃ εὐταξία καὶ κοσμιότης, τῇ δὲ δικαιοσύνῃ ἰσότης καὶ εὐγνωμοσύνη, τῇ δὲ ἀνδρείᾳ ἀπαραλλαξία καὶ εὐτονία.

127 *Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς μηδὲν μεταξὺ εἶναι ἀρετῆς καὶ κακίας, τῶν Περιπατητικῶν μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶναι λεγόντων τὴν προκοπήν· ὡς γὰρ δεῖν φασιν ἢ ὀρθὸν εἶναι ξύλον ἢ στρεβλόν, οὕτως ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον, οὔτε δὲ δικαιότερον οὔτ' ἀδικώτερον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ μὴν τὴν ἀρετὴν Χρύσιππος μὲν ἀποβλητήν, Κλεάνθης δὲ ἀναπόβλητον· ὁ μὲν ἀποβλητὴν διὰ μέθην καὶ μελαγχολίαν, ὁ δὲ ἀναπόβλητον διὰ βεβαίους καταλήψεις· καὶ αὐτὴν δι' ⟨αὐτὴν⟩ αἱρετὴν εἶναι. αἰσχυνόμεθα γοῦν ἐφ' οἷς κακῶς πράττομεν, ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν εἰδότες ἀγαθόν. αὐτάρκη τ' εἶναι αὐτὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, καθά φησι Ζήνων καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν καὶ Ἑκάτων ἐν τῷ δευ-*
128 *τέρῳ Περὶ ἀγαθῶν* (Gomoll 3). "*εἰ γάρ,*" *φησίν,* "*αὐτάρκης ἐστὶν ἡ μεγαλοψυχία πρὸς τὸ πάντων ὑπεράνω ποιεῖν, ἔστι δὲ μέρος τῆς ἀρετῆς, αὐτάρκης ἐστὶ καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν καταφρονοῦσα καὶ τῶν δοκούντων ὀχληρῶν.*" *ὁ μέντοι Παναίτιος καὶ Ποσειδώνιος οὐκ αὐτάρκη λέγουσι τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ χρείαν εἶναί φασι καὶ ὑγιείας καὶ χορηγίας καὶ ἰσχύος.*

Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ διὰ παντὸς χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ, ὡς οἱ περὶ Κλεάνθην φασίν· ἀναπόβλητος γάρ ἐστι καὶ πάντοτε τῇ ψυχῇ χρῆται οὔσῃ τελείᾳ ὁ σπουδαῖος. φύσει τε τὸ δίκαιον εἶναι καὶ μὴ θέσει, ὡς καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, καθά φησι

4–8 Suid. s.v. *ἀρετή*; *SVF* iii. 536 8–11 *SVF* i. 568 = iii. 237 9–11 Suid. s.v. *ἀρετή* 11–12 *SVF* iii. 40 13–14 *SVF* i. 187 13–18 *SVF* iii. 49 19–20 Suid. s.v. *ἀρετή* 21–23 *SVF* i. 569 23–p. 352, l. 1 *SVF* iii. 308; Stob. II. vii, p. 94, 7 W.

1 *καὶ*² dgt: om. **a** 2 *δὲ*² P: *τε* BF 4 *μεταξὺ* Suid. s.v. *ἀρετή*: om. F^ac: *μ. τι* BF^pc P: *μέσον* t, quod malit von Arnim 6 *ὀρθὸν . . . στρεβλόν* F: transp. BP et Suid. 7 *δὲ* FP^pc: om. BP^ac 11 *δι'* P: *δὲ* BF ⟨*αὐτὴν*⟩ add. von Arnim 13–15 *καθά . . . ἀγαθῶν* om. F 15–17 *εἰ . . . ἀρετὴ* om. F^ac 17 *τῆς* BF^pc: om. P, spatio relicto *πρὸς εὐ.* om. F 20 *ὑ. . . . χ. . . . ἰ.* F: *ἰ. . . . ὑ. . . . χ.* BP 23 *οὔσῃ τελ.* post *χρ.* F: post *σπουδ.* BP

Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ τοῦ καλοῦ. δοκεῖ δ' αὐτοῖς μηδὲ διὰ 129
τὴν διαφωνίαν ἀφίστασθαι φιλοσοφίας, ἐπεὶ τῷ λόγῳ τούτῳ προλείψειν ὅλον τὸν βίον, ὡς καὶ Ποσειδώνιός φησιν ἐν τοῖς Προτρεπτικοῖς. εὐχρηστεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματά φησιν ὁ Χρύσιππος.

Ἔτι ἀρέσκει αὐτοῖς μηδὲν εἶναι ἡμῖν δίκαιον πρὸς τὰ ἄλλα ζῷα, διὰ τὴν ἀνομοιότητα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ δικαιοσύνης καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ καθήκοντος. καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν τῶν νέων τῶν ἐμφαινόντων διὰ τοῦ εἴδους τὴν πρὸς ἀρετὴν εὐφυΐαν, ὥς φησι Ζήνων ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ βίων καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Ἠθικῇ.

Εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα ἐπιβολὴν φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινό- 130
μενον· καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φιλίας. τὸν γοῦν Θρασωνίδην καίπερ ἐν ἐξουσίᾳ ἔχοντα τὴν ἐρωμένην, διὰ τὸ μισεῖσθαι ἀπέχεσθαι αὐτῆς. εἶναι οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας, ὡς καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ἔρωτός φησι· καὶ μὴ εἶναι ἐπίμεμπτον αὐτόν. εἶναι δὲ καὶ τὴν ὥραν ἄνθος ἀρετῆς.

Βίων δὲ τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ καὶ λογικοῦ, τὸν τρίτον φασὶν αἱρετέον· γεγονέναι γὰρ ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπίτηδες τὸ λογικὸν ζῷον πρὸς θεωρίαν καὶ πρᾶξιν. εὐλόγως τέ φασιν ἐξάξειν ἑαυτὸν τοῦ βίου τὸν σοφὸν καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων, κἂν ἐν σκληροτέρᾳ γένηται ἀλγηδόνι ἢ πηρώσεσιν ἢ νόσοις ἀνιάτοις.

4–5 *SVF* iii. 738 6–8 *SVF* iii. 367 9–10 *SVF* i. 248
9–16 *SVF* iii. 716 13–18 Suid. s.v. *ἔρως* 16–18 *SVF* iii. 718
19–21 *SVF* iii. 687 21–24 *SVF* iii. 757

---

1 *τοῦ* BP: om. F *μηδὲ* scripsit Hicks: *μήτε* codd. *διὰ* BP: om. F 7–8 *καθά . . . καθήκοντος* om. F[ac] 11–12 *καί*[2] . . . *Ἠθ.* om. F 13 *φιλοποιίας* corr. Casaub.: *φιλευποιίας* codd. et Suid. 15 *ἐν . . . ἐρω.*] *ἐξουσίαν ἔχ. τῆς ἐρωμένης* Suid. 16 *καὶ* BP: om. F 17 *ἐπίμεμπτον* P[pc]: *θεόπεμπτον* BFP[ac] 19 *καὶ* bis t: om. bis BP: posterius solum om. F

131 Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ κοινὰς εἶναι τὰς γυναῖκας δεῖν παρὰ τοῖς σοφοῖς, ὥστε τὸν ἐντυχόντα τῇ ἐντυχούσῃ χρῆσθαι, καθά φησι Ζήνων ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ πολιτείας, ἀλλ' ἔτι Διογένης ὁ κυνικὸς καὶ Πλάτων. πάντας τε παῖδας ἐπίσης στέρξομεν πατέρων τρόπον καὶ ἡ ἐπὶ μοιχείᾳ ζηλοτυπία περιαιρεθήσεται. πολιτείαν δ' ἀρίστην τὴν μικτὴν ἔκ τε δημοκρατίας καὶ βασιλείας καὶ ἀριστοκρατίας.

Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἠθικοῖς δόγμασι τοιαῦτα λέγουσι καὶ τούτων πλείω μετὰ τῶν οἰκείων ἀποδείξεων· ταῦτα δ' ὡς ἐν κεφαλαίοις ἡμῖν λελέχθω καὶ στοιχειωδῶς.

132 Τὸν δὲ φυσικὸν λόγον διαιροῦσιν εἴς τε τὸν περὶ σωμάτων τόπον καὶ περὶ ἀρχῶν καὶ στοιχείων καὶ θεῶν καὶ περάτων καὶ τόπου καὶ κενοῦ. καὶ οὕτω μὲν εἰδικῶς, γενικῶς δ' εἰς τρεῖς τόπους, τόν τε περὶ κόσμου καὶ τὸν περὶ τῶν στοιχείων καὶ τρίτον τὸν αἰτιολογικόν.

Τὸν δὲ περὶ τοῦ κόσμου διαιρεῖσθαί φασιν εἰς δύο μέρη. μιᾷ γὰρ σκέψει ἐπικοινωνεῖν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων, καθ' ἣν ζητοῦσι περί τε τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων, οἷον εἰ ὁ ἥλιός ἐστι τηλικοῦτος ἡλίκος φαίνεται, καὶ ὁμοίως εἰ ἡ σελήνη, καὶ περὶ δινήσεως καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις ζητημάτων.
133 ἑτέραν δ' αὐτοῦ σκέψιν εἶναι ἥτις μόνοις τοῖς φυσικοῖς ἐπιβάλλει, καθ' ἣν ζητεῖται ἥ τ' οὐσία αὐτοῦ [καὶ εἰ ὁ ἥλιος καὶ οἱ ἀστέρες ἐξ ὕλης καὶ εἴδους] καὶ εἰ γενητὸς ἢ ἀγένητος καὶ εἰ ἔμψυχος ἢ ἄψυχος καὶ εἰ φθαρτὸς ἢ ἄφθαρτος καὶ εἰ προνοίᾳ διοικεῖται καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. τόν τ' αἰτιολογικὸν εἶναι καὶ αὐτὸν διμερῆ·

1–3 *SVF* i. 269 4 Pl. *Rep.* 457b sqq. 4–6 *SVF* iii. 728 6–7 *SVF* iii. 700 11–13 Suid. s.v. φυσικὸς λόγος

2 ὥστε FP^{pc}: ὡς BP^{ac} καθά BP: ὡς F 3 ἐν^{1} . . . πολιτείας om. F 4 ἀλλ' ἔτι Cob.: ἀλλά τε codd. ἀλλ' . . . Πλάτων secl. Cob. τε παῖδας BP: om. F 12 περάτων BP: τεράτων F 12–13 καὶ τοπ. καὶ κεν.] τοῦ κόσμου καὶ τόπου κενοῦ Suid. 14 τόπους F: τρόπους BP 17 μαθημάτων B^{ac}?, et cf. § 133: μαθηματικῶν B^{pc}FP 22–23 [. . .] dg: om. BF: καὶ εἰ ὁ ἥλιος καὶ εἰ γενητὸς ᾖ ἢ κτλ. P: secl. Huebnerus

μιᾷ δ' αὐτοῦ ἐπισκέψει ἐπικοινωνεῖν τὴν τῶν ἰατρῶν ζήτησιν, καθ' ἣν ζητοῦσι περί τε τοῦ ἡγεμονικοῦ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἐν ψυχῇ γινομένων καὶ περὶ σπερμάτων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων· τοῦ δ' ἑτέρου καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀντιποιεῖσθαι, οἷον πῶς ὁρῶμεν, τίς ἡ αἰτία τῆς κατοπτρικῆς φαντασίας, ὅπως νέφη συνίσταται, βρονταὶ καὶ ἴριδες καὶ ἅλως καὶ κομῆται καὶ τὰ παραπλήσια.

134 *Δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων δύο, τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον. τὸ μὲν οὖν πάσχον εἶναι τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην, τὸ δὲ ποιοῦν τὸν ἐν αὐτῇ λόγον τὸν θεόν· τοῦτον γὰρ ἀΐδιον ὄντα διὰ πάσης αὐτῆς δημιουργεῖν ἕκαστα. τίθησι δὲ τὸ δόγμα τοῦτο Ζήνων μὲν ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ οὐσίας, Κλεάνθης δ' ἐν τῷ Περὶ τῶν ἀτόμων, Χρύσιππος δ' ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φυσικῶν πρὸς τῷ τέλει, Ἀρχέδημος δ' ἐν τῷ Περὶ στοιχείων καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου. διαφέρειν δέ φασιν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα· τὰς μὲν γὰρ εἶναι ἀγενήτους ⟨καὶ⟩ ἀφθάρτους, τὰ δὲ στοιχεῖα κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν φθείρεσθαι. ἀλλὰ καὶ ἀσωμάτους εἶναι τὰς ἀρχὰς καὶ ἀμόρφους, τὰ δὲ μεμορφῶσθαι.*

135 *Σῶμα δ' ἐστίν, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Φυσικῇ, τὸ τριχῇ διαστατόν, εἰς μῆκος, εἰς πλάτος, εἰς βάθος· τοῦτο δὲ καὶ στερεὸν σῶμα καλεῖται. ἐπιφάνεια δ' ἐστὶ σώματος πέρας ἢ τὸ μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχον βάθος δ' οὔ· ταύτην δὲ Ποσειδώνιος ἐν πέμπτῳ Περὶ μετεώρων καὶ κατ' ἐπίνοιαν καὶ καθ' ὑπόστασιν ἀπολείπει. γραμμὴ δ' ἐστὶν ἐπιφανείας πέρας ἢ μῆκος ἀπλατὲς*

5–6 *πῶς . . . ἴριδες* Suid. s.v. *φυσικὸς λόγος* 8–10, 16–18 Suid. s.v. *ἀρχή* 8–13 *SVF* i. 85, i. 493 8–14 *SVF* iii. Arch. 12, ii. 300 15–18 *SVF* ii. 299 19–p. 355, l. 2 *SVF* iii. Apollod. 6 21–24 Suid. s.v. *ἐπιφάνεια* 24–p. 355, l. 1 Suid. s.v. *γραμμή*

---

1 *ἐπισκέψει* Ppc: *σκέψει* BFPac *τῶν* B: om. FP 5 *ἡ* F: om. BP 6 *συνίσταται* w: *-στανται* **a** 12–13 *Κλ. . . . ἀτόμων* om. Fac 14–15 *καὶ . . . λόγου* om. F 16 ⟨*καὶ*⟩ add. Steph. e Suida 17 *ἀσωμάτους* coni. Lipsius e Suida: *σώματα* codd. 19 *ὥς* F: om. BP *ἐν τῇ Φ.* om. F 23 *πέμπτῳ* **a**: *τρίτῳ* tw

ἢ τὸ μῆκος μόνον ἔχον. στιγμὴ δ' ἐστὶ γραμμῆς πέρας, ἥτις ἐστὶ
σημεῖον ἐλάχιστον.

Ἕν τ' εἶναι θεὸν καὶ νοῦν καὶ εἱμαρμένην καὶ Δία· πολλαῖς
136 τ' ἑτέραις ὀνομασίαις προσονομάζεσθαι. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν καθ'
αὑτὸν ὄντα τρέπειν τὴν πᾶσαν οὐσίαν δι' ἀέρος εἰς ὕδωρ· καὶ
ὥσπερ ἐν τῇ γονῇ τὸ σπέρμα περιέχεται, οὕτω καὶ τοῦτον
σπερματικὸν λόγον ὄντα τοῦ κόσμου, τοιόνδε ὑπολείπεσθαι ἐν τῷ
ὑγρῷ, εὐεργὸν αὑτῷ ποιοῦντα τὴν ὕλην πρὸς τὴν τῶν ἑξῆς γένεσιν·
εἶτ' ἀπογεννᾶν πρῶτον τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα,
γῆν. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Ζήνων τ' ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου καὶ
Χρύσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φυσικῶν καὶ Ἀρχέδημος ἔν τινι
Περὶ στοιχείων. ἔστι δὲ στοιχεῖον ἐξ οὗ πρώτου γίνεται τὰ
137 γινόμενα καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀναλύεται. τὰ δὴ τέτταρα στοιχεῖα
εἶναι ὁμοῦ τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην· εἶναι δὲ τὸ μὲν πῦρ τὸ
θερμόν, τὸ δ' ὕδωρ τὸ ὑγρόν, τόν τ' ἀέρα τὸ ψυχρόν, καὶ τὴν γῆν
τὸ ξηρόν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὸ αὐτὸ μέρος.
ἀνωτάτω μὲν οὖν εἶναι τὸ πῦρ, ὃ δὴ αἰθέρα καλεῖσθαι, ἐν ᾧ
πρώτην τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν γεννᾶσθαι, εἶτα τὴν τῶν
πλανωμένων· μεθ' ἣν τὸν ἀέρα, εἶτα τὸ ὕδωρ, ὑποστάθμην δὲ
πάντων τὴν γῆν, μέσην ἁπάντων οὖσαν.

Λέγουσι δὲ κόσμον τριχῶς· αὐτόν τε τὸν θεὸν τὸν ἐκ τῆς
ἁπάσης οὐσίας ἰδίως ποιόν, ὃς δὴ ἄφθαρτός ἐστι καὶ ἀγένητος,

1–2 Suid. s.v. στιγμή   3–10 *SVF* i. 102   3–12 *SVF* ii. 580   12–20 Suid. s.v. στοιχεῖον   19–20 *SVF* i. 105   21–p. 356, l. 8 Suid. s.v. κόσμος   21–p. 356, l. 4 *SVF* ii. 526

3–4 π. τ' ἑ. ὀ. FP: πολλάς τ' ἑτέρας προσονομασίας B   6 οὕτω F: οὕτω δὲ BP   7 τοιόνδε P^pc: τοιοῦδ' FP^ac: τοιοῦτο B   ὑπολείπεσθαι BFP^ac: -λιπέσθαι P^pc   8 αὑτῷ BP: αὐτό F   10–12 λέγει . . . στοιχ.[1] om. F^ac   10 τ' F^pcP: om. B   12 δὲ BP: δέ φασι F   13 γινόμενα FP: γενόμενα B   14 τὴν ἄποιον FP^pc: τινὰ ποιὸν B(P^ac?)   16 τὸ ξ.] ξηράν Suid.   ἔτι BP: om. F   17 ὃ dg (et Menag. e Suida): ὃν α   22 ἁπάσης BP: πάσης F   ἰδίως ποιόν] ἰδιοποιόν Suid., quod huc restituendum censuit Casaub.

δημιουργὸς ὢν τῆς διακοσμήσεως, κατὰ χρόνων ποιὰς περιόδους
ἀναλίσκων εἰς ἑαυτὸν τὴν ἅπασαν οὐσίαν καὶ πάλιν ἐξ ἑαυτοῦ
γεννῶν· καὶ αὐτὴν δὲ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀστέρων κόσμον 138
εἶναι λέγουσι· καὶ τρίτον τὸ συνεστηκὸς ἐξ ἀμφοῖν. καὶ ἔστι κό-
σμος ὁ ἰδίως ποιὸς τῆς τῶν ὅλων οὐσίας ἤ, ὥς φησι Ποσειδώνιος
ἐν τῇ Μετεωρολογικῇ στοιχειώσει, σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ
γῆς καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων ἢ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων
καὶ τῶν ἕνεκα τούτων γεγονότων. οὐρανὸς δέ ἐστιν ἡ ἐσχάτη
περιφέρεια ἐν ᾗ πᾶν ἵδρυται τὸ θεῖον.

Τὸν δὴ κόσμον διοικεῖσθαι κατὰ νοῦν καὶ πρόνοιαν, καθά
φησι Χρύσιππος τ' ἐν τῷ πέμπτῳ Περὶ προνοίας καὶ Ποσειδώνιος
ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ Περὶ θεῶν, εἰς ἅπαν αὐτοῦ μέρος διήκοντος
τοῦ νοῦ, καθάπερ ἐφ' ἡμῶν τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ἤδη δι' ὧν μὲν μᾶλ-
λον, δι' ὧν δὲ ἧττον. δι' ὧν μὲν γὰρ ὡς ἕξις κεχώρηκεν, ὡς 139
διὰ τῶν ὀστῶν καὶ τῶν νεύρων· δι' ὧν δὲ ὡς νοῦς, ὡς διὰ τοῦ
ἡγεμονικοῦ. οὕτω δὴ καὶ τὸν ὅλον κόσμον ζῷον ὄντα καὶ ἔμψυχον
καὶ λογικόν, ἔχειν ἡγεμονικὸν μὲν τὸν αἰθέρα, καθά φησιν Ἀντί-
πατρος ὁ Τύριος ἐν τῷ ὀγδόῳ Περὶ κόσμου. Χρύσιππος δ' ἐν
τῷ πρώτῳ Περὶ προνοίας καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ Περὶ θεῶν τὸν
οὐρανόν φασι τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ κόσμου, Κλεάνθης δὲ τὸν ἥλιον.
ὁ μέντοι Χρύσιππος διαφορώτερον πάλιν τὸ καθαρώτατον τοῦ

8–9 Suid. s.v. οὐρανός 10–13 Suid. s.v. κόσμος 10–p. 357, l. 3 *SVF* ii. 634 18–p. 357, l. 1 *SVF* ii. 644 20 *SVF* i. 499

1 χρόνων] χρόνου Suid. περιόδους FP : περιόδου B 3 τῶν ἀστέρων FP : τ. ἄστρων B : secl. von Arnim 3–7 κόσμον . . . γῆς FP : om. B^{ac} 4 λέγουσι om. B^{pc} 5–7 ὁ . . . γῆς om. B^{pc} 5 ἰδ. π.] ἰδιοποιός Suid., quod maluit Casaub. 7 τούτοις] αὐτοῖς Suid. φύσεων FP : φύσεως B θεῶν] στοιχείων Suid. 10 διοικεῖσθαι B : μὲν οἰκεῖσθαι F : οἰκεῖσθαι P 10–12 καθά . . . θεῶν om. F^{ac} 11 τῷ π. F^{pc} : τοῖς ε̄ BP : τοῖς malit von Arnim 12 τῷ ιγ' F : τοῖς ιγ' BP^{ac} : τρίτῳ d (et Cob.) 14 κεχώρηκεν BP : ἐχώρησε F 16 ὅλον κ. BP : transp. F 17 καθά φ. BP : ὡς φασὶν F 17–19 Ἀντίπ. . . . θεῶν om. F^{ac} 20 φασι om. F^{ac} 21 μέντοι BP : δὲ F καθαρώτατον BP^{ac} : καθαρώτερον FP^{pc}

αἰθέρος ἐν ταὐτῷ, ὃ καὶ πρῶτον θεὸν λέγουσιν αἰσθητικῶς ὥσπερ κεχωρηκέναι διὰ τῶν ἐν ἀέρι καὶ διὰ τῶν ζῴων ἁπάντων καὶ φυτῶν· διὰ δὲ τῆς γῆς αὐτῆς καθ' ἕξιν.

140 *Ἕνα τὸν κόσμον εἶναι καὶ τοῦτον πεπερασμένον, σχῆμ' ἔχοντα σφαιροειδές· πρὸς γὰρ τὴν κίνησιν ἁρμοδιώτατον τὸ τοιοῦτον, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου καὶ οἱ περὶ Ἀντίπατρον ἐν τοῖς περὶ κόσμου. ἔξωθεν δ' αὐτοῦ περικεχυμένον εἶναι τὸ κενὸν ἄπειρον, ὅπερ ἀσώματον εἶναι· ἀσώματον δὲ τὸ οἷόν τε κατέχεσθαι ὑπὸ σωμάτων οὐ κατεχόμενον· ἐν δὲ τῷ κόσμῳ μηδὲν εἶναι κενόν, ἀλλ' ἡνῶσθαι αὐτόν· τοῦτο γὰρ ἀναγκάζειν τὴν τῶν οὐρανίων πρὸς τὰ ἐπίγεια σύμπνοιαν καὶ συντονίαν. φησὶ δὲ περὶ τοῦ κενοῦ Χρύσιππος μὲν ἐν τῷ Περὶ κενοῦ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φυσικῶν τεχνῶν καὶ Ἀπολλοφάνης ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Ἀπολλόδωρος καὶ Ποσειδώνιος ἐν δευτέρῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου.*

141 *Εἶναι δὲ καὶ ταῦτα ἀσώματα ὁμοίως. | ἔτι δὲ καὶ τὸν χρόνον ἀσώματον, διάστημα ὄντα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως. τούτου δὲ τὸν μὲν παρῳχηκότα καὶ τὸν μέλλοντα ἀπείρους, τὸν δὲ ἐνεστῶτα πεπερασμένον. ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον, ἅτε γενητὸν τῷ λόγῳ τῶν δι' αἰσθήσεως νοουμένων, οὗ τε τὰ μέρη φθαρτά ἐστι, καὶ τὸ ὅλον· τὰ δὲ μέρη τοῦ κόσμου φθαρτά· εἰς ἄλληλα γὰρ μεταβάλλει· φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος. καὶ εἴ τι ἐπιδεκτικόν ἐστι τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς, φθαρτόν ἐστι· καὶ ὁ κόσμος δέ· ἐξαυχμοῦται γὰρ καὶ ἐξυδατοῦται.*

4–7 *SVF* iii. Ant. 43 7–10 *SVF* i. 95 7–13 *SVF* ii. 543 12–14 *SVF* i. 404 = iii. Apollod. 5 16–19 *SVF* ii. 520 16–24 Suid. s.v. *χρόνος* 19–24 *SVF* ii. 589

1 Ante *αἰσθ.* lac. indicavit von Arnim 5 *ἁρμ.* FP^{ac}: *ἁρμονιώτατον* BP^{pc} *τοιοῦτον* F: *τοιοῦτο* BP 6–7 *ἐν . . . κόσμου* om. F 6 *πέμπτῳ* B: *ε̅ι̅* P: deficit F: *ι̅ε̅* dett. 8 *ἀσώματον*[1]] *κενὸν* malit von Arnim 12 *φησὶ* FP: *φασὶ* B 12–15 *μὲν . . . λόγου* om. F 16 *ταῦτα*] *τὰ λεκτὰ* malit von Arnim *ἀσώματα* codd.: *σώματα* Hicks, quem vide ad loc. *ὁμοίως* B: *ὅμοια* FP 20 *τῶν* B^{pc}FP: *τῷ* B^{ac} 23 *τὸ* FP: *τοῦ* B 24 *γὰρ* F: *γοῦν* B(P$^{ac?}$) Post *ἐξυδ.* ⟨*φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος*⟩ add. von Arnim

Γίνεσθαι δὲ τὸν κόσμον ὅταν ἐκ πυρὸς ἡ οὐσία τραπῇ δι' ἀέρος 142
εἰς ὑγρότητα, εἶτα τὸ παχυμερὲς αὐτοῦ συστὰν ἀποτελεσθῇ
γῆ, τὸ δὲ λεπτομερὲς ἐξαραιωθῇ, καὶ τοῦτ' ἐπὶ πλέον λεπτυνθὲν
πῦρ ἀπογεννήσῃ. εἶτα κατὰ μίξιν ἐκ τούτων φυτά τε καὶ ζῷα
καὶ τὰ ἄλλα γένη. περὶ δὴ οὖν τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τοῦ
κόσμου φησὶ Ζήνων μὲν ἐν τῷ Περὶ ὅλου, Χρύσιππος δ' ἐν τῷ
πρώτῳ τῶν Φυσικῶν καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ κόσμου
καὶ Κλεάνθης καὶ Ἀντίπατρος ἐν τῷ δεκάτῳ Περὶ κόσμου.
Παναίτιος δ' ἄφθαρτον ἀπεφήνατο τὸν κόσμον.

Ὅτι δὲ καὶ ζῷον ὁ κόσμος καὶ λογικὸν καὶ ἔμψυχον καὶ
νοερὸν καὶ Χρύσιππος ἐν πρώτῳ φησὶν Περὶ προνοίας καὶ Ἀπολ-
λόδωρος [φησιν] ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Ποσειδώνιος· ζῷον μὲν οὕτως 143
ὄντα, οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικήν. τὸ γὰρ ζῷον τοῦ μὴ ζῴου
κρεῖττον· οὐδὲν δὲ τοῦ κόσμου κρεῖττον· ζῷον ἄρ' ὁ κόσμος.
ἔμψυχον δέ, ὡς δῆλον ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ἐκεῖθεν οὔσης
ἀποσπάσματος. Βόηθος δέ φησιν οὐκ εἶναι ζῷον τὸν κόσμον.
ὅτι θ' εἷς ἐστι Ζήνων φησὶν ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου καὶ Χρύσιππος
καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ
τοῦ Φυσικοῦ λόγου. τὸ δὲ πᾶν λέγεται, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος,
ὅ τε κόσμος καὶ καθ' ἕτερον τρόπον τὸ ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ
ἔξωθεν κενοῦ σύστημα. ὁ μὲν οὖν κόσμος πεπερασμένος ἐστί,
τὸ δὲ κενὸν ἄπειρον.

1–7 *SVF* i. 102, ii. 581 5–8 *SVF* iii. Ant. 45 10–13 *SVF* iii. Apollod. 10 10–16 *SVF* ii. 633 16 *SVF* iii. B. 6 17 *SVF* i. 97 = ii. 531 17–18 *SVF* iii. Apollod. 11 19–p. 360, l. 7 Suid. s.v. *πᾶν* 19–22 *SVF* iii. Apollod. 9

2 *ὑγρότητα* B: *ὑγρὸν* FP 3 *ἐξαραιωθῇ* BFP^{ac}: *ἐξαερωθῇ* P^{pc} 4 *καὶ* F: om. BP 5 *γεν.* F: *γεν. τε* BP 6 *μὲν* BP: om. F *Χρ. δ'* BP: *καὶ Χρ.* F 6–7 *δ' . . . Φυσ.* om. F 7 *πρ.*[2] BP: *τῷ* F 8 *καὶ*[1] *. . . κόσμου* om. F 11 *πρώτῳ* BP: *τῷ* F *φησὶν* BP: om. F 11 *καὶ*[2] . . . 12 *Ποσ.* om. F 12 [*φησιν*] secl. Cob. 14 *οὐδὲν . . . κρεῖττον* om. F^{ac} 17–19 *Ζήνων . . . λόγου* om. F^{ac} 17 *Ζήνων* F^{pc}: *Ζ. τε* BP 20 *καὶ*[2] BP: *καὶ καθέτερον σύστημα* F 21 *σύστημα* FP^{pc}: *συστήματος* BP^{ac}

144 Τῶν δ' ἄστρων τὰ μὲν ἀπλανῆ συμπεριφέρεσθαι τῷ ὅλῳ οὐρανῷ, τὰ δὲ πλανώμενα κατ' ἰδίας κινεῖσθαι κινήσεις. τὸν δ' ἥλιον λοξὴν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου· ὁμοίως καὶ τὴν σελήνην ἑλικοειδῆ. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἥλιον εἰλικρινὲς πῦρ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ ἑβδόμῳ Περὶ μετεώρων· καὶ μείζονα τῆς γῆς, ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ ἕκτῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου· ἀλλὰ καὶ σφαιροειδῆ, ὡς οἱ περὶ αὐτὸν τοῦτόν φασιν, ἀναλόγως τῷ κόσμῳ. πῦρ μὲν οὖν εἶναι, ὅτι τὰ πυρὸς πάντα ποιεῖ· μείζω δὲ τῆς γῆς τῷ πᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ φωτίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. καὶ τὸ τὴν γῆν δὲ κωνοειδῆ σκιὰν ἀποτελεῖν τὸ μείζονα εἶναι σημαίνει· πάντοθεν δὲ βλέπεσθαι διὰ τὸ μέγεθος.

145 Γεωδεστέραν δὲ τὴν σελήνην, ἅτε καὶ προσγειοτέραν οὖσαν. τρέφεσθαι δὲ τὰ ἔμπυρα ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα, τὸν μὲν ἥλιον ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης νοερὸν ὄντα ἄναμμα· τὴν δὲ σελήνην ἐκ ποτίμων ὑδάτων, ἀερομιγῆ τυγχάνουσαν καὶ πρόσγειον οὖσαν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ ἕκτῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου· τὰ δ' ἄλλα ἀπὸ τῆς γῆς. δοκεῖ δ' αὐτοῖς σφαιροειδῆ εἶναι καὶ τὰ ἄστρα καὶ τὴν γῆν ἀκίνητον οὖσαν. τὴν δὲ σελήνην οὐκ ἴδιον ἔχειν φῶς, ἀλλὰ παρ' ἡλίου λαμβάνειν ἐπιλαμπομένην.

Ἐκλείπειν δὲ τὸν μὲν ἥλιον ἐπιπροσθούσης αὐτῷ σελήνης κατὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος, ὡς Ζήνων ἀναγράφει ἐν τῷ Περὶ τοῦ
146 ὅλου. φαίνεται γὰρ ὑπερχομένη ταῖς συνόδοις καὶ ἀποκρύπτουσα αὐτὸν καὶ πάλιν παραλλάττουσα· γνωρίζεται δὲ τοῦτο διὰ λεκάνης ὕδωρ ἐχούσης. τὴν δὲ σελήνην ἐμπίπτουσαν εἰς τὸ τῆς γῆς

1–25 *SVF* ii. 650   21–p. 360, l. 6 *SVF* i. 119   25–p. 360, l. 7 *SVF* ii. 678

2 κ. κ. F: transp. BP   4 καὶ dgt: τε **a**   5–6 ἐν . . . μετ. om. F   5 τῷ dgt co: om. BP   ἑβδ. B: ιζ' P   6–7 ὡς . . . λόγου om. F   6 ἕκτῳ scripsit Huebnerus, cf. § 145: ις' codd.   7 ἀλλὰ BP: om. F   10 τὸ] τῷ Suid.   ἀποτελεῖν] ἐπιβάλλειν Suid.   15 τῆς dgt: om. **a**   νοερὸν] νωθρὸν Suid.   17 ὡς . . . λόγου om. F   ὡς ὁ t: om. BP^ac: ὡς P^pc   18 τῆς P^pc: om. BFP^ac   22–23 ὡς . . . ὅλου om. F   22 τοῦ B: om. P   23 Post ὑπερχομένη ⟨ἐν⟩ add. Cob.   ἀποκρύπτουσα FP: ὑπο- B

σκίασμα· ὅθεν καὶ ταῖς πανσελήνοις ἐκλείπειν μόναις, καίπερ κατὰ διάμετρον ἱσταμένην κατὰ μῆνα τῷ ἡλίῳ, ὅτι κατὰ λοξοῦ ὡς πρὸς τὸν ἥλιον κινουμένη παραλλάττει τῷ πλάτει, ἢ βορειοτέρα ἢ νοτιωτέρα γινομένη. ὅταν μέντοι τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸν ἡλιακὸν καὶ τὸν διὰ μέσων γένηται, εἶτα διαμετρήσῃ τὸν ἥλιον, τότ' ἐκλείπει· γίνεται δὲ τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸν διὰ μέσων ἐν χηλαῖς καὶ σκορπίῳ καὶ κριῷ καὶ ταύρῳ, ὡς οἱ περὶ τὸν Ποσειδώνιον.

Θεὸν δ' εἶναι ζῷον ἀθάνατον, λογικόν, τέλειον ἢ νοερὸν ἐν 147 εὐδαιμονίᾳ, κακοῦ παντὸς ἀνεπίδεκτον, προνοητικὸν κόσμου τε καὶ τῶν ἐν κόσμῳ· μὴ εἶναι μέντοι ἀνθρωπόμορφον. εἶναι δὲ τὸν μὲν δημιουργὸν τῶν ὅλων καὶ ὥσπερ πατέρα πάντων κοινῶς τε καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ διῆκον διὰ πάντων, ὃ πολλαῖς προσηγορίαις προσονομάζεται κατὰ τὰς δυνάμεις. Δία μὲν γάρ φασι δι' ὃν τὰ πάντα, Ζῆνα δὲ καλοῦσι παρ' ὅσον τοῦ ζῆν αἴτιός ἐστιν ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν, Ἀθηνᾶν δὲ κατὰ τὴν εἰς αἰθέρα διάτασιν τοῦ ἡγεμονικοῦ αὐτοῦ, Ἥραν δὲ κατὰ τὴν εἰς ἀέρα, καὶ Ἥφαιστον κατὰ τὴν εἰς τὸ τεχνικὸν πῦρ, καὶ Ποσειδῶνα κατὰ τὴν εἰς τὸ ὑγρόν, καὶ Δήμητραν κατὰ τὴν εἰς γῆν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας προσηγορίας ἐχόμενοί τινος οἰκειότητος ἀπέδοσαν.

Οὐσίαν δὲ θεοῦ Ζήνων μέν φησι τὸν ὅλον κόσμον καὶ τὸν 148 οὐρανόν, ὁμοίως δὲ καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ θεῶν καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ θεῶν. καὶ Ἀντίπατρος ἐν ἑβδόμῳ

9–14 Suid. s.v. *θεός* 9–20 *SVF* ii. 1021 21 *SVF* i. 163
21–22 *SVF* ii. 1022 21–p. 361, l. 1 *SVF* iii. Ant. 44

---

1 *σκίασμα*] *ἀποσκίασμα* Suid. *μόναις* $\mathrm{P^{pc}}$: *μόνον* F: *μῆνα* $\mathrm{BP^{ac}}$ 2–4 *ὅτι . . . γινομένη* FP: *μὲν ἢ* B 6 *γίνεται . . . μέσων* om. $\mathrm{F^{ac}}$ *γίνεται* $\mathrm{BF^{pc}P^{ac}}$: *κεῖται* $\mathrm{P^{pc}}$ *τὸν διὰ μέσων* dw co: *τῶν διὰ μέσων* $\mathrm{BF^{pc}}$: *τὸν μέσον* $\mathrm{P^{ac}}$ 9 *τέλειον* BP: om. F 10 *παντὸς* $\mathrm{BF^{pc}P^{ac}}$: *τινὸς* $\mathrm{P^{pc}}$ 12 *καὶ ὥσπερ* B: *ὥσπερ καὶ* $\mathrm{FP^{pc}}$: *ὥσπερ* $\mathrm{P^{ac}}$ *τε* fr: *δὲ* codd. 15 *Ζῆνα δὲ* F: *καὶ Ζ.* BP 16 *εἰς* FP: om. B *αἰθέρα* BP: *ἀέρα ἤτοι αἰθέρα* F 17 *τοῦ ἡ. αὐ.* BP: om. F 21 *Ζ. μ. φ.* dg: *Ζ. δέ φησι* BP: *φ. Ζ.* F 22–p. 361, l. 1 *καὶ*[2] *. . . οὐσίαν* om. $\mathrm{F^{ac}}$ 23 *πρώτῳ* P: *α̅ι̅* B: *ι̅α̅* F

Περὶ κόσμου ἀεροειδῆ φησιν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν· Βόηθος δὲ ἐν τῇ Περὶ φύσεως οὐσίαν θεοῦ τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν. φύσιν δὲ ποτὲ μὲν ἀποφαίνονται τὴν συνέχουσαν τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ τὴν φύουσαν τὰ ἐπὶ γῆς. ἔστι δὲ φύσις ἕξις ἐξ αὑτῆς κινουμένη κατὰ σπερματικοὺς λόγους ἀποτελοῦσά τε καὶ συνέχουσα τὰ ἐξ αὑτῆς ἐν ὡρισμένοις χρόνοις καὶ τοιαῦτα δρῶσα ἀφ' οἵων ἀπεκρίθη.

149 *ταύτην δὲ καὶ τοῦ συμφέροντος στοχάζεσθαι καὶ ἡδονῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας. καθ' εἱμαρμένην δέ φασι τὰ πάντα γίνεσθαι Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ εἱμαρμένης καὶ Ποσειδώνιος ἐν δευτέρῳ Περὶ εἱμαρμένης καὶ Ζήνων, Βόηθος δ' ἐν πρώτῳ Περὶ εἱμαρμένης. ἔστι δ' εἱμαρμένη αἰτία τῶν ὄντων εἰρομένη ἢ λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διεξάγεται. καὶ μὴν καὶ μαντικὴν ὑφεστάναι πᾶσάν φασιν, εἰ καὶ πρόνοιαν εἶναι· καὶ αὐτὴν καὶ τέχνην ἀποφαίνουσι διά τινας ἐκβάσεις, ὥς φησι Ζήνων τε καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ μαντικῆς καὶ Ἀθηνόδωρος καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ δυοδεκάτῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ Περὶ μαντικῆς. ὁ μὲν γὰρ Παναίτιος ἀνυπόστατον αὐτήν φησιν.*

150 *Οὐσίαν δέ φασι τῶν ὄντων ἁπάντων τὴν πρώτην ὕλην, ὡς καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φυσικῶν καὶ Ζήνων. ὕλη δέ ἐστιν ἐξ ἧς ὁτιδηποτοῦν γίνεται. καλεῖται δὲ διχῶς, οὐσία τε καὶ ὕλη, ἥ τε τῶν πάντων καὶ ἡ τῶν ἐπὶ μέρους. ἡ μὲν οὖν τῶν ὅλων οὔτε πλείων οὔτ' ἐλάττων γίνεται, ἡ δὲ τῶν ἐπὶ μέρους ⟨καὶ πλείων*

1–2 *SVF* iii. *B.* 3 2–8 Suid. s.v. *φύσις*; *SVF* ii. 1132 8–11 *SVF* iii. *B.* 5 8–12 *SVF* i. 175 = ii. 915 11–12 Suid. s.v. *εἱμαρμένη* 12–14 *SVF* i. 174 12–15 *SVF* ii. 1191 19–23 *SVF* i. 87 = ii. 316

1 *ἀεροειδῆ* F^{pc}P: *ἀέρος δὴ* B *ἐν . . . φύσεως* om. F 7 *καὶ*^{2} dg: om. **a** 8 *τοῦ ἀν.*] *οὐρανοῦ* Suid. *φασι* fr: *φησι* **a** 9–10 *καὶ . . . Ζήνων* om. F 10–11 *ἐν*^{2} *. . . εἱμ.* BP: *φησι* F 11 *ὄντων* dg: *νόμων* **a**: *ὅλων* Suid. 13 *μαντικὴν* BP: *μαγικὴν* F *π. φ.* F: transp. BP *εἰ* B: *ἢ* FP *καὶ*^{2} B: om. FP 14–15 *ὥς . . . μαντικῆς* om. F^{ac} 15 *τ. δ.* F^{pc}P: *τοῖς δύο* B 16 *δυοδ.* codd.: *δευτέρῳ* Cob. 16–17 *τ. π.* dgtF^{pc}: *τοῖς ε̄* BP 19–20 *ὡς . . . Z.* om. F 21 *ὁτιδηποτοῦν* dg: *ὁδηποτοῦν* **a** 23 sq. Lac. indicavit t, suppl. Steph.

καὶ ἐλάττων⟩. σῶμα δέ ἐστι κατ' αὐτοὺς ἡ οὐσία, καὶ πεπερασμένη καθά φησιν Ἀντίπατρος ἐν δευτέρῳ Περὶ οὐσίας καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Φυσικῇ. καὶ παθητὴ δέ ἐστιν, ὡς ὁ αὐτός φησιν· εἰ γὰρ ἦν ἄτρεπτος, οὐκ ἂν τὰ γινόμενα ἐξ αὐτῆς ἐγίνετο· ἔνθεν κἀκ⟨ολουθ⟩εῖν ὡς ἥ τε τομὴ εἰς ἄπειρόν ἐστιν. (ἣν ἄπειρον ⟨οὐκ εἰς ἄπειρόν⟩ φησιν ὁ Χρύσιππος· οὐ γάρ ἐστί τι ἄπειρον, εἰς ὃ γίνεται ἡ τομή. ἀλλ' ἀκατάληκτός ἐστι.)

Καὶ τὰς κράσεις δὲ διόλου γίνεσθαι, καθά φησιν ὁ Χρύσιππος 151
ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Φυσικῶν, καὶ μὴ κατὰ περιγραφὴν καὶ παράθεσιν· καὶ γὰρ εἰς πέλαγος ὀλίγος οἶνος βληθεὶς ἐπὶ ποσὸν ἀντιπαρεκταθήσεται, εἶτα συμφθαρήσεται.

Φασὶ δ' εἶναι καί τινας δαίμονας ἀνθρώπων συμπάθειαν ἔχοντας, ἐπόπτας τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων· καὶ ἥρωας τὰς ὑπολελειμμένας τῶν σπουδαίων ψυχάς.

Τῶν δ' ἐν ἀέρι γινομένων χειμῶνα μὲν εἶναί φασι τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα κατεψυγμένον διὰ τὴν τοῦ ἡλίου πρόσω ἄφοδον, ἔαρ δὲ τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πορείαν. θέρος δὲ 152
τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα καταθαλπόμενον τῇ τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον πορείᾳ, μετόπωρον δὲ τῇ παλινδρομίᾳ τοῦ ἡλίου ἀφ' ἡμῶν γίνεσθαι. ⟨τοὺς δ' ἀνέμους ἀέρος εἶναι ῥύσεις· παραλλαττούσας δὲ τὰς ἐπωνυμίας γίνεσθαι⟩ παρὰ τοὺς τόπους ἀφ' ὧν ῥέουσι. τῆς δὲ γενέσεως αὐτῶν αἴτιον γίνεσθαι τὸν ἥλιον ἐξατμίζοντα τὰ νέφη. ἶριν δ' εἶναι αὐγὰς ἀφ' ὑγρῶν νεφῶν ἀνακεκλασμένας ἤ, ὡς

1–2 *SVF* iii. Ant. 32 1–5 *SVF* iii. Apollod. 4 3–8 *SVF* ii. 482 8–11 *SVF* ii. 479 12 Suid. s.v. δαίμονα 12–14 *SVF* ii. 1102 15–16 Suid. s.v. χειμών 15–19 *SVF* ii. 693 17–19 Suid. s.v. θέρος 19 Suid. s.v. φθινόπωρον 20–23 *SVF* ii. 698 23–p. 363, l. 4 Suid. s.v. ἶρις 23–p. 363, l. 7 *SVF* ii. 692

2–3 καὶ . . . Φυσ. om. F 5 κἀκ⟨ολουθ⟩εῖν coni. von Arnim: κἀκεῖνος BP: κἀκείνως F: κἀκεῖνο dg 6 ⟨. . .⟩ suppl. von Arnim 9 περιγραφὴν BP: γραφὴν F 12 καί τινας dgt: transp. **α** 13 ἀνθρωπείων FP: ἀνθρωπίνων B 15 γινομένων BP: γενομένων F 20–21 Lac. indicaverunt et Casaub. et Menag., suppl. von Arnim ex Aëtio. 21 τόπους BP: τρόπους F 22 γίνεσθαι BP: γενέσθαι F 23 ἀφ' BP: ἐξ F

*Ποσειδώνιός φησιν ἐν τῇ Μετεωρολογικῇ, ἔμφασιν ἡλίου τμή-
ματος ἢ σελήνης ἐν νέφει δεδροσισμένῳ κοίλῳ καὶ συνεχεῖ πρὸς
φαντασίαν, ὡς ἐν κατόπτρῳ φανταζομένην κατὰ κύκλου περι-
φέρειαν. κομήτας δὲ καὶ πωγωνίας καὶ λαμπαδίας πυρὰ εἶναι
ὑφεστῶτα πάχους ἀέρος εἰς τὸν αἰθερώδη τόπον ἀνενεχθέντος.*
153 *σέλας δὲ πυρὸς ἀθρόου ἔξαψιν ἐν ἀέρι φερομένου ταχέως καὶ
φαντασίαν μήκους ἐμφαίνοντος. ὑετὸν δ' ἐκ νέφους μεταβολὴν εἰς
ὕδωρ, ἐπειδὰν ἢ ἐκ γῆς ἢ ἐκ θαλάττης ἀνενεχθεῖσα ὑγρασία ὑφ'
ἡλίου [καὶ] μὴ τυγχάνῃ κατεργασίας· καταψυχθὲν δὲ τοῦτο
πάχνην καλεῖσθαι. χάλαζαν δὲ νέφος πεπηγός, ὑπὸ πνεύματος
διαθρυφθέν· χιόνα δ' ὑγρὸν ἐκ νέφους πεπηγότος, ὡς Ποσειδώνιος
ἐν τῷ ὀγδόῳ τοῦ Φυσικοῦ λόγου· ἀστραπὴν δ' ἔξαψιν νεφῶν
παρατριβομένων ἢ ῥηγνυμένων ὑπὸ πνεύματος, ὡς Ζήνων ἐν τῷ
Περὶ τοῦ ὅλου· βροντὴν δὲ τὸν τούτων ψόφον ἐκ παρατρίψεως ἢ*
154 *ῥήξεως· κεραυνὸν δ' ἔξαψιν σφοδρὰν μετὰ πολλῆς βίας πί-
πτουσαν ἐπὶ γῆς, νεφῶν παρατριβομένων ἢ ῥηγνυμένων ὑπὸ πνεύ-
ματος. οἱ δὲ συστροφὴν πυρώδους ἀέρος βιαίως καταφερομένην.
τυφῶνα δὲ κεραυνὸν πολύν, βίαιον καὶ πνευματώδη ἢ πνεῦμα
καπνῶδες ἐρρωγότος νέφους· πρηστῆρα ⟨δὲ⟩ νέφος περισχισθὲν
πυρὶ μετὰ πνεύματος. ⟨σεισμοὺς δὲ γίνεσθαι ῥυέντος πνεύματος⟩*

4–7 Suid. s.v. *κομῆται* 7–9 Suid. s.v. *ὑετός* 7–11 *SVF* ii. 702 8–9 Suid. s.v. *πάχνη* 11 Suid. s.v. *χιών* 12–13 Suid. s.v. *ἀστραπή* 12–16 *SVF* i. 117 12–20 *SVF* ii. 704 14–15 Suid. s.v. *βροντή* 15–17 Suid. s.v. *κεραυνός* 18–19 Suid. s.v. *τυφών* 19–20 Suid. s.v. *πρηστήρ*

---

3 *ἐν* dgt: *ἂν* **a** 4 *καὶ λ.* FP: om. B 5 *ὑφεστῶτα* BFP^{pc}: *ἐφεστῶτα* P^{ac} 6 *φερ.*] *περιφερ.* Suid. 8 *ἢ*^{1} P: *ᾗ* BF *ὑφ'* BFP^{ac}: *ἀφ'* P^{pc} 9 [*καὶ*] **a**: om. dg *τυγχάνῃ* P^{pc} (-*ει* P^{ac}?): *τυγχάνον* BF *τ. κ.*] *κατεργασθῇ* Suid. *καταψυχθὲν* dgt: *καταψυχὲν* B: *κατέψυχε* F: *καταψυχεῖν* P^{ac} 13–14 *ὡς . . . ὅλου* om. F 15 *δ'* FP^{pc}: om. BP^{ac} *βίας* dgt: *β. καὶ* **a** 16 *ὑπὸ πν.* F: om. BP 18 *δὲ* dg: *δὲ καὶ* t: om. **a** *π., β.* dgt: transp. **a** 19 *ἐρρωγότος* FP^{pc}: *ἐρρωτος ἀπό* BP^{ac} ⟨*δὲ*⟩ add. Hicks *περισχισθὲν* B: *περιχυθὲν* FP^{pc} 20 Post *πν.* *βαιοτάτου* add. Suid. Lacunam indicaverunt dett. nonnulli et Aldobrandinus, suppl. Menag. e Suid. s.v. *σεισμός*.

εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς ἢ καθειρχθέντος πνεύματος ἐν τῇ γῇ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ· εἶναι δ' αὐτῶν τοὺς μὲν σεισματίας, τοὺς δὲ χασματίας, τοὺς δὲ κλιματίας, τοὺς δὲ βρασματίας.

Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ τὴν διακόσμησιν ὧδε ἔχειν· μέσην τὴν 155 γῆν κέντρου λόγον ἐπέχουσαν, μεθ' ἣν τὸ ὕδωρ σφαιροειδές, ἔχον τὸ αὐτὸ κέντρον τῇ γῇ, ὥστε τὴν γῆν ἐν ὕδατι εἶναι· μετὰ τὸ ὕδωρ δ' ἀέρα ἐσφαιρωμένον. κύκλους δ' εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ πέντε, ὧν πρῶτον ἀρκτικὸν ἀεὶ φαινόμενον, δεύτερον τροπικὸν θερινόν, τρίτον ἰσημερινόν, τέταρτον χειμερινὸν τροπικόν, πέμπτον ἀνταρκτικὸν ἀφανῆ. λέγονται δὲ παράλληλοι καθότι οὐ συννεύουσιν εἰς ἀλλήλους· γράφονται μέντοι περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον. ὁ δὲ ζωδιακὸς λοξός ἐστιν, ὡς ἐπιὼν τοὺς παραλλήλους. ζῶναί τ' ἐπὶ τῆς γῆς εἰσι πέντε· πρώτη βόρειος [καὶ] ὑπὲρ τὸν ἀρκτικὸν 156 κύκλον, ἀοίκητος διὰ ψῦχος· δευτέρα εὔκρατος· τρίτη ἀοίκητος ὑπὸ καυμάτων, ἡ διακεκαυμένη καλουμένη· τετάρτη ἡ ἀντεύκρατος· πέμπτη νότιος, ἀοίκητος διὰ ψῦχος.

Δοκεῖ δ' αὐτοῖς τὴν μὲν φύσιν εἶναι πῦρ τεχνικόν, ὁδῷ βαδίζον εἰς γένεσιν, ὅπερ ἐστὶ πνεῦμα πυροειδὲς καὶ τεχνοειδές· τὴν δὲ ψυχὴν αἰσθητικὴν ⟨φύσιν⟩. ταύτην δ' εἶναι τὸ συμφυὲς ἡμῖν πνεῦμα· διὸ καὶ σῶμα εἶναι καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐπιμένειν· φθαρτὴν δ' ὑπάρχειν, τὴν δὲ τῶν ὅλων ἄφθαρτον, ἧς μέρη εἶναι

1–4 Suid. s.v. σεισμός 5–8 *SVF* ii. 558 5–9 Suid. s.v. διακόσμησις 8–13 *SVF* ii. 651 9–13 Suid. s.v. κύκλοι 13–17 Cf. Suid. s.v. ζῶναι; *SVF* ii. 649 18–19 *SVF* i. 171 18–p. 365, l. 1 *SVF* ii. 774

---

1 εἰς FP: εἰ B πν. del. Cob. 2 καθά . . . ὀγδόῃ om. F 3 κλιματίας coni. Schneider: καυματίας FP^{pc}: καιματίας B: κυματίας wq co (P^{ac}?) 6 ἐπέχουσαν (B^{ac}?) FP: ἀπ- B^{pc} 7 κέντρον] σχῆμα Suid. 10 τέτ. FP: τέτ. δὲ B 11 παράλληλοι BP^{ac}: πάντα ἄλληλοι FP^{pc} 12 τὸ αὐ. κ. BFP^{ac}: τὸν αὐτὸν πόλον P^{pc} 13 ἐπιὼν F: ἐπιὸς BP ἐπ. τ. π.] αἴτιος τοῖς παραλλήλοις Suid. 14 [καὶ] **α**: om. wq co et Suid. 16 καυμάτων codd.: καύματος von Arnim 20 ⟨φύσιν⟩ add. von Arnim 22 ὑπ. BP: εἶναι F μέρη FP: μέλη B

157 *τὰς ἐν τοῖς ζῴοις. Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς καὶ Ἀντίπατρος ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς καὶ Ποσειδώνιος πνεῦμα ἔνθερμον εἶναι τὴν ψυχήν· τούτῳ γὰρ ἡμᾶς εἶναι ἔμπνους καὶ ὑπὸ τούτου κινεῖσθαι. Κλεάνθης μὲν οὖν πάσας ἐπιδιαμένειν μέχρι ⟨τῆς⟩ ἐκπυρώσεως, Χρύσιππος δὲ τὰς τῶν σοφῶν μόνων.*

Μέρη δὲ ψυχῆς λέγουσιν ὀκτώ, τὰς πέντε αἰσθήσεις καὶ τοὺς ἐν ἡμῖν σπερματικοὺς λόγους καὶ τὸ φωνητικὸν καὶ τὸ λογιστικόν. ὁρᾶν δὲ τοῦ μεταξὺ τῆς ὁράσεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου φωτὸς ἐντεινομένου κωνοειδῶς, καθά φησι Χρύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν Φυσικῶν καὶ Ἀπολλόδωρος. γίνεσθαι μέντοι τὸ κωνοειδὲς τοῦ ἀέρος πρὸς τῇ ὄψει, τὴν δὲ βάσιν πρὸς τῷ ὁρωμένῳ· ὡς διὰ βακτηρίας οὖν τοῦ ταθέντος ἀέρος τὸ βλεπόμενον ἀναγγέλλεσθαι.

158 *Ἀκούειν δὲ τοῦ μεταξὺ τοῦ φωνοῦντος καὶ τοῦ ἀκούοντος ἀέρος πληττομένου σφαιροειδῶς, εἶτα κυματουμένου καὶ ταῖς ἀκοαῖς προσπίπτοντος, ὡς κυματοῦται τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδωρ κατὰ κύκλους ὑπὸ τοῦ ἐμβληθέντος λίθου. τὸν δὲ ὕπνον γίνεσθαι ἐκλυομένου τοῦ αἰσθητικοῦ τόνου περὶ τὸ ἡγεμονικόν. αἰτίας δὲ τῶν παθῶν ἀπολείπουσι τὰς περὶ τὸ πνεῦμα τροπάς.*

Σπέρμα δὲ λέγουσιν εἶναι τὸ οἷόν τε γεννᾶν τοιαῦτ' ἀφ' οἷου καὶ αὐτὸ ἀπεκρίθη· ἀνθρώπου δὲ σπέρμα, ὃ μεθίησιν ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὑγροῦ, συγκιρνᾶσθαι τοῖς τῆς ψυχῆς μέρεσι κατὰ μιγμὸν
159 *τοῦ τῶν προγόνων λόγου. εἶναι δ' αὐτὸ Χρύσιππός φησιν ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φυσικῶν πνεῦμα κατὰ τὴν οὐσίαν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν*

1–3 *SVF* i. 135: iii. Ant. 49 3–5 *SVF* i. 522 = ii. 811 6–7 *SVF* ii. 828 8–12 *SVF* ii. 867 = iii. Apollod. 12 13–16 *SVF* ii. 872 16–17 Suid. s.v. *ὕπνος* 16–18 *SVF* ii. 766 19–p. 366, l. 2 *SVF* ii. 741 20–22 *SVF* i. 128

1–2 *Ζήνων . . . Ποσ.* om. F[ac] 2 *ἔνθερμον* BP: *θερμὸν* F 4 *ἐπιδ.* dgt: *ἐπιδ. τὰς* **α** ⟨*τῆς*⟩ add. Meibomius 8 Post *δὲ* ⟨*ἡμᾶς*⟩ add. von Arnim (*SVF* iii. Apollod. 12) *τοῦ*[1] P[pc]: *τοὺς* BFP[ac] 9–10 *καθά . . . Ἀπολ.* om. F 10 *μέντοι* FP[pc]: *μὲν* BP[ac] 13 Post *δὲ* ⟨*ἡμᾶς*⟩ add. von Arnim 19 *οἷου* BP: *οὗ* F 21 *μεθ' . . . μέρεσι* corrupta censet von A. *συγκιρνᾶσθαι* FP: *-κρίνασθαι* B 22 *τ. π. λ.* F *προγόνου λ.* BP[ac] 22–23 *Χρ. . . . Φυσ.* om. F 23 *τὴν* BP: om. F

εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένων σπερμάτων, ἃ παλαιωθέντα οὐκέτι φύεται, ὡς δῆλον διαπεπνευκυίας αὐτοῖς τῆς δυνάμεως. καὶ ἀφ' ὅλων δὲ τῶν σωμάτων αὐτό φασι καταφέρεσθαι οἱ περὶ τὸν Σφαῖρον· πάντων γοῦν γεννητικὸν εἶναι τῶν τοῦ σώματος μερῶν. τὸ δὲ τῆς θηλείας ἄγονον ἀποφαίνονται· ἄτονόν τε γὰρ εἶναι καὶ ὀλίγον καὶ ὑδατῶδες, ὡς ὁ Σφαῖρός φησιν. ἡγεμονικὸν δ' εἶναι τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ αἱ φαντασίαι καὶ αἱ ὁρμαὶ γίνονται καὶ ὅθεν ὁ λόγος ἀναπέμπεται· ὅπερ εἶναι ἐν καρδίᾳ.

Ταῦτα μὲν καὶ τὰ φυσικὰ τὸ ὅσον ἡμῖν ἀποχρώντως ἔχειν 160 *δοκεῖ στοχαζομένοις τῆς συμμετρίας τοῦ συγγράμματος. ἃ δέ τινες ἐξ αὐτῶν διηνέχθησαν, ἔστι τάδε.*

ΑΡΙΣΤΩΝ

Ἀρίστων ὁ Χῖος ὁ Φάλανθος ἐπικαλούμενος Σειρήν. τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν πρὸς τὰ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας μηδ' ἡντινοῦν ἐν αὐτοῖς παραλλαγὴν ἀπολείποντα, ἀλλ' ἐπίσης ἐπὶ πάντων ἔχοντα· εἶναι γὰρ ὅμοιον τὸν σοφὸν τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ, ὃς ἄν τε Θερσίτου ἄν τε Ἀγαμέμνονος πρόσωπον ἀναλάβῃ, ἑκάτερον ὑποκρίνεται προσηκόντως. τόν τε φυσικὸν τόπον καὶ τὸν λογικὸν ἀνῄρει, λέγων τὸν μὲν εἶναι ὑπὲρ ἡμᾶς, τὸν δ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, μόνον δὲ τὸν ἠθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς.

'Εοικέναι δὲ τοὺς διαλεκτικοὺς λόγους τοῖς ἀραχνίοις, ἃ καίτοι 161 *δοκοῦντα τεχνικόν τι ἐμφαίνειν, ἄχρηστά ἐστιν. ἀρετάς τ' οὔτε*

2–6 *SVF* i. 626   5 *SVF* i. 129   6–8 Suid. s.v. ἡγεμονικόν; *SVF* ii. 837   13–17 Suid. s.v. τέλος   13 sqq. *SVF* i. 333   13–p. 367, l. 2 *SVF* i. 351   23 sq. *SVF* i. 200

---

2 αὐτοῖς FP[pc]: αὐτῶν BP[ac]   Post δυνάμεως additamentum reperies in epitomis: διὰ τοῦτο καὶ τοὺς γέροντας μὴ τεκνογονεῖν (δπ: τεκνοποιεῖν φ)   3 αὐτό φασι F: transp. BP   5 γὰρ BP[ac]: om. FP[pc]   9 ἀποχρώντως P: ἀποχρηστικῶς BF   14 τὰ fr: τι codd. et Suid.   16–17 τὸν σ. ante τῷ BP: post ὑποκριτῇ F   20 οὐδὲν BP: οὐδὲ F

πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων, οὔτε μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην, ὡς οἱ Μεγαρικοί, ἀλλὰ κατὰ τὸ πρός τί πως ἔχειν. οὕτω δὲ φιλοσοφῶν καὶ ἐν Κυνοσάργει διαλεγόμενος ἴσχυσεν αἱρετιστὴς ἀκοῦσαι. Μιλτιάδης οὖν καὶ Δίφιλος Ἀριστώνειοι προσηγορεύοντο. ἦν δέ τις πειστικὸς καὶ ὄχλῳ πεποιημένος· ὅθεν ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ (Diels 40),

καί τις Ἀρίστωνος γέννης ἄπο αἱμύλον ἕλκων.

162 Παραβαλὼν δὲ Πολέμωνι, φησὶ Διοκλῆς ὁ Μάγνης, μετέθετο, Ζήνωνος ἀρρωστίᾳ μακρᾷ περιπεσόντος. μάλιστα δὲ προσεῖχε Στωικῷ δόγματι τῷ τὸν σοφὸν ἀδόξαστον εἶναι. πρὸς ὃ Περσαῖος ἐναντιούμενος διδύμων ἀδελφῶν τὸν ἕτερον ἐποίησεν αὐτῷ παρακαταθήκην δοῦναι, ἔπειτα τὸν ἕτερον ἀπολαβεῖν· καὶ οὕτως ἀπορούμενον διήλεγξεν. ἀπετείνετο δὲ πρὸς Ἀρκεσίλαον· ὅτε θεασάμενος ταῦρον τερατώδη μήτραν ἔχοντα, "οἴμοι," ἔφη, "δέδοται Ἀρκεσιλάῳ ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἐναργείας."

163 Πρὸς δὲ τὸν φάμενον Ἀκαδημαϊκὸν οὐδὲν καταλαμβάνειν, "ἆρ' οὐδὲ τὸν πλησίον σου καθήμενον ὁρᾷς;" εἶπεν· ἀρνησαμένου δέ,

τίς ⟨δέ⟩ σ' ἐτύφλωσεν (ἔφη), τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς;

Βιβλία δ' αὐτοῦ φέρεται τάδε·

Προτρεπτικῶν β',
Περὶ τῶν Ζήνωνος δογμάτων,
Διάλογοι,

2–9 *SVF* i. 333 9–13 *SVF* i. 347 = 461 13–19 *SVF* i. 346 20–p. 368, l. 16 *SVF* i. 333

---

1 οὔτε μίαν om. F[ac] 2 κατὰ coni. von Arnim: καὶ codd. ἔχειν BP[ac]: ἴσχειν FP[pc] 4 οὖν] An γοῦν scribendum? 5 καὶ ὅ. π. om. F[ac] 7 τις codd.: τι dubitanter Diels γέννης codd.: γενεὴν Meineke post Menag. αἱμύλον FP: εμυλου B 10 ἀδόξαστον Scaliger et versio Aldobrandini: δοξαστὸν codd. 13 ὅτε fr: ὅτι P[pc]: ἵνα BFP[ac] 16 οὐδὲν t: μηδὲν **a** 17 εἶπεν BP: om. F 19 ⟨δὲ⟩ σ' coni. Meibomius: σ' BP: om. F

Σχολῶν ϛʹ,
Περὶ σοφίας διατριβῶν ζʹ,
Ἐρωτικαὶ διατριβαί,
Ὑπομνήματα ὑπὲρ κενοδοξίας,
Ὑπομνημάτων κεʹ,
Ἀπομνημονευμάτων γʹ,
Χρειῶν ιαʹ,
Πρὸς τοὺς ῥήτορας,
Πρὸς τὰς Ἀλεξίνου ἀντιγραφάς,
Πρὸς τοὺς διαλεκτικοὺς γʹ,
Πρὸς Κλεάνθην,
Ἐπιστολῶν δʹ,

Παναίτιος δὲ καὶ Σωσικράτης μόνας αὐτοῦ τὰς ἐπιστολάς φασι, τὰ δ' ἄλλα τοῦ περιπατητικοῦ Ἀρίστωνος.

Τοῦτον λόγος φαλακρὸν ὄντα ἐγκαυθῆναι ὑπὸ ἡλίου καὶ ὧδε 164
τελευτῆσαι. προσεπαίξαμεν δ' αὐτῷ τόνδε τὸν τρόπον τῷ ἰάμβῳ τῷ χωλῷ (*App. Anth.* v. 38)·

τί δὴ γέρων ὢν καὶ φάλανθος, ὦ 'ρίστων,
τὸ βρέγμ' ἔδωκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;
τοιγὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέοι ζητῶν
τὸν ψυχρὸν ὄντως εὗρες οὐ θέλων Ἅιδην.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀρίστων Ἰουλιήτης περιπατητικός, ὁ δέ τις μουσικὸς Ἀθηναῖος, τέταρτος ποιητὴς τραγῳδίας, πέμπτος Ἁλαιεὺς τέχνας γεγραφὼς ῥητορικάς, ἕκτος Ἀλεξανδρεὺς περιπατητικός.

7 ιαʹ BFP^{pc}: αʹ P^{ac} 13–14 om. F^{ac} 15 Τοῦτον BP: Τοῦτον ὁ F ἐγκαυθῆναι FP^{pc}: ἐκ- BP^{ac} 16 προσεπαίξαμεν FP^{pc}: προσεπέσαμεν B: προσεπαίσαμεν P^{ac}? δ' FP^{pc}: δὴ BP^{ac} τόνδε FP^{pc}: τοῦτον BP^{ac} 18 φάλανθος FP^{pc}: φίλανθος BP^{ac} ὦ 'ρίστων corr. Meibomius: ὦ ἀρίστων BP: ἀρίστων F 19 βρέγμ' ἔδωκας fr: βρέγμα δῶκας codd. 20 δέοι FP^{pc}: δέον BP^{ac}

ΗΡΙΛΛΟΣ

165 Ἥριλλος δ' ὁ Καρχηδόνιος τέλος εἶπε τὴν ἐπιστήμην, ὅπερ ἐστὶ ζῆν ἀεὶ πάντ' ἀναφέροντα πρὸς τὸ μετ' ἐπιστήμης ζῆν καὶ μὴ τῇ ἀγνοίᾳ διαβεβλημένον. εἶναι δὲ τὴν ἐπιστήμην ἕξιν ἐν φαντασιῶν προσδέξει ἀνυπόπτωτον ὑπὸ λόγου. ποτὲ δ' ἔλεγε μηδὲν εἶναι τέλος, ἀλλὰ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ πράγματ' ἀλλάττεσθαι αὐτό, ὡς καὶ τὸν αὐτὸν χαλκὸν ἢ Ἀλεξάνδρου γινόμενον ἀνδριάντα ἢ Σωκράτους. διαφέρειν δὲ τέλος καὶ ὑποτελίδα· τῆς μὲν γὰρ καὶ τοὺς μὴ σοφοὺς στοχάζεσθαι, τοῦ δὲ μόνον τὸν σοφόν. τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιάφορα εἶναι. ἔστι δ' αὐτοῦ τὰ βιβλία ὀλιγόστιχα μέν, δυνάμεως δὲ μεστὰ καὶ περιέχοντα ἀντιρρήσεις πρὸς Ζήνωνα.

166 Λέγεται δ' ὅτι παιδὸς ὄντος αὐτοῦ ἠράσθησαν ἱκανοί, οὓς ἀποτρέψαι βουλόμενος ὁ Ζήνων ἠνάγκασε ξυρᾶσθαι Ἥριλλον, οἱ δ' ἀπετράποντο.

Τὰ δὲ βιβλία ἐστὶ τάδε·

Περὶ ἀσκήσεως,
Περὶ παθῶν,
Περὶ ὑπολήψεως,
Νομοθέτης,
Μαιευτικός,
Ἀντιφέρων,
Διδάσκαλος,
Διασκευάζων,
Εὐθύνων,

2–10 *SVF* i. 411 4–5 Suid. s.v. ἐπιστήμη 8–10 Suid. s.v. τέλος et ὑποτελίς 10–p. 370, l. 4 *SVF* i. 409

2 Καρχ. fr: χαλκηδόνιος **α** 5 προσδέξει ἀνυπ. corr. Huebnerus e vii. 47 sup.: πρὸς δεξιὰν ὑπόπτωτον **α**: προσδέξει ἀνυποκρίτῳ Suid. (Adler ii. 383, 16) λόγου fr (cf. vii. 47): λόγων **α** 6 μηδὲν B[pc]FP: μὴ B[ac] 8 ἢ FP[pc]: καὶ BP[ac]

Ἑρμῆς,
Μήδεια,
Διάλογοι,
Θέσεων ἠθικῶν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Διονύσιος δ' ὁ Μεταθέμενος τέλος εἶπε τὴν ἡδονὴν διὰ περίστασιν ὀφθαλμίας· ἀλγήσας γὰρ ἐπιπόνως ὤκνησεν εἰπεῖν τὸν πόνον ἀδιάφορον.

Ἦν δὲ παῖς μὲν Θεοφάντου, πόλεως δ' Ἡρακλείας. ἤκουσε δέ, καθά φησι Διοκλῆς, πρῶτον μὲν Ἡρακλείδου τοῦ πολίτου, ἔπειτ' Ἀλεξίνου καὶ Μενεδήμου, τελευταῖον δὲ Ζήνωνος.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φιλογράμματος ὢν παντοδαποῖς ἐπεχείρει 167
ποιήμασιν, ἔπειτα δὲ καὶ Ἄρατον ἀπεδέχετο, ζηλῶν αὐτόν. ἀποστὰς δὲ τοῦ Ζήνωνος πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς ἀπετράπη καὶ εἴς τε τὰ χαμαιτυπεῖα εἰσῄει καὶ τἄλλ' ἀπαρακαλύπτως ἡδυπάθει. βιοὺς δὲ πρὸς τὰ ὀγδοήκοντ' ἀσιτίᾳ κατέστρεψε.

Βιβλία δ' αὐτοῦ φέρεται τάδε·

Περὶ ἀπαθείας β',
Περὶ ἀσκήσεως β',
Περὶ ἡδονῆς δ',
Περὶ πλούτου καὶ χάριτος καὶ τιμωρίας,
Περὶ ἀνθρώπων χρήσεως,
Περὶ εὐτυχίας,
Περὶ ἀρχαίων βασιλέων,

6–p. 371 l. 2 *SVF* i. 422 12–16 Antig. Caryst. ap. Ath. x. 437ef

---

4 Numerum excidisse censet Huebnerus. 12 ἐπεχείρει BP : ἐπεχείρησε F 14 δὲ BP : om. F εἴς B : ἐς FP τε $B^{ac}FP^{pc}$: om. $B^{pc}P^{ac}$ 15 εἰσῄει BP^{ac} : ὑπεισῄει FP^{pc} 20 δ' FP : ᾱ B
21 Duos libros distinguendos censet von Arnim : περὶ πλούτου· περὶ χάριτος καὶ τιμωρίας

Περὶ τῶν ἐπαινουμένων,
Περὶ βαρβαρικῶν ἐθῶν.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ διενεχθέντες. διεδέξατο δὲ τὸν Ζήνωνα Κλεάνθης, περὶ οὗ λεκτέον.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ

168 *Κλεάνθης Φανίου Ἄσσιος. οὗτος πρῶτον ἦν πύκτης, ὥς φησιν*
Ἀντισθένης ἐν Διαδοχαῖς. ἀφικόμενος δ' εἰς Ἀθήνας τέσσαρας
ἔχων δραχμάς, καθά φασί τινες, καὶ Ζήνωνι παραβαλὼν ἐφιλοσό-
φησε γενναιότατα καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμεινε δογμάτων. διεβοήθη
δ' ἐπὶ φιλοπονίᾳ, ὅς γε πένης ὢν ἄγαν ὥρμησε μισθοφορεῖν· καὶ
νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, μεθ' ἡμέραν δ' ἐν τοῖς λόγοις
ἐγυμνάζετο· ὅθεν καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ εἰς
δικαστήριον ἀχθῆναι, λόγους δώσοντα πόθεν ἐς τοσοῦτον εὐέκτης
ὢν διαζῇ· ἔπειτ' ἀποφυγεῖν, τόν τε κηπουρὸν μάρτυρα παρα-
σχόντα παρ' ὃν ἤντλει, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν παρ' ᾗ τὰ ἄλφιτα
169 *ἔπεττεν. ἀποδεξαμένους δ' αὐτὸν τοὺς Ἀρεοπαγίτας ψηφίσασθαι*
δέκα μνᾶς δοθῆναι, Ζήνωνα δὲ κωλῦσαι λαβεῖν. φασὶ δὲ καὶ
Ἀντίγονον αὐτῷ τρισχιλίας δοῦναι. ἡγούμενόν τε τῶν ἐφήβων
ἐπί τινα θέαν ὑπ' ἀνέμου παραγυμνωθῆναι καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα·
ἐφ' ᾧ κρότῳ τιμηθῆναι ὑπ' Ἀθηναίων, καθά φησι Δημήτριος ὁ
Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις. ἐθαυμάσθη δὴ οὖν καὶ διὰ τόδε.
φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτοῦ πυθέσθαι ὄντα ἀκροατήν, διὰ τί
ἀντλεῖ· τὸν δ' εἰπεῖν, " ἀντλῶ γὰρ μόνον; τί δ'; οὐχὶ σκάπτω;
τί δ'; οὐκ ἄρδω καὶ πάντα ποιῶ φιλοσοφίας ἕνεκα;" καὶ γὰρ ὁ
Ζήνων αὐτὸν συνεγύμναζεν εἰς τοῦτο καὶ ἐκέλευεν ὀβολὸν φέρειν
170 *ἀποφορᾶς. καί ποτ' ἀθροισθὲν τὸ κέρμα ἐκόμισεν εἰς μέσον τῶν*

6–12 Cf. Suid. s.v. *K.* 6–p. 372, l. 11 *SVF* i. 463 9–12 Cf. Hsch. Mil., *FHG* iv. 167; Suid. s.v. *φρεάντλης* 22–26 *SVF* i. 597 26–p. 372, l. 4 Hsch. Mil., *FHG* iv. 167 sq.

7 *ἐν Δ.* om. F 21 *δὴ οὖν* F: transp. BP

γνωρίμων καί φησι, “ Κλεάνθης μὲν καὶ ἄλλον Κλεάνθην δύναιτ᾿ ἂν τρέφειν, εἰ βούλοιτο· οἱ δ᾿ ἔχοντες ὅθεν τραφήσονται παρ᾿ ἑτέρων ἐπιζητοῦσι τὰ ἐπιτήδεια, καίπερ ἀνειμένως φιλοσοφοῦντες.” ὅθεν δὴ καὶ δεύτερος Ἡρακλῆς ὁ Κλεάνθης ἐκαλεῖτο. ἦν δὲ πονικὸς μέν, ἀφύσικος δὲ καὶ βραδὺς ὑπερβαλλόντως· διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως (Diels 41)·

> *τίς δ᾿ οὗτος κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν,*
> *μωλύτης ἐπέων φίλος Ἄσσιος, ὅλμος ἄτολμος;*

Καὶ σκωπτόμενος δ᾿ ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠνείχετο καὶ ὄνος ἀκούων προσεδέχετο, λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βαστάζειν τὸ Ζήνωνος φορτίον. καί ποτ᾿ ὀνειδιζόμενος ὡς δειλός, “ διὰ τοῦτο,” 171 *εἶπεν, “ ὀλίγα ἁμαρτάνω.” προκρίνων δὲ τὸν ἑαυτοῦ βίον τοῦ τῶν πλουσίων ἔλεγεν, ἐν ᾧ σφαιρίζουσιν ἐκεῖνοι τὴν σκληρὰν καὶ ἄκαρπον ⟨αὐτὸς⟩ ἐργάζεσθαι σκάπτων. πολλάκις δὲ καὶ ἑαυτῷ ἐπέπληττεν· ὧν ἀκούσας Ἀρίστων, “ τίνι,” ἔφη, “ ἐπιπλήττεις;” καὶ ὃς γελάσας, “ πρεσβύτῃ,” φησί, “ πολιὰς μὲν ἔχοντι, νοῦν δὲ μή.” εἰπόντος δέ τινος Ἀρκεσίλαον μὴ ποιεῖν τὰ δέοντα, “ παῦσαι,” ἔφη, “ καὶ μὴ ψέγε· εἰ γὰρ καὶ λόγῳ τὸ καθῆκον ἀναιρεῖ, τοῖς γοῦν ἔργοις αὐτὸ τιθεῖ.” καὶ ὁ Ἀρκεσίλαος, “ οὐ κολακεύομαι,” φησί. πρὸς ὃν ὁ Κλεάνθης, “ ναί,” ἔφη, “ σὲ κολακεύω φάμενος ἄλλα μὲν λέγειν, ἕτερα δὲ ποιεῖν.”*

Ἐρομένου τινὸς τί ὑποτίθεσθαι δεῖ τῷ υἱῷ, “ τὸ τῆς Ἠλέ- 172 *κτρας,” ἔφη* (E. *Or.* 140),

> *σῖγα, σῖγα, λεπτὸν ἴχνος.*

9–11 *SVF* i. 599 11–12 *SVF* i. 600 12–14 *SVF* i. 598 14–17 *SVF* i. 602 17–21 *SVF* i. 605 17–24 Hsch. Mil., *FHG* iv. 168 22–24 *SVF* i. 610

---

2 *τραφήσονται* dgt: *τρέφονται* **α** 4 *ἐκαλεῖτο* om. F 8 *φίλος* codd.: *λίθος* Meineke 9 *ἠνείχετο* B^ac^FP^pc^: *ἠνέσχετο* B^pc^P^ac^ 13 *τὴν σκληρὰν* F: om. BP^ac^: *σκληρὰν* P^pc^ *καὶ* FP^pc^: *καὶ τὴν* BP^ac^ 14 ⟨*αὐτὸς*⟩ fr: om. **α** *δὲ* BP: om. F 20 *ναί* FP: *καί* B *ἔφη σε* BF: *ἔφησε* P *σε* om. Hsch. Mil. 22 *ὑ. δ.* P^pc^: *ὑποτίθεσθαι* F: *ὑποτίθεσαι* BP^ac^ *τὸ* P: *τῷ ἐκ* B: *τὸ ἐκ* F 24 *λεπτὸν* FP^pc^: *λευκὸν* BP^ac^ et Hsch. Mil.

Λάκωνός τινος εἰπόντος ὅτι ὁ πόνος ἀγαθόν, διαχυθείς φησιν (*Od.* δ 611),

αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος.

φησὶ δ' ὁ Ἑκάτων ἐν ταῖς Χρείαις (Gomoll 25), *εὐμόρφου μειρακίου εἰπόντος, " εἰ ὁ εἰς τὴν γαστέρα τύπτων γαστρίζει, καὶ ὁ εἰς τοὺς μηροὺς τύπτων μηρίζει," ἔφη, " σὺ μὲν τοὺς διαμηρισμοὺς ἔχε, μειράκιον· αἱ δ' ἀνάλογοι φωναὶ τὰ ἀνάλογα οὐ πάντως σημαίνουσι πράγματα." μειρακίῳ ποτὲ διαλεγόμενος ἐπύθετο εἰ αἰσθάνεται· τοῦ δ' ἐπινεύσαντος, " διὰ τί οὖν," εἶπεν, " ἐγὼ οὐκ αἰσθάνομαι ὅτι αἰσθάνῃ;"*

173 *Σωσιθέου τοῦ ποιητοῦ ἐν θεάτρῳ εἰπόντος πρὸς αὐτὸν παρόντα* (N^2, p. 823),

οὓς ἡ Κλεάνθους μωρία βοηλατεῖ,

ἔμεινεν ἐπὶ ταὐτοῦ σχήματος· ἐφ' ᾧ ἀγασθέντες οἱ ἀκροαταὶ τὸν μὲν ἐκρότησαν, τὸν δὲ Σωσίθεον ἐξέβαλον. μεταγινώσκοντα δ' αὐτὸν ἐπὶ τῇ λοιδορίᾳ προσήκατο, εἰπὼν ἄτοπον εἶναι τὸν μὲν Διόνυσον καὶ τὸν Ἡρακλέα φλυαρουμένους ὑπὸ τῶν ποιητῶν μὴ ὀργίζεσθαι, αὐτὸν δ' ἐπὶ τῇ τυχούσῃ βλασφημίᾳ δυσχεραίνειν. ἔλεγε δὲ καὶ τοὺς ἐκ τοῦ περιπάτου ὅμοιόν τι πάσχειν ταῖς λύραις, αἳ καλῶς φθεγξάμεναι αὑτῶν οὐκ ἀκούουσι. λέγεται δέ, φάσκοντος αὐτοῦ κατὰ Ζήνωνα καταληπτὸν εἶναι τὸ ἦθος ἐξ εἴδους, νεανίσκους τινὰς εὐτραπέλους ἀγαγεῖν πρὸς αὐτὸν κίναιδον ἐσκληραγωγημένον ἐν ἀγρῷ καὶ ἀξιοῦν ἀποφαίνεσθαι περὶ τοῦ ἤθους· τὸν δὲ διαπορούμενον κελεῦσαι ἀπιέναι τὸν ἄνθρωπον. ὡς δ' ἀπιὼν ἐκεῖνος ἔπταρεν, " ἔχω," εἶπεν, " αὐτόν," ὁ
174 *Κλεάνθης, " μαλακός ἐστι." πρὸς δὲ τὸν μονήρη καὶ ἑαυτῷ*

1–2 *SVF* i. 611 3–7 *SVF* i. 613 7–9 *SVF* i. 609
10–16 Cf. Hsch. Mil., *FHG* iv. 168 = *SVF* i. 603 17–18 *SVF* i. 606
19–20 *SVF* i. 204 24–p. 374, l. 1 *SVF* i. 616

3 *ἐν τ. Χρ.* om. F 11 *οὓς* FP : *ὡς* B 12 *τὸν* P[pc] : *τὸ* B : *τῶ* FP[ac] 12–13 *τῶ μὲν ἐπεκρότησαν* φ

λαλοῦντα, "οὐ φαύλῳ," ἔφη, "ἀνθρώπῳ λαλεῖς." ὀνειδίσαντος αὐτῷ τινος εἰς τὸ γῆρας, "Κἀγώ," ἔφη, "ἀπιέναι βούλομαι· ὅταν δὲ πανταχόθεν ἐμαυτὸν ὑγιαίνοντα περινοῶ καὶ γράφοντα καὶ ἀναγινώσκοντα, πάλιν μένω." τοῦτόν φασιν εἰς ὄστρακα καὶ βοῶν ὠμοπλάτας γράφειν ἅπερ ἤκουε παρὰ τοῦ Ζήνωνος, ἀπορίᾳ κερμάτων ὥστε ὠνήσασθαι χαρτία. τοιοῦτος δ' ὢν ἐξίσχυσε, πολλῶν καὶ ἄλλων ὄντων ἀξιολόγων Ζήνωνος μαθητῶν, αὐτὸς διαδέξασθαι τὴν σχολήν.

Βιβλία δὲ κάλλιστα καταλέλοιπεν, ἅ ἐστι τάδε·

Περὶ χρόνου,
Περὶ τῆς Ζήνωνος φυσιολογίας δύο,
Τῶν Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις, τέσσαρα,
Περὶ αἰσθήσεως,
Περὶ τέχνης,
Πρὸς Δημόκριτον,
Πρὸς Ἀρίσταρχον,
Πρὸς Ἥριλλον,
Περὶ ὁρμῆς δύο,
Ἀρχαιολογία, 175
Περὶ θεῶν,
Περὶ γιγάντων,
Περὶ ὑμεναίου,
Περὶ τοῦ ποιητοῦ,
Περὶ τοῦ καθήκοντος τρία,
Περὶ εὐβουλίας,
Περὶ χάριτος,
Προτρεπτικός,
Περὶ ἀρετῶν,

1–4 *SVF* i. 601 4–8 *SVF* i. 463 9–p. 375, l. 32 *SVF* i. 481

---

3 ἐμαυτὸν BP: ἑαυτὸν F 5 ἤκουε παρὰ τοῦ BP[ac]: ἤκουεν ἀπ' αὐτοῦ FP[pc] 11 δύο BF: om. P 11, 12 Ante δύο et τέσσαρα interpunxit F. 22 An 'γμ.?

Περὶ εὐφυΐας,
Περὶ Γοργίππου,
Περὶ φθονερίας,
Περὶ ἔρωτος,
Περὶ ἐλευθερίας,
Ἐρωτικὴ τέχνη,
Περὶ τιμῆς,
Περὶ δόξης,
Πολιτικός,
Περὶ βουλῆς,
Περὶ νόμων,
Περὶ τοῦ δικάζειν,
Περὶ ἀγωγῆς,
Περὶ τοῦ λόγου τρία,
Περὶ τέλους,
Περὶ καλῶν,
Περὶ πράξεων,
Περὶ ἐπιστήμης,
Περὶ βασιλείας,
Περὶ φιλίας,
Περὶ συμποσίου,
Περὶ τοῦ ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός,
Περὶ τοῦ τὸν σοφὸν σοφιστεύειν,
Περὶ χρειῶν,
Διατριβῶν δύο,
Περὶ ἡδονῆς,
Περὶ ἰδίων,
Περὶ τῶν ἀπόρων,
Περὶ διαλεκτικῆς,
Περὶ τρόπων,
Περὶ κατηγορημάτων,

Ταῦτα αὐτῷ τὰ βιβλία.

4, 5, om. B   22 καὶ[1] F: om. BP   32 αὐτῷ BP: αὐτῷ γὰρ F

Καὶ τελευτᾷ τόνδε τὸν τρόπον· διῴδησεν αὐτῷ τὸ οὖλον· 176
ἀπαγορευσάντων δὲ τῶν ἰατρῶν, δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς.
καί πως ἔσχε καλῶς ὥστε τοὺς ἰατροὺς αὐτῷ πάντα τὰ συνήθη
συγχωρεῖν· τὸν δὲ μὴ ἀνασχέσθαι, ἀλλ' εἰπόντα ἤδη αὐτῷ προωδο-
ποιῆσθαι καὶ τὰς λοιπὰς ἀποσχόμενον τελευτῆσαι ταὐτὰ Ζήνωνι,
καθά φασί τινες, [ὀγδοήκοντα] ἔτη βιώσαντα καὶ ἀκούσαντα
Ζήνωνος ἔτη ἐννεακαίδεκα.

Ἐπαίξαμεν δὴ καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν οὕτως (*App. Anth.* v. 36)·

Αἰνῶ Κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον Ἀΐδην·
ἰδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν οὐκ ἠνέσχετο
⟨τὸ⟩ μὴ οὐ τὸ λοιπὸν ἄνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν
τοσοῦτον ἀντλήσαντα τοῦ βίου χρόνον.

ΣΦΑΙΡΟΣ

Τούτου, καθάπερ προειρήκαμεν, ἤκουσε μετὰ Ζήνωνα καὶ 177
Σφαῖρος ὁ Βοσποριανός, ὃς προκοπὴν ἱκανὴν περιποιησάμενος
λόγων εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀπῄει πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλοπάτορα.
λόγου δέ ποτε γενομένου περὶ τοῦ δοξάσειν τὸν σοφὸν καὶ τοῦ
Σφαίρου εἰπόντος ὡς οὐ δοξάσει, βουλόμενος ὁ βασιλεὺς ἐλέγξαι
αὐτόν, κηρίνας ῥόας ἐκέλευσε παρατεθῆναι· τοῦ δὲ Σφαίρου
ἀπατηθέντος ἀνεβόησεν ὁ βασιλεὺς ψευδεῖ συγκατατεθεῖσθαι
αὐτὸν φαντασίᾳ. πρὸς ὃν ὁ Σφαῖρος εὐστόχως ἀπεκρίνατο, εἰπὼν
οὕτως συγκατατεθεῖσθαι, οὐχ ὅτι ῥόαι εἰσίν, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι
ῥόας αὐτὰς εἶναι· διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν τοῦ

1–5 Cf. Stob. *Γ'* vii. 54 H. 1–7 *SVF* i. 474 14–16 *SVF* i. 620
16–p. 377, l. 3 *SVF* i. 625 17–p. 377, l. 1 Cf. Suid. s.v. *εὔλογον ἀξίωμα*

---

1 *τόνδε* FP^pc^: *τοῦτον* BP^ac^ 3 *πάντα* FP^pc^: *πάντας* BP^ac^
4 *προωδοποιῆσθαι* scripsit von Arnim: *προοδοποιεῖσθαι* B: *προδοιπορεῖσθαι*
F: *προοδοπορεῖσθαι* P 5 *ἀποσχόμενον* qw: *ἀνα-* **α** 6 [. . .]
FP^pc^: om. BP^ac^ 7 *Ζήν.* B: om. FP 11 ⟨*τὸ*⟩ add. Porsonus
16 *λόγων* FP^pc^: *ἐν λόγῳ* BP^ac^ *ἀπῄει* F: *ἀπῆρε* BP

εὐλόγου. πρὸς δὲ Μνησίστρατον κατηγοροῦντα αὐτοῦ ὅτι Πτολεμαῖον οὔ φησι βασιλέα εἶναι, "τοιοῦτον δ' ὄντα τὸν Πτολεμαῖον καὶ βασιλέα εἶναι."

178 *Βιβλία δὲ γέγραφε τάδε·*

Περὶ κόσμου δύο,
Περὶ στοιχείων,
⟨Περὶ⟩ σπέρματος,
Περὶ τύχης,
Περὶ ἐλαχίστων,
Πρὸς τὰς ἀτόμους καὶ τὰ εἴδωλα,
Περὶ αἰσθητηρίων,
Περὶ Ἡρακλείτου πέντε διατριβῶν,
Περὶ τῆς ἠθικῆς διατάξεως,
Περὶ καθήκοντος,
Περὶ ὁρμῆς,
Περὶ παθῶν δύο,
Περὶ βασιλείας,
Περὶ Λακωνικῆς πολιτείας,
Περὶ Λυκούργου καὶ Σωκράτους τρία,
Περὶ νόμου,
Περὶ μαντικῆς,
Διαλόγους ἐρωτικούς,
Περὶ τῶν Ἐρετριακῶν φιλοσόφων,
Περὶ ὁμοίων,
Περὶ ὅρων,
Περὶ ἕξεως,
Περὶ τῶν ἀντιλεγομένων τρία,
Περὶ λόγου,

4–p. 378, l. 7 *SVF* i. 620

6–7 *π. στοιχείων σπέρματος* codd. ⟨*Περὶ*⟩ add. Huebnerus post Meibomium 11, 12 om. F 13–14 *περὶ διατάξεως καθήκοντος* F 17, 18 om. F

Περὶ πλούτου,
Περὶ δόξης,
Περὶ θανάτου,
Τέχνης διαλεκτικῆς δύο,
Περὶ κατηγορημάτων,
Περὶ ἀμφιβολιῶν,
Ἐπιστολάς.

ΧΡΥΣΙΠΠΟΣ

Χρύσιππος Ἀπολλωνίου Σολεύς, ἢ Ταρσεὺς ὡς Ἀλέξανδρος 179
ἐν Διαδοχαῖς (*FGrH* 273 F 91), *μαθητὴς Κλεάνθους. οὗτος πρότερον μὲν δόλιχον ἤσκει, ἔπειτ' ἀκούσας Ζήνωνος ἢ Κλεάνθους, ὡς Διοκλῆς καὶ οἱ πλείους, ἔτι τε ζῶντος ἀπέστη αὐτοῦ καὶ οὐχ ὁ τυχὼν ἐγένετο κατὰ φιλοσοφίαν· ἀνὴρ εὐφυὴς καὶ ὀξύτατος ἐν παντὶ μέρει οὕτως ὥστε καὶ ἐν τοῖς πλείστοις διηνέχθη πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Κλεάνθην, ᾧ καὶ πολλάκις ἔλεγε μόνης τῆς τῶν δογμάτων διδασκαλίας χρῄζειν, τὰς δὲ ἀποδείξεις αὐτὸς εὑρήσειν. μετενόει μέντοι ὁπότε πρὸς αὐτὸν ἀποτείνοιτο, ὥστε συνεχὲς προφέρεσθαι ταῦτα* (E. *Or.* 540–1)·

ἐγὼ δὲ τἄλλα μακάριος πέφυκ' ἀνὴρ
πλὴν εἰς Κλεάνθην· τοῦτο δ' οὐκ εὐδαιμονῶ.

Οὕτω δ' ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε δοκεῖν 180
τοὺς πλείους ὅτι εἰ παρὰ θεοῖς ἦν [ἡ] διαλεκτική, οὐκ ἂν ἄλλη ἦν ἢ ἡ Χρυσίππειος. πλεονάσας δὲ τοῖς πράγμασι τὴν λέξιν οὐ κατώρθωσε. πονικώτατός τε παρ' ὀντινοῦν γέγονεν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ· τὸν ἀριθμὸν γὰρ ὑπὲρ πέντε καὶ

9–10 Suid. s.v. *Χρ.* 9–p. 379, l. 20 *SVF* ii. 1 24–p. 379, l. 1 Cf. Suid. s.v. *Χρ.*

---

9 *Ἀπ.*] *Ἀπολλωνίδου* Suid. 15 *πρὸς* BP : om. F 22 [*ἡ*] F : om. BP 23 *ἡ* fr : om. **a** 25 *αὐτοῦ· τὸν ἀρ. γ.* F : · *ἃ τὸν ἀρ.* BP

ἑπτακόσιά ἐστιν. ἐπλήθυνε δ᾽ αὐτὰ πολλάκις ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ δόγματος ἐπιχειρῶν καὶ πᾶν τὸ ὑποπεσὸν γράφων καὶ διορθούμενος πλεονάκις πλείστῃ τε τῶν μαρτυριῶν παραθέσει χρώμενος· ὥστε καὶ ἐπειδή ποτ᾽ ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων παρ᾽ ὀλίγον τὴν Εὐριπίδου Μήδειαν ὅλην παρετίθετο καί τις μετὰ χεῖρας εἶχε τὸ βιβλίον, πρὸς τὸν πυθόμενον τί ἄρα ἔχοι, ἔφη "Χρυσίππου Μήδειαν."

181 *Καὶ Ἀπολλόδωρος δ᾽ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν δογμάτων* (Usener, *Epicurea*, p. 87), *βουλόμενος παριστάνειν ὅτι τὰ Ἐπικούρου οἰκείᾳ δυνάμει γεγραμμένα καὶ ἀπαράθετα ὄντα μυρίῳ πλείω ἐστὶ τῶν Χρυσίππου βιβλίων, φησὶν οὕτως αὐτῇ τῇ λέξει· "εἰ γάρ τις ἀφέλοι τῶν Χρυσίππου βιβλίων ὅσ᾽ ἀλλότρια παρατέθειται, κενὸς αὐτῷ ὁ χάρτης καταλελείψεται." καὶ ταῦτα μὲν Ἀπολλόδωρος. ἡ δὲ παρεδρεύουσα πρεσβῦτις αὐτῷ, ὥς φησι Διοκλῆς, ἔλεγεν ὡς πεντακοσίους γράφοι στίχους ἡμερησίους. Ἑκάτων* (Gomoll 27) *δέ φησιν ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ φιλοσοφίαν, τῆς οὐσίας αὐτοῦ τῆς πατρῴας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληφθείσης.*

182 *Ἦν δὲ καὶ τὸ σωμάτιον εὐτελής, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν Κεραμεικῷ, ὃς σχεδόν τι ὑποκέκρυπται τῷ πλησίον ἱππεῖ· ὅθεν αὐτὸν ὁ Καρνεάδης Κρύψιππον ἔλεγεν. οὗτος ὀνειδισθεὶς ὑπό τινος ὅτι οὐχὶ παρ᾽ Ἀρίστωνι μετὰ πολλῶν σχολάζοι, "εἰ τοῖς πολλοῖς," εἶπε, "προσεῖχον, οὐκ ἂν ἐφιλοσόφησα." πρὸς δὲ τὸν κατεξανιστάμενον Κλεάνθους διαλεκτικὸν καὶ προτείνοντα αὐτῷ σοφίσματα, "πέπαυσο," εἶπε, "παρέλκων τὸν πρεσβύτερον ἀπὸ τῶν πραγματικωτέρων, ἡμῖν δὲ τὰ τοιαῦτα πρότεινε τοῖς νέοις." πάλιν δ᾽ ἐπεί τις ζητῶν καταμόνας αὐτῷ διελέγετο*

16–17 Hsch. Mil., *FHG* iv. 177 20–22 *SVF* i. 339 = ii. 10
22–26 *SVF* ii. 9 26–p. 380, l. 4 *SVF* ii. 8

---

11 *τῇ* fr: om. **a** 12 *ἀφέλοι* P: *ἀφελεῖ* B: *ἀφέλῃ* F 13 *καταλελείψεται* BP: *καταλείψεται* F 15 *Δ.* BP: *διοκλείδης* F *γράφοι* BP: *γράφει* F *στίχους* FP: *στοίχους* B 16 *ἐλθεῖν* dgt: *ἥξειν* **a**: *ἧξαι* Hsch. Mil. 21 *σχολάζοι* BP: *σχολάζει* F 24 *παρέλκων* FP[ac]: *περι-* BP[pc] 25–26 *τὰ . . . νέοις* BP: *τοῖς ν. ταῦτα προτίθει* F

εὐσταθῶς, ἐπεὶ δὲ θεωρῶν προσιόντα ὄχλον ἤρχετο φιλονεικεῖν, ἔφη (E. *Or.* 253 sq.),

> οἴμοι, κασίγνητ,' ὄμμα σὸν ταράσσεται·
> ταχὺς δὲ μετέθου λύσσαν ἀρτίως φρονῶν.

183 Ἐν μέντοι ταῖς οἰνώσεσιν ἡσύχαζε παραφερόμενος τοῖς σκέγεσιν, ὥστε εἰπεῖν τὴν δούλην, "Χρυσίππου μόνα τὰ σκέλη μεθύει." οὕτω δ' ἦν φρονηματίας ὥστ' ἐρομένου τινός, "τίνι συστήσω τὸν υἱόν;", εἰπεῖν, "ἐμοί· καὶ γὰρ εἰ ὑπελάμβανον εἶναί τιν' ἐμοῦ βελτίονα, παρ' αὐτῷ ἂν ἐγὼ ἐφιλοσόφουν." ὅθεν φασὶν ἐπ' αὐτοῦ λεχθῆναι (*Od.* κ 495),

> οἶος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι·

καί,

> εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν στοά.

Τέλος δ' Ἀρκεσιλάῳ καὶ Λακύδῃ, καθά φησι Σωτίων ἐν τῷ ὀγδόῳ, παραγενόμενος ἐν Ἀκαδημείᾳ συνεφιλοσόφησε· 184 δι' ἣν αἰτίαν καὶ κατὰ τῆς συνηθείας καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐπεχείρησε, καὶ περὶ μεγεθῶν καὶ πληθῶν τῇ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν συστάσει χρησάμενος.

Τοῦτον ἐν τῷ Ὠιδείῳ σχολάζοντά φησιν Ἕρμιππος (*FHG* iii. 48) ἐπὶ θυσίαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κληθῆναι· ἔνθα προσενεγκάμενον γλυκὺν ἄκρατον καὶ ἰλιγγιάσαντα πεμπταῖον ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων, τρία καὶ ἑβδομήκοντα βιώσαντ' ἔτη, κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετταρακοστὴν ⟨καὶ ἑκατοστὴν⟩ Ὀλυμπιάδα, καθά φησιν Ἀπολ-

5–7 *SVF* ii. 7   7–13 *SVF* ii. 6   13 Cf. iv. 62 sup.   14–p. 381, l. 17 *SVF* ii. 1   20–23 Suid. s.v. *Χρ.*

---

1 ἐπεὶ codd.: ἔπειτα Cob.   4 ἀρ. φρ.] ἄρτι σωφρονῶν codd. Eurip.   8 καὶ γὰρ εἰ **α**: εἰ γὰρ fr, quem sequitur von Arnim   10 αὐτοῦ BP: αὐτῷ F   15 παραγενόμενος F: παραγενωμένοις B (-γενομένους P)   17 Ἀκ. FP^{pc}: ἀκαδημικῶν BP^{ac} συστάσει P: ἐνστάσει B: στάσει F   20 προσενεγκάμενον P^{pc}: -ενεχθέντα BFP^{ac} 21 ἐξ ἀ. om. F^{ac} 22 τρίτην . . . Ὀλ. BP: Ὀλ. γ' καὶ ο' F   23 ⟨. . .⟩ restit. Menag. e Suida

λόδωρος ἐν *Χρονικοῖς* (*FGrH* 244 F 46). καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν (*A. Pal.* vii. 706)·

ἰλιγγίασε Βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
  Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατο
οὐ τῆς στοᾶς, οὐχ ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς,
  ἀλλ' ἦλθε δῶμ' ἐς Ἀΐδεω.

185 Ἔνιοι δέ φασι γέλωτι συσχεθέντα αὐτὸν τελευτῆσαι· ὄνου γὰρ τὰ σῦκα αὐτῷ φαγόντος, εἰπόντα τῇ γραΐ, "δίδου νυν ἄκρατον ἐπιρροφῆσαι τῷ ὄνῳ," ὑπερκαγχάσαντα τελευτῆσαι.

Δοκεῖ δ' ὑπερόπτης τις γεγονέναι. τοσαῦτα γοῦν συγγράψας οὐδενὶ τῶν βασιλέων προσπεφώνηκεν. ἠρκεῖτό τε γραϊδίῳ μόνῳ, καθὰ καὶ Δημήτριος ἐν Ὁμωνύμοις φησί. Πτολεμαίου τε πρὸς Κλεάνθην ἐπιστείλαντος ἢ αὐτὸν ἐλθεῖν ἢ πέμψαι τινά, Σφαῖρος μὲν ἀπῆλθε, Χρύσιππος δὲ περιεῖδε. μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς τῆς ἀδελφῆς υἱεῖς, Ἀριστοκρέοντα καὶ Φιλοκράτην, συνεκρότησε. καὶ πρῶτος ἐθάρρησε σχολὴν ἔχειν ὕπαιθρον ἐν Λυκείῳ, καθάπερ καί ὁ προειρημένος Δημήτριος ἱστορεῖ.

186 Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Χρύσιππος Κνίδιος ἰατρός, παρ' οὗ φησιν Ἐρασίστρατος τὰ μάλιστα ὠφελῆσθαι. καὶ ἕτερος υἱὸς τούτου, ἰατρὸς Πτολεμαίου, ὃς διαβληθεὶς περιήχθη καὶ μαστιγούμενος ἐκολάσθη· ἄλλος μαθητὴς Ἐρασιστράτου καί τις Γεωργικὰ γεγραφώς.

Ὁ δὴ φιλόσοφος καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα λόγους· "ὁ

7–9 Cf. Suid. s.v. *Χρ.*   12–14 *SVF* i. 621   23–p. 382, l. 12 Suid. s.v. *Χρ.*; *SVF* ii. 279

3–6 Versus quattuor distinxit Salmasius.   5 οὐχ BP^{ac}: οὐδ' FP^{pc} πάτρας Jacobsius   6 Ἀΐδεω B: αἴδαο F^{pc}: αἴδαῳ P^{pc} 8 γ. δ. ν. F: γ. διδοῦναι P^{pc}: γραίδι δίδου νῦν BP^{ac} 13 ἐπιστείλαντος P^{pc}: ἀπο- BFP^{ac} 14 περιεῖδε F: ὑπερ- BP   16 σχ. ἔ. ὕ. F: ὕ. σ. χ. ἔ. BP   καθάπερ καὶ F: καθὰ καὶ BP^{ac}: καθάπερ P^{pc} 17 προειρημένος F: προγεγραμμένος BP   18 Γ. δ. F (B^{ac}?): γέγονε B^{pc}P   19 τὰ μ. P^{pc}: πολλὰ B: τὰ κάλλιστα F   ὠφελῆσθαι B: ὠφελεῖσθαι FP   20 καὶ FP: om. B

λέγων τοῖς ἀμυήτοις τὰ μυστήρια ἀσεβεῖ· ὁ δέ γ' ἱεροφάντης τοῖς ἀμυήτοις λέγει ⟨τὰ μυστήρια⟩· ἀσεβεῖ ἄρα ὁ ἱεροφάντης.” ἄλλο· “ὃ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, τοῦτ' οὐδ' ἐν τῇ οἰκίᾳ· οὐκ ἔστι δὲ φρέαρ ἐν τῇ πόλει, οὐδ' ἄρ' ἐν τῇ οἰκίᾳ.” ἄλλο· “ἔστι τις κεφαλή· ἐκείνην δ' οὐκ ἔχεις· ἔστι δέ γέ τις κεφαλὴ ⟨ἣν οὐκ ἔχεις⟩· οὐκ ἄρα ἔχεις κεφαλήν.” ἄλλο· “εἴ τις ἐστιν ἐν Μεγάροις, 187 *οὐκ ἔστιν ἐν Ἀθήναις· ἄνθρωπος δ' ἐστὶν ἐν Μεγάροις· οὐκ ἄρ' ἐστὶν ἄνθρωπος ἐν Ἀθήναις.” καὶ πάλιν· “εἴ τι λαλεῖς, τοῦτο διὰ τοῦ στόματός σου διέρχεται· ἅμαξαν δὲ λαλεῖς· ἅμαξα ἄρα διὰ τοῦ στόματός σου διέρχεται.” καί· “εἴ τι οὐκ ἀπέβαλες, τοῦτ' ἔχεις· κέρατα δ' οὐκ ἀπέβαλες· κέρατ' ἄρ' ἔχεις.” οἱ δ' Εὐβουλίδου τοῦτό φασιν.*

Εἰσὶ δὲ οἳ κατατρέχουσι τοῦ Χρυσίππου ὡς πολλὰ αἰσχρῶς καὶ ἀρρήτως ἀναγεγραφότος. ἐν μὲν γὰρ τῷ Περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων συγγράμματι αἰσχρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία ἀναπλάττει, λέγων κατὰ τοὺς ἑξακοσίους στίχους ἃ μηδεὶς ἠτυχηκὼς μολύνειν τὸ στόμα εἴποι ἄν. αἰσχροτάτην γάρ, φασί, 188 *ταύτην ἀναπλάττει ἱστορίαν, εἰ καὶ ἐπαινεῖ ὡς φυσικήν, χαμαιτύπαις μᾶλλον πρέπουσαν ἢ θεοῖς, ἔτι τε καὶ παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασι ⟨οὐ⟩ κατακεχωρισμένην· μήτε γὰρ παρὰ Πολέμωνι μήτε παρ' Ὑψικράτει, ἀλλὰ μηδὲ παρ' Ἀντιγόνῳ εἶναι, ὑπ' αὐτοῦ δὲ πεπλάσθαι. ἐν δὲ τῷ Περὶ πολιτείας καὶ μητράσι λέγει συνέρχεσθαι καὶ θυγατράσι καὶ υἱοῖς· τὰ δ' αὐτά φησι καὶ ἐν τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ Περὶ δικαίου κατὰ τοὺς χιλίους στίχους καὶ τοὺς ἀποθανόντας*

13–22 *SVF* ii. 1071 22–24 *SVF* iii. 744 24–p. 383, l. 1 *SVF* i. 254 = iii. 747

---

1 *δέ γ'* BP: om. F 2 ⟨. . .⟩ add. Huebnerus e versionibus Latinis 3 *οὐκ ἔστιν . . . οὐδ'* dg: *ἔστιν . . . καὶ* **α** 5–6 ⟨. . .⟩ add. Menag. e Suida 6 *ἄλλο* dgt: om. **α** et Suid. 9 *σου* om. P^{ac}: post *στόματος* dgt: post *ἅμαξα* BFP^{pc} *διέρχεται* FP: *ἔρχεται* B 10 *σου* dgt: om. **α** *καί* F: *καὶ πάλιν* B: *πάλιν* P 11–12 *οἱ . . . φασιν* om. F 18 *εἰ* codd.: *ἦν* coni. Casaub. 19 *καὶ* coni. Casaub.: *τὰ* codd. 20 ⟨*οὐ*⟩ add. Casaub. *μήτε* P^{pc}: *οὔτε* BFP^{ac} *παρὰ* om. F

κατεσθίειν κελεύων. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Περὶ βίου καὶ πορισμοῦ
189 *προνοεῖν λέγων ὅπως ποριστέον τῷ σοφῷ· " καίτοι τίνος χάριν ποριστέον αὐτῷ; εἰ μὲν γὰρ τοῦ ζῆν ἕνεκεν, ἀδιάφορον τὸ ζῆν· εἰ δὲ ἡδονῆς, καὶ αὕτη ἀδιάφορος· εἰ δὲ τῆς ἀρετῆς, αὐτάρκης αὕτη πρὸς εὐδαιμονίαν. καταγέλαστοι δὲ καὶ οἱ τρόποι τοῦ πορισμοῦ, οἷον οἱ ἀπὸ βασιλέως· εἴκειν γὰρ αὐτῷ δεήσει. καὶ οἱ ἀπὸ φιλίας· λήμματος γὰρ ὤνιος ἡ φιλία ἔσται. καὶ οἱ ἀπὸ σοφίας· μισθαρνήσει γὰρ ἡ σοφία." καὶ ταῦτα μὲν ἐγκαλεῖται.*

Ἐπεὶ δ' ἐνδοξότατα τὰ βιβλία ἐστὶν αὐτῷ, ἔδοξέ μοι καὶ τὴν πρὸς εἶδος ἀναγραφὴν αὐτῶν ἐνταῦθα καταχωρίσαι. καὶ ἔστι τάδε·

Λογικοῦ τόπου

Θέσεις λογικαί,
Τῶν τοῦ φιλοσόφου σκεμμάτων,
Ὅρων διαλεκτικῶν πρὸς Μητρόδωρον ς',
Περὶ τῶν κατὰ τὴν διαλεκτικὴν ὀνομάτων πρὸς Ζήνωνα α',
190 *Τέχνη διαλεκτικὴ πρὸς Ἀρισταγόραν α',*
Συνημμένων πιθανῶν πρὸς Διοσκουρίδην δ'.

Λογικοῦ τόπου τοῦ περὶ τὰ πράγματα

Σύνταξις πρώτη

Περὶ ἀξιωμάτων α',
Περὶ τῶν οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων α',
Περὶ τοῦ συμπεπλεγμένου πρὸς Ἀθηνάδην α' β',
Περὶ ἀποφατικῶν πρὸς Ἀρισταγόραν γ',

1–8 Hsch. Mil., *FHG* iv. 177; *SVF* iii. 685 A   9 usque ad finem libri vii *SVF* ii. 13–18

1 *βίου* codd.: *βίων* scripsit von Arnim   2 *προνοεῖν* codd.: *προνοεῖ* coni. von Arnim   6 *οἱ* om. F   9 *ἐπεὶ* F: *ἐπειδὴ* BP   *τὰ* om. F   13 *λογικαί* coni. von Arnim: · *λογικὰ καὶ* **α**   16 *τὴν* om. F   19 *τὰ* om. B   22 *α'* om. F

Περὶ τῶν καταγορευτικῶν πρὸς Ἀθηνόδωρον α',
Περὶ τῶν κατὰ στέρησιν λεγομένων πρὸς Θέαρον α',
Περὶ τῶν ἀορίστων ἀξιωμάτων πρὸς Δίωνα α' β' γ',
Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀορίστων α' β' γ' δ',
Περὶ τῶν κατὰ χρόνους λεγομένων α' β',
Περὶ συντελικῶν ἀξιωμάτων β'.

Σύνταξις δευτέρα

Περὶ ἀληθοῦς διεζευγμένου πρὸς Γοργιππίδην α',
Περὶ ἀληθοῦς συνημμένου πρὸς Γοργιππίδην α' β' γ' δ',
Αἵρεσις πρὸς Γοργιππίδην α', 191
Πρὸς τὸ περὶ ἀκολούθων α',
Περὶ τοῦ διὰ τριῶν πάλιν πρὸς Γοργιππίδην α',
Περὶ δυνατῶν πρὸς Κλεῖτον δ',
Πρὸς τὸ περὶ σημασιῶν Φίλωνος α',
Περὶ τοῦ τίνα ἐστὶ τὰ ψευδῆ α'.

Σύνταξις τρίτη

Περὶ προσταγμάτων β',
Περὶ ἐρωτήσεως β',
Περὶ πεύσεως δ',
Ἐπιτομὴ περὶ ἐρωτήσεως καὶ πεύσεως α',
Ἐπιτομὴ περὶ ἀποκρίσεως α',
⟨Περὶ⟩ ζητήσεως β',
Περὶ ἀποκρίσεως δ'.

Σύνταξις τετάρτη

Περὶ τῶν κατηγορημάτων πρὸς Μητρόδωρον ι',
Περὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων πρὸς Φύλαρχον α',

2 *πρὸς Θ. α'* BP : *β'* F   3–5 om. F   3 *ἀορίστων* scripsit Cob. : *ἀρίστων* BP   *Δίωνα* P : *δίον* B   10 om. F   12 *πάλιν* d : om. **a**   13 *Π. δ.* om. F   14 *Π. τ.* om. F   16 om. F   18 *ἐρωτήσεως* scripsit Menag. : *ἐρωτήσεων* **a**   20 *Ἐ.* om. F   21 *περὶ* om. F   *ἀποκρίσεως* Huebnerus : *ἀποκρίσεων* **a**   22 ⟨*Περὶ*⟩ add. Huebnerus   *β'* BP : *δ'* F   23 om. F

Περὶ τῶν συναμμάτων πρὸς Ἀπολλωνίδην α΄,
Πρὸς Πάσυλον περὶ κατηγορημάτων δ΄.

192 *Σύνταξις πέμπτη*

Περὶ τῶν πέντε πτώσεων α΄,
Περὶ τῶν κατὰ τὸ ὑποκείμενον ὡρισμένων ἐκφορῶν α΄,
Περὶ παρεμφάσεως πρὸς Στησαγόραν β΄,
Περὶ τῶν προσηγορικῶν β΄.

Λογικοῦ τόπου περὶ τὰς λέξεις καὶ τὸν κατ᾽ αὐτὰς λόγον

Σύνταξις πρώτη

Περὶ τῶν ἑνικῶν καὶ πληθυντικῶν ἐκφορῶν ς΄,
Περὶ λέξεων πρὸς Σωσιγένην καὶ Ἀλέξανδρον ε΄,
Περὶ τῆς κατὰ τὰς λέξεις ἀνωμαλίας πρὸς Δίωνα δ΄,
Περὶ τῶν πρὸς τὰς φωνὰς σωριτῶν λόγων γ΄,
Περὶ σολοικισμῶν α΄,
Περὶ σολοικιζόντων λόγων πρὸς Διονύσιον α΄,
Λόγοι παρὰ τὰς συνηθείας α΄,
Λέξις πρὸς Διονύσιον α΄.

Σύνταξις δευτέρα

Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου καὶ τῶν λεγομένων ε΄,
Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων δ΄,
193 *Περὶ τῆς συντάξεως καὶ στοιχείων τῶν λεγομένων πρὸς Φίλιππον γ΄,*
Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου πρὸς Νικίαν α΄,
Περὶ τοῦ πρὸς ἕτερα λεγομένου α΄.

1 *συναμμάτων* BP: *συγγραμμάτων* F: fortasse *συμβαμάτων* von Arnim 2 *Π. Π.* om. F 5 *τῶν* BP: *τῶν πρὸς τὸ* F 10 *ἑνικῶν* d co: *ἐθνικῶν* **a** *καὶ πλ.* om. F 12 *Δίωνα* FP: *δίον* B 14, 16 om. F 17 *Λέξις* BP: *λέξεις* F 21 *τῆς, καί,* et *τῶν λ.* om. F 23 *Περὶ . . . λόγου* om. F 24 An *ἑ⟨κάτ⟩ερα* scribendum?

Σύνταξις τρίτη

Πρὸς τοὺς μὴ διαιρουμένους β′,
Περὶ ἀμφιβολιῶν πρὸς Ἀπολλᾶν δ′,
Περὶ τῶν τροπικῶν ἀμφιβολιῶν α′,
Περὶ συνημμένης τροπικῆς ἀμφιβολίας β′,
Πρὸς τὸ περὶ ἀμφιβολιῶν Πανθοίδου β′,
Περὶ τῆς εἰς τὰς ἀμφιβολίας εἰσαγωγῆς ε′,
Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς Ἐπικράτην ἀμφιβολιῶν α′,
Συνημμένα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς τὰς ἀμφιβολίας β′.

Λογικοῦ τόπου πρὸς τοὺς λόγους καὶ τοὺς τρόπους

Σύνταξις πρώτη

Τέχνη λόγων καὶ τρόπων πρὸς Διοσκουρίδην ε′,
Περὶ τῶν λόγων γ′, 194
Περὶ τρόπων συστάσεως πρὸς Στησαγόραν β′,
Σύγκρισις τῶν τροπικῶν ἀξιωμάτων α′,
Περὶ ἀντιστρεφόντων λόγων καὶ συνημμένων α′,
Πρὸς Ἀγάθωνα ἢ περὶ τῶν ἑξῆς προβλημάτων α′,
Περὶ τοῦ τίνα συλλογιστικά τινος μετ’ ἄλλου τε καὶ μετ’ ἄλλων α′,
Περὶ τῶν ἐπιφορῶν πρὸς Ἀρισταγόραν α′,
Περὶ τοῦ τάττεσθαι τὸν αὐτὸν λόγον ἐν πλείοσι τρόποις α′,
Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τῷ τὸν αὐτὸν λόγον ἐν συλλογιστικῷ καὶ ἀσυλλογίστῳ τετάχθαι τρόπῳ β′,
Πρὸς τὰ ἀντειρημένα ταῖς τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεσι γ′,
Πρὸς τὸ περὶ τρόπων Φίλωνος πρὸς Τιμόστρατον α′,

4 *τῶν* om. F 6 *περὶ* om. B[ac] 9 *τῶν* codd.: *τὴν* coni. Huebnerus 10–11 *Λογ. . . . Συν.* om. F 13 *τῶν* om. F 15 *τῶν* fr: om. **α** 16–19 om. F 18 *τίνα* coni. von Arnim: *τὰ* BP *μετ’ ἄλλου* et *μετ’ ἄλλων* distinxit Meibomius: *μετάλλου, -ων* codd. 20 *Ἀρ.* BP: *στησαγόραν* F 22–23 om. F *τῷ τ. αὐ. λ.* fr: *τῶν τ. αὐ. λ.* B: *τῶν αὐτῶν λόγων* P 24 *ταῖς* om. F *συλλογισμῶν* FP[pc]: *λογισμῶν* BP[ac] 25 *τρόπων* om. F

Λογικὰ συνημμένα πρὸς Τιμοκράτην καὶ Φιλομαθῆ· εἰς τὰ περὶ λόγων καὶ τρόπων α′.

195 *Σύνταξις δευτέρα*

Περὶ τῶν περαινόντων λόγων πρὸς Ζήνωνα α′,
Περὶ τῶν πρώτων καὶ ἀναποδείκτων συλλογισμῶν πρὸς Ζήνωνα α′,
Περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν α′,
Περὶ τῶν παρελκόντων λόγων πρὸς Πάσυλον β′,
Περὶ τῶν εἰς τοὺς συλλογισμοὺς θεωρημάτων α′,
Περὶ συλλογισμῶν εἰσαγωγικῶν πρὸς Ζήνωνα α′,
Τῶν πρὸς εἰσαγωγὴν τρόπων πρὸς Ζήνωνα γ′,
Περὶ τῶν κατὰ ψευδῆ σχήματα συλλογισμῶν ε′,
Λόγοι συλλογιστικοὶ κατ' ἀνάλυσιν ἐν τοῖς ἀναποδείκτοις α′,
Τροπικὰ ζητήματα πρὸς Ζήνωνα καὶ Φιλομαθῆ α′ (τοῦτο δοκεῖ ψευδεπίγραφον).

Σύνταξις τρίτη

Περὶ τῶν μεταπιπτόντων λόγων πρὸς Ἀθηνάδην α′ (ψευδεπίγραφον),
196 *Λόγοι μεταπίπτοντες πρὸς τὴν μεσότητα γ′ (ψευδεπίγραφα),*
Πρὸς τοὺς Ἀμεινίου διαζευκτικοὺς α′.

Σύνταξις τετάρτη

Περὶ ὑποθέσεων πρὸς Μελέαγρον γ′,
Λόγοι ὑποθετικοὶ εἰς τοὺς νόμους πρὸς Μελέαγρον πάλιν α′,
Λόγοι ὑποθετικοὶ πρὸς εἰσαγωγὴν β′,
Λόγοι ὑποθετικοὶ θεωρημάτων β′,
Λύσις τῶν Ἡδύλου ὑποθετικῶν β′,

5–6 et 7 transp. F   5–6 *π. Ζ.* om. F   8 *β′* BP: *α′* F   9 *συλλογισμοὺς* corr. Huebnerus ex versionibus: *σολοικισμοὺς* codd.   10 *πρ. Ζ. α′* om. F   11 *εἰσαγωγὴν* co w: *εἰσαγωγικὴν* **a**   14 *καὶ Φ.* om. F   14–15 (. . .) om. F   17 (. . .) om. F   19 *ψευδεπίγραφα* FP: *ψευδεπίγραφον* B   22 *πρὸς* om. F   23 *πάλιν* d: om. **a**   24 *Λ. ὑ.* om. F   26 *Λύσις* **a**: *λύσεις* dw

Λύσις τῶν Ἀλεξάνδρου ὑποθετικῶν γʹ (ψευδεπίγραφα),
Περὶ ἐκθέσεων πρὸς Λαοδάμαντα αʹ.

Σύνταξις πέμπτη

Περὶ τῆς εἰς τὸν ψευδόμενον εἰσαγωγῆς πρὸς Ἀριστοκρέοντα αʹ,
Λόγοι ψευδόμενοι πρὸς εἰσαγωγὴν αʹ,
Περὶ τοῦ ψευδομένου πρὸς Ἀριστοκρέοντα ϛʹ.

Σύνταξις ἕκτη

Πρὸς τοὺς νομίζοντας καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ εἶναι αʹ,
Πρὸς τοὺς διὰ τῆς τομῆς διαλύοντας τὸν ψευδόμενον λόγον πρὸς Ἀριστοκρέοντα βʹ, 197
Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ δεῖν τέμνειν τὰ ἀόριστα αʹ,
Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τοῖς κατὰ τῆς τομῆς τῶν ἀορίστων πρὸς Πάσυλον γʹ,
Λύσις κατὰ τοὺς ἀρχαίους πρὸς Διοσκουρίδην αʹ,
Περὶ τῆς τοῦ ψευδομένου λύσεως πρὸς Ἀριστοκρέοντα γʹ,
Λύσις τῶν Ἡδύλου ὑποθετικῶν πρὸς Ἀριστοκρέοντα καὶ Ἀπολλᾶν αʹ.

Σύνταξις ἑβδόμη

Πρὸς τοὺς φάσκοντας τὰ λήμματα ἔχειν ψευδῆ τὸν ψευδόμενον λόγον αʹ,
Περὶ ἀποφάσκοντος πρὸς τὸν Ἀριστοκρέοντα βʹ,
Λόγοι ἀποφάσκοντες πρὸς γυμνασίαν αʹ,
Περὶ τοῦ παρὰ μικρὸν λόγου πρὸς Στησαγόραν αʹ βʹ,
Περὶ τῶν εἰς τὰς ὑπολήψεις λόγων καὶ ἡσυχαζόντων πρὸς Ὀνήτορα βʹ,
Περὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμένου πρὸς Ἀριστόβουλον βʹ, 198
Περὶ τοῦ διαλεληθότος πρὸς Ἀθηνάδην αʹ.

1 *Λύσις* BFP^ac: *λύσεις* P^pc w (. . .) om. F 2 *Λ.* B: *ἀλοδάμαντα* P: *ἀδάμαντα* F 4 *πρὸς* F: *πρὸς τὸν* BP 5 *αʹ* om. F 15 *Λύσις* BFP^ac: *λύσεις* P^pc 17–19 om. F 17 *Λύσις* BP^ac: *λύσεις* P^pc 22 om. F

Σύνταξις ὀγδόη

Περὶ τοῦ οὔτιδος πρὸς Μενεκράτην η΄,
Περὶ τῶν ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου λόγων πρὸς Πάσυλον β΄,
Περὶ οὔτιδος λόγου πρὸς Ἐπικράτην α΄.

Σύνταξις ἐνάτη

Περὶ τῶν σοφισμάτων πρὸς Ἡρακλείδην καὶ Πόλλιν β΄,
Περὶ τῶν ἀπόρων διαλεκτικῶν [λόγων] πρὸς Διοσκουρίδην ε΄,
Πρὸς τὸ Ἀρκεσιλάου μεθόδιον πρὸς Σφαῖρον α΄.

Σύνταξις δεκάτη

Κατὰ τῆς συνηθείας πρὸς Μητρόδωρον ϛ΄,
Ὑπὲρ τῆς συνηθείας πρὸς Γοργιππίδην ζ΄.

Λογικοῦ τόπου τὰ τῶν προειρημένων τεττάρων διαφορῶν ἐκτὸς ὄντα καὶ περιέχοντα ⟨τὰς⟩ σποράδην καὶ οὐ σωματικὰς ζητήσεις λογικάς, περὶ τῶν καταλεγομένων ζητημάτων ἐννέα καὶ τριάκοντα. ὁμοῦ τὰ πάντα τοῦ λογικοῦ τια΄.

199 *Ἠθικοῦ λόγου τοῦ περὶ τὴν διάρθρωσιν τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν*

Σύνταξις πρώτη

Ὑπογραφὴ τοῦ ⟨ἠθικοῦ⟩ λόγου πρὸς Θεόπορον α΄,
Θέσεις ἠθικαὶ α΄,
Πιθανὰ λήμματα εἰς τὰ δόγματα πρὸς Φιλομαθῆ γ΄,
Ὅρων τῶν τοῦ ἀστείου πρὸς Μητρόδωρον β΄,
Ὅρων τῶν τοῦ φαύλου πρὸς Μητρόδωρον β΄,

1–2 *Σ . . . οὔτιδος* om. F 3 *β΄* BP : *α΄* F 4–6 *λόγου . . . πρὸς* om. F 7 [*λόγων*] **α**: om. fr 11 *Ὑπὲρ* coni. Cob.: *περὶ* codd. *τῆς* om. F 13 ⟨*τὰς*⟩ add. von Arnim 14 Post *καταλεγ.* interpunxit von Arnim 15 *λογικοῦ* BP : *ἠθικοῦ* F 16 om. F *διάρθρωσιν* B: *διόρθωσιν* P 18 *Ὑ.* BP : *ὑ. φησι* F ⟨*ἠθ.*⟩ add. Cob. 22 *β΄* BP : *α΄* F

Ὅρων τῶν ἀναμέσων πρὸς Μητρόδωρον β′,
Ὅρων τῶν πρὸς Μητρόδωρον κατὰ γένος ζ′,
Ὅρων τῶν κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας πρὸς Μητρόδωρον α′ β′.

Σύνταξις δευτέρα

Περὶ τῶν ὁμοίων πρὸς Ἀριστοκλέα γ′,
Περὶ τῶν ὅρων πρὸς Μητρόδωρον ζ′.

Σύνταξις τρίτη

Περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς τοῖς ὅροις ἀντιλεγομένων πρὸς Λαοδάμαντα ζ′,
Πιθανὰ εἰς τοὺς ὅρους πρὸς Διοσκουρίδην β′, 200
Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν πρὸς Γοργιππίδην β′,
Περὶ διαιρέσεων α′,
Περὶ ἐναντίων πρὸς Διονύσιον β′,
Πιθανὰ πρὸς τὰς διαιρέσεις καὶ τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη καὶ ⟨τὰ⟩ περὶ τῶν ἐναντίων α′.

Σύνταξις τετάρτη

Περὶ τῶν ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα ζ′,
Ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα δ′.

Σύνταξις πέμπτη

Περὶ παροιμιῶν πρὸς Ζηνόδοτον β′,
Περὶ ποιημάτων πρὸς Φιλομαθῆ α′,
Περὶ τοῦ πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν β′,
Πρὸς τοὺς κριτικοὺς πρὸς Διόδωρον α′.

1 om. F *ἀναμέσων* B: *ἀνὰ μέσον* P 2 *Ὅρων . . . γένος* BP: *περὶ τῶν ὅρων πρὸς Μητ.* F 3–9 om. F 5 *τῶν* w: om. BP 12 *Περὶ* F: *περὶ τῶν* BP 13 *Περὶ* FP: *περὶ τῶν* B 14–15 om. F ⟨*τὰ*⟩ add. von Arnim 17 *ἐτυμολογικῶν* d: *ἐτοιμολογι(κ)ῶν* **a** 18 *Ἐτυμ.* d: *ἐτοιμολογικῶν* BP: om. F 19 om. F 23 *Π. τ. κ.* om. F

201 *Ἠθικοῦ τόπου περὶ τὸν κοινὸν λόγον καὶ τὰς ἐκ τούτου συνισταμένας τέχνας καὶ ἀρετάς*

Σύνταξις πρώτη

Πρὸς τὰς ἀναζωγραφήσεις πρὸς Τιμώνακτα α′,
Περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα α′,
Περὶ τῶν ἐννοιῶν πρὸς Λαοδάμαντα β′,
Περὶ ὑπολήψεως πρὸς Πυθώνακτα γ′,
Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ δοξάσειν τὸν σοφὸν α′,
Περὶ καταλήψεως καὶ ἐπιστήμης καὶ ἀγνοίας δ′,
Περὶ λόγου β′,
Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ λόγου πρὸς Λεπτίνην.

Σύνταξις δευτέρα

Περὶ τοῦ ἐγκρίνειν τοὺς ἀρχαίους τὴν διαλεκτικὴν σὺν ταῖς ἀποδείξεσι πρὸς Ζήνωνα β′,
202 *Περὶ τῆς διαλεκτικῆς πρὸς Ἀριστοκρέοντα δ′,*
Περὶ τῶν ἀντιλεγομένων τοῖς διαλεκτικοῖς γ′,
Περὶ τῆς ῥητορικῆς πρὸς Διοσκουρίδην δ′.

Σύνταξις τρίτη

Περὶ ἕξεως πρὸς Κλέωνα γ′,
Περὶ τέχνης καὶ ἀτεχνίας πρὸς Ἀριστοκρέοντα δ′,
Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν πρὸς Διόδωρον δ′,
Περὶ τοῦ ποιὰς εἶναι τὰς ἀρετὰς α′,
Περὶ ἀρετῶν πρὸς Πόλλιν β′.

Ἠθικοῦ τόπου περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν

Σύνταξις πρώτη

Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς πρὸς Ἀριστοκρέοντα ι′,

1 *τὸν κοινὸν λόγον* BP: *τῶν κοινῶν λόγων* F *τούτου* BP: *τούτων* F 3–4 om. F 5 *α′* om. F 7–8 om. F 8 *Ἀποδ.* P[pc]: *ἀπόδειξις* BP[ac] 10 *λογ. β′* BP: *λογικοῦ* F 13–14 om. F 13 *ἐγκ.* fr: *εἰκρίνειν* P: *εὖ κρίνειν* B 15, 16, 18, 20, 24–26, om. F 17, 21 *τῆς* BP: om. F

Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν τέλος δʹ,
Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν δʹ,
*Περὶ τῶν λεγομένων ὑπὲρ τῆς * **

1 *ἀποδείξεις* BP^{pc}: *ἀπόδειξις* FP^{ac} 2 *ἀποδείξεις* P^{pc}: *ἀπόδειξις* BP^{ac}: om. F 3 om. F Lacunam indicant codices nonnulli: 7 linearum B; duorum foliorum P. Codex P folio 1 nominum laterculum praebet manu prima scriptum, de quo apparet vitas xx aliorum philosophorum olim post Chrysippum in libro vii esse comprehensas, qui fuerunt Zeno Tarsensis, Diogenes, Apollodorus, Boëthus, Mnesarchides, Mnesagoras, Nestor, Basilides, Dardanus, Antipater, Heraclides, Sosigenes, Panaetius, Hecato, Posidonius, Athenodorus, Athenodorus alius, Antipater, Arius, et Cornutus.

LIBER VIII

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

1 *Ἐπειδὴ δὲ τὴν Ἰωνικὴν φιλοσοφίαν τὴν ἀπὸ Θαλοῦ καὶ τοὺς
ἐν ταύτῃ διαγενομένους ἄνδρας ἀξιολόγους διεληλύθαμεν, φέρε
καὶ περὶ τῆς Ἰταλικῆς διαλάβωμεν, ἧς ἦρξε Πυθαγόρας Μνησάρ-
χου δακτυλιογλύφου ὥς φησιν Ἕρμιππος* (*FHG* iii. 41), *Σάμιος,
ἢ ὡς Ἀριστόξενος* (Wehrli ii, fg. 11a) *Τυρρηνός, ἀπὸ μιᾶς τῶν
νήσων ἃς ἔσχον Ἀθηναῖοι Τυρρηνοὺς ἐκβαλόντες. ἔνιοι δ' υἱὸν μὲν
εἶναι Μαρμάκου τοῦ Ἱππάσου τοῦ Εὐθύφρονος τοῦ Κλεωνύμου
φυγάδος ἐκ Φλιοῦντος, οἰκεῖν δ' ἐν Σάμῳ τὸν Μάρμακον, ὅθεν*
2 *Σάμιον τὸν Πυθαγόραν λέγεσθαι· συστῆναι δ' εἰς Λέσβον ἐλθόντα
Φερεκύδῃ ὑπὸ Ζωίλου τοῦ θείου. καὶ τρία ποτήρια κατασκευασά-
μενος ἀργυρᾶ δῶρον ἀπήνεγκεν ἑκάστῳ τῶν ἱερέων εἰς Αἴγυπτον.
ἔσχε δὲ καὶ ἀδελφούς, πρεσβύτερον μὲν Εὔνομον, μέσον δὲ Τυρ-
ρηνόν· καὶ δοῦλον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες,
ὥς φησιν Ἡρόδοτος* (iv. 95 sq.). *οὗτος ἤκουσε μέν, καθὰ
προείρηται, Φερεκύδου τοῦ Συρίου· μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευτὴν
ἧκεν εἰς Σάμον καὶ ἤκουσεν Ἑρμοδάμαντος τοῦ ἀπογόνου Κρε-
ωφύλου, ἤδη πρεσβυτέρου. νέος δ' ὢν καὶ φιλομαθὴς ἀπεδήμησε
τῆς πατρίδος καὶ πάσας ἐμυήθη τάς θ' Ἑλληνικὰς καὶ βαρβάρους*
3 *τελετάς. ἐγένετ' οὖν ἐν Αἰγύπτῳ, ὁπηνίκα καὶ Πολυκράτης αὐτὸν
Ἀμάσιδι συνέστησε δι' ἐπιστολῆς· καὶ ἐξέμαθε τὴν φωνὴν αὐτῶν,*

§§ 1–50 Vitam Pythagorae testimoniis large adhibitis edidit A. Delatte, *La Vie de Pythagore de Diogène Laërce*, Bruxellae, 1922 14–15 Cf. i. 118–19 sup.

2 *ἄν. ἀξ.* BP: transp. F 3 *Πυθ.* BP: *Πυθ. μὲν* F 4–5 *Σ. . . . Τ.* om. F 5 *Ἀρ.* F^ac: *Ἀρ. ὁ* BP 6 *ἔσχον* BP^ac: *κατέσχον* FP^pc *ἐκβαλόντες* FP: *-βαλλόντες* B 7 *Μαρμάκου* codd.: *Μαμέρκου* Casaub. e Festo s.v. Aemilia 11 *ἀπήνεγκεν* ⟨*ἐν*⟩ coni. Reiskius 12 *καὶ* BP: om. F 14–15 *ὥς φ. Ἡ.* et *μέν κ. π.* om. F *κ. π.* P: *καθάπερ εἴρηται* B

καθά φησιν Ἀντιφῶν ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων, καὶ παρὰ Χαλδαίοις ἐγένετο καὶ Μάγοις. εἶτ' ἐν Κρήτῃ σὺν Ἐπιμενίδῃ κατῆλθεν εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον ἀλλὰ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὰ ἄδυτα· καὶ τὰ περὶ θεῶν ἐν ἀπορρήτοις ἔμαθεν. εἶτ' ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον, καὶ εὑρὼν τὴν πατρίδα τυραννουμένην ὑπὸ Πολυκράτους, ἀπῆρεν εἰς Κρότωνα τῆς Ἰταλίας· κἀκεῖ νόμους θεὶς τοῖς Ἰταλιώταις ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς, οἳ πρὸς τοὺς τριακοσίους ὄντες ᾠκονόμουν ἄριστα τὰ πολιτικά, ὥστε σχεδὸν ἀριστοκρατίαν εἶναι τὴν πολιτείαν.

Τοῦτόν φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς (Wehrli vii, fg. 89) 4
περὶ αὑτοῦ τάδε λέγειν, ὡς εἴη ποτὲ γεγονὼς Αἰθαλίδης καὶ Ἑρμοῦ υἱὸς νομισθείη· τὸν δὲ Ἑρμῆν εἰπεῖν αὐτῷ ἑλέσθαι ὅ τι ἂν βούληται πλὴν ἀθανασίας. αἰτήσασθαι οὖν ζῶντα καὶ τελευτῶντα μνήμην ἔχειν τῶν συμβαινόντων. ἐν μὲν οὖν τῇ ζωῇ πάντων διαμνημονεῦσαι, ἐπεὶ δὲ ἀποθάνοι τηρῆσαι τὴν αὐτὴν μνήμην. χρόνῳ δ' ὕστερον εἰς Εὔφορβον ἐλθεῖν καὶ ὑπὸ Μενέλεω τρωθῆναι. ὁ δ' Εὔφορβος ἔλεγεν ὡς Αἰθαλίδης ποτὲ γεγόνοι καὶ ὅτι παρ' Ἑρμοῦ τὸ δῶρον λάβοι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς περιπόλησιν, ὡς περιεπολήθη καὶ εἰς ὅσα φυτὰ καὶ ζῷα παρεγένετο καὶ ὅσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ Ἅιδῃ ἔπαθε καὶ αἱ λοιπαὶ τίνα ὑπομένουσιν. ἐπειδὴ δὲ 5
Εὔφορβος ἀποθάνοι, μεταβῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς Ἑρμότιμον, ὃς καὶ αὐτὸς πίστιν θέλων δοῦναι ἐπανῆλθεν εἰς Βραγχίδας καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐπέδειξεν ἣν Μενέλαος ἀνέθηκεν ἀσπίδα, (ἔφη γὰρ αὐτόν, ὅτ' ἀπέπλει ἐκ Τροίας, ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἀσπίδα,) διασεσηπυῖαν ἤδη, μόνον δὲ διαμένειν τὸ ἐλεφάντινον πρόσωπον. ἐπειδὴ δ' Ἑρμότιμος ἀπέθανε, γενέσθαι Πύρρον τὸν Δήλιον ἁλιέα· καὶ πάντα πάλιν μνημονεύειν, πῶς πρόσθεν Αἰθαλίδης, εἶτ' Εὔφορβος, εἶτα Ἑρ-

26–p. 395, l. 23 DK 14 A 19

---

1 *καθά . . . πρωτ.* om. F 8 *τριακοσίους* codd.: *ἑξακοσίους* Suid. s.v. *Π. Σάμιος* 11 *περὶ . . . λέγειν* om. F 19 *παρεγένετο* BP: *περιεγένετο* F 22 *θ. δ.* BP: transp. F 24 *ἀνέθηκεν* BP: om. F *ἀπέπλει* BP[ac]: *ἀπέπλευσεν* FP[pc] 28 *εἶτα Ἑρμ.* om. F[ac]

μότιμος, εἶτα Πύρρος γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ Πύρρος ἀπέθανε,
γενέσθαι Πυθαγόραν καὶ πάντων τῶν εἰρημένων μεμνῆσθαι.
6 *Ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμά*
φασιν διαπεσόντες. Ἡράκλειτος γοῦν ὁ φυσικὸς μονονουχὶ
κέκραγε καί φησι· “Πυθαγόρης Μνησάρχου ἱστορίην ἤσκησεν
ἀνθρώπων μάλιστα πάντων καὶ ἐκλεξάμενος ταύτας τὰς συγ-
γραφὰς ἐποιήσατο ἑαυτοῦ σοφίην, πολυμαθείην, κακοτεχνίην.”
οὕτω δ᾿ εἶπεν, ἐπειδήπερ ἐναρχόμενος ὁ Πυθαγόρας τοῦ Φυσικοῦ
συγγράμματος λέγει ὧδε· “οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ μὰ
τὸ ὕδωρ τὸ πίνω, οὔ κοτ᾿ οἴσω ψόγον περὶ τοῦ λόγου τοῦδε.”
γέγραπται δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ συγγράμματα τρία, Παιδευτικόν,
7 *Πολιτικόν, Φυσικόν· τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου Λύσιδός*
ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ, φυγόντος εἰς Θήβας καὶ
Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου. φησὶ δ᾿ Ἡρακλείδης ὁ τοῦ Σαρα-
πίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ (*FHG* iii. 169 sq.) *γεγραφέναι*
αὐτὸν καὶ Περὶ τοῦ ὅλου ἐν ἔπεσιν, δεύτερον τὸν Ἱερὸν λόγον,
οὗ ἡ ἀρχή·

ὦ νέοι, ἀλλὰ σέβεσθε μεθ᾿ ἡσυχίας τάδε πάντα·

τρίτον Περὶ ψυχῆς, τέταρτον Περὶ εὐσεβείας, πέμπτον Ἡλοθαλῆ
τὸν Ἐπιχάρμου τοῦ Κῴου πατέρα, ἕκτον Κρότωνα, καὶ ἄλλους.
τὸν δὲ Μυστικὸν λόγον Ἱππάσου φησὶν εἶναι, γεγραμμένον ἐπὶ
διαβολῇ Πυθαγόρου, πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ Ἄστωνος τοῦ Κροτωνιά-
8 *του γραφέντας ἀνατεθῆναι Πυθαγόρᾳ. φησὶ δὲ καὶ Ἀριστόξενος*
(Wehrli ii, fg. 15) *τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν δογμάτων λαβεῖν τὸν*
Πυθαγόραν παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἐν Δελφοῖς. Ἴων δὲ ὁ Χῖος

23–25 DK 14 A 3

---

3 *μὲν οὖν* P : *μὲν* BF 4 *διαπεσόντες* coni. Reiskius : *διαπέζοντες* B : *διαπαίζοντες* FP 5 *Π.* P : *πυθαγόροις* B : *πυθαγόρας* F *ἱσ. ἤ.* BP : *ἱστορεῖν ἴσχυσεν* F 7 *ἐποιήσατο* BP : *ἐποίησεν* F *ἑαυτοῦ* BFP^{ac} : *ἑωυτοῦ* P^{pc} 8 *ὁ* BP : om. F 10 *κοτ᾿ οἴσω* coni. Diels : *κατοίσω* codd. 17 *ἡ* FP : om. B 18 *σέβεσθε* P^{pc} : *σέβεσθαι* BFP^{ac} *ἡσυχίας* BFP^{ac} : *ἡσυχίης* P^{pc} 21 *φησὶν* **a** : *φασὶν* dg 25 *ἐν Δελφοῖς* Aldobr. (et cf. p. 401, l. 16 inf.) : *ἀδελφῆς* **a**

ἐν τοῖς *Τριαγμοῖς* (*FGrH* 392 F 25a) φησιν αὐτὸν ἔνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. αὐτοῦ λέγουσι καὶ τὰς *Κοπίδας*, οὗ ἡ ἀρχή, "Μὴ * * ἀνααίδευ μηδενί." Σωσικράτης δ' ἐν *Διαδοχαῖς* (*FHG* iv. 503) φησιν αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ Λέοντος τοῦ Φλιασίων τυράννου τίς εἴη, φιλόσοφος εἰπεῖν. καὶ τὸν βίον ἐοικέναι πανηγύρει· ὡς οὖν εἰς ταύτην οἱ μὲν ἀγωνιούμενοι, οἱ δὲ κατ' ἐμπορίαν, οἱ δέ γε βέλτιστοι ἔρχονται θεαταί, οὕτως ἐν τῷ βίῳ οἱ μὲν ἀνδραποδώδεις, ἔφη, φύονται δόξης καὶ πλεονεξίας θηραταί, οἱ δὲ φιλόσοφοι τῆς ἀληθείας. καὶ τάδε μὲν ὧδε.

Ἐν δὲ τοῖς τρισὶ συγγράμμασι τοῖς προειρημένοις φέρεται 9
Πυθαγόρου τάδε καθολικῶς. οὐκ ἐᾷ εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμφέρον. τὴν μέθην ἓν ἀνθ' ἑνὸς βλάβην καλεῖ καὶ πλησμονὴν πᾶσαν ἀποδοκιμάζει, λέγων μὴ παραβαίνειν μήτε τῶν ποτῶν μήτε τῶν σιτίων μηδένα τὴν συμμετρίαν. καὶ περὶ ἀφροδισίων δέ φησιν οὕτως· "Ἀφροδίσια χειμῶνος ποιέεσθαι, μὴ θέρεος· φθινοπώρου δὲ καὶ ἦρος κουφότερα, βαρέα δὲ πᾶσαν ὥρην καὶ ἐς ὑγιείην οὐκ ἀγαθά." ἀλλὰ καί ποτ' ἐρωτηθέντα πότε δεῖ πλησιάζειν εἰπεῖν· ὅταν βούλῃ γενέσθαι αὐτοῦ ἀσθενέστερος.

Διαιρεῖται δὲ καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον οὕτως· "Παῖς 10
εἴκοσι ἔτεα, νεηνίσκος εἴκοσι, νεηνίης εἴκοσι, γέρων εἴκοσι. αἱ δὲ ἡλικίαι πρὸς τὰς ὥρας ὧδε σύμμετροι· παῖς ἔαρ, νεηνίσκος θέρος, νεηνίης φθινόπωρον, γέρων χειμών." ἔστι δ' αὐτῷ ὁ μὲν

2 καὶ τὰς Κ. coni. Diels in *Arch. Gesch. Phil.* 3 (1889), 455: κ. τ. κοπιάδας FP: κατασκοπιάδας B ἡ FP: om. B 3 ἀνααίδευ **a**: crucem agnovit Casaub.: coniecturas virorum doctorum vide ap. Delatte Σωσ. dgt: σωκράτης **a** 5 φιλόσοφος φ et fr: φιλόσοφον **a** 8 φύονται] φαίνονται coni. Reiskius 10 συγγράμμασι BP: γράμμασι F 11 ἐᾷ εὔχεσθαι BP: ἐλέγχεσθε F ὑπὲρ αὐτῶν P^pc: ὑπὲρ αὐτῶν BP^ac: ὑπὸ ἑαυτῶν F 14 ποτῶν tw: πόνων **a** Post σιτίων verba μήτε τῶν ὕπνων add. dg 16 θέρεος FP: θέρος B 17 ὑγιείην scripsit Cob.: ὑγείην P: ὑγείην εἶναι F: ὑγείαν B οὐκ ἀγαθά om. F^ac 18 πλησιάζειν **a**: πλησιάζειν γυναικὶ δπφ εἰπεῖν post πλησ. BP: εἶπεν post ἀσθ. F ὅταν βούλῃ BP: ὅτε βούλει Fδπφ αὐτοῦ P^ac?: αὐτοῦ B: ἑαυτοῦ F: σεαυτοῦ δπφ: σεωυτοῦ coni. Cob. 21 γ. εἴ. om. F 22 νεηνίσκος FP^ac: νεανίσκος BP^pc

νεηνίσκος μειράκιον, ὁ δὲ νεηνίης ἀνήρ. εἶπέ τε πρῶτος, ὥς φησι Τίμαιος (*FGrH* 566 F 13b), κοινὰ τὰ φίλων εἶναι καὶ φιλίαν ἰσότητα. καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ κατετίθεντο τὰς οὐσίας εἰς ἓν ποιούμενοι. πενταετίαν θ' ἡσύχαζον, μόνον τῶν λόγων κατακούοντες καὶ οὐδέπω Πυθαγόραν ὁρῶντες εἰς ὃ δοκιμασθεῖεν· τοὐντεῦθεν δ' ἐγίνοντο τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὄψεως μετεῖχον. ἀπείχοντο δὲ καὶ σοροῦ κυπαρισσίνης διὰ τὸ τὸ τοῦ Διὸς σκῆπτρον ἐντεῦθεν πεποιῆσθαι, ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν δευτέρῳ Περὶ Πυθαγόρου (*FHG* iii. 42).

11 Καὶ γὰρ καὶ σεμνοπρεπέστατος λέγεται γενέσθαι καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ δόξαν εἶχον περὶ αὐτοῦ ὡς εἴη Ἀπόλλων ἐξ Ὑπερβορέων ἀφιγμένος. λόγος δέ ποτ' αὐτοῦ παραγυμνωθέντος τὸν μηρὸν ὀφθῆναι χρυσοῦν· καὶ ὅτι Νέσσος ὁ ποταμὸς διαβαίνοντα αὐτὸν προσαγορεύσαι πολὺς ἦν ὁ φάσκων. Τίμαιός τέ φησιν ἐν δεκάτῳ Ἱστοριῶν (*FGrH* 566 F 17) λέγειν αὐτὸν τὰς συνοικούσας ἀνδράσι θεῶν ἔχειν ὀνόματα, Κόρας, Νύμφας, εἶτα Μητέρας καλουμένας. τοῦτον καὶ γεωμετρίαν ἐπὶ πέρας ἀγαγεῖν, Μοίριδος πρῶτον εὑρόντος τὰς ἀρχὰς τῶν στοιχείων αὐτῆς, ὥς φησιν Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ Περὶ Ἀλεξάνδρου (*FGrH* 140 F 1).

12 μάλιστα δὲ σχολάσαι τὸν Πυθαγόραν περὶ τὸ ἀριθμητικὸν εἶδος αὐτῆς· τόν τε κανόνα τὸν ἐκ μιᾶς χορδῆς εὑρεῖν. οὐκ ἠμέλησε δ' οὐδ' ἰατρικῆς. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικὸς ἑκατόμβην θῦσαι αὐτόν, εὑρόντα ὅτι τοῦ τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ ὑποτείνουσα πλευρὰ ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. καὶ ἔστιν ἐπίγραμμα οὕτως ἔχον (*A. Pal.* vii. 119)·

2–3 Stob. *B′* xxxiii. 14 W.

---

3 *κατ.* ante *τὰς* F : post *ἓν* BP   *εἰς ἓν ποιούμενοι* del. Rittershuis   *ποιούμενοι* del. Cob.   4 *μόνον* scripsit Meibomius : *μόνων* **α**   7 *τὸ*^{2} P$^{pc}\phi$: om. BFP^{ac} 8 *πεπ.* BP : *περιποιεῖσθαι* F   12 *λόγος* BP^{ac} : *λέγεται* FP^{pc} *π. αὐ.* BP : transp. F   14 *τε* BP : *δὲ* F   16 Post *Μητ.* ⟨*καὶ μαίας*⟩ ex Iamb. *VP* 56 add. Jacoby.   17 *ἀγαγεῖν* F : *τοῦτον ἄγειν* BP^{ac} : *τοῦτον ἀγαγεῖν* P^{pc} : *προαγαγεῖν* malit Delatte   *Μ. π.* F : transp. BP   18–19 *αὐτῆς . . . Ἀλεξ.* om. F   22 *οὐδ'* BP : om. F   *ὁ λογ.* om. F   25 *ἔχον* F : *ἔργον* BP^{pc} (cum sequentibus)

ἤνυκε Πυθαγόρης τὸ περικλεές· εὕρατο γράμμα
κλεινὸς ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην.

Λέγεται δὲ καὶ πρῶτος κρέασιν ἀσκῆσαι ἀθλητάς, καὶ πρῶτόν γ' Εὐρυμένην, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν τρίτῳ τῶν Ἀπομνημονευμάτων (*FHG* iii. 579 sq.), *τῶν πρότερον ἰσχάσι ξηραῖς καὶ τυροῖς ὑγροῖς, ἀλλὰ καὶ πυροῖς σωμασκούντων αὐτούς, καθάπερ ὁ αὐτὸς Φαβωρῖνος ἐν ὀγδόῃ Παντοδαπῆς ἱστορίας φησίν. οἱ δὲ* 13
Πυθαγόραν ἀλείπτην τινὰ τοῦτον σιτίσαι τὸν τρόπον, μὴ τοῦτον. τοῦτον γὰρ καὶ τὸ φονεύειν ἀπαγορεύειν, μὴ ὅτι γε ἅπτεσθαι τῶν ζῴων κοινὸν δίκαιον ἡμῖν ἐχόντων ψυχῆς. καὶ τόδε μὲν ἦν τὸ πρόσχημα· τὸ δ' ἀληθὲς τῶν ἐμψύχων ἀπηγόρευεν ἅπτεσθαι συνασκῶν καὶ συνεθίζων εἰς εὐκολίαν βίου τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε εὐπορίστους αὐτοῖς εἶναι τὰς τροφὰς ἄπυρα προσφερομένοις καὶ λιτὸν ὕδωρ πίνουσιν· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σώματος ὑγίειαν καὶ ψυχῆς ὀξύτητα περιγίνεσθαι. ἀμέλει καὶ βωμὸν προσκυνῆσαι μόνον ἐν Δήλῳ τὸν Ἀπόλλωνος τοῦ γενέτορος, ὅς ἐστιν ὄπισθεν τοῦ Κερατίνου, διὰ τὸ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ πόπανα μόνα τίθεσθαι ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ πυρός, ἱερεῖον δὲ μηδέν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Δηλίων πολιτείᾳ (489 Rose).

Πρῶτόν τέ φασι τοῦτον ἀποφῆναι τὴν ψυχὴν κύκλον ἀνάγκης 14
ἀμείβουσαν ἄλλοτ' ἄλλοις ἐνδεῖσθαι ζῴοις· καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας μέτρα καὶ σταθμὰ εἰσηγήσασθαι, καθά φησιν Ἀριστόξενος ὁ μουσικός (Wehrli ii, fg. 24)· *πρῶτόν τε Ἕσπερον καὶ*

21–23 DK 14 A 12   23–p. 399, l. 1 Cf. ix. 23 inf.

1 *ἤνυκε* **α**, *Anth.*: *ἡνίκα* dgt, Plut., Ath.   *εὕρατο* BP, *Anth.*: *εὕρετο* F, *Anth.*, Plut., Ath.   2 *κλεινὸς ἐφ' ᾧ* Ath.: *κεῖνο ἐφ' ᾧ* Plut.   *κλεινὴν ἤγαγε* **α**, *Anth.*, Ath.: *λαμπρὴν ἤγετο* Plut.   4 *ἐν τρ.* om. F   5 *τῶν* P: *τὸν* BF   6 *σωμασκούντων* BP^{ac}: *σωμασκεῖν* FP^{pc} 6–7 *καθ. . . . φησίν* om. F   8 *σιτίσαι* P (cf. p. 413, l. 6 inf.): *σιτῆσαι* F: *συστῆσαι* B   9 *τὸ* FP^{pc}: *τοῦ* BP^{ac} 10 *ἡμῖν* om. F^{ac} *ἦν* om. F   11 *ἀπηγόρευεν* FP^{pc}: *ἀπαγορεύειν* BP^{ac} 12 *ἀνθρώπους* BFδπφ: *βροτοὺς* P   14 *ἐν. γ.* om. F   15 *βωμὸν* **α**: *ναὸν* δπ   16 *τὸν* Pδπφ: *τοῦ* BF   17 *τὸ* FP: *τοῦ* B   *καὶ*² BP: *καὶ τὰ* F   18 *ἄνευ* BP: *ἄνευ τοῦ* F   23 *ὁ μουσ.* om. F

Φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὥς φησι Παρμενίδης (DK 28 A 40a). *οὕτω δ' ἐθαυμάσθη ὥστ' ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ †παντοίας θεοῦ φωνάς†, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ γραφῇ φησι δι' ἑπτὰ καὶ διηκοσίων ἐτέων ἐξ ἀΐδεω παραγεγενῆσθαι ἐς ἀνθρώπους. τοιγὰρ καὶ προσεκαρτέρουν αὐτῷ καὶ τῶν λόγων ἕνεκα προσῄεσαν καὶ Λευκανοὶ καὶ Πευκέτιοι Μεσσάπιοί τε καὶ Ῥωμαῖοι.*

15 *Μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνῶναι Πυθαγόρειον δόγμα· οὗτος δὲ μόνος ἐξήνεγκε τὰ διαβόητα τρία βιβλία, ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μνῶν ὠνηθῆναι. τῶν θ' ἑξακοσίων οὐκ ἐλάττους ἐπὶ τὴν νυκτερινὴν ἀκρόασιν ἀπήντων αὐτοῦ· καὶ εἴ τινες ἀξιωθεῖεν αὐτὸν θεάσασθαι, ἔγραφον πρὸς τοὺς οἰκείους ὡς μεγάλου τινὸς τετυχηκότες. Μεταποντῖνοί γε μὴν τὴν μὲν οἰκίαν αὐτοῦ Δήμητρος ἱερὸν ἐκάλουν, τὸν στενωπὸν δὲ μουσεῖον, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν Παντοδαπαῖς ἱστορίαις* (*FHG* iii. 580)· *ἔλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητά, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν δεκάτῳ Παιδευτικῶν νόμων* (Wehrli ii,
16 fg. 43)· *ἔνθα καὶ Ξενόφιλον τὸν Πυθαγορικόν, ἐρωτηθέντα πῶς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν παιδεύσειεν, εἰπεῖν, εἰ πόλεως εὐνομουμένης γενηθείη. ἄλλους τε πολλοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀπεργάσασθαι καλούς τε καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἀτὰρ καὶ Ζάλευκον καὶ Χαρώνδαν τοὺς νομοθέτας· ἱκανός τε γὰρ ἦν φιλίας ἐργάτης τά τ' ἄλλα καὶ εἴ τινα πύθοιτο τῶν συμβόλων αὐτοῦ κεκοινωνηκότα, εὐθύς τε προσηταιρίζετο καὶ φίλον κατεσκεύαζεν.*

17 *Ἦν δ' αὐτῷ τὰ σύμβολα τάδε· πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν,*

§§ 17–27 Suid. s.v. *Πυθαγόρας*

1 *ὥς φ. Π.* codd.: *οἱ δέ φασι Παρμενίδην* coni. Cas. 2–3 *παντοίας θεοῦ φωνάς* codd.: alii aliter coniecerunt, quae vide in apparatu editionis Delatte. Lectionem codicum vindicat Gigante in *Parola del passato* fasc. 24 (1952) 207–10. 4 *διηκοσίων* BP: *διακοσίων* F 6 *Π.* B: *Π. καὶ* FP 7 *δὲ* FP^{pc}: *τε* BP^{ac} *τι* FP: om. B 8 *ἐξήνεγκε* BP: *ἐξήγαγε* F 9 *ὠνηθῆναι* scripsit Cob.: *ἐωνηθῆναι* codd. 10 *εἴ* FPφ: *οἵ* B 13 *δὲ* t: om. **α** 13–14 *ὥς . . . ἱστορ.* om. F 16 *ὥς . . . νόμων* om. F 19 *πολλοὺς* om. F *Ἰταλίαν* BP: *ἱστορίαν* F 20 *ἄνδρας* om. F 21 *ἄλλα* FP^{ac}: *ἄλλα ἃ* BP^{pc} 22 *συμβόλων* $F^{ac}P^{pc}$: *συμβούλων* B$F^{pc}P^{ac}$

ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, ἐπὶ χοίνικος μὴ καθίζειν, καρδίην μὴ ἐσθίειν, φορτίον συγκαθαιρεῖν καὶ μὴ συνεπιτιθέναι, τὰ στρώματα ἀεὶ συνδεδεμένα ἔχειν, ἐν δακτυλίῳ εἰκόνα θεοῦ μὴ περιφέρειν, χύτρας ἴχνος συγχεῖν ἐν τῇ τέφρᾳ, δᾳδίῳ εἰς θᾶκον μὴ ὀμόργνυσθαι, πρὸς ἥλιον τετραμμένον μὴ ὀμίχειν, ἐκτὸς λεωφόρου μὴ βαδίζειν, μὴ ῥᾳδίως δεξιὰν ἐμβάλλειν, ὁμωροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν, γαμψώνυχα μὴ τρέφειν, ἀπονυχίσμασι καὶ κουραῖς μὴ ἐπουρεῖν μηδὲ ἐφίστασθαι, ὀξεῖαν μάχαιραν ἀποστρέφειν, ἀποδημοῦντα ἐπὶ τοῖς ὅροις ἀνεπιστρεπτεῖν.

Ἤθελε δ' αὐτῷ τὸ μὲν πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν δυναστῶν 18 *ὀργὴν καὶ οἰδοῦντα θυμὸν μὴ κινεῖν. τὸ δὲ ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι τὸ ἴσον καὶ δίκαιον μὴ ὑπερβαίνειν. ἐπί τε χοίνικος μὴ καθίζειν ἐν ἴσῳ τῷ φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ τοῦ μέλλοντος· ἡ γὰρ χοῖνιξ ἡμερήσιος τροφή. διὰ δὲ τοῦ καρδίαν μὴ ἐσθίειν ἐδήλου μὴ τὴν ψυχὴν ἀνίαις καὶ λύπαις κατατήκειν. διὰ δὲ τοῦ εἰς ἀποδημίαν βαδίζοντα μὴ ἐπιστρέφεσθαι παρῄνει τοῖς ἀπαλλαττομένοις τοῦ βίου μὴ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τοῦ ζῆν μηδ' ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἡδονῶν ἐπάγεσθαι. καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταῦτα λοιπόν ἐστιν ἐκλαμβάνειν, ἵνα μὴ παρέλκωμεν.*

Παντὸς δὲ μᾶλλον ἀπηγόρευε μήτ' ἐρυθῖνον ἐσθίειν μήτε 19 *μελάνουρον, καρδίας τ' ἀπέχεσθαι καὶ κυάμων· Ἀριστοτέλης* (194 Rose) *δέ φησι καὶ μήτρας καὶ τρίγλης ἐνίοτε. αὐτὸν δ' ἀρκεῖσθαι μέλιτι μόνῳ φασί τινες ἢ κηρίῳ ἢ ἄρτῳ, οἴνου δὲ*

1 *καρδίην* dgt: *καρδίαν* **α** 2 *φορτίον* **α**: *φ. μὴ* dg *καὶ μὴ* **α**: *μηδὲ* Suid. *φορτίον μὴ συγκ., συνεπ. δέ* coni. Steph. 3 *εἰκ. θ.* BP: transp. F 4 *δᾳδίῳ* coni. Menag.: *λαδίῳ* P[ac] et Suid.: *ἐλαδίῳ* BF *εἰς* del. Cob. 5 *ὀμίχειν* F Suid.: *ὁμιλεῖν* BP *ἐκτὸς λεωφόρου* codd. et Suid.: *ἐντὸς λ.* Menag.: *τὰς λεωφόρους* Cob. 9 *ἐπὶ*] *ἐν* Suid. 10 *σκαλ.* **α**: *σκαλ. ὅτι* Suid.: *σκαλ. ἤτοι* *φ* 11 *οἰδ. θ.* **α**: *οἰδούντων θ.* Suid.: *οἰδούντων θυμῷ δπφ* 12 *μὴ ὑ.* BP et Suid.: om. F*δπφ* *τε* om. F 13 *καθ.* **α**: *καθ. ἤγουν δπφ* *τῷ* dg Suid.: *τοῦ* **α**: *τοῦ παρόντος δπφ*: *τοῦ ἐνεστῶτος* fr 14 *ἡμερήσιος* **α**: *ἡμερησία δπφ* *δὲ* B: om. FP 15 *ἀνίαις* FP: *ἀνοίαις* B *κατατήκειν* **α** et Suid.: *-τείνειν δπφ* 16 *τοῖς* P[pc]: *τὸ* BFP[ac] et Suid. 18 *ἐνταῦθα*] *ἐνθάδε* Suid. *ἐπαγ.*] *ὑπαγ.* Suid. 21–22 *Ἀρ. δέ φ.* om. Suid. 22 *τρίγλης. ἐνίοτε δ' αὐτὸν* Suid. *δ'* F: *τε* BP 23 *μόνῳ* FP: *μόνον* B *κηρίῳ* dg: *κηρῷ* BF[ac]P[ac]: *τυρῷ* F[pc]

μεθ' ἡμέραν μὴ γεύεσθαι· ὄψῳ τε τὰ πολλὰ λαχάνοις ἑφθοῖς τε καὶ ὠμοῖς, τοῖς δὲ θαλαττίοις σπανίως. στολὴ δ' αὐτῷ λευκή, καθαρά, καὶ στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων· τὰ γὰρ λινᾶ οὔπω εἰς
20 ἐκείνους ἀφῖκτο τοὺς τόπους. οὐδεπώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν οὔτε ἀφροδισιάζων οὔτε μεθυσθείς. ἀπείχετο καταγέλωτος καὶ πάσης ἀρεσκείας οἷον σκωμμάτων καὶ διηγημάτων φορτικῶν. ὀργιζόμενος τ' οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν οὔτ' ἐλεύθερον οὐδένα. ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν πελαργᾶν. μαντικῇ τ' ἐχρῆτο τῇ διὰ τῶν κληδόνων τε καὶ οἰωνῶν, ἥκιστα δὲ ⟨τῇ⟩ διὰ τῶν ἐμπύρων, ἔξω τῆς διὰ λιβάνου. θυσίαις τε ἐχρῆτο ἀψύχοις, οἱ δέ φασιν, ὅτι ἀλέκτορσι μόνον καὶ ἐρίφοις καὶ γαλαθηνοῖς τοῖς λεγομένοις ἀπαλίαις, ἥκιστα δὲ ἄρνασιν. ὅ γε μὴν Ἀριστόξενος (Wehrli ii, fg. 29a) πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα, μόνον δ' ἀπέχεσθαι βοὸς ἀροτῆρος καὶ κριοῦ.

21 Ὁ δ' αὐτός (Wehrli ii, fg. 15) φησιν, ὡς προείρηται, καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας. φησὶ δ' Ἱερώνυμος (Hiller xxii) κατελθόντα αὐτὸν εἰς ᾅδου τὴν μὲν Ἡσιόδου ψυχὴν ἰδεῖν πρὸς κίονι χαλκῷ δεδεμένην καὶ τρίζουσαν, τὴν δ' Ὁμήρου κρεμαμένην ἀπὸ δένδρου καὶ ὄφεις περὶ αὐτὴν ἀνθ' ὧν εἶπον περὶ θεῶν, κολαζομένους δὲ καὶ τοὺς μὴ θέλοντας συνεῖναι ταῖς ἑαυτῶν γυναιξί· καὶ δὴ καὶ διὰ τοῦτο τιμηθῆναι

8 Suid. s.v. πελαργᾶν 15 § 8 sup.

1 ὄψῳ Suid. et Kuehnius ap. Huebnerum: ὄψου **a** 2 τε om. F Post σπανίως ⟨ἐχρῆτο⟩ add. Reiskius, ⟨χρῆσθαι⟩ add. Diels 4 ἀφῖκτο] ἀφίκετο Suid. οὐδεπώποτε B[pc]FP: οὐδέποτε B[ac] 5 καταγέλωτος F et Suid.: κατὰ γέλωτος BP: καὶ γέλωτος coni. Cob. 6 οἷον ... φορτ. om. F[ac] 7 τ' om. F οὐδένα om. F 8 πελαργᾶν FP[pc] et Suid.: πελαρτᾶν B: πεδαρτᾶν coni. Schaeferus ex Iamb. *VP* 101, 197, 231 9 ⟨τῇ⟩ add. Cob. 10 ἔξω BP: ἔξω τε F 11 ἀλεκτορίσι Suid. 12 ἀπαλίαις codd.: ἀπαλίοις Casaub. 14 μόνον **a**: μόνου φ et Suid. δ' BP: δ' αὐτὸν F β. ἀ. BP: transp. F 16 λ. αὐ. BP: transp. F ἐν Δ. Θ. **a**: ἀδελφῆς Θεοκλείας Suid. (cf. § 8 sup.) 18 κίονι BP: κίονα F 19 κρεμαμένην FP[pc] et Suid.: κεκραμένην BP[ac] 20 εἶπον BP[ac]: εἶπε FP[pc] 21 ἑαυτῶν F: αὐτῶν BP καί[2] BP: om. F

ὑπὸ τῶν ἐν Κρότωνι. φησὶ δ' Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ Περὶ φυσιολόγων Πυθαγόραν αὐτὸν ὀνομασθῆναι ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐκ ἧττον τοῦ Πυθίου.

Λέγεται παρεγγυᾶν αὐτὸν ἑκάστοτε τοῖς μαθηταῖς τάδε λέγειν 22
εἰς τὸν οἶκον εἰσιοῦσι,

πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

σφάγιά τε θεοῖς προσφέρειν κωλύειν, μόνον δὲ τὸν ἀναίμακτον βωμὸν προσκυνεῖν. μηδ' ὀμνύναι θεούς· ἀσκεῖν γὰρ αὑτὸν δεῖν ἀξιόπιστον παρέχειν. τούς τε πρεσβυτέρους τιμᾶν, τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ τιμιώτερον ἡγουμένους· ὡς ἐν κόσμῳ μὲν ἀνατολὴν δύσεως, ἐν βίῳ δ' ἀρχὴν τελευτῆς, ἐν ζωῇ δὲ γένεσιν
φθορᾶς. καὶ θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν, ἥρωας δ' ἀνθρώπων, 23
ἀνθρώπων δὲ μάλιστα γονέας. ἀλλήλοις θ' ὁμιλεῖν, ὡς τοὺς μὲν φίλους ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι, τοὺς δ' ἐχθροὺς φίλους ἐργάσασθαι. ἴδιόν τε μηδὲν ἡγεῖσθαι. νόμῳ βοηθεῖν, ἀνομίᾳ πολεμεῖν· φυτὸν ἥμερον μήτε φθίνειν μήτε σίνεσθαι, ἀλλὰ μηδὲ ζῷον ὃ μὴ βλάπτει ἀνθρώπους. αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν εἶναι μήτε γέλωτι κατέχεσθαι μήτε σκυθρωπάζειν. φεύγειν σαρκῶν πλεονασμόν, ὁδοιπορίης ἄνεσιν καὶ ἐπίτασιν ποιεῖσθαι, μνήμην ἀσκεῖν, ἐν ὀργῇ μήτε τι
λέγειν μήτε πράσσειν, μαντικὴν πᾶσαν τιμᾶν, | ᾠδαῖς χρῆσθαι 24
πρὸς λύραν ὕμνῳ τε θεῶν καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν εὔλογον χάριν ἔχειν. τῶν δὲ κυάμων ἀπέχεσθαι διὰ τὸ πνευματώδεις ὄντας

2 *φυσιολόγων* restituit Huebnerus e versionibus Lat.: *φυσιολογιῶν* codd. 3 *ἠγόρευεν* BP: *ἀνηγόρευεν* F 4 *ἑκ.* ante *τοῖς* F: post *μαθ.* BP 7 *σφάγια* P: *σφάγεια* B: *σφαγεῖα* F 8 *μηδ'* BP: *μὴ* F *γὰρ* BP: om. F: *δὲ* Suid. *αὑτὸν* FP: *αὐτὸν* B 9 *τε* BP: om. F et Suid. *τιμᾶν* F: *τ. δεῖν* BP et Suid. 11 *δ'* **α**: *τὴν* Suid. 14 *δ' ἐχθροὺς* BP: transp. F 16 *φθίνειν* P^pc et Suid.: *φθείρειν* BP^ac: *σίνειν* F *σίνεσθαι* BP et Suid.: *φθίνειν* F *μηδὲ* dgt: *μήτε* **α** 17 *αἰδοῖ καὶ εὐλαβείᾳ* coni. Menag. *εἶναι* **α**: *συνεῖναι* coni. Menag.: *μετεῖναι* Reiskius *γέλωτι*] *καταγέλωτι* Suid. 18 *ὁδοιπορίης* FP: *ὁδοιπορίοις* B: *ὁδοιπορίας* Suid. 19 *τι* BP: om. F 20 Post *μαντικὴν* ⟨*οὐ*⟩ add. Casaub., cf. § 20 22 *ἀπέχεσθαι* Suid.: *ἀπηγόρευεν ἀπέχ.* BP^ac: *ἀπ. ἔχεσθαι* FP^pc

μάλιστα μετέχειν τοῦ ψυχικοῦ· καὶ ἄλλως κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι μὴ παραληφθέντας τὰς γαστέρας. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς καθ' ὕπνους φαντασίας λείας καὶ ἀταράχους ἀποτελεῖν.

Φησὶ δ' ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς (*FGrH* 273 F 93) *καὶ ταῦτα εὑρηκέναι ἐν Πυθαγορικοῖς ὑπομνή-*
25 *μασιν. ἀρχὴν μὲν τῶν ἁπάντων μονάδα· ἐκ δὲ τῆς μονάδος ἀόριστον δυάδα ὡς ἂν ὕλην τῇ μονάδι αἰτίῳ ὄντι ὑποστῆναι· ἐκ δὲ τῆς μονάδος καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος τοὺς ἀριθμούς· ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν τὰ σημεῖα· ἐκ δὲ τούτων τὰς γραμμάς, ἐξ ὧν τὰ ἐπίπεδα σχήματα· ἐκ δὲ τῶν ἐπιπέδων τὰ στερεὰ σχήματα· ἐκ δὲ τούτων τὰ αἰσθητὰ σώματα, ὧν καὶ τὰ στοιχεῖα εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· μεταβάλλειν δὲ καὶ τρέπεσθαι δι' ὅλων, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν κόσμον ἔμψυχον, νοερόν, σφαιροειδῆ, μέσην περιέχοντα τὴν γῆν καὶ αὐτὴν σφαιροειδῆ καὶ περιοικουμένην.*
26 *εἶναι δὲ καὶ ἀντίποδας καὶ τὰ ἡμῖν κάτω ἐκείνοις ἄνω. ἰσόμοιρά τ' εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ φῶς καὶ σκότος, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρόν, καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρόν· ὧν κατ' ἐπικράτειαν θερμοῦ μὲν θέρος γίνεσθαι, ψυχροῦ δὲ χειμῶνα· ἐὰν δὲ ἰσομοιρῇ, τὰ κάλλιστα εἶναι τοῦ ἔτους, οὗ τὸ μὲν θάλλον ἔαρ ὑγιεινόν, τὸ δὲ φθίνον φθινόπωρον νοσερόν. ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμέρας θάλλειν μὲν τὴν ἕω, φθίνειν δὲ τὴν ἑσπέραν· ὅθεν καὶ νοσερώτερον εἶναι. τόν τε περὶ τὴν γῆν ἀέρα ἄσειστον καὶ νοσερὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα θνητά· τὸν δὲ ἀνωτάτω ἀεικίνητόν τ' εἶναι καὶ καθαρὸν καὶ ὑγιᾶ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ*
27 *ἀθάνατα καὶ διὰ τοῦτο θεῖα. ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας εἶναι θεούς· ἐπικρατεῖ γὰρ τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς, ὅπερ ἐστὶ ζωῆς αἴτιον. τήν τε σελήνην λάμπεσθαι ὑφ' ἡλίου. καὶ*

4–p. 406, l. 22 DK 58 B 1a 6–10 S.E. *M.* x. 258–84

1 *μάλιστα* BP et Suid.: *μᾶλλον* F *ἀπεργάζεσθαι* BP: *ἐργάζεσθαι* F 2 *τὰς γ.* post *παραλ.* BP: ante *μὴ* F 4 *ὁ* B: *καὶ ὁ* P: om. F *ἐν . . . διαδ.* om. F 6 *τῶν* BP: om. F 10 *ἐκ*[1] . . . *σχήματα* om. F 11 *τέτταρα* FP: om. B 12 *μετ. δὲ* F: *ἃ μετ.* BP 13–14 *σφ. . . . καὶ*[2] om. F[ac] 17 *ξηρὸν* et *ὑγρόν* BF: transp. P 21 *νοσερώτερον* BF et Suid.: *νοσερωτέραν* P *ἀέρα* dgt et Suid.: *αἰθέρα* **a**

ἀνθρώπων εἶναι πρὸς θεοὺς συγγένειαν, κατὰ τὸ μετέχειν ἄνθρω-
πον θερμοῦ· διὸ καὶ προνοεῖσθαι τὸν θεὸν ἡμῶν. εἱμαρμένην τε
τῶν ὅλων καὶ κατὰ μέρος αἰτίαν εἶναι τῆς διοικήσεως. διήκειν τ'
ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα διὰ τοῦ αἰθέρος τοῦ τε ψυχροῦ καὶ παχέος.
καλοῦσι δὲ τὸν μὲν ἀέρα ψυχρὸν αἰθέρα, τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸ
ὑγρὸν παχὺν αἰθέρα. ταύτην δὲ τὴν ἀκτῖνα καὶ εἰς τὰ βένθη
δύεσθαι καὶ διὰ τοῦτο ζωοποιεῖν πάντα. καὶ ζῆν μὲν πάνθ' ὅσα 28
μετέχει τοῦ θερμοῦ· διὸ καὶ τὰ φυτὰ ζῷα εἶναι· ψυχὴν μέντοι
μὴ ἔχειν πάντα. εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν ἀπόσπασμα αἰθέρος καὶ τοῦ
θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ. τῷ συμμετέχειν ψυχροῦ αἰθέρος διαφέρειν
ψυχὴν ζωῆς· ἀθάνατόν τ' εἶναι αὐτήν, ἐπειδήπερ καὶ τὸ ἀφ' οὗ
ἀπέσπασται ἀθάνατόν ἐστι. τὰ δὲ ζῷα γεννᾶσθαι ἐξ ἀλλήλων ἀπὸ
σπερμάτων, τὴν δ' ἐκ γῆς γένεσιν ἀδύνατον ὑφίστασθαι. τὸ δὲ
σπέρμα εἶναι σταγόνα ἐγκεφάλου περιέχουσαν ἐν ἑαυτῇ ἀτμὸν
θερμόν· ταύτην δὲ προσφερομένην τῇ μήτρᾳ ἀπὸ μὲν τοῦ ἐγ-
κεφάλου ἰχῶρα καὶ ὑγρὸν καὶ αἷμα προΐεσθαι, ἐξ ὧν σάρκας τε καὶ
νεῦρα καὶ ὀστᾶ καὶ τρίχας καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι σῶμα· ἀπὸ δὲ
τοῦ ἀτμοῦ ψυχὴν καὶ αἴσθησιν. μορφοῦσθαι δὲ τὸ μὲν πρῶτον 29
παγὲν ἐν ἡμέραις τεσσαράκοντα, κατὰ δὲ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους
ἐν ἑπτὰ ἢ ἐννέα ἢ δέκα τὸ πλεῖστον μησὶ τελειωθὲν ἀποκυΐσκεσθαι
τὸ βρέφος· ἔχειν δ' ἐν αὐτῷ πάντας τοὺς λόγους τῆς ζωῆς, ὧν
εἰρομένων συνέχεσθαι κατὰ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἑκάστων
ἐν τεταγμένοις καιροῖς ἐπιγινομένων. τήν τ' αἴσθησιν κοινῶς
καὶ κατ' εἶδος τὴν ὅρασιν ἀτμόν τιν' ἄγαν εἶναι θερμόν. καὶ
διὰ τοῦτον λέγεται δι' ἀέρος ὁρᾶν καὶ δι' ὕδατος· ἀντερείδεσθαι

1 *ἀνθρώπων* BP et Suid.: *-ους* F: *-οις* coni. Cob. *ἄνθρωπον* **απφ**: *ἀνθρώπους* δ 2 *τε* BP: *δὲ* F 4 *παχέος* FP: *παχέως* B 6 *παχ.* BP: *ψυχρὸν* F *βένθη* FP^{ac} et Suid.: *βάθη* BP^{pc} 8 *διὸ* BP: om. F 10 *τῷ* P: *τὸ* BF 11 *οὗ* P^{pc}: *οὗπερ* BFP^{ac} 12 *ἀθάνατον* F: *ἀθ. τε* BP 13 *ὑφίστασθαι* B^{pc}FP^{pc}: *ὑφίσταται* B^{ac}P^{ac} 14 *σταγόνα* FP: *σταγόνας* B *ἑαυτῇ* FP: *αὐτῇ* Bδπφ 14–15 *ἀ. θ.* BP: transp. F 17 *συνίστασθαι* BPδπφ: *ὑφίστασθαι* F 20 *τελειωθὲν* FP^{pc}: *τελεωθὲν* B^{pc}P^{ac} 24 *ὅρασιν* BP^{ac}: *κρᾶσιν* FP^{pc} *ἄγ. εἶ.* BP: transp. F 25 *τοῦτον* **α**: *τοῦτο* dgt *λέγεται* **α**: *λέγει καὶ* coni. Bywater post Reiskium (*λέγει*).

γὰρ τὸ θερμὸν ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ. ἐπεί τοι εἰ ψυχρὸς ἦν ὁ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἀτμός, διειστήκει ἂν πρὸς τὸν ὅμοιον ἀέρα· νῦν δὲ ἔστιν ἐν οἷς ἡλίου πύλας καλεῖ τοὺς ὀφθαλμούς. τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τῆς ἀκοῆς καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων δογματίζειν.

30 Τὴν δ' ἀνθρώπου ψυχὴν διῃρῆσθαι τριχῇ, εἴς τε νοῦν καὶ φρένας καὶ θυμόν. νοῦν μὲν οὖν καὶ θυμὸν εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις, φρένας δὲ μόνον ἐν ἀνθρώπῳ. εἶναι δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ καρδίας μέχρις ἐγκεφάλου· καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ μέρος αὐτῆς ὑπάρχειν θυμόν, φρένας δὲ καὶ νοῦν τὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ· σταγόνας δ' εἶναι ἀπὸ τούτων τὰς αἰσθήσεις. καὶ τὸ μὲν φρόνιμον ἀθάνατον, τὰ δὲ λοιπὰ θνητά. τρέφεσθαί τε τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αἵματος· τοὺς δὲ λόγους ψυχῆς ἀνέμους εἶναι. ἀόρατόν τ' εἶναι αὐτὴν καὶ τοὺς λόγους, ἐπεὶ καὶ ὁ αἰθὴρ ἀόρατος.

31 δεσμά τ' εἶναι τῆς ψυχῆς τὰς φλέβας καὶ τὰς ἀρτηρίας καὶ τὰ νεῦρα· ὅταν δ' ἰσχύῃ καὶ καθ' αὑτὴν γενομένη ἠρεμῇ, δεσμὰ γίνεσθαι αὐτῆς τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα. ἐκριφθεῖσάν τ' αὐτὴν ἐπὶ γῆς πλάζεσθαι ἐν τῷ ἀέρι ὁμοίαν τῷ σώματι. τὸν δ' Ἑρμῆν ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν καὶ διὰ τοῦτο πομπαῖον λέγεσθαι καὶ πυλαῖον καὶ χθόνιον, ἐπειδήπερ οὗτος καὶ εἰσπέμπει ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης· καὶ ἄγεσθαι μὲν τὰς καθαρὰς ἐπὶ τὸν ὕψιστον, τὰς δ' ἀκαθάρτους μήτ' ἐκείναις

5–10 Suid. s.v. νοῦς 14–16 Suid. s.v. δεσμά

1 ἐπὶ **a**: ἀπὸ t 2 Post νῦν δὲ lacunam statuit, aliqua ex parte supplevit Reiskius sic: ⟨θερμὸς ὢν ὑπὸ ψυχῆς ἀντερειδόμενος κατ' εὐθεῖαν πορεύεται . . .⟩. 4 δογματίζειν codd.: δογματίζει Reiskius e versionibus Lat. 5 διῃρῆσθαι BP: διαιρῆσθαι F: διαιρεῖσθαι dgt co 6 φρένας BP^ac: φρένα FP^pc οὖν BP: om. F et Suid. εἶναι post θυμὸν BP: ante καὶ F 9 τὰ BFP^pc: om. P^ac 10 εἶναι dgt: εἰδέναι **a** 12 ἀπὸ B: ὑπὸ FP 13 τ' FP: δ' B 14 τ' **aφ**: δὲ δπ τὰς ante φλέβας BP: ante τῆς F 15 καθ' αὑτὴν BP: κατ' αὐτήν F γενομένη FP: γινομένη B 16 τ. λ.] πρὸ τοῦ λόγου Suid. ἐκριφθεῖσαν τε P: κρυφθεῖσαν τε B: ἐξελθοῦσαν δὲ F 18 πομπαῖον F: πομπέα P: πομπαῖα B 19 πυλαῖον codd.: ἐμπολαῖον coni. Lobeckius ad S. *Aj.* 831 καὶ² BFP^ac: om. P^pc 20 τε BP: τε τῆς F μὲν BP: om. F 21 τὸν ὕψιστον] ⟨τόπον⟩ add. Cob.: ⟨κύκλον⟩ add. Rohde, vel leg. τὸ ὕψιστον μήτ' BP: μηδὲ F

πελάζειν μήτ' ἀλλήλαις, δεῖσθαι δ' ἐν ἀρρήκτοις δεσμοῖς ὑπ' Ἐρινύων. εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα ψυχῶν ἔμπλεων· καὶ ταύτας 32 δαίμονάς τε καὶ ἥρωας ὀνομάζεσθαι· καὶ ὑπὸ τούτων πέμπεσθαι ἀνθρώποις τούς τ' ὀνείρους καὶ τὰ σημεῖα νόσους τε, καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ προβάτοις καὶ τοῖς ἄλλοις κτήνεσιν· εἴς τε τούτους γίνεσθαι τούς τε καθαρμοὺς καὶ ἀποτροπιασμοὺς μαντικήν τε πᾶσαν καὶ κληδόνας καὶ τὰ ὅμοια. μέγιστον δέ φησιν τῶν ἐν ἀνθρώποις εἶναι τὴν ψυχὴν πεῖσαι ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ ἐπὶ τὸ κακόν. εὐδαιμονεῖν τ' ἀνθρώπους ὅταν ἀγαθὴ ψυχὴ προσγένηται, μηδέποτε δ' ἠρεμεῖν μηδὲ τὸν αὐτὸν ῥόον κρατεῖν.

Ὅρκιόν τ' εἶναι τὸ δίκαιον καὶ διὰ τοῦτο Δία ὅρκιον λέγεσθαι. 33 τήν τ' ἀρετὴν ἁρμονίαν εἶναι καὶ τὴν ὑγίειαν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἅπαν καὶ τὸν θεόν· διὸ καὶ καθ' ἁρμονίαν συνεστάναι τὰ ὅλα. φιλίαν τ' εἶναι ἐναρμόνιον ἰσότητα. τιμὰς θεοῖς δεῖν νομίζειν καὶ ἥρωσι μὴ τὰς ἴσας, ἀλλὰ θεοῖς μὲν ἀεὶ μετ' εὐφημίας λευχειμονοῦντας καὶ ἁγνεύοντας, ἥρωσι δ' ἀπὸ μέσου ἡμέρας. τὴν δ' ἁγνείαν εἶναι διὰ καθαρμῶν καὶ λουτρῶν καὶ περιρραντηρίων καὶ διὰ τοῦ αὐτὸν καθαρεύειν ἀπό τε κήδους καὶ λεχοῦς καὶ μιάσματος παντὸς καὶ ἀπέχεσθαι βρωτῶν θνησειδίων τε κρεῶν καὶ τριγλῶν καὶ μελανούρων καὶ ᾠῶν καὶ τῶν ᾠοτόκων ζῴων καὶ κυάμων καὶ τῶν ἄλλων ὧν παρακελεύονται καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιτελοῦντες. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης (195 Rose) ἐν τῷ Περὶ τῶν 34 Πυθαγορείων παραγγέλλειν αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων ἤτοι ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι ἢ ὅτι Ἅιδου πύλαις. * * ἀγόνατον γὰρ

4–5 Cf. Suid. s.v. ὀνειρόπληκτον 22–p. 408, l. 3 DK 58 C 3
23–24 Cf. Suid. s.v. Πυθαγόρα τὰ σύμβολα

2 ταύτας φ: τούτους FP^pc: τούτους τοὺς BP^ac 3 ὀνομάζεσθαι FP: νομίζεσθαι Bφ 4 νόσους τε FP: καὶ νόσου φ: νόσου τε καὶ ὑγιείας dg 8 εἶναι post ἀνθ. BP: ante τῶν F 10 Post αὐτὸν lac. indicavit Cob., ⟨ῥεύματος⟩ add. Wellmann ῥόον codd.: νόον coni. Kuehnius 14 δεῖν BP: δεῖ F 15 μὲν BP^ac: om. FP^pc 15–16 λ. καὶ ἁ. om. F^ac 18 παντὸς om. F 20 ᾠοτ. F: ᾠοτ. ἢ BP 21 ἐπιτ. BP: ἀποτ. F 22 ἐν τῷ BP: om. F 23 Πυθ. coni. Diels: κυάμων codd. παρ. . . . κυάμων om. F αὐτὸν P: αὐτῶν B 24 Lac. indic. Diels

μόνον· ἢ ὅτι φθείρει ἢ ὅτι τῇ τοῦ ὅλου φύσει ὅμοιον ἢ ὅτι ὀλιγαρχικόν· κληροῦνται γοῦν αὐτοῖς. τὰ δὲ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἐθίζεσθαι μὴ ἀκολάστως ἐσθίειν ἢ ὅτι ἐπὶ τελευτῇ τινος· καὶ Ἀριστοφάνης δὲ τῶν ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς Ἥρωσι (Kock 305),

μηδὲ γεύεσθ' ἄττ' ἂν ἐντὸς τῆς τραπέζης καταπέσῃ.

Ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερὸς τοῦ Μηνὸς καὶ ἱκέτης· τὸ δ' ἦν τῶν ἀγαθῶν· τῷ τε Μηνὶ ἱερός· σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας. τῶν ἰχθύων μὴ ἅπτεσθαι ὅσοι ἱεροί· μὴ γὰρ δεῖν τὰ αὐτὰ τετάχθαι θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, ὥσπερ οὐδ' ἐλευθέροις καὶ δούλοις. (καὶ τὸ μὲν λευκὸν τῆς τἀγαθοῦ φύσεως, τὸ δὲ μέλαν
35 τοῦ κακοῦ.) ἄρτον μὴ καταγνύειν, ὅτι ἐπὶ ἕνα οἱ πάλαι τῶν φίλων ἐφοίτων, καθάπερ ἔτι καὶ νῦν οἱ βάρβαροι· μηδὲ διαιρεῖν ὃς συνάγει αὐτούς· οἱ δέ, πρὸς τὴν ἐν ᾅδου κρίσιν· οἱ δ' εἰς πόλεμον δειλίαν ποιεῖν· οἱ δέ, ἐπεὶ ἀπὸ τούτου ἄρχεται τὸ ὅλον.

Καὶ τῶν σχημάτων τὸ κάλλιστον σφαῖραν εἶναι τῶν στερεῶν, τῶν δ' ἐπιπέδων κύκλον. γῆρας καὶ πᾶν τὸ μειούμενον ὅμοιον· καὶ αὔξην καὶ νεότητα ταὐτόν. ὑγίειαν τὴν τοῦ εἴδους διαμονήν, νόσον τὴν τούτου φθοράν. περὶ τῶν ἁλῶν, ὅτι δεῖ παρατίθεσθαι πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ δικαίου· οἱ γὰρ ἅλες πᾶν σῴζουσιν ὅ τι ἂν παραλάβωσι καὶ γεγόνασιν ἐκ τῶν καθαρωτάτων ὕδατος καὶ θαλάσσης.

2–9 Suid. s.v. *Πυθαγόρα τὰ σύμβολα* 12–15 Suid., loc. cit.

---

2 *τὰ δὲ πεσόντα*] *τὰ πίπτοντα ἀπὸ τῆς τραπέζης* Suid. 4 *καὶ* BP: om. F et Suid. *φ.* post *ἡρώων* BP: ante *τῶν* F 6 *μηδὲ* BF^{pc}P: *μὴ* F^{ac} *γεύεσθαι* B *ἐντὸς . . . κατ.* BP: *κατ. τῆς τρ. ἐντός* F 7 *Μηνὸς* **a**: *ἡλίου* Suid.: *Διὸς* dg: *Ζηνὸς* coni. Cob. 8 *ἱκέτης* BP et Suid.: *οἰκέτης* Fφ 9 Post *ὥρας* verba (*καὶ . . . κακοῦ*) 11–12 transp. Diels 12 *οἱ πάλαι* BPφ: om. F 13 *ἐφοίτων* BP: *ἐφοίτουν* F *ἔτι* BP: om. F *μηδὲ* F: *μὴ δὴ* B^{pc}P: *μὴ δεῖ* B^{ac}: *μὴ γοῦν* φ 15 *τούτου* FP: *τόπου* B 16 *τῶν στερεῶν* BP: *τὸ στερεόν* F 17 *μειούμενον* FP^{pc}: *μιμούμενον* BP^{ac} 18 *εἴδους* BP: *γένους* F 19 *ἁλῶν* BP: *ἄλλων* F 20 *ἂν* dg: *καὶ* **a** 21 *ὕδατος* codd.: *ἡλίου* coni. Cob.

Καὶ ταῦτα μέν φησιν ὁ Ἀλέξανδρος (*FGrH* 273 F 93)) *ἐν τοῖς* 36 *Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασιν εὑρηκέναι, καὶ τὰ ἐκείνων ἐχόμενα ὁ Ἀριστοτέλης* (195 Rose).

Τὴν δὲ σεμνοπρέπειαν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις δάκνων αὐτὸν ὅμως οὐ παρέλιπεν, εἰπὼν οὕτως (Diels 57)·

Πυθαγόρην τε γόητας ἀποκλίνοντ' ἐπὶ δόξας
θήρῃ ἐπ' ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ὀαριστήν.

περὶ δὲ τοῦ ἄλλοτ' ἄλλον αὐτὸν γεγενῆσθαι Ξενοφάνης ἐν ἐλεγείᾳ προσμαρτυρεῖ, ἧς ἀρχή (DK 21 B 7),

νῦν αὖτ' ἄλλον ἔπειμι λόγον, δείξω δὲ κέλευθον.

ὃ δὲ περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως ἔχει (*A. Pal.* vii. 120)·

καί ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα
φασὶν ἐποικτῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος·
" παῦσαι μηδὲ ῥάπιζ', ἐπεὶ ἦ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
ψυχή, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων."

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ξενοφάνης. ἔσκωψε δ' αὐτὸν Κρατῖνος μὲν 37 *ἐν Πυθαγοριζούσῃ· ἀλλὰ καὶ ἐν Ταραντίνοις φησὶν οὕτως* (Kock ii. 290 sq.)·

ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς, ἄν τιν' ἰδιώτην ποθὲν
λάβωσιν εἰσελθόντα, διαπειρώμενον

8–9 Suid. s.v. *Ξενοφάνης* 12–p. 409, l. 3 Suid. s.v. *Ξενοφάνης* 12–14 Suid. s.v. *στυφελίξαι*

1–3 om. F[ac] 6 *τε*] *δὲ* Plu. *Num.* viii. 6 *ἀποκλίνοντ'* Plu.: *ἀπόκλινον* BP[ac]: *ἀποκλεινον* FP[pc] *ἐπὶ δόξας* BP[ac] Plu.: *ἐπίδοξον* F 8 *Ξενοφάνης* FPϕ et Suid.: *ξενοκράτης* B 12 *καί* codd.: *δή* *Anth.* *μιν* Pϕ et Suid.: *μήν* BF *παριόντα* FP: *παριόντος* B 13 *φασὶν* B *Anth.*, Suid. s.v. *στυφ.*: *φασί γ'* P[ac]ϕ et Suid. s.v. *Ξεν.*: *φασὶ γοῦν* F 13–14 *ἐποικ. . . . φίλου* om. B, spatio 2 linearum relicto 14 *ἐπεὶ ἦ* scripsit Bergk: *ἐπεὶ ἢ* FP[ac]ϕ et Suid. s.vv. *Ξ.* et *στυφ.* 15 *ἔγνων* BPϕ: *ἔγνως* F *φθεγ.*] *φθεγξαμένην* Suid. s.v. *Ξ.* 16 *αὐτὸν*] *αὐτὸν καὶ* Suid. *μὲν* BP: om. F et Suid. 17 *Π.* BP[ac] Suid.: *πυθαγορίζουσι* cod. v Suidae: *τοῖς πυθαγορικοῖς* F: *πυθαγορικοῖς* P[pc] 18 *ἄν τιν'*] *ἐὰν* Suid. 19 *διαπειρωμένους* malit Kock

τῆς τῶν λόγων ῥώμης ταράττειν καὶ κυκᾶν
τοῖς ἀντιθέτοις, τοῖς πέρασι, τοῖς παρισώμασιν,
τοῖς ἀποπλάνοις, τοῖς μεγέθεσιν νουβυστικῶς.

Μνησίμαχος δ' *Ἀλκμαίωνι* (Kock ii. 436)·

ὡς Πυθαγοριστὶ θύομεν τῷ Λοξίᾳ,
ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίοντες παντελῶς.

38 *Ἀριστοφῶν Πυθαγοριστῇ* (Kock ii. 280 sq.)·

ἔφη καταβὰς εἰς τὴν δίαιταν τῶν κάτω
ἰδεῖν ἑκάστους, διαφέρειν δὲ πάμπολυ
τοὺς Πυθαγοριστὰς τῶν νεκρῶν· μόνοισι γὰρ
τούτοισι τὸν Πλούτωνα συσσιτεῖν ἔφη
δι' εὐσέβειαν. Β. εὐχερῆ θεὸν λέγεις
εἰ τοῖς ῥύπου μεστοῖσιν ἥδεται συνών.

ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ·

ἐσθίουσί τε
λάχανά τε καὶ πίνουσιν ἐπὶ τούτοις ὕδωρ·
φθεῖρας δὲ καὶ τρίβωνα τήν τ' ἀλουσίαν
οὐδεὶς ἂν ὑπομείνειε τῶν νεωτέρων.

39 Ἐτελεύτα δ' ὁ Πυθαγόρας τοῦτον τὸν τρόπον. συνεδρεύοντος

7–18 Suid. s.v. *Πυθαγόρα τὰ σύμβολα* 19–p. 410, l. 10 Suid. s.v. *Π. Σάμιος* sub fin.

---

2 *παρ.* BP^{ac} et Suid.: *ἀντισώμασι* F 3 *νουβυστικῶς* B et Suid.: *νουβυστικὸς* P: *οὐ βυστικῶς* F 4 *δ' Ἀλκμαίωνι· ὡς* scripsit Huebnerus: *δαλκμαίωνι ὡς* F: *ἀλκμαιώνιος* P^{ac}: *λακμαίωνι ὡς* B 5 *Πυθ.* F: *πυθαγοριστῇ* BP 8 *ἔφη* Cob.: *ἔφη τε* **a**: om. Suid. *εἰς* BP: *ἐς* F *τῶν*] *αὐτῶν* Suid. 12–13 *λέγεις εἰ τοῖς* P^{pc}: *λέγει σίτοις* B: *λέγεις ἐν τοῖς* F: *λέγεις τοῖς* P^{pc} 14 om. Suid. 15 om. BP^{ac} et Suid. 16 *τε* BP: om. F 17 *δὲ* BFP^{pc}: *τε* P^{ac} 18 *νεωτέρων* BF et Suid.: *ἑτέρων* P: coniecturas doctorum vide ap. Kock et Delatte

μετὰ τῶν συνήθων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ †τούτου†, ὑπό τινος τῶν μὴ παραδοχῆς ἀξιωθέντων διὰ φθόνον ὑποπρησθῆναι τὴν οἰκίαν συνέβη· τινὲς δ᾿ αὐτοὺς τοὺς Κροτωνιάτας τοῦτο πρᾶξαι, τυραννίδος ἐπίθεσιν εὐλαβουμένους. τὸν δὴ Πυθαγόραν καταληφθῆναι διεξιόντα· καὶ πρός τινι χωρίῳ γενόμενος πλήρει κυάμων, ἵνα ⟨μὴ⟩ διέρχοιτο αὐτόθι ἔστη, εἰπὼν ἁλῶναι ⟨ἂν⟩ μᾶλλον ἢ πατῆσαι, ἀναιρεθῆναι δὲ κρεῖττον ἢ λαλῆσαι· καὶ ὧδε πρὸς τῶν διωκόντων ἀποσφαγῆναι. οὕτω δὴ καὶ τοὺς πλείστους τῶν ἑταίρων αὐτοῦ διαφθαρῆναι, ὄντας πρὸς τοὺς τετταράκοντα· διαφυγεῖν δ᾿ ὀλίγους, ὧν ἦν καὶ Ἄρχιππος ὁ Ταραντῖνος καὶ Λῦσις ὁ προειρημένος.

Φησὶ δὲ Δικαίαρχος (Wehrli i, fg. 35b) τὸν Πυθαγόραν ἀπο- 40
θανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταποντίῳ ἱερὸν τῶν Μουσῶν, τετταράκοντ᾿ ἡμέρας ἀσιτήσαντα. Ἡρακλείδης δέ φησιν ἐν τῇ τῶν Σατύρου βίων ἐπιτομῇ (FHG iii. 169) μετὰ τὸ θάψαι Φερεκύδην ἐν Δήλῳ ἐπανελθεῖν εἰς Ἰταλίαν καὶ * πανδαισίαν εὑρόντα Κύλωνος τοῦ Κροτωνιάτου εἰς Μεταπόντιον ὑπεξελθεῖν κἀκεῖ τὸν βίον καταστρέψαι ἀσιτίᾳ, μὴ βουλόμενον περαιτέρω ζῆν. Ἕρμιππος (FHG iii. 41 sq.) δέ φησι, πολεμούντων Ἀκραγαντίνων καὶ Συρακουσίων, ἐξελθεῖν τὸν Πυθαγόραν μετὰ τῶν συνήθων καὶ προστῆναι τῶν Ἀκραγαντίνων· τροπῆς δὲ γενομένης περικάμπτοντα αὐτὸν τὴν τῶν κυάμων χώραν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἀναιρεθῆναι· τούς τε λοιπούς, ὄντας πρὸς τοὺς πέντε καὶ τριάκοντα, ἐν Τάραντι κατακαυθῆναι, θέλοντας ἀντιπολιτεύεσθαι τοῖς προεστῶσι.

1 τούτου del Cob. in editione: τοῦ ⟨ἀθλη⟩τοῦ vel τοῦ ⟨Κροτωνιά⟩του tentavit Cob. in *Collectaneis*: om. Suid. 4 καταληφθῆναι codd.: καταλειφθῆναι coni. Schwartzius 5 γενόμενος om. Suid. 5–6 ἵνα ⟨μὴ⟩ διέρχοιτο Delatte: ἵνα διήρχετο Suid.: ἵνα α: om. t 6 ⟨ἂν⟩ add. Cob. 7 ἀναιρ. . . . λαλῆσαι secl. Cob. δὲ BP: δὴ F 8 ἀποσφαγῆναι BP: ἀναιρεθῆναι F δὴ BF: δὲ P πλείστους BP: πλείους F 9 τοὺς BP: om. F ὀλίγους FP: ὀλιγίστους B 10 Ἄρχιππος coni. Menag.: ἀρχύτας codd. 12 καταφυγόντα BP: ἀπο- F 15 Lac. indic. Cob. 16 ὑπ. BP: ἐξελθεῖν F 18 πολεμούντων BP: π. τῶν F 19–20 τὸν Π. ante μετὰ F: post συνήθων BP 21 περικάμπτοντα αδφ: δια- π 22 τοὺς FP: τοῖς B

41 *Καὶ ἄλλο τι περὶ Πυθαγόρου φησὶν ὁ Ἕρμιππος. λέγει γὰρ ὡς γενόμενος ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ γῆς οἰκίσκον ποιῆσαι καὶ τῇ μητρὶ ἐντείλαιτο τὰ γινόμενα εἰς δέλτον γράφειν σημειουμένην καὶ τὸν χρόνον, ἔπειτα καθιέναι αὐτῷ ἔστ' ἂν ἀνέλθῃ. τοῦτο ποιῆσαι τὴν μητέρα. τὸν δὲ Πυθαγόραν μετὰ χρόνον ἀνελθεῖν ἰσχνὸν καὶ κατεσκελετευμένον· εἰσελθόντα τ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν φάσκειν ὡς ἀφῖκται ἐξ ᾅδου· καὶ δὴ καὶ ἀνεγίνωσκεν αὐτοῖς τὰ συμβεβηκότα. οἱ δὲ σαινόμενοι τοῖς λεγομένοις ἐδάκρυόν τε καὶ ᾤμωζον καὶ ἐπίστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεῖόν τινα, ὥστε καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῷ παραδοῦναι, ὡς καὶ μαθησομένας τι τῶν αὐτοῦ· ἃς καὶ Πυθαγορικὰς κληθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἕρμιππος.*

42 *Ἦν δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ καὶ γυνή, Θεανὼ ὄνομα, Βροντίνου τοῦ Κροτωνιάτου θυγάτηρ· οἱ δέ, γυναῖκα μὲν εἶναι Βροντίνου, μαθήτριαν δὲ Πυθαγόρου. ἦν αὐτῷ καὶ θυγάτηρ Δαμώ, ὥς φησι Λύσις ἐν ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Ἵππασον* (Hercher, 603 ad init.), *περὶ Πυθαγόρου λέγων οὕτως· "λέγοντι δὲ πολλοὶ τὺ καὶ δαμοσίᾳ φιλοσοφέν, ὅπερ ἀπαξίωσε Πυθαγόρας ὅς γέ τοι Δαμοῖ τᾷ ἑαυτοῦ θυγατρὶ παρακαταθέμενος τὰ ὑπομνάματα ἐπέσκαψε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν. ἁ δὲ δυναμένα πολλῶν χραμάτων ἀποδίδοσθαι τὼς λόγως οὐκ ἐβουλάθη· πενίαν ⟨δὲ⟩ καὶ τὰς τῶ*

16–p. 412, l. 2 Iamb. *VP* 75

1 ὁ BP: om. F λέγει γὰρ om. F 2 ποιῆσαι scripsit Steph.: ποιῆσαι **α** 3 ἐντείλαιτο F: ἐντειλαι τό P: ἐντεῖλαι B[ac] 4 αὐτῷ φ: αὐτό P(pc?): αὐτόν B[ac] 5 ἰσχνὸν **α**: στυγνός φ 6 τὴν om. F 7 αὐτοῖς FPφ: αὐτὸς B 11 καὶ . . . Ἕ. om. F[ac] 13 μὲν BP: om. F 15 ἐν . . . Ἵπ. om. F[ac] Ἵπ. BP: ἵππαρχον F[pc] Iamb. *Epistolographi* p. 603 16 λέγοντι] φαντί Iamb. τὺ coni. Casaub. e vers. Latin.: τοι **α**: σε Iamb. *Epist.* 17 φιλοσοφέν corr. Casaub.: φιλοσοφεῖν **α**: φιλοσοφὲν τοῖς ἐντυγχάνουσι Iamb. ὅπερ] τόπερ Iamb. ἀπαξίωσε Iamb. *Epist.*: ἀπαξιὼν **α**: ἀπαξίων Delatte 18 τὰ BP: τὰ ἑαυτοῦ F ὑπομνάματα Menag. ex *Epist.*: -μνήματα codd. ἐπέσκαψε Kuehnius ex *Epist.*: ἐκέλευσε **α** 19 παρ. ἁ FP: παραδιδομένα B χραμάτων scripsit Cob.: χρημάτων codd. 20 ἀποδίδοσθαι **α**: -δόσθαι *Epist.* τὼς FP[pc] et *Epist.*: τ' ὡς B: θῶς P[ac] λόγως FP[pc] et *Epist.*: λόγος BP[ac] ἐβουλάθη BP: ἐβουλήθη F ⟨δὲ⟩ add. Steph. ex *Epist.* τῶ πατρὸς t et *Epist.*: τῶ πρὸς πατρὸς F: τῶ πατρί ὅς P[ac]: τῶν πατρίων B

πατρὸς ἐπισκάψιας ἐνόμιζε χρυσῷ τιμιωτέρας ἦμεν, καὶ ταῦτα γυνά."

Ἦν καὶ Τηλαύγης υἱὸς αὐτοῖς, ὃς καὶ διεδέξατο τὸν πατέρα 43
καὶ κατά τινας Ἐμπεδοκλέους καθηγήσατο· Ἱππόβοτός γέ τοί φησι λέγειν Ἐμπεδοκλέα (DK 31 B 155),

Τήλαυγες, κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγόρεώ τε.

σύγγραμμα δὲ φέρεται τοῦ Τηλαύγους οὐδέν, τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ Θεανοῦς τινα. ἀλλὰ καί φασιν αὐτὴν ἐρωτηθεῖσαν ποσταία γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρεύει, φάναι, " ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου παραχρῆμα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε." τῇ δὲ πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα μελλούσῃ πορεύεσθαι παρῄνει ἅμα τοῖς ἐνδύμασι καὶ τὴν αἰσχύνην ἀποτίθεσθαι, ἀνισταμένην τε πάλιν ἅμ' αὐτοῖσιν ἀναλαμβάνειν. ἐρωτηθεῖσα, " ποῖα;", ἔφη, " ταῦτα δι' ἃ γυνὴ κέκλημαι."

Ὁ δ' οὖν Πυθαγόρας, ὡς μὲν Ἡρακλείδης φησὶν ὁ τοῦ Σαρα- 44
πίωνος (*FHG* iii. 169), *ὀγδοηκοντούτης ἐτελεύτα, κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπογραφὴν τῶν ἡλικιῶν· ὡς δ' οἱ πλείους, ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα. καὶ ἡμῶν ἐστιν εἰς αὐτὸν πεπαιγμένα οὕτως ἔχοντα* (*A. Pal.* vii. 121)·

οὐ μόνος ἀψύχοις ἔπεχες χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς·
τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο, Πυθαγόρα;

4 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723 8–10 Stob. *Δ'* xxiii. 53 H. 11–12 Cf. Hdt. i. 8. 3

1 *ἐπισκάψιας Epist.* : *ἐπισκεψίας* BP^{ac} : *ἐπισκήψειας* F *ἐνόμιζε* **a** : *ἐνόμισδε* d : *ἐνόμισε* g et *Epist.* *ἦμεν* BP : *εἶμεν* F : *ἔμεν Epist.* 1–2 *καὶ . . . γυνά* om. *Epist.* 4 *γέ τοι* BP : *δέ* F 6 *Τήλαυγες* emend. Bentleius : *τηλαυγεῖ* F : *τηλαυγῆ* BP *Πυθ.* FP^{pc} : *πυθαγορίῳ* B : *πυθαγόραω* P^{ac} 7 *φ.* BP : om. F 8 *τινα. ἀλλὰ* BP : *τινα ἄλλα.* interpunxit F 10 *δὲ*[1] FP : om. B 12 *αὐτοῖσιν* BFP^{pc} : *αὐτοῖς* P^{ac} 14 *φησὶν* BP : om. F 16 *ἐνενήκοντα ἐννέα* coni. Casaub., approbat Jacoby 17 *πεπ. οὔ. ἔχ.* dgt : *πεπ.* F : *πεπ. μὲν οὔ. ἔχ.* BP 18 *ἀψύχοις* **a** : *ἀψύχων A. Pal.* : *ἐμψύχων* P^{pc} et *A. Plan.* *ἔπεχες* scripsi : *ἐπέχες* BP^{ac} : *ἐπέσχες* F : *ἄπεχες Anth.* 19 *Πυθ.*] *Πυθαγόρη Anth.*

ἀλλ' ὅταν ἑψηθῇ τι καὶ ὀπτηθῇ καὶ ἁλισθῇ,
δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν.

ἄλλο (*App. Anth.* v. 34)·

ἦν ἄρα Πυθαγόρης τοῖος σοφός, ὥστε μὲν αὐτὸς
μὴ ψαύειν κρειῶν καὶ λέγεν ὡς ἄδικον,
σιτίζειν δ' ἄλλους. ἄγαμαι σοφόν· αὐτὸς ἔφα μὲν
οὐκ ἀδικεῖν, ἄλλους δ' αὐτὸς ἔτευχ' ἀδικεῖν.

45 *καὶ ἄλλο* (*App. Anth.* v. 35)·

τὰς φρένας ἢν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόραο νοῆσαι,
ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφάλιον.
φησὶ γὰρ οὗτος, Ἐγὼν ἦν πρόβροτος· ὃς δ' ὅτε οὐκ ἦν,
φάσκων ὥς τις ἔην, οὔτις ἔην ὅτ' ἔην.

καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα (*A. Pal.* vii. 122)·

αἴ, αἴ, Πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη;
καὶ θάνε φοιτηταῖς ἅμμιγα τοῖς ἰδίοις.
χωρίον ἦν κυάμων· ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ,
ἐξ Ἀκραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ.

Ἤκμαζε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ αὐτοῦ
46 *τὸ σύστημα διέμενε μέχρι γενεῶν ἐννέα ἢ καὶ δέκα· τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων, οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε* (Wehrli

18–p. 414, l. 4 DK 14 A 10

1 τι BP : τε F 2 οὐκ] μὴ *Anth.* ἐσθίομεν BP : ἐσθίωμεν F 3–4 ἄλλο . . . ἄρα BP : ἀλλ' ἦν F 7 ἔτευχ' coni. Cob. : ἔτυχ' **α** ἄρ' ἦν ἀδικῶν dg 9 ἐθέλῃς dgt : ἐθέλοις **α** Πυθαγόραο dgt : πυθαγοροιο **α** 10 ὀμφάλιον coni. Menag. : ὀμφαλόν BPac : ὀμφαλόον FPpc 11–12 φησὶ . . . τις ἔην om. Fac Coniecturas Roeperi, Stephani, aliorum vide ap. Delatte. 11 ἦν[1] dg : ἤμην BP : deficit F 12 φάσκων Cob. : φάσκειν BP ὥς B : ὅς P οὔτις coni. Cob. : ὅκτις BPac : ὅστις F ὅτ' ἔην F : ὅτε ἦν BP 18 τὴν codd. : τ. ⟨δευτέραν καὶ⟩ : Jacoby 19 διέμενε P : διέμεινε BF ἢ om. F 20 εἶδε codd. : οἶδε vel ᾔδει coni. Richards

ii, fg. 19), Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς ἀπὸ Θρᾴκης καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος καὶ Ἐχεκράτης καὶ Διοκλῆς καὶ Πολύμναστος, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί. ἦσαν δὲ ἀκροαταὶ Φιλολάου καὶ Εὐρύτου τῶν Ταραντίνων.

Γεγόνασι δὲ Πυθαγόραι τέτταρες περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους,
οὐ πολὺ ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀπέχοντες· εἷς μὲν Κροτωνιάτης, τυραννικὸς
ἄνθρωπος· ἕτερος Φλιάσιος, σωμασκητής, ἀλείπτης ὥς φασί τινες·
τρίτος Ζακύνθιος· ⟨τέταρτος αὐτὸς⟩ οὗτος, οὗ φασιν εἶναι τὠπόρ-
ρητον τῆς φιλοσοφίας, αὐτῶν διδάσκαλος· ἐφ᾽ οὗ καὶ τὸ Αὐτὸς
ἔφα παροιμιακὸν εἰς τὸν βίον ἦλθεν. οἱ δὲ καὶ ἄλλον ἀνδριαντο- 47
ποιὸν Ῥηγῖνον γεγονέναι φασὶ Πυθαγόραν, πρῶτον δοκοῦντα
ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι· καὶ ἄλλον ἀνδριαντοποιὸν
Σάμιον· καὶ ἕτερον ῥήτορα μοχθηρόν· καὶ ἰατρὸν ἄλλον, τὰ περὶ
σκίλλης γεγραφότα καί τινα περὶ Ὁμήρου συντεταγμένον· καὶ
ἕτερον Δωρικὰ πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Ἐρατο-
σθένης (*FGrH* 241 F 11) δέ φησι, καθὸ καὶ Φαβωρῖνος ἐν τῇ
ὀγδόῃ Παντοδαπῆς ἱστορίας (*FHG* iii. 580) παρατίθεται, τοῦτον
εἶναι τὸν πρῶτον ἐντέχνως πυκτεύσαντα ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ
τετταρακοστῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτην καὶ ἁλουργίδα φοροῦντα·
ἐκκριθῆναί τ᾽ ἐκ τῶν παίδων καὶ χλευασθέντα αὐτίκα προσβῆναι
τοὺς ἄνδρας καὶ νικῆσαι. δηλοῦν δὲ τοῦτο καὶ τοὐπίγραμμα ὅπερ 48
ἐποίησε Θεαίτητος (*App. Anth.* iii. 35)·

Πυθαγόρην τινά, Πυθαγόρην, ὦ ξεῖνε, κομήτην,
ᾀδόμενον πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον,
Πυθαγόρης ἐγώ εἰμι· τὰ δ᾽ ἔργα μου εἴ τιν᾽ ἔροιο
Ἠλείων, φήσεις αὐτὸν ἄπιστα λέγειν.

9–10 Cf. Suid. s.v. αὐτὸς ἔφα

1 ἀπὸ Θ. om. F 2 καὶ³ om. F 8 ⟨. . .⟩ addiderunt Rossius, Huebnerus, Cob. οὗτος, οὗ φασιν ac: οὗ φασιν οὗτος **a** τὠπόρρητον scripsit Delatte: τοὐπόρρητον **a** 11 δοκοῦντα FP: δοκούντων B(P^ac?) 14 σκίλλης correxit Muretus (cf. Casaub.): σκύλλης c: κίλλης B: κήλης FP 16–17 καθὸ . . . ἱστ. om. F 16 τῇ B: om. P 20 ἐκκριθέντα coni. Cob. 21 δηλοῦν scripsit Cob.: δηλοῖ dg: ἁπλοῦν **a**

Τοῦτον ὁ Φαβωρῖνός φησιν ὅροις χρήσασθαι διὰ τῆς μαθηματικῆς ὕλης, ἐπὶ πλέον δὲ Σωκράτην καὶ τοὺς ἐκείνῳ πλησιάσαντας, καὶ μετὰ ταῦτ' Ἀριστοτέλην καὶ τοὺς στωικούς.

Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν οὐρανὸν πρῶτον ὀνομάσαι κόσμον καὶ τὴν γῆν στρογγύλην· ὡς δὲ Θεόφραστος (*Phys. Op.*, fg. 17 D., p. 492),
49 *Παρμενίδην· ὡς δὲ Ζήνων, Ἡσίοδον. τούτῳ φασὶν ἀντιπαρατάσσεσθαι Κύλωνα καθάπερ Ἀντίλοχον Σωκράτει.*

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀθλητοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦτ' ἐλέγετο τὸ ἐπίγραμμα (*App. Anth.* iii. 16)·

οὗτος πυκτεύσων ἐς Ὀλύμπια παισὶν ἄνηβος
ἤλυθε Πυθαγόρης ὁ Κράτεω Σάμιος.

ὁ δὲ φιλόσοφος καὶ ὧδε ἐπέστειλε (Hercher 601)·

Πυθαγόρης Ἀναξιμένει

" *Καὶ σύ, ὦ λῷστε, εἰ μηδὲν ἀμείνων ἧς Πυθαγόρεω γενεήν τε καὶ κλέος, μεταναστὰς ἂν οἴχεο ἐκ Μιλήτου· νῦν δὲ κατερύκει σε ἡ πατρόθεν εὔκλεια, καὶ ἐμέ τε ἂν κατείρυκεν Ἀναξιμένει ἐοικότα. εἰ δὲ ὑμεῖς οἱ ὀνήιστοι τὰς πόλιας ἐκλείψετε, ἀπὸ μὲν αὐτέων ὁ κόσμος αἱρεθήσεται, ἐπικινδυνότερα δ' αὐτῇσι τὰ ἐκ*
50 *Μήδων. οὔτε δὲ αἰεὶ καλὸν αἰθερολογίῃ μελεδωνόν τε εἶναι τῇ πατρίδι κάλλιον. καὶ ἐγὼ δὲ οὐ πάντα περὶ τοὺς ἐμεωυτοῦ*

4–6 *SVF* i. 276 6–7 Cf. ii. 46 sup.

---

3 *μετὰ ταῦτα* F : *μετ' αὐτὰ* BP : *μετ' αὐτοὺς* Delatte 4 *πρ.* FP : om. B 6 *φασὶν* P^{pc}dgt : *φησὶν* **a** 7 *Κύλωνα* corr. Menag. : *κύδωνα* codd. *Ἀντίλοχον* Cob. (cf. ii. 46 sup.) : *ἀντίδοκον* BFP^{ac} : *ἀντίδικον* P^{pc} 8 *τὸ ἐπ.* om. F 10 *οὗτος* P^{pc}t : *οὕτω* BFP^{ac} 11 *ὁ Κρ.* P^{pc}t : *ὁ κροτεω* FP^{ac} : *ὁ κροτώνιος* B^{pc} : *Ἐρατοκλέους* coni. Delatte (Iamb. *VP* 25) 12 *ὧδε* FP : om. B^{ac} : *τῇδε* B^{pc} 16 *κατείρυκεν* P^{pc} : *-ήρυκε* B : *-έρυκεν* F 17 *οἱ ὀνήιστοι* scripsit Huebnerus post Casaub. : *οἱ ὀνηστοὶ* F : *οἷον ἦστοι* B : *οἷον ἠστοὶ* P^{ac} *πόλιας* BP : *πόλεις* F *ἐκλείψετε* P : *-λίψεται* B : *-λείψητε* F 18 *αἱρεθήσεται* F : *εὑρεθήσεται* BP *ἐπικιν.* t : *-νότερον* dg : *ἐπὶ δὲ κινδυνότερα* **a** *δ'* F : om. BP *αὐτῇσι* F : *αὐτῆς ἢ* P^{ac} : *αὐτῆς εἰ* B 19 *δὲ* et *καλὸν* om. F^{ac} *αἰθ.* FP : *αἰθερολογεῖν* B 20 *ἐμεωυτοῦ* P : *ἐμέω ωυτοῦ* B^{pc} : *ἐμὲ αὐτοῦ* F

μύθους, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμοις οὓς διαφέρουσιν ἐς ἀλλήλους Ἰταλιῶται."

Ἐπειδὴ δὲ περὶ Πυθαγόρου διεληλύθαμεν, ῥητέον περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν· μεθ' οὓς περὶ τῶν σποράδην κατά τινας φερομένων· ἔπειθ' οὕτως ἐξάψομεν τὴν διαδοχὴν τῶν ἀξίων λόγου ἕως Ἐπικούρου καθὰ καὶ προειρήκαμεν. περὶ μὲν οὖν Θεανοῦς καὶ Τηλαύγους διειλέγμεθα· λεκτέον δὲ νῦν περὶ Ἐμπεδοκλέους πρῶτον· κατὰ γάρ τινας Πυθαγόρου διήκουσεν.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

Ἐμπεδοκλῆς, ὥς φησιν Ἱππόβοτος, Μέτωνος ἦν υἱὸς τοῦ 51
Ἐμπεδοκλέους, Ἀκραγαντῖνος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν (*FGrH* 566 F 26b) *⟨λέγει προσιστορῶν⟩ ἐπίσημον ἄνδρα γεγονέναι τὸν Ἐμπεδοκλέα τὸν πάππον τοῦ ποιητοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος* (*FHG* iii. 42) *τὰ αὐτὰ τούτῳ φησίν. ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ Περὶ νόσων* (Wehrli vii, fg. 76), *ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας ἱπποτροφηκότος τοῦ πάππου. λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις* (*FGrH* 241 F 7) *τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ Μέτωνος πατέρα, μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει* (Rose 71). *Ἀπολλό-* 52
δωρος δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς Χρονικοῖς (*FGrH* 244 F 32a) *φησιν ὡς*

> *ἦν μὲν Μέτωνος υἱός, εἰς δὲ Θουρίους*
> *αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους*
> *⟨ὁ⟩ Γλαῦκος* (*FHG* ii. 24) *ἐλθεῖν φησιν.*

§§ 51–77 DK 31 A 1 — 10 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723; Suid. s.v. *Ἐ. Μέτωνος*

1 *ἐς* om. F 7 *δὲ νῦν* om. F 8 *πρῶτον* FP^{pc}: *πρώτου* BP^{ac} *διήκουσε(ν)* BFP^{pc}: *διήκουεν* P^{ac} 11 *δ'* BP: om. F 12–13 ⟨. . .⟩ add. Diels 15 *καὶ* FP^{pc}: om. BP^{ac} *ἐν . . . νόσων* om. F 22 *μὲν M.* Clinton: *M. μὲν* BFP^{pc}P: *M.* F^{ac} *υἱός* om. F^{ac} 24 ⟨*ὁ*⟩ add. Cob.

εἶθ' ὑποβάς·

οἱ δ' ἱστοροῦντες, ὡς πεφευγὼς οἴκοθεν
εἰς τὰς Συρακούσας μετ' ἐκείνων ἐπολέμει
πρὸς Ἀθηνάους ἐμοί⟨γε⟩ τελέως ἀγνοεῖν
δοκοῦσιν· ἢ γὰρ οὐκέτ' ἦν ἢ παντελῶς
ὑπεργεγηρακώς, ὅπερ οὐ⟨χὶ⟩ φαίνεται.

Ἀριστοτέλης (Rose 71) *γὰρ αὐτόν, ἔτι τε Ἡρακλείδης* (Wehrli vii, fg. 86), *ἑξήκοντα ἐτῶν φησι τετελευτηκέναι. ὁ δὲ ⟨τὴν⟩ μίαν καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκὼς*

κέλητι τούτου πάππος ἦν ὁμώνυμος,

ὥσθ' ἅμα καὶ ⟨τούτου⟩ τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημαίνεσθαι.

53 *Σάτυρος δ' ἐν τοῖς Βίοις* (*FHG* iii. 162) *φησὶν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου, κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἐξαίνετον· ἐπί τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος τὸν μὲν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι, τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ πάλῃ ἤ, ὡς Ἡρακλείδης ἐν τῇ Ἐπιτομῇ* (*FHG* iii. 169), *δρόμῳ. ἐγὼ δ' εὗρον ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι Φαβωρίνου* (*FHG* iii. 578) *ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ μέλιτος καὶ ἀλφίτων, καὶ ἀδελφὸν ἔσχε Καλλικρατίδην. Τηλαύγης δ' ὁ Πυθαγόρου παῖς ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον ἐπιστολῇ φησι τὸν Ἐμπεδοκλέα Ἀρχινόμου εἶναι υἱόν.*

13–14, 19–21 Cf. Suid. s.v. *Ἐ.* 20 *ἐπιστολῇ* Cf. §§ 55 et 74 inf.

2 *π. οἴ.* Clinton: *οἴ. π.* codd. 4 Sic Diels, qui ⟨*γε*⟩ addidit. *πρὸς τοὺς ἀθηναίους ἀγνοεῖν μοι* B: *πρὸς τοὺς ἀθηναίους τελέως ἀγνοεῖν μοι* FP 6 *οὐ⟨χὶ⟩* corr. Clinton: *οὐ* codd. 7–8 *Ἀρ. . . . τετ.*] Versus Apollodori restituere conati sunt Meinekius (ad *Menandr. et Philem. Reliquias*, p. xxiv) et Diels (*Rh. Mus.* 31 (1876) p. 37). 7 *Ἡρ.* coni. Sturzius: *ἡράκλειτον* B^{ac}FP: *ἡράκλειτος* B^{pc} 8 ⟨*τὴν*⟩ add. Cob. *μίαν* BFP^{ac}: *πρώτην* P^{pc} 9 *ἑβ.* BF^{pc}P: *ἑξηκοστὴν* F^{ac} 10 *πάππος* Karsten: *πάντως* codd. 11 ⟨*τούτου*⟩ add. Jacoby

Ὅτι δ' ἦν Ἀκραγαντῖνος ἐκ Σικελίας, αὐτὸς ἐναρχόμενος τῶν 54
Καθαρμῶν φησιν (DK 31 B 112)·

ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεος.

καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ τάδε.

Ἀκοῦσαι δ' αὐτὸν Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐνάτης (*FGrH* 566 F 14) ἱστορεῖ, λέγων ὅτι καταγνωσθεὶς ἐπὶ λογοκλοπίᾳ τότε, καθὰ καὶ Πλάτων, τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου λέγοντα (DK 31 B 129)·

ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον.

οἱ δὲ τοῦτο εἰς Παρμενίδην αὐτὸν λέγειν ἀναφέροντα.

Φησὶ δὲ Νεάνθης (*FGrH* 84 F 26) ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ 55
Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων. ἐπεὶ δ' αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως ἐδημοσίωσεν αὐτά, νόμον ἔθεντο μηδενὶ μεταδώσειν ἐποποιῷ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Πλάτωνα παθεῖν φησι· καὶ γὰρ τοῦτον κωλυθῆναι. τίνος μέντοι γε αὐτῶν ἤκουσεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐκ εἶπε· τὴν γὰρ περιφερομένην ὡς Τηλαύγους ἐπιστολὴν ὅτι τε μετέσχεν Ἱππάσου καὶ Βροτίνου, μὴ εἶναι ἀξιόπιστον.

Ὁ δὲ Θεόφραστος (*Phys. Op.* 3 Diels, p. 477. 18 et n.) Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐν ἔπεσι τὸν Περὶ φύσεως ἐξενεγκεῖν λόγον.

19 ἐπιστολήν Cf. §§ 53, 74 21–22 Suid. s.v. Ἐ. 21–24 DK 28 A 9

4 πόλεος B(P$^{ac?}$): πόληος FP^{pc} 12 om. F 15 αὐτά BP: αὐτάς F: αὐτούς coni. Reiskius 16 π. φ. BP: transp. F 17 ὁ BP: om. F 18 περιφ. FP: προσ- B ὡς coni. Reiskius: πρὸς codd.: πρὸς ⟨Φιλόλαον⟩ Roeperus 19 τε BP: μὲν F Βροτίνου P^{ac}: βροντίνου BFP^{pc} 23–24 ἐξ. λ. BP: transp. F

56 *Ἕρμιππος* (*FHG* iii. 42) *δὲ οὐ Παρμενίδου, Ξενοφάνους δὲ γεγονέναι ζηλωτήν, ᾧ καὶ συνδιατρῖψαι καὶ μιμήσασθαι τὴν ἐποποιίαν· ὕστερον δὲ τοῖς Πυθαγορικοῖς ἐντυχεῖν. Ἀλκιδάμας δ' ἐν τῷ Φυσικῷ φησι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ζήνωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου, εἶθ' ὕστερον ἀποχωρῆσαι, καὶ τὸν μὲν Ζήνωνα κατ' ἰδίαν φιλοσοφῆσαι, τὸν δὲ Ἀναξαγόρου διακοῦσαι καὶ Πυθαγόρου· καὶ τοῦ μὲν τὴν σεμνότητα ζηλῶσαι τοῦ τε βίου καὶ τοῦ σχήματος, τοῦ δὲ τὴν φυσιολογίαν.*

57 *Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ Σοφιστῇ* (Rose 65) *φησι πρῶτον Ἐμπεδοκλέα ῥητορικὴν εὑρεῖν, Ζήνωνα δὲ διαλεκτικήν. ἐν δὲ τῷ Περὶ ποιητῶν* (Rose 70) *φησιν ὅτι καὶ Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ δεινὸς περὶ τὴν φράσιν γέγονεν, μεταφορητικός τε ὢν καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ ποιητικὴν ἐπιτεύγμασι χρώμενος· καὶ διότι γράψαντος αὐτοῦ καὶ ἄλλα ποιήματα τήν τε τοῦ Ξέρξου διάβασιν καὶ προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα, ταῦθ' ὕστερον κατέκαυσεν ἀδελφή τις αὐτοῦ (ἢ θυγάτηρ, ὥς φησιν Ἱερώνυμος,* Hiller xxiv), *τὸ μὲν προοίμιον ἄκουσα, τὰ δὲ Περσικὰ βουληθεῖσα διὰ τὸ ἀτελείωτα*
58 *εἶναι. καθόλου δέ φησι καὶ τραγῳδίας αὐτὸν γράψαι καὶ πολιτικούς· Ἡρακλείδης δ' ὁ τοῦ Σαραπίωνος* (*FHG* iii. 169) *ἑτέρου φησὶν εἶναι τὰς τραγῳδίας. Ἱερώνυμος* (Hiller xxv) *δὲ τρισὶ καὶ τετταράκοντά φησιν ἐντετυχηκέναι, Νεάνθης* (*FGrH* 84 F 27) *δὲ νέον ὄντα γεγραφέναι τὰς τραγῳδίας καὶ αὐτῶν ἑπτὰ ἐντετυχηκέναι.*

Φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τοῖς Βίοις (*FHG* iii. 162 sq.) *ὅτι καὶ ἰατρὸς ἦν καὶ ῥήτωρ ἄριστος. Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον αὐτοῦ*

3–8 DK 14 A 5   9–10 DK 29 A 10   10–15 Cf. Suid. s.v. *Ἐ.*   25 sq. Suid. s.v. *Ἐ.*

---

1 *οὐ Π.* P^{pc}: *οὐ παρμενίδης* F^{pc}: *ὁ παρμενίδου* BP^{ac} *δὲ* om. F   2–3 *ᾧ . . . ἐπ.* om. F^{ac} 4 *τῷ* om. F   9 *ἐν τ. Σ.* om. F   12 *μεταφ.* w co: *μεταφοριτικός* BP^{ac}: *μεταφορικός* F   13 *διότι* FP: *δὴ ὅτι* B   14 *τοῦ* FP^{pc}: om. BP^{ac} 19–20 *ἑτ. . . . τραγ.* om. F^{ac} 21–23 *Νε. . . . ἐντ.* om. F^{ac} 22 *αὐτῶν ἑπτὰ* coni. Diels: *αὐτὸν ἔπειτα* $BF^{pc}P$ 24 *δὲ* BP: *δὲ ὁ* F   *ἐν τ. Β.* om. F   25 *γοῦν* FP: *δὲ* B

γενέσθαι μαθητήν, ἄνδρα ὑπερέχοντα ἐν ῥητορικῇ καὶ Τέχνην ἀπολελοιπότα· ὅν φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς (*FGrH* 244 F 33) *ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιῶναι. τοῦτόν φησιν ὁ* 59
Σάτυρος λέγειν ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ γοητεύοντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω, δι' ὧν φησι (DK 31 B 111)·

φάρμακα δ' ὅσσα γεγᾶσι κακῶν καὶ γήραος ἄλκαρ
πεύσῃ, ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.
παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
ὀρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἄρουραν·
καὶ πάλιν, ἢν ἐθέλῃσθα, παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις·
θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ καίριον αὐχμὸν
ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
ῥεύματα δενδρεόθρεπτα τά τ' αἰθέρι ναιήσονται,
ἄξεις δ' ἐξ Ἀΐδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

Φησὶ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ (*FGrH* 566 F 30) 60
κατὰ πολλοὺς τρόπους τεθαυμάσθαι τὸν ἄνδρα. καὶ γὰρ ἐτησίων ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων ὡς τοὺς καρποὺς λυμῆναι, κελεύσας

7–15 Suid. s.v. *ἄπνους* 9–11 Clem. Al. *Strom.* vi. 30 17–p. 421, l. 3 Suid. s.vv. *ἄπνους* et *'E.*

---

3 *ἑκατὸν* BF^{γρ}P : *τεσσαράκοντα* F^{ac} 4 *παρείη* P : *παρῆναι* B : *παρήει* F 7–9 *καὶ . . . μένος* om. B spatio lineae relicto 8 *τάδε* om. F 9 *μένος* om. Suid. 10 *πνοιαῖσι*] *θνητοῖσι* Clem. Al. *ἄρουραν*] *ἀρούρας* Clem. Al. et Tz. *H.* 906 11 *ἢν* BF : *ἤν κ'* P et Suid. : *εὖτ'* Clem. Al. *ἐθέλῃσθα* FP : *καὶ θέλησθα* B *παλίντιτα* Diog. et Clem. Al. : *παλίντονα* Suid. 12 *θήσεις* F et Clem. Al. : *τήσεὶς* B : *στήσεις* P, Suid. et Tz. *κελαινοῦ ῥόον* Suid. 13 *θήσεις* B^{pc}F : *θήσει* B^{ac} : *στήσεις* P, Suid., Tz. *θερείου* P^{pc} et Tz. : *θερ(ε)ίοις* BFP^{ac} 14 *τά τ' αἰθέρι ναιήσονται* dubitanter Diels : *τάτ' αἰθερί ναιήσονται* P^{ac} : *ταταιθεριναίης ὄντα* B : *τάτε θέρειναήσονται* F : *τάτ' ἐν θέρεὶ ἀήσονται* P^{pc} : *τά τ' ἐν θέρει ἔσονται* Suid. : *τά τ' αἰθέρια θήσονται* Tz. 16 *ὀκτωκ.* codd. : *ιβ'* malunt Beloch, Schwartz, Diels (cf. § 66 inf.) 18 *ὡς* BP et Suid. s.v. *ἄπνους* : *ὡς ἂν* F : *ὡς καὶ δπφ* *λυμῆναι*] *λυμήνασθαι* scripsit Cob.

ὄνους ἐκδαρῆναι καὶ ἀσκοὺς ποιῆσαι περὶ τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωρείας διέτεινε πρὸς τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα· λήξαντος δὲ κωλυσανέμαν κληθῆναι. Ἡρακλείδης τε ἐν τῷ Περὶ νόσων (Wehrli vii, fg. 77) φησὶ καὶ Παυσανίᾳ ὑφηγήσασθαι αὐτὸν τὰ περὶ τὴν ἄπνουν. ἦν δ' ὁ Παυσανίας, ὥς φησιν Ἀρίστιππος καὶ Σάτυρος, ἐρώμενος αὐτοῦ, ᾧ δὴ καὶ τὰ Περὶ φύσεως προσπεφώνηκεν οὕτως (DK 31 B 1)·

61 Παυσανίη, σὺ δὲ κλῦθι, δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ.

ἀλλὰ καὶ ἐπίγραμμα εἰς αὐτὸν ἐποίησε (DK 31 B 156)·

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτου υἱὸν
φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα,
ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
φῶτας ἀπέστρεψεν Φερσεφόνης ἀδύτων.

τὴν γοῦν ἄπνουν ὁ Ἡρακλείδης (Wehrli vii, fg. 77) φησὶ τοιοῦτόν τι εἶναι, ὡς τριάκοντα ἡμέρας συντηρεῖν ἄπνουν καὶ ἄσφυκτον τὸ σῶμα· ὅθεν εἶπεν αὐτὸν καὶ ἰητρὸν καὶ μάντιν, λαμβάνων ἅμα καὶ ἀπὸ τούτων τῶν στίχων (DK 31 B 112)·

62 ὦ φίλοι, οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεος, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,

5 De Aristippo cf. *FHG* ii. 79 10–13 *A. Pal.* vii. 508 (Simonidis) 14–16 Hsch. Mil., *FHG* iv. 164; Suid. s.v. ἄπνους 18–19 Cf. § 54 sup. 18–p. 422, l. 3 *A. Pal.* ix. 569

1 ποιεῖσθαι Cob. 3 κωλυσάνεμον Suid. Ἡρακλείδης coni. Mercurialis: ἡράκλειτος P: ἡράκλητος BF 5–6 καὶ Σ. om. F 6 προσπ. BP: πεφώνηκεν F 8 Π. BP^{ac}: παυσανία FP^{pc} Ἀγχίτεω scripsit Diels ex *A. Pal.* vii. 508. 1 10 Π. codd.: Παυσανίαν *Anth.* Ἀγχίτου codd. (et cf. Iamb. *VP* 113): Ἀγχίτεω *Anth.* 11 φῶτ' codd.: τόνδ' *Anth.* ἔθρεψε codd.: ἔθαψε *Anth.* 12 π. μ. codd.: πλείστους κρυεραῖσι *Anth.* καμάτοισι codd.: ὑπὸ νούσοις *Anth.* 13 Φ. P^{pc} et *Anth.*: φερσεφόνας BFP^{ac} ἀδύτων codd.: θαλάμων *Anth.* 15 ἄσφυκτον coni. Mercurialis: ἄσηπτον codd.: ἄσιτον Suid. et Hsch. Mil. 16 ὅθεν BP^{ac}: ὅθεν καὶ FP^{pc} ἰητρὸν BP^{ac}: ἰατρὸν FP^{pc} 19 πόλεος coni. Merzdorf: πόληος **α**

χαίρετ᾽· ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητὸς
πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικα,
ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσίν τε θαλείοις·
τοῖσιν ἅμ᾽ εὖτ᾽ ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθάοντα,
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξί, σεβίζομαι· οἱ δ᾽ ἅμ᾽ ἕπονται
μυρίοι, ἐξερέοντες ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπός·
οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δ᾽ ἐπὶ νούσων
παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν.

Μέγαν δὲ τὸν Ἀκράγαντα εἰπεῖν φησιν [ποταμὸν ἄλλα] ἐπεὶ 63
μυριάδες αὐτὸν κατῴκουν ὀγδοήκοντα· ὅθεν τὸν Ἐμπεδοκλέα εἰπεῖν, τρυφώντων αὐτῶν, "Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανούμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι."

Αὐτοὺς δὲ τούτους τοὺς Καθαρμοὺς [ἐν] Ὀλυμπίασι ῥαψῳδῆσαι λέγεται Κλεομένη τὸν ῥαψῳδόν, ὡς καὶ Φαβωρῖνος ἐν Ἀπομνημονεύμασι (*FHG* iii 578). *φησὶ δ᾽ αὐτὸν καὶ Ἀριστοτέλης* (Rose 66) *ἐλεύθερον γεγονέναι καὶ πάσης ἀρχῆς ἀλλότριον, εἴ γε τὴν βασιλείαν αὐτῷ διδομένην παρῃτήσατο, καθάπερ Ξάνθος* (*FGrH* 765 F 33) *ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει, τὴν λιτότητα δηλονότι πλέον ἀγαπήσας. τὰ δ᾽ αὐτὰ καὶ Τίμαιος* (*FGrH* 566 F 134) *εἴρηκε,* 64
τὴν αἰτίαν ἅμα παρατιθέμενος τοῦ δημοτικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα. φησὶ γὰρ ὅτι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν ἀρχόντων ὡς προβαίνοντος τοῦ δείπνου τὸ ποτὸν οὐκ εἰσεφέρετο, τῶν [δ᾽] ἄλλων ἡσυχαζόν-

7–8 Clem. Al. *Strom.* vi. 30

1 del. H. Fränkel 2 ἔοικα codd.: ἔοικεν *Anth.* 3 περίστεπτος BP: -στρεπτος F et *Anth.* 4 εὖτ᾽ P[pc]t: om. BFP[ac] πᾶσι δὲ τοῖς ἂν coni. Wil. τηλεθάοντα BP: τηλεθόωντα F 7 δ᾽ ἐπὶ Clem. Al.: δέ τι aut δ᾽ ἔτι codd. Diogenis 8 Post hunc versum alia praebet Clem. Al., quae Bergkius sic emendavit: δηρὸν δὴ χαλεπῇσι πεπαρμένοι ⟨ἀμφ᾽ ὀδύνῃσιν⟩. 9 ποταμὸν ἀλλ᾽ F: ποταμίλλα BP[ac]. Scholium marginale deprehendit, interpretavit, del. Diels. 10 αὐτὸν FP[pc]: αὐτὴν BP[ac] 14 [ἐν] del. Diels Ὀλυμπίασι B: ὀλυμπίαδι FP ῥαψωδῆσαι BP[ac]: διαραψωδῆσαι FP[pc] 15 ἐν B[pc]P[pc]: om. B[ac]FP[ac] 16 φησὶ . . . Ἀρ. BP: καὶ Ἀρ. φησὶ F 21 τὴν . . . ἄνδρα om. F[ac] 22 ὡς Diels: καὶ codd. 23 τοῦ δ. τ. π. F: τοῦ πότου τὸ δεῖπνον BPδπφ [δ᾽] del. Cob.

των, μισοπονήρως διατεθεὶς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν· ὁ δὲ κεκληκὼς ἀναμένειν ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑπηρέτην. ὡς δὲ παρεγένετο, ἐγενήθη συμποσίαρχος, τοῦ κεκληκότος δηλονότι καταστήσαντος, ὃς ὑπεγράφετο τυραννίδος ἀρχήν· ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. τότε μὲν οὖν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἡσύχασε· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον ἀπέκτεινε καταδικάσας ἀμφοτέρους τόν τε κλήτορα καὶ τὸν συμποσίαρχον. ἀρχὴ μὲν οὖν αὐτῷ τῆς πολιτείας ἥδε.

65 *Πάλιν δ' Ἄκρωνος τοῦ ἰατροῦ τόπον αἰτοῦντος παρὰ τῆς βουλῆς εἰς κατασκευὴν πατρῴου μνήματος διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰατροῖς ἀκρότητα παρελθὼν δ' Ἐμπεδοκλῆς ἐκώλυσε, τά τ' ἄλλα περὶ ἰσότητος διαλεχθεὶς καί τι καὶ τοιοῦτον ἐρωτήσας· "τί δ' ἐπιγράψομεν ἐλεγεῖον; ἢ τοῦτο;* (DK 31 B 157)

> *ἄκρον ἰατρὸν Ἄκρων' Ἀκραγαντῖνον πατρὸς Ἄκρου*
> *κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης."*

τινὲς δὲ τὸν δεύτερον στίχον οὕτω προφέρονται,

> *ἀκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει.*

τοῦτό τινες Σιμωνίδου φασὶν εἶναι.

66 *Ὕστερον δ' ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ τὸ τῶν χιλίων ἄθροισμα κατέλυσε συνεστὸς ἐπὶ ἔτη τρία, ὥστε οὐ μόνον ἦν τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ δημοτικὰ φρονούντων. ὅ γέ τοι Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ* (*FGrH* 566 F 2), *πολλάκις γὰρ αὐτοῦ μνημονεύει, φησὶν ἐναντίαν ἐσχηκέναι γνώμην αὐτὸν ⟨ἐν⟩ τε τῇ πολιτείᾳ ⟨καὶ ἐν τῇ ποιήσει· ὅπου μὲν γὰρ μέτριον καὶ ἐπιεικῆ⟩*

9–15 Hsch. Mil., *FHG* iv. 164 12–18 Suid. s.v. *Ἄκρων*

---

4 *ὃς*] *καὶ* coni. Jacoby 8 *αὐτῷ* coni. Aldobrandinus: *αὕτη* BF: *αὐτῇ* P: *αὐτοῦ* w: om. co *ἥδε* BP: om. F 14 *ἰατρὸν* BP: *ἰητρὸν* F 18 *τοῦτο* BFP[ac]: *τοῦτον* P[pc] 19 *χιλίων* BP: *χιλιάδων* F 20 *κατέλυσε* FP: *διέλυσε* B 22 *πρ. καὶ δ.* codd.: *ια' καὶ ιβ'* malunt Beloch, Diels 23–24 ⟨*ἐν*⟩ *τε τ. π.* Reiskius et Diels: *τῇ τε πολιτείᾳ* BP: om. F 24 ⟨. . .⟩ add. Diels

φαίνεσθαι, ὅπου δ' ἀλάζονα καὶ φίλαυτον [ἐν τῇ ποιήσει]· φησὶ γοῦν (DK 31 B 112, 4 sq.),

> χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητὸς
> πωλεῦμαι,

καὶ τὰ ἑξῆς. καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐπεδήμει Ὀλυμπίασιν, ἐπιστροφῆς ἠξιοῦτο πλείονος, ὥστε μηδενὸς ἑτέρου μνείαν γίνεσθαι ἐν ταῖς ὁμιλίαις τοσαύτην ὅσην Ἐμπεδοκλέους.

Ὕστερον μέντοι τοῦ Ἀκράγαντος οἰκ⟨τ⟩ιζομένου, ἀντέστησαν 67 αὐτοῦ τῇ καθόδῳ οἱ τῶν ἐχθρῶν ἀπόγονοι· διόπερ εἰς Πελοπόννησον ἀποχωρήσας ἐτελεύτησεν. οὐ παρῆκε δ' οὐδὲ τοῦτον ὁ Τίμων (Diels 42), ἀλλ' ὧδε αὐτοῦ καθάπτεται λέγων·

> καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀγοραίων
> ληκητὴς ἐπέων· ὅσα δ' ἔσθενε, τοσσάδε εἷλεν
> ἀρχῶν ὃς διέθηκ' ἀρχὰς ἐπιδευέας ἄλλων.

Περὶ δὲ τοῦ θανάτου διάφορός ἐστιν αὐτοῦ λόγος. Ἡρακλείδης (Wehrli vii, fg. 83) μὲν γὰρ τὰ περὶ τῆς ἄπνου διηγησάμενος, ὡς ἐδοξάσθη Ἐμπεδοκλῆς ἀποστείλας τὴν νεκρὰν ἄνθρωπον ζῶσαν, φησὶν ὅτι θυσίαν συνετέλει πρὸς τῷ Πεισιάνακτος ἀγρῷ. συνεκέκληντο δὲ τῶν φίλων τινές, ἐν οἷς καὶ Παυσανίας. εἶτα μετὰ 68 τὴν εὐωχίαν οἱ μὲν ἄλλοι χωρισθέντες ἀνεπαύοντο, οἱ μὲν ὑπὸ τοῖς δένδροις ὡς ἀγροῦ παρακειμένου, οἱ δ' ὅπῃ βούλοιντο, αὐτὸς δ' ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ τόπου ἐφ' οὗπερ κατεκέκλιτο. ὡς δ'

17–p. 425, l. 8 Cf. Hsch. Mil., *FHG* iv. 164

---

1 φαιν. BP: om. F [. . .] del. Diels. Post ποιήσει verba ἴδοι τις ἂν add. dgw 7 ὅσην BF^{ac}P^{ac}: ὅσον F^{pc}P^{pc} 8 οἰκτ. corr. Apelt: οἰκιζομένου codd.: ⟨ἀπ-⟩οικιζομένου Bignone in *BPEC* 1941, p. 106 10 δ' FP^{pc}: τ' BP^{ac} οὐδὲ FP^{pc}: om. BP^{ac} 11 ἀλλ' ὧδε coni. Steph.: ἄλλων δ' BFP^{ac}: ἄλλως δ' P^{pc} 13 εἷλεν B^{pc}FP: εἶλεν B^{ac} τοσσάδ' ἔειλεν coni. Diels: τοσσάδ' ἔειπεν Diels in *PPF*: τόσσα διεῖλεν Apelt 14 ἀρχῶν scripsit Sturzius: ἄρχων codd. ὃς codd.: ἃς Diels in *PPF*: ὡς Wachsmuth 21 δένδροις **α**: δένδρεσιν φ

ἡμέρας γενηθείσης ἐξανέστησαν, οὐχ ηὑρέθη μόνος. ζητουμένου δὲ καὶ τῶν οἰκετῶν ἀνακρινομένων καὶ φασκόντων μὴ εἰδέναι, εἷς τις ἔφη μέσων νυκτῶν φωνῆς ὑπερμεγέθους ἀκοῦσαι προσκαλουμένης Ἐμπεδοκλέα, εἶτ' ἐξαναστὰς ἑωρακέναι φῶς οὐράνιον καὶ λαμπάδων φέγγος, ἄλλο δὲ μηδέν· τῶν δ' ἐπὶ τῷ γενομένῳ ἐκπλαγέντων, καταβὰς ὁ Παυσανίας ἔπεμψέ τινας ζητήσοντας. ὕστερον δὲ ἐκώλυε πολυπραγμονεῖν, φάσκων εὐχῆς ἄξια συμβεβηκέναι καὶ θύειν αὐτῷ δεῖν καθαπερεὶ γεγονότι θεῷ.

69 Ἕρμιππος (*FHG* iii. 42) δέ φησι Πάνθειάν τινα Ἀκραγαντίνην ἀπηλπισμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν θεραπεῦσαι αὐτὸν καὶ διὰ τοῦτο τὴν θυσίαν ἐπιτελεῖν· τοὺς δὲ κληθέντας εἶναι πρὸς τοὺς ὀγδοήκοντα. Ἱππόβοτος δέ φησιν ἐξαναστάντα αὐτὸν ὡδευκέναι ὡς ἐπὶ τὴν Αἴτνην, εἶτα παραγενόμενον ἐπὶ τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἐναλέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι, βουλόμενον τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι θεός, ὕστερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναρριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς τῶν κρηπίδων· χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι. πρὸς τοῦθ' ὁ Παυσανίας ἀντέλεγε.

70 Διόδωρος δ' ὁ Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων φησὶν ὅτι τοῦτον ἐζηλώκει, τραγικὸν ἀσκῶν τῦφον καὶ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα. τοῖς Σελινουντίοις ἐμπεσόντος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ παρακειμένου ποταμοῦ δυσωδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φθείρεσθαι καὶ τὰς γυναῖκας δυστοκεῖν, ἐπινοῆσαι τὸν Ἐμπεδοκλέα καὶ δύο τινὰς ποταμοὺς τῶν σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ἰδίαις δαπάναις· καὶ καταμίξαντα γλυκῆναι τὰ ῥεύματα. οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ καὶ τῶν Σελινουντίων εὐωχουμένων ποτὲ παρὰ τῷ ποταμῷ, ἐπιφανῆναι τὸν Ἐμπεδοκλέα· τοὺς δ' ἐξαναστάντας προσκυνεῖν

12–16 Cf. Suid. s.v. *Ἐ.* 12 *Ἱπ.* Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723

1 ηὑρέθη P^ac: εὑρέθη BFP^pcφ 3 ὑ. ἀ. BP: ἐπακοῦσαι ὑ. F 4 ἐξαναστάντα Hsch. Mil. 7 ἐκώλυε coni. Reiskius: ἐκωλύθη **α**: ἐνομίσθη φ 16 αὐτοῦ BP: αὐτῷ F 18 Δ. BP: θεόδωρος F φησὶν om. F 20 τοῖς BFP^ac: τοῖς δὲ P^pc 22 δυστ. om. F 24 γλυκῆναι BF: γλυκύναι P^ac: γλυκάναι P^pc: ἐγλύκανε δπφ δὴ BP: δὲ F

καὶ προσεύχεσθαι καθαπερεὶ θεῷ. ταύτην οὖν θέλοντα βεβαιῶσαι
τὴν διάληψιν εἰς τὸ πῦρ ἐναλέσθαι. τούτοις δ' ἐναντιοῦται Τίμαιος 71
(*FGrH* 566 F 6), *ῥητῶς λέγων ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον*
καὶ τὸ σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν· ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὴν τελευτὴν
ἄδηλον εἶναι. πρὸς δὲ τὸν Ἡρακλείδην (Wehrli vii, fg. 84) *καὶ ἐξ*
ὀνόματος ποιεῖται τὴν ἀντίρρησιν ἐν τῇ τετάρτῃ· Συρακούσιόν τε
γὰρ εἶναι τὸν Πεισιάνακτα καὶ ἀγρὸν οὐκ ἔχειν ἐν Ἀκράγαντι·
Παυσανίαν τε μνημεῖον ⟨ἂν⟩ πεποιηκέναι τοῦ φίλου, τοιούτου
διαδοθέντος λόγου, ἢ ἀγαλμάτιόν τι ἢ σηκὸν οἷα θεοῦ· καὶ γὰρ
πλούσιον εἶναι. "πῶς οὖν," φησίν, "εἰς τοὺς κρατῆρας ἥλατο
ὧν σύνεγγυς ὄντων οὐδὲ μνείαν ποτὲ ἐπεποίητο; τετελεύτηκεν 72
οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. οὐδὲν δὲ παράδοξον τάφον αὐτοῦ μὴ
φαίνεσθαι· μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν." τοιαῦτά τινα εἰπὼν ὁ
Τίμαιος ἐπιφέρει· "Ἀλλὰ διὰ παντός ἐστιν Ἡρακλείδης (Wehrli
vii, fg. 115) *τοιοῦτος παραδοξολόγος, καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπτω-*
κέναι ἄνθρωπον λέγων."

Ἱππόβοτος δέ φησιν ὅτι ἀνδριὰς ἐγκεκαλυμμένος Ἐμπεδο-
κλέους ἔκειτο πρότερον μὲν ἐν Ἀκράγαντι, ὕστερον δὲ πρὸ τοῦ
Ῥωμαίων βουλευτηρίου ἀκάλυφος δηλονότι μεταθέντων αὐτὸν
ἐκεῖ Ῥωμαίων· γραπταὶ μὲν γὰρ εἰκόνες καὶ νῦν περιφέρονται.
Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνὸς (*FGrH* 84 F 28) *ὁ καὶ περὶ τῶν Πυθα-*
γορικῶν εἰπών φησι Μέτωνος τελευτήσαντος τυραννίδος ἀρχὴν
ὑποφύεσθαι· εἶτα τὸν Ἐμπεδοκλέα πεῖσαι τοὺς Ἀκραγαντίνους
παύσασθαι μὲν τῶν στάσεων, ἰσότητα δὲ πολιτικὴν ἀσκεῖν.

Ἔτι τε πολλὰς τῶν πολιτίδων ἀπροίκους ὑπαρχούσας αὐτὸν 73
προικίσαι διὰ τὸν παρόντα πλοῦτον· διὸ δὴ πορφύραν τε ἀνα-

17 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723   25–p. 427, l. 9 Cf. Hsch. Mil., *FHG* iv. 164

---

1 *θέλοντα* BP : *θέλων* F   *βεβαιῶσαι* BP^{ac} : *διαβεβ.* FP^{pc}*δπφ*   2 *διάληψιν* **α** : *ὑπόληψιν φ* : *ὑπόθεσιν δπ*   6 *τετάρτῃ* codd. : *ιδ'* malit Diels : *δευτέρᾳ καὶ δεκάτῃ* Jacoby   7 *γὰρ* BP : om. F   8 ⟨*ἂν*⟩ add. Muellerus   19 *αὐτὸν* BP : *αὐτῶν* F   20 *εἰκόνες* coni. Sturzius : *εἰσί τινες* codd.   26 *δὴ* BP : om. F : *καὶ φ*

λαβεῖν αὐτὸν καὶ στρόφιον ἐπιθέσθαι χρυσοῦν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν Ἀπομνημονεύμασιν (*FHG* iii. 577 sq.)· ἔτι τ' ἐμβάτας χαλκᾶς καὶ στέμμα Δελφικόν. κόμη τε ἦν αὐτῷ βαθεῖα· καὶ παῖδες ἀκόλουθοι· καὶ αὐτὸς ἀεὶ σκυθρωπὸς ἐφ' ἑνὸς σχήματος ἦν. τοιοῦτος δὴ προῄει, τῶν πολιτῶν ἐντυχόντων καὶ τοῦτ' ἀξιωσάντων οἱονεὶ βασιλείας τινὸς παράσημον. ὕστερον δὲ διά τινα πανήγυριν πορευόμενον ἐπ' ἁμάξης ὡς εἰς Μεσσήνην πεσεῖν καὶ τὸν μηρὸν κλάσαι· νοσήσαντα δ' ἐκ τούτου τελευτῆσαι ἐτῶν ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα. εἶναι δ' αὐτοῦ καὶ τάφον ἐν Μεγάροις.

74 Περὶ δὲ τῶν ἐτῶν Ἀριστοτέλης (Rose 71) διαφέρεται· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος ἑξήκοντ' ἐτῶν αὐτὸν τελευτῆσαι· οἱ δὲ ἐννέα καὶ ἑκατόν. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Δημήτριος δ' ὁ Τροιζήνιος (*FHG* iv. 383) ἐν τῷ Κατὰ σοφιστῶν βιβλίῳ φησὶν αὐτὸν καθ' Ὅμηρον

ἁψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρανείης
αὐχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' Ἀϊδόσδε κατελθεῖν.

Ἐν δὲ τῷ προειρημένῳ Τηλαύγους ἐπιστολίῳ λέγεται αὐτὸν εἰς θάλατταν ὑπὸ γήρως ὀλισθόντα τελευτῆσαι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θανάτου καὶ τοσαῦτα.

Φέρεται δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Παμμέτρῳ σκωπτικὸν μέν, τοῦτον δ' ἔχον τὸν τρόπον (*A. Pal.* vii. 123)·

75 καὶ σύ ποτ', Ἐμπεδόκλεις, διερῇ φλογὶ σῶμα καθήρας
πῦρ ἀπὸ κρητήρων ἔκπιες ἀθανάτων·

8–12 *FGrH* 244 F 32b 11 Cf. § 58 sup. 15 Cf. *Od.* λ 278
17 Cf. §§ 53 et 55 sup.

1–2 ὡς ... Ἀπ. om. F 2 ἐμβάτας **α**: ἐμβάδας fr 4 σχ. ἦν BP: transp. F δὴ BP: δὲ F 5 προῄει fr: προσῄει Pφ: προείη BF 7 ἐπ' ἁμάξης B^ac^P: ἐφ' ἁμάξης B^pc^Fφ 10 δὲ om. F 11 γ. ἐ. et αὐτὸν om. F 13 Δημήτριος coni. Steph.: δημόκριτος **α** 13–14 ἐν ... βιβ. om. F 14 αὐτὸν om. F 16 δ' P^pc^: om. BFP^ac^ 18 ὀλισθόντα BP^ac^: ὀλισθήσαντα FP^pc^ 18–19 καὶ ... τοσαῦτα om. F 20 καὶ BP: om. F 22 καθήρας BP et *Anth.*: κάθηρας (i.e., 'κάθηρας) F 23 κρητήρων P^pc^ et *Anth.*: κρατήρων BFP^ac^ ἀθανάτων P^pc^ et *Anth.*: θάνατον BFP^ac^

οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἑκὼν βάλες ἐς ῥόον Αἴτνης,
ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων.

καὶ ἄλλο (*A. Pal.* vii. 124)·

ναὶ μὴν Ἐμπεδοκλῆα θανεῖν λόγος ὥς ποτ' ἀμάξης
ἔκπεσε καὶ μηρὸν κλάσσατο δεξιτερόν·
εἰ δὲ πυρὸς κρητῆρας ἐσήλατο καὶ πίε τὸ ζῆν,
πῶς ἂν ἔτ' ἐν Μεγάροις δείκνυτο τοῦδε τάφος;

Ἐδόκει δ' αὐτῷ τάδε· στοιχεῖα μὲν εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, 76
γῆν, ἀέρα· Φιλίαν θ' ᾗ συγκρίνεται καὶ Νεῖκος ᾧ διακρίνεται. φησὶ δ' οὕτω (DK 31 B 6. 2 sq.)·

Ζεὺς ἀργὴς Ἥρη τε φερέσβιος ἠδ' Ἀϊδωνεὺς
Νῆστίς θ', ἣ δακρύοις τέγγει κρούνωμα βρότειον·

Δία μὲν τὸ πῦρ λέγων, Ἥρην δὲ τὴν γῆν, Ἀϊδωνέα δὲ τὸν ἀέρα, Νῆστιν δὲ τὸ ὕδωρ.

"*Καὶ ταῦτα,*" *φησίν* (DK 31 B 17. 6), "*ἀλλάττοντα διαμπερὲς οὐδαμὰ λήγει,*" *ὡς ἂν ἀιδίου τῆς τοιαύτης διακοσμήσεως οὔσης· ἐπιφέρει γοῦν* (DK 31 B 17. 7 sq.)·

ἄλλοτε μὲν Φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα Νείκεος ἔχθει.

Καὶ τὸν μὲν ἥλιόν φησι πυρὸς ἄθροισμα μέγα καὶ τῆς σελήνης 77
μείζω· τὴν δὲ σελήνην δισκοειδῆ, αὐτὸν δὲ τὸν οὐρανὸν κρυσταλ-

11–12 De duplice traditione horum versuum vide *PPF*, p. 108. 12 Suid. s.v. *Νῆστις*

---

4 *ποτ' ἀμάξης* B^ac^P et *Anth.*: *ποθ' ἀμάξης* B^pc^F et *Anth.* 6 *κρητῆρας* B et *Anth.*: *κρατῆρας* FP 8 *δ'* om. F 12 *τέγγει κρούνωμα* Diels e S.E., aliis: *τεπικρουνωμα* B: *τὲ πικροῖς ὄμμα* F: *ἐπιπικροῖ ὄμμα* P^pc^: *γε πικροῖς νωμᾷ* Suid. 16 *οὐδαμὰ* Diels e test. (quae vide in *PPF*, p. 112): *οὐδαμοῦ* codd. Diog. 18 *συνερχόμεν'* FP: *συνεχόμεν'* B 19 *αὖ δίχ'* codd. et Simpl.: *αὖτε* Stob.: *αὖτις* Ps.-Plut. *ἕκαστα* codd.: *ἅπαντα* Simpl.

λοειδῆ. καὶ τὴν ψυχὴν παντοῖα εἴδη ζῴων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι· φησὶ γοῦν (DK 31 B 117)·

ἤδη γάρ ποτ᾽ ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
θάμνος τ᾽ οἰωνός τε καὶ ἔξαλος ἔμπυρος ἰχθύς.

Τὰ μὲν οὖν Περὶ φύσεως αὐτῷ καὶ οἱ Καθαρμοὶ εἰς ἔπη τείνουσι πεντακισχίλια, ὁ δὲ Ἰατρικὸς λόγος εἰς ἔπη ἑξακόσια. περὶ δὲ τῶν τραγῳδιῶν προειρήκαμεν.

ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ

78 Ἐπίχαρμος Ἡλοθαλοῦς Κῷος. καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου. τριμηνιαῖος δ᾽ ὑπάρχων ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα, ἐντεῦθεν δ᾽ εἰς Συρακούσας, ὥς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασιν. καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγέγραπται τόδε (*A. Pal.* vii. 125)·

εἴ τι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων
  καὶ πόντος ποταμῶν μείζον᾽ ἔχει δύναμιν,
φαμὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον,
  ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ᾽ ἅδε Συρακοσίων.

οὗτος ὑπομνήματα καταλέλοιπεν ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ· καὶ παραστιχίδα γε ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ ὅτι ἑαυτοῦ ἐστι τὰ συγγράμματα. βιοὺς δ᾽ ἔτη ἐνενήκοντα κατέστρεψεν.

5–7 Cf. Suid. s.v. Ἐ. 7 Cf. § 58 sup. 9–20 DK 23 A 3

2 γοῦν BP : γὰρ F 3 ἤδη γάρ ποτ᾽] ἤτοι μὲν γὰρ Hippol. *Haer.* i. 3 4 ἔμπυρος BP : ἄμπυρος F : ἔλλοπος Clem. Al. *Strom.* vi. 24 : ἔμπορος Hippol., loc. cit., Ath. viii. 365e ἐξ ἁλὸς ἔμπορος maluit Wil. 12 αὐτῷ P : αὐτὸ BF 18 παραστιχίδα **a** : -στιχίδια t γε BP : om. F 19 ἑαυτοῦ scripsit Diels : αὐτοῦ codd.

ΑΡΧΥΤΑΣ

Ἀρχύτας Μνησαγόρου Ταραντῖνος, ὡς δὲ Ἀριστόξενος (Wehrli 79
ii. fg. 47), *Ἑστιαίου, Πυθαγορικὸς καὶ αὐτός. οὗτός ἐστιν ὁ*
Πλάτωνα ῥυσάμενος δι᾽ ἐπιστολῆς παρὰ Διονυσίου μέλλοντ᾽
ἀναιρεῖσθαι. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐπὶ πάσῃ
ἀρετῇ· καὶ δὴ ἑπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε, τῶν ἄλλων μὴ
πλέον ἐνιαυτοῦ στρατηγούντων διὰ τὸ κωλύειν τὸν νόμον. πρὸς
τοῦτον καὶ Πλάτων γέγραφεν ἐπιστολὰς δύο, ἐπειδήπερ αὐτῷ
πρότερος ἐγεγράφει τοῦτον τὸν τρόπον (Hercher 132)·

"Ἀρχύτας Πλάτωνι ὑγιαίνειν.

"Καλῶς ποιέεις ὅτι ἀποπέφευγας ἐκ τᾶς ἀρρωστίας· ταῦτα 80
γὰρ αὐτός τυ ἐπέσταλκας καὶ τοὶ περὶ Λαμίσκον ἀπάγγελον. περὶ
δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐπεμελήθημες καὶ ἀνήλθομες ὡς Λευκανὼς
καὶ ἐνετύχομες τοῖς Ὀκκέλω ἐκγόνοις. τὰ μὲν ὦν Περὶ νόμω καὶ
Βασιλήιας καὶ Ὁσιότατος καὶ τᾶς τῶ παντὸς γενέσιος αὐτοί τ᾽
ἔχομες καὶ τὶν ἀπεστάλκαμες· τὰ δὲ λοιπὰ οὔτοι νῦν γα δύναται
εὑρεθῆμεν, αἰ δέ κα εὑρεθῇ, ἥξει τοι."

Ὧδε μὲν ὁ Ἀρχύτας· ὁ δὲ Πλάτων ἀντεπιστέλλει τοῦτον τὸν
τρόπον (*Ep.* xii)·

"Πλάτων Ἀρχύτᾳ εὖ πράττειν.

"Τὰ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόντα ὑπομνήματα θαυμαστῶς ἄσμενοί τε 81
ἐλάβομεν καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ

1–p. 431, l. 23 DK 47 A 1   2–5, 6 Suid. s.v. *Ἀρ.*   8 Pl. *Ep.* ix et xii

---

9 *ἐγεγράφει* Steph.: *γεγράφει* P^{pc}: *γέγραφε* B: *γράφει* P^{ac}: *ἔγραψε* F
11 *ποιέεις* scripsit Cob.: *ποιεῖς* BFP^{ac}: *ποιῆς* P^{pc} *ἐκ τᾶς* **a**: *ἐκτὸς* dg
12 *τυ* F(P?): *τοι* B   *καὶ τοὶ* F: *καίτοι* BP   *Λ.* BP (cf. iii. 22 sup.): *δάμασκον* F   14 *Ὀκκ.* BP: *ὀκέλλω* F   *νόμω* BP: *νόμων* F
15 *Β.* FP: *βασιλείας* B   *τῶ παντὸς* B: *τῶν πάντων* FP   16 *καὶ τὶν ἀπ.* om. B^{ac} *τὶν* F: *τινὰ* $B^{pc}P$ *γα* BP^{ac}: *γε* FP^{pc} 17 *εὑρεθῆμεν* P: *εὑρεθήμειν* BF   20 *Ἀρ. Ταραντίνῳ* codd. Platonis   21 *θαυ.* codd.: *θαυ. ὡς* Pl.

ἔδοξεν ἡμῖν ἀνὴρ ἄξιος ἐκείνων τῶν παλαιῶν προγόνων. λέγονται γὰρ δὴ οἱ ἄνδρες οὗτοι Μυραῖοι εἶναι· οὗτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξαναστάντων Τρώων ἄνδρες ἀγαθοί, ὡς ὁ παραδεδομένος μῦθος δηλοῖ. τὰ δὲ παρ' ἐμοῦ ὑπομνήματα, περὶ ὧν ἐπέστειλας, ἱκανῶς μὲν οὔπω ἔχει· ὡς δέ ποτε τυγχάνει ἔχοντα ἀπέσταλκά σοι. περὶ δὲ τῆς φυλακῆς ἀμφότεροι συμφωνοῦμεν, ὥστε οὐδὲν δεῖ παρακελεύεσθαι. ἔρρωσο."

Καὶ ὧδε μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς ἔχουσιν αἱ ἐπιστολαί.

82 Γεγόνασι δ' Ἀρχύται τέτταρες· πρῶτος αὐτὸς οὗτος, δεύτερος Μυτιληναῖος μουσικός, τρίτος Περὶ γεωργίας συγγεγραφώς, τέταρτος ἐπιγραμματοποιός. ἔνιοι καὶ πέμπτον ἀρχιτέκτονά φασιν, οὗ φέρεται βιβλίον Περὶ μηχανῆς, ἀρχὴν ἔχον ταύτην, "τάδε παρὰ Τεύκρου Καρχηδονίου διήκουσα." περὶ δὲ τοῦ μουσικοῦ φέρεται καὶ τόδε, ὡς ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ ἐξακούεσθαι εἴποι, "τὸ γὰρ ὄργανον ὑπὲρ ἐμοῦ διαγωνιζόμενον λαλεῖ."

Τὸν δὲ Πυθαγορικὸν Ἀριστόξενός (Wehrli ii, fg. 48) φησι μηδέποτε στρατηγοῦντα ἡττηθῆναι· φθονούμενον δ' ἅπαξ ἐκχωρῆσαι τῆς στρατηγίας καὶ τοὺς αὐτίκα ληφθῆναι.

83 Οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μαθηματικαῖς προσχρησάμενος ἀρχαῖς μεθώδευσε καὶ πρῶτος κίνησιν ὀργανικὴν διαγράμματι γεωμετρικῷ προσήγαγε, διὰ τῆς τομῆς τοῦ ἡμικυλίνδρου δύο μέσας ἀνὰ λόγον λαβεῖν ζητῶν εἰς τὸν τοῦ κύβου διπλασιασμόν. κἂν γεωμετρίᾳ πρῶτος κύβον εὗρεν, ὥς φησι Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ.

16–18 Cf. Hsch. Mil., *FHG* iv. 159 23 *Rep.* vii. 528b ? Cf. *Sis.* 388e.

---

1 ἀνὴρ B: ἀνὴρ FP: ὁ ἀνὴρ Pl. πάλαι Pl. 2 δὴ BP et Pl.: om. F Μυραῖοι BP: μοιραῖοι F: Μύριοι Pl. 4 ἐμοῦ BF: ἐμοὶ P et Pl. 5 ἐπέστειλας BFP[ac] et Pl.: ἐπέσταλκας P[pc] 7 ἔρρωσο om. codd. Platonis 8 αὐτοῖς om. F 10 μουσ. om. F 11 ἐπιγρ. BP: ἐπιγραμματικός F 13 παρὰ co w: περὶ **a** 14 τῷ P: τὸ BF 19 μαθ. coni. Kuehnius: μηχανικαῖς codd. 23 κἂν γ. scripsit Diels: καὶ γεωμετρία BFP[pc] (in P ras. post α) κύβον BP: κύβην F κύβου διπλασιασμὸν coni. Meibomius

ΑΛΚΜΑΙΩΝ

Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης. καὶ οὗτος Πυθαγόρου διήκουσε· καὶ τὰ πλεῖστά γε ἰατρικὰ λέγει, ὅμως δὲ καὶ φυσιολογεῖ ἐνίοτε λέγων, "δύο τὰ πολλά ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων." δοκεῖ δὲ πρῶτος φυσικὸν λόγον συγγεγραφέναι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ (*FHG* iii. 581), *καὶ τὴν σελήνην καθόλου ⟨τε τὰ ὑπὲρ⟩ ταύτην ἔχειν ἀίδιον φύσιν.*

Ἦν δὲ Πειρίθου υἱός, ὡς αὐτὸς ἐναρχόμενος τοῦ συγγράμματός φησιν (DK 24 B 1)· "*Ἀλκμαίων Κροτωνιήτης τάδε ἔλεξε Πειρίθου υἱὸς Βροτίνῳ καὶ Λέοντι καὶ Βαθύλλῳ· 'περὶ τῶν ἀφανέων, περὶ τῶν θνητῶν σαφήνειαν μὲν θεοὶ ἔχοντι, ὡς δ' ἀνθρώποις τεκμαίρεσθαι'*" *καὶ τὰ ἑξῆς· ἔφη δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, καὶ κινεῖσθαι αὐτὴν συνεχὲς ὡς τὸν ἥλιον.*

ΙΠΠΑΣΟΣ

Ἵππασος Μεταποντῖνος καὶ αὐτὸς Πυθαγορικός. ἔφη δὲ 84 *χρόνον ὡρισμένον εἶναι τῆς τοῦ κόσμου μεταβολῆς καὶ πεπερασμένον εἶναι τὸ πᾶν καὶ ἀεικίνητον.*

Φησὶ δ' αὐτὸν Δημήτριος ἐν Ὁμωνύμοις μηδὲν καταλιπεῖν σύγγραμμα. γεγόνασι δ' Ἵππασοι δύο, οὗτός τε καὶ ἕτερος γεγραφὼς ἐν πέντε βιβλίοις Λακώνων πολιτείαν· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς Λάκων.

2–13 DK 24 A 1 15–21 DK 18 A 1 15–17 Hsch. Mil., *FHG* iv. 167 19–21 *FGrH* 589 T 1

---

3 *γε* P^pc : *γε τὰ* BFP^ac 5–6 *ἐν Π. ἱ.* om. F 6–7 ⟨. . .⟩ add. Diels 8–9 *ὡς . . . φησιν* om. F^ac 10 *Βρ.* BP : *βροντίνω* F 13 *συνεχὲς* BP : *συνεχῶς* F 15–p. 433, l. 2 *ἔφη . . . Πυθ.* om. F^ac

ΦΙΛΟΛΑΟΣ

Φιλόλαος Κροτωνιάτης Πυθαγορικός. παρὰ τούτου Πλάτων ὠνήσασθαι τὰ βιβλία τὰ Πυθαγορικὰ Δίωνι γράφει. ἐτελεύτα δὲ νομισθεὶς ἐπιτίθεσθαι τυραννίδι. καὶ ἡμῶν ἐστιν εἰς αὐτόν (*A. Pal.* vii. 126)·

τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν·
εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς ἀλλὰ δοκεῖς, ἀτυχεῖς.
οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Κρότων ποτὲ πάτρη,
ὥς μιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν.

85 *Δοκεῖ δ' αὐτῷ πάντα ἀνάγκῃ καὶ ἁρμονίᾳ γίνεσθαι. καὶ τὴν γῆν κινεῖσθαι κατὰ κύκλον πρῶτον εἰπεῖν· οἱ δ' Ἱκέταν ⟨τὸν⟩ Συρακόσιόν φασιν.*

Γέγραφε δὲ βιβλίον ἕν, ὅ φησιν Ἕρμιππος (*FHG* iii. 42) *λέγειν τινὰ τῶν συγγραφέων Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον παραγενόμενον εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον ὠνήσασθαι παρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Φιλολάου ἀργυρίου Ἀλεξανδρινῶν μνῶν τετταράκοντα καὶ ἐντεῦθεν μεταγεγραφέναι τὸν Τίμαιον. ἕτεροι δὲ λέγουσι τὸν Πλάτωνα λαβεῖν αὐτὰ παρὰ Διονυσίου παραιτησάμενον ἐκ τῆς φυλακῆς νεανίσκον ἀπηγμένον τῶν τοῦ Φιλολάου μαθητῶν.*

Τοῦτόν φησι Δημήτριος ἐν Ὁμωνύμοις πρῶτον ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορικῶν ⟨βιβλία καὶ ἐπιγράψαι⟩ Περὶ φύσεως, ὧν ἀρχὴ ἥδε (DK 44 B 1)· "*ἁ φύσις δ' ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμόχθη ἐξ ἀπείρων τε καὶ περαινόντων καὶ ὅλος ⟨ὁ⟩ κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.*"

2–3 Cf. iii. 9 sup. 2–22 DK 44 A 1 5–8 Suid. s.v. *ὑπόνοια* 7–8 Suid. s.v. *Φιλόλαος* 10–11 DK 50 A 1

---

6 *ἀτυχεῖς* BF^ac^P et *A. Plan.*: *ἀτυχεῖν* F^pc^, *A. Pal.* et Suid. 9 *δοκεῖ* codd.: *ἐδόκει* coni. Richards 10 ⟨*τὸν*⟩ add. Cob. 12 *ἓν ὃ* FP^pc^: *ἐν ᾧ* BP^ac^ 16 *μεταγ.* BP: *γεγραφέναι* F *δὲ* BP: om. F *λέγουσι* BP: *φασὶ* F 20 ⟨. . .⟩ suppl. Diels: ⟨*τὰ*⟩ Reiskius *Περὶ* FP^pc^: om. BP^ac^ *ἥδε· ἁ* scripsit Diels: *ἥδε ā* BP^ac^: *ἥδε* FP^pc^ 21 *τε* FP: om. B 22 ⟨*ὁ*⟩ add. Cob.

ΕΥΔΟΞΟΣ

Εὔδοξος Αἰσχίνου Κνίδιος, ἀστρολόγος, γεωμέτρης, ἰατρός, 86 *νομοθέτης. οὗτος τὰ μὲν γεωμετρικὰ Ἀρχύτα διήκουσε, τὰ δ' ἰατρικὰ Φιλιστίωνος* (Wellmann 3) *τοῦ Σικελιώτου, καθὰ Καλλίμαχος ἐν τοῖς Πίναξί* (Pfeiffer 429) *φησι. Σωτίων δ' ἐν ταῖς Διαδοχαῖς λέγει καὶ Πλάτωνος αὐτὸν ἀκοῦσαι. γενόμενον γὰρ ἐτῶν τριῶν που καὶ εἴκοσι καὶ στενῶς διακείμενον κατὰ κλέος τῶν Σωκρατικῶν εἰς Ἀθήνας ἀπᾶραι σὺν Θεομέδοντι τῷ ἰατρῷ, τρεφόμενον ὑπ' αὐτοῦ· οἱ δέ, καὶ παιδικὰ ὄντα· καταχθέντα δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ ὁσημέραι ἀνιέναι Ἀθήναζε καὶ ἀκούσαντα τῶν σοφιστῶν αὐτόθι ὑποστρέφειν. δύο δὴ μῆνας διατρίψαντα οἴκαδ'* 87 *ἐπανελθεῖν καὶ πρὸς τῶν φίλων ἐρανισθέντα εἰς Αἴγυπτον ἀπᾶραι μετὰ Χρυσίππου τοῦ ἰατροῦ, συστατικὰς φέροντα παρ' Ἀγησιλάου πρὸς Νεκτάναβιν· τὸν δὲ τοῖς ἱερεῦσιν αὐτὸν συστῆσαι. καὶ τέτταρας μῆνας πρὸς ἐνιαυτῷ διατρίψαντ' αὐτόθι ξυρόμενόν θ' ὑπήνην καὶ ὀφρὺν τὴν 'Οκταετηρίδα κατά τινας συγγράψαι. ἐντεῦθέν τε γενέσθαι ἐν Κυζίκῳ καὶ τῇ Προποντίδι σοφιστεύοντα· ἀλλὰ καὶ παρὰ Μαυσωλὸν ἀφικέσθαι. ἔπειθ' οὕτως ἐπανελθεῖν Ἀθήναζε, πανὺ πολλοὺς περὶ ἑαυτὸν ἔχοντα μαθητάς, ὥς φασί τινες, ὑπὲρ τοῦ Πλάτωνα λυπῆσαι, ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο. τινὲς δέ φασι καὶ συμπόσιον ἔχοντι τῷ Πλάτωνι αὐτὸν* 88 *τὴν ἡμικύκλιον κατάκλισιν, πολλῶν ὄντων, εἰσηγήσασθαι. φησὶ δ' αὐτὸν Νικόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους* (Arist. *EN* $1172^{b}9$) *τὴν ἡδονὴν λέγειν τὸ ἀγαθόν. ἀπεδέχθη δὴ ἐν τῇ πατρίδι μεγαλοτίμως ὥς τό γε περὶ αὐτοῦ ψήφισμα γενόμενον δηλοῖ. ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιφανέστατος ἐγένετο, γράψας τοῖς ἰδίοις*

2, 6 Suid. s.v. *Εὐ.* 16 Suid., loc. cit.

---

4 *καθὰ* fr: *καὶ* **a** 9 *καταχθέντα δ'* F: *καὶ ταχθέντα δὴ* $B^{ac}P^{pc}$: *καὶ καταχθέντα δὴ* B^{pc} 10 *τὸν* BFP^{pc}: om. P^{ac} 12 *τῶν φίλων* FP: *τὸν φίλον* B 14 *συστῆσαι* BP: *συστῆναι* F 15 *διατρίψαντα* dgtw: *διατρίψαντας* **a** 16 *ὑπήνην* coni. Scalig. post Ambrosium: *ἥβην* codd. 18 *παρὰ* $BF^{pc}P^{ac}$: om. F^{ac}: *εἰς* P^{pc} *ἐπαν.* BP: *ἐπανελθὼν* F 21 *καὶ* BP: om. F 25 *γε* om. F

πολίταις νόμους, ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τετάρτῃ Περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν (*FHG* iii. 40), *καὶ ἀστρολογούμενα καὶ γεωμετρούμενα καὶ ἕτερ᾽ ἄττα ἀξιόλογα.*

Ἔσχε δὲ καὶ θυγατέρας τρεῖς, Ἀκτίδα, Δελφίδα, Φιλτίδα.
89 *φησὶ δ᾽ αὐτὸν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Πρὸς Βάτωνα* (*FGrH* 241 F 22) *καὶ Κυνῶν διαλόγους συνθεῖναι· οἱ δέ, γεγραφέναι μὲν Αἰγυπτίους τῇ αὐτῶν φωνῇ, τοῦτον δὲ μεθερμηνεύσαντα ἐκδοῦναι τοῖς Ἕλλησι. τούτου διήκουσε Χρύσιππος ὁ Ἐρίνεω Κνίδιος τά τε περὶ θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογουμένων, τὰ δ᾽ ἰατρικὰ παρὰ Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου.*

Κατέλιπε δὲ καὶ ὑπομνήματα κάλλιστα. τούτου γέγονε παῖς Ἀρισταγόρας, οὗ Χρύσιππος Ἀεθλίου μαθητής, οὗ τὰ θεραπεύματα φέρεται ὁρατικά, τῶν φυσικῶν θεωρημάτων [*τῶν*] *ὑπὸ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ πεσόντων.*

90 *Γεγόνασι δ᾽ Εὔδοξοι τρεῖς· αὐτὸς οὗτος, ἕτερος Ῥόδιος ἱστορίας γεγραφώς, τρίτος Σικελιώτης παῖς Ἀγαθοκλέους, ποιητὴς κωμῳδίας, νίκας ἑλὼν ἀστικὰς μὲν τρεῖς, Ληναϊκὰς δὲ πέντε, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς* (*FGrH* 244 F 48). *εὑρίσκομεν δὲ καὶ ἄλλον ἰατρὸν Κνίδιον, περὶ οὗ φησιν Εὔδοξος ἐν Γῆς περιόδῳ* (Brandes 39) *ὡς εἴη παραγγέλλων ἀεὶ συνεχὲς κινεῖν τὰ ἄρθρα πάσῃ γυμνασίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὰς αἰσθήσεις ὁμοίως.*

Ὁ δ᾽ αὐτός φησι τὸν Κνίδιον Εὔδοξον ἀκμάσαι κατὰ τὴν τρίτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, εὑρεῖν τε τὰ περὶ τὰς καμπύλας γραμμάς. ἐτελεύτησε δὲ τρίτον ἄγων καὶ πεντηκοστὸν ἔτος. ὅτε δὲ συνεγένετο ἐν Αἰγύπτῳ Χονούφιδι τῷ Ἡλιου-

4 Suid. s.v. *Εὐ.* 15–16 *FGrH* 79 T 1 16–17 Meineke i, p. 492

1 *ἐν τ.* FP: om. B *Περὶ . . . σοφῶν* BP: om. F^{ac} 3 om. F^{ac} 8 *ὁ* F: om. BP 13 [*τῶν*] BP^{ac}: om. FP^{pc}: del. Steph. 17 *ἑλὼν* P^{pc}: *ἔχων* BFP^{ac} 17–18 *καθά . . . Χρ.* om. F 19 *Γῆς* om. F 20 *συνεχὲς* BFP^{ac}: *συνεχῶς* P^{pc} 24 *γραμμάς* FP: *δραχμάς* B 24–25 *τρίτον . . . ἔτος* BP: *ἐτῶν* $\overline{\nu\gamma}$ F 25–p. 436, l. 2 *ὅτε . . . ἀλλ᾽* om. B^{ac}, spatio 3½ linearum relicto 25 *Χονούφιδι* corr. Menag. e test.: *ἰχόνου φιτῷ* F: *ι χόνουφι* P: om. *φ*

πολίτῃ, ὁ Ἆπις αὐτοῦ θοἰμάτιον περιελιχμήσατο. ἔνδοξον οὖν αὐτὸν ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον ἔφασαν οἱ ἱερεῖς ἔσεσθαι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν Ἀπομνημονεύμασιν (*FHG* iii. 579).

Ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον (*A. Pal.* vii. 744)· 91

ἐν Μέμφει λόγος ἐστὶν προμαθεῖν τὴν ἰδίην
Εὔδοξόν ποτε μοῖραν παρὰ τοῦ καλλικέρω
ταύρου. κοὐδὲν ἔλεξεν· βοΐ γὰρ πόθεν λόγος;
φύσις οὐκ ἔδωκε μόσχῳ λάλον Ἄπιδι στόμα.
παρὰ δ' αὐτὸν λέχριος στὰς ἐλιχμήσατο στολήν,
προφανῶς τοῦτο διδάσκων, Ἀποδύσῃ βιοτὴν
ὅσον οὔπω. διὸ καί οἱ ταχέως ἦλθε μόρος,
δεκάκις πέντ' ἐπὶ τρισσαῖς ἐσιδόντι Πλειάδας.

Τοῦτον ἀντὶ Εὐδόξου Ἔνδοξον ἐκάλουν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς φήμης.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν διεληλύθαμεν, νῦν ἤδη περὶ τῶν σποράδην, ὥς φασι, διαλεχθῶμεν. λεκτέον δὲ πρῶτον περὶ Ἡρακλείτου.

3 ἐν Ἀπ. om. F   5–8 Versus galliambi Diogenis violenter sunt depravati et in dactylicos conversi in *Anth.*   12 πέντ' ἐπὶ τρισσαῖς coni. Porsonus: πέντε ἐπὶ καὶ τρεῖς BP^{ac}: πέντε ἐπὶ τρεῖς FP^{pc}: πέντε τε καὶ τρεῖς Boissonade: alii aliter, quae vide in app. Stadtmuelleri   ἐσιδόντι dgt et *A. Plan.*: εἰσ- **α**   15–17 Finis libri viii g: init. ix **α**   15 δὲ co t: δὴ B: om. FP

LIBER IX

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

1 *Ἡράκλειτος Βλόσωνος ἤ, ὥς τινες, Ἡράκωντος Ἐφέσιος. οὗτος ἤκμαζε* (*FGrH* 244 F 340a) *μὲν κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. μεγαλόφρων δὲ γέγονε παρ' ὁντιναοῦν καὶ ὑπερόπτης, ὡς καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δῆλον ἐν ᾧ φησι* (DK 22 B 40), "*πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει· Ἡσίοδον γὰρ ἂν ἐδίδαξε καὶ Πυθαγόρην, αὖτίς τε Ξενοφάνεά τε καὶ Ἑκαταῖον.*" *εἶναι γὰρ* (DK 22 B 41) "*ἓν τὸ σοφόν, ἐπίστασθαι γνώμην, ὁτέη ἐκυβέρνησε πάντα διὰ πάντων.*" *τόν τε Ὅμηρον ἔφασκεν* (DK 22 B 42) *ἄξιον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐκβάλλεσθαι καὶ ῥαπίζεσθαι, καὶ Ἀρχίλοχον ὁμοίως.*

2 *Ἔλεγε* (DK 22 B 43) *δὲ καὶ* "*ὕβριν χρὴ σβεννύναι μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν*", *καὶ* (DK 22 B 44) "*μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου [ὑπὲρ τοῦ γινομένου] ὅκως ὑπὲρ τείχεος.*" *καθάπτεται δὲ καὶ τῶν Ἐφεσίων ἐπὶ τῷ τὸν ἑταῖρον ἐκβαλεῖν Ἑρμόδωρον ἐν οἷς φησιν* (DK 22 B 121), "*ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀπάγξασθαι πᾶσι καὶ τοῖς ἀνήβοις τὴν πόλιν καταλιπεῖν, οἵτινες Ἑρμόδωρον ⟨ἄνδρα⟩ ἑωυτῶν ὀνήιστον ἐξέβαλον λέγοντες, Ἡμέων μηδὲ εἷς*

§§ 1–17 DK 22 A 1; R. Walzer, *Eraclito* (Firenze, 1939), qui testimonia liberaliter praebet 1 Suid. s.v. *Ἡρ.* 15–p. 438, l. 1 Str. xiv. 25, p. 642

---

1 *Βλ.* BP et Suid.: *βλύσωνος* F Alia de nomine in app. crit. DK *Ἡρ.* coni. K. Keil, *Anal. Epigr.*, p. 231, cf. *IG* iv² 71. 83: *ἡρακίωντος* B: *ἡρακιῶντος* P: *ἡρακίοντος* F 5 *πολυμαθίη* BP^pc, Ath. xiii. 610b, Clem. Al. *Strom.* i. 93: *πολυμαθῆ* F et cod. A Athenaei: *πολυμαθεία* P^ac *νόον ἔχειν* Ath. et Clem. Al., loc. cit. 6 *τε* BP: *δὲ* F *τε* BP: om. F 8 *ὁτέη ἐκυβέρνησε* Diels: *ὅτε ἢ κυβερνῆσαι* B: *ὁτέη κυβερνῆσαι* P^ac: *ὅτ' ἐνκυβερνῆσαι* F: *ᾗ κυβερνᾶται* Bywater: *ὅπῃ κυβερνᾶται* Gigon: *ὁτέῃ κυβερνᾶται* Deichgräber *τε* P^pc: *γε* BFP^ac 11 *σβεννύναι* BP^ac: *σβεννύειν* P^pc (F) 12 *πυρκαϊήν* FP: *πυρκαϊάν* B 13 [. . .] BFP^ac: om. P^pc co w et fr: defendit W. Vollgraff in *Mnemos.* 45 (1917) 166 sqq. *ὅκως ὑπὲρ* **α**: *ὅκωσπερ* w, DK, Walzer 15 *ἀπ.* Str.: *ἀποθανεῖν* Diog. 17 ⟨*ἄνδρα*⟩ add. Diels e Str. *ἑωυτῶν* BP: *ἑαυτὸν* F *λέγοντες*] *φάντες* Str.

ὀνήιστος ἔστω· εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλῃ τε καὶ μετ' ἄλλων." ἀξιούμενος δὲ καὶ νόμους θεῖναι πρὸς αὐτῶν ὑπερεῖδε διὰ τὸ ἤδη κεκρατῆσθαι τῇ πονηρᾷ πολιτείᾳ τὴν πόλιν. ἀναχωρήσας δ' εἰς 3 τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετὰ τῶν παίδων ἠστραγάλιζε· περιστάντων δ' αὐτὸν τῶν Ἐφεσίων, "τί, ὦ κάκιστοι, θαυμάζετε;", εἶπεν· "ἢ οὐ κρεῖττον τοῦτο ποιεῖν ἢ μεθ' ὑμῶν πολιτεύεσθαι;"

Καὶ τέλος μισανθρωπήσας καὶ ἐκπατήσας ἐν τοῖς ὄρεσι διῃτᾶτο, πόας σιτούμενος καὶ βοτάνας. καὶ μέντοι καὶ διὰ τοῦτο περιτραπεὶς εἰς ὕδερον κατῆλθεν εἰς ἄστυ καὶ τῶν ἰατρῶν αἰνιγματωδῶς ἐπυνθάνετο εἰ δύναιντο ἐξ ἐπομβρίας αὐχμὸν ποιῆσαι· τῶν δὲ μὴ συνιέντων, αὐτὸν εἰς βούστασιν κατορύξας τῇ τῶν βολίτων ἀλέᾳ ἤλπισεν ἐξατμισθήσεσθαι. οὐδὲν δ' ἀνύων οὐδ' οὕτως, ἐτελεύτα βιοὺς ἔτη ἑξήκοντα.

Καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν οὕτως ἔχον (*A. Pal.* vii. 127)· 4

> *πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτε τὸ ζῆν*
> *ὧδε διαντλήσας δύσμορος εἶτ' ἔθανεν·*
> *σῶμα γὰρ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι φέγγος*
> *ἔσβεσεν ἐν βλεφάροις καὶ σκότον ἠγάγετο.*

Ἕρμιππος δέ φησι (*FHG* iii. 42) *λέγειν αὐτὸν τοῖς ἰατροῖς εἴ τις δύναται ἔντερα κεινώσας ὑγρὸν ἐξερᾶσαι· ἀπειπόντων δέ, θεῖναι αὐτὸν εἰς τὸν ἥλιον καὶ κελεύειν τοὺς παῖδας βολίτοις καταπλάττειν· οὕτω δὴ κατατεινόμενον δευτεραῖον τελευτῆσαι*

8–9 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165; Suid. s.v. *Ἡρ.* 14–18, 19–p. 439, l. 3 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165 20–p. 439, l. 3 Cf. Suid. s.v. *Ἡρ.*

1 *εἰ δέ τις τ.*] *εἰ δὲ μή* Str. *ἄλλῃ* dgt et Str.: *ἄλλοι* **α** 6 *εἶπεν* BP^ac^*δπφ*: *ἔφη* FP^γρ^ *τοῦτο μετὰ παίδων* *δ* *ὑμῶν* FP*πφ*: *ἡμῶν* B*δ* 8 *καὶ*[3] om. F 9 *ὑδέρῳ περιπεσὼν* Hsch. Mil. 11 *βούστασιν* **α***φ*: *βουστάσιον* *δπ* *βολίτων* FP: *βολβίτων* B*δπφ* 12 *ἤλπισεν* **α**: *ἤλπιζεν* *δπφ* *ἐξατ.* BP: *ἐξατμίζεσθαι* F *ἐτελεύτα* **α***φ*: *ἐτελεύτησεν* *δπ* 17 *ἀρδεύουσα* *A. Pal.* 18 *ἐκ βλεφάρων* *A. Pal.* 20 *τὰ ἔντερα κ. τὸ ὑγρὸν* maluit Cob. *κεινώσας* coni. Diels: *ταπεινώσας* codd.: *ταπεινῶσαι* Hsch. Mil.: *πιέσας* Cob. *ἐξερῦσαι* *φ* 21 *βολίτοις* FP: *βολβίτοις* B et Hsch. Mil.

καὶ θαφθῆναι ἐν τῇ ἀγορᾷ. Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνός φησι (*FGrH* 84 F 25) *μὴ δυνηθέντα αὐτὸν ἀποσπάσαι τὰ βόλιτα μεῖναι καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν ἀγνοηθέντα κυνόβρωτον γενέσθαι.*

5 *Γέγονε δὲ θαυμάσιος ἐκ παίδων, ὅτε καὶ νέος ὢν ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι, τέλειος μέντοι γενόμενος πάντα ἐγνωκέναι· ἤκουσέ τ' οὐδενός, ἀλλ' αὐτὸν ἔφη* (DK 22 B 101) *διζήσασθαι καὶ μαθεῖν πάντα παρ' ἑαυτοῦ. Σωτίων δέ φησιν εἰρηκέναι τινὰς Ξενοφάνους αὐτὸν ἀκηκοέναι· λέγειν τε Ἀρίστωνα ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείτου* (Wehrli vi, fg. 28) *καὶ τὸν ὕδερον αὐτὸν θεραπευθῆναι, ἀποθανεῖν δ' ἄλλῃ νόσῳ. τοῦτο δὲ καὶ Ἱππόβοτός φησι.*

Τὸ δὲ φερόμενον αὐτοῦ βιβλίον ἐστὶ μὲν ἀπὸ τοῦ συνέχοντος Περὶ φύσεως, διῄρηται δ' εἰς τρεῖς λόγους, εἴς τε τὸν περὶ τοῦ
6 *παντὸς καὶ πολιτικὸν καὶ θεολογικόν. ἀνέθηκε δ' αὐτὸ εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, ὡς μέν τινες, ἐπιτηδεύσας ἀσαφέστερον γράψαι, ὅπως οἱ δυνάμενοι ⟨μόνοι⟩ προσίοιεν αὐτῷ καὶ μὴ ἐκ τοῦ δημώδους εὐκαταφρόνητον ᾖ. τοῦτον δὲ καὶ ὁ Τίμων ὑπογράφει λέγων* (*PPF* 9 B 43),

> *τοῖς δ' ἔνι κοκκυστής, ὀχλολοίδορος Ἡράκλειτος,*
> *αἰνικτὴς ἀνόρουσε.*

Θεόφραστος δέ φησιν ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μὲν ἡμιτελῆ, τὰ δ' ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα γράψαι. σημεῖον δ' αὐτοῦ τῆς μεγαλοφροσύνης Ἀντισθένης φησὶν ἐν Διαδοχαῖς (*FGrH* 508 F 10)· *ἐκχωρῆσαι γὰρ τἀδελφῷ τῆς βασιλείας. τοσαύτην δὲ δόξαν ἔσχε τὸ σύγγραμμα ὡς καὶ αἱρετιστὰς ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι τοὺς κληθέντας Ἡρακλειτείους.*

5–6 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165 5–7 Suid. s.v. *Ἡρ.* 10 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723

---

1 *θαφθῆναι* BP^ac^: *ταφῆναι* FP^pc^ 2 *βόλιτα* FP: *βόλβιτα* B et Hsch. Mil. 5 *εἰδέναι* dg: *εἶναι* **α** 6 *αὑτὸν* fr: *αὐτὸν* codd. *διζήσασθαι* Casaub. e testimoniis: *διζήσεσθαι* B^pc^F: *διαζήσεσθαι* B^ac^P 7 *τινὰς* BP: *αὐτὸν* F 15 ⟨*μόνοι*⟩ add. Richards 22 *Δ.* BP^ac^: *ταῖς διατριβαῖς* FP^pc^ *ἐκ-* BP: *δια-* F

’Εδόκει δ’ αὐτῷ καθολικῶς μὲν τάδε· ἐκ πυρὸς τὰ πάντα 7
συνεστάναι καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι· πάντα δὲ γίνεσθαι καθ’ εἱμαρμένην καὶ διὰ τῆς ἐναντιοδρομίας ἡρμόσθαι τὰ ὄντα· καὶ πάντα ψυχῶν εἶναι καὶ δαιμόνων πλήρη. εἴρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν ἐν κόσμῳ συνισταμένων πάντων παθῶν, ὅτι τε ὁ ἥλιός ἐστι τὸ μέγεθος οἷος φαίνεται. λέγεται δὲ καὶ (DK 22 B 45) “ ψυχῆς πείρατα ἰὼν οὐκ ἂν ἐξεύροιο, πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν· οὕτω βαθὺν λόγον ἔχει.” τήν τ’ οἴησιν ἱερὰν νόσον ἔλεγε (DK 22 B 46) καὶ τὴν ὅρασιν ψεύδεσθαι. λαμπρῶς τε ἐνίοτε ἐν τῷ συγγράμματι καὶ σαφῶς ἐκβάλλει, ὥστε καὶ τὸν νωθέστατον ῥᾳδίως γνῶναι καὶ δίαρμα ψυχῆς λαβεῖν· ἥ τε βραχύτης καὶ τὸ βάρος τῆς ἑρμηνείας ἀσύγκριτον.

Καὶ τὰ ἐπὶ μέρους δὲ αὐτῷ ὧδε ἔχει τῶν δογμάτων· πῦρ εἶναι 8
στοιχεῖον καὶ πυρὸς ἀμοιβὴν τὰ πάντα, ἀραιώσει καὶ πυκνώσει γινόμενα. σαφῶς δ’ οὐδὲν ἐκτίθεται. γίνεσθαί τε πάντα κατ’ ἐναντιότητα καὶ ῥεῖν τὰ ὅλα ποταμοῦ δίκην, πεπεράνθαι τε τὸ πᾶν καὶ ἕνα εἶναι κόσμον· γεννᾶσθαί τε αὐτὸν ἐκ πυρὸς καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατά τινας περιόδους ἐναλλὰξ τὸν σύμπαντα αἰῶνα· τοῦτο δὲ γίνεσθαι καθ’ εἱμαρμένην. τῶν δὲ ἐναντίων τὸ μὲν ἐπὶ

1–2 DK 22 B 64, B 90 2–3 DK 22 A 5, A 8, B 126 4 DK 22 A 9 6 DK 22 B 3 8–9 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165 9 DK 22 A 16 9–12 Hsch. Mil., *FHG* iv. 166 11–12 DK 22 A 4 13–15 DK 22 A 5; DK 22 B 90 13–p. 441, l. 3 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165 15–16 Cf. ll. 2–3 sup. 16 DK 22 B 12, B 91; A 6 17 DK 22 A 10 17–19 DK 22 A 10, A 13 19 sq. DK 22 B 10, B 51, B 53, B 80; A 10, A 22

---

2 δὲ B: τε FP^ac: del. P^pc 3 ἐναντιοδρομίας Diels ex Aëtio (22 A 8): ἐναντιοτροπῆς **a**: ἐναντιοτροπίας Kranz 5 ἐν τῷ P^pc πάντων om. FP^pc τὸ FP^pc: om. BP^ac 6 ὅσος scripsit Cob. 7 π. ἰ. G. Hermann et Diels: πειραταιον B^acFP^pc: πειρᾶτε ὂν P^ac: πειρατέον B^pc ἐξεύροιο Diels: ἐξεύροι ὁ BP: εὕροι ὁ F 8 βαθὺν F: βαθὺς BP^ac: βαθὺ P^pc 9 τε ἐν.] δὲ Hsch. M. τοῖς συγγράμμασι Hsch. Mil. 10 ἐκβάλλει ὥστε dg: ἐκβόλως τε **a**: ὥστε Hsch. Mil. 14 πυκ. FP^pc: πυκ. τὰ BP^ac*φ*: lac. suspicit Diels 16 πεπεράνθαι *φ*: πεπεράσθαι **a** 17 ἕνα post κόσμον Hsch. M.

τὴν γένεσιν ἄγον καλεῖσθαι πόλεμον καὶ ἔριν, τὸ δ' ἐπὶ τὴν ἐκπύρωσιν ὁμολογίαν καὶ εἰρήνην, καὶ τὴν μεταβολὴν ὁδὸν ἄνω κάτω, τόν τε κόσμον γίνεσθαι κατ' αὐτήν.

9 Πυκνούμενον γὰρ τὸ πῦρ ἐξυγραίνεσθαι συνιστάμενόν τε γίνεσθαι ὕδωρ, πηγνύμενον δὲ τὸ ὕδωρ εἰς γῆν τρέπεσθαι· καὶ ταύτην ὁδὸν ἐπὶ τὸ κάτω εἶναι. πάλιν τε αὖ τὴν γῆν χεῖσθαι, ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ γίνεσθαι, ἐκ δὲ τούτου τὰ λοιπά, σχεδὸν πάντα ἐπὶ τὴν ἀναθυμίασιν ἀνάγων τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης· αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω ὁδός. γίνεσθαι δ' ἀναθυμιάσεις ἀπό τε γῆς καὶ θαλάττης, ἃς μὲν λαμπρὰς καὶ καθαράς, ἃς δὲ σκοτεινάς. αὔξεσθαι δὲ τὸ μὲν πῦρ ὑπὸ τῶν λαμπρῶν, τὸ δὲ ὑγρὸν ὑπὸ τῶν ἑτέρων. τὸ δὲ περιέχον ὁποῖόν ἐστιν οὐ δηλοῖ· εἶναι μέντοι ἐν αὐτῷ σκάφας ἐπεστραμμένας κατὰ κοῖλον πρὸς ἡμᾶς, ἐν αἷς ἀθροιζομένας τὰς λαμπρὰς ἀναθυμιάσεις ἀποτελεῖν φλόγας, ἃς εἶναι τὰ ἄστρα.

10 λαμπροτάτην δὲ εἶναι τὴν τοῦ ἡλίου φλόγα καὶ θερμοτάτην. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἄστρα πλεῖον ἀπέχειν ἀπὸ γῆς καὶ διὰ τοῦτο ἧττον λάμπειν καὶ θάλπειν, τὴν δὲ σελήνην προσγειοτέραν οὖσαν μὴ διὰ τοῦ καθαροῦ φέρεσθαι τόπου. τὸν μέντοι ἥλιον ἐν διαυγεῖ καὶ ἀμιγεῖ κινεῖσθαι καὶ σύμμετρον ἀφ' ἡμῶν ἔχειν διάστημα· τοιγάρτοι μᾶλλον θερμαίνειν τε καὶ φωτίζειν. ἐκλείπειν τε ἥλιον καὶ σελήνην, ἄνω στρεφομένων τῶν σκαφῶν· τούς τε κατὰ μῆνα τῆς σελήνης σχηματισμοὺς γίνεσθαι στρεφομένης ἐν αὐτῇ κατὰ μικρὸν τῆς σκάφης. ἡμέραν τε καὶ νύκτα γίνεσθαι καὶ μῆνας καὶ ὥρας

2–3 DK 22 B 60 4–14 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165 sq. 4–6 DK 22 B 31, B 76; A 5 6–8 DK 22 B 31, B 36; A 5 12–14 DK 22 A 11, A 12 15–p. 442, l. 8 Hsch. Mil., *FHG* iv. 166 17–20 DK 22 A 12

3 κατ' αὐτήν BP : κατὰ ταύτην F 6 εἶναι BP : εἶναι λέγει F τε BP : τὸ F αὖ τὴν scripsit Reiskius : αὐτὴν B : αὐτὴν τὴν FP et Hsch. M. 8 ἀπὸ BP : ἐπὶ F 11 ὑπὸ bis] ἀπὸ bis Hsch. M. 13 κατὰ ⟨τὸ⟩ Reiskius 16 ἄστρα BP : om. F ἀπὸ τῆς Hsch. Mil. 19 κινεῖσθαι corr. Reiskius : κεῖσθαι codd. 20 τε BP : om. F καὶ ἥλιον Hsch. Mil. 23 καὶ[3] F : om. BPφ

ἐτείους καὶ ἐνιαυτοὺς ὑετούς τε καὶ πνεύματα καὶ τὰ τούτοις
ὅμοια κατὰ τὰς διαφόρους ἀναθυμιάσεις. τὴν μὲν γὰρ λαμπρὰν 11
ἀναθυμίασιν φλογωθεῖσαν ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἡλίου ἡμέραν ποιεῖν,
τὴν δὲ ἐναντίαν ἐπικρατήσασαν νύκτα ἀποτελεῖν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ
λαμπροῦ τὸ θερμὸν αὐξόμενον θέρος ποιεῖν, ἐκ δὲ τοῦ σκοτεινοῦ
τὸ ὑγρὸν πλεονάζον χειμῶνα ἀπεργάζεσθαι. ἀκολούθως δὲ τού-
τοις καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰτιολογεῖ. περὶ δὲ τῆς γῆς οὐδὲν
ἀποφαίνεται ποία τίς ἐστιν, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν σκαφῶν. καὶ
ταῦτα μὲν ἦν αὐτῷ τὰ δοκοῦντα.

Τὰ δὲ περὶ Σωκράτους καὶ ὅσα ἐντυχὼν τῷ συγγράμματι
εἴποι, κομίσαντος Εὐριπίδου καθά φησιν Ἀρίστων (Wehrli vi,
fg. 29), *ἐν τῷ περὶ Σωκράτους εἰρήκαμεν. Σέλευκος μέντοι* 12
φησὶν ὁ γραμματικὸς Κρότωνά τινα ἱστορεῖν ἐν τῷ Κατακολυμ-
βητῇ Κράτητά τινα πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίσαι τὸ βιβλίον·
ὃν καὶ εἰπεῖν Δηλίου τινὸς δεῖσθαι κολυμβητοῦ, ὃς οὐκ ἀπονιγή-
σεται ἐν αὐτῷ. ἐπιγράφουσι δ' αὐτῷ οἱ μὲν Μούσας, οἱ δὲ Περὶ
φύσεως, Διόδοτος δὲ (N^2, Adesp. 287)

ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου,

ἄλλοι Γνώμον' ἠθῶν, τρόπου κόσμον ἕνα τῶν ξυμπάντων. φασὶ
δ' αὐτὸν ἐρωτηθέντα διὰ τί σιωπᾷ, φάναι "ἵν' ὑμεῖς λαλῆτε."
ἐπόθησε δ' αὐτοῦ καὶ Δαρεῖος μετασχεῖν καὶ ἔγραψεν ὧδε πρὸς
αὐτόν (Hercher, p. 280)·

"*Βασιλεὺς Δαρεῖος πατρὸς Ὑστάσπεω Ἡράκλειτον Ἐφέσιον* 13
σοφὸν ἄνδρα προσαγορεύει χαίρειν.

12 Cf. ii. 22 sup. 15–19 Suid. s.v. *Δηλίου κολυμβητοῦ* 21 *Δ.* Cf. Suid. s.v. *Ἡρ.*

1 *ἐτείους* φ: *ἐτίους* F^{ac}: *αἰτίους* BP 3 *ἐν* BP: om. F 5 *αὐξόμενον* BP^{pc}: *αὐξανόμενον* FP^{sup} et Hsch. Mil. 6 *πλεονάσαν* Hsch. Mil. *ἀπ.* BP: *ἀπεργάσασθαι* F 7 *αἰτ.* BP: *αἰτιολογεῖν* F 8 *ποία τίς*] *ὁποία* Hsch. Mil. *οὐδὲ . . . σκ.* BP: om. F^{ac}: *οὐδὲν ἀποφαίνεται καὶ π. τ. σκ.* F^{pc} 9 *μὲν* om. F 14 *Κρ.* FP^{pc}: *Κράτη* BP^{ac} 15 *ὃν* P: om. BF 16 *αὐτῷ*² BF: *αὐτὸ* P et Suid. 19 *γνώμον'* coni. Reiskius: *γνώμην* codd. et Suid. *ἕνα* Küster: *ἑνὸς* codd. et Suid. 23 *Ὑ.* BP^{ac}: *ὑστάσπεος* $FP^{γρ}$

“ *Καταβέβλησαι λόγον Περὶ φύσεως δυσνόητόν τε καὶ δυσεξήγητον. ἔν τισι μὲν οὖν ἑρμηνευόμενος κατὰ λέξιν σὴν δοκεῖ δύναμίν τινα περιέχειν θεωρίας κόσμου τε τοῦ σύμπαντος καὶ τῶν ἐν τούτῳ γινομένων, ἅπερ ἐστὶν ἐν θειοτάτῃ κείμενα κινήσει· τῶν δὲ πλείστων ἐποχὴν ἔχοντα, ὥστε καὶ τοὺς ἐπὶ πλεῖστον μετεσχηκότας συγγραμμάτων διαπορεῖσθαι τῆς ὀρθῆς δοκούσης γεγράφθαι παρὰ σοὶ ἐξηγήσεως. βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ὑστάσπου βούλεται τῆς σῆς ἀκροάσεως μετασχεῖν καὶ παιδείας Ἑλληνικῆς.*
14 *ἔρχου δὴ συντόμως πρὸς ἐμὴν ὄψιν καὶ βασίλειον οἶκον. Ἕλληνες γὰρ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνεπισήμαντοι σοφοῖς ἀνδράσιν ὄντες παρορῶσι τὰ καλῶς ὑπ᾽ αὐτῶν ἐνδεικνύμενα πρὸς σπουδαίαν ἀκοὴν καὶ μάθησιν. παρ᾽ ἐμοὶ δ᾽ ὑπάρχει σοι πᾶσα μὲν προεδρία, καθ᾽ ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ σπουδαία προσαγόρευσις καὶ βίος εὐδόκιμος σαῖς παραινέσεσιν.*”

“ *Ἡράκλειτος Ἐφέσιος βασιλέι Δαρείῳ πατρὸς Ὑστάσπεω χαίρειν.*

“ *Ὁκόσοι τυγχάνουσιν ὄντες ἐπιχθόνιοι τῆς μὲν ἀληθηίης καὶ δικαιοπραγμοσύνης ἀπέχονται, ἀπληστίῃ δὲ καὶ δοξοκοπίῃ προσέχουσι κακῆς ἕνεκα ἀνοίης. ἐγὼ δ᾽ ἀμνηστίην ἔχων πάσης πονηρίης καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειούμενον φθόνῳ καὶ διὰ τὸ περιίστασθαι ὑπερηφανίην οὐκ ἂν ἀφικοίμην εἰς Περσῶν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος κατ᾽ ἐμὴν γνώμην.*”

Τοιοῦτος μὲν ἀνὴρ καὶ πρὸς βασιλέα.

15 *Δημήτριος δέ φησιν ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις καὶ Ἀθηναίων αὐτὸν ὑπερφρονῆσαι, δόξαν ἔχοντα παμπλείστην, καταφρονούμενόν τε ὑπὸ τῶν Ἐφεσίων μᾶλλον τὰ οἰκεῖα. μέμνηται αὐτοῦ καὶ ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ* (Wehrli iv,

2 σ. δ. FP: συνδοκεῖ B 3 περιέχειν BP: ἔχειν περὶ F 7 ἐξ. P: διηγήσεως BF 8 σῆς F: om. BP 12 σοι BP: om. F 14 ⟨Ἡράκλειτος ἀπεκρίνατο οὕτως·⟩ add. Cob. e vers. Ambros. 17 ἀληθηίης scripsit Cob.: ἀληθείης **α** 20 φθόνῳ dg: φθόνου BP: φθόνον F 21 ὑπερηφανίην Cob.: -φανίας **α** ἀφικοίμην BP: ἀφικόμην F 22 ἀρκ. BP: ἀρκησόμενος F 23 ἀνὴρ P^{pc}: ὁ ἀνὴρ B: ἀνὴρ FP^{ac} 24 Δημ. FP^{pc}: δημόκριτος BP^{ac}

fg. 92). πλεῖστοί τέ εἰσιν ὅσοι ἐξήγηνται αὐτοῦ τὸ σύγγραμμα· καὶ γὰρ Ἀντισθένης καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς (Wehrli vii, fg. 39) Κλεάνθης τε [ὁ ποντικὸς] καὶ Σφαῖρος ὁ Στωικός, πρὸς δὲ Παυσανίας ὁ κληθεὶς Ἡρακλειτιστής, Νικομήδης τε καὶ Διονύσιος· τῶν δὲ γραμματικῶν Διόδοτος, ὃς οὔ φησι περὶ φύσεως εἶναι τὸ σύγγραμμα ἀλλὰ περὶ πολιτείας, τὰ δὲ περὶ φύσεως ἐν παραδείγματος εἴδει κεῖσθαι.

Ἱερώνυμος δέ φησι (fg. xxiii Hiller) καὶ Σκυθῖνον (*PPF* 6 A 2) 16
τὸν τῶν ἰάμβων ποιητὴν ἐπιβαλέσθαι τὸν ἐκείνου λόγον διὰ μέτρου ἐκβάλλειν. πολλά τ' εἰς αὐτὸν ἐπιγράμματα φέρεται, ἀτὰρ δὴ καὶ τόδε (*A. Pal.* vii. 128)·

Ἡράκλειτος ἐγώ· τί μ' ἄνω κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δ' ἔμ' ἐπισταμένοις.
εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος τρισμύριοι, οἱ δ' ἀνάριθμοι
οὐδείς. ταῦτ' αὐδῶ καὶ παρὰ Φερσεφόνῃ.

καὶ ἄλλο τοιόνδε (*A. Pal.* ix. 540)·

μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεε βίβλον
τοὐφεσίου· μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτός.
ὄρφνη καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον· ἢν δέ σε μύστης
εἰσαγάγῃ, φανεροῦ λαμπρότερ' ἠελίου.

Γεγόνασι δ' Ἡράκλειτοι πέντε· πρῶτος αὐτὸς οὗτος· δεύτερος 17
ποιητὴς λυρικός, οὗ ἐστι Τῶν δώδεκα θεῶν ἐγκώμιον· τρίτος

10–20 Hsch. Mil., *FHG* iv. 166 14–15 Suid. s.v. ἀναρίθμητος

3 [. . .] del. Huebnerus post Ambrosium 9 ἐπιβ. F: ἐπιβάλλεσθαι BP 9–10 διὰ μέτρου BP: ἐκ διαμέτρου F 10 ἐκβάλλειν BP^{ac}: ἐκβαλεῖν FP^{pc} 12 τί μ' ἄνω coni. Meinekius: τίμαίω BP^{ac}: τί με ω *A. Pal.* et φ: τίμεων FP^{pc} 14–16 τρισ. . . . ἄλλο om. F^{ac} 15 Φερ. F^{pc}P: περσεφόνη Bφ, *A. Pal.* et Suid. 17 εἴλεε Jacobsius in Anth.: εἴλεε **a** et *A. Pal.*: εἴλυε *A. Plan.* βίβλον *A. Pal.* et *Plan.*, q: βύβλον **a** 18 τοῦ ἐφεσίου **a**

ἐλεγείας ποιητὴς Ἁλικαρνασσεύς, εἰς ὃν Καλλίμαχος πεποίηκεν οὕτως (*Epigr.* 2 Pfeiffer)·

εἶπέ τις, Ἡράκλειτε, τεὸν μόρον, ἐς δέ με δάκρυ
 ἤγαγεν, ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι
ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν. ἀλλὰ σὺ μέν που,
 ξεῖν' Ἁλικαρνασσεῦ, τετράπαλαι σποδιή,
αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
 ἁρπάκτης Ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ.

τέταρτος Λέσβιος, ἱστορίαν γεγραφὼς Μακεδονικήν· πέμπτος σπουδογέλοιος, ἀπὸ κιθαρῳδίας μεταβεβηκὼς εἰς τὸ εἶδος.

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

18 Ξενοφάνης Δεξίου ἤ, ὡς Ἀπολλόδωρος (*FGrH* 244 F 68a), Ὀρθομένους Κολοφώνιος ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος· φησὶ γοῦν (*PPF* 9 B 60. 1),

Ξεινοφάνη θ' ὑπάτυφον, Ὁμηραπάτην ἐπικόπτην.

οὗτος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας * * διέτριβε δὲ καὶ ἐν Κατάνῃ. διήκουσε δὲ κατ' ἐνίους μὲν οὐδενός, κατ' ἐνίους δὲ Βότωνος Ἀθηναίου ἤ, ὥς τινες, Ἀρχελάου. καί, ὡς Σωτίων φησί, κατ' Ἀναξίμανδρον ἦν. γέγραφε δὲ ἐν ἔπεσι καὶ

3–8 *A. Pal.* vii. 80 4–7 ἐμν. . . . ἀηδ. Suid. s.v. λέσχη 9 *FGrH* 167 T 1 §§ 18–20 DK 21 A 1 15 S.E. *P.* i. 224

3 δέ με P^vp^ et *A. Pal.*: δ' ἐμέ **a** 5 ἥλιον *A. Pal.*, *Plan.*, Suid.: ἠέλιον **a** ἠέλιον λέσχῃ coni. Bentleius κατεδύσαμεν BP^ac^, *A. Pal.* et Suid.: -ελύσαμεν FP^pc^ 8 βαλεῖ P et *A. Pal.*: βάλει B: βάλλει F 12 Δεξίου B: δεξιοῦ FP 15 ξεινοφανῆ θ' BP: ξεινοφάνην F ὑπάτυφον BP: ὑπότυφον F ὁμηραπάτην FP^pc^(S.E.): ὁμηροπάτην BP^ac^ ἐπικόπτην Diog.: ἐπισκώπτης S.E., qui deinceps nominativos habet 16 Lac. indicavit Diels et supplevit sic ⟨διέτριβε καὶ τῆς εἰς Ἐλέαν ἀποικίας κοινωνήσας ἐδίδασκεν ἐκεῖ·⟩. 17 δέ[1] BP^ac^: om. FP^pc^

ἐλεγείας καὶ ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐρραψῴδει τὰ ἑαυτοῦ. ἀντιδοξάσαι τε λέγεται Θαλῇ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθάψασθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου. μακροβιώτατός τε γέγονεν, ὥς που καὶ αὐτός φησιν (DK 21 B 8)·

ἤδη δ' ἑπτά τ' ἔασι καὶ ἑξήκοντ' ἐνιαυτοὶ 19
  βληστρίζοντες ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν·
ἐκ γενετῆς δὲ τότ' ἦσαν ἐείκοσι πέντε τε πρὸς τοῖς,
  εἴπερ ἐγὼ περὶ τῶνδ' οἶδα λέγειν ἐτύμως.

Φησὶ δὲ τέτταρα εἶναι τῶν ὄντων στοιχεῖα, κόσμους δ' ἀπείρους, οὐ παραλλακτοὺς δέ. τὰ νέφη συνίστασθαι τῆς ἀφ' ἡλίου ἀτμίδος ἀναφερομένης καὶ αἰρούσης αὐτὰ εἰς τὸ περιέχον. οὐσίαν θεοῦ σφαιροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπῳ· ὅλον δὲ ὁρᾶν καὶ ὅλον ἀκούειν, μὴ μέντοι ἀναπνεῖν· σύμπαντά τε εἶναι νοῦν καὶ φρόνησιν καὶ ἀΐδιον. πρῶτός τε ἀπεφήνατο ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον φθαρτόν ἐστι καὶ ἡ ψυχὴ πνεῦμα.

Ἔφη δὲ καὶ τὰ πολλὰ ἥσσω νοῦ εἶναι. καὶ τοῖς τυράννοις 20
ἐντυγχάνειν ἢ ὡς ἥκιστα ἢ ὡς ἥδιστα. Ἐμπεδοκλέους δὲ εἰπόντος αὐτῷ ὅτι ἀνεύρετός ἐστιν ὁ σοφός, "εἰκότως," ἔφη· "σοφὸν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν ἐπιγνωσόμενον τὸν σοφόν." φησὶ δὲ Σωτίων πρῶτον αὐτὸν εἰπεῖν ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πάντα, πλανώμενος.

Ἐποίησε δὲ καὶ Κολοφῶνος κτίσιν καὶ τὸν εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας ἀποικισμὸν ἔπη δισχίλια. καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ Περὶ

10–16 Hsch. Mil., *FHG* iv. 171 10–11 DK 21 A 33 11–12 DK 21 A 46 12–13 DK 21 A 28. 3 (7), A 31 (9), A 33, A 35 12–14 DK 21 B 23; A 28. 3 (3) 13–14 DK 21 B 24; A 28. 3 (6), A 31 (9), A 32, A 33 14–15 DK 21 B 14, B 25; A 28. 3 (2) 17–18 Suid. s.v. ἥκιστα 17–21 Hsch. Mil., *FHG* iv. 171 sq. 20–21 Cf. DK 21 B 34 23–24 Cf. *FGrH* 244 F 68b

---

10 δ' BP: om. F 11 οὐ παρ. BP^{pc}φ: ἀπαραλλάκτους FP^{ac} 12 αἰρούσης BP: ἀναιρούσης F αὐτὰ secl. Heidel

γήρως (Wehrli iv, fg. 83) καὶ Παναίτιος ὁ Στωικὸς ἐν τῷ Περὶ εὐθυμίας (fg. 17 Fowler) ταῖς ἰδίαις χερσὶ θάψαι τοὺς υἱεῖς αὐτόν, καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν. δοκεῖ δὲ πεπρᾶσθαι ὑπὸ * * ⟨καὶ λελύσθαι ὑπὸ⟩ τῶν Πυθαγορικῶν Παρμενίσκου καὶ Ὀρεστάδου, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν Ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ (*FHG* iii. 577). γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ξενοφάνης Λέσβιος ποιητὴς ἰάμβων.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ σποράδην.

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

21 Ξενοφάνους δὲ διήκουσε Παρμενίδης Πύρητος Ἐλεάτης—τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ Ἐπιτομῇ (*Phys. Op.* fg. 6a Diels) Ἀναξιμάνδρου φησὶν ἀκοῦσαι—. ὅμως δ᾽ οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους οὐκ ἠκολούθησεν αὐτῷ. ἐκοινώνησε δὲ καὶ Ἀμεινίᾳ Διοχαίτα τῷ Πυθαγορικῷ, ὡς ἔφη Σωτίων, ἀνδρὶ πένητι μέν, καλῷ δὲ καὶ ἀγαθῷ. ᾧ καὶ μᾶλλον ἠκολούθησε καὶ ἀποθανόντος ἡρῷον ἱδρύσατο γένους τε ὑπάρχων λαμπροῦ καὶ πλούτου, καὶ ὑπ᾽ Ἀμεινίου ἀλλ᾽ οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν προετράπη.

Πρῶτος δ᾽ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφαινε σφαιροειδῆ καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. δύο τε εἶναι στοιχεῖα, πῦρ καὶ γῆν, καὶ τὸ μὲν δημιουρ-
22 γοῦ τάξιν ἔχειν, τὴν δ᾽ ὕλης. γένεσίν τ᾽ ἀνθρώπων ἐξ ἡλίου πρῶτον γενέσθαι· αὐτὸν δὲ ὑπάρχειν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν,

§§ 21–23 DK 28 A 1 10 DK 21 A 2 10–12 Suid. s.v. *Π.* 18 DK 28 A 7, A 23, A 31 19 DK 28 A 44 19–20 DK 28 A 7, A 33, A 34, A 35, A 37 21 sq. DK 28 A 24, A 35, A 46

1–2 καὶ . . . εὐθ. om. F 2 υἱεῖς BP: υἱοὺς F 3 Lac. post δὲ statuit Cob., post ὑπὸ statuit et supplevit Diels. 5 καθά . . . πρώτῳ om. F 14 Διο. Diels in *Hermes* 35 (1900), 191: διοχαίτη BP: καὶ διοχέτη F: Ἰοχαίτα Teza in *Hermes* 65 (1930), 250 sq. 18 ἀπ. BP: ἀπέφηνε F 20 ἡλίου codd., et cf. DK 28 B 12. 3–6: ἰλύος fr et Aldobr. 21 αὐτὸν codd.: corrpt. suspic. Diels: αὐτῶν coni. Wyttenbachius: πρῶτον huc transfert P. von der Mühll δὲ α: τε φ ὑπ.] ὑπερέχειν coni. Apelt θερμὸν FP: θερμόνδε B

ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν ταὐτὸν εἶναι, καθὰ μέμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς *Φυσικοῖς* (fg. 6a Diels), πάντων σχεδὸν ἐκτιθέμενος τὰ δόγματα. δισσήν τε ἔφη τὴν φιλοσοφίαν, τὴν μὲν κατὰ ἀλήθειαν, τὴν δὲ κατὰ δόξαν. διὸ καὶ φησί που (DK 28 B 1. 28–30)·

χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι
ἠμὲν Ἀληθείης εὐκυκλέος ἀτρεμὲς ἦτορ,
ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

Καὶ αὐτὸς δὲ διὰ ποιημάτων φιλοσοφεῖ, καθάπερ Ἡσίοδός τε καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἐμπεδοκλῆς. κριτήριον δὲ τὸν λόγον εἶπε· τάς τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν. φησὶ γοῦν (DK 28 B 7. 3–5)·

μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω
νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν
καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον.

διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ φησιν ὁ Τίμων (*PPF* 9 B 44)· 23

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονος οὐ πολύδοξον,
ὅς ῥ' ἀπὸ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο νώσεις.

εἰς τοῦτον καὶ Πλάτων τὸν διάλογον γέγραφε, "Παρμενίδην" ἐπιγράψας "ἢ Περὶ ἰδεῶν."

1 DK 28 A 45, A 46 3–4 DK 28 B 1. 29–30, B 2, B 8; A 7 10–11 DK 21 A 18 11–12 DK 28 A 22, A 49 18–19 Cf. Suid. s.v. *Π.*

2 καὶ FP: om. B *Φυσ.* FP: στωικοῖς B 3 σχεδὸν om. B spatio relicto ἔφη BP[ac]: εἶναι FP[pc] 7 εὐκυκλέος Simp. *in Cael.* 557. 20 sqq.: εὐπειθέος FP et S.E. *M.* vii. 111: εὐτίθεος B: εὐφεγγέος Procl. *in Ti.* p. 248 Schn. ἀτρεμὲς Clem. Al. *Strom.* v. 60; S.E. *M.* vii. 114; Simp.: ἀτρεκὲς **a**; S.E. *M.* vii. 111; Plut. *adv. Col.* 1114d 8 ταῖς Clem. Al., S.E., Simp.: αἷς Plut.: τῆς **a** οὐκ ἔνι test.: οὐκέτι **a** 10 καὶ Ἐ. om. F 12 σ' ἔθος S.E.: σε θεὸς **a** 14 πολύδηριν Diog.: πολύπειρον S.E. (e li. 12) 16 μεγαλ. BP[ac]: μεγαλόφρονα FP[pc] οὐ dgw co: ὁ BP[ac]: τὴν FP[pc] 17 ὅς BP: ὡς F ἀπὸ coni. Wachsmuth: ἐπὶ codd. 18 καὶ Π. τ. om. B 19 ἢ Π. ἰ. om. F

Ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα (*FGrH* 244 F 341). *καὶ δοκεῖ πρῶτος πεφωρακέναι τὸν αὐτὸν εἶναι Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν πέμπτῳ Ἀπομνημονευμάτων* (*FHG* iii. 579)· *οἱ δὲ Πυθαγόραν· Καλλίμαχος* (fg. 442 Pfeiffer) *δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα. λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὥς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ Περὶ φιλοσόφων* (fg. 1 Lang). *καὶ πρῶτος ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλλέα λόγον, ὡς Φαβωρῖνος ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ* (*FHG* iii. 579).

Γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παρμενίδης, ῥήτωρ τεχνογράφος.

ΜΕΛΙΣΣΟΣ

24 *Μέλισσος Ἰθαιγένους Σάμιος. οὗτος ἤκουσε Παρμενίδου· ἀλλὰ καὶ εἰς λόγους ἦλθεν Ἡρακλείτῳ· ὅτε καὶ συνέστησεν αὐτὸν τοῖς Ἐφεσίοις ἀγνοοῦσι, καθάπερ Ἱπποκράτης Δημόκριτον Ἀβδηρίταις. γέγονε δὲ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς πολίταις ἠξιωμένος· ὅθεν ναύαρχος αἱρεθεὶς ἔτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετήν.*

Ἐδόκει δ' αὐτῷ τὸ πᾶν ἄπειρον εἶναι καὶ ἀναλλοίωτον καὶ ἀκίνητον καὶ ἓν ὅμοιον ἑαυτῷ καὶ πλῆρες· κίνησίν τε μὴ εἶναι, δοκεῖν δ' εἶναι. ἀλλὰ καὶ περὶ θεῶν ἔλεγε μὴ δεῖν ἀποφαίνεσθαι· μὴ γὰρ εἶναι γνῶσιν αὐτῶν.

Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος (*FGrH* 244 F 72) *ἠκμακέναι αὐτὸν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.*

2–3 Cf. viii. 14 sup.; DK 28 A 40a 2–4 Suid. s.v. *ἕσπερος* § 24 DK 30 A 1 17–20 Hsch. Mil., *FHG* iv. 170 17 *ἄπειρον* DK 30 B 3, B 6; A 5. 1 (2), A 9–11 *ἀναλλοίωτον* DK 30 A 5. 1 (6) 18 *ἀκίνητον* DK 30 A 5. 1 (5), A 8 *ὅμοιον ἑαυτῷ* DK 30 B 10; A 5. 1 (4) *πλῆρες* DK 30 B 7, B 8; A 5. 2 (25), A 8 18–19 DK 30 B 7, B 8, B 10

---

3 *εἶναι* BP: *εἶναι καὶ* F 3–4 *ἐν π. Ἀ.* om. F 5 *φησι* om. F 6–7 *ὡς . . . φιλ.* om. F 8 *ὡς . . . ἱστ.* om. F 11 *Ἰ.* BP[pc]: *ἰθαγένους* FP[ac] 19 *δοκ. δ' εἶ.* om. B

ΖΗΝΩΝ ΕΛΕΑΤΗΣ

Ζήνων Ἐλεάτης. τοῦτον Ἀπολλόδωρός φησιν εἶναι ἐν Χρονικοῖς (*FGrH* 244 F 30a) [*Πύρητος τὸν δὲ Παρμενίδην*] *φύσει μὲν Τελευταγόρου, θέσει δὲ Παρμενίδου* ⟨*τὸν δὲ Παρμενίδην Πύρητος*⟩. *περὶ τούτου καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα* (*PPF* 9 B 45)· 25

ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπτορος, ἠδὲ Μέλισσον,
πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν ἥσσω.

Ὁ δὴ Ζήνων διακήκοε Παρμενίδου καὶ γέγονεν αὐτοῦ παιδικά. καὶ εὐμήκης ἦν, καθά φησι Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ (127b), *ὁ δ' αὐτὸς ἐν τῷ Σοφιστῇ* (216a) ⟨*καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ* (261d) *αὐτοῦ μέμνηται*⟩ *καὶ Ἐλεατικὸν Παλαμήδην αὐτὸν καλεῖ. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης* (Rose 65) *εὑρετὴν αὐτὸν γενέσθαι διαλεκτικῆς, ὥσπερ Ἐμπεδοκλέα ῥητορικῆς.*

Γέγονε δὲ ἀνὴρ γενναιότατος καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν πολιτείᾳ· 26 *φέρεται γοῦν αὐτοῦ βιβλία πολλῆς συνέσεως γέμοντα. καθελεῖν δὲ θελήσας Νέαρχον τὸν τύραννον—οἱ δὲ Διομέδοντα—συνελήφθη, καθά φησιν Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σατύρου ἐπιτομῇ* (*FHG* iii. 169). *ὅτε καὶ ἐξεταζόμενος τοὺς συνειδότας καὶ περὶ τῶν ὅπλων ὧν ἦγεν εἰς Λιπάραν, πάντας ἐμήνυσεν αὐτοῦ τοὺς φίλους, βουλόμενος αὐτὸν ἔρημον καταστῆσαι· εἶτα περί τινων εἰπεῖν ἔχειν*

§§ 25–29 DK 29 A 1 2, 4 Suid. s.v. *Ζ. Τελευταγόρου* 9, 13–14 Suid. s.v. *Ζ.*; et cf. viii. 57 sup. 16–17 Suid. s.v. *Ζ.*

3–5 transposuit Karsten 3 [. . .] del. Rossius et Heubnerus 6 *ἀμφ. τε* codd.: *ἀμφοτερογλώσσοιο* Simp. *in Ph.* p. 1011. 11; Elias *in Cat.* p. 109. 7 sqq. 7 *πάντων* Plu. *Per.* iv. 5: *πλάτων* codd. *Μελ.* corr. Meinekius: *μελίσσου* codd. 8 *γε* et *ἥσσω* BP: *δὲ* et *εἴσω* F 11–12 ⟨. . .⟩ emend. Diels post Spaldingium (ap. Hueb.) 18 *καθὰ . . . Ἡρ.* om. F^{ac} 20 *ἐμήνυσεν* BP^{ac}: om. FP^{pc} Post *φίλους* add. *εἶπεν αὐτῷ ταῦτα συνειδέναι* P^{pc} 21 *εἰπεῖν* BP^{ac}: *εἰπὼν* FP^{pc}

τινα ⟨ἔφη⟩ αὐτῷ πρὸς τὸ οὖς καὶ δακὼν οὐκ ἀνῆκεν ἕως ἀπεκεντήθη, ταὐτὸν Ἀριστογείτονι τῷ τυραννοκτόνῳ παθών.

27 Δημήτριος δέ φησιν ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις τὸν μυκτῆρα αὐτὸν ἀποτραγεῖν. Ἀντισθένης δὲ ἐν ταῖς Διαδοχαῖς (*FGrH* 508 F 11) φησι μετὰ τὸ μηνῦσαι τοὺς φίλους ἐρωτηθῆναι πρὸς τοῦ τυράννου εἴ τις ἄλλος εἴη· τὸν δ' εἰπεῖν, "σὺ ὁ τῆς πόλεως ἀλιτήριος." πρός τε τοὺς παρεστῶτας φάναι· "θαυμάζω ὑμῶν τὴν δειλίαν, εἰ τούτων ἕνεκεν ὧν νῦν ἐγὼ ὑπομένω, δουλεύετε τῷ τυράννῳ·" καὶ τέλος ἀποτραγόντα τὴν γλῶτταν προσπτύσαι αὐτῷ· τοὺς δὲ πολίτας παρορμηθέντας αὐτίκα τὸν τύραννον καταλεῦσαι. ταὐτὰ δὲ σχεδὸν οἱ πλείους λαλοῦσιν. Ἕρμιππος (*FHG* iii. 43) δέ φησιν εἰς ὅλμον αὐτὸν βληθῆναι καὶ κατακοπῆναι.

28 Καὶ εἰς αὐτὸν ἡμεῖς εἴπομεν οὕτως (*A.Pal.* vii. 129)·

ἤθελες, ὦ Ζήνων, καλὸν ἤθελες ἄνδρα τύραννον
κτείνας ἐκλῦσαι δουλοσύνης Ἐλέαν.
ἀλλ' ἐδάμης· δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
κόψε. τί τοῦτο λέγω; σῶμα γάρ, οὐχὶ δὲ σέ.

Γέγονε δὲ τά τε ἄλλα ἀγαθὸς ὁ Ζήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπεροπτικὸς τῶν μειζόνων κατ' ἴσον Ἡρακλείτῳ· καὶ γὰρ οὗτος τὴν πρότερον μὲν Ὑέλην, ὕστερον δ' Ἐλέαν, Φωκαέων οὖσαν ἀποικίαν, αὐτοῦ δὲ πατρίδα, πόλιν εὐτελῆ καὶ μόνον ἄνδρας ἀγαθοὺς τρέφειν ἐπισταμένην ἠγάπησε μᾶλλον τῆς Ἀθηναίων μεγαλαυχίας, οὐκ ἐπιδημήσας πώμαλα πρὸς αὐτούς, ἀλλ' αὐτόθι καταβιούς.

29 Οὗτος καὶ τὸν Ἀχιλλέα πρῶτος λόγον ἠρώτησε—Φαβωρῖνος

5–6, 8 Suid., loc. cit. 19–23 Suid. s.v. Ἐλέα 24 Cf. DK 29 A 26

1 ⟨ἔφη⟩ scripsit Diels: εἰπεῖν FP[pc]: om. BP[ac] ἕως BP[ac]: ἕως ἂν FP[pc] 3 αὐτὸν **a**: αὐτοῦ g[pc] 6 τις ἄλλος BP: τι ἄλλο F 8 νῦν BP: om. Fφ 10 ταὐτὰ scripsit Bywater: ταῦτα codd. 11 λαλ. **a**: λέγουσιν gφ 19–20 πρ. μ. BP: transp. F 20 Ὑ. corr. Casaub.: ὕλην codd. et Suid. (ὕλη) αὐτοῦ t: αὐτοῦ **a** 23 πώμαλα coni. Diels: τὰ πολλὰ codd. et Suid. 24 πρῶτος dett.: ᾱ BP: ἕνα F

(*FHG* iii. 583) *δέ φησι Παρμενίδην—καὶ ἄλλους συχνούς. ἀρέσκει δ' αὐτῷ τάδε· κόσμους εἶναι κενόν τε μὴ εἶναι· γεγενῆσθαι δὲ τὴν τῶν πάντων φύσιν ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, λαμβανόντων αὐτῶν εἰς ἄλληλα τὴν μεταβολήν· γένεσίν τε ἀνθρώπων ἐκ γῆς εἶναι καὶ ψυχὴν κρᾶμα ὑπάρχειν ἐκ τῶν προειρημένων κατὰ μηδενὸς τούτων ἐπικράτησιν.*

Τοῦτόν φασι λοιδορούμενον ἀγανακτῆσαι· αἰτιασαμένου δέ τινος, φάναι· "ἐὰν μὴ λοιδορούμενος προσποιῶμαι, οὐδ' ἐπαινούμενος αἰσθήσομαι."

Ὅτι δὲ γεγόνασι Ζήνωνες ὀκτὼ ἐν τῷ Κιτιεῖ διειλέγμεθα. ἤκμαζε (*FGrH* 244 F 30b) *δ' οὗτος κατὰ τὴν ἐνάτην ⟨καὶ ἑβδομηκοστὴν⟩ Ὀλυμπιάδα.*

ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ

Λεύκιππος Ἐλεάτης, ὡς δέ τινες, Ἀβδηρίτης, κατ' ἐνίους δὲ 30 *Μιλήσιος. οὗτος ἤκουσε Ζήνωνος. ἤρεσκε δ' αὐτῷ ἄπειρα εἶναι τὰ πάντα καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν, τό τε πᾶν εἶναι κενὸν καὶ πλῆρες [σωμάτων]. τούς τε κόσμους γίνεσθαι σωμάτων εἰς τὸ κενὸν ἐμπιπτόντων καὶ ἀλλήλοις περιπλεκομένων· ἔκ τε τῆς κινήσεως κατὰ τὴν αὔξησιν αὐτῶν γίνεσθαι τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν. φέρεσθαι δὲ τὸν ἥλιον ἐν μείζονι κύκλῳ περὶ τὴν σελήνην·*

1 Cf. ix. 23 sup. 2–9 Hsch. Mil., *FHG* iv. 165 10 Cf. vii. 35 sup. 11–12 Suid. s.v. *Z.* §§ 30–33 DK 67 A 1 15–p. 453, l. 3 Hsch. Mil., *FHG* iv. 168 16–17 DK 67 A 8, A 10–12 17–18 DK 67 A 7, A 10 (2) 18–20 DK 67 A 10 (2), A 16, A 18

2 *κόσμους* FP^{pc}: *κόσμος* BP^{ac}: *κόσμον* Hsch. Mil. *εἶναι ⟨ἀπείρους⟩* Kranz 3 *πάντων*] *ὑδάτων* Hsch. Mil. *καὶ ξ. καὶ ὑ.* om. F^{ac} 4 *αὐτῶν* om. F 5 *εἰρημένων* F 8 *ἐὰν μὴ* BF^{pc}P^{ac}: *ἐὰν* F^{ac}P^{pc}: *εἰ* Hsch. Mil. *προσποιῶμαι* FP: *-ποιοῦμαι* B et Hsch. Mil. 9 *αἰσθήσομαι* **α**: *αἰσθανθήσομαι* *φ*: *ᾐσθήσομαι* DK 31 A 20 10 *δὲ* F: *τε* BP 11 *ἐνάτην* B: om. F: *θ'* P^{ac}: *ο'* P^{pc}: *θο'* j: *ἑβδομηκοστὴν* dgt 11–12 ⟨. . .⟩ add. Huebnerus, Jacoby 15 *M.* corr. Menag.: *μήλιος* codd. 17 [. . .] secl. Diels 20 *περὶ* BP*φ*: *παρὰ* F

τὴν γῆν ὀχεῖσθαι περὶ τὸ μέσον δινουμένην· σχῆμά τ' αὐτῆς
τυμπανῶδες εἶναι. πρῶτός τ' ἀτόμους ἀρχὰς ὑπεστήσατο. ⟨καὶ⟩
κεφαλαιωδῶς μὲν ταῦτα. ἐπὶ μέρους δ' ὧδε ἔχει·
31 Τὸ μὲν πᾶν ἄπειρόν φησιν, ὡς προείρηται· τούτου δὲ τὸ μὲν
πλῆρες εἶναι, τὸ δὲ κενόν, ⟨ἃ⟩ καὶ στοιχεῖά φησι. κόσμους τε
ἐκ τούτων ἀπείρους εἶναι καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. γίνεσθαι δὲ
τοὺς κόσμους οὕτω· φέρεσθαι κατὰ ἀποτομὴν ἐκ τῆς ἀπείρου
πολλὰ σώματα παντοῖα τοῖς σχήμασιν εἰς μέγα κενόν, ἅπερ
ἀθροισθέντα δίνην ἀπεργάζεσθαι μίαν, καθ' ἣν προσκρούοντα
⟨ἀλλήλοις⟩ καὶ παντοδαπῶς κυκλούμενα διακρίνεσθαι χωρὶς τὰ
ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια. ἰσορρόπων δὲ διὰ τὸ πλῆθος μηκέτι δυνα-
μένων περιφέρεσθαι, τὰ μὲν λεπτὰ χωρεῖν εἰς τὸ ἔξω κενόν,
ὥσπερ διαττώμενα· τὰ δὲ λοιπὰ συμμένειν καὶ περιπλεκόμενα
συγκατατρέχειν ἀλλήλοις καὶ ποιεῖν πρῶτόν τι σύστημα σφαιροει-
32 δές. τοῦτο δ' οἷον ὑμένα ἀφίστασθαι, περιέχοντ' ἐν ἑαυτῷ
παντοῖα σώματα· ὧν κατὰ τὴν τοῦ μέσου ἀντέρεισιν περιδινου-
μένων λεπτὸν γενέσθαι τὸν πέριξ ὑμένα, συρρεόντων ἀεὶ τῶν
συνεχῶν κατ' ἐπίψαυσιν τῆς δίνης. καὶ οὕτω γενέσθαι τὴν γῆν,
συμμενόντων τῶν ἐνεχθέντων ἐπὶ τὸ μέσον. αὐτόν τε πάλιν τὸν
περιέχοντα οἷον ὑμένα αὔξεσθαι κατὰ τὴν ἐπέκκρισιν τῶν ἔξωθεν
σωμάτων· δίνῃ τε φερόμενον αὐτὸν ὧν ἂν ἐπιψαύσῃ, ταῦτα
ἐπικτᾶσθαι. τούτων δέ τινα συμπλεκόμενα ποιεῖν σύστημα, τὸ

1–2 DK 67 A 26, A 5, A 13 4–p. 454, l. 14 Hsch. Mil., *FHG* iv. 168 5 DK 67 A 6 6–14 DK 67 A 6, A 7, A 14, A 15, A 24 15–16 DK 67 A 23

2 ⟨καὶ⟩ add. Cob. 4 ὡς πρ. BP: om. Fφ 5 ⟨ἃ⟩ add. Hoelk 5–6 τε et εἶναι om. F 7 ἀποτ.] συμπλοκὴν Simp. *in Ph.* p. 446, 8 9 μίαν] βίᾳ coni. Roeperus 10 ⟨. . .⟩ add. Diels διακρ. BP: διακρούεσθαι F 11 ἰσορρόπως Roeperus 13 διατ. B^ac^P^ac^: διαττόμενα B^pc^FP^pc^φ 14 ἀλλήλοις scripsit Cob.: ἄλληλα codd. 15 ἀφ. **α**: ὑφ- φ, Hsch. Mil. et Reiskius ἑαυτῷ BP: αὐτῷ F 17 γενέσθαι BP^ac^: γίνεσθαι FP^pc^ 18 κατ' ἐ. FP^pc^φ: κατεπιψαύειν BP^ac^ οὕτω BP: οὕτω μὲν F 19 συμμενόντων FP: συμβενόντων (i.e. -βαινόντων) B 20 αὔξ. FP: ἅπτεσθαι B ἐπέκκρισιν coni. Heidel: ἐπέκρυσιν **α**: ἐπικράτησιν φ et Hsch. Mil.

μὲν πρῶτον κάθυγρον καὶ πηλῶδες, ξηρανθέντα καὶ περιφερόμενα σὺν τῇ τοῦ ὅλου δίνῃ, εἶτ᾽ ἐκπυρωθέντα τὴν τῶν ἀστέρων ἀποτελέσαι φύσιν.

Εἶναι δὲ τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον ἐξώτατον, τὸν δὲ τῆς σελήνης 33 *προσγειότατον, τῶν ἄλλων μεταξὺ τούτων ὄντων. καὶ πάντα μὲν τὰ ἄστρα πυροῦσθαι διὰ τὸ τάχος τῆς φορᾶς, τὸν δ᾽ ἥλιον καὶ ὑπὸ τῶν ἀστέρων ἐκπυροῦσθαι· τὴν δὲ σελήνην τοῦ πυρὸς ὀλίγον μεταλαμβάνειν. ἐκλείπειν δ᾽ ἥλιον καὶ σελήνην ⟨* * τὴν δὲ λόξωσιν τοῦ ζῳδιακοῦ γενέσθαι⟩ τῷ κεκλίσθαι τὴν γῆν πρὸς μεσημβρίαν· τὰ δὲ πρὸς ἄρκτῳ ἀεί τε νίφεσθαι καὶ κατάψυχρα εἶναι καὶ πήγνυσθαι. καὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐκλείπειν σπανίως, τὴν δὲ σελήνην συνεχῶς, διὰ τὸ ἀνίσους εἶναι τοὺς κύκλους αὐτῶν. εἶναί τε ὥσπερ γενέσεις κόσμου, οὕτω καὶ αὐξήσεις καὶ φθίσεις καὶ φθοράς, κατά τινα ἀνάγκην, ἣν ὁποία ἐστὶν ⟨οὐ⟩ διασαφεῖ.*

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

Δημόκριτος Ἡγησιστράτου, οἱ δὲ Ἀθηνοκρίτου, τινὲς Δα- 34 *μασίππου Ἀβδηρίτης ἤ, ὡς ἔνιοι, Μιλήσιος. οὗτος μάγων τινῶν διήκουσε καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐπιστάτας καταλιπόντος, ἡνίκα ἐξενίσθη παρ᾽ αὐτῷ, καθά φησι καὶ Ἡρόδοτος· παρ᾽ ὧν τά τε περὶ θεολογίας καὶ ἀστρολογίας ἔμαθεν ἔτι παῖς ὤν. ὕστερον* (*FGrH* 244 F 36b) *δὲ Λευκίππῳ*

9–11 DK 67 A 27 14 DK 67 B 2; A 10 (2) §§ 34–49 DK 68 A 1 16–18 Suid. s.v. *Δ*. 19–20 Cf. Hdt. vii. 109, viii. 120

---

1 *ξ. δὲ φ* 2 *ἀστ.* **α**: *ἄστρων φ* et Hsch. Mil. 5 *ὄντων φ* et Hsch. Mil.: om. **α** 6 *πυρ.* BP: *ἐκπυροῦσθαι* F 6–7 *διὰ . . . ἀστ.* om. F^ac 8–9 ⟨. . .⟩ suppl. Diels 9 *τῷ* P*φ*: *τὸ* BF 10 *ἄρκτῳ* FP*φ*: *ἄρκτον* B 12 *συνεχῶς* FP^pc*φ*: *συνεχεῖ* BP^ac 13 *τε*] *δὲ* Hsch. Mil. *κόσμων* maluit Rohde 14 ⟨*οὐ*⟩ suppl. Steph. 18–19 *ἐπιστ.* ante *τῷ* transp. F 19 *αὐτῷ* BP: *αὐτοῦ* F

παρέβαλε καὶ Ἀναξαγόρᾳ κατά τινας, ἔτεσιν ὢν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ (*FHG* iii. 582) λέγειν Δημόκριτον περὶ Ἀναξαγόρου ὡς οὐκ εἴησαν αὐτοῦ αἱ δόξαι αἵ τε περὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ἀλλὰ ἀρχαῖαι, τὸν δ'
35 ὑφῃρῆσθαι. διασύρειν τε αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς διακοσμήσεως καὶ τοῦ νοῦ, ἐχθρῶς ἔχοντα πρὸς αὐτὸν ὅτι δὴ μὴ προσήκατο αὐτόν. πῶς οὖν κατά τινας ἀκήκοεν αὐτοῦ;

Φησὶ δὲ Δημήτριος ἐν Ὁμωνύμοις καὶ Ἀντισθένης ἐν Διαδοχαῖς (*FGrH* 508 F 12) ἀποδημῆσαι αὐτὸν καὶ εἰς Αἴγυπτον πρὸς τοὺς ἱερέας γεωμετρίαν μαθησόμενον καὶ πρὸς Χαλδαίους εἰς τὴν Περσίδα καὶ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν γενέσθαι. τοῖς τε γυμνοσοφισταῖς φασί τινες συμμῖξαι αὐτὸν ἐν Ἰνδίᾳ καὶ εἰς Αἰθιοπίαν ἐλθεῖν. τρίτον τε ὄντα ἀδελφὸν νείμασθαι τὴν οὐσίαν· καὶ οἱ μὲν πλείους φασὶ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἑλέσθαι τὴν ἐν ἀργυρίῳ, χρείαν ἔχοντα ἀποδημῆσαι τοῦτο κἀκείνων δολίως
36 ὑποπτευσάντων. ὁ δὲ Δημήτριος ὑπὲρ ἑκατὸν τάλαντά φησιν εἶναι αὐτῷ τὸ μέρος, ἃ πάντα καταναλῶσαι. λέγει δ' ὅτι τοσοῦτον ἦν φιλόπονος ὥστε τοῦ περικήπου δωμάτιόν τι ἀποτεμόμενος κατάκλειστος ἦν· καί ποτε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρὸς θυσίαν βοῦν ἀγαγόντος καὶ αὐτόθι προσδήσαντος, ἱκανὸν χρόνον μὴ γνῶναι, ἕως αὐτὸν ἐκεῖνος διαναστήσας προφάσει τῆς θυσίας καὶ τὰ περὶ τὸν βοῦν διηγήσατο. "δοκεῖ δέ," φησί, "καὶ Ἀθήναζε ἐλθεῖν καὶ μὴ σπουδάσαι γνωσθῆναι, δόξης καταφρονῶν. καὶ εἰδέναι μὲν Σωκράτη, ἀγνοεῖσθαι δὲ ὑπ' αὐτοῦ· 'ἦλθον γάρ,' φησίν (DK 68 B 116), 'εἰς Ἀθήνας καὶ οὔτις με ἔγνωκεν.'"

37 "Εἴπερ οἱ Ἀντερασταὶ Πλάτωνός εἰσι," φησὶ Θράσυλλος (*FHG* iii. 504), "οὗτος ἂν εἴη ὁ παραγενόμενος ἀνώνυμος, τῶν περὶ Οἰνοπίδην καὶ Ἀναξαγόραν ἕτερος, ἐν τῇ πρὸς Σωκράτην

2–7 DK 68 B 5 9–13 Suid. s.v. Δ. 11–14 Cf. Hsch. Mil., *FHG* iv. 162

2 ἐν Π. ἱ. om. F 5 τῆς om. F 8 καὶ . . . Δ. om. F 9 καὶ εἰς BP: πρὸς F 15 ἔχ. BP: ἔχ. καὶ F ⟨διὰ τὸ⟩ ἀποδ. τούτου coni. Diels 17 ἃ πάντα P: ἅπαντα BF 19 πρὸς om. F 20 ἀγαγόντος **a**: ἄγοντος φ dg 21 ἐκεῖνος om. F

ὁμιλίᾳ διαλεγόμενος περὶ φιλοσοφίας, ᾧ, φησίν, ὡς πεντάθλῳ ἔοικεν ὁ φιλόσοφος. καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐν φιλοσοφίᾳ πένταθλος· τὰ γὰρ φυσικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ ⟨ἤσκητο⟩, ἀλλὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ καὶ τοὺς ἐγκυκλίους λόγους καὶ περὶ τεχνῶν πᾶσαν εἶχεν ἐμπειρίαν." τούτου ἐστὶ καὶ τὸ (DK 68 B 145) "λόγος ἔργου σκιή." Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ (Wehrli iv, fg. 93) μηδὲ ἐλθεῖν φησιν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας. τοῦτο δὲ καὶ μεῖζον, εἴγε τοσαύτης πόλεως ὑπερεφρόνησεν, οὐκ ἐκ τόπου δόξαν λαβεῖν βουλόμενος, ἀλλὰ τόπῳ δόξαν περιθεῖναι προελόμενος.

Δῆλον δὲ κἀκ τῶν συγγραμμάτων οἷος ἦν. "δοκεῖ δέ," 38
φησὶν ὁ Θράσυλλος (*FHG* iii. 504), "ζηλωτὴς γεγονέναι τῶν Πυθαγορικῶν· ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ Πυθαγόρου μέμνηται, θαυμάζων αὐτὸν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ συγγράμματι (DK 68 B 0a). πάντα δὲ δοκεῖν παρὰ τούτου λαβεῖν καὶ αὐτοῦ δ' ἂν ἀκηκοέναι εἰ μὴ τὰ τῶν χρόνων ἐμάχετο." πάντως μέντοι τῶν Πυθαγορικῶν τινος ἀκοῦσαί φησιν αὐτὸν Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος (*FHG* ii. 24), κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὐτῷ γεγονώς. φησὶ δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Κυζικηνὸς Φιλολάῳ αὐτὸν συγγεγονέναι.

Ἤσκει δέ, φησὶν ὁ Ἀντισθένης (*FGrH* 508 F 13), καὶ ποικίλως δοκιμάζειν τὰς φαντασίας, ἐρημάζων ἐνίοτε καὶ τοῖς τάφοις ἐνδιατρίβων. ἐλθόντα δή φησιν (*FGrH* 508 F 14) αὐτὸν ἐκ τῆς 39
ἀποδημίας ταπεινότατα διάγειν, ἅτε πᾶσαν τὴν οὐσίαν καταναλωκότα· τρέφεσθαί τε διὰ τὴν ἀπορίαν ἀπὸ τἀδελφοῦ Δαμάσου. ὡς δὲ προειπών τινα τῶν μελλόντων εὐδοκίμησε, λοιπὸν ἐνθέου

1–2 Cf. *Anterast.* 136a 2–6 Cf. Suid. s.v. πένταθλος 7–10 Suid. s.v. Δ. 13–14 DK 68 B 0a 20–p. 457, l. 1 Hsch. Mil., *FHG* iv. 161 sq.

1–2 ὁ φιλ. ante ὡς transp. F 3 ⟨. . .⟩ add. Diels e Suid. 8 καὶ om. F 9 τοῦ τόπου Suid. τῷ τόπῳ Suid. 11 δῆλον BP: δῆλος F κἀκ BP: ἐκ F 12 φησὶν om. F 12 γεγ. BP: γεγ. τῶν συγγραμμάτων F 13 αὐτοῦ **α**: αὐτοῦ τοῦ t et editt. 22 δή BP^{ac}: δέ FP^{pc} 24 ἀπὸ **α**: ὑπὸ Hsch. Mil., Steph.

δόξης παρὰ τοῖς πλείστοις ἠξιώθη. νόμου δ' ὄντος τὸν ἀναλώσαντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν μὴ ἀξιοῦσθαι ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι, φησὶν ὁ Ἀντισθένης συνέντα, μὴ ὑπεύθυνος γενηθείη πρός τινων φθονούντων καὶ συκοφαντούντων, ἀναγνῶναι αὐτοῖς τὸν Μέγαν διάκοσμον, ὃς ἁπάντων αὐτοῦ τῶν συγγραμμάτων προέχει· καὶ πεντακοσίοις ταλάντοις τιμηθῆναι· μὴ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χαλκαῖς εἰκόσι· καὶ τελευτήσαντα αὐτὸν δημοσίᾳ ταφῆναι, βιώσαντα ὑπὲρ
40 *τὰ ἑκατὸν ἔτη. ὁ δὲ Δημήτριος τοὺς συγγενέας αὐτοῦ φησιν ἀναγνῶναι τὸν Μέγαν διάκοσμον, ὃν μόνον ἑκατὸν ταλάντων τιμηθῆναι. ταὐτὰ δὲ καὶ Ἱππόβοτός φησιν.*

Ἀριστόξενος δ' ἐν τοῖς Ἱστορικοῖς ὑπομνήμασί (Wehrli ii, fg. 131) *φησι Πλάτωνα θελῆσαι συμφλέξαι τὰ Δημοκρίτου συγγράμματα, ὁπόσα ἐδυνήθη συναγαγεῖν, Ἀμύκλαν δὲ καὶ Κλεινίαν τοὺς Πυθαγορικοὺς κωλῦσαι αὐτόν, ὡς οὐδὲν ὄφελος· παρὰ πολλοῖς γὰρ εἶναι ἤδη τὰ βιβλία. καὶ δῆλον δέ· πάντων γὰρ σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλάτων οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει, ἀλλ' οὐδ' ἔνθ' ⟨ἂν⟩ ἀντειπεῖν τι αὐτῷ δέοι, δηλον ⟨ὅτι⟩ εἰδὼς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον αὐτῷ τῶν φιλοσόφων ⟨ὁ ἀγὼν⟩ ἔσοιτο· ὅν γε καὶ Τίμων τοῦτον ἐπαινέσας τὸν τρόπον ἔχει* (*PPF* 9 B 46)·

οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα, ποιμένα μύθων,
ἀμφίνοον λεσχῆνα μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων.

41 *Γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις, ὡς αὐτός φησιν ἐν τῷ Μικρῷ διακόσμῳ* (DK 68 B 5), *νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα. συντετάχθαι δέ φησι τὸν Μικρὸν διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἁλώσεως τριάκοντα καὶ ἑπτα-*

10 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723

1 *τοῖς* om. F 6 *δέ* FP^pc^: om. BP^ac^ 6–7 *χ. εἰ.* BP: transp. F 9 *ὃν μ.* BP: *καὶ μόνων* F 10 *ταὐτὰ . . . φησιν* om. F *ταὐτὰ* scripsit Diels: *ταῦτα* codd. 11 *δ' ἐν* F: *δὲ* BP *Ἰ.* om. F 13 *συν.* FP: *οὖν ἀγαγεῖν* B *οὖν* post *ὁπόσα* malit Diels 17 ⟨*ἂν*⟩ addidi *ἀντ. τι* BP: *ἀντιπίπτειν* F ⟨*ὅτι*⟩ add. Reiskius 18 *αὐτῷ* corr. Cob.: *οὕτω* codd. ⟨. . .⟩ add. Casaub. 20 *τε* F: om. BP *ποιμ.* BP: *τὸν ποιμ.* F 21 *λεσχῆνα* scripsit Cob.: *λέσχην ἃ* codd.

κοσίοις. γεγόνοι δ' ἄν, ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς (*FGrH* 244 F 36), κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα· ὡς δὲ Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τὰ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων (*FHG* iii. 504), κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐνιαυτῷ, φησί, πρεσβύτερος ὢν Σωκράτους. εἴη ἂν οὖν κατ' Ἀρχέλαον τὸν Ἀναξαγόρου μαθητὴν καὶ τοὺς περὶ Οἰνοπίδην· καὶ γὰρ τούτου μέμνηται. μέμνηται δὲ καὶ τῆς περὶ τοῦ ἑνὸς δόξης τῶν περὶ Παρμενίδην 42 καὶ Ζήνωνα, ὡς κατ' αὐτὸν μάλιστα διαβεβοημένων, καὶ Πρωταγόρου τοῦ Ἀβδηρίτου, ὃς ὁμολογεῖται κατὰ Σωκράτην γεγονέναι.

Φησὶ δ' Ἀθηνόδωρος ἐν ὀγδόῃ Περιπάτων, ἐλθόντος Ἱπποκράτους πρὸς αὐτόν, κελεῦσαι κομισθῆναι γάλα· καὶ θεασάμενον τὸ γάλα εἰπεῖν εἶναι αἰγὸς πρωτοτόκου καὶ μελαίνης· ὅθεν τὴν ἀκρίβειαν αὐτοῦ θαυμάσαι τὸν Ἱπποκράτην. ἀλλὰ καὶ κόρης ἀκολουθούσης τῷ Ἱπποκράτει, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπάσασθαι οὕτω "χαῖρε κόρη," τῇ δ' ἐχομένῃ "χαῖρε γύναι"· καὶ ἦν ἡ κόρη τῆς νυκτὸς διεφθαρμένη.

Τελευτῆσαι δὲ τὸν Δημόκριτόν φησιν Ἕρμιππος (*FHG* iii. 43 43) τοῦτον τὸν τρόπον. ἤδη ὑπέργηρων ὄντα πρὸς τῷ καταστρέφειν εἶναι. τὴν οὖν ἀδελφὴν λυπεῖσθαι ὅτι ἐν τῇ τῶν θεσμοφόρων ἑορτῇ μέλλοι τεθνήξεσθαι καὶ τῇ θεῷ τὸ καθῆκον αὐτὴ οὐ ποιήσειν· τὸν δὲ θαρρεῖν εἰπεῖν καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμοὺς ὁσημέραι. τούτους δὲ ταῖς ῥισὶ προσφέρων διεκράτησεν αὐτὸν τὴν ἑορτήν· ἐπειδὴ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι, τρεῖς δὴ ἦσαν, ἀλυπότατα τὸν βίον προήκατο, ὥς φησιν ὁ Ἵππαρχος, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιούς.

11–17 Cf. Suid. s.v. Δ.

---

1 ὡς BF: ὡς ὁ P ἐν Χρ. om. F 3–4 ἐν . . . βιβ. om. F 8 τῆς περὶ corr. Casaub. post versiones Lat.: περὶ τῆς codd. 10 ὁμολογεῖται BF: ὡμολόγηται P 12 κελ. om. F 13 εἶναι corr. Casaub. post Suid.: καὶ codd. 19 τῷ P: τὸ BF 21 αὐτὴ scripsit Kuehnius post vers. Ambros.: αὐτῇ F: αὐτὴν BP et Suid. 22 αὐτῷ Huebnerus: αὐτῷ αδφ: om. π 25 δὴ scripsi: δ' FP^{pc}: om. BP^{ac} ὡς . . . Ἵπ. om. F ὁ B: om. P

Ἡμεῖς τ' εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Παμμέτρῳ τοῦτον ἐποιήσαμεν τὸν τρόπον (*A. Pal.* vii. 57)·

καὶ τίς ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον
  ὅσσον ὁ παντοδαὴς ἤνυσε Δημόκριτος;
ὃς θάνατον παρεόντα τρί' ἤματα δώμασιν ἔσχεν
  καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξένισεν.

τοιοῦτος μὲν ὁ βίος τἀνδρός.

44 Δοκεῖ δ' αὐτῷ τάδε· ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων ἀτόμους καὶ κενόν, τὰ δ' ἄλλα πάντα νενομίσθαι [δοξάζεσθαι]· ἀπείρους τε εἶναι κόσμους καὶ γενητοὺς καὶ φθαρτούς. μηδέν τε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι μηδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι. καὶ τὰς ἀτόμους δὲ ἀπείρους εἶναι κατὰ μέγεθος καὶ πλῆθος, φέρεσθαι δ' ἐν τῷ ὅλῳ δινουμένας. καὶ οὕτω πάντα τὰ συγκρίματα γεννᾶν, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν· εἶναι γὰρ καὶ ταῦτα ἐξ ἀτόμων τινῶν συστήματα· ἅπερ εἶναι ἀπαθῆ καὶ ἀναλλοίωτα διὰ τὴν στερρότητα. τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοιούτων λείων καὶ περιφερῶν ὄγκων συγκεκρίσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοίως· ἣν καὶ νοῦν ταὐτὸν εἶναι. ὁρᾶν δ' ἡμᾶς κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις.

45 Πάντα τε κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τῆς δίνης αἰτίας οὔσης τῆς γενέσεως πάντων, ἣν ἀνάγκην λέγει. τέλος δ' εἶναι τὴν εὐθυμίαν,

3–4 τίς . . . Δ. Suid. s.v. παντοδαής 8–18 Hsch. Mil., *FHG* iv. 162 8–9 DK 68 B 9, B 125; A 38, A 43, A 49 9–10 DK 68 A 40, A 43, A 82 10–15 Suid. s.v. ἀναγκαῖον 11–12 DK 68 A 37, A 38, A 43, A 57 11–14 DK 68 A 37, A 43, A 57, A 58 15 DK 68 A 43, A 45, A 49, A 57 17 ψυχήν DK 68 A 101, A 102 νοῦν DK 68 A 101, A 106, A 113 18 DK 68 A 118 sqq., A 135 19–p. 460, l. 6 Hsch. Mil., *FHG* iv. 162 19 DK 68 A 50, A 66 19–20 Suid. s.v. ἀναγκαῖον; DK 68 A 83 20–p. 460, l. 4 Suid. s.v. εὐεστώ 20 sq. DK 68 B 4; A 166, A 169

4 ἤνυσε corr. Opsopoeus: μήνυσε FP et *A. Pal.*: μηνῦσαι B 5 παρεόντα F et *A. Pal.*: -ιόντα BP 9 [. . .] **α**: om. Hsch. Mil.: del. Kuehnius 11 μὴ ὂν FP^{pc}: μὴ δὲ ὂν BP^{ac}: μὴ δέον Suid. (cod. A): μηδὲν ὂν dett. Suidae et Hsch. Mil. 14 τινῶν] τινὰ Suid. 16 λείων B^{pc}P^{ac} et Suid.: δινῶν FP^{pc}: δι' ὧν Hsch. Mil.

οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ ἡδονῇ, ὡς ἔνιοι παρακούσαντες ἐξεδέξαντο, ἀλλὰ καθ' ἣν γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει, ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη φόβου ἢ δεισιδαιμονίας ἢ ἄλλου τινὸς πάθους. καλεῖ δ' αὐτὴν καὶ εὐεστὼ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασι. ποιότητας δὲ νόμῳ εἶναι· φύσει δ' ἄτομα καὶ κενόν. καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ ἐδόκει.

Τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως ὡσπερεὶ καὶ τὰ Πλάτωνος κατὰ τετραλογίαν.

Ἔστι δὲ ἠθικὰ μὲν τάδε· 46

Πυθαγόρης,
Περὶ τῆς τοῦ σοφοῦ διαθέσεως,
Περὶ τῶν ἐν Ἅιδου,
Τριτογένεια (τοῦτο δέ ἐστιν ὅτι τρία γίνεται ἐξ αὐτῆς, ἃ πάντα ἀνθρώπινα συνέχει),
Περὶ ἀνδραγαθίας ἢ περὶ ἀρετῆς,
Ἀμαλθείης κέρας,
Περὶ εὐθυμίης,
Ὑπομνημάτων ἠθικῶν· ἡ γὰρ Εὐεστὼ οὐχ εὑρίσκεται. καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἠθικά.

Φυσικὰ δὲ τάδε·

Μέγας διάκοσμος (ὃν οἱ περὶ Θεόφραστον Λευκίππου φασὶν εἶναι),
Μικρὸς διάκοσμος,

2–4 DK 68 B 2c, B 3, B 4; A 167 4–5 DK 68 A 49, A 64; B 125 7–p. 463, l. 19 DK 68 A 33 12–14 Suid. s.v. *τριτογένεια* 21, 22 Suid. s.v. *Δ*.

---

1 *ἐξ.* BP: *ἐξηγήσαντο* F 4–5 *ποι. δὲ ν.* corr. Zeller: *ποιητὰ δὲ νόμιμα* codd. et Hsch. Mil. 12 *Ἅιδου* Suid.: *αιδη* BP: *ἅδη* F 16 *Ἀμ.* BP: *ἀμαλθείας* F 18 *ἠθικῶν* coni. Steph. Monachius apud Menag.: *ἢ οἴκων* codd. *καὶ* F: *καὶ γὰρ* BP 20–22 *Φυσικὰ . . . εἶναι* BP: *φησὶ* (compend.) F

Κοσμογραφίη,
Περὶ τῶν πλανήτων,
Περὶ φύσεως πρῶτον,
Περὶ ἀνθρώπου φύσιος (ἢ Περὶ σαρκός), δεύτερον,
Περὶ νοῦ,
Περὶ αἰσθησίων (ταῦτά τινες ὅμου γράφοντες Περὶ ψυχῆς ἐπιγράφουσι),
Περὶ χυμῶν,
Περὶ χροῶν,
47 *Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν,*
Περὶ ἀμειψιρυσμιῶν,
Κρατυντήρια (ὅπερ ἐστὶν ἐπικριτικὰ τῶν προειρημένων),
Περὶ εἰδώλων ἢ περὶ προνοίας,
Περὶ λογικῶν κανὼν α΄ β΄ γ΄,
Ἀπορημάτων. ταῦτα καὶ περὶ φύσεως.

Τὰ δὲ ἀσύντακτά ἐστι τάδε·

Αἰτίαι οὐράνιαι,
Αἰτίαι ἀέριοι,
Αἰτίαι ἐπίπεδοι,
Αἰτίαι περὶ πυρὸς καὶ τῶν ἐν πυρί,
Αἰτίαι περὶ φωνῶν,
Αἰτίαι περὶ σπερμάτων καὶ φυτῶν καὶ καρπῶν,
Αἰτίαι περὶ ζῴων α΄ β΄ γ΄,
Αἰτίαι σύμμικτοι,
Περὶ τῆς λίθου. ταῦτα καὶ τὰ ἀσύντακτα.

3 Suid. s.v. *Δ*. 12 Cf. Suid. s.v. *κρατυντήρια*

---

4 *δευτ.*] *β΄* FP : *ἢ* B 10–12 *ῥυσ. . . . τῶν* om. F 10 *ῥυσμῶν* P^{pc} : *ῥουσμῶν* BP^{ac} 11 *ἀμ.* P : *ἀμιψειρισμῶν* B 12 *ἐπικ.* BP *ἐπικριτικὸν* Suid. : *ἐπικρατυντικὰ* coni. Bywater 13 *εἰδώλων* scripsit Diels : *εἰδώλου* BP : *εἰδώλ* F 14 *λογικῶν* FP^{pc} : *λοιμῶν* BP^{ac} 21 *φωνῶν* BP : *φρενῶν* F 22 *καὶ κ.* om. F

Μαθηματικὰ δὲ τάδε·

Περὶ διαφορῆς † γνώμης† ἢ Περὶ ψαύσιος κύκλου καὶ σφαίρης,
Περὶ γεωμετρίης,
Γεωμετρικῶν,
Ἀριθμοί,
Περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ ναστῶν α′ β′,
Ἐκπετάσματα,
Μέγας ἐνιαυτὸς ἢ Ἀστρονομίη, παράπηγμα, 48
Ἅμιλλα κλεψύδρας ⟨καὶ οὐρανοῦ⟩,
Οὐρανογραφίη,
Γεωγραφίη,
Πολογραφίη,
Ἀκτινογραφίη. τοσαῦτα καὶ τὰ μαθηματικά.

Μουσικὰ δὲ τάδε·

Περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονίης,
Περὶ ποιήσιος,
Περὶ καλλοσύνης ἐπέων,
Περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων γραμμάτων,
Περὶ Ὁμήρου ἢ ὀρθοεπείης καὶ γλωσσέων,
Περὶ ἀοιδῆς,
Περὶ ῥημάτων,
Ὀνομαστικῶν. τοσαῦτα καὶ τὰ μουσικά.

Τεχνικὰ δὲ τάδε·

Πρόγνωσις,
Περὶ διαίτης ἢ διαιτητικόν,
[Ἢ] Ἰητρικὴ γνώμη,

2 *γνώμης* codd.: *γνώμονος* coni. Cob.: *γωνίης* Hicks *σφαίρης* BP: *σφαίρας* F 4 *γ.* BP: *γεωμετρικόν* F 9 *κλ.* fr: *κλεψύδρᾳ* codd. ⟨. . .⟩ add. Diels 12–13 *Π.*, *Ἀ.* FP: transp. B 18 *γραμ.* FP: *πραγμάτων* B 21 *ῥημ.* BP: *γραμμάτων* F 22 *Ὀν.* BF: *ὀνομαστικόν* P 26 [. . .] del. Diels. Pro Ἢ?

Αἰτίαι περὶ ἀκαιριῶν καὶ ἐπικαιριῶν,
Περὶ γεωργίης ἢ Γεωμετρικόν,
Περὶ ζωγραφίης,
Τακτικὸν καὶ
Ὁπλομαχικόν. τοσαῦτα καὶ τάδε.

49 *Τάττουσι δέ τινες κατ' ἰδίαν ἐκ τῶν Ὑπομνημάτων καὶ ταῦτα·*

Περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων,
Περὶ τῶν ἐν Μερόῃ,
Ὠκεανοῦ περίπλους,
Περὶ ἱστορίης,
Χαλδαϊκὸς λόγος,
Φρύγιος λόγος,
Περὶ πυρετοῦ καὶ τῶν ἀπὸ νόσου βησσόντων,
Νομικὰ αἴτια,
Χειρόκμητα [ἢ] προβλήματα.

Τὰ δ' ἄλλα ὅσα τινὲς ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν τὰ μὲν ἐκ τῶν αὐτοῦ διεσκεύασται, τὰ δ' ὁμολογουμένως ἐστὶν ἀλλότρια. ταῦτα καὶ περὶ τῶν βιβλίων αὐτοῦ καὶ τοσαῦτα.

Γέγονασι δὲ Δημόκριτοι ἕξ· πρῶτος αὐτὸς οὗτος, δεύτερος Χῖος μουσικὸς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τρίτος ἀνδριαντοποιὸς οὗ μέμνηται Ἀντίγονος, τέταρτος περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ γεγραφὼς καὶ τῆς πόλεως Σαμοθρᾴκης, πέμπτος ποιητὴς ἐπιγραμμάτων σαφὴς καὶ ἀνθηρός, ἕκτος Περγαμηνὸς ἀπὸ ῥητορικῶν λόγων ⟨εὐδοκιμήσας⟩.

22 Wil. *Ant. v. Kar.* p. 10 22–23 *FGrH* 267 T 1

---

1 *Αἰτ.* FP: *αἰτία* B *καὶ ἐ.* om. F 2 *Γ.* **a**: *γεωμετρικῶν* dett.: *Γεωργικῶν* M. Wellmann: *Γεωργικόν* Menag.: *Γεωργικά* dubitanter Diels 8 *Περὶ* B: *τὸ περὶ* FP 9 *Μ.* BP^{ac}: *βερόῃ* FP^{pc} 16 *Χ.* coni. Salmasius: *χερνικὰ* BP^{pc}: *χέρνιβα* FP^{ac} *ἢ* FP: om. B: del. Salmasius 19 *καί*[2] F: *ἢ* BP 23 *πόλ.* BF: *πόλ. καὶ* P 25 ⟨. . .⟩ add. Reiskius

ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

Πρωταγόρας Ἀρτέμωνος ἤ, ὡς Ἀπολλόδωρος (*FGrH* 244 F 50
70) *καὶ Δίνων ἐν Περσικῶν ε´* (*FGrH* 690 F 6), *Μαιανδρίου, Ἀβδηρίτης, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τοῖς Περὶ νόμων* (Wehrli vii, fg. 150), *ὃς καὶ Θουρίοις νόμους γράψαι φησὶν αὐτόν· ὡς δ' Εὔπολις ἐν Κόλαξιν, Τήιος· φησὶ γάρ* (fg. 146a Kock),

Ἔνδοθι μέν ἐστι Πρωταγόρας ὁ Τήιος.

οὗτος καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος λόγους ἀναγινώσκοντες ἠρανίζοντο· καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ (316a) *φησὶ βαρύφωνον εἶναι τὸν Πρόδικον. διήκουσε δ' ὁ Πρωταγόρας Δημοκρίτου. ἐκαλεῖτό τε Σοφία, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ* (*FHG* iii. 583).

Καὶ πρῶτος ἔφη (DK 80 B 6a) *δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς* 51
πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις· οἷς καὶ συνηρώτα, πρῶτος τοῦτο πράξας. ἀλλὰ καὶ ἤρξατό που τοῦτον τὸν τρόπον (DK 80 B 1)· "*πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστιν, τῶν δὲ οὐκ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν.*" *ἔλεγέ τε μηδὲν εἶναι ψυχὴν παρὰ τὰς αἰσθήσεις, καθὰ καὶ Πλάτων φησὶν ἐν Θεαιτήτῳ, καὶ πάντα εἶναι ἀληθῆ. καὶ ἀλλαχοῦ δὲ τοῦτον ἤρξατο τὸν τρόπον* (DK 80 B 4)· "*περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι οὔθ' ὡς εἰσίν, οὔθ' ὡς οὐκ εἰσίν· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τ' ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου.*" *διὰ* 52

§§ 50–56 DK 80 A 1 2–3, 6, 10 Cf. Suid. s.v. *Π.* 12–13 Cf. DK 81 A 19–21a; Suid. s.v. *Π.* 17–18 Pl. *Tht.* 152a et sqq. 19–20 Suid. s.v. *Π.*

---

3 *Δ.* corr. Menag.: *δίων* codd. *ἐν Π. ε´* emend. Diels: *ἐν περσικῷ ἐν* P[ac]: *ἐν περσικοῖς ἐν* B[ac]: *ἐν περσικοῖς* F *M.*] *Μαιανδρίδου ἢ καὶ Νεανδρίου* Suid. 8 *ὁ K.* om. F 13 *οἷς*] *οὓς* coni. Richards 20 Post *εἰσίν*[2] add. ⟨*οὔθ' ὁποῖοί τινες ἰδέαν*⟩ Diels ex Eus. *PE* xiv. 3. 7

ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ συγγράμματος ἐξεβλήθη πρὸς Ἀθηναίων· καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὑπὸ κήρυκι ἀναλεξάμενοι παρ' ἑκάστου τῶν κεκτημένων.

Οὗτος πρῶτος μισθὸν εἰσεπράξατο μνᾶς ἑκατόν· καὶ πρῶτος μέρη χρόνου διώρισε καὶ καιροῦ δύναμιν ἐξέθετο καὶ λόγων ἀγῶνας ἐποιήσατο καὶ σοφίσματα τοῖς πραγματολογοῦσι προσήγαγε· καὶ τὴν διάνοιαν ἀφεὶς πρὸς τοὔνομα διελέχθη καὶ τὸ νῦν ἐπιπόλαιον γένος τῶν ἐριστικῶν ἐγέννησεν· ἵνα καὶ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ (*PPF* 9 B 47),

Πρωταγόρης τ' ἐπίμεικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς.

53 *οὗτος καὶ τὸ Σωκρατικὸν εἶδος τῶν λόγων πρῶτος ἐκίνησε. καὶ τὸν Ἀντισθένους λόγον τὸν πειρώμενον ἀποδεικνύειν ὡς οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν οὗτος πρῶτος διείλεκται, καθά φησι Πλάτων ἐν Εὐθυδήμῳ* (286c). *καὶ πρῶτος κατέδειξε τὰς πρὸς τὰς θέσεις ἐπιχειρήσεις, ὥς φησιν Ἀρτεμίδωρος ὁ διαλεκτικὸς ἐν τῷ Πρὸς Χρύσιππον. καὶ πρῶτος τὴν καλουμένην τύλην, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν, εὗρεν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ παιδείας* (63 Rose)· *φορμοφόρος γὰρ ἦν, ὡς καὶ Ἐπίκουρός πού φησι* (fg. 172 Us.). *καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἤρθη πρὸς Δημοκρίτου ξύλα δεδεκὼς ὀφθείς. διεῖλέ τε τὸν λόγον πρῶτος εἰς τέτταρα· εὐχωλήν,*
54 *ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐντολήν (οἱ δὲ εἰς ἑπτά διήγησιν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐντολήν, ἀπαγγελίαν, εὐχωλήν, κλῆσιν), οὓς καὶ πυθμένας εἶπε λόγων. Ἀλκιδάμας* (*Orat. Att.* ii. 155b) *δὲ τέτταρας λόγους φησί· φάσιν, ἀπόφασιν, ἐρώτησιν, προσαγόρευσιν.*

2, 4, 6 Suid. s.v. *Π.* 11–14 Antisth. fg. 42 Mullach 16–17 Suid. s.v. *κοτύλη* 18 Cf. Suid. s.v. *Π.* et *φορμοφόρος* 20–23 Suid. s.v. *Π.*

---

2 *κήρυκι* φ: *κήρυκα* α 3 *παρ' ἑκ.* BP: *ἑκάστους* F 6 *ἐποιήσατο* BP^ac: *ἐθεάσατο* FP^pc *σοφίσματα* Cob. e vers. Aldobr.: *σόφισμα* codd. 10 *ἐπιμ.* corr. Diels: *ἐπίμικτος* codd. 14 *τὰς*¹ om. F 17 *ἐν . . . παιδ.* om. F 19 *Δ.* corr. Diels: *δημόκριτον* codd. 20 *δεδεκὼς* corr. Casaub.: *δεδοκὼς* aut *δεδωκὼς* codd. 22 *ἀπαγγελίαν* B: *ἐπ-* FP: *εἰσ-* Suid. 23 *λόγ.*] *ἰδέας λόγων* Suid. 24 *ἀπ., ἐρ.* BP: transp. F

Πρῶτον δὲ τῶν λόγων ἑαυτοῦ ἀνέγνω τὸν Περὶ θεῶν, οὗ τὴν ἀρχὴν ἄνω παρεθέμεθα· ἀνέγνω δ' Ἀθήνησιν ἐν τῇ Εὐριπίδου οἰκίᾳ ἤ, ὥς τινες, ἐν τῇ Μεγακλείδου· ἄλλοι ἐν Λυκείῳ, μαθητοῦ τὴν φωνὴν αὐτῷ χρήσαντος Ἀρχαγόρου τοῦ Θεοδότου. κατηγόρησε δ' αὐτοῦ Πυθόδωρος Πολυζήλου, εἷς τῶν τετρακοσίων· Ἀριστοτέλης (67 Rose) *δ' Εὔαθλόν φησιν.*

Ἔστι δὲ τὰ σωζόμενα αὐτοῦ βιβλία τάδε· 55

* * *Τέχνη ἐριστικῶν,*
Περὶ πάλης,
Περὶ τῶν μαθημάτων,
Περὶ πολιτείας,
Περὶ φιλοτιμίας,
Περὶ ἀρετῶν,
Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως,
Περὶ τῶν ἐν Ἅιδου,
Περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς τοῖς ἀνθρώποις πρασσομένων,
Προστακτικός,
Δίκη ὑπὲρ μισθοῦ,
Ἀντιλογιῶν α' β'.

καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ τὰ βιβλία. γέγραφε δὲ καὶ Πλάτων εἰς αὐτὸν διάλογον.

Φησὶ δὲ Φιλόχορος (*FGrH* 328 F 217), *πλέοντος αὐτοῦ εἰς Σικελίαν, τὴν ναῦν καταποντωθῆναι· καὶ τοῦτο αἰνίττεσθαι Εὐριπίδην ἐν τῷ 'Ιξίονι* (N^2, p. 490). *ἔνιοι κατὰ τὴν ὁδὸν τελευτῆσαι αὐτόν, βιώσαντα ἔτη πρὸς τὰ ἐνενήκοντα· Ἀπολλόδωρος* (*FGrH* 56
244 F 71) *δέ φησιν ἑβδομήκοντα, σοφιστεῦσαι δὲ τεσσαράκοντα καὶ ἀκμάζειν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν 'Ολυμπιάδα.*

2 § 51 sup.

---

2 *ἄνω* BP : *ἄνωθεν* F 3 *Λ.* F : *λυκεία* P : *λυκία* B 4 *Ἀρχ.* FP : *ἀρσαγόρου* B 4–6 *κατ. . . . Ἀρ.* om. F^{ac} 8 Lac. indicaverunt Menag., Diels. *ἐρ.* FP^{pc} : *ἐριστικόν* BP^{ac} 10 *τῶν* om. F 20 *αὐτῷ* BP : *αὐτοῦ* F 25 *βι. . . . ἐν.* om. F^{ac} 26 *δέ*[1] . . . *τεσσ.* BP : *σοφιστεῦσαι αὐτὸν μ̄ ἔτη* F

Ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν οὕτως ἔχον (*A. Pal.* vii. 130)·

καὶ σεῦ, Πρωταγόρη, φάτιν ἔκλυον, ὥς ἄρ᾽ Ἀθηνέων
ἔκ ποτ᾽ ἰὼν καθ᾽ ὁδὸν πρέσβυς ἐὼν ἔθανες·
εἵλετο γάρ σε φυγεῖν Κέκροπος πόλις· ἀλλὰ σὺ μέν που
Παλλάδος ἄστυ φύγες, Πλουτέα δ᾽ οὐκ ἔφυγες.

Λέγεται δέ ποτ᾽ αὐτὸν ἀπαιτοῦντα τὸν μισθὸν Εὔαθλον τὸν μαθητήν, ἐκείνου εἰπόντος, "ἀλλ᾽ οὐδέπω νίκην νενίκηκα," εἰπεῖν, "ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν ἂν νικήσω, ὅτι ἐγὼ ἐνίκησα, λαβεῖν με δεῖ· ἐὰν δὲ σύ, ὅτι σύ."

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πρωταγόρας ἀστρολόγος, εἰς ὃν καὶ Εὐφορίων ἐπικήδειον ἔγραψε· καὶ τρίτος Στωικὸς φιλόσοφος.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΗΣ

57 Διογένης Ἀπολλοθέμιδος Ἀπολλωνιάτης, ἀνὴρ φυσικὸς καὶ ἄγαν ἐλλόγιμος. ἤκουσε δέ, φησὶν Ἀντισθένης (*FGrH* 508 F 15), Ἀναξιμένους. ἦν δὲ τοῖς χρόνοις κατ᾽ Ἀναξαγόραν. τοῦτόν φησιν ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ (Wehrli iv, fg. 91) διὰ μέγαν φθόνον μικροῦ κινδυνεῦσαι Ἀθήνησιν.

Ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε· στοιχεῖον εἶναι τὸν ἀέρα, κόσμους ἀπείρους καὶ κενὸν ἄπειρον· τόν τε ἀέρα πυκνούμενον καὶ ἀραιούμενον γεννητικὸν εἶναι τῶν κόσμων· οὐδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι οὐδ᾽ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι· τὴν γῆν στρογγύλην, ἠρεισμένην ἐν τῷ μέσῳ, τὴν σύστασιν εἰληφυῖαν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ θερμοῦ περιφορὰν καὶ πῆξιν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ.

11 Cf. Euph. fg. 21 Powell § 57 DK 64 A 1 18 DK 64 B 4, B 5; A 5–8 18–19 DK 64 A 5–6, A 10 19–20 DK 64 A 5–6

---

2 σεῦ P : σε BF et *A. Pal.* : σέο scripsit Sternb. in Anth. φάτιν FP[pc] et *A. Plan.* : φασιν BP[ac] et *A. Pal.* 13 Ἀπολλοθέμιδος F : -θέμιτος BP 15 δὲ F : δὲ ἐν BP 22 εἰλ. BP : ἐσχηκυῖαν F

Ἀρχὴ δὲ αὐτῷ τοῦ συγγράμματος ἥδε (DK 64 B 1)· “*λόγου παντὸς ἀρχόμενον δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι, τὴν δ' ἑρμηνείαν ἁπλῆν καὶ σεμνήν.*”

ΑΝΑΞΑΡΧΟΣ

Ἀνάξαρχος Ἀβδηρίτης. οὗτος ἤκουσε Διογένους τοῦ Σμυρ- 58
ναίου· ὁ δὲ Μητροδώρου τοῦ Χίου, ὃς ἔλεγε μηδ' αὐτὸ τοῦτ' εἰδέναι ὅτι οὐδὲν οἶδε. Μητρόδωρον δὲ Νεσσᾶ τοῦ Χίου, οἱ δὲ Δημοκρίτου φασὶν ἀκοῦσαι. ὁ δ' οὖν Ἀνάξαρχος καὶ Ἀλεξάνδρῳ συνῆν καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν δεκάτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα καὶ εἶχεν ἐχθρὸν Νικοκρέοντα τὸν Κύπρου τύραννον· καί ποτ' ἐν συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐρωτήσαντος αὐτὸν τί ἄρα δοκεῖ τὸ δεῖπνον, εἰπεῖν φασιν, “ὦ βασιλεῦ, πάντα πολυτελῶς· ἔδει δὲ λοιπὸν κεφαλὴν σατράπου τινὸς παρατεθεῖσθαι·” ἀπορρίπτων
πρὸς τὸν Νικοκρέοντα. ὁ δὲ μνησικακήσας μετὰ τὴν τελευτὴν 59
τοῦ βασιλέως ὅτε πλέων ἀκουσίως προσηνέχθη τῇ Κύπρῳ ὁ Ἀνάξαρχος, συλλαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς ὅλμον βαλὼν ἐκέλευσε τύπτεσθαι σιδηροῖς ὑπέροις. τὸν δ' οὐ φροντίσαντα τῆς τιμωρίας εἰπεῖν ἐκεῖνο δὴ τὸ περιφερόμενον, “πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πτίσσεις.” κελεύσαντος δὲ τοῦ Νικοκρέοντος καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτμηθῆναι, λόγος ἀποτραγόντα προσπτύσαι αὐτῷ. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ⟨ἔχον⟩ (*A. Pal.* vii. 133)·

§§ 58–60 DK 72 A 1 5–8 DK 69 A 2

---

5 *Δ.* FP: *διομένους* B 6 *ὁ* $B^{ac}P^{ac}$: *οἱ* $B^{pc}FP^{pc}$ 7 *M.* corr. Cob. *μητρόδωρος* codd. *N.* BP^{pc}: *νέσα* P^{ac}: *νέσου* F *οἱ δὲ*] *ὃν δὴ* Kochalsky 12 *φασιν* FP^{pc}: *φησίν* BP^{ac} *πολ.* **α**: *πολυτελές* *δπ*: *πολυτελεῖ* (i.e. *-ῇ*) *φ* 13 *παρατ.* **α**: *παρατεθῆναι δπφ* 18 *πτ.* semel **α**: bis *δπφ* 19 *πτ.* corr. Menag. e test.: *πλήττεις* codd. 20 *ἐκτ.* **α**: *ἀποτ.* *δπφ* 21 ⟨. . .⟩ add. Cob.

πτίσσετε, Νικοκρέων, ἔτι καὶ μάλα· θύλακός ἐστι·
πτίσσετ'· Ἀνάξαρχος δ' ἐν Διός ἐστι πάλαι.
καί σε διαστείλασα γνάφοις ὀλίγον τάδε λέξει
ῥήματα Φερσεφόνη, " ἔρρε μυλωθρὲ κακέ."

60 *Οὗτος διὰ τὴν ἀπάθειαν καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου Εὐδαιμονικὸς ἐκαλεῖτο· καὶ ἦν ἐκ τοῦ ῥᾴστου δυνατὸς σωφρονίζειν. τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον οἰόμενον εἶναι θεὸν ἐπέστρεψεν· ἐπειδὴ γὰρ ἔκ τινος πληγῆς εἶδεν αὐτῷ καταρρέον αἷμα, δείξας τῇ χειρὶ πρὸς αὐτόν φησι, " τουτὶ μὲν αἷμα καὶ οὐκ* (*Il. E* 340)

ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι."

Πλούταρχος (*Alex.* xxviii. 1) *δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον τοῦτο λέξαι πρὸς τοὺς φίλους φησίν. ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε προπίνοντα αὐτῷ τὸν Ἀνάξαρχον δεῖξαι τὴν κύλικα καὶ εἰπεῖν* (E. *Or.* 271)

βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί.

ΠΥΡΡΩΝ

61 *Πύρρων Ἠλεῖος Πλειστάρχου μὲν ἦν υἱός, καθὰ καὶ Διοκλῆς ἱστορεῖ· ὥς φησι δ' Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς* (*FGrH* 244 F 39), *πρότερον ἦν ζωγράφος, καὶ ἤκουσε Βρύσωνος τοῦ Στίλπωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς* (*FGrH* 273 F 92), *εἶτ' Ἀναξάρχου, ξυνακολουθῶν πανταχοῦ, ὡς καὶ τοῖς γυμνοσοφισταῖς ἐν Ἰνδίᾳ συμμῖξαι καὶ τοῖς Μάγοις. ὅθεν γενναιότατα δοκεῖ φιλοσοφῆσαι, τὸ τῆς ἀκαταληψίας καὶ ἐποχῆς εἶδος εἰσαγαγών, ὡς Ἀσκάνιος ὁ*

16, 18 Suid. s.v. *Π.* 20–p. 470, l. 4 Hsch. Mil., *FHG* iv. 174
22 Suid. s.v. *ἐποχή*

3 *διαστείλασα γνάφοις ὀλίγον* corr. Jacobsius in Anth.: *διαστείλας ὀλίγον τὰ δὲ νέφη* **α**: *διαστείλας γένειφει ὀλίγον A. Pal.* 4 *Φ.* Diog.: *Περ. A. Pal.* *ἔρρε A. Pal.*: *ἔρεε* BF: *ερρεε* P(pc?) *κακέ* corr. Menag. post Aldobr.: *κακή* codd. Diog. et *A. Pal.* 5 *ἀπ.* BP: *ἀπείθειαν* F 7 *ἐπ.* BP: *ἐπέτρεψεν* F *ἐπειδὴ* BP: *ἐπεὶ* F 12 *φίλους* BP: *φιλοσόφους* F 17 *δ'* P: om. BF 18 *Βρ.* corr. Menag. e Suida: *δρύσωνος* codd. *τοῦ Στ.*] *τοῦ Κλεινομάχου μαθητοῦ* Suid. *τοῦ* codd.: *ἢ* coni. Roeperus 18–19 *ὡς . . . Δ.* om. F 19 *Ἀν.* BP: *ἀναξάρχω* F 20 *τοῖς* BP: om. F

Ἀβδηρίτης φησίν. οὐδὲν γὰρ ἔφασκεν οὔτε καλὸν οὔτ᾽ αἰσχρὸν οὔτε δίκαιον οὔτ᾽ ἄδικον· καὶ ὁμοίως ἐπὶ πάντων μηδὲν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, νόμῳ δὲ καὶ ἔθει πάντα τοὺς ἀνθρώπους πράττειν· οὐ γὰρ μᾶλλον τόδε ἢ τόδε εἶναι ἕκαστον.

Ἀκόλουθος δ᾽ ἦν καὶ τῷ βίῳ, μηδὲν ἐκτρεπόμενος μηδὲ φυλαττόμενος, 62 *ἅπαντα ὑφιστάμενος, ἁμάξας, εἰ τύχοι, καὶ κρημνοὺς καὶ κύνας καὶ ὅσα* ⟨*τοιαῦτα*⟩ *μηδὲν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐπιτρέπων. σώζεσθαι μέντοι, καθά φασιν οἱ περὶ τὸν Καρύστιον Ἀντίγονον* (Wil., p. 36), *ὑπὸ τῶν γνωρίμων παρακολουθούντων. Αἰνεσίδημος δέ φησι φιλοσοφεῖν μὲν αὐτὸν κατὰ τὸν τῆς ἐποχῆς λόγον, μὴ μέντοι γ᾽ ἀπροοράτως ἕκαστα πράττειν. ὁ δὲ πρὸς τὰ ἐνενήκοντα ἔτη κατεβίω.*

Ἀντίγονος δέ φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Περὶ Πύρρωνος (Wil., p. 35) *τάδε περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἄδοξός τε ἦν καὶ πένης καὶ ζωγράφος. σώζεσθαί τε αὐτοῦ ἐν Ἤλιδι ἐν τῷ γυμνασίῳ λαμπαδιστὰς μετρίως ἔχοντας. ἐκπατεῖν τε αὐτὸν καὶ ἐρημάζειν,* 63 *σπανίως ποτ᾽ ἐπιφαινόμενον τοῖς οἴκοι. τοῦτο δὲ ποιεῖν ἀκούσαντα Ἰνδοῦ τινος ὀνειδίζοντος Ἀναξάρχῳ ὡς οὐκ ἂν ἕτερόν τινα διδάξαι οὗτος ἀγαθόν, αὐτὸς αὐλὰς βασιλικὰς θεραπεύων. ἀεί τ᾽ εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι, ὥστ᾽ εἰ καί τις αὐτὸν καταλίποι μεταξὺ λέγοντα, αὑτῷ διαπεραίνειν τὸν λόγον, καίτοι κεκινημένον τε* ⟨***⟩ *ὄντα ἐν νεότητι. πολλάκις, φησί, καὶ ἀπεδήμει, μηδενὶ προειπών, καὶ συνερρέμβετο οἷστισιν ἤθελεν. καί ποτ᾽ Ἀναξάρχου εἰς τέλμα ἐμπεσόντος, παρῆλθεν οὐ βοηθήσας· τινῶν δὲ αἰτιωμένων, αὐτὸς Ἀνάξαρχος ἐπῄνει τὸ ἀδιάφορον καὶ ἄστοργον αὐτοῦ.*

9–10 Cf. von Arnim in *RE* i. 1023   16–23 Hsch. Mil., *FHG* iv. 174

---

5 *μηδὲ* FP : *μηδὲν* B   7 ⟨. . .⟩ add. Steph. post Ambrosium   *καὶ ὅλως μηδὲν τ. αἰ. ἐπιτρέπειν* scripsit Cob.   *ἐπιτ.* BPφ : *ἐπιτρέπειν* F   8 *κ. φ.* BP : *καθάπερ* F   9 *τῶν γν.* **α** : *οἰκείων* φ   10 *τῆς* F : om. BP   11–12 *ὁ . . . κατεβίω* om. F^{ac} 13 *ἐν . . . Πύρρ.* om. F   14 *τε* BP : om. F   15 *αὐτοῦ* F : *αὐτὸν* BP   20 *καταλίποι* **α** : *-λείποι* B^{pc} 21 *αὑτῷ* F et Hsch. Mil. : *αὐτῶ* P : *αὐτὸν* B   22 *τε* BP : om. F   Lac. ind. Diels.   23 *ἤθελεν* F : *ἔθελεν* BP

64 *Καταληφθεὶς δέ ποτε καὶ αὑτῷ λαλῶν καὶ ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν ἔφη μελετᾶν χρηστὸς εἶναι. ἔν τε ταῖς ζητήσεσιν ὑπ' οὐδενὸς κατεφρονεῖτο διὰ τὸ ⟨καὶ δι⟩εξοδικῶς λέγειν καὶ πρὸς ἐρώτησιν· ὅθεν καὶ Ναυσιφάνην ἤδη νεανίσκον ὄντα θηραθῆναι. ἔφασκε γοῦν γίνεσθαι δεῖν τῆς μὲν διαθέσεως τῆς Πυρρωνείου, τῶν δὲ λόγων τῶν ἑαυτοῦ. ἔλεγέ τε πολλάκις καὶ Ἐπίκουρον θαυμάζοντα τὴν Πύρρωνος ἀναστροφὴν συνεχὲς αὐτοῦ πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. οὕτω δ' αὐτὸν ὑπὸ τῆς πατρίδος τιμηθῆναι ὥστε καὶ ἀρχιερέα καταστῆσαι αὐτὸν καὶ δι' ἐκεῖνον πᾶσι τοῖς φιλοσόφοις ἀτέλειαν ψηφίσασθαι.*

Καὶ δὴ καὶ ζηλωτὰς εἶχε πολλοὺς τῆς ἀπραγμοσύνης· ὅθεν καὶ ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως ἐν τῷ Πύθωνι καὶ ἐν τοῖς Σίλλοις (*PPF* 9 B 48)·

65 *Ὦ γέρον, ὦ Πύρρων, πῶς ἢ πόθεν ἔκδυσιν εὗρες*
λατρείης δοξῶν [τε] κενεοφροσύνης τε σοφιστῶν,
καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς τ' ἀπελύσαο δεσμά;
οὐδ' ἔμελέν σοι ταῦτα μεταλλῆσαι, τίνες αὖραι
Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε καὶ εἰς ὅ τι κύρει ἕκαστα.

καὶ πάλιν ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς (*PPF* 9 B 67. 1–2, 5)·

τοῦτό μοι, ὦ Πύρρων, ἱμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι,
πῶς ποτ' ἀνὴρ ὅτ' ἄγεις ῥᾷστα μεθ' ἡσυχίης
μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων.

1–3, 8–10 Hsch. Mil., loc. cit. 6–8 Us. p. 417b 21–22 S.E. *M*. xi. 1, i. 305

1 *καὶ αὑτῷ* P^{pc}: *καὶ αὐτῷ* BP^{ac}: *ἑαυτῷ* F 3 ⟨. . .⟩ add. Kuehnius 4–5 *ἔφ. γ.* BP: *ἔφασκεν οὖν* F 9 *κατ.* BP: *τιμηθῆναι* F 11 *καὶ*^{2} om. F *ὅθεν* om. F 12 Post *Πύθ.* lac. ind. Diels. 14 *ἔκδ.* BP^{ac}: *ἔκλυσιν* FP^{pc} 15 [*τε*] del. et *κενο-* codicum corr. Us. 17 *οὐδ' ἔμελεν* P^{ac}: *οὐδ' ἔμελε* B: *οὐδὲ μέλει* F *μετ.* corr. Diels ex Homero: *μεταλλήσειν* P^{pc} (*-ήση* P^{ac}?): *μετάλλησι* B: *μεταμελήσειν* F *τίνες* coni. Cob.: *τινὸς* codd. 21 *ἀνὴρ ὅτ' ἄγεις* P: *ἀνὴρ ὁ ταγεὶς* B: *ἀνήροτ' ἄγεις* F: *ἀνὴρ ἔτ' ἄγεις* fr *ῥᾷστα* Diog.: *ῥῆστα* S.E. 22 *ἐν* Diog.: *δ'* S.E. *ἡγ.*] *ἡγεμονεύεις* S.E.

Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πολιτείᾳ αὐτὸν ἐτίμησαν, καθά φησι Διοκλῆς,
ἐπὶ τῷ Κότυν τὸν Θρᾶκα διαχρήσασθαι. εὐσεβῶς δὲ καὶ τῇ 66
ἀδελφῇ συνεβίω μαίᾳ οὔσῃ, καθά φησιν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ
Περὶ πλούτου καὶ πενίας (*FGrH* 241 F 23), ὅτε καὶ αὐτὸς φέρων
εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπίπρασκεν ὀρνίθια, εἰ τύχοι, καὶ χοιρίδια, καὶ τὰ
ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐκάθαιρεν ἀδιαφόρως. λέγεται δὲ καὶ δέλφακα
λούειν αὐτὸς ὑπ' ἀδιαφορίας. καὶ χολήσας τι περὶ τῆς ἀδελφῆς,
Φιλίστα δ' ἐκαλεῖτο, πρὸς τὸν ἐπιλαβόμενον εἰπεῖν ὡς οὐκ ἐν
γυναίῳ ἡ ἐπίδειξις τῆς ἀδιαφορίας. καὶ κυνός ποτ' ἐπενεχθέντος
διασοβηθέντα εἰπεῖν πρὸς τὸν αἰτιασάμενον, ὡς χαλεπὸν εἴη
ὁλοσχερῶς ἐκδῦναι τὸν ἄνθρωπον· διαγωνίζεσθαι δ' ὡς οἷόν τε
πρῶτον μὲν τοῖς ἔργοις πρὸς τὰ πράγματα, εἰ δὲ μή, τῷ γε λόγῳ.
Φασὶ δὲ καὶ σηπτικῶν φαρμάκων καὶ τομῶν καὶ καύσεων 67
ἐπί τινος ἕλκους αὐτῷ προσενεχθέντων, ἀλλὰ μηδὲ τὰς ὀφρῦς
συναγαγεῖν. καὶ ὁ Τίμων δὲ διασαφεῖ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἐν
οἷς πρὸς *Πύθωνα* (*PPF* 9 B 79) διέξεισιν. ἀλλὰ καὶ Φίλων ὁ
Ἀθηναῖος, γνώριμος αὐτοῦ γεγονώς, ἔλεγεν ὡς ἐμέμνητο μάλιστα
μὲν Δημοκρίτου, εἶτα δὲ καὶ Ὁμήρου, θαυμάζων αὐτὸν καὶ
συνεχὲς λέγων (*Il.* Z 146),

οἵη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν·

καὶ ὅτι σφηξὶ καὶ μυίαις καὶ ὀρνέοις εἴκαζε τοὺς ἀνθρώπους.
προφέρεσθαι δὲ καὶ τάδε (*Il.* Φ 106 sq.)·

ἀλλά, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι οὕτως;
κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅ περ σέο πολλὸν ἀμείνων·

2–3, 4–6, 7–12 Hsch. Mil., *FHG* iv. 174

3 μ. οὔ. corr. Hadrianus Iunius: μαιούσῃ **α**: μαιευούσῃ Hsch. Mil. 3–4 ἐν . . . πεν. om. F 4 ὅτε scripsit Cob. post Ambrosium: ὅτι codd. αὐτὸς Menag. post versiones Latt.: οὗτος FP: οὕτως B 5 ὀρνίθια BP: ὄρνιθας F εἰ τ. om. F 6 ἐκάθ. emend. Menag. ex Hsch. Mil.: καθάροι codd. 7 περὶ FP et Hsch. Mil.: ὑπὲρ B 8 δ' FP^pc: om. BP^ac ἐπιλ. corr. Kuehnius: λαβόμενον codd. 9 ἡ F: om. BP et Hsch. Mil. 11 τὸν BP: om. F 12 δὲ] γε Hsch. Mil. 13 καὶ¹ FP^pc: om. BP^ac 21 σφηξὶ B: φησὶ FP 22 τάδε F: ταῦτα BP

καὶ ὅσα συντείνει εἰς τὸ ἀβέβαιον καὶ κενόσπουδον ἅμα καὶ παιδαριῶδες τῶν ἀνθρώπων.

68 *Ποσειδώνιος δὲ καὶ τοιοῦτόν τι διέξεισι περὶ αὐτοῦ. τῶν γὰρ συμπλεόντων ἐσκυθρωπακότων ὑπὸ χειμῶνος, αὐτὸς γαληνὸς ὢν ἀνέρρωσε τὴν ψυχήν, δείξας ἐν τῷ πλοίῳ χοιρίδιον ἐσθίον καὶ εἰπὼν ὡς χρὴ τὸν σοφὸν ἐν τοιαύτῃ καθεστάναι ἀταραξίᾳ. μόνος δὲ Νουμήνιος καὶ δογματίσαι φησὶν αὐτόν. τούτου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ μαθηταὶ γεγόνασιν ἐλλόγιμοι, ὧν Εὐρύλοχος· οὗ φέρεται ἐλάσσωμα τόδε. φασὶ γὰρ ὡς οὕτω παρωξύνθη ποτὲ ὥστε τὸν ὀβελίσκον ἄρας μετὰ τῶν κρεῶν ἕως τῆς ἀγορᾶς ἐδίωκε*
69 *τὸν μάγειρον. καὶ ἐν Ἤλιδι καταπονούμενος ὑπὸ τῶν ζητούντων ἐν τοῖς λόγοις, ἀπορρίψας θοἰμάτιον διενήξατο [πέραν] τὸν Ἀλφειόν. ἦν οὖν πολεμιώτατος τοῖς σοφισταῖς, ὡς καὶ Τίμων φησίν* (*PPF* 9 B 49).

Ὁ δὲ Φίλων τὰ πλεῖστα διελέγετο ⟨ἑαυτῷ⟩ ὅθεν καὶ περὶ τούτου φησὶν οὕτως (*PPF* 9 B 50)·

ἢ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων αὐτόσχολον αὐτολαλητὴν
οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τε Φίλωνα.

Πρὸς τούτοις διήκουσε τοῦ Πύρρωνος Ἑκαταῖός τε ὁ Ἀβδηρίτης καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ὁ τοὺς Σίλλους πεποιηκώς, περὶ οὗ λέξομεν, ἔτι τε Ναυσιφάνης ⟨ὁ⟩ Τήιος, οὗ φασί τινες ἀκοῦσαι Ἐπίκουρον. οὗτοι πάντες Πυρρώνειοι μὲν ἀπὸ τοῦ διδασκάλου, ἀπορητικοὶ δὲ καὶ σκεπτικοὶ καὶ ἔτι ἐφεκτικοὶ καὶ ζητητικοὶ ἀπὸ

18 *PPF* 9 A 3 20 Cf. ix. 109–116 inf. 20–21 Us. p. 413b 21–p. 475, l. 4 Suid. s.v. *Πυρρώνειοι* 21–p. 474, l. 6 Cf. S.E. *P.* i. 7

4 *συμπλ.* ⟨*αὐτῷ*⟩ Cob. 9 *ὡς* FP[pc]: om. BP[ac] 10–11 *μετὰ . . . καταπον.*] *πονούμενος* F[ac] 12 *ἀπορρίψας* BP: *ἀπορρήξας* F [. . .] BP: om. F: secl. Cob. 13 *οὖν* FP[pc]: *οὖν ἂν* BP[ac] *Τίμων* P: *τίμωνα* BF 14 *Φ.* P: *φιλῶν* B: *τίμων* F ⟨. . .⟩ add. Diels 15 *οὕτως* B (*οὑτωσεὶ* pro *οὕτως· ἢ*): *οὗτος* FP 16 *αὐτόσχολον* emend. Meineke: *ἀπόσχολον* codd. 18 *τοῦ* BP: om. F

τοῦ οἷον δόγματος προσηγορεύοντο. ζητηικὴ μὲν οὖν φιλοσοφία 70 ἀπὸ τοῦ πάντοτε ζητεῖν τὴν ἀλήθειαν, σκεπτικὴ δ' ἀπὸ τοῦ σκέπτεσθαι ἀεὶ καὶ μηδέποτε εὑρίσκειν, ἐφεκτικὴ δ' ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ζήτησιν πάθους· λέγω δὲ τὴν ἐποχήν· ἀπορητικὴ δ' ἀπὸ τοῦ τοὺς δογματικοὺς ἀπορεῖν καὶ αὐτούς. Πυρρώνειοι δὲ ἀπὸ Πύρρωνος. Θεοδόσιος δ' ἐν τοῖς Σκεπτικοῖς κεφαλαίοις (fg. 308 Deichgräber) οὔ φησι δεῖν Πυρρώνειον καλεῖσθαι τὴν σκεπτικήν· εἰ γὰρ τὸ καθ' ἕτερον κίνημα τῆς διανοίας ἄληπτόν ἐστιν, οὐκ εἰσόμεθα τὴν Πύρρωνος διάθεσιν· μὴ εἰδότες δὲ οὐδὲ Πυρρώνειοι καλοίμεθ' ἄν. πρὸς τῷ μηδὲ πρῶτον εὑρηκέναι τὴν σκεπτικὴν Πύρρωνα μηδ' ἔχειν τι δόγμα. λέγοιτο δ' ἂν Πυρρώνειος ὁμοτρόπως.

Ταύτης δὲ τῆς αἱρέσεως ἔνιοί φασιν Ὅμηρον κατάρξαι, ἐπεὶ 71 περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων παρ' ὀντινοῦν ἄλλοτ' ἄλλως ἀποφαίνεται καὶ οὐδὲν ὁρικῶς δογματίζει περὶ τὴν ἀπόφασιν. ἔπειτα καὶ τὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν σκεπτικὰ εἶναι, οἷον τὸ Μηδὲν ἄγαν, καὶ Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα· δηλοῦσθαι γὰρ τῷ βεβαίως καὶ πεπεισμένως διεγγυωμένῳ ἐπακολουθεῖν ἄτην. ἀλλὰ καὶ Ἀρχίλοχον καὶ Εὐριπίδην σκεπτικῶς ἔχειν, ἐν οἷς Ἀρχίλοχος μέν φησι (fg. 68 D.)·

τοῖος ἀνθρώποισι θυμός, Γλαῦκε Λεπτίνεω πάϊ,
γίγνεται θνητοῖς ὁκοίην Ζεὺς ἐπ' ἡμέρην ἄγει.

20–21 Testimonia vide ap. Diehl

1–4 ζητητικὴ μὲν οὖν φιλοσοφία . . . σκεπτικὴ . . . ἐφεκτικὴ . . . ἀπορητικὴ codd.: ζητητικοὶ μὲν οὖν (del. φιλοσοφία) . . . σκεπτικοὶ . . . ἐφεκτικοὶ . . . ἀπορητικοὶ Menag. cum Suid. 5 καὶ αὐτούς fr: καὶ αὐτοὺς δέ BP: om. F φ 5–6 Πυρ. . . . Πυρ. om. Suid.: secl. Casaub. 7–8 τὴν σκ.] τὸν σκεπτικόν Suid. 9 οὐδὲ BP: οὐ F 10 τῷ P: τὸ BF 11 ἂν BFP^{pc}: ἄν τι P^{ac} 12 ὁμοτρόπως FP^{pc}: ὁμότροπος BP^{ac} 14 ὀντινοῦν dg: ὄντιν' **α** 15 ὁρ.] ὁριστικῶς Suid. ἔπειτα coni. Cob.: ἐπεὶ codd. 16 τὰ Steph.: τὰς dg: om. **α** σκεπτικὰ F: σκεπτικὰς BP 17 γὰρ Cob.: καὶ **α** τῷ P: τὸ BF 18 ἐπακολ. BP: ἀκολ. F 20 τοῖος Diog., Theo, Schol. in Hermog.: τοῖς Stob., Suid. θυμός Theo, Stob.: νοῦς FP, Suid., Schol. in Hermog.: ῥυσ B 21 ἐπ' BP: ἐφ' F et test. ἄγει Diog., Suid., Theo, S.E., Schol. in Hermog.: ἄγῃ Stob.

Εὐριπίδης δέ (*Supp.* 734–6)·

> *τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς*
> *φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα·*
> *δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἂν σὺ τυγχάνῃς θέλων.*

72 *Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ξενοφάνης καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης καὶ Δημόκριτος κατ' αὐτοὺς σκεπτικοὶ τυγχάνουσιν· ἐν οἷς Ξενοφάνης μέν φησι* (DK 21 B 34. 1 sq.)·

> *καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν οὐδέ τις ἔσται*
> *εἰδώς.*

Ζήνων (DK 29 B 4) *δὲ τὴν κίνησιν ἀναιρεῖ λέγων, "τὸ κινούμενον οὔτ' ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ κινεῖται οὔτ' ἐν ᾧ μή ἐστι". Δημόκριτος* (DK 68 B 117 et 125) *δὲ τὰς ποιότητας ἐκβάλλων, ἵνα φησί, "νόμῳ θερμόν, νόμῳ ψυχρόν, ἐτεῇ δὲ ἄτομα καὶ κενόν"· καὶ πάλιν, "ἐτεῇ δὲ οὐδὲν ἴδμεν· ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια." καὶ Πλάτωνα τὸ μὲν ἀληθὲς θεοῖς τε καὶ θεῶν παισὶν ἐκχωρεῖν, τὸν δ' εἰκότα λόγον ζητεῖν. καὶ Εὐριπίδην λέγειν* (N², fg. 638)·

73
> *τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,*
> *τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς;*

2–4 Plu. *Mor.* 1056b 14–16 *Tim.* 40d 17–18 Suid. s.v. *τίς δ' οἶδεν*

---

2 ⟨*ὦ Ζεῦ,*⟩ *τί* add. ex Eur. Cob. *τ. τ. β. φ.* Eur .et Plu.: *τούτους φ.* B: *τούτους τοὺς τ. φ. β.* FPφ 3 *λέγ.* Diog. et Eur.: *λέγοιμ' ἂν* Plu. 4 *τοιαῦθ'* Diog. et Eur.: *τοιάδ'* Plu. *ἂν* cod. P^pc Euripid.: *ἃν* FP: *ἃ* B et Plu. *σὺ τ. θ.* P et Eur.: *σὺ τυγχάνῃ θ.* B: *εὖ τυγχάνεις θ.* F: *σύ γε τυγχάνεις φρονῶν* Plu. 8 *ἴδεν* S.E. *M.* vii. 49 et 110: *οἶδεν* **a**: *εἶδεν* co w: *γένετ'* Plu. *Mor.* 17e 10 *ἀναιρεῖ* BP: *ἀνήρει* F 13, 14 *ἐτεῇ* bis Steph.: *αἰτίῃ* bis codd. 14 *δὲ οὐδ. ἴδ.* BP: *μὲν ἴδμεν οὐδέν* F 16 *Εὐ. λ.* BP: *εὐριπίδης* F 17 *οἶδεν* BP: *εἶδεν* F 18 *ν. βρ.* Diog.: *κάτω ν.* test.

ἀλλὰ καὶ Ἐμπεδοκλέα (DK 31 B. 2. 7 sq.)·

οὔτως οὔτ' ἐπιδερκτὰ τάδ' ἀνδράσιν οὔτ' ἐπακουστὰ
οὔτε νόῳ περιληπτά·

καὶ ἐπάνω (DK 31 B 2. 5),

αὐτὸ μόνον πεισθέντες ὅτῳ προσέκυρσεν ἕκαστος·

ἔτι μὴν Ἡράκλειτον, "μὴ εἰκῇ περὶ τῶν μεγίστων συμβαλλώμεθα" (DK 22 B 47)· *καὶ Ἱπποκράτην ἔπειτα ἐνδοιαστῶς καὶ ἀνθρωπίνως ἀποφαίνεσθαι· καὶ πρὶν Ὅμηρον* (*Il.* *Υ* 248–50),

στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι·

καὶ

ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα·

καὶ

ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις·

τὴν ἰσοσθένειαν λέγων καὶ ἀντίθεσιν τῶν λόγων.

Διετέλουν δὴ οἱ σκεπτικοὶ τὰ τῶν αἱρέσεων δόγματα πάντα 74 *ἀνατρέποντες, αὐτοὶ δ' οὐδὲν ἀποφαίνονται δογματικῶς, ἕως δὲ τοῦ προφέρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων καὶ διηγεῖσθαι μηδὲν ὁρίζοντες, μηδ' αὐτὸ τοῦτο. ὥστε καὶ τὸ μὴ ὁρίζειν ἀνῄρουν, λέγοντες οἷον Οὐδὲν ὁρίζομεν, ἐπεὶ ὥριζον ἄν· προφερόμεθα δέ, φασί, τὰς ἀποφάσεις εἰς μήνυσιν τῆς ἀπροπτωσίας, ὡς, εἰ καὶ νεύσαντας, τοῦτο ἐνεδέχετο δηλῶσαι· διὰ τῆς οὖν Οὐδὲν ὁρίζομεν φωνῆς τὸ τῆς ἀρρεψίας πάθος δηλοῦται· ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῆς*

15–16, 19–p. 477, l. 17 Suid. s.v. *οὐδὲν μᾶλλον* 15–16 S.E. *P.* i. 14 21–22 S.E. *P.* i. 197 22 sq. S.E. *P.* i. 188

2 *οὔτ' ἐπ.* emend. Casaub.: *ἐπεὶ τὰ δ' ἑρκτὰ* BP: *ἐπεὶ τάδ' ἀρκτὰ* F 3 *περιλ.* BP: *ληπτά* F 5 *π. ὅ.* emend. Casaub. e S.E. *M.* vii. 123: *πεισθὲν τὸ τῶ* BP: *πεισθὲν τῶ* F 8 *Ὅμ.* F: *ὅμηρος* BP 11 *καὶ ἔνθα* t: om. **a** 13 *κ' . . . κ'* P: om. . . . *καὶ* F: *καὶ . . . καὶ* B 15 *δὴ* BP^{ac}: *δὲ* FP^{pc} 16 *ἀποφ.* BP^{ac} et Suid.: *ἀποφαίνοντες* FP^{pc}: *ἀπεφαίνοντο* scripsit Cob. 17 *δὲ* om. F 20 *μήνυσιν* BP: *μίμησιν* F 21 *οὖν* BP^{ac}: om. FP^{pc}

Οὐδὲν μᾶλλον καὶ τῆς *Παντὶ λόγῳ λόγος ἀντίκειται* καὶ τῶν
75 ὁμοίων. λέγεται δὲ τὸ *Οὐδὲν μᾶλλον* καὶ θετικῶς, ὡς ὁμοίων
τινῶν ὄντων· οἷον, *Οὐδὲν μᾶλλον ὁ πειρατὴς κακός ἐστιν ἢ ὁ
ψεύστης*. ὑπὸ δὲ τῶν σκεπτικῶν οὐ θετικῶς ἀλλ' ἀναιρετικῶς
λέγεται, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀνασκευάζοντος καὶ λέγοντος, *Οὐ μᾶλλον
ἡ Σκύλλα γέγονεν ἢ ἡ Χίμαιρα*. αὐτὸ δὲ τὸ *Μᾶλλον* ποτὲ μὲν
συγκριτικῶς ἐκφέρεται, ὡς ὅταν φῶμεν μᾶλλον τὸ μέλι γλυκὺ
ἢ τὴν σταφίδα· ποτὲ δὲ θετικῶς καὶ ἀναιρετικῶς, ὡς ὅταν
λέγωμεν, *Μᾶλλον ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει*· σημαίνομεν γὰρ
76 ὅτι ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, βλάπτει δ' οὔ. ἀναιροῦσι δ' οἱ σκεπτικοὶ καὶ
αὐτὴν τὴν "Οὐδὲν μᾶλλον" φωνήν· ὡς γὰρ οὐ μᾶλλόν ἐστι
πρόνοια ἢ οὐκ ἔστιν, οὕτω καὶ τὸ *Οὐδὲν μᾶλλον* οὐ μᾶλλόν ἐστιν
ἢ οὐκ ἔστιν. σημαίνει οὖν ἡ φωνή, καθά φησι καὶ Τίμων ἐν τῷ
Πύθωνι (*PPF* 9 B 80), "τὸ μηδὲν ὁρίζειν, ἀλλ' ἀπροσθετεῖν."
ἡ δὲ *Παντὶ λόγῳ* φωνὴ καὶ αὐτὴ συνάγει τὴν ἐποχήν· τῶν μὲν
γὰρ πραγμάτων διαφωνούντων τῶν δὲ λόγων ἰσοσθενούντων
ἀγνωσία τῆς ἀληθείας ἐπακολουθεῖ· καὶ αὐτῷ δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ
λόγος ἀντίκειται, ὃς καὶ αὐτὸς μετὰ τὸ ἀνελεῖν τοὺς ἄλλους ὑφ'
ἑαυτοῦ περιτραπεὶς ἀπόλλυται, κατ' ἴσον τοῖς καθαρτικοῖς, ἃ
τὴν ὕλην προεκκρίναντα καὶ αὐτὰ ὑπεκκρίνεται καὶ ἐξαπόλλυται.
77 Πρὸς ὅ φασιν οἱ δογματικοὶ μὴ αἴρειν τὸν λόγον, ἀλλὰ
προσεπισχυρίζειν. μόνον οὖν διακόνοις ἐχρῶντο τοῖς λόγοις·
οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν μὴ λόγῳ λόγον ἀνελεῖν· καθ' ὃν τρόπον εἰώθαμεν
λέγειν τόπον μὴ εἶναι καὶ δεῖ πάντως τὸν τόπον εἰπεῖν, ἀλλ' οὐ
δογματικῶς, ἀποδεικτικῶς δέ· καὶ μηδὲν γίνεσθαι κατ' ἀνάγκην

1–2 S.E. *P.* i. 202 sq.; *τῶν ὁμ.* loc. cit., i. 196, 198–201 2–10 Suid. s.v. *μᾶλλον, μᾶλλον* 13–14 S.E. *P.* i. 191 15–20 S.E. *P.* i. 202–5

1–2 *τῶν ὁμ.* dg: *ταῖς ὁμοίαις* **a** et Suid. 2 *δὲ τὸ* BP: *καὶ* F *μᾶλλον* F: *μᾶλλον δὲ* BP 3 *Οὐδὲν* dw: *οὐθὲν* **a** *ἐστιν* om. B^{ac} 6 *ἡ* FP^{pc}: om. BP^{ac} et Suid. 10 *ἡ* FP: om. B 15 *αὐτὴ* BP: *αὕτη* F 18 *αὐτὸς* scripsit Huebnerus: *οὗτος* codd. 21 Ante *μὴ* lac. statuit Cob. *αἴρειν* FP^{ac}: *αἱρεῖν* BP^{pc} 22 *διακ.* FP^{ac}: *διακονίαις* BP^{pc} 23 *λόγῳ λόγον* F: transp. BP

*καὶ δεῖ τὴν ἀνάγκην εἰπεῖν. τοιούτῳ τινὶ τρόπῳ τῆς ἑρμηνείας
ἐχρῶντο· οἷα γὰρ φαίνεται τὰ πράγματα, μὴ τοιαῦτα εἶναι τῇ
φύσει, ἀλλὰ μόνον φαίνεσθαι· ζητεῖν τ' ἔλεγον οὐχ ἅπερ νοοῦσιν,
ὅ τι γὰρ νοεῖται δῆλον, ἀλλ' ὧν ταῖς αἰσθήσεσι μετίσχουσιν.*

Ἔστιν οὖν ὁ Πυρρώνειος λόγος μήνυσίς τις τῶν φαινομένων 78
*ἢ τῶν ὁπωσοῦν νοουμένων, καθ' ἣν πάντα πᾶσι συμβάλλεται
καὶ συγκρινόμενα πολλὴν ἀνωμαλίαν καὶ ταραχὴν ἔχοντα εὑρί-
σκεται, καθά φησιν Αἰνεσίδημος ἐν τῇ εἰς τὰ Πυρρώνεια ὑπο-
τυπώσει. πρὸς δὲ τὰς ἐν ταῖς σκέψεσιν ἀντιθέσεις προαποδεικνύντες
καθ' οὓς τρόπους πείθει τὰ πράγματα, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀνῄρουν
τὴν περὶ αὐτῶν πίστιν· πείθειν γὰρ τά τε κατ' αἴσθησιν συμφώνως
ἔχοντα καὶ τὰ μηδέποτε ἢ σπανίως γοῦν μεταπίπτοντα τά τε
συνήθη καὶ τὰ νόμοις διεσταλμένα καὶ ⟨τὰ⟩ τέρποντα καὶ τὰ
θαυμαζόμενα. ἐδείκνυσαν οὖν ἀπὸ τῶν ἐναντίων τοῖς πείθουσιν* 79
ἴσας τὰς πιθανότητας.

*Αἱ δ' ἀπορίαι κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν φαινομένων ἢ νοου-
μένων ἃς ἀπεδίδοσαν ἦσαν κατὰ δέκα τρόπους, καθ' οὓς τὰ
ὑποκείμενα παραλλάττοντα ἐφαίνετο. τούτους δὲ τοὺς δέκα
τρόπους [καθ' οὓς] τίθησιν.*

*Ὧν πρῶτος ὁ παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν ζῴων πρὸς ἡδονὴν καὶ
ἀλγηδόνα καὶ βλάβην καὶ ὠφέλειαν. συνάγεται δὲ δι' αὐτοῦ τὸ
μὴ τὰς αὐτὰς ἀπὸ τῶν αὐτῶν προσπίπτειν φαντασίας καὶ τὸ
διότι τῇ τοιαύτῃ μάχῃ ἀκολουθεῖ τὸ ἐπέχειν· τῶν γὰρ ζῴων τὰ
μὲν χωρὶς μίξεως γίνεσθαι, ὡς τὰ πυρίβια καὶ ὁ Ἀράβιος φοῖνιξ*

8 Cf. von Arnim in *RE* i. 1023   16 et sqq. S.E. *P.* i. 36–163
17–18 Suid. s.v. *οὐδὲν μᾶλλον*, sub fin.   20–p. 479, l. 7 S.E. *P.* i. 40–78
23–p. 479, l. 1 Suid. s.v. *πυρίβια*

---

1 *τινὶ* om. F   3 *ἔλεγον* BP : *ἔλεγχον* F   5 *μήνυσις* coni. Galesius : *μνήμη* codd.   7 *ἀνωμ.* emend. Kuehnius : *ἀνωφέλειαν* codd.   13 *τὰ*[1] om. B   ⟨*τὰ*⟩ add. Huebnerus   *τὰ*[3] FP : om. B   14 *ἐδείκνυσαν* BP : *ἐδείκνυον* F   16 *φαιν.* FP : *πραγμάτων* B   19 [. . .] om. fr : secl. Cob.   20 *Ὧν* φ : *Ἓν* **a** : om. dg   *πρῶτος* dgφ : *πρῶτον* **a**   23 *τῇ* om. F   24 *Ἀράβιος* om. Suid.

80 καὶ εὐλαί· τὰ δ' ἐξ ἐπιπλοκῆς, ὡς ἄνθρωποι καὶ τὰ ἄλλα· | καὶ τὰ μὲν οὕτως, τὰ δ' οὕτως συγκέκριται· διὸ καὶ τῇ αἰσθήσει διαφέρει, ὡς κίρκοι μὲν ὀξύτατοι, κύνες δ' ὀσφρητικώτατοι. εὔλογον οὖν τοῖς διαφόροις τοὺς ὀφθαλμοὺς διάφορα καὶ τὰ φαντάσματα προσπίπτειν· καὶ τῇ μὲν αἰγὶ τὸν θαλλὸν εἶναι ἐδώδιμον, ἀνθρώπῳ δὲ πικρόν, καὶ τὸ κώνειον ὄρτυγι μὲν τρόφιμον, ἀνθρώπῳ δὲ θανάσιμον, καὶ ὁ ἀπόπατος ὑὶ μὲν ἐδώδιμος, ἵππῳ δ' οὔ.

Δεύτερος ὁ παρὰ τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις καὶ τὰς ἰδιοσυγκρισίας· Δημοφῶν γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοκόμος ἐν σκιᾷ
81 ἐθάλπετο, ἐν ἡλίῳ δ' ἐρρίγου. Ἄνδρων δ' ὁ Ἀργεῖος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης (fg. 103 Rose), διὰ τῆς ἀνύδρου Λιβύης ὥδευεν ἄποτος. καὶ ὁ μὲν ἰατρικῆς, ὁ δὲ γεωργίας, ἄλλος δ' ἐμπορίας ὀρέγεται· καὶ ταὐτὰ οὓς μὲν βλάπτει, οὓς δὲ ὠφελεῖ· ὅθεν ἐφεκτέον.

Τρίτος ⟨ὁ⟩ παρὰ τὰς τῶν αἰσθητικῶν πόρων διαφοράς. τὸ γοῦν μῆλον ὁράσει μὲν ὠχρόν, γεύσει δὲ γλυκύ, ὀσφρήσει δ' εὐῶδες ὑποπίπτει. καὶ ἡ αὐτὴ δὲ μορφὴ παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν κατόπτρων ἀλλοία θεωρεῖται. ἀκολουθεῖ οὖν μὴ μᾶλλον εἶναι τοῖον τὸ φαινόμενον ἢ ἀλλοῖον.

82 *Τέταρτος* ὁ παρὰ τὰς διαθέσεις καὶ κοινῶς παραλλαγάς, οἷον ὑγίειαν νόσον, ὕπνον ἐγρήγορσιν, χαρὰν λύπην, νεότητα γῆρας, θάρσος φόβον, ἔνδειαν πλήρωσιν, μῖσος φιλίαν, θερμασίαν ψύξιν· παρὰ τὸ πνεῖν παρὰ τὸ πιεσθῆναι τοὺς πόρους. ἀλλοῖα οὖν φαίνεται τὰ προσπίπτοντα παρὰ τὰς ποιὰς διαθέσεις. οὐδὲ γὰρ οἱ μαινόμενοι παρὰ φύσιν ἔχουσι· τί γὰρ μᾶλλον ἐκεῖνοι ἢ

8–14 Cf. S.E. *P.* i. 79–89 15–19 Cf. S.E. *P.* i. 90–99 § 82 Cf. S.E. *P.* i. 100–117

1 ⟨αἱ⟩ εὐλαί maluit Reiskius ἐπιπλ. codd.: συμπλ. S.E. *P.* i. 41, quod maluit Menag. 5 προσπ. BP: προσφέρειν F 7 ἐδώδιμος F: -μον BP 8 καὶ F: κατὰ BP τὰς ἰδ. corr. Menag. e S.E. *P.* i. 81: ἔθνη καὶ συγκρίσεις **α**φ: τὰ ἔθη καὶ συγκρίσεις dg 9 τραπ.] τραπεζοποιὸς S.E. *P.* i. 82 12 δ' fr: om. **α** 13 ταὐτὰ fr: ταῦτα **α** 15 ⟨ὁ⟩ add. Huebnerus 20 κοινῶς **α**: κοινὰς φ παρ.] περιστάσεις S.E. *P.* i. 100, quod maluit Menag.

ἡμεῖς; καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν ἥλιον ὡς ἑστῶτα βλέπομεν. Θέων δ' ὁ Τιθοραιεὺς ὁ στωικὸς κοιμώμενος περιεπάτει ἐν τῷ ὕπνῳ καὶ Περικλέους δοῦλος ἐπ' ἄκρου τοῦ τέγους.

Πέμπτος ⟨ὁ⟩ παρὰ τὰς ἀγωγὰς καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς 83
μυθικὰς πίστεις καὶ τὰς ἐθνικὰς συνθήκας καὶ δογματικὰς ὑπολήψεις. ἐν τούτῳ περιέχεται τὰ περὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν, περὶ ἀληθῶν καὶ ψευδῶν, περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ θεῶν καὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν φαινομένων πάντων. τὸ γοῦν αὐτὸ παρ' οἷς μὲν δίκαιον, παρ' οἷς δὲ ἄδικον· καὶ ἄλλοις μὲν ἀγαθόν, ἄλλοις δὲ κακόν. Πέρσαι μὲν γὰρ οὐκ ἄτοπον ἡγοῦνται θυγατρὶ μίγνυσθαι, Ἕλληνες δ' ἔκθεσμον. καὶ Μασσαγέται μέν, ὥς φησι καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ πρώτῃ τῆς Περιόδου (fg. 14 Brandes), κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας, Ἕλληνες δ' οὔ· Κίλικές τε λῃστείαις
ἔχαιρον, ἀλλ' οὐχ Ἕλληνες. θεούς τ' ἄλλοι ἄλλους ἡγοῦνται· καὶ 84
οἱ μὲν προνοεῖσθαι, οἱ δ' οὔ. θάπτουσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν ταριχεύοντες, Ῥωμαῖοι δὲ καίοντες, Παίονες δ' εἰς λίμνας ῥιπτοῦντες· ὅθεν περὶ τἀληθοῦς ἡ ἐποχή.

Ἕκτος ὁ παρὰ τὰς μίξεις καὶ κοινωνίας, καθ' ὃν εἰλικρινῶς οὐδὲν καθ' αὑτὸ φαίνεται, ἀλλὰ σὺν ἀέρι, σὺν φωτί, σὺν ὑγρῷ, σὺν στερεῷ, θερμότητι, ψυχρότητι, κινήσει, ἀναθυμιάσεσιν, ἄλλαις δυνάμεσιν. ἡ γοῦν πορφύρα διάφορον ὑποφαίνει χρῶμα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ λύχνῳ. καὶ τὸ ἡμέτερον χρῶμα ἀλλοῖον ὑπὸ τῇ
μεσημβρίᾳ φαίνεται καὶ ⟨ὅτε⟩ ὁ ἥλιος ⟨δύνει⟩· καὶ ὁ ἐν ἀέρι 85

4–17 Cf. S.E. *P.* i. 145–63 18–p. 481, l. 4 S.E. *P.* i. 124–8

2 *Τιθ.* emend. Menag.: *τιθωρεὺς* codd. *ὁ* F: om. BP 3 *ἄκρου* ante *τοῦ* BP: post *τέγους* F 4 ⟨*ὁ*⟩ add. Huebnerus 5 *μυθ.* BP: *μουσικὰς* F: *πυθικὰς* F^{γρ} *τὰς ἐθ.* emend. Menag. ex S.E. *P.* i. 148 sq.: *τεχνικὰς* codd. 6 *περὶ* BP: *καὶ* F 7 *ἀγ. καὶ κακ.* dg: *τῶν τἀγαθοῦ* **a** 8 *γεν. φ*: *γενέσεων* **a** 10 *μίγ.* BP: *μιγῆναι* F 12 *τῇ πρ.* P: *τῷ πρώτῳ* B: *ἐν . . . Π.* om. F 14 *ἄλλους* **a**: *ἄλλως* P^{pc} 16 *εἰς* BP^{ac}: *εἰς τὰς* FP^{pc} 19 *αὐτὸ* F: *αὐτὸν* BP 20 *ἀναθ.* BF: *ἀναθυμιάσει* P 21–23 *ἐν . . . ⟨δύνει⟩*· **aφ**: *καὶ ὁ ἥλιος ἀλλοῖος μὲν ὑπὸ τῇ ἕω, ἀλλοῖος δ' ὑπὸ τῇ μεσημβρίᾳ φαίνεται* dg ⟨. . .⟩ et ⟨. . .⟩ add. Kuehnius: *καὶ ὑπὸ δύσιν* coni. Huebnerus del. *ὑπὸ δυοῖν* (p. 481, l. 1) 22–23 *τ. μ.* BP: *τὴν μεσημβρίαν* F

ὑπὸ δυοῖν κουφιζόμενος λίθος ἐν ὕδατι ῥᾳδίως μετατίθεται, ἤτοι βαρὺς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κουφιζόμενος ἢ ἐλαφρὸς [ὢν] καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος βαρυνόμενος. ἀγνοοῦμεν οὖν τὸ κατ' ἰδίαν, ὡς ἔλαιον ἐν μύρῳ.

Ἕβδομος ὁ παρὰ τὰς ἀποστάσεις καὶ ποιὰς θέσεις καὶ τοὺς τόπους καὶ τὰ ἐν τοῖς τόποις. κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα μικρὰ φαίνεται, τὰ τετράγωνα στρογγύλα, τὰ ὁμαλὰ ἐξοχὰς ἔχοντα, τὰ ὀρθὰ κεκλασμένα, τὰ ὠχρὰ ἑτερόχροα. ὁ γοῦν ἥλιος παρὰ τὸ διάστημα μικρὸς φαίνεται· καὶ τὰ ὄρη
86 πόρρωθεν ἀεροειδῆ καὶ λεῖα, ἐγγύθεν δὲ τραχέα. ἔτι ὁ ἥλιος ἀνίσχων μὲν ἀλλοῖος, μεσουρανῶν δ' οὐχ ὅμοιος. καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα ἐν μὲν ἄλσει ἀλλοῖον, ἐν δὲ ψιλῇ γῇ ἕτερον· καὶ ἡ εἰκὼν παρὰ τὴν ποιὰν θέσιν, ὅ τε τῆς περιστερᾶς τράχηλος παρὰ τὴν στροφήν. ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔνι ἔξω τόπων καὶ θέσεων ταῦτα κατανοῆσαι, ἀγνοεῖται ἡ φύσις αὐτῶν.

Ὄγδοος ὁ παρὰ τὰς ποσότητας αὐτῶν ἢ θερμότητας ἢ ψυχρότητας ἢ ταχύτητας ἢ βραδύτητας ἢ ὠχρότητας ἢ ἑτεροχροιότητας. ὁ γοῦν οἶνος μέτριος μὲν ληφθεὶς ῥώννυσι, πλείων δὲ παρίησιν· ὁμοίως καὶ ἡ τροφὴ καὶ τὰ ὅμοια.

87 Ἔνατος ὁ παρὰ τὸ ἐνδελεχὲς ἢ ξένον ἢ σπάνιον. οἱ γοῦν σεισμοὶ παρ' οἷς συνεχῶς ἀποτελοῦνται οὐ θαυμάζονται, οὐδ' ὁ ἥλιος, ὅτι καθ' ἡμέραν ὁρᾶται. τὸν ἔνατον Φαβωρῖνος (*FHG* iii. 583) ὄγδοον, Σέξτος δὲ καὶ Αἰνεσίδημος δέκατον· ἀλλὰ καὶ τὸν δέκατον Σέξτος ὄγδοόν φησι, Φαβωρῖνος δὲ ἔνατον.

Δέκατος ὁ κατὰ τὴν πρὸς ἄλλα σύμβλησιν, καθάπερ τὸ κοῦφον παρὰ τὸ βαρύ, τὸ ἰσχυρὸν παρὰ τὸ ἀσθενές, τὸ μεῖζον

5–15 Cf. S.E. *P.* i. 118–23 16–19 Cf. S.E. *P.* i. 129–34 20–24 Cf. S.E. *P.* i. 141–144 23 Cf. von Arnim in *RE* i. 1023 25–p. 482, l. 6 Cf. S.E. *P.* i. 135–40

1 δυοῖν B: δυεῖν FP 2 καὶ[1] om. F [. . .] BP: om. F: secl. Cob. 9 μικρὸς coni. Kuehnius: πόρρωθεν **α**: τετράγωνος φ 16 ποσ. BP et S.E. *P.* i. 129: ποιότητας Fφ: ποσότητας καὶ ποιότητας scripsit Cob. 25 ἄλλα P: ἄλλας B: ἄλληλα F

παρὰ τὸ ἔλαττον, τὸ ἄνω παρὰ τὸ κάτω. τὸ γοῦν δεξιὸν φύσει
μὲν οὐκ ἔστι δεξιόν, κατὰ δὲ τὴν ὡς πρὸς τὸ ἕτερον σχέσιν
νοεῖται· μετατεθέντος γοῦν ἐκείνου, οὐκετ' ἔσται δεξιόν. ὁμοίως 88
καὶ πατὴρ καὶ ἀδελφὸς ὡς πρός τι καὶ ἡμέρα ὡς πρὸς τὸν ἥλιον
καὶ πάντα ὡς πρὸς τὴν διάνοιαν. ἄγνωστα οὖν τὰ πρός τι [ὡς]
καθ' ἑαυτά. καὶ οὗτοι μὲν οἱ δέκα τρόποι.

Οἱ δὲ περὶ Ἀγρίππαν τούτοις ἄλλους πέντε προσεισάγουσι,
τόν τ' ἀπὸ τῆς διαφωνίας καὶ τὸν εἰς ἄπειρον ἐκβάλλοντα καὶ τὸν
πρός τι καὶ τὸν ἐξ ὑποθέσεως καὶ τὸν δι' ἀλλήλων. ὁ μὲν οὖν
ἀπὸ τῆς διαφωνίας ὃ ἂν προτεθῇ ζήτημα παρὰ τοῖς φιλοσόφοις
ἢ τῇ συνηθείᾳ, πλείστης μάχης καὶ ταραχῆς πλῆρες ἀποδεικνύει·
ὁ δ' εἰς ἄπειρον ἐκβάλλων οὐκ ἐᾷ βεβαιοῦσθαι τὸ ζητούμενον, διὰ
τὸ ἄλλο ἀπ' ἄλλου τὴν πίστιν λαμβάνειν καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον.
ὁ δὲ πρός τι οὐδέν φησι καθ' ἑαυτὸ λαμβάνεσθαι, ἀλλὰ μεθ' 89
ἑτέρου. ὅθεν ἄγνωστα εἶναι. ὁ δ' ἐξ ὑποθέσεως τρόπος συνίσταται,
οἰομένων τινῶν τὰ πρῶτα τῶν πραγμάτων αὐτόθεν δεῖν λαμβά-
νειν ὡς πιστὰ καὶ μὴ αἰτεῖσθαι· ὅ ἐστι μάταιον· τὸ ἐναντίον γάρ
τις ὑποθήσεται. ὁ δὲ δι' ἀλλήλων τρόπος συνίσταται ὅταν τὸ
ὀφεῖλον τοῦ ζητουμένου πράγματος εἶναι βεβαιωτικὸν χρείαν
ἔχῃ τῆς ἐκ τοῦ ζητουμένου πίστεως, οἷον εἰ τὸ εἶναι πόρους τις
βεβαιῶν διὰ τὸ ἀπορροίας γίνεσθαι, αὐτὸ τοῦτο παραλαμβάνοι
πρὸς βεβαίωσιν το⟨ῦ⟩ ἀπορροίας γίνεσθαι.

Ἀνῄρουν δ' οὗτοι καὶ πᾶσαν ἀπόδειξιν καὶ κριτήριον καὶ 90
σημεῖον καὶ αἴτιον καὶ κίνησιν καὶ μάθησιν καὶ γένεσιν καὶ τὸ
φύσει τι εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν. πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις, φασίν, ἢ

7–22 Cf. S.E. *P.* i. 164–77 23–p. 483, l. 15 Cf. S.E. *M.* viii. 300 sqq.; *P.* ii. 20, 85, 134–92

2–3 κατὰ . . . δεξιόν om. F^ac 5 τὰ FP^pc: om. BP^ac [ὡς] FP^pc: om. BP^ac: secl. Cob.: an transponendum ante ὡς? 9 δι' ἀλ.] διάλληλον S.E. *P.* i. 164 14 καθ' ἑαυτὸ Steph.: κατὰ πάντα codd. 19 ζ. πρ. BP: πρ. τοῦ ζ. F 21 βεβαιῶν fr: βεβαιοῖ **a**: βεβαιοῖτο φ 21–22 αὐτὸ . . . γίν. om. F^ac αὐτὸ τοῦτο P: αὐτῷ B: αὐτὸ q παραλ. P: -λαμβάνει B 22 τοῦ coni. Rossius: τὸ codd.

ἐξ ἀποδεδειγμένων σύγκειται χρημάτων ἢ ἐξ ἀναποδείκτων. εἰ μὲν οὖν ἐξ ἀποδεδειγμένων, κἀκεῖνα δεήσεταί τινος ἀποδείξεως κἀντεῦθεν εἰς ἄπειρον· εἰ δ' ἐξ ἀναποδείκτων, ἤτοι πάντων ἢ τινῶν ἢ καὶ ἑνὸς μόνου δισταζομένου, καὶ τὸ ὅλον εἶναι ἀναπόδεικτον. εἰ δὲ δοκεῖ, φασίν, ὑπάρχειν τινὰ μηδεμιᾶς ἀποδείξεως δεόμενα, θαυμαστοὶ τῆς γνώμης, εἰ μὴ συνιᾶσιν ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο πρῶτον, ὡς ἄρ' ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν πίστιν, ἀποδείξεως χρή.
91 οὐδὲ γὰρ τὸ τέτταρα εἶναι τὰ στοιχεῖα ἐκ τοῦ τέτταρα εἶναι τὰ στοιχεῖα βεβαιωτέον. πρὸς τῷ, καὶ τῶν κατὰ μέρος ἀποδείξεων ἀπιστουμένων ἄπιστον εἶναι καὶ τὴν γενικὴν ἀπόδειξιν. ἵνα τε γνῶμεν ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, κριτηρίου δεῖ· καὶ ὅτι ἔστι κριτήριον, ἀποδείξεως δεῖ· ὅθεν ἑκάτερα ἀκατάληπτα ἀναπεμπόμενα ἐπ' ἄλληλα. πῶς ἂν οὖν καταλαμβάνοιτο τὰ ἄδηλα τῆς ἀποδείξεως ἀγνοουμένης; ζητεῖται δ' οὐκ εἰ φαίνεται τοιαῦτα, ἀλλ' εἰ καθ' ὑπόστασιν οὕτως ἔχει.

Εὐήθεις δὲ τοὺς δογματικοὺς ἀπέφαινον. τὸ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως περαινόμενον οὐ σκέψεως ἀλλὰ θέσεως ἔχει λόγον. τοιούτῳ
92 δὲ λόγῳ καὶ ὑπὲρ ἀδυνάτων ἔστιν ἐπιχειρεῖν. τοὺς δ' οἰομένους μὴ δεῖν ἐκ τῶν κατὰ περίστασιν κρίνειν τἀληθὲς μηδ' ἐκ τῶν κατὰ φύσιν νομοθετεῖν, ἔλεγον αὐτοὺς μέτρα τῶν πάντων ὁρίζειν, οὐχ ὁρῶντας ὅτι πᾶν τὸ φαινόμενον κατ' ἀντιπερίστασιν καὶ διάθεσιν φαίνεται. ἤτοι γοῦν πάντ' ἀληθῆ ῥητέον ἢ πάντα ψευδῆ. εἰ δ' ἔνιά ἐστιν ἀληθῆ, τίνι διακριτέον; οὔτε γὰρ αἰσθήσει τὰ κατ' αἴσθησιν πάντων ἴσων αὐτῇ φαινομένων, οὔτε νοήσει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἄλλη δὲ παρὰ ταύτας εἰς ἐπίκρισιν δύναμις οὐχ ὁρᾶται. ὁ οὖν, φασί, περί τινος διαβεβαιούμενος αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ πρότερον ὀφείλει τὰς περὶ τούτου δόξας καταστῆσαι· οἱ

19–22 Cf. S.E. *P.* ii. 85–96

---

4 διστ. BF : διαστιζομένου P   8 τὸ om. F   τὰ[2] F : om. BPφ   9 τῶν FP : τὸ B   13 ἄδηλα P[pc] : om. F : δῆλα P[ac](B?)   20 αὐτοὺς F : αὐτοῖς BP   21 διάθεσιν BP : διάστασιν F   22 ἢ πάντα BP : εἴτε F   25 αὐτὴν **α** : τοιαύτην P[sup]   27 τούτου corr. Cob. : τούτων codd.

μὲν γὰρ ταῦτα, οἱ δὲ ταῦτα ἀνῃρήκασι. δεῖ δ' ἢ δι' αἰσθητοῦ ἢ 93
*νοητοῦ κριθῆναι, ἑκάτερα δὲ ἀμφισβητεῖται. οὐ τοίνυν δυνατὸν
τὰς περὶ αἰσθητῶν ἢ νοητῶν ἐπικρῖναι δόξας· εἴ τε διὰ τὴν ἐν
ταῖς νοήσεσι μάχην ἀπιστητέον πᾶσιν, ἀναιρεθήσεται τὸ μέτρον
ᾧ δοκεῖ τὰ πάντα διακριβοῦσθαι· πᾶν οὖν ἴσον ἡγήσονται. ἔτι,
φασίν, ὁ συζητῶν ἡμῖν τὸ φαινόμενον πιστός ἐστιν ἢ οὔ. εἰ μὲν
οὖν πιστός ἐστιν, οὐδὲν ἕξει λέγειν πρὸς τὸν ᾧ φαίνεται τοὐναντίον·
ὡς γὰρ αὐτὸς πιστός ἐστι τὸ φαινόμενον λέγων, οὕτω καὶ ὁ
ἐναντίος· εἰ δ' ἄπιστος, καὶ αὐτὸς ἀπιστηθήσεται τὸ φαινόμενον
λέγων.*

Τό τε πεῖθον οὐχ ὑποληπτέον ἀληθὲς ὑπάρχειν· οὐ γὰρ πάντας 94
*τὸ αὐτὸ πείθειν οὐδὲ τοὺς αὐτοὺς συνεχές. γίνεται δὲ καὶ παρὰ
τὰ ἐκτὸς ἡ πιθανότης, παρὰ τὸ ἔνδοξον τοῦ λέγοντος ἢ παρὰ τὸ
φροντιστικὸν ἢ παρὰ τὸ αἱμύλον ἢ παρὰ τὸ σύνηθες ἢ παρὰ τὸ
κεχαρισμένον.*

*Ἀνῄρουν δὲ καὶ τὸ κριτήριον λόγῳ τοιῷδε. ἤτοι κέκριται καὶ
τὸ κριτήριον ἢ ἄκριτόν ἐστιν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄκριτόν ἐστιν, ἄπιστον
καθέστηκε καὶ διημάρτηκε τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψεύδους· εἰ δὲ
κέκριται, ἓν τῶν κατὰ μέρος γενήσεται κρινομένων, ὥστ' ἂν τὸ
αὐτὸ καὶ κρίνειν καὶ κρίνεσθαι καὶ τὸ κεκρικὸς τὸ κριτήριον ὑφ'
ἑτέρου κριθήσεται κἀκεῖνο ὑπ' ἄλλου καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον. πρὸς* 95
*τῷ καὶ διαφωνεῖσθαι τὸ κριτήριον, τῶν μὲν τὸν ἄνθρωπον κριτή-
ριον εἶναι λεγόντων, τῶν δὲ τὰς αἰσθήσεις, ἄλλων τὸν λόγον,
ἐνίων τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν. καὶ ὁ μὲν ἄνθρωπος καὶ πρὸς
αὑτὸν διαφωνεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὡς δῆλον ἐκ τῶν διαφόρων
νόμων καὶ ἐθῶν. αἱ δ' αἰσθήσεις ψεύδονται, ὁ δὲ λόγος διάφωνος.*

16–p. 485, l. 3 Cf. S.E. *P.* ii. 22–79

---

2 *οὐ* BP : *οὐδὲ* F   4 *ἀπιστητέον* F : *ἀπαιτητέον* BP   7, 8 *πιστός* bis P[pc] : *πιστόν* bis **α**   7 *φ. τοὐν.* FP : *τὸ ἐναντίον φαίνεται* B   8 *ἐστι* B : om. FP*φ*   13 *τὰ* scripsit Cob. : *τὸ* codd.   *πιθ.* F : *πιθ. ἢ* BP   16 Huebnerus quaerit an *καὶ* delendum.   18 *τοῦ*[2] F : om. BP*φ*   19 *ἓν τῶν* F*φ* : *ἐν τῶ* BP   20 *καὶ*[1] om. F   *καὶ*[3] FP : om. B   22 *τῷ* P : *τὸ* BF   25 *αὑτὸν* BP : *αὐτὸν* F   *διαφωνεῖ* F : *διαφωνεῖται* BP

ἡ δὲ καταληπτικὴ φαντασία ὑπὸ νοῦ κρίνεται καὶ ὁ νοῦς ποικίλως τρέπεται. ἄγνωστον οὖν ἐστι τὸ κριτήριον καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀλήθεια.

96 *Σημεῖόν τε οὐκ εἶναι· εἰ γάρ ἐστι, φασί, σημεῖον, ἤτοι αἰσθητόν ἐστιν ἢ νοητόν· αἰσθητὸν μὲν οὖν οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ αἰσθητὸν κοινόν ἐστι, τὸ δὲ σημεῖον ἴδιον. καὶ τὸ μὲν αἰσθητὸν ⟨τῶν⟩ κατὰ διαφοράν, τὸ δὲ σημεῖον τῶν πρός τι. νοητὸν δ' οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ νοητὸν ἤτοι φαινόμενόν ἐστι φαινομένου ἢ ἀφανὲς ἀφανοῦς ἢ ἀφανὲς φαινομένου ἢ φαινόμενον ἀφανοῦς· οὐδὲν δὲ τούτων ἐστιν· οὐκ ἄρ' ἐστὶ σημεῖον. φαινόμενον μὲν οὖν φαινομένου οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ φαινόμενον οὐ δεῖται σημείου· ἀφανὲς δ' ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ δεῖ φαίνεσθαι τὸ ἐκκαλυπτόμενον ὑπό τινος·*
97 *ἀφανὲς δὲ φαινομένου οὐ δύναται, καθότι δεῖ φαίνεσθαι τὸ ἑτέρῳ παρέξον ἀφορμὴν καταλήψεως· φαινόμενον δ' ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ὅτι τὸ σημεῖον τῶν πρός τι ὂν συγκαταλαμβάνεσθαι ὀφείλει τῷ οὗ ἐστι σημεῖον, τὸ δὲ μὴ ἔστιν. οὐδὲν ἄρα τῶν ἀδήλων ἂν καταλαμβάνοιτο· διὰ γὰρ τῶν σημείων λέγεται τὰ ἄδηλα καταλαμβάνεσθαι.*

Ἀναιροῦσι δὲ τὸ αἴτιον ὧδε· τὸ αἴτιον τῶν πρός τι ἔστι· πρὸς γὰρ τὸ αἰτιατόν ἐστι· τὰ δὲ πρός τι ἐπινοεῖται μόνον, ὑπάρχει
98 *δ' οὔ· καὶ τὸ αἴτιον οὖν ἐπινοοῖτο ἂν μόνον, ἐπεὶ εἴπερ ἐστὶν αἴτιον, ὀφείλει ἔχειν τὸ οὗ λέγεται αἴτιον, ἐπεὶ οὐκ ἔσται αἴτιον. καὶ ὥσπερ ὁ πατήρ, μὴ παρόντος τοῦ πρὸς ὃ λέγεται πατήρ, οὐκ ἂν εἴη πατήρ, οὑτωσὶ καὶ τὸ αἴτιον· οὐ πάρεστι δὲ πρὸς ὃ νοεῖται τὸ αἴτιον· οὔτε γὰρ γένεσις οὔτε φθορὰ οὔτ' ἄλλο τι· οὐκ ἄρ'*

4–10 Cf. Suid. s.v. *σημεῖον* 4–18 Cf. S.E. *P.* ii. 97–103, 107 sqq. 19–p. 486, l. 1 Cf. S.E. *M.* ix. 207–9 19–p. 486, l. 13 Cf. S.E. *P.* iii. 13–29

6 ⟨*τῶν*⟩ add. Rossius 7 *τὸ* fr: *οὐκ ἔστιν* **α** 9 *δὲ* dgt: om. **α** 13 *τὸ* BP: *τῶ* F: *τὸ τῷ* maluit Huebnerus 16 *ἄρα* F: *ἂν* BP*φ* *ἂν* t: om. **α***φ* 20 *τὸ αἰτ.* corr. Menag.: *τῶ αἰτιατῶ* codd. 21 *ἐπιν.* B^pc^P: *ἐπινοεῖται* F: *ἐπινοεῖτο* B^ac^? 22 *ἔχειν* BF: *ἴσχειν* P^pc^ 23 *ὃ* F: *ὧ* BP 24 *οὔτ.* F: *οὔτ. δὲ* BP 25 *γένεσις . . . φθορὰ* dg: *γενέσει . . . φθορᾶ* **α***φ*

ἐστὶν αἴτιον. καὶ μὴν εἰ ἔστιν αἴτιον, ἤτοι σῶμα σώματός ἐστιν αἴτιον ἢ ἀσώματον ἀσωμάτου· οὐδὲν δὲ τούτων· οὐκ ἄρ' ἐστὶν αἴτιον. σῶμα μὲν οὖν σώματος οὐκ ἂν εἴη αἴτιον, ἐπείπερ ἀμφότερα τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν. καὶ εἰ τὸ ἕτερον αἴτιον λέγεται παρ' ὅσον ἐστὶ σῶμα, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὂν αἴτιον γενήσεται. κοινῶς δ' ἀμφοτέρων αἰτίων ὄντων, οὐδὲν ἔσται τὸ πάσχον. 99 ἀσώματον δ' ἀσωμάτου οὐκ ἂν εἴη αἴτιον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον· ἀσώματον δὲ σώματος οὐκ ἔστιν αἴτιον, ἐπεὶ οὐδὲν ἀσώματον ποιεῖ σῶμα. σῶμα δ' ἀσωμάτου οὐκ ἂν εἴη αἴτιον, ὅτι τὸ γενόμενον τῆς πασχούσης ὕλης ὀφείλει εἶναι· μηδὲν δὲ πάσχον διὰ τὸ ἀσώματον εἶναι οὐδ' ἂν ὑπό τινος γένοιτο· οὐκ ἔστι τοίνυν αἴτιον. ᾧ συνεισάγεται τὸ ἀνυποστάτους εἶναι τὰς τῶν ὅλων ἀρχάς· δεῖ γὰρ εἶναί τι τὸ ποιοῦν καὶ δρῶν.

Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κίνησίς ἐστι· τὸ γὰρ κινούμενον ἤτοι ἐν ᾧ ἔστι τόπῳ κινεῖται ἢ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν· καὶ ἐν ᾧ μέν ἐστι τόπῳ οὐ κινεῖται, ἐν ᾧ δ' οὐκ ἔστιν οὐδὲ κινεῖται· οὐκ ἔστιν οὖν κίνησις.

Ἀνῄρουν δὲ καὶ μάθησιν. εἴπερ, φασί, διδάσκεταί τι, ἤτοι τὸ 100 ὂν τῷ εἶναι διδάσκεται ἢ τὸ μὴ ὂν τῷ μὴ εἶναι. οὔτε δὲ τὸ ὂν τῷ εἶναι διδάσκεται—ἡ γὰρ τῶν ὄντων φύσις πᾶσι φαίνεται καὶ γινώσκεται—οὔτε τὸ μὴ ὂν τῷ μὴ ὄντι· τῷ γὰρ μὴ ὄντι οὐδὲν συμβέβηκεν, ὥστ' οὐδὲ τὸ διδάσκεσθαι.

Οὐδὲ μὴν γένεσίς ἐστι, φασίν. οὔτε γὰρ τὸ ὂν γίνεται, ἔστι γάρ, οὔτε τὸ μὴ ὄν, οὐδὲ γὰρ ὑφέστηκε· τὸ δὲ μὴ ὑφεστὼς μηδ' ὂν οὐδὲ τὸ γίνεσθαι εὐτύχηκε.

1–13 Cf. S.E. *M.* ix. 210 sqq. 14–17 Cf. S.E. *M.* x. 37 sqq.; *P.* iii. 63–81 18–22 Cf. S.E. *M.* xi. 216 sqq.; *P.* iii. 253–8 23–25 Cf. S.E. *M.* x. 310 sqq.; *P.* iii. 109–14

2–3 *ἢ . . . αἴτ.* om. F 14 *οὐδὲ* FP^{pc}: *καὶ* BP^{ac} 15–16 *καὶ . . . ἔστιν* B^{pc}: om. **α**: *οὐδὲ δὲ κινεῖται οὔτε ἐν ᾧ ἐστιν, οὔτε ἐν ᾧ μή ἐστιν φ* 18 *μάθ.* BP: *μαθήματα* F 21 *γιν.* BP: *διδάσκεται* F^{ac}*φ* *οὔτε* fr: om. **α** *ὄντι* **α**: *εἶναι φ* *γὰρ* fr: *δὲ* **α** 22 *οὐδὲ* corr. Cob.: *οὔτε* codd. 24 *δὲ μὴ* FP: *μηδὲ* B *ὑφεστὼς* BP*φ*: *ὑφεστὸς* F 25 *τὸ* FP^{pc}: om. BP^{ac}*φ*

101 *Φύσει τε μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν· εἰ γάρ τί ἐστι φύσει ἀγαθὸν
καὶ κακόν, πᾶσιν ὀφείλει ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπάρχειν, ὥσπερ ἡ
χιὼν πᾶσι ψυχρόν· κοινὸν δ' οὐδὲν πάντων ἀγαθὸν ἢ κακόν ἐστιν·
οὐκ ἄρα ἐστὶ φύσει ἀγαθὸν ἢ κακόν. ἤτοι γὰρ πᾶν τὸ ὑπό τινος
δοξαζόμενον ῥητέον ἀγαθὸν ἢ οὐ πᾶν· καὶ πᾶν μὲν οὐ ῥητέον,
ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ὑφ' οὗ μὲν δοξάζεται ἀγαθόν, ὡς ἡ ἡδονὴ ὑπὸ
Ἐπικούρου, ὑφ' οὗ δὲ κακόν, ὑπ' Ἀντισθένους. συμβήσεται
τοίνυν τὸ αὐτὸ ἀγαθόν τ' εἶναι καὶ κακόν. εἰ δ' οὐ πᾶν λέγομεν
τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ἀγαθόν, δεήσει ἡμᾶς διακρίνειν τὰς
δόξας· ὅπερ οὐκ ἐνδεχόμενόν ἐστι διὰ τὴν ἰσοσθένειαν τῶν λόγων.
ἄγνωστον οὖν τὸ φύσει ἀγαθόν.*

102 *Ἔστι δὲ καὶ τὸν ὅλον τῆς συναγωγῆς αὐτῶν τρόπον συνιδεῖν
ἐκ τῶν ἀπολειφθεισῶν συντάξεων. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Πύρρων
οὐδὲν ἀπέλιπεν, οἱ μέντοι συνήθεις αὐτοῦ Τίμων καὶ Αἰνεσίδημος
καὶ Νουμήνιος καὶ Ναυσιφάνης καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.*

*Οἷς ἀντιλέγοντες οἱ δογματικοί φασιν αὐτοὺς καταλαμβάνε-
σθαι καὶ δογματίζειν· ἐν ᾧ γὰρ δοκοῦσι διελέγχειν καταλαμβάνον-
ται· καὶ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ κρατύνουσι καὶ δογματίζουσι. καὶ γὰρ
ὅτε φασὶ μηδὲν ὁρίζειν καὶ παντὶ λόγῳ λόγον ἀντικεῖσθαι, αὐτὰ*
103 *ταῦτα καὶ ὁρίζονται καὶ δογματίζουσι. πρὸς οὓς ἀποκρίνονται,
Περὶ μὲν ὧν ὡς ἄνθρωποι πάσχομεν, ὁμολογοῦμεν· καὶ γὰρ ὅτι
ἡμέρα ἐστὶ καὶ ὅτι ζῶμεν καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ φαινο-
μένων διαγινώσκομεν· περὶ δ' ὧν οἱ δογματικοὶ διαβεβαιοῦνται
τῷ λόγῳ, φάμενοι κατειλῆφθαι, περὶ τούτων ἐπέχομεν ὡς ἀδήλων,*

§ 101 Cf. S.E. *M*. xi. 42 sqq.; *P*. iii. 179–87 9 Suid. s.v. *Π*.

---

2 *καὶ* **α**: *ἢ φ* *πᾶσιν . . . κακὸν* om. B *ὥσπερ* FP: *ὥστε* B 3 *κ. δ' οὐ.* F: *οὐ. δὲ κ.* BP 6–7 *ὑ. Ἐ.* om. F 8 *λέγ.* F: *λέγοιμεν* BP 9 *τὸ* BP: *τὸ αὐτὸ τὸ* F 10 *ἰσοσθ.* FP: *ἀσθένειαν* B 14 *ἀπέλιπεν* P: *ἀπέλειπεν* BF *συν.* FP^{pc}: *συν. ἀπ'* BP^{ac} 16 *οἷς* **α**: *τούτοις φ* 20 *πρὸς οὓς ἀποκρ.* FP^{pc}: *καὶ γὰρ ὅτε φασὶ μηδὲν ὁρίζειν* BP^{ac} 22 *φαιν.* **α**: *γινομένων φ* 23 *διαγ.* FP^{pc}: *γινώσκομεν* BP^{ac}*φ* 23–p. 488, l. 1 *περὶ . . . γιν.* transp. F infra post *νοοῦμεν* (p. 488, l. 3) sic: *νοοῦμεν ὧν οἱ δογμ. διαβ. κτλ.*, *ἐπέχομεν* ante *περὶ τούτων* translato 23 *περὶ δ'* dgt: *ἀλλ' οὐδὲ περὶ* BP*φ*: om. F

μόνα δὲ τὰ πάθη γινώσκομεν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι ὁρῶμεν ὁμολογοῦμεν καὶ τὸ ὅτι τόδε νοοῦμεν γινώσκομεν, πῶς δ' ὁρῶμεν ἢ πῶς νοοῦμεν ἀγνοοῦμεν· καὶ ὅτι τόδε λευκὸν φαίνεται διηγηματικῶς λέγομεν, οὐ διαβεβαιούμενοι εἰ καὶ ὄντως ἐστί. περὶ δὲ τῆς 104 *Οὐδὲν ὁρίζω φωνῆς καὶ τῶν ὁμοίων λέγομεν ὡς οὐ δογμάτων· οὐ γάρ εἰσιν ὅμοια τῷ λέγειν ὅτι σφαιροειδής ἐστιν ὁ κόσμος. ἀλλὰ γὰρ τὸ μὲν ἄδηλον, αἱ δ' ἐξομολογήσεις εἰσί [τὸ μὲν ἄδηλον]. ἐν ᾧ οὖν λέγομεν μηδὲν ὁρίζειν, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ὁρίζομεν.*

Πάλιν οἱ δογματικοί φασιν καὶ τὸν βίον αὐτοὺς ἀναιρεῖν, ἐν ᾧ πάντ' ἐκβάλλουσιν ἐξ ὧν ὁ βίος συνέστηκεν. οἱ δὲ ψεύδεσθαί φασιν αὐτούς· οὐ γὰρ τὸ ὁρᾶν ἀναιρεῖν, ἀλλὰ τὸ πῶς ὁρᾶν ἀγνοεῖν. καὶ γὰρ τὸ φαινόμενον τιθέμεθα, οὐχ ὡς καὶ τοιοῦτον ὄν. καὶ ὅτι τὸ πῦρ καίει αἰσθανόμεθα· εἰ δὲ φύσιν ἔχει καυστικὴν ἐπέχομεν. καὶ ὅτι κινεῖταί τις βλέπομεν, καὶ ὅτι φθείρεται· πῶς δὲ 105 *ταῦτα γίνεται οὐκ ἴσμεν. μόνον οὖν, φασίν, ἀνθιστάμεθα πρὸς τὰ παρυφιστάμενα τοῖς φαινομένοις ἄδηλα. καὶ γὰρ ὅτε τὴν εἰκόνα ἐξοχὰς λέγομεν ἔχειν, τὸ φαινόμενον διασαφοῦμεν· ὅταν δ' εἴπωμεν μὴ ἔχειν αὐτὴν ἐξοχάς, οὐκέτι ὃ φαίνεται ἕτερον δὲ λέγομεν· ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνί* (*PPF* 9 B 81) *φησι μὴ ἐκβεβηκέναι τὴν συνήθειαν. καὶ ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς οὕτω λέγει* (*PPF* 9 B 69),

ἀλλὰ τὸ φαινόμενον πάντῃ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

καὶ ἐν τοῖς Περὶ αἰσθήσεων (*PPF* 9 B 74) *φησι, "τὸ μέλι ὅτι ἐστὶ γλυκὺ οὐ τίθημι, τὸ δ' ὅτι φαίνεται ὁμολογῶ."*

15–20 Cf. S.E. *P.* i. 17   21 S.E. *M.* vii. 30; Gal. *de diagnosc. puls.* i. 2 (viii, p. 781 Kühn)

---

2 *νοοῦμεν* FP^{pc}: *τινα οὐ* BP^{ac} 2–3 *πῶς . . . ἀγν.* om. F   3 *καὶ* FP^{pc}: *καὶ τὸ* BP^{ac} 4 *εἰ καὶ* BP: *ὅτι καὶ* F: *εἰ* φ   5 *λέγομεν ὡς οὐ δογ.* fr: *λέγ. οὐ δογ.* B: *λεγομένων δογ.* FP: *λέγ. οὐ δογματίζοντες* φ   6 *ὅμοια* dgt: *ὅμοιαι* **α**φ   7 [. . .] **α**: om. dgtφ   8 *ὁρίζομεν* F: *ὁριζόμεθα* BPφ   11 *ἀναιρεῖν* dgt: *ἀναιρεῖ* **α**φ   *ὁρᾶν* BP: *ὁρᾶ* F   *ἀγνοεῖν* **α**: *ἀγνοεῖ* P^{pc} 15 *οὖν* om. F   21 *πάντῃ* F et Gal.: *παντὶ* BP et S.E.   22 *μέλι* scripsit Cob.: *μὲν* codd.

106 *Καὶ Αἰνεσίδημος ἐν τῷ πρώτῳ Πυρρωνείων λόγων οὐδέν φησιν ὁρίζειν τὸν Πύρρωνα δογματικῶς διὰ τὴν ἀντιλογίαν, τοῖς δὲ φαινομένοις ἀκολουθεῖν. ταὐτὰ δὲ λέγει κἀν τῷ Κατὰ σοφίας κἀν τῷ Περὶ ζητήσεως. ἀλλὰ καὶ Ζεῦξις ὁ Αἰνεσιδήμου γνώριμος ἐν τῷ Περὶ διττῶν λόγων* (fg. 281 Deichgräber) *καὶ Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεὺς καὶ Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ τιθέασι τὰ φαινόμενα μόνα. ἔστιν οὖν κριτήριον κατὰ τοὺς σκεπτικοὺς τὸ φαινόμενον, ὥς καὶ Αἰνεσίδημός φησιν· οὕτω δὲ καὶ Ἐπίκουρος. Δημόκριτος*
107 *δὲ μηδὲν εἶναι τῶν φαινομένων, τὰ δὲ μὴ εἶναι. πρὸς τοῦτο τὸ κριτήριον τῶν φαινομένων οἱ δογματικοί φασιν ὅτι ὅτ᾽ ἀπὸ τῶν αὐτῶν διάφοροι προσπίπτουσι φαντασίαι, ὡς ἀπὸ τοῦ πύργου ἢ στρογγύλου ἢ τετραγώνου, ὁ σκεπτικὸς εἰ μὲν οὐδετέραν προκρινεῖ, ἀπρακτήσει· εἰ δὲ τῇ ἑτέρᾳ κατακολουθήσει, οὐκέτι τὸ ἰσοσθενές, φασί, τοῖς φαινομένοις ἀποδώσει. πρὸς οὓς οἱ σκεπτικοί φασιν ὅτι ὅτε προσπίπτουσιν ἀλλοῖαι φαντασίαι, ἑκατέρας ἐροῦμεν φαίνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο τὰ φαινόμενα τιθέναι ὅτι φαίνεται. τέλος δὲ οἱ σκεπτικοί φασι τὴν ἐποχήν, ᾗ σκιᾶς τρόπον ἐπακολουθεῖ ἡ ἀταραξία, ὥς φασιν οἵ τε περὶ τὸν Τίμωνα καὶ*
108 *Αἰνεσίδημον. οὔτε γὰρ τάδε ἑλούμεθα ἢ ταῦτα φευξόμεθα ὅσα περὶ ἡμᾶς ἐστι· τὰ δ᾽ ὅσα μή ἐστι περὶ ἡμᾶς, ἀλλὰ κατ᾽ ἀνάγκην, οὐ δυνάμεθα φεύγειν, ὡς τὸ πεινῆν καὶ διψῆν καὶ ἀλγεῖν· οὐκ ἔστι γὰρ λόγῳ περιελεῖν ταῦτα. λεγόντων δὲ τῶν δογματικῶν*

1, 3 Cf. von Arnim in *RE* i. 1023 8 Cf. von Arnim in *RE* i. 1023; fg. 246 Us. 19 Cf. von Arnim, l.oc cit. 20–21 Cf. S.E. *P.* i. 29

---

2 *ἀντ.*] *ἀπολογίαν* P^γρ 3 *ταὐτὰ* corr. Meibomius: *ταῦτα* codd. 5 *Ἀντ.* FP: *ἀντίλοχος* B 6 *ἐν τῷ Ἀ.* om. F 9 Post *εἶναι*¹ ⟨*ἔξω*⟩ vel ⟨*πλὴν*⟩ add. Kuehnius 11 An *του* scribendum? 12 *εἰ μὲν* P^ac: *εἰ* BFP^pc φ *οὐδ.* BP: *ἑτέραν* F *προκρ.* dubitanter Huebnerus: *προκρίνει* BPφ: *προκρίνῃ* F 19 *τάδε ἑλούμεθα* B: *τάδε ἑλοίμεθα* P^pc φ: *τὰ ᾱ ἑλοίμεθα* P^ac: *ταῦτα ἑλοίμεθα* F *φευξ.* BPφ: *φευξοίμεθα* F 20 *περὶ* bis codd.: *παρ᾽* bis coni. M. Casaub. approbante Shorey in *CPh* 11 (1916) 465 et 13 (1918) 412 sq. *μὴ . . . ἡμᾶς* BPφ: *περὶ ἡμᾶς οὐκ ἔστιν* F

ὡς δυνήσεται βιοῦν ὁ σκεπτικὸς μὴ φεύγων τό, εἰ κελευσθείη, κρεουργεῖν τὸν πατέρα, φασὶν οἱ σκεπτικοὶ περὶ τῶν δογματικῶν ὡς δυνήσεται βιοῦν ζητήσεων ἀπέχων, οὐ περὶ τῶν βιωτικῶν καὶ τηρητικῶν· ὥστε καὶ αἱρούμεθά τι κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ φεύγομεν καὶ νόμοις χρώμεθα. τινὲς δὲ καὶ τὴν ἀπάθειαν ἄλλοι δὲ τὴν πραότητα τέλος εἰπεῖν φασι τοὺς σκεπτικούς.

ΤΙΜΩΝ

Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς ὁ παρ' ἡμῶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Εἰς 109 τοὺς Σίλλους ὑπομνήματι, ἃ προσφωνεῖ Τιβερίῳ Καίσαρι, φησὶ τὸν Τίμωνα εἶναι πατρὸς μὲν Τιμάρχου, Φλιάσιον δὲ τὸ γένος· νέον δὲ καταλειφθέντα χορεύειν, ἔπειτα καταγνόντα ἀποδημῆσαι εἰς Μέγαρα πρὸς Στίλπωνα· κἀκείνῳ συνδιατρίψαντα αὖθις ἐπανελθεῖν οἴκαδε καὶ γῆμαι. εἶτα πρὸς Πύρρωνα εἰς Ἦλιν ἀποδημῆσαι μετὰ ⟨τῆς⟩ γυναικὸς κἀκεῖ διατρίβειν ἕως αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο, ὧν τὸν μὲν πρεσβύτερον Ξάνθον ἐκάλεσε καὶ ἰατρικὴν ἐδίδαξε καὶ διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπεν. ὁ δ' ἐλλόγιμος 110 ἦν, ὡς καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ φησίν. ἀπορῶν μέντοι τροφῶν ἀπῆρεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὴν Προποντίδα· ἐν Χαλκηδόνι τε σοφιστεύων ἐπὶ πλέον ἀποδοχῆς ἠξιώθη· ἐντεῦθέν τε πορισάμενος ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, κἀκεῖ διέτριβε μέχρι καὶ τελευτῆς, ὀλίγον χρόνον εἰς Θήβας διαδραμών. ἐγνώσθη δὲ καὶ Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις αὐτῷ μαρτυρεῖ.

§§ 109–15 *PPF* 9 A 1 8 Cf. Wentzel in *RE* ii. 120 13–14 Cf. *PPF* 9 B 77

1 εἰ BFP^pc^: εἰ καὶ B^ac^ 3 ὡς coni. Rossius: πῶς codd. ἀπέχων φ: ἀπέχειν **a**: ἐπέχων coni. Rossius Lac. post βιοῦν statuit et ἐπέχειν coni. Cob. 6 πρ. BP: ἀπάθειαν F 9 ὑπομν. B^pc^FP: ὑπομνημάτων B^ac^ 11 καταλ. FP: καταληφθέντα B 14 ἀποδ. FP: ἐπιδ. B ⟨τῆς⟩ add. Cob. 15 ὧν . . . καὶ BP: ὧν ὁ πρεσβύτερος ξάνθος ὃν καὶ F

Ἦν δέ, φησὶν ὁ Ἀντίγονος (Wil., p. 42), *καὶ φιλοπότης καὶ ἀπὸ τῶν φιλοσόφων εἰ σχολάζοι ποιήματα συνέγραφε· καὶ γὰρ καὶ ἔπη καὶ τραγῳδίας καὶ σατύρους (καὶ δράματα κωμικὰ τριάκοντα, τὰ δὲ τραγικὰ ἑξήκοντα) σίλλους τε καὶ κιναίδους.* 111 *φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία εἰς ἐπῶν τείνοντα μυριάδας δύο, ὧν καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος* (Wil., p. 42) *μέμνηται, ἀναγεγραφὼς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸν βίον. τῶν δὲ Σίλλων τρία ἐστίν, ἐν οἷς ὡς ἂν σκεπτικὸς ὢν πάντας λοιδορεῖ καὶ σιλλαίνει τοὺς δογματικοὺς ἐν παρῳδίας εἴδει. ὧν τὸ μὲν πρῶτον αὐτοδιήγητον ἔχει τὴν ἑρμηνείαν, τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον ἐν διαλόγου σχήματι. φαίνεται γοῦν ἀνακρίνων Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον περὶ ἑκάστων, ὁ δ' αὐτῷ διηγούμενός ἐστι· καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τῶν* 112 *ὑστέρων· ὅθεν δὴ αὐτῷ τινες καὶ Ἐπίλογον ἐπέγραψαν. τὸ δὲ πρῶτον ταὐτὰ περιέχει πράγματα, πλὴν ὅτι μονοπρόσωπός ἐστιν ἡ ποίησις· ἀρχὴ δ' αὐτῷ ἥδε* (*PPF* 9 B 1),

ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε σοφισταί.

Ἐτελεύτησε δ' ἐγγὺς ἐτῶν ἐνενήκοντα, ὥς φησιν ὁ Ἀντίγονος (Wil., p. 43) *καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ. τοῦτον ἐγὼ καὶ ἑτερόφθαλμον ἤκουσα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς αὐτὸν Κύκλωπα ἐκάλει. γέγονε καὶ ἕτερος Τίμων ὁ μισάνθρωπος.*

Ὁ δ' οὖν φιλόσοφος καὶ φιλόκηπος ἦν σφόδρα καὶ ἰδιοπράγμων, ὡς καὶ Ἀντίγονός φησι (Wil., p. 43). *λόγος γοῦν εἰπεῖν Ἱερώνυμον τὸν περιπατητικὸν ἐπ' αὐτοῦ, "Ὡς παρὰ τοῖς Σκύθαις καὶ οἱ φεύγοντες τοξεύουσι καὶ οἱ διώκοντες, οὕτω τῶν φιλοσόφων οἱ μὲν διώκοντες θηρῶσι τοὺς μαθητάς, οἱ δὲ φεύγοντες, καθάπερ καὶ ὁ Τίμων."*

2–4 De interpunctione vide *PPF* 9 A 1. 2 *εἰ σχ.* scripsit Diels: *ἐσχόλαζε* codd. 2–3 *καὶ γὰρ* ante *καὶ* BP^{ac}: ante *ποιήματα* FP^{pc} 4 *τὰ δὲ τρ.* P: *δὲ τρ.* B: *τρ. δὲ* F 14 *δὴ αὐτῷ* P^{pc}: *δὲ αὐτὸν* B: *δὴ αὐτὸ* F: *αὐτὸν* P^{ac} 15 *ταὐτὰ* FP^{pc}: *ταῦτα* BP^{ac} 18–19 *Ἐτελ. . . ἐνδ.* om. F^{ac} 21 *γέγ.* BP: *γέγ. δὲ* F 22 *δ'* BP: om. F

Ἦν δὲ καὶ ὀξὺς νοῆσαι καὶ διαμυκτηρίσαι· φιλογράμματός 113
τε καὶ τοῖς ποιηταῖς μύθους γράψαι ἱκανὸς καὶ δράματα συνδια-
τιθέναι. μετεδίδου δὲ τῶν τραγῳδιῶν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ὁμήρῳ.
θορυβούμενός θ᾽ ὑπὸ τῶν θεραπαινῶν καὶ κυνῶν ἐποίει μηδέν,
σπουδάζων περὶ τὸ ἠρεμάζειν. φασὶ δὲ καὶ Ἄρατον πυθέσθαι
αὐτοῦ πῶς τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀσφαλῆ κτήσαιτο, τὸν δὲ εἰπεῖν,
"εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι καὶ μὴ τοῖς ἤδη
διωρθωμένοις." εἰκῇ τε αὐτῷ ἔκειτο τὰ ποιήματα, ἐνίοτε ἡμί-
βρωτα· ὥστε καὶ Ζωπύρῳ τῷ ῥήτορι ἀναγινώσκοντά τι ἐπιτυλίτ- 114
τειν καὶ κατὰ τὸ ἐπελθὸν διεξιέναι· ἐλθόντα τ᾽ ἐφ᾽ ἡμισείας,
οὕτως εὑρεῖν τὸ ἀπόσπασμα τέως ἀγνοοῦντα. τοσοῦτον ἦν
ἀδιάφορος. ἀλλὰ καὶ εὔρους, ὡς μηδ᾽ ἀριστᾶν συγχρονεῖν. φασὶ
δ᾽ αὐτὸν Ἀρκεσίλαον θεασάμενον διὰ τῶν Κερκώπων ἰόντα, εἰπεῖν,
"τί σὺ δεῦρο, ἔνθαπερ ἡμεῖς οἱ ἐλεύθεροι;" συνεχές τε ἐπιλέγειν
εἰώθει πρὸς τοὺς τὰς αἰσθήσεις μετ᾽ ἐπιμαρτυροῦντος τοῦ νοῦ
ἐγκρίνοντας,

συνῆλθεν ἀτταγᾶς τε καὶ νουμήνιος.

εἰώθει δὲ καὶ παίζειν τοιαῦτα. πρὸς οὖν τὸν θαυμάζοντα πάντα
ἔφη, "τί δ᾽ οὐ θαυμάζεις ὅτι τρεῖς ὄντες τέτταρας ἔχομεν
ὀφθαλμούς;" ἦν δ᾽ αὐτός τε ἑτερόφθαλμος καὶ ὁ Διοσκουρίδης
μαθητὴς αὐτοῦ, καὶ ὁ πρὸς ὃν ἔλεγεν ὑγιής. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε 115
ὑπὸ τοῦ Ἀρκεσιλάου διὰ τί παρείη ἐκ Θηβῶν, ἔφη, "ἵν᾽ ὑμᾶς
ἀναπεπταμένους ὁρῶν γελῶ." ὅμως δὲ καθαπτόμενος τοῦ Ἀρκεσι-
λάου ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπῄνεκεν αὐτὸν ⟨ἐν⟩ τῷ ἐπιγραφομένῳ
Ἀρκεσιλάου περιδείπνῳ.

23–25 *PPF* 9 B 73

---

1 δὲ FP : δὴ B 5 ἠρεμ. P^{γρ} : ἠρέμα ζῆν **a** 9 ἀναγ. τι coni. Cob. : ἀναγινώσκοντι FP : ἀναγινώσκοντα B 12 συγχρ. FP : συγχωρεῖν B 16 ἐγκρ. FP : ἐκκρ. B 20 τε BP : om. F 21 Post ὑγιής verba πολλάκις καὶ κύκλω περὶ ἑαυτὸν ὁ τίμων ἐκάλει add. φ 22 τοῦ B : om. FP παρείη B : παρήει FP 23 ἀναπ.] ἀνιπταμένους Diels : ἀνατεταμένους Wil. 24 ⟨ἐν⟩ add. Cob.

Τούτου διάδοχος, ὡς μὲν Μηνόδοτός φησι (*FGrH* 541 F 4), *γέγονεν οὐδείς, ἀλλὰ διέλιπεν ἡ ἀγωγὴ ἕως αὐτὴν Πτολεμαῖος ὁ Κυρηναῖος ἀνεκτήσατο. ὡς δ' Ἱππόβοτός φησι καὶ Σωτίων, διήκουσαν αὐτοῦ Διοσκουρίδης Κύπριος καὶ Νικόλοχος Ῥόδιος καὶ Εὐφράνωρ Σελευκεὺς Πραῦλους τ' ἀπὸ Τρωάδος, ὃς οὕτω καρτερικὸς ἐγένετο, καθά φησι Φύλαρχος* (*FGrH* 81 F 67) *ἱστορῶν, ὥστ' ἀδίκως ὑπομεῖναι ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ κολασθῆναι, μηδὲ λόγου τοὺς πολίτας καταξιώσας.*

116 *Εὐφράνορος δὲ διήκουσεν Εὔβουλος Ἀλεξανδρεύς, οὗ Πτολεμαῖος, οὗ Σαρπηδὼν καὶ Ἡρακλείδης, Ἡρακλείδου δ' Αἰνεσίδημος Κνώσιος, ὃς καὶ Πυρρωνείων λόγων ὀκτὼ συνέγραψε βιβλία· οὗ Ζεύξιππος ὁ Πολίτης, οὗ Ζεῦξις ὁ Γωνιόπους, οὗ Ἀντίοχος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου· τούτου δὲ Μηνόδοτος ὁ Νικομηδεύς, ἰατρὸς ἐμπειρικός, καὶ Θειωδᾶς Λαοδικεύς· Μηνοδότου δὲ Ἡρόδοτος Ἀριέως Ταρσεύς· Ἡροδότου δὲ διήκουσε Σέξτος ὁ ἐμπειρικός, οὗ καὶ τὰ δέκα τῶν Σκεπτικῶν καὶ ἄλλα κάλλιστα· Σέξτου δὲ διήκουσε Σατορνῖνος ὁ Κυθηνᾶς, ἐμπειρικὸς καὶ αὐτός.*

1–17 fg. 9 Deichgräber 3 Cf. von Arnim in *RE* viii. 1723

---

2 *διέλιπεν* FP : *διέλειπεν* B 5 *Πρ.* scripsit Cob.: *πραυλος* codd. 6 *καθά . . . ἱστ.* om. F *ἱστ.*] ⟨. . .⟩ *Ἱστοριῶν*? Jacoby 12 *πολίτης* edd.: *Πολίτης* Brochard, *Les sceptiques grecs*, p. 236 16 *καὶ*^{1} FP^{pc}: om. BP^{ac} 17 *Σατ.* FP^{pc}: *Σατουρνῖνος* BP^{ac}

LIBER X

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ

Ἐπίκουρος Νεοκλέους καὶ Χαιρεστράτης, Ἀθηναῖος, τῶν δήμων 1
Γαργήττιος, γένους τοῦ τῶν Φιλαϊδῶν, ὥς φησι Μητρόδωρος ἐν
τῷ Περὶ εὐγενείας (fg. 4 Körte). τοῦτόν φασιν ἄλλοι τε καὶ
Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ (*FHG* iii. 170) κληρουχη-
σάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον ἐκεῖθι τραφῆναι· ὀκτωκαιδεκέτη
δ' ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας, Ξενοκράτους μὲν ἐν Ἀκαδημείᾳ, Ἀριστο-
τέλους δ' ἐν Χαλκίδι διατρίβοντος. τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου
τοῦ Μακεδόνος καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεσόντων ὑπὸ Περδίκκου
μετελθεῖν εἰς Κολοφῶνα πρὸς τὸν πατέρα· χρόνον δέ τινα διατρί- 2
ψαντα αὐτόθι καὶ μαθητὰς ἀθροίσαντα πάλιν ἐπανελθεῖν εἰς
Ἀθήνας ἐπὶ Ἀναξικράτους· καὶ μέχρι μέν τινος κατ' ἐπιμιξίαν
τοῖς ἄλλοις φιλοσοφεῖν, ἔπειτα ἰδίᾳ ἀπο⟨φαίνεσθαι⟩ τὴν ἀπ'
αὐτοῦ κληθεῖσαν αἵρεσιν συστήσαντα. ἐφάψασθαι δὲ φιλοσοφίας
αὐτός φησιν (fg. 179 Us.) ἔτη γεγονὼς τεσσαρεσκαίδεκα. Ἀπολ-
λόδωρος δ' ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου
βίου φησὶν ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ φιλοσοφίαν καταγνόντα τῶν γραμ-
ματιστῶν ἐπειδὴ μὴ ἐδυνήθησαν ἑρμηνεῦσαι αὐτῷ τὰ περὶ τοῦ
παρ' Ἡσιόδῳ χάους. φησὶ δ' Ἕρμιππος (*FHG* iii. 45) γραμ-
ματοδιδάσκαλον αὐτὸν γεγενῆσθαι, ἔπειτα μέντοι περιτυχόντα

§§ 1–34 ediderunt Usener, *Epicurea*, pp. 359 sqq.; C. Bailey, *Epicurus*, pp. 140 sqq. 1–2, 5–6, 13–14 Suid. s.v. Ἐ. 18–p. 495, l. 4 Hsch. Mil., *FHG* iv. 164

1 τῶν δήμων B^{pc}FP: τὸν δῆμον B^{ac} 2 Φ. B^{pc}FP^{pc}: φιλιδῶν B^{ac}: φιλλίδων P^{ac} 5 ὀκ. P: ὀκτωκαιδεκαετῆ B^{pc}: ὀκτὼ καὶ δέκα ἔτη B^{ac}?: ὀκτὼ καίδεκα ἔτη F 6 δ' ἐλθεῖν B^{ac}P: διελθεῖν B^{pc}: ἐλθεῖν F Ἀκ.] ἀκαδημία codd., et hic et alibi 12 ἀπο⟨φαίνεσθαι⟩ coni. Usener: ἀπο . . . B: πῶς F: πως P^{pc}: ἀποστὴν q(P^{ac}?): ἀπο⟨στατεῖν⟩ Kochalsky 13 συστήσαντα **α**: στήσαντα F^{ac} δὲ scripsit Us.: τε codd. 16 βίου et αὐτὸν om. F 17 ἐδ. ἑρ. FP: transp. B αὐτῷ om. F 18 Ἕρ. τὴν ἀρχὴν Hsch. Mil. γραμ. P: πραγματοδιδ. BF

3 *τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις ἐπὶ φιλοσοφίαν ᾆξαι· διὸ καὶ τὸν Τίμωνα φάσκειν περὶ αὐτοῦ* (*PPF* 9 B 51)·

> *ὕστατος αὖ φυσικῶν καὶ κύντατος, ἐκ Σάμου ἐλθὼν*
> *γραμμοδιδασκαλίδης, ἀναγωγότατος ζωόντων.*

Συνεφιλοσόφουν δ' αὐτῷ προτρεψαμένῳ καὶ οἱ ἀδελφοὶ τρεῖς, ὄντες Νεοκλῆς Χαιρέδημος Ἀριστόβουλος, καθά φησι Φιλόδημος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως· ἀλλὰ καὶ δοῦλος Μῦς ὄνομα, καθά φησι Μυρωνιανὸς ἐν Ὁμοίοις ἱστορικοῖς κεφαλαίοις (*FHG* iv. 455).

Διότιμος δ' ὁ Στωικὸς δυσμενῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν πικρότατα αὐτὸν διαβέβληκεν, ἐπιστολὰς φέρων πεντήκοντα ἀσελγεῖς ὡς Ἐπικούρου· καὶ ὁ τὰ εἰς Χρύσιππον ἀναφερόμενα ἐπιστόλια ὡς
4 *Ἐπικούρου συντάξας. ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ Ποσειδώνιον τὸν Στωικὸν καὶ Νικόλαος καὶ Σωτίων ἐν τοῖς δώδεκα τῶν ἐπιγραφομένων Διοκλείων ἐλέγχων, ἅ ἐστι περὶ τῆς εἰκάδος, καὶ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς* (fg. 37 Us.–Rad.). *καὶ γὰρ σὺν τῇ μητρὶ περιιόντα αὐτὸν ἐς τὰ οἰκίδια καθαρμοὺς ἀναγινώσκειν, καὶ σὺν τῷ πατρὶ γράμματα διδάσκειν λυπροῦ τινος μισθαρίου. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἕνα προαγωγεύειν, καὶ Λεοντίῳ συνεῖναι τῇ ἑταίρᾳ. τὰ δὲ Δημοκρίτου περὶ τῶν ἀτόμων καὶ Ἀριστίππου περὶ τῆς ἡδονῆς ὡς ἴδια λέγειν. μὴ εἶναί τε γνησίως ἀστόν, ὡς Τιμοκράτης φησὶ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ Περὶ Ἐπικούρου ἐφηβείας. Μιθρῆν τε αἰσχρῶς κολακεύειν* (fg. 148 Us.) *τὸν Λυσιμάχου διοικητήν, ἐν*
5 *ταῖς ἐπιστολαῖς Παιᾶνα καὶ ἄνακτα καλοῦντα· ἀλλὰ καὶ Ἰδομενέα*

4 Ath. xiii. 588b 5–6 Suid. s.v. *Ἐ.* 10–13 Us. p. 135. 4 20–21 Mann. 142

1 *ᾆξαι* scripsit Huebnerus: *ἄξαι* B: *ἀίξαι* FP 4 *γραμμο-* BF^{pc}P: *γραμμα-* F^{ac} et Ath., l.l. 7 *συντ.* BP: *τάξεως* F 9 *Ὁμ.* corr. Huebnerus: *νόμοις* codd. 10 *Δ.*] *θεότιμος* codd. Athenaei xiii. 611b 14 *τοῖς δ.* FP: *τοῖς δωδεκάτω* B: *τῷ δωδεκάτῳ* coni. Gassendus 15 *τῆς* dgt: *τοῖς* **α** *εἰκάδος* coni. Huebnerus: *κδ'* codd. 19 *προαγ.* B^{pc}P: *προαγεύειν* B^{ac}: *προαγορεύειν* F *καὶ Λ.* B^{pc}P^{ac}: *καὶ λεοντία* B^{ac}P^{pc}: *λεοντία τε* F 20 *περὶ τῆς* om. F 21 *ἀστόν* BP: *αὐτόν* F

καὶ Ἡρόδοτον καὶ Τιμοκράτην τοὺς ἔκπυστα αὐτοῦ τὰ κρύφια ποιήσαντας ἐγκωμιάζειν (fg. 124 Us.) *καὶ κολακεύειν αὐτὸ τοῦτο. ἔν τε ταῖς ἐπιστολαῖς* (fg. 143 Us.) *πρὸς μὲν Λεόντιον Παιὰν ἄναξ, φίλον Λεοντάριον, οἵου κροτοθορύβου ἡμᾶς ἐνέπλησας ἀναγνόντας σου τὸ ἐπιστόλιον· πρὸς δὲ Θεμίσταν τὴν Λεοντέως γυναῖκα Οἷός τε, φησίν* (fg. 125 Us.), *εἰμί, ἐὰν μὴ ὑμεῖς πρός με ἀφίκησθε, αὐτὸς τρικύλιστος, ὅπου ἂν ὑμεῖς καὶ Θεμίστα παρακαλῆτε, ὠθεῖσθαι. πρὸς δὲ Πυθοκλέα ὡραῖον ὄντα Καθεδοῦμαι, φησί* (fg. 165 Us.), *προσδοκῶν τὴν ἱμερτὴν καὶ ἰσόθεόν σου εἴσοδον. καὶ πάλιν πρὸς Θεμίσταν γράφων* (fg. 126 Us.) *νομίζει αὐτῇ παραινεῖν, καθά φησι Θεόδωρος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Πρὸς Ἐπίκουρον. καὶ ἄλλαις δὲ πολλαῖς ἑταίραις γράφειν,* 6
καὶ μάλιστα Λεοντίῳ, ἧς καὶ Μητρόδωρον ἐρασθῆναι. ἔν τε τῷ Περὶ τέλους (fg. 67 Us.) *γράφειν οὕτως· Οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τί νοήσω τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων καὶ τὰς δι' ἀκροαμάτων καὶ τὰς διὰ μορφῆς. ἔν τε τῇ πρὸς Πυθοκλέα ἐπιστολῇ* (fg. 163 Us.) *γράφειν Παιδείαν δὲ πᾶσαν, μακάριε, φεῦγε τἀκάτιον ἀράμενος. Ἐπίκτητός* (iii. 24. 38) *τε κιναιδολόγον αὐτὸν καλεῖ καὶ τὰ μάλιστα λοιδορεῖ.*

Καὶ μὴν καὶ Τιμοκράτης ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Εὐφραντοῖς ὁ Μητροδώρου μὲν ἀδελφός, μαθητὴς δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς

4–5 Suid. s.v. *κροτοθορύβου* 6–8 Suid. s.v. *τρικύλιστος* 8–10 Hsch. Mil., *FHG* iv. 163 12–13 Us. p. 140. 5 13–16 Hsch. Mil., *FHG* iv. 163

2–3 *αὐτὸ τοῦτο* BP: *αὐτῷ τούτω* F 3 *Λ.* h^{pc} et coni. Meibomius: *λεοντίαν* **α** 4 *ἐνέπλησας* *φ* et Suid.: *ἐνέπλησε(ν)* **α** 5 *ἀναγνόντας σου* P^{ac}: *ἀναγνόντι σοι* F et Suid.: *ἀναγνόντι* B^{ac} (*σοι* suprascr. B^{pc}) 5 *Λ.* corr. Gassendus: *λέοντος* codd. 7 *αὐτὸς βούλομαι* Suid. 11 *ν. αὐ. π.* codd.: *νομίζειν αὐτὴν περαινεῖν* fr: *νομίζει αὐτὴν περαίνειν* Bignone: pro cruce ducit Bailey 13 *Λ.* $B^{pc}P^{ac}$: *λεοντία* $B^{ac}FP^{pc}$ 15 *νοήσω* BP: *νοῆσαι* F 16 *μορφῆς* Ath. xii. 546e: *μορφᾶς* $B^{pc}P$: *μορφῶν* F 17 *Π.* $F^{ac}P^{γρ}$: *παιδιὰν* $BF^{pc}P^{ac}$ 18 *μακ.* BP: *μακάριοι* F *φ. τἀκ. ἀρ.* emend. Gassendus: *φευγετε κατιδιαραμεν* B: *φεύγε τε κατι δι ἔραμεν* P: *φεύγετε* F^{ac}: *φ. καταδιέρα* F^{pc} 20 *Εὐ.* FP^{pc}: *εὐφαντοις* BP^{ac}

ἐκφοιτήσας φησὶ δὶς αὐτὸν τῆς ἡμέρας ἐμεῖν ἀπὸ τρυφῆς, ἑαυτόν
τε διηγεῖται μόγις ἐκφυγεῖν ἰσχῦσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας
7 *φιλοσοφίας καὶ τὴν μυστικὴν ἐκείνην συνδιαγωγήν. τόν τε*
Ἐπίκουρον πολλὰ κατὰ τὸν λόγον ἠγνοηκέναι καὶ πολὺ μᾶλλον
κατὰ τὸν βίον, τό τε σῶμα ἐλεεινῶς διακεῖσθαι, ὡς πολλῶν ἐτῶν
μὴ δύνασθαι ἀπὸ τοῦ φορείου διαναστῆναι· μνᾶν τε ἀναλίσκειν
ἡμερησίαν εἰς τὴν τράπεζαν, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς Λεόντιον
ἐπιστολῇ (fg. 145 Us.) *γράφει καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ*
φιλοσόφους. συνεῖναί τε αὐτῷ τε καὶ Μητροδώρῳ ἑταίρας καὶ
ἄλλας, Μαμμάριον καὶ Ἡδεῖαν καὶ Ἐρώτιον καὶ Νικίδιον. καὶ
ἐν ταῖς ἑπτὰ καὶ τριάκοντα βίβλοις ταῖς Περὶ φύσεως (fg. 93
Us.) *τὰ πλεῖστα ταὐτὰ λέγειν καὶ ἀντιγράφειν ἐν αὐταῖς ἄλλοις τε*
καὶ Ναυσιφάνει τὰ πλεῖστα καὶ αὐτῇ λέξει φάσκειν οὕτως·
"*Ἀλλ' ἴτωσαν· εἶχε γὰρ ἐκεῖνος ὠδίνων τὴν ἀπὸ τοῦ στόματος*
καύχησιν τὴν σοφιστικήν, καθάπερ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἀνδρα-
8 *πόδων.*" *καὶ αὐτὸν Ἐπίκουρον ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς* (fg. 113 Us.)
περὶ Ναυσιφάνους λέγειν· "*Ταῦτα ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἔκστασιν*
τοιαύτην, ὥστε μοι λοιδορεῖσθαι καὶ ἀποκαλεῖν διδάσκαλον."
πλεύμονά τε αὐτὸν ἐκάλει (fg. 236 Us.) *καὶ ἀγράμματον καὶ*
ἀπατεῶνα καὶ πόρνην· τούς τε περὶ Πλάτωνα (fg. 238 Us.)
Διονυσοκόλακας καὶ αὐτὸν Πλάτωνα χρυσοῦν, καὶ Ἀριστοτέλη

16–p. 498, l. 7 Hsch. Mil., *FHG* iv. 163 21–p. 498, l. 2 Us. p. 152. 19

---

3 *συν.* P : *συναγωγήν* BF 5 *βίον τό τε* FP : *τότε* B 7 *Λ.* BP[ac] : *λεοντίαν* FP[pc] 8 *ταῖς*] *τῇ* coni. Menag. *τοὺς ἐν* om. F 9 *τε*[2] om. F 10 *Μαμ.* corr. Spengel ex Philodemo : *μαρμάρ(ε)ιον* codd. *Ἡδεῖαν* FP : *ἰδίαν* B 11–12 *φύσεως ταῦτα τὰ πλεῖστα* F 12 *ταὐτὰ* scripsit Kuehnius : *ταῦτα* codd. : *ταὐτά* ⟨*τε*⟩ Us. *λ. καὶ ἀ.* BP : *ἀντιγράφειν καὶ ἀντιλέγειν* F *ἄλλοις* fr : *ἄλλαις* **α** 13 *τὰ πλ.* secl. Us. *φ.* BP : *φ. τὰ πλεῖστα* F 14 *Ἀλλ' ἴτωσαν* coni. Us. : *ἀλλ' εἴτως· ἀλλ'* B : *ἀλλειτω ἀλλ'* P[ac] : *ἀλλ' ἤ τις ἀλλ'* F : *ἀλλ' εἴ τις ἄλλος* scripsit Steph. *γὰρ ἐκεῖνος* scripsit Us. : *γὰρ κεῖνος* **α** : *κἀκεῖνος* dgt 16 *ταῖς* P : om. BF 17 *λέγειν ταῦτα·* interpunxit F 18 *διδ.*] *δύσκολον* coni. Us. 19 *πνεύμονα* Hsch. Mil. 20 *καὶ πόρνην* om. F

ἄσωτον, ⟨ὃν⟩ καταφαγόντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν στρατεύεσθαι καὶ φαρμακοπωλεῖν· φορμοφόρον (fg. 172 Us.) τε Πρωταγόραν καὶ γραφέα Δημοκρίτου καὶ ἐν κώμαις γράμματα διδάσκειν· Ἡράκλειτόν τε κυκητὴν καὶ Δημόκριτον Ληρόκριτον καὶ Ἀντίδωρον Σαννίδωρον (fg. 4 Us.)· τούς τε Κυνικοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος· καὶ τοὺς διαλεκτικοὺς πολυφθόρους, Πύρρωνα δ' ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον.

Μεμήνασι δ' οὗτοι. τῷ γὰρ ἀνδρὶ μάρτυρες ἱκανοὶ τῆς ἀνυπερ- 9
βλήτου πρὸς πάντας εὐγνωμοσύνης ἥ τε πατρὶς χαλκαῖς εἰκόσι τιμήσασα, οἵ τε φίλοι τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὡς μηδ' ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι δύνασθαι· οἵ τε γνώριμοι πάντες ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ σειρῆσι προσκατασχεθέντες, πλὴν Μητροδώρου τοῦ Στρατονικέως πρὸς Καρνεάδην ἀποχωρήσαντος, τάχα βαρυνθέντος ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν· ἥ τε διαδοχή, πασῶν σχεδὸν ἐκλιπουσῶν τῶν ἄλλων, ἐς ἀεὶ διαμένουσα καὶ νηρίθμους ἀρχὰς ἀπολύουσα ἄλλην ἐξ ἄλλης τῶν γνωρίμων· ἥ τε πρὸς τοὺς 10
γονέας εὐχαριστία καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εὐποιία πρός τε τοὺς οἰκέτας ἡμερότης, ὡς δῆλον κἀκ τῶν διαθηκῶν αὐτοῦ καὶ ὅτι αὐτοὶ συνεφιλοσόφουν αὐτῷ, ὧν ἦν ἐνδοξότατος ὁ προειρημένος Μῦς· καθόλου τε ἡ πρὸς πάντας αὐτοῦ φιλανθρωπία. τῆς μὲν γὰρ πρὸς θεοὺς ὁσιότητος καὶ πρὸς πατρίδα φιλίας ἄλεκτος ἡ διάθεσις· ὑπερβολῇ γὰρ ἐπιεικείας οὐδὲ πολιτείας ἥψατο. καὶ χαλεπωτάτων δὲ καιρῶν κατασχόντων τηνικάδε τὴν Ἑλλάδα, αὐτόθι καταβιῶναι, δὶς ἢ τρὶς [εἰς] τοὺς περὶ τὴν Ἰωνίαν τόπους πρὸς τοὺς φίλους διαδραμόντα. οἳ καὶ πανταχόθεν πρὸς αὐτὸν ἀφικνοῦντο καὶ συνεβίουν αὐτῷ ἐν τῷ κήπῳ—καθά φησι καὶ

1 ⟨ὃν⟩ suppl. C. F. Hermannus καταφ.] φαγόντα γὰρ Hsch. Mil. στρατ.] τερατεύεσθαι maluit Us. 3 Δ. BP^ac: δημόκριτον FP^pc 5 Κυν. corr. Reinesius: κυζικηνοὺς codd. et Hsch. Mil. 6 πολυφθ. corr. Bake: πολυφθονεροὺς codd. 8 τῷ . . . ἀνδρὶ corr. Gassendus: τῶν . . . ἀνδρῶν codd.: τοῦ ἀνδρὸς B^γρ 10 πόλ. BP: πόλ. τούτους F 12 προσ- BP^ac: προ- FP^pc 15 ἐκλιπ- BP: ἐκλειπ- F 20 τε BP: δὲ F 21 πατρίδα P^ac: πατρίδας BFP^pc ἄλεκτος BP: ἄληκτος F 23 τηνικ. FP: τηνικαῦτα B 24 [. . .] codd.: secl. Us. 26 καὶ² om. F

11 Ἀπολλόδωρος· ὃν καὶ ὀγδοήκοντα μνῶν πρίασθαι. Διοκλῆς δ' ἐν τῇ τρίτῃ τῆς ἐπιδρομῆς φησιν—εὐτελέστατα καὶ λιτότατα διαιτώμενοι· "κοτύλῃ γοῦν," φησίν, "οἰνιδίου ἠρκοῦντο, τὸ δὲ πᾶν ὕδωρ ἦν αὐτοῖς ποτόν." τόν τ' Ἐπίκουρον (fg. 543 Us.) μὴ ἀξιοῦν εἰς τὸ κοινὸν κατατίθεσθαι τὰς οὐσίας, καθάπερ τὸν Πυθαγόραν κοινὰ τὰ φίλων λέγοντα· ἀπιστούντων γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον· εἰ δ' ἀπίστων οὐδὲ φίλων. αὐτός τέ φησιν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς (Us. p. 156. 8), ὕδατι μόνον ἀρκεῖσθαι καὶ ἄρτῳ λιτῷ. καί, "πέμψον μοι τυροῦ," φησί (fg. 182 Us.), "κυθριδίου, ἵν' ὅταν βούλωμαι πολυτελεύσασθαι δύνωμαι." τοιοῦτος ἦν ὁ τὴν ἡδονὴν εἶναι τέλος δογματίζων, ὃν καὶ Ἀθήναιος δι' ἐπιγράμματος οὕτως ὑμνεῖ (*App. Anth.* iv. 43)·

12 ἄνθρωποι, μοχθεῖτε τὰ χείρονα, καὶ διὰ κέρδος
ἄπληστοι νεικέων ἄρχετε καὶ πολέμων·
τᾶς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει,
αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες τὰν ἀπέραντον ὁδόν,
τοῦτο Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος ἢ παρὰ Μουσέων
ἔκλυεν ἢ Πυθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων.

εἰσόμεθα δὲ καὶ μᾶλλον προϊόντες ἔκ τε τῶν δογμάτων ἔκ τε τῶν ῥητῶν αὐτοῦ.

Μάλιστα δ' ἀπεδέχετο (fg. 240 Us.), φησὶ Διοκλῆς, τῶν ἀρχαίων Ἀναξαγόραν, καίτοι ἔν τισιν ἀντειρηκὼς αὐτῷ, καὶ Ἀρχέλαον τὸν Σωκράτους διδάσκαλον. ἐγύμναζε δέ, φησί, τοὺς γνωρίμους καὶ διὰ μνήμης ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα.

16–17 Us. p. 301. 20

---

7 τοιοῦτον B^{pc}FP^{pc}: τοιοῦτο B^{ac}P^{ac} 9 κυθ. codd.: κυθρίδιον Bailey dubitanter 10 πολυτ. BP^{ac}: πολυτελέσασθαι FP^{pc} Post δύνωμαι verba πάθη ὑπερβολῇ οὐ καταλιπόντα τοῦ ἐν αὐτοῖς μεγέθους add. φ 14 ἄπληστοι Us.: ἄπλειστον F: ἄπληστον BP νεικέων FP: νεικῶν B^{pc} 17 *M.* P^{ac}: μουσῶν B: μουσάων P^{pc} 20 ῥητῶν BP^{ac}: ῥημάτων FP^{pc} 24 ἔχειν post ἑ. transp. F

Τοῦτον Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς (*FGrH* 244 F 41) *Ναυσι-* 13
φάνους ἀκοῦσαί φησι καὶ Πραξιφάνους· αὐτὸς (fg. 123 Us.) *δὲ οὔ*
φησιν, ἀλλ' ἑαυτοῦ, ἐν τῇ πρὸς Εὐρύλοχον ἐπιστολῇ. ἀλλ' οὐδὲ
Λεύκιππόν τινα γεγενῆσθαί φησι (fg. 232 Us.) *φιλόσοφον, οὔτε*
αὐτὸς Ἕρμαρχος, ὃν ἔνιοί φασι καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐπικούρειος
διδάσκαλον Δημοκρίτου γεγενῆσθαι. Δημήτριος δέ φησιν ὁ
Μάγνης καὶ Ξενοκράτους αὐτὸν ἀκοῦσαι.

Κέχρηται δὲ λέξει κυρίᾳ κατὰ τῶν πραγμάτων, ἣν ὅτι ἰδιωτάτη
ἐστίν, Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς (fg. vii Nauck) *αἰτιᾶται.*
σαφὴς δ' ἦν οὕτως, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ ῥητορικῆς ἀξιοῖ (fg. 54
Us.) *μηδὲν ἄλλο ἢ σαφήνειαν ἀπαιτεῖν. καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς* 14
(fg. 95 Us.) *ἀντὶ τοῦ Χαίρειν Εὖ πράττειν καὶ Σπουδαίως ζῆν.*

Ἀρίστων δέ φησιν ἐν τῷ Ἐπικούρου βίῳ (Wehrli vi, fg. 32) *τὸν*
Κανόνα γράψαι αὐτὸν ἐκ τοῦ Ναυσιφάνους Τρίποδος, οὗ καὶ
ἀκοῦσαί φησιν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ Παμφίλου τοῦ Πλατωνικοῦ ἐν
Σάμῳ. ἄρξασθαί τε φιλοσοφεῖν ἐτῶν ὑπάρχοντα δυοκαίδεκα,
ἀφηγήσασθαι δὲ τῆς σχολῆς ἐτῶν ὄντα δύο πρὸς τοῖς τριάκοντα.

Ἐγεννήθη δέ, φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς (*FGrH* 244
F 42), *κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐνάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιά-*
δος ἐπὶ Σωσιγένους ἄρχοντος μηνὸς Γαμηλιῶνος ἑβδόμῃ, ἔτεσιν
ὕστερον τῆς Πλάτωνος τελευτῆς ἑπτά. ὑπάρχοντα δ' αὐτὸν 15
ἐτῶν δύο καὶ τριάκοντα πρῶτον ἐν Μυτιλήνῃ καὶ Λαμψάκῳ

1–2 Suid. s.v. *Ἐ.* 3–4 DK 67 A 2 8–11 Us. p. 88. 2 13–15 Us. p. 104. 22 14–15, 19–21 Suid. s.v. *Ἐ.*

---

1 *Ν.* BP : *λυσιφάνους* FP^{γρ} 2 *καὶ Πρ.* secl. Jacoby 3 *ἑ.* post *τῇ* transp. F *Εὐ.* corr. Menag. e § 28 : *εὐρύλοκον* P^{ac} : *εὐρύδοκον* BFP^{pc} 8 *ἰδ.*] *ἰδιωτικωτάτη* coni. Menag. : *ἰδιωτικὴ* Bake 11 *ἀπαιτῶν* malit Us. 12 Post *Χ.* ⟨*γράφει*⟩ addendum cens. Us. 12–13 *ζῆν. Ἀρίστων δέ φησιν* Cob., approbantibus Bignone et Bailey : *ζῆν ἄριστον. οἱ δέ φασιν* codd. Pro *Ἀρίστων* malit *Ἀντίγονος* Us. *ζῆν*[*ἄριστον* scholium]. *οἱ δέ φασιν* scripsit Philippson in *PhW* 41 (1921), 911 sq., qui lineas 13–17 transponit post l. 2 sup. *Πραξ.* 17 *δὲ* om. F 18 *ἐν Χρ.* om. F 20 *ἑβδόμῃ* scripsit Huebnerus : *ἑβδόμη* B^{pc} : *ἑβδόμης* FP : om. B^{ac} 22 *πρῶτον* post *Λ.* transp. F

συστήσασθαι σχολὴν ἐπὶ ἔτη πέντε· ἔπειθ' οὕτως εἰς Ἀθήνας μετελθεῖν καὶ τελευτῆσαι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ Πυθαράτου ἔτη βιώσαντα δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα. τήν τε σχολὴν διαδέξασθαι Ἕρμαρχον Ἀγεμόρτου Μυτιληναῖον. τελευτῆσαι δ' αὐτὸν λίθῳ τῶν οὔρων ἐπισχεθέντων, ὥς φησι καὶ Ἕρμαρχος ἐν ἐπιστολαῖς (fg. 47 Krohn), *ἡμέρας νοσήσαντα τετταρεσκαίδεκα. ὅτε καί φησιν Ἕρμιππος* (*FHG* iii. 45) *ἐμβάντα αὐτὸν εἰς πύελον χαλκῆν*
16 *κεκραμένην ὕδατι θερμῷ καὶ αἰτήσαντα ἄκρατον ῥοφῆσαι· τοῖς τε φίλοις παραγγείλαντα τῶν δογμάτων μεμνῆσθαι οὕτω τελευτῆσαι.*

Καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτω (*A. Pal.* vii. 106)·

χαίρετε, καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα· τοῦτ' Ἐπίκουρος
ὕστατον εἶπε φίλοις τοὔπος ἀποφθίμενος·
θερμὴν δὲ πύελον γὰρ ἐληλύθεεν καὶ ἄκρατον
ἔσπασεν, εἶτ' Ἀΐδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο.

οὗτος μὲν ὁ βίος τἀνδρός, ἥδε δὲ ἡ τελευτή.

Καὶ διέθετο (fg. 217 Us.) *ὧδε·* " *Κατὰ τάδε δίδωμι τὰ ἐμαυτοῦ πάντα Ἀμυνομάχῳ Φιλοκράτους Βατῆθεν καὶ Τιμοκράτει Δημητρίου Ποταμίῳ κατὰ τὴν ἐν τῷ Μητρῴῳ ἀναγεγραμμένην ἑκα-*
17 *τέρῳ δόσιν, ἐφ' ᾧ τε τὸν μὲν κῆπον καὶ τὰ προσόντα αὐτῷ*

6–16 Hsch. Mil., *FHG* iv. 164 15–16 Suid. s.v. *πύελος θήκη*

---

1 *ἔπειθ' οὕτω* BP^{ac}: *εἶθ' οὕτως* FP^{pc} 3 *εἰκ. καὶ* om. F 3–4 *ἔτη β.* FP^{pc}: *ἐπιβιώσαντα* BP^{ac} 5 *Ἀγ.* restituit Us. e § 24: *ἀγεμάρτου* **α**: *ἀγεμάρχου* corr. P (man. 1) 6 *οὔρων* BP: *θυρῶν* F 7 *τεττ.* B (P^{ac}?): *τετταρακαίδεκα* FP^{pc} 8 *φ. Ἑρ.* om. F 9 *αἰτ.* BP: *αἰτῆσαι* F 13 *Ἐ.* FP: *ἐπικούρου* B et Anth.^{ac} 14 *ὕστατον* **α**: *ὕστερον* F^{γρ}P^{pc} *τοὔπος* coni. Us.: *πρῶτος* BF et Hsch. Mil., quod defendit Praechter in *H.* 56 (1921), 107 sq.: *πρῶτον* P: *οἶσιν* *A. Pal.* 15 *ἐλ.* scripsit Us.: *ἐ̣λύληθεν* ex *ἐσλύληθεν* B: *ἐσηλυθεν* P: *ἐσήλυθε* F, *A. Pal.*, Suid., Hsch. Mil. *ἄκρατον* Diog.: *ἄκρητον* *A. Pal.* et Suid. 16 *ἐπ-* FP, *A.Pal.*, Suid.: *ἀπ-* B 17 *δὲ* dgt: om. **α** 20 *ἀναγ.* BP: *γεγραμμένην* F

παρέξουσιν Ἑρμάρχῳ Ἀγεμόρτου Μυτιληναίῳ καὶ τοῖς συμφιλοσοφοῦσιν αὐτῷ καὶ οἷς ἂν Ἕρμαρχος καταλίπῃ διαδόχοις τῆς φιλοσοφίας, ἐνδιατρίβειν κατὰ φιλοσοφίαν· καὶ ἀεὶ δὲ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἀπὸ ἡμῶν, ὅπως ἂν συνδιασώσωσιν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει κατὰ τὸ δυνατόν, τὴν ἐν τῷ κήπῳ διατριβὴν παρακατατίθεμαι τοῖς τ' αὐτῶν κληρονόμοις, ἐν ᾧ ἂν ποτε τρόπῳ ἀσφαλέστατον ᾖ, ὅπως ἂν κἀκεῖνοι διατηρῶσιν τὸν κῆπον, καθάπερ καὶ αὐτοὶ οἷς ἂν οἱ ἀπὸ ἡμῶν φιλοσοφοῦντες παραδίδωσιν. τὴν δ' οἰκίαν τὴν ἐν Μελίτῃ παρεχέτωσαν Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης ἐνοικεῖν Ἑρμάρχῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ φιλοσοφοῦσιν, ἕως ἂν Ἕρμαρχος ζῇ.

“ Ἐκ δὲ τῶν γινομένων προσόδων τῶν δεδομένων ἀφ' ἡμῶν 18
Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει κατὰ τὸ δυνατὸν μεριζέσθωσαν μεθ' Ἑρμάχου σκοπούμενοι εἴς τε τὰ ἐναγίσματα τῷ τε πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἡμῖν εἰς τὴν εἰθισμένην ἄγεσθαι γενέθλιον ἡμέραν ἑκάστου ἔτους τῇ προτέρᾳ δεκάτῃ τοῦ Γαμηλιῶνος, ὥσπερ καὶ εἰς τὴν γινομένην σύνοδον ἑκάστου μηνὸς ταῖς εἰκάσι τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν εἰς τὴν ἡμῶν τε καὶ Μητροδώρου ⟨μνήμην⟩ κατατεταγμένην. συντελείτωσαν δὲ καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἡμέραν τοῦ Ποσειδεῶνος· συντελείτωσαν δὲ καὶ τὴν Πολυαίνου τοῦ Μεταγειτνιῶνος καθάπερ καὶ ἡμεῖς.

“ Ἐπιμελείσθωσαν δὲ καὶ Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης τοῦ 19
υἱοῦ τοῦ Μητροδώρου Ἐπικούρου καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολυαίνου,

1 Ἀγ. corr. Us. e § 24: ἀγεμάρχου codd. Μυτι- corr. Cob.: μιτυληναίω BP: μιτυληναίου F 2 καταλίπῃ FP: καταλείπῃ B 4 ἂν FP^{pc}: om. BP^{ac} συνδ. BP: διασώσωσι F 5 τῷ om. F 6 ἄν ποτε τρόπῳ corr. Us.: ἂν ἀποτρέπω **a**: ἂν τρόπῳ W 7 ᾖ F: ἤ BP διατηρῶσιν scripsit Us.: διατηροῖεν BP: -ρεῖεν F 8 φιλ. om. F παραδίδωσι F: παραδιδῶσι(ν) BP: παραδῶσιν maluit Us. 12 γινομένων BP: γενομένων F δεδ. BP: γενομένων F ἡμῶν P^{pc}: ὑμῶν **a** 13 κατὰ τ. δ. FP^{pc}: om. BP^{ac} 17 ὥσπερ coni. Us.: ὥστε codd. 18 συμφ. P^{pc}: φιλοσοφούντων **a** 19 ⟨. . .⟩ add. Aldobr. collato Cic. *de Fin.* ii. 31. 101 κατατ.] κατὰ ⟨τὰ⟩ τεταγμένα coni. Us. 19–21 συντ. . . . ἡμεῖς BP: συντελείτωσαν δὲ καὶ τὴν πολυαίνου τοῦ μεταγειτνιῶντος· συντελείτωσαν δὲ καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἡμέραν τοῦ ποσειδεῶνος καθάπερ καὶ ἡμεῖς F 22 Ἐ. corr. Cob. e § 20: ἐπιμελείσθω **a**

φιλοσοφούντων αὐτῶν καὶ συζώντων μεθ' Ἑρμάρχου. ὡσαύτως δὲ τῆς θυγατρὸς τῆς Μητροδώρου τὴν ἐπιμέλειαν ποιείσθωσαν, καὶ εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσαν ἐκδότωσαν ᾧ ἂν Ἕρμαρχος ἕληται τῶν φιλοσοφούντων μετ' αὐτοῦ, οὔσης αὐτῆς εὐτάκτου καὶ πειθαρχούσης Ἑρμάρχῳ. διδότωσαν δ' Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἡμῖν προσόδων εἰς τροφὴν τούτοις, ὅ τι ἂν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ἐπιδέχεσθαι δοκῇ σκοπουμένοις μεθ' Ἑρμάρχου.

20 " Ποιείσθωσαν δὲ μεθ' αὐτῶν καὶ Ἕρμαρχον κύριον τῶν προσόδων, ἵνα μετὰ τοῦ συγκαταγεγηρακότος ἡμῖν ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ καταλελειμμένου ἡγεμόνος τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν ἕκαστα γίνηται. τὴν δὲ προῖκα τῷ θήλει παιδίῳ, ἐπειδὰν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, μερισάτωσαν Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης ὅσον ἂν ἐπιδέχηται ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ἀφαιροῦντες μετὰ τῆς Ἑρμάρχου γνώμης. ἐπιμελείσθωσαν δὲ καὶ Νικάνορος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς, ἵν' ὅσοι τῶν φιλοσοφούντων ἡμῖν χρείαν ἐν τοῖς ἰδίοις παρεσχημένοι καὶ τὴν πᾶσαν οἰκειότητα ἐνδεδειγμένοι συγκαταγηράσκειν μεθ' ἡμῶν προείλοντο ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς καθεστήκωσιν παρὰ τὴν ἡμετέραν δύναμιν.

21 " Δοῦναι δὲ τὰ βιβλία τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν πάντα Ἑρμάρχῳ.

" Ἐὰν δέ τι τῶν ἀνθρωπίνων περὶ Ἕρμαρχον γένηται πρὸ τοῦ τὰ Μητροδώρου παιδία εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν, δοῦναι Ἀμυνόμαχον καὶ Τιμοκράτην, ὅπως ἂν εὐτακτούντων αὐτῶν ἕκαστα γίνηται τῶν ἀναγκαίων, κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπὸ τῶν καταλελειμμένων ὑφ' ἡμῶν προσόδων. καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων ὡς συντετάχαμεν ἐπιμελείσθωσαν, ὅπως ἂν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον

2 τῆς[2] BP : τοῦ F ποι. FP : ποιείτωσαν B 3 ἐλθ. FP : ἀνθοῦσαν B (ambo ex ἀνελθοῦσαν ?) 9 Ποι. FP : ποιείτωσαν B^{pc} αὐτῶν BP : ἑαυτῶν F 10 μετὰ τοῦ BP^{ac}: μετ' αὐτοῦ FP^{pc}: μετ' αὐτοῦ τοῦ dubitanter Bailey συγκατα- BP : συγ- F 12 γίνηται FP : γένηται B 18 προείλοντο BP : -λονται F ἀναγκαίων FP : ἐναντίων B 19 παρὰ coni. Us. : ἐπὶ codd. : κατὰ Meibom. 20 πάντα om. F 21 γένηται F : γίνηται BP 24 γίνηται BP^{ac}: γένηται FP^{pc} 25 ὡς B : ὧν FP 26 ἂν coni. Us. : δὴ codd.

ἕκαστα γίγνηται. ἀφίημι δὲ τῶν παίδων ἐλεύθερον Μῦν, Νικίαν, Λύκωνα· ἀφίημι δὲ καὶ Φαίδριον ἐλευθέραν."

"Ἤδη δὲ τελευτῶν γράφει πρὸς Ἰδομενέα τήνδε ἐπιστολήν 22 (fg. 138 Us.)·

"Τὴν μακαρίαν ἄγοντες καὶ ἅμα τελευταίαν ἡμέραν τοῦ βίου ἐγράφομεν ὑμῖν ταυτί. στραγγουρικά τε παρηκολούθει καὶ δυσεντερικὰ πάθη ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείποντα τοῦ ἐν ἑαυτοῖς μεγέθους. ἀντιπαρετάττετο δὲ πᾶσι τούτοις τὸ κατὰ ψυχὴν χαῖρον ἐπὶ τῇ τῶν γεγονότων ἡμῖν διαλογισμῶν μνήμῃ. σὺ δ' ἀξίως τῆς ἐκ μειρακίου παραστάσεως πρὸς ἐμὲ καὶ φιλοσοφίαν ἐπιμελοῦ τῶν παίδων Μητροδώρου."

Καὶ ⟨δι⟩έθετο μὲν ὧδε.

Μαθητὰς δὲ ἔσχε πολλοὺς μέν, σφόδρα δὲ ἐλλογίμους Μητρόδωρον Ἀθηναίου ἢ Τιμοκράτους καὶ Σάνδης Λαμψακηνόν· ὃς ἀφ' οὗ τὸν ἄνδρα ἔγνω, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ πλὴν ἓξ μηνῶν εἰς τὴν οἰκείαν, ἔπειτ' ἐπανῆλθε. γέγονε δὲ ἀγαθὸς πάντα, καθὰ καὶ 23 Ἐπίκουρος (fgs. 73 et 241 Us.) ἐν προηγουμέναις γραφαῖς μαρτυρεῖ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Τιμοκράτους. τοιοῦτος δ' ὢν καὶ τὴν ἀδελφὴν Βατίδα ἐξέδοτο Ἰδομενεῖ, καὶ Λεόντιον τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν ἀναλαβὼν εἶχε παλλακήν. ἦν δὲ καὶ ἀκατάπληκτος πρός τε τὰς ὀχλήσεις καὶ τὸν θάνατον, ὡς Ἐπίκουρος ἐν τῷ πρώτῳ

12–p. 505, l. 19 *Metrodori fragmenta*, ed. A. Körte, *Jahrbücher für classische Philologie*, Suppbd. 17 (1890), pp. 565 sq., 537

1 γίγνηται BF : γίνηται P 2 ἐλευθέραν P^{pc} : ἐλευθερίαν $BF^{pc}P^{ac}$: ἐλευθέρα F^{ac} 4 τελευταίαν corr. Davies ad Cic. *de Fin.* ii. 30. 96 : τελευτῶντες codd. 5 στραγγουρικά Us. : στραγγουριτια aut στραγγουρητια codd. παρηκολούθει corr. Steph. : παρηκολουθήκει codd. 6 ἀπολ. FP : ἀπολιπόντα B 9 φιλ. fr : φιλοσοφίας codd. 11 διέθετο corr. Steph. : ἔθετο codd. 13 Ἀθ. corr. Duening, *De Metrod.*, p. 7 : ἀθηναῖον codd. Τιμ. Duening : τιμοκράτ FP : τιμοκράτην B Σ. Us. : σάνδην codd. Lac. suspic. Bailey; sed alios illustres vide infra (p. 505, ll. 20–23 et p. 506, ll. 4–14). 14 ἀπ' om. P^{ac} 15 οἰκ. corr. Cob. : οἰκίαν codd. πάντα **a** : κατὰ πάντα P^{pc} 15–17 καθὰ . . . Τιμ. om. F 16 γραφαῖς coni. Us. : γράφει codd. 17 Τιμ. gqw : τιμοκράτης BP : deficit F 18 Λ. BP^{ac} : λεοντίαν FP^{pc} 19 ἀκατ. F : ἀκατάληπτος BP

Μητροδώρῳ (fg. 37 Us.) *φησί. φασὶ δὲ καὶ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν αὐτοῦ τελευτῆσαι πεντηκοστὸν τρίτον ἔτος ἄγοντα, καὶ αὐτὸς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς προειρημέναις διαθήκαις* (Us. p. 347. 25), *ὡς προαπεληλυθότος αὐτοῦ δηλονότι, ἐπισκήπτει περὶ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ τῶν παίδων. ἔσχε δὲ καὶ τὸν προειρημένον εἰκαῖόν τινα ἀδελφὸν τοῦ Μητροδώρου Τιμοκράτην.*

24 *Βιβλία δέ ἐστι τοῦ Μητροδώρου τάδε·*

Πρὸς τοὺς ἰατρούς, τρία,
Περὶ αἰσθήσεων,
Πρὸς Τιμοκράτην,
Περὶ μεγαλοψυχίας,
Περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀρρωστίας,
Πρὸς τοὺς διαλεκτικούς,
Πρὸς τοὺς σοφιστάς, ἐννέα,
Περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας,
Περὶ τῆς μεταβολῆς,
Περὶ πλούτου,
Πρὸς Δημόκριτον,
Περὶ εὐγενείας.

Ἦν καὶ Πολύαινος Ἀθηνοδώρου Λαμψακηνός, ἐπιεικὴς καὶ φιλικός, ὡς οἱ περὶ Φιλόδημόν φασι. καὶ ὁ διαδεξάμενος αὐτὸν Ἕρμαρχος Ἀγεμόρτου Μυτιληναῖος, ἀνὴρ πατρὸς μὲν πένητος, τὰς δ' ἀρχὰς προσέχων ῥητορικοῖς.

Φέρεται καὶ τούτου βιβλία κάλλιστα τάδε·

25 *Ἐπιστολικὰ περὶ Ἐμπεδοκλέους εἴκοσι καὶ δύο,*
Περὶ τῶν μαθημάτων,

1 *Μητροδώρου* malit Us.: del. Steph. 2 *ἄγοντα* corr. Casaub. post Ambrosium: *ἄγοντος* P: *ἄγοντες* B?: *ἄγων* F *καὶ* BF: *καὶ ᾱ* P 4 *προαπ.* BP: *προαποθανόντος* F 5 *εἰκαῖον* **α**: *οἰκεῖον* B^{pc} (man. rec.) 6 *τοῦ* BP: *τὸν* F 7 *τάδε* FP: *ταῦτα* B 9 *αἰσθ.* FP: *αἰσθήσεως* B 14 *ἐννέα* om. F 21 *φιλικός* BP^{ac}: *φίλικος* P^{pc}: *φίληκος* F, e quo *φιλήκοος* coni. Cob. *οἱ περὶ* BP: *ἐπὶ* F *φασι* om. F 26 *μαθ.* corr. Casaub.: *μαθητῶν* codd.

Πρὸς Πλάτωνα,
Πρὸς Ἀριστοτέλην.

Ἐτελεύτα δὲ παραλύσει, γενόμενος ἱκανὸς ἀνήρ.

Λεοντεύς τε Λαμψακηνὸς ὁμοίως καὶ ἡ τούτου γυνὴ Θεμίστα, πρὸς ἣν καὶ γέγραφεν ὁ Ἐπίκουρος· ἔτι τε Κολώτης καὶ Ἰδομενεύς, καὶ αὐτοὶ Λαμψακηνοί. καὶ οὗτοι μὲν ἐλλόγιμοι, ὧν ἦν καὶ Πολύστρατος ὁ διαδεξάμενος Ἕρμαρχον· ὃν διεδέξατο Διονύσιος· ὃν Βασιλείδης. καὶ Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Κηποτύραννος γέγονεν ἐλλόγιμος, ὃς ὑπὲρ τετρακόσια συνέγραψε βιβλία· δύο τε Πτολεμαῖοι Ἀλεξανδρεῖς, ὅ τε μέλας καὶ ὁ λευκός. Ζήνων τε ὁ Σιδώνιος, ἀκροατὴς Ἀπολλοδώρου, πολυγράφος ἀνήρ· καὶ Δημή- 26
τριος ὁ ἐπικληθεὶς Λάκων· Διογένης τε ὁ Ταρσεὺς ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας· καὶ Ὠρίων καὶ ἄλλοι οὓς οἱ γνήσιοι Ἐπικούρειοι σοφιστὰς ἀποκαλοῦσιν.

Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἐπίκουροι τρεῖς· ὅ τε Λεοντέως υἱὸς καὶ Θεμίστας· ἕτερος Μάγνης· τέταρτος ὁπλομάχος.

Γέγονε δὲ πολυγραφώτατος ὁ Ἐπίκουρος, πάντας ὑπερβαλλόμενος πλήθει βιβλίων· κύλινδροι μὲν γὰρ πρὸς τοὺς τριακοσίους εἰσί. γέγραπται δὲ μαρτύριον ἔξωθεν ἐν αὐτοῖς οὐδέν, ἀλλ' αὐτοῦ εἰσιν Ἐπικούρου φωναί. ἐζήλου δὲ αὐτὸν Χρύσιππος ἐν πολυγραφίᾳ, καθά φησι Καρνεάδης παράσιτον αὐτὸν τῶν βιβλίων ἀποκαλῶν· εἰ γάρ τι γράψαι ὁ Ἐπίκουρος, φιλονεικεῖ τοσοῦτον γράψαι ὁ Χρύσιππος. καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλάκις ταὐτὰ γέγραφε 27
καὶ τὸ ἐπελθόν, καὶ ἀδιόρθωτα εἴακε τῷ ἐπείγεσθαι· καὶ τὰ

4–5 Us. p. 140. 18 17–p. 508, l. 15 Us. pp. 85 sq. 20–p. 507, l. 1 Hsch. Mil., *FHG* iv. 163

---

3 *παραλ.* coni. Kuehnius: *παρὰ λυσία* **a** 8 *ὃν* BP: om. F[ac] 11 *ἀκρ.* BP: *ἀκροατοῦ* F 12 *τε* BFP[pc]: *δὲ* P[ac] 17 *ὑπερβαλόμενος* coni. Coraes ad Plu. *Ant.* lviii 19 *ἔξωθεν* BP: *ἔξω* F *αὐτοῦ* coni. Cob.: *αὗται* codd. 21 *αὐτὸν* F et Hsch. Mil., qui *ἐκείνου* post *τῶν* addid.: *αὐτοῦ* BP 22 *γράψαι* FP: *γράψει* B *ἐφιλονείκει* scripsit Casaub. 23 *καὶ*[2] om. Hsch. Mil. *ταὐτὰ* F: *τὰ αὐτὰ* BP et Hsch. Mil. 24 *εἴακε* emend. Cob.: *εἷλκε* codd.

μαρτύρια τοσαῦτά ἐστιν ὡς ἐκείνων μόνων γέμειν τὰ βιβλία, καθάπερ καὶ παρὰ Ζήνωνι ἔστιν εὑρεῖν καὶ παρὰ Ἀριστοτέλει. καὶ τὰ συγγράμματα μὲν Ἐπικούρῳ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα, ὧν τὰ βέλτιστά ἐστι τάδε·

Περὶ φύσεως, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα,
Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ,
Περὶ ἔρωτος,
Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς,
Πρὸς τοὺς Μεγαρικούς,
Διαπορίαι,
Κύριαι δόξαι,
Περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῶν,
Περὶ τέλους,
Περὶ κριτηρίου ἢ Κανών,
Χαιρέδημος,
Περὶ θεῶν,
Περὶ ὁσιότητος,
28 Ἡγησιάναξ,
Περὶ βίων δ′,
Περὶ δικαιοπραγίας,
Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν,
Συμπόσιον,
Εὐρύλοχος πρὸς Μητρόδωρον,
Περὶ τοῦ ὁρᾶν,
Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας,
Περὶ ἁφῆς,
Περὶ εἱμαρμένης,
Περὶ παθῶν δόξαι πρὸς Τιμοκράτην,
Προγνωστικόν,
Προτρεπτικός,

1 μόνων FP: μόνον B et Hsch. Mil. 2 καθάπερ BP: καθὰ F καὶ π. Ἀ. om. F[ac] 3 Ἐπ. BP: ἐπικούρου F 12 φυγῶν corr. Gassendus: φυτῶν codd.

Περὶ εἰδώλων,
Περὶ φαντασίας,
Ἀριστόβουλος,
Περὶ μουσικῆς,
Περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν,
Περὶ δώρων καὶ χάριτος,
Πολυμήδης,
Τιμοκράτης γʹ,
Μητρόδωρος εʹ,
Ἀντίδωρος βʹ,
Περὶ νόσων δόξαι πρὸς Μίθρην,
Καλλιστόλας,
Περὶ βασιλείας,
Ἀναξιμένης,
Ἐπιστολαί.

Ἃ δὲ αὐτῷ δοκεῖ ἐν αὐτοῖς ἐκθέσθαι πειράσομαι τρεῖς ἐπι-
στολὰς αὐτοῦ παραθέμενος, ἐν αἷς πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν
ἐπιτέτμηται· θήσομεν δὲ καὶ τὰς Κυρίας αὐτοῦ δόξας καὶ εἴ τι 29
ἔδοξεν ἐκλογῆς ἀξίως ἀνεφθέγχθαι, ὥστε σὲ πανταχόθεν κατα-
μαθεῖν τὸν ἄνδρα κἂν κρίνειν εἰδέναι.

Τὴν μὲν οὖν πρώτην ἐπιστολὴν γράφει πρὸς Ἡρόδοτον ⟨ἥτις ἐστὶ περὶ τῶν φυσικῶν· τὴν δὲ δευτέραν πρὸς Πυθοκλέα⟩, ἥτις ἐστὶ περὶ μεταρσίων· τὴν ⟨δὲ⟩ τρίτην πρὸς Μενοικέα, ἔστι δ' ἐν αὐτῇ τὰ περὶ βίων. ἀρκτέον δὴ ἀπὸ τῆς πρώτης, ὀλίγα προειπόντα περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς κατ' αὐτὸν φιλοσοφίας.

Διαιρεῖται τοίνυν εἰς τρία, τό τε κανονικὸν καὶ φυσικὸν καὶ

26–p. 509, l. 2 Us. p. 104. 19

11 *νόσων* corr. Gassendus: *νότων* codd. 16 *Ἃ* coni. Us.: *μίαν* codd. *αὐτῷ* B^ac: *αὐτῶν* B^pcFP *δ. ἐν αὐ.* BP^ac: *εἰ δοκεῖ αὐτοῖς* F: *εἰ δοκεῖ ἐν αὐτοῖς* P^pc 18 *ἐπιτ.* BP: *ἐπέτεμε* F 20 *κἂν* scripsit Us.: *κἀμὲ* codd. *εἰδέναι* FP^pc: *εἰδέναι κρίνειν* BP^ac 21–22 ⟨. . .⟩ suppl. Us.: *περὶ τῶν φυσικῶν. δευτέραν πρὸς πυθοκλέα* suppl. F^pc 23 ⟨*δὲ*⟩ addidi 24 *δὴ* BFP^pc: *δὲ* P^ac 25 *περὶ* **α**: *ἀπὸ* F^pc 26 *τε* om. F

30 ἠθικόν. τὸ μὲν οὖν κανονικὸν ἐφόδους ἐπὶ τὴν πραγματείαν
ἔχει, καὶ ἔστιν ἐν ἑνὶ τῷ ἐπιγραφομένῳ Κανών· τὸ δὲ φυσικὸν
τὴν περὶ φύσεως θεωρίαν πᾶσαν, καὶ ἔστιν ἐν ταῖς Περὶ φύσεως
βίβλοις ἑπτὰ καὶ τριάκοντα καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς κατὰ στοιχεῖον·
τὸ δὲ ἠθικὸν τὰ περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς· ἔστι δὲ καὶ ἐν ταῖς
Περὶ βίων βίβλοις καὶ ἐπιστολαῖς καὶ τῷ Περὶ τέλους. εἰώθασι
μέντοι τὸ κανονικὸν ὁμοῦ τῷ φυσικῷ τάττειν· καλοῦσι δ' αὐτὸ
περὶ κριτηρίου καὶ ἀρχῆς, καὶ στοιχειωτικόν· τὸ δὲ φυσικὸν περὶ
γενέσεως καὶ φθορᾶς, καὶ περὶ φύσεως· τὸ δὲ ἠθικὸν περὶ αἱρετῶν
καὶ φευκτῶν καὶ περὶ βίων καὶ τέλους.

31 Τὴν διαλεκτικὴν (fg. 36 Us.) ὡς παρέλκουσαν ἀποδοκιμά-
ζουσιν· ἀρκεῖν γὰρ τοὺς φυσικοὺς χωρεῖν κατὰ τοὺς τῶν πρα-
γμάτων φθόγγους. ἐν τοίνυν τῷ Κανόνι λέγων ἐστὶν ὁ Ἐπίκουρος
(fg. 35 Us.) κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι τὰς αἰσθήσεις καὶ
προλήψεις καὶ τὰ πάθη, οἱ δ' Ἐπικούρειοι καὶ τὰς φανταστικὰς
ἐπιβολὰς τῆς διανοίας· λέγει δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον
ἐπιτομῇ καὶ ἐν ταῖς Κυρίαις δόξαις· "πᾶσα γάρ," φησίν,
"αἴσθησις ἄλογός ἐστι καὶ μνήμης οὐδεμιᾶς δεκτική· οὔτε γὰρ
ὑφ' αὐτῆς κινεῖται οὔτε ὑφ' ἑτέρου κινηθεῖσα δύναταί τι προσ-
32 θεῖναι ἢ ἀφελεῖν· οὐδὲ ἔστι τὸ δυνάμενον αὐτὰς διελέγξαι. οὔτε
γὰρ ἡ ὁμογένεια αἴσθησις τὴν ὁμογενῆ διὰ τὴν ἰσοσθένειαν, οὔθ'

2–6 Us. p. 131. 3 = 124. 7 5–6 Us. p. 94. 16 11–13 Us. p. 189. 7 13–17 Us. p. 70 17 Cf. §§ 38, 50–51, 147 inf.

---

3 τὴν . . . θεωρίαν F: τῆς . . . θεωρίας BP^{ac}: τὰ . . . θεωρίαν P^{pc} πᾶσαν om. F 4 κατὰ στ.] κατεστοιχειωμένον dubitanter Us. 6 βίων BF^{pc}P: φύσεως F^{ac} καὶ^{2} om. F τῷ F: τὸ BP 7 τάττειν BP^{ac}: συντάττειν FP^{pc} 9 καὶ π. φ. om. F 10 καὶ^{3} om. F^{ac} 11 Τὴν ⟨δὲ⟩ coni. Gassendus post Meibom. 13 τοίνυν **α**: τίνι F^{pc} λέγων FP^{pc}: om. BP^{ac} 15 ⟨τὰς⟩ προλ. Gassendus καὶ^{2} om. F 16 καὶ ⟨αὐτὸς⟩ coni. Us. 19 ὑφ' αὐ. F: ὑπ' αὐτῆς P^{pc}: ἀπ' αὐτῆς BP^{ac} κινεῖται om. F δύν. corr. Gassendus: ἀδυνατεῖ codd. 20 οὐδὲ BP: οὐδὲν F 21 ἡ BFP^{pc}: om. P^{ac} ὁμογενὴς maluit Bailey 21 sq. αἴσ. . . . ἀνομ. om. F^{ac} ὁμογενῆ **α**: ὁμογένειαν P^{pc}

ἡ ἀνομογένεια τὴν ἀνομογένειαν, οὐ γὰρ τῶν αὐτῶν εἰσι κριτικαί· οὔτε μὴν λόγος, πᾶς γὰρ λόγος ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἤρτηται. οὔθ' ἡ ἑτέρα τὴν ἑτέραν, πάσαις γὰρ προσέχομεν. καὶ τὸ τὰ ἐπαισθήματα δ' ὑφεστάναι πιστοῦται τὴν τῶν αἰσθήσεων ἀλήθειαν. ὑφέστηκε δὲ τό τε ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ ἀκούειν ὥσπερ τὸ ἀλγεῖν· ὅθεν καὶ περὶ τῶν ἀδήλων ἀπὸ τῶν φαινομένων χρὴ σημειοῦσθαι. καὶ γὰρ καὶ ἐπίνοιαι πᾶσαι ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων γεγόνασι κατά τε περίπτωσιν καὶ ἀναλογίαν καὶ ὁμοιότητα καὶ σύνθεσιν, συμβαλλομένου τι καὶ τοῦ λογισμοῦ. τά τε τῶν μαινομένων φαντάσματα καὶ ⟨τὰ⟩ κατ' ὄναρ ἀληθῆ, κινεῖ γάρ· τὸ δὲ μὴ ὂν οὐ κινεῖ."

Τὴν δὲ πρόληψιν λέγουσιν οἱονεὶ κατάληψιν ἢ δόξαν ὀρθὴν ἢ 33
ἔννοιαν ἢ καθολικὴν νόησιν ἐναποκειμένην, τουτέστι μνήμην τοῦ πολλάκις ἔξωθεν φανέντος, οἷον τὸ Τοιοῦτόν ἐστιν ἄνθρωπος· ἅμα γὰρ τῷ ῥηθῆναι ἄνθρωπος εὐθὺς κατὰ πρόληψιν καὶ ὁ τύπος αὐτοῦ νοεῖται προηγουμένων τῶν αἰσθήσεων. παντὶ οὖν ὀνόματι τὸ πρώτως ὑποτεταγμένον ἐναργές ἐστι· καὶ οὐκ ἂν ἐζητήσαμεν τὸ ζητούμενον εἰ μὴ πρότερον ἐγνώκειμεν αὐτό· οἷον Τὸ πόρρω ἑστὼς ἵππος ἐστὶν ἢ βοῦς· δεῖ γὰρ κατὰ πρόληψιν ἐγνωκέναι ποτὲ ἵππου καὶ βοὸς μορφήν· οὐδ' ἂν ὠνομάσαμέν τι μὴ πρότερον αὐτοῦ κατὰ πρόληψιν τὸν τύπον μαθόντες. ἐναργεῖς οὖν εἰσιν αἱ προλήψεις· καὶ τὸ δοξαστὸν ἀπὸ προτέρου τινὸς ἐναργοῦς ἤρτηται, ἐφ' ὃ ἀναφέροντες λέγομεν, οἷον Πόθεν ἴσμεν εἰ τοῦτό ἐστιν

12–22 Us. p. 188. 4 12–p. 511, l. 1 Suid. s.v. περὶ προλήψεως
21–p. 511, l. 5 Us., adn. ad p. 181. 7

1 τὴν ἀνομ. om. B^{ac} εἰσι κριτ. FP^{pc}: εἰς κριτικόν P^{ac}: εἰς κριτικῶν B 2 ἤρτηται φ (et Aldobr.): εἴρηται codd. 3 τὴν ἑ. FP: τῆς ἑτέρας B: τῇ ἑτέρα φ 4 ἐπαισ. BP^{ac}: ἀνεπαίσθητα FP^{pc} δ' BP^{ac}: om. FP^{pc} 7 καὶ^{2} BP: om. F 9 συμβ. BP: ἐμβαλομένου F μαιν. **α**: φαινομένων F^{pc} 10 ⟨τὰ⟩ suppl. Casaub. 12 λέγ. . . . καταλ. om. B ὀρθὴν BP: ἀνορθεῖν F 14 ἔξωθεν φαν. om. F^{ac} 15 τῷ BP: τὸ F 17 ὑπο- corr. Gassendus: ἐπι- codd.: ἐπιτετευγμένον Suid. 19 ἑστὼς FP: ἑστὸς B 20 μὴ om. F^{ac}, εἰ μὴ ante αὐτοῦ (21) F^{pc}

34 ἄνθρωπος; τὴν δὲ δόξαν καὶ ὑπόληψιν λέγουσιν, ἀληθῆ τέ φασι καὶ ψευδῆ· ἂν μὲν γὰρ ἐπιμαρτυρῆται ἢ μὴ ἀντιμαρτυρῆται, ἀληθῆ εἶναι· ἐὰν δὲ μὴ ἐπιμαρτυρῆται ἢ ἀντιμαρτυρῆται, ψευδῆ τυγχάνειν. ὅθεν ⟨τὸ⟩ προσμένον εἰσήχθη· οἷον τὸ προσμεῖναι καὶ ἐγγὺς γενέσθαι τῷ πύργῳ καὶ μαθεῖν ὁποῖος ἐγγὺς φαίνεται.

Πάθη δὲ λέγουσιν (fg. 260 Us.) εἶναι δύο, ἡδονὴν καὶ ἀλγηδόνα, ἱστάμενα περὶ πᾶν ζῷον, καὶ τὴν μὲν οἰκεῖον, τὴν δὲ ἀλλότριον· δι' ὧν κρίνεσθαι τὰς αἱρέσεις καὶ φυγάς. τῶν τε ζητήσεων (fg. 265 Us.) εἶναι τὰς μὲν περὶ τῶν πραγμάτων, τὰς δὲ περὶ ψιλὴν τὴν φωνήν. καὶ ταῦτα δὴ περὶ τῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ κριτηρίου στοιχειωδῶς.

Ἀντέον δὲ ἐπὶ τὴν ἐπιστολήν.

" Ἐπίκουρος Ἡροδότῳ χαίρειν.

35 " Τοῖς μὴ δυναμένοις, ὦ Ἡρόδοτε, ἕκαστα τῶν περὶ φύσεως ἀναγεγραμμένων ἡμῖν ἐξακριβοῦν μηδὲ τὰς μείζους τῶν συντεταγμένων βίβλους διαθρεῖν ἐπιτομὴν τῆς ὅλης πραγματείας εἰς τὸ κατασχεῖν τῶν ὁλοσχερωτάτων γε δοξῶν τὴν μνήμην ἱκανῶς αὐτὸς παρεσκεύασα, ἵνα παρ' ἑκάστους τῶν καιρῶν ἐν τοῖς κυριωτάτοις βοηθεῖν αὑτοῖς δύνωνται, καθ' ὅσον ἂν ἐφάπτωνται τῆς περὶ φύσεως θεωρίας. καὶ τοὺς προβεβηκότας δὲ ἱκανῶς ἐν τῇ τῶν ὅλων ἐπιβλέψει τὸν τύπον τῆς ὅλης πραγματείας τὸν κατεστοιχειωμένον δεῖ μνημονεύειν· τῆς γὰρ ἀθρόας ἐπιβολῆς πυκνὸν δεόμεθα, τῆς δὲ κατὰ μέρος οὐχ ὁμοίως.

§§ 34–83 Epistulam ad Herodotum ediderunt Us. (pp. 1–32), P. von der Mühll (Teubner, 1922), C. Bailey (Oxonii, 1926, pp. 18 sqq.)

---

2 *ψ.* BP : *ψ. τυγχάνειν* F 2–4 *ἂν . . . τυγχ.* om. F^ac 4 ⟨*τὸ*⟩ add. Gassendus *προσμ.* B^pc : *προσμένων* B^ac : *πρὸς μὲν ὂν* FP 6 *εἶναι δύο* om. F 10 *δὴ* Us. : *δὲ* codd. 14 *ἕκ. τῶν* om. F^ac 15 *ἀναγ. ἡ.* BF^pcP : *ἐγγεγραμμένων* F^ac 16 *βίβλους* codd. : *βύβλους* Us. : *βίβλων* Meibom. 17 *γε δ.* Us. in comment. : *δὲ δ.* BP^ac : *δοξῶν* FP^pc 18 *αὐτὸς* coni. Brieger : *αὐτοῖς* codd. : *ἄν τις* Us. *παρ. ἵνα* P^pc : *παρεσκεύασα . . . ἵνα* (ras.) F : *παρεσκεύασαν ἃ* P^ac : *παρεσκεύασα ἃ* B *ἑκάστους* BP : *ἑκάστου* F 19 *αὑτοῖς* co w : *αὐτοῖς* **a** *δύν.* FP^pc : *δύνανται* B *ἐφ.* P^pc : *ἐφάπτονται* **a** 20 *τῆς περὶ* BP : transp. F *θεωρίας* om. F *προβ.* coni. Casaub. : *προβεβληκότας* **a**

36 “ Βαδιστέον μὲν οὖν καὶ ἐπ' ἐκεῖνα συνεχῶς, ἐν ⟨δὲ⟩ τῇ μνήμῃ τὸ τοσοῦτο ποιητέον ἀφ' οὗ ἥ τε κυριωτάτη ἐπιβολὴ ἐπὶ τὰ πράγματα ἔσται καὶ δὴ καὶ τὸ κατὰ μέρος ἀκρίβωμα πᾶν ἐξευρήσεται, τῶν ὁλοσχερωτάτων τύπων εὖ περιειλημμένων καὶ μνημονευομένων· ἐπεὶ καὶ τοῦ τετελεσιουργημένου τοῦτο κυριώτατον τοῦ παντὸς ἀκριβώματος γίνεται, τὸ ταῖς ἐπιβολαῖς ὀξέως δύνασθαι χρῆσθαι, ἑκάστων πρὸς ἁπλᾶ στοιχειώματα καὶ φωνὰς συναγομένων. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ πύκνωμα τῆς συνεχοῦς τῶν ὅλων περιοδείας εἰδέναι μὴ δυνάμενον διὰ βραχέων φωνῶν ἅπαν ἐμπεριλαβεῖν ἐν αὑτῷ τὸ καὶ κατὰ μέρος ἂν ἐξακριβωθέν.

37 “ Ὅθεν δὴ πᾶσι χρησίμης οὔσης τοῖς ᾠκειωμένοις φυσιολογίᾳ τῆς τοιαύτης ὁδοῦ, παρεγγυῶν τὸ συνεχὲς ἐνέργημα ἐν φυσιολογίᾳ καὶ τοιούτῳ μάλιστα ἐγγαληνίζων τῷ βίῳ ἐποίησά σοι καὶ τοιαύτην τινὰ ἐπιτομὴν καὶ στοιχείωσιν τῶν ὅλων δοξῶν.

“ Πρῶτον μὲν οὖν τὰ ὑποτεταγμένα τοῖς φθόγγοις, ὦ Ἡρόδοτε, δεῖ εἰληφέναι, ὅπως ἂν τὰ δοξαζόμενα ἢ ζητούμενα ἢ ἀπορούμενα ἔχωμεν εἰς ταῦτα ἀναγαγόντες ἐπικρίνειν, καὶ μὴ ἄκριτα πάντα ἡμῖν ᾖ εἰς ἄπειρον ἀποδεικνύουσιν ἢ κενοὺς φθόγγους ἔχωμεν.
38 ἀνάγκη γὰρ τὸ πρῶτον ἐννόημα καθ' ἕκαστον φθόγγον βλέπεσθαι καὶ μηθὲν ἀποδείξεως προσδεῖσθαι, εἴπερ ἕξομεν τὸ ζητούμενον ἢ ἀπορούμενον καὶ δοξαζόμενον ἐφ' ὃ ἀνάξομεν.

1 καὶ ἐπ' ἐκ. **α**: καὶ ἐπ' ἐκ. καὶ dg: ἐπ' ἐκεῖνα καὶ maluit Gassendus ἐν ⟨δὲ⟩ τῇ Muehll: ἐν τῇ codd.: ἕν τε Us. 2 τὸ om. F 3 καὶ^{2} om. F 4 τύπων F: τῶν τύπων BP: τύπῳ Neuernberger 5 τοῦ (τε)τελ. codd.: τῷ τετελεσιουργημένῳ coni. Muehll 7 ἑκάστων Us.: καὶ codd.: καὶ ⟨τοῦτο γίνοιτ' ἂν ἁπάντων⟩ suppl. Bailey: καὶ ⟨περὶ τῶν κατὰ μέρος καὶ περὶ τῶν ὅλων⟩ Bignone 8 συναγομένων codd.: συναγομένοις Muehll: ἀναγομένων Us. 9 εἰδέναι coni. Meibom.: εἶναι codd. δυνάμενον codd.: δυναμένου coni. Aemilius Thomas 10 αὑτῷ w: αὐτῷ **α** καὶ BP: καὶ τὸ F 12 παρ. τὸ B co q(P^{ac}?): παρεγγυώντων FP^{pc} ἐνέργημα F: ἐνάργημα BP 13 τοιούτῳ coni. Hirzel: τὸ τούτων codd.: τοιοῦτος ὢν Bignone ἐγγ. τῷ scripsit Us.: ἐγγαληνίζοντῶ P^{ac}F^{pc}: ἐγγαληνιζόντων F^{ac}P^{pc}: ἐνταληνίζων τῶ B^{ac} ἐποίησά σοι Us.: ποιήσασθαι codd. 17 ἀναγαγόντες BP: ἀνάγοντες F 18 ᾖ g: ἢ d: om. **α**: ἴῃ Us. 20 μηθὲν BP^{pc}: μηδὲν FP^{ac} 21 καὶ δοξ. om. F^{ac}

“ Ἔτι τε κατὰ τὰς αἰσθήσεις δεῖ πάντα τηρεῖν καὶ ἁπλῶς τὰς παρούσας ἐπιβολὰς εἴτε διανοίας εἴθ᾽ ὅτου δήποτε τῶν κριτηρίων, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα πάθη, ὅπως ἂν καὶ τὸ προσμένον καὶ τὸ ἄδηλον ἔχωμεν οἷς σημειωσόμεθα.

“ Ταῦτα δεῖ διαλαβόντας συνορᾶν ἤδη περὶ τῶν ἀδήλων· πρῶτον μὲν ὅτι οὐθὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. πᾶν γὰρ ἐκ παντὸς 39 ἐγίνετ᾽ ἂν σπερμάτων γε οὐθὲν προσδεόμενον. καὶ εἰ ἐφθείρετο δὲ τὸ ἀφανιζόμενον εἰς τὸ μὴ ὄν, πάντα ἂν ἀπωλώλει τὰ πράγματα, οὐκ ὄντων εἰς ἃ διελύετο. καὶ μὴν καὶ τὸ πᾶν ἀεὶ τοιοῦτον ἦν οἷον νῦν ἐστι, καὶ ἀεὶ τοιοῦτον ἔσται. οὐθὲν γάρ ἐστιν εἰς ὃ μεταβάλλει. παρὰ γὰρ τὸ πᾶν οὐθέν ἐστιν ὃ ἂν εἰσελθὸν εἰς αὐτὸ τὴν μεταβολὴν ποιήσαιτο.

“ Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο (fg. 24 Us.) *καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐπιτομῇ φησι κατ᾽ ἀρχὴν καὶ ἐν τῇ α′ Περὶ φύσεως* τὸ πᾶν ἐστι ⟨σώματα καὶ κενόν⟩· σώματα μὲν γὰρ ὡς ἔστιν, αὐτὴ ἡ αἴσθησις ἐπὶ πάντων μαρτυρεῖ, καθ᾽ ἣν ἀναγκαῖον τὸ ἄδηλον τῷ λογισμῷ τεκμαίρεσθαι, ὥσπερ 40 προεῖπον τὸ πρόσθεν. εἰ ⟨δὲ⟩ μὴ ἦν ὃ κενὸν καὶ χώραν καὶ ἀναφῆ φύσιν ὀνομάζομεν, οὐκ ἂν εἶχε τὰ σώματα ὅπου ἦν οὐδὲ δι᾽ οὗ ἐκινεῖτο, καθάπερ φαίνεται κινούμενα. παρὰ δὲ ταῦτα οὐθὲν οὐδ᾽ ἐπινοηθῆναι δύναται οὔτε περιληπτικῶς οὔτε ἀναλόγως τοῖς περιληπτοῖς ὡς καθ᾽ ὅλας φύσεις λαμβανόμενα καὶ μὴ ὡς τὰ τούτων συμπτώματα ἢ συμβεβηκότα λεγόμενα.

1 *Ἔτι τε* Arndt: *εἴτε* codd.: *εἶτα* Gass.: *ἔπειτα* vel *ἔπειτεν* Us. *κατὰ* secl. Bignone et Heidel *πάντα* BP: om. F: *πάντων* Bignone: *πάντως* Muehll *τὰς* codd.: *κατὰ τὰς* Gass. 3 *καὶ*[1] codd.: *κατὰ* Giussani: *καὶ κατὰ* Gass. *προσμ.* FP^{pc}: *προσμενόμενον* BP^{ac} 5 *δεῖ* coni. Cob.: *δὲ* codd. 6 *γίνεται* FP: *γένηται* B 7 *ἐγίνετ᾽* BFP^{pc}: *ἐγένετ᾽* P^{ac} *οὐθὲν* FP: *οὐδὲν* B 8 *δὲ* BP: om. F 9 *ὄντων* F: *ὄντων τῶν* BPφ *διαλύεται* φ 11 *μεταβαλεῖ* maluit Us.: *μεταβάλῃ* φ Post *ἐστιν* verba ⟨*εἰς ὃ μεταβαλεῖ ἢ* vel *οὐδὲ*⟩ add. Giussani *ὃ ἂν εἰσ.*] *εἰς ὃ ἀνελθὸν* φ 12 *ποιήσαι* Us.: *ποιῆσαι* ⟨*δύναι*⟩*το* Crönert 14 ⟨. . .⟩ add. Gassendi: ⟨*σώματα καὶ τόπος*⟩ Us. 15 *σώματα* FP^{pc}: *σῶμα· τὰ* BP^{ac} 16 *τὸ* om. F 17 *τὸ πρόσθεν* codd.: *τόπος δὲ* (ad init. § 40) Us. ⟨*δὲ*⟩ add. Gass. *ὃ* B($^{pc?}$): *ὃν* FP: *ὂν* scripsit Us. 18 *ἦν* B: *εἴη* FP^{pc}φ 20 *οὐδ᾽* corr. Us.: *οὔτε* codd. *περιλ.* co (approb. Us.): *περιληπτῶς* **α** 21 *περιληπτικοῖς* co 21–22 *ὡς . . . λαμβ. . . . λεγ.* codd.: *ὅσα . . . λαμβάνομεν . . . λέγομεν* Us.

"Καὶ μὴν καὶ τῶν τοῦτο (fg. 25 = 77 = 89 Us.) καὶ ἐν τῇ πρώτῃ Περὶ
φύσεως καὶ τῇ ιδʹ καὶ ιεʹ καὶ τῇ Μεγάλῃ ἐπιτομῇ σωμάτων τὰ μέν ἐστι
συγκρίσεις, τὰ δ' ἐξ ὧν αἱ συγκρίσεις πεποίηνται· ταῦτα δέ ἐστιν 41
ἄτομα καὶ ἀμετάβλητα, εἴπερ μὴ μέλλει πάντα εἰς τὸ μὴ ὂν φθαρήσε-
σθαι, ἀλλ' ἰσχύοντα ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων,
πλήρη τὴν φύσιν ὄντα, οὐκ ἔχοντα ὅπῃ ἢ ὅπως διαλυθήσεται. ὥστε
τὰς ἀρχὰς ἀτόμους ἀναγκαῖον εἶναι σωμάτων φύσεις.

"Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ πᾶν ἄπειρόν ἐστι. τὸ γὰρ πεπερασμένον ἄκρον ἔχει· τὸ δὲ ἄκρον παρ' ἕτερόν τι θεωρεῖται. ὥστε οὐκ ἔχον ἄκρον πέρας οὐκ ἔχει· πέρας δὲ οὐκ ἔχον ἄπειρον ἂν εἴη καὶ οὐ πεπερασμένον.

"Καὶ μὴν καὶ τῷ πλήθει τῶν σωμάτων ἄπειρόν ἐστι τὸ πᾶν
καὶ τῷ μεγέθει τοῦ κενοῦ. εἴ τε γὰρ ἦν τὸ κενὸν ἄπειρον τὰ δὲ 42
σώματα ὡρισμένα, οὐθαμοῦ ἂν ἔμενε τὰ σώματα, ἀλλ' ἐφέρετο
κατὰ τὸ ἄπειρον κενὸν διεσπαρμένα, οὐκ ἔχοντα τὰ ὑπερείδοντα
καὶ στέλλοντα κατὰ τὰς ἀνακοπάς· εἴ τε τὸ κενὸν ἦν ὡρισμένον,
οὐκ ἂν εἶχε τὰ ἄπειρα σώματα ὅπου ἐνέστη.

"Πρός τε τούτοις τὰ ἄτομα τῶν σωμάτων καὶ μεστά, ἐξ
ὧν καὶ αἱ συγκρίσεις γίνονται καὶ εἰς ἃ διαλύονται, ἀπερίληπτά
ἐστι ταῖς διαφοραῖς τῶν σχημάτων· οὐ γὰρ δυνατὸν γενέσθαι τὰς
τοσαύτας διαφορὰς ἐκ τῶν αὐτῶν σχημάτων περιειλημμένων.
καὶ καθ' ἑκάστην δὲ σχημάτισιν ἁπλῶς ἄπειροί εἰσιν αἱ ὅμοιαι,
ταῖς δὲ διαφοραῖς οὐχ ἁπλῶς ἄπειροι ἀλλὰ μόνον ἀπερίληπτοι, |
οὐδὲ γάρ φησιν ἐνδοτέρω εἰς ἄπειρον τὴν τομὴν τυγχάνειν. λέγει δέ, ἐπειδὴ 43

24 Cf. x. 56 inf.

---

1 καὶ τῶν $B^{ac}P^{ac}$: om. B^{pc}: καὶ ταυτὸν FP^{pc} 2 καὶ^2 BP^{ac}: καὶ τῇ FP^{pc} σωμάτων BP^{ac}: τῶν σωμ. FP^{pc} 5 ἰσχύοντα codd.: ἰσχῦόν τι Bignone ὑπομενεῖν maluit Crönert 6 ὄντα Us. (ὄντα καὶ Meibom.): ὅταν codd.: ἅτε Kuehnius: οἷα δὴ Bignone 7 ἀναγκαῖον FP: ἀναγκαίως B 9 δὲ FP: γὰρ B Post θεωρεῖται ⟨ἀλλὰ μὴν τὸ πᾶν οὐ παρ' ἕτερόν τι θεωρεῖται⟩ suppl. Us. 14 οὐθαμοῦ $B^{ac}P^{ac}$: οὐδαμοῦ $B^{pc}FP^{pc}$ 16 στελ.] συστέλλοντα B^{pc} ἀντικοπάς coni. Meibom. 17 ἐνέστη BFP^{pc}: ἔνεστι P^{ac} 18 τε FP: om. B 20 τὰς om. F 21 αὐτῶν om. g 22 ὅμοιαι B: ὁμοῖαι P^{ac}: ἄτομοι FP^{pc} 24 λέγει codd.: λήγει C. F. Hermann: λήγειν Us.

αἱ ποιότητες μεταβάλλονται, εἰ μέλλει τις μὴ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἁπλῶς εἰς ἄπειρον αὐτὰς ἐκβάλλειν.

"Κινοῦνταί τε συνεχῶς αἱ ἄτομοι φησὶ δὲ ἐνδοτέρω καὶ ἰσοταχῶς αὐτὰς κινεῖσθαι τοῦ κενοῦ τὴν εἶξιν ὁμοίαν παρεχομένου καὶ τῇ κουφοτάτῃ καὶ τῇ βαρυτάτῃ. τὸν αἰῶνα, καὶ αἱ μὲν εἰς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διιστάμεναι, αἱ δὲ αὖ τὸν παλμὸν ἴσχουσιν ὅταν τύχωσι τῇ περιπλοκῇ κεκλειμέναι ἢ στεγαζόμεναι παρὰ τῶν πλεκτικῶν.

44 "Ἥ τε γὰρ τοῦ κενοῦ φύσις ἡ διορίζουσα ἑκάστην αὐτὴν τοῦτο παρασκευάζει, τὴν ὑπέρεισιν οὐχ οἵα τε οὖσα ποιεῖσθαι· ἥ τε στερεότης ἡ ὑπάρχουσα αὐταῖς κατὰ τὴν σύγκρουσιν τὸν ἀποπαλμὸν ποιεῖ, ἐφ' ὁπόσον ἂν ἡ περιπλοκὴ τὴν ἀποκατάστασιν ἐκ τῆς συγκρούσεως διδῷ. ἀρχὴ δὲ τούτων οὐκ ἔστιν, ἀιδίων τῶν ἀτόμων οὐσῶν καὶ τοῦ κενοῦ. φησὶ δ' ἐνδοτέρω μηδὲ ποιότητά τινα περὶ τὰς ἀτόμους εἶναι πλὴν σχήματος καὶ μεγέθους καὶ βάρους· τὸ δὲ χρῶμα (fg. 56 Us.) παρὰ τὴν θέσιν τῶν ἀτόμων ἀλλάττεσθαι ἐν ταῖς Δώδεκα στοιχειώσεσί φησι. πᾶν τε μέγεθος μὴ εἶναι περὶ αὐτάς· οὐδέποτε γοῦν ἄτομος ὤφθη αἰσθήσει.

45 "Ἡ τοσαύτη δὴ φωνὴ τούτων πάντων μνημονευομένων τὸν ἱκανὸν τύπον ὑποβάλλει ⟨ταῖς περὶ⟩ τῆς τῶν ὄντων φύσεως ἐπινοίαις.

"Ἀλλὰ μὴν καὶ κόσμοι ἄπειροί εἰσιν, οἵ θ' ὅμοιοι τούτῳ καὶ ἀνόμοιοι. αἵ τε γὰρ ἄτομοι ἄπειροι οὖσαι, ὡς ἄρτι ἀπεδείχθη,

3 Cf. x. 61 inf. 13 Cf. x. 54–56 inf.

1–2 εἰ κτλ. in textu retin. Muehll 1 μέλλει FP: μέλλοι B ἁπλῶς om. F 4 εἶξιν corr. Kuehnius: ἶξιν B: ἴξιν FP ὁμ. παρ. BP: transp. F 5 Post αἰῶνα lac. statuit Us.: post μὲν, Bignone et Bailey εἰς del. Gass. 6 αὖ τὸν scripsit Bailey (Us. in comment.): αὐτὸν codd.: αὐτοῦ Brieger ἀποπαλμὸν Schneider ἴσχουσαι Brieger τῇ π. coni. Us.: τὴν περιπλοκὴν codd. 7 κεκλ. corr. Brieger: κεκλιμέναι codd. παρὰ dgt: περὶ **a** πλεκ. BP: πληκτικῶν F 8 αὐτὴν **a**: αὐτῶν dg: ἄτομον Meibom. 10 συγκ. BP: σύγκρισιν F 12 ἀιδίων Gass.: αἰτιων codd. 18 Ἡ τ. δὴ BP: αὕτη δ' ἡ F 19 ⟨. . .⟩ add. Us. 20 ἐπινοίαις **a**: ἐπινοίας z, fr et Bignone 21 οἵθ' B^{pc}P: εἴθ' B^{ac}F καὶ BF: καὶ οἱ P 22 sq. ἄρτι . . . φερ. BP: εἴρηται F

*φέρονται καὶ πορρωτάτω. οὐ γὰρ κατανήλωνται αἱ τοιαῦται
ἄτομοι ἐξ ὧν ἂν γένοιτο κόσμος ἢ ὑφ᾽ ὧν ἂν ποιηθείη, οὔτ᾽ εἰς
ἕνα οὔτ᾽ εἰς πεπερασμένους, οὔθ᾽ ὅσοι τοιοῦτοι οὔθ᾽ ὅσοι διάφοροι
τούτοις. ὥστε οὐδὲν τὸ ἐμποδοστατῆσόν ἐστι πρὸς τὴν ἀπειρίαν
τῶν κόσμων.*

“ Καὶ μὴν καὶ τύποι ὁμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις εἰσί, 46
*λεπτότησιν ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινομένων. οὔτε γὰρ ἀπο-
στάσεις ἀδυνατοῦσιν ἐν τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τοιαῦται οὔτ᾽
ἐπιτηδειότητες τῆς κατεργασίας τῶν κοιλωμάτων καὶ λεπτοτή-
των γίνεσθαι, οὔτε ἀπόρροιαι τὴν ἑξῆς θέσιν καὶ βάσιν διατηροῦ-
σαι ἥνπερ καὶ ἐν τοῖς στερεμνίοις εἶχον· τούτους δὲ τοὺς τύπους
εἴδωλα προσαγορεύομεν. καὶ μὴν καὶ ἡ διὰ τοῦ κενοῦ φορὰ κατὰ
μηδεμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀντικοψόντων γινομένη πᾶν μῆκος
περιληπτὸν ἐν ἀπερινοήτῳ χρόνῳ συντελεῖ. βράδους γὰρ καὶ
τάχους ἀντικοπὴ καὶ οὐκ ἀντικοπὴ ὁμοίωμα λαμβάνει.*

“ Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἅμα κατὰ τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς χρόνους 47
*αὐτὸ τὸ φερόμενον σῶμα ἐπὶ τοὺς πλείους τόπους ἀφικνεῖται—
ἀδιανόητον γάρ—καὶ τοῦτο συναφικνούμενον ἐν αἰσθητῷ χρόνῳ
ὅθεν δήποθεν τοῦ ἀπείρου οὐκ ἐξ οὗ ἂν περιλάβωμεν τὴν φορὰν
τόπου ἔσται ἀφιστάμενον· ἀντικοπῇ γὰρ ὅμοιον ἔσται, κἂν μέχρι
τοσούτου τὸ τάχος τῆς φορᾶς μὴ ἀντικοπὲν καταλίπωμεν.*

4 *ἐμποδ.* dgt: *ἐνποδ.* B: *ἐμποδίζον* FP^{pc} 5 *τῶν* BP^{ac}: *τῶν τοιούτων* FP^{pc} 7 *ἀποστ.* codd.: *συστάσεις* Gass. 9 *τῆς* coni. Bailey: *τοὺς* BP^{ac}: *τὰς* FP^{pc}: *πρὸς* Us. *λεπτ.*] *λειοτήτων* Us. Post *λεπτ.* ⟨*ἐκ τῶν συγκρίσεων*⟩ add. Philippson in *PhW* 43 (1923), 1097. 10 *γιν.* del. Kuehnius *βάσιν*] *τάξιν* Gass. 12–15 post § 61 transp. Giussani et Bailey. 13 *ἀντικ.* Us.: *ἀντικοψάντων* codd. 14 *βράδους* BP^{ac}: *βραδύτητος* FP^{pc} 16–p. 517, l. 1 post § 62 transp. Giussani, Bailey. 16 *οὐδ᾽ ἅμα* codd.: *οὔθ᾽ ἅμα* Us.: *οὐδαμῇ* Bignone *δ. λ.* B: *διαλόγου* P: om. F 17 *αὐτὸ* Muehll: *κατὰ* codd.: *καὶ* Us. 18 Parenthesin conclusit post *γάρ* Muehll: post *τοῦτο* Us.: post *ἀφιστάμενον* (li. 20) Bailey. *συναφ.*] *οὔτ᾽ ἀφικνούμενον* Us.: *οὔτε συναφ.* Giussani 19 *δήποθεν* BP^{ac}: *δήποτε* FP^{pc} 21 *τοσούτου* FP: *τούτου* B *ἀντικοπὲν* Muehll: *ἀντικοπεον* BP^{ac}: *ἀντικοπτέον* FP^{pc}: *ἀντικοπτὸν* Bailey: *ἀντικόπτον* Us. 21 sq. *καταλ . . . ὅτι*] . . . *λίπτω μὲν χρήσ* . . . [*δ᾽ ἡ καὶ τοῦτο καὶ . . . τὸ στοι-χεῖον εἶθ᾽* . . .] cum fenestris B: supplementa a man. 2 scripta uncinis inclusi.

χρήσιμον δὴ καὶ τοῦτο κατασχεῖν τὸ στοιχεῖον. εἶθ' ὅτι τὰ εἴδωλα ταῖς λεπτότησιν ἀνυπερβλήτοις κέχρηται οὐθὲν ἀντιμαρτυρεῖ τῶν φαινομένων· ὅθεν καὶ τάχη ἀνυπέρβλητα ἔχει, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα πρὸς τῷ ⟨τῷ⟩ ἀπείρῳ αὐτῶν μηθὲν ἀντικόπτειν ἢ ὀλίγα ἀντικόπτειν, πολλαῖς δὲ καὶ ἀπείροις εὐθὺς ἀντικόπτειν τι.

48 " Πρός τε τούτοις, ὅτι ἡ γένεσις τῶν εἰδώλων ἅμα νοήματι συμβαίνει. καὶ γὰρ ῥεῦσις ἀπὸ τῶν σωμάτων τοῦ ἐπιπολῆς συνεχής, οὐκ ἐπίδηλος τῇ μειώσει διὰ τὴν ἀνταναπλήρωσιν, σῴζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ στερεμνίου θέσιν καὶ τάξιν τῶν ἀτόμων ἐπὶ πολὺν χρόνον, εἰ καὶ ἐνίοτε συγχεομένη ὑπάρχει, καὶ συστάσεις ἐν τῷ περιέχοντι ὀξεῖαι διὰ τὸ μὴ δεῖν κατὰ βάθος τὸ συμπλήρωμα γίνεσθαι, καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι τινὲς γεννητικοὶ τῶν τοιούτων φύσεών εἰσιν. οὐθὲν γὰρ τούτων ἀντιμαρτυρεῖ⟨ται⟩ ταῖς αἰσθήσεσιν, ἂν βλέπῃ τίς τινα τρόπον τὰς ἐναργείας ἵνα καὶ τὰς συμπαθείας ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πρὸς ἡμᾶς ἀνοίσει.

49 " Δεῖ δὲ καὶ νομίζειν ἐπεισιόντος τινὸς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν τὰς μορφὰς ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ διανοεῖσθαι· οὐ γὰρ ἂν ἐναποσφραγίσαιτο τὰ ἔξω τὴν ἑαυτῶν φύσιν τοῦ τε χρώματος καὶ τῆς μορφῆς διὰ τοῦ ἀέρος τοῦ μεταξὺ ἡμῶν τε κἀκείνων, οὐδὲ διὰ τῶν ἀκτίνων ἢ ὡνδήποτε ῥευμάτων ἀφ' ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνα παραγινομένων, οὕτως ὡς τύπων τινῶν ἐπεισιόντων ἡμῖν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ὁμοχρόων

2 ἀνυπ. FP: ἀνυπερβλήτως B οὐθὲν BP: ὅθεν F 3 ὅθεν BP: ἢ ὅθεν F 4 τῷ ⟨τῷ⟩ ἀπείρῳ Meibom.: τῷ ἀπ. codd.: τὸ ἀπείροις Muehll: τῷ τῷ ἀπορρῷ Bailey collato Lucr. iv. 205: τῷ ⟨μὴ⟩ ἀπείρῳ Bignone αὐτῶν om. F 5 ἢ ὀλ. ἀντικ. FP: om. B πολλοῖς Us. in comment. 8 ἐπιπολῆς z[pc] et fr: ἐπὶ πολλῆς α 9 συνεχής coni. Rossius: συνεχῆς P[pc]: συνοχῆς α οὐκ ἐπιδ. om. F τῇ μ. Us.: ἢ μειώσει F: σημειώσει BP 14 ἀντιμ. corr. Brieger: ἀντιμαρτυρεῖ BP: μαρτυρεῖ F 15 τίς τινα codd.: τις τίνα Bailey ἐναργ. corr. Gass.: ἐνεργείας codd. ἵνα codd.: del. Muehll: τίνα Us. 16 ἀνοίσει B: ἀνοίσῃ FP 17 ἐπεισ. FP: ἐπιστάντος B ἔξωθεν BP: ἔξω F 18 καὶ om. F ἂν ἐναπ. emend. Cob.: ἃ μὲν ἀποσφ. codd. 20 τῶν codd.: τινῶν Us. 21 ὡνδ. BP[ac]: οἱωνδήποτε F[pc]P[pc]: οἱονδήποτε F[ac] παραγ. P: παραγενομένων BF 22 ὁμοχρόων Rossius: ἀπὸ χροῶν codd.

τε καὶ ὁμοιομόρφων κατὰ τὸ ἐναρμόττον μέγεθος εἰς τὴν ὄψιν ἢ
τὴν διάνοιαν, ὠκέως ταῖς φοραῖς χρωμένων, εἶτα διὰ ταύτην τὴν 50
αἰτίαν τοῦ ἑνὸς καὶ συνεχοῦς τὴν φαντασίαν ἀποδιδόντων καὶ τὴν
συμπάθειαν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου σῳζόντων κατὰ τὸν ἐκεῖθεν
σύμμετρον ἐπερεισμὸν ἐκ τῆς κατὰ βάθος ἐν τῷ στερεμνίῳ τῶν
ἀτόμων πάλσεως. καὶ ἣν ἂν λάβωμεν φαντασίαν ἐπιβλητικῶς
τῇ διανοίᾳ ἢ τοῖς αἰσθητηρίοις εἴτε μορφῆς εἴτε συμβεβηκότων,
μορφή ἐστιν αὕτη τοῦ στερεμνίου, γινομένη κατὰ τὸ ἑξῆς πύ-
κνωμα ἢ ἐγκατάλειμμα τοῦ εἰδώλου· τὸ δὲ ψεῦδος καὶ τὸ διημαρ-
τημένον ἐν τῷ προσδοξαζομένῳ ἀεί ἐστιν ⟨ἐπὶ τοῦ προσμένοντος⟩
ἐπιμαρτυρηθήσεσθαι ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθήσεσθαι, εἶτ' οὐκ ἐπι-
μαρτυρουμένου ⟨ἢ ἀντιμαρτυρουμένου⟩ κατά τινα κίνησιν ἐν ἡμῖν
αὐτοῖς συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διάληψιν δὲ ἔχουσαν, καθ' ἣν τὸ
ψεῦδος γίνεται.

"Ἥ τε γὰρ ὁμοιότης τῶν φαντασμῶν οἱονεὶ ἐν εἰκόνι λαμ- 51
βανομένων ἢ καθ' ὕπνους γινομένων ἢ κατ' ἄλλας τινὰς ἐπι-
βολὰς τῆς διανοίας ἢ τῶν λοιπῶν κριτηρίων οὐκ ἄν ποτε ὑπῆρχε
τοῖς οὖσί τε καὶ ἀληθέσι προσαγορευομένοις εἰ μὴ ἦν τινα καὶ
τοιαῦτα προσβαλλόμενα· τὸ δὲ διημαρτημένον οὐκ ἂν ὑπῆρχεν
εἰ μὴ ἐλαμβάνομεν καὶ ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συνημ-
μένην μὲν ⟨τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ,⟩ διάληψιν δὲ ἔχουσαν· κατὰ
δὲ ταύτην [τὴν συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διάληψιν

12–14 Cf. § 51

2 ὠκέαις coni. Bywater 3, 4 ἀποδ. et σῳζ. corr. Us.: ἀποδιδόντος et σῴζοντος codd. 6 πάλσεως dt(B^{ac}?): πλάσεώς B^{pc}FP ἂν λ. dgt: ἀναλάβωμεν **α** 7 αἰσθ. BF^{γρ}P: στερεμνίοις F^{ac} 9 ἐγκ. τοῦ z^{pc} et fr: ἐγκαταλείμματος F: ἐνκαταλεἰμματος B^{pc}: ἐγκαταλήμματος P(B^{ac}?) 10 ⟨...⟩ suppl. Us. 11 Ab ἐπιμ.[1] scholium incipere credit Muehll. ἐπιμ. BP: ἐπιμαρτυρήσεσθαι F, et similiter ἀντιμ. 12 ⟨...⟩ suppl. Us. τ. κ. coni. Us.: τὴν ἀκίνητον codd. 13 ἔχουσαν corr. Gass.: ἐχούσῃ codd. 15 οἱονεὶ codd.: οἷον ἢ scripsit Us. 16 γιν. FP^{pc}: γινομένου BP^{ac} 19 τοιαῦτα coni. Gass.: ταῦτα codd. προσβ. coni. Us.: πρὸς ὃ (ἃ F) βάλλομεν **α** δὲ] τε Us. 21 ⟨...⟩ suppl. Us. ex scholio § 50 22 sq. [...] Ut correcturam del. Muehll: scholium vel glossema credunt Us., Bailey.

δὲ ἔχουσαν], ἐὰν μὲν μὴ ἐπιμαρτυρηθῇ ἢ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ψεῦδος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐπιμαρτυρηθῇ ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ἀληθές.

52 "Καὶ ταύτην οὖν σφόδρα γε δεῖ τὴν δόξαν κατέχειν, ἵνα μήτε τὰ κριτήρια ἀναιρῆται τὰ κατὰ τὰς ἐναργείας μήτε τὸ διημαρτημένον ὁμοίως βεβαιούμενον πάντα συνταράττῃ.

"Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀκούειν γίνεται ῥεύματός τινος φερομένου ἀπὸ τοῦ φωνοῦντος ἢ ἠχοῦντος ἢ ψοφοῦντος ἢ ὁπωσδήποτε ἀκουστικὸν πάθος παρασκευάζοντος. τὸ δὲ ῥεῦμα τοῦτο εἰς ὁμοιομερεῖς ὄγκους διασπείρεται, ἅμα τινὰ διασῴζοντος συμπάθειαν πρὸς ἀλλήλους καὶ ἑνότητα ἰδιότροπον, διατείνουσαν πρὸς τὸ ἀποστεῖλαν καὶ τὴν ἐπαίσθησιν τὴν ἐπ' ἐκείνου ὡς τὰ πολλὰ ποιοῦσαν, εἰ δὲ μή γε τὸ ἔξωθεν μόνον ἔνδηλον παρασκευάζουσαν.
53 ἄνευ γὰρ ἀναφερομένης τινὸς ἐκεῖθεν συμπαθείας οὐκ ἂν γένοιτο ἡ τοιαύτη ἐπαίσθησις. οὐκ αὐτὸν οὖν δεῖ νομίζειν τὸν ἀέρα ὑπὸ τῆς προϊεμένης φωνῆς ἢ καὶ τῶν ὁμογενῶν σχηματίζεσθαι—πολλὴν γὰρ ἔνδειαν ἕξει τοῦτο πάσχων ὑπ' ἐκείνης,—ἀλλ' εὐθὺς τὴν γινομένην πληγὴν ἐν ἡμῖν, ὅταν φωνὴν ἀφίωμεν, τοιαύτην ἔκθλιψιν ὄγκων τινῶν ῥεύματος πνευματώδους ἀποτελεστικῶν ποιεῖσθαι, ἣ τὸ πάθος τὸ ἀκουστικὸν ἡμῖν παρασκευάζει.

"Καὶ μὴν καὶ τὴν ὀσμὴν νομιστέον ὥσπερ καὶ τὴν ἀκοὴν οὐκ ἄν ποτε οὐθὲν πάθος ἐργάσασθαι, εἰ μὴ ὄγκοι τινὲς ἦσαν ἀπὸ τοῦ πράγματος ἀποφερόμενοι σύμμετροι πρὸς τὸ τοῦτο τὸ αἰσθητήριον

1 ἔχουσαν P^{pc}: ἐχούσης BP^{ac}: ἔχουσαι F 4 σφ. γε δεῖ BP^{ac}: σφ. δὲ δεῖ P^{pc}: δεῖ σφ. F 5 ἐναργ. corr. Gass.: ἐνεργείας codd. 6 βεβ. BP: μαρτυρούμενον F πάντα FP: πάντας B 7 ῥεύμ. corr. Gass.: πνεύματος codd. 9 παρασκ. BP^{ac}: κατασκ. FP^{pc} δὲ om. F 10 διασπ. BP: κατασπ. F διασ. P^{pc}: διασώζοντα BP^{ac}: διασώζουσα F 12 ὡς τὰ π. secl. Us., ὡς τὸ στόμα scribens τὰ FP^{pc}: τὸ BP^{ac} 13 ποιοῦσαν et παρασκ. codd.: ποιοῦντας et παρασκευάζοντας Us. 17 πάσχων $B^{pc}P$: πάσχον $B^{ac}F$: πάσχειν coni. Meibom. 19 ἔκθλιψιν coni. Brieger: ἐκλίθην B: ἐκλήθην P^{ac}: ἐκ FP^{pc} ὄγκων τινῶν P^{ac}: τινων ὄγκων FP^{pc}: ὄγκων τινὸς B ἀποτελεστικὴν Us. 20 ἡμῖν om. F 22 οὐθ. π. BP: transp. F ἐργάσ. BP: ἐργάζεσθαι F 23 πρὸς τὸ F: πρὸς BP

κινεῖν, οἱ μὲν τοῖοι τεταραγμένως καὶ ἀλλοτρίως, οἱ δὲ τοῖοι ἀταράχως καὶ οἰκείως ἔχοντες.

“ *Καὶ μὴν καὶ τὰς ἀτόμους νομιστέον μηδεμίαν ποιότητα τῶν* 54 *φαινομένων προσφέρεσθαι πλὴν σχήματος καὶ βάρους καὶ μεγέθους καὶ ὅσα ἐξ ἀνάγκης σχήματος συμφυῆ ἐστι. ποιότης γὰρ πᾶσα μεταβάλλει· αἱ δὲ ἄτομοι οὐδὲν μεταβάλλουσιν, ἐπειδήπερ δεῖ τι ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων στερεὸν καὶ ἀδιάλυτον, ὃ τὰς μεταβολὰς οὐκ εἰς τὸ μὴ ὂν ποιήσεται οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλὰ κατὰ μεταθέσεις ἐν πολλοῖς, τινῶν δὲ καὶ προσόδους καὶ ἀφόδους. ὅθεν ἀναγκαῖον τὰ [μὴ] μετατιθέμενα ἄφθαρτα εἶναι καὶ τὴν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν οὐκ ἔχοντα, ὄγκους δὲ καὶ σχηματισμοὺς ἰδίους· ταῦτα γὰρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν.*

“ *Καὶ γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν μετασχηματιζόμενοις κατὰ τὴν* 55 *περιαίρεσιν τὸ σχῆμα ἐνυπάρχον λαμβάνεται, αἱ δὲ ποιότητες οὐκ ἐνυπάρχουσαι ἐν τῷ μεταβάλλοντι, ὥσπερ ἐκεῖνο καταλείπεται, ἀλλ' ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπολλύμεναι. ἱκανὰ οὖν τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς ποιεῖν, ἐπειδήπερ ὑπολείπεσθαί γέ τινα ἀναγκαῖον καὶ ⟨μὴ⟩ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι.*

“ *Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ δεῖ νομίζειν πᾶν μέγεθος ἐν ταῖς ἀτόμοις ὑπάρχειν, ἵνα μὴ τὰ φαινόμενα ἀντιμαρτυρῇ· παραλλαγὰς δέ τινας μεγεθῶν νομιστέον εἶναι. βέλτιον γὰρ καὶ τούτου προσόντος τὰ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενα ἀποδοθήσεται. πᾶν δὲ* 56 *μέγεθος ὑπάρχειν οὔτε χρήσιμόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν ποιοτήτων διαφοράς, ἀφῖχθαί τε ἄμ' ἔδει καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁρατὰς ἀτόμους·*

5 *σχήματι* maluit Kuehnius 6 *οὐδὲν* z : *οὐδὲ* **a** 7 *δεῖ* BP^ac : *ἀεί* F 9–11 *ἐν . . . μεταβ.* om. F 9–10 *ἐν . . . ἀφόδους* ut variam lectionem secl. Us. 9 *ἐν πολλοῖς* BP : *ἐκ πολλοῦ* gtz : *μὲν πολλῶν* Gass. : *τινῶν* Bignone 10 *πρὸς ὅλους καὶ ἀφ' ὅλου* B [*μὴ*] secl. Weil : *δὴ* Us. : *μὲν* Kochalsky 12 *ταῦτα* coni. Meibom. : *τοῦτο* codd. 13 *ὑπομ.*] *ὑποτιθέναι* coni. Us. 15–16 *οὐκ ἐνυπ.* FP : *οὐδὲν ὑπ.* B 19 *καὶ* ⟨*μὴ*⟩ coni. Meibom. e vers. Aldobr. : *οὐκ* Us. : *καὶ μηδὲν* Bignone 20 *δεῖ* corr. Cas. : *ἀεὶ* codd. 23 *γιν.* FP : *γενόμενα* B 24 *ὑπάρχειν* Us. post Aldobr. : *ὑπάρχον* codd. 25 *ἄμ' ἔδει* coni. Us. : *ἀμέλει* codd.

ὃ οὐ θεωρεῖται γινόμενον οὔθ' ὅπως ἂν γένοιτο ὁρατὴ ἄτομος ἔστιν ἐπινοῆσαι.

" *Πρὸς δὲ τούτοις οὐ δεῖ νομίζειν ἐν τῷ ὡρισμένῳ σώματι ἀπείρους ὄγκους εἶναι οὐδ' ὁπηλίκους οὖν. ὥστε οὐ μόνον τὴν εἰς ἄπειρον τομὴν ἐπὶ τοὔλαττον ἀναιρετέον, ἵνα μὴ πάντα ἀσθενῆ ποιῶμεν κἂν ταῖς περιλήψεσι τῶν ἀθρόων εἰς τὸ μὴ ὂν ἀναγκαζώμεθα τὰ ὄντα θλίβοντες καταναλίσκειν, ἀλλὰ καὶ τὴν μετάβασιν μὴ νομιστέον γίνεσθαι ἐν τοῖς ὡρισμένοις εἰς ἄπειρον μηδ' ⟨ἐπὶ⟩ τοὔλαττον.*

57 " *Οὔτε γὰρ ὅπως, ἐπειδὰν ἅπαξ τις εἴπῃ ὅτι ἄπειροι ὄγκοι ἔν τινι ὑπάρχουσιν ἢ ὁπηλίκοι οὖν, ἔστι νοῆσαι, πῶς τ' ἂν ἔτι τοῦτο πεπερασμένον εἴη τὸ μέγεθος. πηλίκοι γάρ τινες δῆλον ὡς οἱ ἄπειροί εἰσιν ὄγκοι· καὶ οὗτοι ὁπηλίκοι ἄν ποτε ὦσιν, ἄπειρον ἂν ἦν καὶ τὸ μέγεθος. ἄκρον τε ἔχοντος τοῦ πεπερασμένου διαληπτόν, εἰ μὴ καὶ καθ' ἑαυτὸ θεωρητόν, οὐκ ἔστι μὴ οὐ καὶ τὸ ἑξῆς τούτου τοιοῦτον νοεῖν καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἑξῆς εἰς τοὔμπροσθεν βαδίζοντα εἰς τὸ ἄπειρον ὑπάρχειν κατὰ ⟨τὸ⟩ τοιοῦτον ἀφικνεῖσθαι τῇ ἐννοίᾳ.*

58 " *Τό τε ἐλάχιστον τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει δεῖ κατανοεῖν ὅτι οὔτε τοιοῦτόν ἐστιν οἷον τὸ τὰς μεταβάσεις ἔχον οὔτε πάντῃ πάντως ἀνόμοιον, ἀλλ' ἔχον μέν τινα κοινότητα τῶν μεταβατῶν, διάληψιν δὲ μερῶν οὐκ ἔχον· ἀλλ' ὅταν διὰ τὴν τῆς κοινότητος προσεμφέρειαν οἰηθῶμεν διαλήψεσθαί τι αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐπιτάδε, τὸ δὲ*

1 *οὔθ'* corr. Us.: *οὐδ'* codd. *ὁρ. ἄτ.* ut glossema secl. Us. 2 *ἔστιν* scripsit Cob.: *ἐστὶν* codd. 6 *κἂν* corr. Us.: *καὶ* codd. *ἀθρόων* BP: *ἀτόμων* F 9 ⟨*ἐπὶ*⟩ add. Gass. 10 *ὅπως* BP: om. F et Giussani 11 *ἢ*] *οἵ* coni. Us. *πῶς τ'*] *ὅπως* coni. Brieger 12 *τ. π.* BP: transp. F 12–13 *ὡς οἱ* BP^{ac}: *ὡς* FP^{pc} 13 *οὗτοι* B: *οὗτοι ἐξ ὧν* FP 14 *τε* BP: *τε ἦν* F *ἔχοντος* corr. Gass.: *ἔχοντες* codd. *τοῦ πεπ.* BP^{ac}: *τὸ ὑπὸ πεπ.* FP^{pc} 15 *θεω.* co et Us.: *θεωρητέον* **a** *οὐ* BP^{ac}: om. FP^{pc} 16 *οὕτω* F^{pc}P: *τοῦτο* BF^{ac}: *οὐ τῷ* coni. Giussani 17 *βαδίζοντα* **a**: *βαδίζοντες* F^{pc}: *βαδίζοντι* coni. Us. *κατὰ* ⟨*τὸ*⟩ suppl. Schneider: *καὶ* ⟨*τὸ*⟩ emend. Muehll 20 *πάντῃ* B^{pc}: om. F 21 *μεταβ.* corr. Schneider: *μεταβάντων* codd. 22 *ἀλλ' ὅταν* corr. Cob.: *ἀλλ' ὅτε* aut *ἄλλοτε* aut *ἀλλ' ὅτι* codd. *διὰ τὴν* BP: transp. F 23 *τι* om. F

*ἐπέκεινα, τὸ ἴσον ἡμῖν δεῖ προσπίπτειν. ἑξῆς τε θεωροῦμεν
ταῦτα ἀπὸ τοῦ πρώτου καταρχόμενοι καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδὲ
μέρεσι μερῶν ἁπτόμενα, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ ἰδιότητι τῇ ἑαυτῶν τὰ
μεγέθη καταμετροῦντα, τὰ πλείω πλεῖον καὶ τὰ ἐλάττω ἔλαττον.*

*"Ταύτῃ τῇ ἀναλογίᾳ νομιστέον καὶ τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ ἐλάχιστον
κεχρῆσθαι· μικρότητι γὰρ ἐκεῖνο δῆλον ὡς διαφέρει τοῦ κατὰ τὴν* 59
*αἴσθησιν θεωρουμένου, ἀναλογίᾳ δὲ τῇ αὐτῇ κέχρηται. ἐπείπερ
καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἡ ἄτομος κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀναλογίαν
κατηγορήσαμεν, μικρόν τι μόνον μακρὰν ἐκβαλόντες. ἔτι τε τὰ
ἐλάχιστα καὶ ἀμιγῆ πέρατα δεῖ νομίζειν τῶν μηκῶν τὸ κατα-
μέτρημα ἐξ αὐτῶν πρώτων τοῖς μείζοσι καὶ ἐλάττοσι παρα-
σκευάζοντα τῇ διὰ λόγου θεωρίᾳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων. ἡ γὰρ
κοινότης ἡ ὑπάρχουσα αὐτοῖς πρὸς τὰ ἀμετάβολα ἱκανὴ τὸ μέχρι
τούτου συντελέσαι· συμφόρησιν δὲ ἐκ τούτων κίνησιν ἐχόντων
οὐχ οἷόν τε γενέσθαι.*

"Καὶ μὴν καὶ τοῦ ἀπείρου ὡς μὲν ἀνωτάτω καὶ κατωτάτω 60
*οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ ἄνω ἢ κάτω. εἰς μέντοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς,
ὅθεν ἂν στῶμεν, εἰς ἄπειρον ἄγειν ὄν, μηδέποτε φανεῖσθαι τοῦτο
ἡμῖν, ἢ τὸ ὑποκάτω τοῦ νοηθέντος εἰς ἄπειρον ἅμα ἄνω τε εἶναι
καὶ κάτω πρὸς τὸ αὐτό· τοῦτο γὰρ ἀδύνατον διανοηθῆναι. ὥστε
ἔστι μίαν λαβεῖν φορὰν τὴν ἄνω νοουμένην εἰς ἄπειρον καὶ μίαν*

3 *ἁπτόμενα* B^pc^FP^pc^: *απτομεν* B^ac^P^ac^ *τῇ*² om. F 4 *ἐλ.* BP: *ἔσχατον* F 6 *κεχ.* codd.: *κέχρηται* scripsit Gass. 8 *τὴν* ⟨*τῶν*⟩ suppl. Us. 9 *μακρὰν* coni. Us.: *μακρὸν* codd. *ἐκβ.* Us.: *ἐκβάλλοντες* codd. 10 *ἀμιγῆ*] *ἀμερῆ* coni. von Arnim *νομ.* BP: *μερίζειν* F *μηκῶν* BP^ac^: *μακρῶν* P^pc^: *μικρῶν* F 11 *αὐτῶν* scripsit Us.: *αὐτῶν* codd. *πρώτων* P: *πρῶτον* BF Post *παρασκ.* lac. indicavit Us. 13 *ἀμετ.* codd.: *ἀμετάβατα* coni. Us.: *μεταβατὰ* von Arnim 14 *συντ.* BP: *τελέσαι* F *δὲ* BP: *καὶ* F 15 *γίνεσθαι* maluit Schneider 16 *καὶ*² om. F *καὶ*³ BF: *ἢ* P *ἀνωτάτῳ* et *κατωτάτῳ* scripsit Us. 17 Post *κατηγορεῖν* lac. ind. Us. 17–20 *εἰς . . . αὐτό* corrupta iudicat Muehll: ⟨*τῷ*⟩ *μέντοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς . . . ἄγειν* [*ὄν*] . . . [*τοῦτο*] . . . *ἄπειρον,* ⟨*ἀλλ' οὐκ ἔστι τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἢ τὸ κάτω*⟩ *κτλ.* tentavit Philippson in *PhW* 43 (1923), 1098 17 *εἰς μέντοι* P^ac^: *ἴσμεν τοι* B: *μέντοι* FP^pc^ 18 *στῶμεν* BP^ac^: *τὸ μὲν* FP^γρ^ *ἄγειν ὄν* F: *ἄγειν ὂν* BP: *ἄγ.* ⟨*ἐν*⟩*όν* coni. Bailey: *τεῖνον* Us.: *ἄγ.* ⟨*ἐξ*⟩*όν* Giussani: alii aliter 21 *ἔστι* om. F

τὴν κάτω, ἂν καὶ μυριάκις πρὸς τοὺς πόδας τῶν ἐπάνω τὸ παρ' ἡμῶν φερόμενον ⟨εἰς⟩ τοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν τόπους ἀφικνῆται ἢ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῶν ὑποκάτω τὸ παρ' ἡμῶν κάτω φερόμενον· ἡ γὰρ ὅλη φορὰ οὐθὲν ἧττον ἑκατέρα ἑκατέρᾳ ἀντικειμένη ἐπ' ἄπειρον νοεῖται.

61 "*Καὶ μὴν καὶ ἰσοταχεῖς ἀναγκαῖον τὰς ἀτόμους εἶναι, ὅταν διὰ τοῦ κενοῦ εἰσφέρωνται μηθενὸς ἀντικόπτοντος. οὔτε γὰρ τὰ βαρέα θᾶττον οἰσθήσεται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, ὅταν γε δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐτοῖς· οὔτε τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα, ὅταν μηθὲν μηδὲ ἐκείνοις ἀντικόπτῃ· οὔθ' ἡ ἄνω οὔθ' ἡ εἰς τὸ πλάγιον διὰ τῶν κρούσεων φορά, οὔθ' ἡ κάτω διὰ τῶν ἰδίων βαρῶν. ἐφ' ὁπόσον γὰρ ἂν κατίσχῃ ἑκάτερον, ἐπὶ τοσοῦτον ἅμα νοήματι τὴν φορὰν σχήσει, ἕως ⟨ἂν⟩ ἀντικόψῃ ἢ ἔξωθεν ἢ ἐκ τοῦ ἰδίου βάρους πρὸς τὴν τοῦ πλήξαντος δύναμιν.*

62 "*Ἀλλὰ μὴν καὶ κατὰ τὰς συγκρίσεις θάττων ἑτέρα ἑτέρας ⟨φο⟩ρηθήσεται τῶν ἀτόμων ἰσοταχῶν οὐσῶν, τῷ ἐφ' ἕνα τόπον φέρεσθαι τὰς ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἀτόμους καὶ κατὰ τὸν ἐλάχιστον συνεχῆ χρόνον, εἰ ⟨καὶ⟩ μὴ ἐφ' ἕνα κατὰ τοὺς λόγῳ θεωρητοὺς χρόνους· ἀλλὰ πυκνὸν ἀντικόπτουσιν, ἕως ἂν ὑπὸ τὴν αἴσθησιν τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς γίνηται. τὸ γὰρ προσδοξαζόμενον περὶ*

2 ⟨. . .⟩ add. Us. 4 *φθορὰ οὐδὲν* F *ἑκ.*² BP^{ac}: om. FP^{pc} 5 *νο.* BP: *γενέσθαι* F 7 *εἰσφέρωνται* P^{pc}: *εἰσφέρωντα* P^{ac}: *-φέρονται* F: *-φέροντε* B *μηθενὸς* B: *μηδενὸς* FP 7–8 *τὰ ⟨μεγάλα καὶ⟩ βαρέα* Us. 8 *μικρῶν καὶ* del. Gass. 9 *ἀπαντᾶ* BP^{ac}: *ἅπαντα* F: *ἀπαντᾶν* P^{pc} Post *μικρὰ* ⟨*βραδύτερον*⟩ suppl. Us. 10 *ἐχόντων* maluit Giussani 11 *φορά* BFP^{pc}: *φοραί* P^{ac} *ἡ* FP^{pc}: *αἱ* BP^{ac} 12 *ἑκάτερον* coni. Us.: *ἑκατέρων* codd.: *ἑκατέρ⟨α αὐτ⟩ῶν* Bailey 13 *τοσοῦτον* P: *τοσούτων* B: *τοσοῦτο* F *σχήσει* FP: *σχήσειν* B *ἕως ⟨ἄν τι⟩* scripsit Us. 14 *πρὸς . . . δύν.* ut glossema secl. Us. *τὴν ⟨ἐκ⟩* Bignone Post *δύν.* p. 516, ll. 12–15 transtulit Bailey. 15 *καὶ* codd.: del. Brieger: *οὐδὲ* coni. Huebnerus post Aldobr. ⟨*οὐ*⟩ *θ.* coni. Us. *θάττων* z^{pc}: *θᾶττον* **α** 16 *⟨φο⟩ρηθήσεται* coni. Brieger: *ῥηθήσεται* codd. *τῷ* BP: *καὶ τὸ* F: *κἂν τῷ* coni. Bignone 17 *καὶ* del. Us. *τὸν ἐλ.* corr. Meibom.: *τῶν ἐλαχίστων* **α** 18 *εἰ ⟨καὶ⟩ μὴ* Muehll: *εἰ μὴ* codd. et Bailey: *ἢ μὴ* Us. 18–19 *κατὰ . . . χρ.* ut glossema secl. Us. 19 *ἀντικ.* corr. Gass.: *ἀντικόπτωσιν* codd. 20 *τὸ*¹ om. B^{ac} *φορᾶς* BP: *φωνῆς* F

τοῦ ἀοράτου, ὡς ἄρα καὶ οἱ διὰ λόγου θεωρητοὶ χρόνοι τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς ἕξουσιν, οὐκ ἀληθές ἐστιν ἐπὶ τῶν τοιούτων· ἐπεὶ τό γε θεωρούμενον πᾶν ἢ κατ' ἐπιβολὴν λαμβανόμενον τῇ διανοίᾳ ἀληθές ἐστιν.

"Μετὰ δὲ ταῦτα δεῖ συνορᾶν ἀναφέροντα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ 63
τὰ πάθη—οὕτω γὰρ ἡ βεβαιοτάτη πίστις ἔσται—ὅτι ἡ ψυχὴ σῶμά ἐστι λεπτομερὲς παρ' ὅλον τὸ ἄθροισμα παρεσπαρμένον, προσεμφερέστατον δὲ πνεύματι θερμοῦ τινα κρᾶσιν ἔχοντι καὶ πῇ μὲν τούτῳ προσεμφερές, πῇ δὲ τούτῳ· ἔστι δὲ τὸ ⟨τρίτον⟩ μέρος πολλὴν παραλλαγὴν εἰληφὸς τῇ λεπτομερείᾳ καὶ αὐτῶν τούτων, συμπαθὲς δὲ τούτῳ μᾶλλον καὶ τῷ λοιπῷ ἀθροίσματι· τοῦτο δὲ πᾶν αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς δηλοῦσι καὶ τὰ πάθη καὶ αἱ εὐκινησίαι καὶ αἱ διανοήσεις καὶ ὧν στερόμενοι θνήσκομεν. καὶ μὴν καὶ ὅτι ἔχει ἡ ψυχὴ τῆς αἰσθήσεως τὴν πλείστην αἰτίαν δεῖ
κατέχειν· οὐ μὴν εἰλήφει ἂν ταύτην, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ λοιποῦ 64
ἀθροίσματος ἐστεγάζετό πως. τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα παρασκευάσαν ἐκείνῃ τὴν αἰτίαν ταύτην μετείληφε καὶ αὐτὸ τοιούτου συμπτώματος παρ' ἐκείνης, οὐ μέντοι πάντων ὧν ἐκείνη κέκτηται· διὸ ἀπαλλαγείσης τῆς ψυχῆς οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν. οὐ γὰρ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ταύτην ἐκέκτητο τὴν δύναμιν, ἀλλ' ἕτερον ἅμα συγγεγενημένον αὐτῷ παρεσκεύαζεν, ὃ διὰ τῆς συντελεσθείσης περὶ αὐτὸ δυνάμεως κατὰ τὴν κίνησιν σύμπτωμα αἰσθητικὸν εὐθὺς ἀποτελοῦν ἑαυτῷ ἀπεδίδου κατὰ τὴν ὁμούρησιν καὶ συμπάθειαν καὶ ἐκείνῳ, καθάπερ εἶπον.

"Διὸ δὴ καὶ ἐνυπάρχουσα ἡ ψυχὴ οὐδέποτε ἄλλου τινὸς 65

4 Post *ἐστιν* p. 516, l. 16–p. 517, l. 1 transp. Bailey. 5 *ἐπὶ* om. F 6 *βεβ.* BP: *βεβαία* F *ἔσται* BP: *ἄγεται* F 7 *παρ-* BP: *κατ-* F 8 *πν.* BP: *σπέρματι* F 9–10 *τὸ ⟨τρ.⟩ μ.* emend. Diels: *τι μέρος* Woltjer, *de Lucretii philos.*, p. 61: *τοῦ μέρους* Us. 12 *δηλοῦσι* Gass. post Aldobr.: *δῆλον* **α**: *δηλονότι* *φ*: *δῆλον ⟨ποιοῦσι⟩* coni. Brieger: *διῆγον* Us. 13 *στερόμενοι* BFP^pc^*φ*: *στερούμενοι* P^ac^ 16 *παρασκ.* FP: *παρασκευάσαι* B 17 *ἐκ.* om. F *τ̣ο̣ιούτου* F^pc^: *τοιοῦτο τοῦ* BP^ac^ 20 *ἕτερον . . . συγγεγενημένον* coni. Us.: *ἑτέρω . . . συγγεγενημένω* codd. 22 *αὐτὸ* FP: *αὐτῶ* B^ac^ *κίν.* BP^ac^: *δίνησιν* FP^pc^ 25 *δὴ καὶ* om. *φ*: *καὶ* om. F

μέρους ἀπηλλαγμένου ἀναισθητεῖ· ἀλλ' ἃ ἂν καὶ ταύτης ξυναπόληται τοῦ στεγάζοντος λυθέντος εἴθ' ὅλου εἴτε καὶ μέρους τινός, ἐάνπερ διαμένῃ, ἕξει τὴν αἴσθησιν. τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα διαμένον καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν ἐκείνου ἀπηλλαγμένου, ὅσον ποτέ ἐστι τὸ συντεῖνον τῶν ἀτόμων πλῆθος εἰς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν. καὶ μὴν καὶ διαλυομένου τοῦ ὅλου ἀθροίσματος ἡ ψυχὴ διασπείρεται καὶ οὐκέτι ἔχει τὰς αὐτὰς δυνάμεις οὐδὲ κινεῖται, ὥστε οὐδ' αἴσθησιν κέκτηται.

66 "*Οὐ γὰρ οἷόν τε νοεῖν αὐτὸ αἰσθανόμενον μὴ ἐν τούτῳ τῷ συστήματι καὶ ταῖς κινήσεσι ταύταις χρώμενον, ὅταν τὰ στεγάζοντα καὶ περιέχοντα μὴ τοιαῦτα ᾖ, ἐν οἷς νῦν οὖσα ἔχει ταύτας τὰς κινήσεις. λέγει* (fg. 311 Us.) *ἐν ἄλλοις καὶ ἐξ ἀτόμων αὐτὴν συγκεῖσθαι λειοτάτων καὶ στρογγυλωτάτων, πολλῷ τινι διαφερουσῶν τῶν τοῦ πυρός· καὶ τὸ μέν τι ἄλογον αὐτῆς, ὃ τῷ λοιπῷ παρεσπάρθαι σώματι· τὸ δὲ λογικὸν ἐν τῷ θώρακι, ὡς δῆλον ἔκ τε τῶν φόβων καὶ τῆς χαρᾶς. ὕπνον τε γίνεσθαι τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν τῶν παρ' ὅλην τὴν σύγκρισιν παρεσπαρμένων ἐγκατεχομένων ἢ διαφορουμένων, εἶτα συμπιπτόντων τοῖς ἐπερεισμοῖς. τό τε σπέρμα ἀφ' ὅλων τῶν σωμάτων φέρεσθαι.*

67 "*Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε δεῖ προσκατανοεῖν, ὅ τι τὸ ἀσώματον*

1 *ἀναισθητεῖ* scripsit Schneider (*ἀναισθητεῖν* in orat. obl. *φ*) : *ἀναισθήσει* B : *ἀναισθησία* FP : *ἀναισθητήσει* Kuehnius *ἀλλ' ἃ* FP^{pc} : *ἀλλὰ* BP^{ac}*φ* *ταύτης* corr. Us. : *ταύτῃ* codd. *ξυναπόληται* dgt : *ξυναπόλληται* FP : *ξυναπόλλυται* B 2 *καὶ* om. F 3 *ἕξει* coni. Us. : *ὀξὺ* **α** : *ὀξύνει* *φ* : *σῴζει* Muehll *τὸ δὲ* BP : *ἐκείνου* F 4 *καὶ κατὰ* F : *κατὰ* BP : *καὶ* scripsit Us. 6 *διαλυομένου* F : *λυομένου* P (*δυομένου* B) 7 *καὶ* FP : *οὔθ'* B^{ac} : *εἰ δ'* B^{pc} 8 *κινήσεις* maluit Bignone *αἴσ.* FP : *αἴσ. οὐ* B *κέκτηται* BFP^{pc} : *κέκτηνται* P^{ac}*φ* 9 *αὐτὸ* coni. Us. : *τὸ* codd. ⟨*ὂν*⟩ *ἐν* add. Bailey post Us. 10 *συστ.* BF^{pc}P : *κινήματι* F^{ac} *καὶ* om. F 11 *οἷς*] *οἵοις* coni. Us. 12–18 Scholium post *τόδε* (li. 19) scriptum huc transfert Hicks. 14 *μέν τι* *φ* : *μέντοι* **α** *παρεσπάρθαι* Schneider : *παρεσπάρθη* B^{pc} : *παρεσαρθρεῖ* **α** : *παρεσαθρεῖται* *φ* 15 *θώρακι* **α** : *σώματι* P^{pc} gt *τε* om. B 17 *συμπ.* BP : *ἐμπ.* F : *ἐκπ.* Giussani *ἐπερεισμοῖς* coni. Us. : *ποργμοῖς* BP^{ac} : *'πορμοῖς* F^{ac} : *ἐσπαρμένοις* P^{γρ} : *σπορμοῖς* F^{pc} : *σπορίμοις* *φ* : *πόροις* Ambrosius Trav. 19 Post *τόδε* ponunt codd. scholium quod in § 66 transp. Hicks. *ὅ τι* scripsit Us. : *ὅτι* codd.

λέγομεν κατὰ τὴν πλείστην ὁμιλίαν τοῦ ὀνόματος ἐπὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸ νοηθέντος ἄν· καθ' ἑαυτὸ δὲ οὐκ ἔστι νοῆσαι τὸ ἀσώματον πλὴν τοῦ κενοῦ. τὸ δὲ κενὸν οὔτε ποιῆσαι οὔτε παθεῖν δύναται, ἀλλὰ κίνησιν μόνον δι' ἑαυτοῦ τοῖς σώμασι παρέχεται. ὥστε οἱ λέγοντες ἀσώματον εἶναι τὴν ψυχὴν ματαιίζουσιν. οὐθὲν γὰρ ἂν ἐδύνατο ποιεῖν οὔτε πάσχειν, εἰ ἦν τοιαύτη· νῦν δ' ἐναργῶς ἀμφότερα ταῦτα διαλαμβάνεται περὶ τὴν ψυχὴν τὰ συμπτώματα.

" Ταῦτα οὖν πάντα τὰ διαλογίσματα ⟨τὰ⟩ περὶ ψυχῆς ἀνάγων 68
τις ἐπὶ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις, μνημονεύων τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων, ἱκανῶς κατόψεται τοῖς τύποις ἐμπεριειλημμένα εἰς τὸ κατὰ μέρος ἀπὸ τούτων ἐξακριβοῦσθαι βεβαίως.

" Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ χρώματα καὶ τὰ μεγέθη καὶ τὰ βάρη καὶ ὅσα ἄλλα κατηγορεῖται σώματος ὡσανεὶ συμβεβηκότα ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς ὁρατοῖς καὶ κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐτὴν γνωστά, οὔθ' ὡς καθ' ἑαυτάς εἰσι φύσεις δοξαστέον—οὐ γὰρ δυνατὸν ἐπινοῆσαι τοῦτο—οὔτε ὅλως ὡς οὐκ εἰσίν, οὔθ' ὡς ἕτερ' 69
ἄττα προσυπάρχοντα τούτῳ ἀσώματα, οὔθ' ὡς μόρια τούτου ἀλλ' ὡς τὸ ὅλον σῶμα καθόλου μὲν ⟨ἐκ⟩ τούτων πάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔχον ἀίδιον, οὐχ οἷον δὲ εἶναι συμπεφορημένον—ὥσπερ ὅταν ἐξ αὐτῶν τῶν ὄγκων μεῖζον ἄθροισμα συστῇ ἤτοι

1 λέγομεν coni. Muehll: λέγει γὰρ codd.: λέγεται Bignone   λέγ. . . . ὁμ. ut scholium secl. Us.   2 ἑαυτὸ^{1} F^{pc}: ἑαυτὸν **α**   5 εἶναι om. F   ματαιίζουσιν codd.: ματᾴζουσιν editt. (excepto Muehll)   6 οὔτε **α**: ἢ φ   7 διαλαμβ. coni. Bailey: διαλαμβάνει codd.: διαλαμβάνομεν Meibom. post Aldobr.: συμβαίνει Us.   9 πάντα om. F   ⟨τὰ⟩ suppl. Us.   11 ἐμπερι- FP: συμπερι- B   12 τὸ ⟨καὶ τὰ⟩ Us.   14 βάρη coni. Us.: βαρέα ἢ codd.   ὡσ. συμ. coni. Galesius ap. Casaub.: ὡς ἂν εἰς αὐτὰ βεβηκότα codd.: ὡς ἂν ἀεὶ συμβεβηκότα Bignone   15 τὴν BP: om. F: τιν' dubitanter Muehll   αὐτὴν Meibom.: αὐτῶν BP^{pc}: αὐτοῖς FP^{ac}: σώματος coni. Us.: ἡμῖν dubit. Muehll   16 γνωστά Us.: γνωστοῖς codd.   17 οὔτε BP: ἢ F   οὔθ' ὡς Gass.: ὡς οὔθ' (sive οὐθ') codd.   17–18 ἕτερ' ἄττα coni. Us.: ἕτερα τὰ codd.   18 προσυπ. gt co: προϋπ. **α**   οὔθ' BP: οὐδ' F   19 σῶμα BP: σῶμα· ὡς F   ⟨ἐκ⟩ suppl. Meibom.   20 δὲ corr. Schneider: τε codd.   συμπεφορημένον FP^{pc}: -μένων BP^{ac}: ⟨ἐκ⟩ συμπεφορημένων Bailey   21 ὄγκων FP^{pc}: οἴκων BP^{ac}

*τῶν πρώτων ἢ τῶν τοῦ ὅλου μεγεθῶν τοῦδέ τινος ἐλαττόνων,—
ἀλλὰ μόνον, ὡς λέγω, ἐκ τούτων ἁπάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν
ἔχον ἀίδιον. καὶ ἐπιβολὰς μὲν ἔχοντα ἰδίας πάντα ταῦτά ἐστι
καὶ διαλήψεις, συμπαρακολουθοῦντος δὲ τοῦ ἀθρόου καὶ οὐθαμῇ
ἀποσχιζομένου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀθρόαν ἔννοιαν τοῦ σώματος
κατηγορίαν εἰληφότος.*

70 *"Καὶ μὴν καὶ τοῖς σώμασι συμπίπτει πολλάκις καὶ οὐκ ἀίδιον
παρακολουθεῖν οὔτ' ἐν τοῖς ἀοράτοις καὶ οὔτε ἀσώματα. ὥστε
δὴ κατὰ τὴν πλείστην φορὰν τούτῳ τῷ ὀνόματι χρώμενοι φανερὰ
ποιοῦμεν τὰ συμπτώματα οὔτε τὴν τοῦ ὅλου φύσιν ἔχειν, ὃ
συλλαβόντες κατὰ τὸ ἀθρόον σῶμα προσαγορεύομεν, οὔτε τὴν
τῶν ἀίδιον παρακολουθούντων ὧν ἄνευ σῶμα οὐ δυνατὸν νοεῖσθαι.
κατ' ἐπιβολὰς δ' ἄν τινας παρακολουθοῦντος τοῦ ἀθρόου ἕκαστα*
71 *προσαγορευθείη, ἀλλ' ὅτε δήποτε ἕκαστα συμβαίνοντα θεωρεῖται,
οὐκ ἀίδιον τῶν συμπτωμάτων παρακολουθούντων. καὶ οὐκ ἐξ-
ελατέον ἐκ τοῦ ὄντος ταύτην τὴν ἐνάργειαν, ὅτι οὐκ ἔχει τὴν
τοῦ ὅλου φύσιν ᾧ συμβαίνει ὃ δὴ καὶ σῶμα προσαγορεύομεν,
οὐδὲ τὴν τῶν ἀίδιον παρακολουθούντων, οὐδ' αὖ καθ' αὑτὰ
νομιστέον—οὐδὲ γὰρ τοῦτο διανοητὸν οὔτ' ἐπὶ τούτων οὔτ' ἐπὶ
τῶν ἀίδιον συμβεβηκότων—, ἀλλ', ὅπερ καὶ φαίνεται, συμπτώ-
ματα πάντα ⟨κατὰ⟩ τὰ σώματα νομιστέον, καὶ οὐκ ἀίδιον παρ-
ακολουθοῦντα οὐδ' αὖ φύσεως καθ' ἑαυτὰ τάγμα ἔχοντα, ἀλλ'
ὃν τρόπον αὐτὴ ἡ αἴσθησις τὴν ἰδιότητα ποιεῖ, θεωρεῖται.*

1 *μεγ.*] *μερῶν* coni. Schneider *τοῦδε* Us.: *τοῦ δέ* codd. 2 *ἑαυτοῦ* BF: *ἑαυτῶν* P 4 *οὐθαμῇ* BP^{ac}: *οὐδαμῇ* FP^{pc} 5, 6 *ἀποσχιζόμενα* et *εἰληφότα* coni. Us. 8 *παρακολουθεῖν* FP: *-θεῖ* B: *-θεῖ ⟨ἅ γ'⟩* Bignone Post *παρακ.* lac. indicaverunt Us. et Bailey. *ἐν* om. B *οὔτ'*^{1} . . . *ἀσώμ.* obelo notavit Muehll *καὶ* codd.: *εἶναι* Bailey: *ἔσται* Muehll 10 *ἔχειν* BP: *ἔχει* F *ὃ* F: *ὃν* P: *ἣν* B^{pc} 12 *ἀίδιον* F: *ἀιδίων* BP 14 Post *προσαγ.* lac. ind. Us. *ὅτῳ* coni. Us. 15 *ἀίδιον* emend. Meibom.: *ἀιδίων* codd. 17 *ᾧ* F^{ac} (*ὧ* B): *ὃ* F^{pc}P *ὃ . . . προσ.* ut scholium secl. et Us. et Bailey 18 *ἀίδιον* P: *ἀιδίων* B: *αἰδίων οὐδὲ τὴν τὸν ἀίδιον* F 19 *διανοητὸν*] *διανοητέον* coni. Bernays *οὔτ'*^{2} F: *οὐδ'* BP 20 *ἀίδιον* P: *ἀιδίων* BF 21 *⟨κατὰ⟩ τὰ σώματα* Bignone: *σώματος* Us.: *τὰ τοιαῦτα* Muehll 22–23 *ἀλλ' ὃν* BFP^{pc}: *ἄλλον* P^{ac}: *ἀλλ' ⟨ὧν⟩ ὃν* coni. Bignone 23 *θεωρεῖσθαι* vel *θεωρητέον* suspicatus est Us.

“ *Καὶ μὴν καὶ τόδε γε δεῖ προσκατανοῆσαι σφοδρῶς· τὸν γὰρ* 72 *δὴ χρόνον οὐ ζητητέον ὥσπερ καὶ τὰ λοιπά, ὅσα ἐν ὑποκειμένῳ ζητοῦμεν ἀνάγοντες ἐπὶ τὰς βλεπομένας παρ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς προλήψεις, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ ἐνάργημα, καθ᾽ ὃ τὸν πολὺν ἢ ὀλίγον χρόνον ἀναφωνοῦμεν, συγγενικῶς τοῦτο περιφέροντες, ἀναλογιστέον. καὶ οὔτε διαλέκτους ὡς βελτίους μεταληπτέον, ἀλλ᾽ αὐταῖς ταῖς ὑπαρχούσαις κατ᾽ αὐτοῦ χρηστέον, οὔτε ἄλλο τι κατ᾽ αὐτοῦ κατηγορητέον ὡς τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἔχοντος τῷ ἰδιώματι τούτῳ—καὶ γὰρ τοῦτο ποιοῦσί τινες—,ἀλλὰ μόνον ᾧ συμπλέκομεν τὸ ἴδιον τοῦτο καὶ παραμετροῦμεν, μάλιστα ἐπιλογιστέον. καὶ γὰρ* 73 *τοῦτο οὐκ ἀποδείξεως προσδεῖται ἀλλ᾽ ἐπιλογισμοῦ, ὅτι ταῖς ἡμέραις καὶ ταῖς νυξὶ συμπλέκομεν καὶ τοῖς τούτων μέρεσιν, ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς πάθεσι καὶ ταῖς ἀπαθείαις, καὶ κινήσεσι καὶ στάσεσιν, ἴδιόν τι σύμπτωμα περὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἐννοοῦντες, καθ᾽ ὃ χρόνον ὀνομάζομεν.* φησὶ δὲ (fg. 26 = 79 Us.) *τοῦτο καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ Περὶ φύσεως καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐπιτομῇ.*

“ *Ἐπί τε τοῖς προειρημένοις τοὺς κόσμους δεῖ καὶ πᾶσαν σύγκρισιν πεπερασμένην τὸ ὁμοειδὲς τοῖς θεωρουμένοις πυκνῶς ἔχουσαν νομίζειν γεγονέναι ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, πάντων τούτων ἐκ συστροφῶν ἰδίων ἀποκεκριμένων καὶ μειζόνων καὶ ἐλαττόνων· καὶ πάλιν διαλύεσθαι πάντα, τὰ μὲν θᾶττον, τὰ δὲ βραδύτερον, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν τοιῶνδε τοῦτο πάσχοντα.* δῆλον (fg. 348 Us.) *οὖν ὡς καὶ φθαρτούς φησι τοὺς κόσμους, μεταβαλλόντων τῶν μερῶν. καὶ ἐν ἄλλοις τὴν γῆν τῷ ἀέρι ἐποχεῖσθαι.*

1 *γε* om. F 5 *περιφ.* codd.: *ἐπιφ.* Us.: *ἐπιφέροντας* Bailey *ἀναλ.* BP: *καὶ ἀναλ.* F 7 *κατ᾽ αὐτοῦ* bis Gass.: *καθ᾽ αὐτοῦ* bis codd. 8 *ἔχον* coni. Us. 9 *τοῦτο* BP: *τούτω* F *ᾧ* BFP^pc: *ὃ* P^ac: *ὡς* P^γρ 10 *τοῦτο* BP^ac: *τούτω* FP^pc 14 *πάλιν*] *πάντα* Us. e S.E. *M.* x. 219 17 *τ. κ.* FP: *τοῦ κόσμου* B: *τούς ⟨τε⟩ κόσμους* suspicatus est Us. 18 *ὁμοειδὲς* B: *ὁμοιοειδὲς* FP 21 *πάλιν* BP: *πάντα* F 22 *τῶν* bis BP: om. bis F 22–23 *τοῦτο πάσχοντα* h^pc: *τοῦτο σχόα* BP^ac: *πάσχοντα* FP^pc 23–24 Ut scholium secl. Us., Bailey: *δῆλον οὖν ὡς καὶ* in textu retinet Muehll, post *καὶ* lac. indicans et ⟨*καὶ ἐν τῇ . . . Περὶ φύσεως*⟩ cum Briegero addens. 23 *δῆλον* **α**: *ἄδηλον* P^pc: *δῆλον ὅπερ καὶ κάλλιον* P^γρ *φθ.* BP: *φθάρτας* F: *ἀφθάρτους* gtz *τ. κ.* BP: *τὸν κόσμον* F^ac.

74 “ Ἔτι δὲ καὶ τοὺς κόσμους οὔτε ἐξ ἀνάγκης δεῖ νομίζειν ἕνα σχηματισμὸν ἔχοντας * * ἀλλὰ (fg. 82 Us.) *καὶ διαφόρους αὐτοὺς ἐν τῇ ιβʹ Περὶ ⟨φύσεως⟩ αὐτός φησιν· οὓς μὲν γὰρ σφαιροειδεῖς, καὶ ᾠοειδεῖς ἄλλους, καὶ ἀλλοιοσχήμονας ἑτέρους· οὐ μέντοι πᾶν σχῆμα ἔχειν. οὐδὲ ζῷα εἶναι ἀποκριθέντα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου.* οὐδὲ γὰρ ἂν ἀποδείξειεν οὐδεὶς ὡς ⟨ἐν⟩ μὲν τῷ τοιούτῳ καὶ οὐκ ἂν ἐμπεριελήφθη τὰ τοιαῦτα σπέρματα, ἐξ ὧν ζῷά τε καὶ φυτὰ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα ⟨τὰ⟩ θεωρούμενα συνίσταται, ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ οὐκ ἂν ἐδυνήθη. *ὡσαύτως δὲ καὶ ἐντραφῆναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ γῆς νομιστέον.*

75 “ Ἀλλὰ μὴν ὑποληπτέον καὶ τὴν φύσιν πολλὰ καὶ παντοῖα ὑπὸ αὐτῶν τῶν πραγμάτων διδαχθῆναί τε καὶ ἀναγκασθῆναι· τὸν δὲ λογισμὸν τὰ ὑπὸ ταύτης παρεγγυηθέντα ὕστερον ἐπακριβοῦν καὶ προσεξευρίσκειν ἐν μὲν τισὶ θᾶττον, ἐν δὲ τισὶ βραδύτερον καὶ ἐν μὲν τισὶ περιόδοις καὶ χρόνοις [ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀπείρου] ⟨μείζους λαμβάνειν ἐπιδόσεις⟩, ἐν δὲ τισὶ καὶ ἐλάττους.

“ Ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα ἐξ ἀρχῆς μὴ θέσει γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καθ' ἕκαστα ἔθνη ἴδια πάσχουσας πάθη καὶ ἴδια λαμβανούσας φαντάσματα ἰδίως τὸν ἀέρα ἐκπέμπειν στελλόμενον ὑφ' ἑκάστων τῶν παθῶν καὶ τῶν φαντασμάτων, ὡς ἄν ποτε καὶ ἡ παρὰ τοὺς τόπους τῶν ἐθνῶν διαφορὰ ᾖ·
76 ὕστερον δὲ κοινῶς καθ' ἕκαστα ἔθνη τὰ ἴδια τεθῆναι πρὸς τὸ τὰς δηλώσεις ἧττον ἀμφιβόλους γενέσθαι ἀλλήλοις καὶ συντομωτέρως δηλουμένας· τινὰ δὲ καὶ οὐ συνορώμενα πράγματα εἰσφέροντας τοὺς συνειδότας παρεγγυῆσαί τινας φθόγγους τοὺς ἀναγκασθέντας

1 *καὶ* F: om. BP 2 Lac. ante *ἀλλὰ* ind. Us. et Bailey: post *ἀλλὰ* Muehll. 3 ⟨*φύσεως*⟩ *αὐτός* coni. Us.: *αὐτοῦ* BP[ac]: *τούτου* FP[γρ]: *φύσεως* C. F. Hermann 4 *ἔχειν* FP: *ἔχεται* B 5 Ante *οὐδὲ* lac. Muehll 6 ⟨*ἐν*⟩ add. Us. post Gass. 7 ⟨*τὰ*⟩ add. Schneider 9 *τὸν . . . νομ.* in textu retinuit Muehll, post *νομ.* lac. indicans 11 *αὐτῶν τῶν* BP: transp. F *τε* om. F 12 *ὕστ.* BP[ac]: *καὶ ὕστ.* FP[pc] *ἐξακριβοῦν* Bailey 14 [. . .] ut glossema expulerunt Us. et Muehll: obelis notavit Bailey. *ἀπὸ τῶν* codd.: *ἀποτομὴν* coni. Us. *ἀπὸ τοῦ* om. F 15 ⟨. . .⟩ suppl. Us.: ⟨*κατὰ μείζους ἐπιδόσεις*⟩ Leopold *καὶ* coni. Us.: *κατ'* codd. 20 *ᾖ* Us.: *εἴη* codd. 22 *ἀλλήλοις* coni. Meibom.: *ἀλλήλαις* BF[pc]P: *ἀλλήλους* F[ac] 24 *τοὺς*[2] del. Us.: *τοὺς* ⟨*μὲν*⟩ Schneider

ἀναφωνῆσαι, τοὺς δὲ τῷ λογισμῷ ἑλομένους κατὰ τὴν πλείστην αἰτίαν οὕτως ἑρμηνεῦσαι.

" *Καὶ μὴν ἐν τοῖς μετεώροις φορὰν καὶ τροπὴν καὶ ἔκλειψιν καὶ ἀνατολὴν καὶ δύσιν καὶ τὰ σύστοιχα τούτοις μήτε λειτουργοῦντός τινος νομίζειν δεῖ γενέσθαι καὶ διατάττοντος ἢ διατάξοντος καὶ ἅμα τὴν πᾶσαν μακαριότητα ἔχοντος μετὰ ἀφθαρσίας (οὐ γὰρ συμφωνοῦσιν πραγματεῖαι καὶ φροντίδες καὶ ὀργαὶ καὶ* 77 *χάριτες μακαριότητι, ἀλλ' ἐν ἀσθενείᾳ καὶ φόβῳ καὶ προσδεήσει τῶν πλησίον ταῦτα γίνεται), μήτε αὖ πῦρ ἅμα ὄντα συνεστραμμένον τὴν μακαριότητα κεκτημένα κατὰ βούλησιν τὰς κινήσεις ταύτας λαμβάνειν· ἀλλὰ πᾶν τὸ σέμνωμα τηρεῖν, κατὰ πάντα ὀνόματα φερόμενα ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἐννοίας, ἵνα μηδ' ὑπεναντίαι ἐξ αὐτῶν ⟨γένωνται⟩ τῷ σεμνώματι δόξαι· εἰ δὲ μή, τὸν μέγιστον τάραχον ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτὴ ἡ ὑπεναντιότης παρασκευάσει. ὅθεν δὴ κατὰ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐναπολήψεις τῶν συστροφῶν τούτων ἐν τῇ τοῦ κόσμου γενέσει δεῖ δοξάζειν καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ περίοδον συντελεῖσθαι.*

" *Καὶ μὴν καὶ ⟨τὸ⟩ τὴν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων αἰτίαν ἐξακρι-* 78 *βῶσαι φυσιολογίας ἔργον εἶναι δεῖ νομίζειν, καὶ τὸ μακάριον ἐν τῇ περὶ μετεώρων γνώσει ἐνταῦθα πεπτωκέναι καὶ ἐν τῷ τίνες φύσεις αἱ θεωρούμεναι κατὰ τὰ μετέωρα ταυτί, καὶ ὅσα συγγενῆ πρὸς τὴν εἰς τοῦτο ἀκρίβειαν.*

1 *ἑλ.*] *ἑπομένους* maluit Schneider   2 *αἰτ.*] *φαντασίαν* dubitanter Us.   3 *μὴν* ⟨*καὶ τὴν*⟩ Us.   5 *γίνεσθαι* coni. Meibom.   *διατάξοντος* **α**: *διατάξαντος* dgt, quod maluit Bailey   8 *ἐν* BP^{ac}: om. FP^{pc} 9 *πλησίον* FP: *πλησίων* B   *αὖ . . . ὄντα* P^{pc}: *ἀυ πυρα μαοντα* P^{ac}: *λυπυρα μα οντα* B^{ac}: *λυπυρὰ ἅμα ὄντα* B^{pc}: *αὖ πῦρ' ὄντα* F: *αὖ πυρὸς ἅμμα* (vel *ἅμματα*) M. Casaub.: *αὖ πυρὸς ἀνάμματα* Us., qui *συνεστραμμένου* scripsit   12 *φερόμενον* coni. Us.   *ἵνα* Us.: *ἐὰν* codd., quod retinuit Meibom. emendans *δόξῃ* infra   *μηδ'* codd.: *μηδὲν* Meibom. *ὑπεναντίαι* FP^{pc}: *ὑπ' ἐναντίαις* BP^{ac}: *ὑπεναντίον* Meibom.   13 ⟨. . .⟩ suppl. Gass.   14 *αὐτὴ ἡ* P: *αὐτὴν ἡ* B: *αὕτη* (*ἡ*?) F   15 *κατὰ* Meibom.: *καὶ* codd.   16 *γεν.* BP: *συστάσει* F   18 ⟨*τὸ*⟩ suppl. Us.   19–20 *ἐν . . . γνώσει* ut glossema ad *ἐνταῦθα* secl. Us., qui post *ἐντ.* ⟨*τε*⟩ addendum suspicatus est   20 *τίνες* z^{pc}: *τινὰς* **α**   21 *συγγενῆ* codd.: *συντείνει* Us.: ⟨*τούτοις*⟩ *συντείνει* Kochalsky   22 *τοῦτο* FP: *τούτων* B

"Ἔτι τε οὐ τὸ πλεοναχῶς ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι καὶ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ἄλλως πως ἔχειν, ἀλλ' ἁπλῶς μὴ εἶναι ἐν ἀφθάρτῳ καὶ μακαρίᾳ φύσει τῶν διάκρισιν ὑποβαλλόντων ἢ τάραχον μηθέν· καὶ τοῦτο καταλαβεῖν τῇ διανοίᾳ ἔστιν ἁπλῶς εἶναι.

79 "Τὸ δ' ἐν τῇ ἱστορίᾳ πεπτωκός, τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς καὶ τροπῆς καὶ ἐκλείψεως καὶ ὅσα συγγενῆ τούτοις μηθὲν ἔτι πρὸς τὸ μακάριον τῆς γνώσεως συντείνειν, ἀλλ' ὁμοίως τοὺς φόβους ἔχειν τοὺς ταῦτα κατειδότας, τίνες δ' αἱ φύσεις ἀγνοοῦντας καὶ τίνες αἱ κυριώταται αἰτίαι, καὶ εἰ μὴ προσῄδεισαν ταῦτα· τάχα δὲ καὶ πλείους, ὅταν τὸ θάμβος ἐκ τῆς τούτων προσκατανοήσεως μὴ δύνηται τὴν λύσιν λαμβάνειν καὶ τὴν περὶ τῶν κυριωτάτων οἰκονομίαν.

"Διὸ δὴ κἂν πλείους αἰτίας εὑρίσκωμεν τροπῶν καὶ δύσεων καὶ ἀνατολῶν καὶ ἐκλείψεων καὶ τῶν τοιουτοτρόπων, ὥσπερ καὶ
80 ἐν τοῖς κατὰ μέρος γινομένοις ἦν, οὐ δεῖ νομίζειν τὴν ὑπὲρ τούτων χρείαν ἀκρίβειαν μὴ ἀπειληφέναι ὅση πρὸς τὸ ἀτάραχον καὶ μακάριον ἡμῶν συντείνει. ὥστε παραθεωροῦντας ποσαχῶς παρ' ἡμῖν τὸ ὅμοιον γίνεται, αἰτιολογητέον ὑπέρ τε τῶν μετεώρων καὶ παντὸς τοῦ ἀδήλου, καταφρονοῦντας τῶν οὔτε ⟨τὸ⟩ μοναχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωριζόντων οὔτε τὸ πλεοναχῶς συμβαῖνον, τὴν ἐκ τῶν ἀποστημάτων φαντασίαν παριδόντων, ἔτι τε ἀγνοούντων καὶ ἐν ποίοις οὐκ ἔστιν ἀταρακτῆσαι ⟨καὶ ἐν ποίοις ὁμοίως ἀταρακτῆσαι⟩. ἂν οὖν οἰώμεθα καὶ ὡδί πως ἐνδεχόμενον αὐτὸ γίνεσθαι [καὶ ἐν ποίοις ὁμοίως ἀταρακτῆσαι], αὐτὸ τὸ ὅτι

2 ἐνδ. Schneider: ἐνδεχομένῳ B: ἐνδεχομένως FP 7 τὰς γνώσεις coni. Us. 8 κατειδότας coni. Us.: κατιδόντας FP: καταδιδόντας B δ' αἱ B: δὲ αἱ F: δὲ P 9 προσῄδεσαν maluit Huebnerus 9–10 τάχα δὲ BF^{pc}P^{ac}: τὰ χαλεπὰ F^{ac}P^{pc} 11 καὶ] κατὰ coni. Gass. 13 κἂν et εὑρίσκωμεν coni. Us.: καὶ et εὑρίσκομεν codd. 14 τοιουτοτρόπων coni. Meibom.: τοιούτων τρόπων codd. 15 ἦν Us.: ᾗ h: ἢ **a**: καὶ coni. Meibom. 19 οὔτε ⟨τὸ⟩ Gass.: οὐδὲ FP: οὐδὲν B 20 Post συμβ. ⟨ἐπὶ τῶν⟩ suppl. Bignone τήν ⟨τ'⟩ Us. 21 παριδόντων coni. Us.: παραδιδόντων codd. 22–23 ⟨. . .⟩ huc a li. 24 sq. transp. Muehll 23–24 ἂν . . . ἀταρ. om. B 23 καὶ del. Us. 24 ἐν ποίοις P^{ac}: ἐφ' οἵοις FP^{pc}: ἐπὶ ποίοις Schneider ὁμοίως **a**: ὁμ. ἐστὶν gh

πλεοναχῶς γίνεται γνωρίζοντες, ὥσπερ κἂν ὅτι ὡδί πως γίνεται εἴδωμεν, ἀταρακτήσομεν.

“ Ἐπὶ δὲ τούτοις ὅλως ἅπασιν ἐκεῖνο δεῖ κατανοεῖν, ὅτι 81
τάραχος ὁ κυριώτατος ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς γίνεται ἐν τῷ ταῦτα μακάριά τε δοξάζειν ⟨εἶναι⟩ καὶ ἄφθαρτα, καὶ ὑπεναντίας ἔχειν τούτοις βουλήσεις ἅμα καὶ πράξεις καὶ αἰτίας, καὶ ἐν τῷ αἰώνιόν τι δεινὸν ἀεὶ προσδοκᾶν ἢ ὑποπτεύειν κατὰ τοὺς μύθους εἴ τε καὶ αὐτὴν τὴν ἀναισθησίαν τὴν ἐν τῷ τεθνάναι φοβουμένους ὥσπερ οὖσαν κατ᾽ αὐτούς, καὶ ἐν τῷ μὴ δόξαις ταῦτα πάσχειν ἀλλ᾽ ἀλόγῳ γέ τινι παραστάσει, ὅθεν μὴ ὁρίζοντας τὸ δεινὸν τὴν ἴσην ἢ καὶ ἐπιτεταμένην ταραχὴν λαμβάνειν τῷ εἰ καὶ ἐδόξαζον ταῦτα· ἡ δὲ ἀταραξία τὸ τούτων πάντων ἀπολελύσθαι καὶ συνεχῆ 82
μνήμην ἔχειν τῶν ὅλων καὶ κυριωτάτων.

“ Ὅθεν τοῖς πάθεσι προσεκτέον τοῖς παροῦσι καὶ ταῖς αἰσθήσεσι, κατὰ μὲν τὸ κοινὸν ταῖς κοιναῖς, κατὰ δὲ τὸ ἴδιον ταῖς ἰδίαις, καὶ πάσῃ τῇ παρούσῃ καθ᾽ ἕκαστον τῶν κριτηρίων ἐναργείᾳ. ἂν γὰρ τούτοις προσέχωμεν, τὸ ὅθεν ὁ τάραχος καὶ ὁ φόβος ἐγίνετο ἐξαιτιολογήσομεν ὀρθῶς καὶ ἀπολύσομεν, ὑπέρ τε μετεώρων αἰτιολογοῦντες καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀεὶ παρεμπιπτόντων, ὅσα φοβεῖ τοὺς λοιποὺς ἐσχάτως.

“ Ταῦτά σοι, ὦ Ἡρόδοτε, ἔστι κεφαλαιωδέστατα ὑπὲρ τῆς τῶν ὅλων φύσεως ἐπιτετμημένα. ὥστ᾽ ἂν γένοιτο οὗτος ὁ λόγος 83
δυνατὸς κατασχεθῆναι μετ᾽ ἀκριβείας, οἶμαι, ἐὰν μὴ καὶ πρὸς

1 γίνεται FP^{pc}: γίνονται BP^{ac} 2 ἀταρ. F: ἀταρακτήσωμεν BP 3 ὅλως BP: ὅλοις F 4 τάρ. ⟨μὲν⟩ dubitanter Us. 5 ταὐτὰ coni. Muehll ⟨. . .⟩ hic add. Us. (alibi Gass.) 6 τούτοις BP: ταῦτας F: τούτῳ Us. β. ἅμα F: ἅμα β. BP 7 ἀεὶ coni. Us.: καὶ codd.: ἢ Muehll ἢ BP^{ac}: καὶ FP^{γρ} 8 καὶ αὐτὴν emend. Casaub.: κατὰ ταύτην codd. 9 κατ᾽ Casaub.: καὶ codd. 10 ἀλλ᾽ ἀλόγῳ BP^{pc}: ἀλλὰ λόγῳ FP^{ac} 11 τῷ Us.: τῶ B: τὸ FP: ὡς coni. Bailey εἰ κ. ἐ.] εἰκαίως δοξάζοντι Us. 12 τὸ] τῷ coni. Us. 14 πάθεσι Bonnet: πᾶσι codd. καὶ τ. αἰσ. om. F^{ac} 20 ὅσα BP^{ac}: καὶ ὅσα FP^{pc} 21 κεφαλ. BP^{ac}: κεφαλαιοδέστερα FP^{pc}: ⟨τὰ⟩ κεφαλαιωδέστατα suspicatus est Bailey 22 ἐπιτ. FP: ἐπιτεταγμένα B ἂν γέν.] ἐὰν γένηται Us. οὗτος ὁ λ. δυν. BP: δυν. ὁ λ. οὗτος F 23 κατασχεθῆναι coni. Bockemüller: κατασχέθη h: κατεσχέθη **a**: κατασχεθεὶς Gass. καὶ BP^{ac}: om. FP^{pc}

ἅπαντα βαδίσῃ τις τῶν κατὰ μέρος ἀκριβωμάτων, ἀσύμβλητον αὐτὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἁδρότητα λήψεσθαι. καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιήσει πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐξακριβουμένων κατὰ τὴν ὅλην πραγματείαν ἡμῖν, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήμῃ τιθέμενα συνεχῶς βοηθήσει.

"Τοιαῦτα γάρ ἐστιν, ὥστε καὶ τοὺς κατὰ μέρος ἤδη ἐξακριβοῦντας ἱκανῶς ἢ καὶ τελείως, εἰς τὰς τοιαύτας ἀναλύοντας ἐπιβολάς, τὰς πλείστας τῶν περιοδειῶν ὑπὲρ τῆς ὅλης φύσεως ποιεῖσθαι· ὅσοι δὲ μὴ παντελῶς αὐτῶν τῶν ἀποτελουμένων εἰσίν, ἐκ τούτων καὶ κατὰ τὸν ἄνευ φθόγγων τρόπον τὴν ἅμα νοήματι περίοδον τῶν κυριωτάτων πρὸς γαληνισμὸν ποιοῦνται."

Καὶ ἥδε μέν ἐστιν αὐτῷ ἐπιστολὴ περὶ τῶν φυσικῶν. περὶ δὲ τῶν μετεώρων ἥδε.

"Ἐπίκουρος Πυθοκλεῖ χαίρειν.

84 "Ἤνεγκέ μοι Κλέων ἐπιστολὴν παρὰ σοῦ, ἐν ᾗ φιλοφρονούμενός τε περὶ ἡμᾶς διετέλεις ἀξίως τῆς ἡμετέρας περὶ σεαυτὸν σπουδῆς καὶ οὐκ ἀπιθάνως ἐπειρῶ μνημονεύειν τῶν εἰς μακάριον βίον συντεινόντων διαλογισμῶν, ἐδέου τε σεαυτῷ περὶ τῶν μετεώρων σύντομον καὶ εὐπερίγραφον διαλογισμὸν ἀποστεῖλαι ἵνα ῥᾳδίως μνημονεύῃς· τὰ γὰρ ἐν ἄλλοις ἡμῖν γεγραμμένα δυσμνημόνευτα εἶναι, καί τοι, ὡς ἔφης, συνεχῶς αὐτὰ βαστάζεις. ἡμεῖς δὲ ἡδέως τε σοῦ τὴν δέησιν ἀπεδεξάμεθα καὶ ἐλπίσιν ἡδείαις
85 συνεσχέθημεν. γράψαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα συντελοῦμεν ἅπερ

§§ 83–116 Epistulam ad Pythoclem ediderunt Usener (pp. 35–55), P. von der Mühll (Teubner, 1922), et C. Bailey (pp. 56 sqq.)

1 ἀσύμ. BP : ἀσύγκριτον FP^{γρ} 2 αὐτὸν FP : αὐτὸ B 3 καθαρὰ Gass. : καθαρὰν codd. ἀφ' ἑ. BP : αὐτοῦ F ἐξακρ. Gass. : ἐξακριβούμενος **α** 6 τοὺς ⟨τὰ⟩ Meibom. : τοὺς ⟨καὶ τὰ⟩ Us. 7 τελ. εἰς B^{pc}FP^{pc} : τελειώσεις P^{ac} : τελείως B^{ac} 9–10 ὅσοι . . . ἄν/ om. B ὅσοι h : ὅσα **α** εἰσίν ante ἐκ transp. Kuehnius : post τούτων codd. 10 καὶ Brieger : ἢ FP : ἱκανὴν Us. ἐκ τούτων εἰσὶν οἳ maluit Bailey τὸν BP : τῶν F ἄνευ φθ. FP^{pc} : ἀνεύφθογγον P^{ac} : εὔφθογγον B 16 τε om. F 18 σεαυτῷ om. F 21 καί τοι BF : καίτοι P^{ac} : τοι P^{pc} βαστάζεις coni. Casaub. : βαστάζειν codd. : βαστάζοντι Us. 22 ἡδ. P : ἰδίαις BF 23 λ. π.] λείποντα dubitanter Us.

ἠξίωσας πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἐσόμενα χρήσιμα τὰ διαλογίσματα ταῦτα, καὶ μάλιστα τοῖς νεωστὶ φυσιολογίας γνησίου γευομένοις καὶ τοῖς εἰς ἀσχολίας βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τινὸς ἐμπεπλη-γμένοις. καλῶς δὴ αὐτὰ διάλαβε, καὶ διὰ μνήμης ἔχων ὀξέως αὐτὰ περιόδευε μετὰ τῶν λοιπῶν ὧν ἐν τῇ Μικρᾷ ἐπιτομῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἀπεστείλαμεν.

" Πρῶτον μὲν οὖν μὴ ἄλλο τι τέλος ἐκ τῆς περὶ μετεώρων γνώσεως εἴτε κατὰ συναφὴν λεγομένων εἴτε αὐτοτελῶς νομίζειν εἶναι ἤπερ ἀταραξίαν καὶ πίστιν βέβαιον, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. μήτε τὸ ἀδύνατον καὶ παραβιάζεσθαι μήτε ὁμοίαν κατὰ 86 πάντα τὴν θεωρίαν ἔχειν ἢ τοῖς περὶ βίων λόγοις ἢ τοῖς κατὰ τὴν τῶν ἄλλων φυσικῶν προβλημάτων κάθαρσιν, οἷον ὅτι τὸ πᾶν σώματα καὶ ἀναφὴς φύσις ἐστίν, ἢ ὅτι ἄτομα ⟨τὰ⟩ στοιχεῖα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα [ἢ] ὅσα μοναχὴν ἔχει τοῖς φαινομένοις συμ-φωνίαν· ὅπερ ἐπὶ τῶν μετεώρων οὐχ ὑπάρχει, ἀλλὰ ταῦτά γε πλεοναχὴν ἔχει καὶ τῆς γενέσεως αἰτίαν καὶ τῆς οὐσίας ταῖς αἰσθήσεσι σύμφωνον κατηγορίαν.

" Οὐ γὰρ κατὰ ἀξιώματα κενὰ καὶ νομοθεσίας φυσιολογητέον, ἀλλ' ὡς τὰ φαινόμενα ἐκκαλεῖται· οὐ γὰρ ἤδη ἀλογίας καὶ κενῆς 87 δόξης ὁ βίος ἡμῶν ἔχει χρείαν, ἀλλὰ τοῦ ἀθορύβως ἡμᾶς ζῆν. πάντα μὲν οὖν γίνεται ἀσείστως κατὰ πάντων κατὰ πλεοναχὸν τρόπον ἐκκαθαιρομένων, συμφώνως τοῖς φαινομένοις, ὅταν τις τὸ πιθανολογούμενον ὑπὲρ αὐτῶν δεόντως καταλίπῃ· ὅταν δέ τις τὸ μὲν ἀπολίπῃ τὸ δὲ ἐκβάλῃ ὁμοίως σύμφωνον ὂν τῷ φαινομένῳ, δῆλον ὅτι καὶ ἐκ παντὸς ἐκπίπτει φυσιολογήματος ἐπὶ δὲ τὸν μῦθον καταρρεῖ. σημεῖα δ' ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς μετεώροις συντελου-

2 γευομένοις BP: γεγευμένοις F 3 καὶ . . . ἐμπ. om. F[ac] 4 ἔχων BP: ἄγων F 7 ἐκ codd.: εἰκὸς Kochalsky 8 κατὰ BP: κατὰ τὴν F νομ. ⟨δεῖ⟩ Gass. 10 καὶ BP[ac]: om. FP[pc]: ante μήτε transp. Kochalsky 13 σώματα coni. Us.: σῶμα codd. ⟨τὰ⟩ add. Us. 14 [ἢ] del. Schneider: δὴ Bignone 15 ὑπάρχει Gass.: ὑπάρχειν codd. 19 ἤδη ἀλ. FP[pc]: ἰδιαλογίας BP[ac]: ἰδιολογίας Steph. 21 κατὰ] καὶ Us.: om. Crönert πάντων BFP[pc]: πᾶν τῶν P[ac]: πάντων ⟨τῶν⟩ Bignone: καὶ τούτων Philippson in *PhW* 43 (1923), 1098 26 δ' ἐπὶ Us.: δέ τι BP[ac]: δέ τινα FP[pc]: δὲ πιθανὰ Bignone

*μένων φέρειν τῶν παρ' ἡμῖν τινα φαινομένων, ἃ θεωρεῖται ᾗ
ὑπάρχει, καὶ οὐ τὰ ἐν τοῖς μετεώροις φαινόμενα· ταῦτα γὰρ*
88 *ἐνδέχεται πλεοναχῶς γενέσθαι. τὸ μέντοι φάντασμα ἑκάστου
τηρητέον καὶ ἐπὶ τὰ συναπτόμενα τούτῳ διαιρετέον, ἃ οὐκ ἀντι-
μαρτυρεῖται τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις πλεοναχῶς συντελεῖσθαι.*
" *Κόσμος ἐστὶ περιοχή τις οὐρανοῦ, ἄστρα τε καὶ γῆν καὶ
πάντα τὰ φαινόμενα περιέχουσα, οὗ λυομένου πάντα τὰ ἐν αὐτῷ
σύγχυσιν λήψεται, ἀποτομὴν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου καὶ κατα-
λήγουσα ἐν πέρατι ἢ ἀραιῷ ἢ πυκνῷ καὶ [καὶ λήγουσαν] ἢ
ἐν περιαγομένῳ ἢ ἐν στάσιν ἔχοντι καὶ στρογγύλην ἢ τρίγωνον ἢ
οἵαν δήποτε ⟨ἔχουσα⟩ περιγραφήν· πανταχῶς γὰρ ἐνδέχεται·
τῶν γὰρ φαινομένων οὐδὲν ἀντιμαρτυρεῖ ⟨ἐν⟩ τῷδε τῷ κόσμῳ,
ἐν ᾧ λῆγον οὐκ ἔστι καταλαβεῖν.*
89 " *Ὅτι δὲ καὶ τοιοῦτοι κόσμοι εἰσὶν ἄπειροι τὸ πλῆθος ἔστι
καταλαβεῖν, καὶ ὅτι καὶ ὁ τοιοῦτος δύναται κόσμος γίνεσθαι καὶ
ἐν κόσμῳ καὶ μετακοσμίῳ ὃ λέγομεν μεταξὺ κόσμων διάστημα,
ἐν πολυκένῳ τόπῳ καὶ οὐκ ἐν μεγάλῳ εἰλικρινεῖ καὶ κενῷ
καθάπερ τινές φασιν, ἐπιτηδείων τινῶν σπερμάτων ῥυέντων ἀφ'
ἑνὸς κόσμου ἢ μετακοσμίου ἢ καὶ ἀπὸ πλειόνων κατὰ μικρὸν
προσθέσεις τε καὶ διαρθρώσεις καὶ μεταστάσεις ποιούντων ἐπ'
ἄλλον τόπον, ἐὰν οὕτω τύχῃ, καὶ ἐπαρδεύσεις ἐκ τῶν ἐχόντων
ἐπιτηδείως ἕως τελειώσεως καὶ διαμονῆς ἐφ' ὅσον τὰ ὑποβλη-*

1 *φέρει* maluit Kuehnius *ᾗ* Woltjer: *ἢ* codd. 2 *οὐ* BP: *οὕτως* F *τοῖς* om. Bailey 3 *γίνεσθαι* Leopold *ἕκαστον* dubitanter Us. 4 *ἐπὶ*] *ἔτι* coni. Us. 7–8 *οὗ . . . λήψεται* huc transtulit Bailey: post *πυκνῷ καὶ* (li. 9) habent codd.: ut additamentum secl. Us. 8–9 *καὶ καταλ. . . . καὶ* ut addit. secl. Us. 9 [. . .] del. Muehll, Bailey: *καὶ λήγουσα* et Gass. et Us., qui verba post *ἀπείρου* (li. 8) transfert De li. 9 vide commentarium Baileianum et editionem Muehllii. 10 *ἐν στάσιν* Gass.: *ἔνστασιν* codd. 11 ⟨. . .⟩ add. Bailey 12 ⟨*ἐν*⟩ add. Us. 15 *καὶ*^{2} del. Schneider 15–16 *καὶ*^{3} *. . . διάστημα* ut interpretamentum ad *ἐν πολυκενῷ τόπῳ* secl. Muehll 16 *καὶ*] *κἂν* Us.: *καὶ* ⟨*ἐν*⟩ Bailey 17 *εἰλ. καὶ* transp. Brieger 18 *τινές* Casaub.: *τινά* codd. *τινῶν* om. F 19 *ἢ καὶ* FP^{pc}: *ἢ* BP^{ac} *κατὰ μ.* om. F 22 *διαμονὴν* Us. *ἐφ' ὅσον* FP^{pc}: *ἐφόσον* B: *ἐφ' ὃ* P^{ac}

θέντα θεμέλια τὴν προσδοχὴν δύναται ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ ἀθροι- 90
σμὸν δεῖ μόνον γενέσθαι οὐδὲ δῖνον ἐν ᾧ ἐνδέχεται κόσμον γίνεσθαι κενῷ κατὰ τὸ δοξαζόμενον ἐξ ἀνάγκης, αὔξεσθαί τε ἕως ἂν ἑτέρῳ προσκρούσῃ, καθάπερ τῶν φυσικῶν καλουμένων φησί τις· τοῦτο γὰρ μαχόμενόν ἐστι τοῖς φαινομένοις.

"Ἥλιός τε καὶ σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα ⟨οὐ⟩ καθ' ἑαυτὰ γενόμενα ὕστερον ἐμπεριελαμβάνετο ὑπὸ τοῦ κόσμου [καὶ ὅσα γε δὴ σῴζει], ἀλλ' εὐθὺς διεπλάττετο καὶ αὔξησιν ἐλάμβανεν [ὁμοίως δὲ καὶ γῆ καὶ θάλαττα] κατὰ προσκρίσεις καὶ δινήσεις λεπτομερῶν τινων φύσεων, ἤτοι πνευματικῶν ἢ πυροειδῶν ἢ τὸ συναμφότερον· καὶ γὰρ ταῦτα οὕτως ἡ αἴσθησις ὑποβάλλει.

"Τὸ δὲ μέγεθος ἡλίου τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων κατὰ μὲν τὸ 91
πρὸς ἡμᾶς τηλικοῦτόν ἐστιν ἡλίκον φαίνεται· τοῦτο καὶ ἐν τῇ ια' Περὶ φύσεως· εἰ γάρ, φησί (fg. 81 Us.), τὸ μέγεθος διὰ τὸ διάστημα ἀπεβεβλήκει, πολλῷ μᾶλλον ἂν τὴν χρόαν. ἄλλο γὰρ τούτῳ συμμετρότερον διάστημα οὐθέν ἐστι. κατὰ δὲ τὸ καθ' αὑτὸ ἤτοι μεῖζον τοῦ ὁρωμένου ἢ μικρῷ ἔλαττον ἢ τηλικοῦτον οὐχ ἅμα. οὕτω γὰρ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν πυρὰ ἐξ ἀποστήματος θεωρούμενα κατὰ τὴν αἴσθησιν θεωρεῖται. καὶ πᾶν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἔνστημα ῥᾳδίως διαλυθήσεται ἐάν τις τοῖς ἐναργήμασι προσέχῃ, ὅπερ ἐν τοῖς *Περὶ φύσεως* βιβλίοις δείκνυμεν. ἀνατολὰς καὶ δύσεις ἡλίου 92
καὶ σελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων καὶ κατὰ ἄναψιν γενέσθαι

1 προσδ. BP^{ac}: προσοχὴν FP$^{\gamma\rho}$ 2 δῖνον P^{pc}: δεινὸν BF 6 ⟨οὐ⟩ add. Aldobr. ἑαυτὰ BP: αὑτὰ F 7 γενόμενα BF: γινόμενα P 7–9 καὶ . . . γῆ P: ὁμοίως . . . γῆ B: καὶ ὅσα γε δὴ F^{ac} 7, 8 glossemata eiecit Us., 7 in textu retinet Muehll 8 σῴζει] συζῇ dubitanter Us. 10 ἤτοι συναμφοτέρων Gass. 12 ἡλίου τε BP: τοῦ ἡλίου F τε ⟨καὶ σελήνης⟩ Us. λοιπῶν om. F μὲν τὸ coni. Schneider: μέντοι codd. 13 ἡλίκον BP: οἷον F φαίνεται BP: φαίνονται F 15 ἀπεβ. Us.: ἀποβ. codd. 15–16 ἄλλο . . . ἐστι in textu retinet Muehll ἄλλο FP: ἄλλω B: ἀλλ' οὐ Us. συμμετρούμενον coni. Lachmann 16 καθ' αὑτὸ Us.: καθ' αὑτὸν P^{ac}: κατ' αὐτὸ FP^{pc}: κατ' αὐτὸν B 17 οὐχ ἅ. ut scholium secl. Kochalsky: τυχὸν coni. Lachmann, τυγχάνει Us., in textu retinentes 21 Περὶ om. B 22 ἄναψιν ⟨τε⟩ Us. γίνεσθαι maluit Schneider

δύνασθαι καὶ κατὰ σβέσιν, τοιαύτης οὔσης περιστάσεως καὶ καθ' ἑκατέρους τοὺς τόπους, ὥστε τὰ προειρημένα ἀποτελεῖσθαι· οὐδὲν γὰρ τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. ⟨καὶ⟩ κατ' ἐκφάνειάν τε ὑπὲρ γῆς καὶ πάλιν ἐπιπροσθέτησιν τὸ προειρημένον δύναιτ' ἂν συντελεῖσθαι· οὐδὲ γάρ τι τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. τάς τε κινήσεις αὐτῶν οὐκ ἀδύνατον μὲν γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ ὅλου οὐρανοῦ δίνην, ἢ τούτου μὲν στάσιν, αὐτῶν δὲ δίνην κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ γενέσει τοῦ κόσμου ἀνάγκην ἀπογεννηθεῖσαν ἐπ'
93 ἀνατολῇ· * * ⟨σφοδρο⟩τάτῃ θερμασίᾳ κατά τινα ἐπινέμησιν τοῦ πυρὸς ἀεὶ ἐπὶ τοὺς ἑξῆς τόπους ἰόντος.

" Τροπὰς ἡλίου καὶ σελήνης ἐνδέχεται μὲν γίνεσθαι κατὰ λόξωσιν οὐρανοῦ οὕτω τοῖς χρόνοις κατηναγκασμένου· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ ἀέρος ἀντέξωσιν ἢ καὶ ὕλης ἀεὶ ἐπιτηδείας ἐχομένως ἐμπιπραμένης τῆς δ' ἐκλειπούσης· ἢ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοιαύτην δίνην κατειληθῆναι τοῖς ἄστροις τούτοις, ὥσθ' οἷόν τιν' ἕλικα κινεῖσθαι. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ οὐθενὶ τῶν ἐναργημάτων διαφωνεῖ, ἐάν τις ἀεὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων μερῶν, ἐχόμενος τοῦ δυνατοῦ, εἰς τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις ἕκαστον τούτων δύνηται ἐπάγειν, μὴ φοβούμενος τὰς ἀνδραποδώδεις ἀστρολόγων τεχνιτείας.

1 δυνατὸν Us., qui κατὰ secl. 1–2 καὶ^{2} . . . τόπους ut additamentum eiecit Us., τρόπους cum Meibomio scribens 2 ἑκατέρους BP^{ac}: ἑτέρους FP^{γρ} 3 οὐδὲν FP: οὐδὲ B ⟨καὶ⟩ add. Us. 3–5 κατ' . . . ἀντιμ. om. F 3 ἐκφ. BP^{ac}: ἐμφ. P^{pc} 4 ἐπιπρόσθησιν scripsit Cob. 6 τε om. F 7 ἢ . . . δίνην om. F στάσιν αὐτῶν P^{pc}: transp. BP^{ac} 8 ἐξ ἀρ. BP: ἀρχῆθεν F 8–9 ἐπ' ἀνατολῇ cum sequentibus ut additamentum eiecit Muehll, sic: (ἐπ' ἀνατολῇ τὰ τῇ θερμασίᾳ . . .) ⟨ἢ καὶ⟩, approbante Philippson qui lacunam Muehlii suppl. e Lucr. 5. 667 sq. addens post θερμ. ⟨ἐπιτήδεια συρρεῖν ἐξόν⟩, *PhW* 43 (1923), 1098 9 Lac. indic. Us. collato Lucr. 5. 519–25, ⟨σφοδρο⟩τάτῃ e.g. scribens: ⟨ἐπιτηδειο⟩τάτῃ Bignone: cf. Muehll sup.: τα τῇ BP^{ac}: εἰ τατῇ q: εἶτα τῆι F: εἶτα τῇ P^{pc} κατά τ. ἐ. om. F 13 ἐχομένως coni. Us.: ἐχομένοις BP^{ac}: ἐχομένης FP^{pc} 14 ἐμπ. hz: ἐμπιπραμένοις FP: om. B ἐκλειπούσης Us.: καταλιπούσης codd.: καταλειπομένης Muehll 15 κατ. om. F τιν' Us.: τε codd. 16 οὐθενὶ coni. Us.: οὐθὲν BP: οὐδὲν F 19 ἐπάγειν B: ἀπάγειν FP: ἀνάγειν Schneider: ἐπ⟨αν⟩άγειν Muehll 20 ἀστ. BP: τῶν ἀστ. F

“ Κένωσίς τε σελήνης καὶ πάλιν πλήρωσις καὶ κατὰ στροφὴν 94
τοῦ σώματος τούτου δύναιτ’ ἂν γίνεσθαι καὶ κατὰ σχηματισμοὺς ἀέρος ὁμοίως, ἔτι τε καὶ κατὰ προσθετήσεις καὶ κατὰ πάντας τρόπους, καθ’ οὓς καὶ τὰ παρ’ ἡμῖν φαινόμενα ἐκκαλεῖται εἰς τὰς τούτου τοῦ εἴδους ἀποδόσεις, ἐὰν μή τις τὸν μοναχῇ τρόπον κατηγαπηκὼς τοὺς ἄλλους κενῶς ἀποδοκιμάζῃ, οὐ τεθεωρηκὼς τί δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι καὶ τί ἀδύνατον, καὶ διὰ τοῦτο ἀδύνατα θεωρεῖν ἐπιθυμῶν. ἔτι τε ἐνδέχεται τὴν σελήνην ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ φῶς, ἐνδέχεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἡλίου. καὶ γὰρ παρ’ 95
ἡμῖν θεωρεῖται πολλὰ μὲν ἐξ ἑαυτῶν ἔχοντα, πολλὰ δὲ ἀφ’ ἑτέρων. καὶ οὐθὲν ἐμποδοστατεῖ τῶν ἐν τοῖς μετεώροις φαινομένων, ἐάν τις τοῦ πλεοναχοῦ τρόπου ἀεὶ μνήμην ἔχῃ καὶ τὰς ἀκολούθους αὐτοῖς ὑποθέσεις ἅμα καὶ αἰτίας συνθεωρῇ καὶ μὴ ἀναβλέπων εἰς τὰ ἀνακόλουθα ταῦτ’ ὀγκοῖ ματαίως καὶ καταρρέπῃ ἄλλοτε ἄλλως ἐπὶ τὸν μοναχὸν τρόπον. ἡ δὲ ἔμφασις τοῦ προσώπου ἐν αὐτῇ δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ παραλλαγὴν μερῶν καὶ κατ’ ἐπιπροσθέτησιν, καὶ ὅσοι ποτ’ ἂν τρόποι θεωροῖντο τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις κεκτημένοι. ἐπὶ πάντων 96
γὰρ τῶν μετεώρων τὴν τοιαύτην ἴχνευσιν οὐ προετέον. ἢν γάρ τις ᾖ μαχόμενος τοῖς ἐναργήμασιν, οὐδέποτε μὴ δυνήσεται ἀταραξίας γνησίου μεταλαβεῖν.

“ Ἔκλειψις ἡλίου καὶ σελήνης δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ σβέσιν, καθάπερ καὶ παρ’ ἡμῖν τοῦτο θεωρεῖται γινόμενον· καὶ

1 Κ. et πλ. Us.: κενώσεις et πληρώσεις codd. (ἐμπληρώσεις F) κ. στ. Gass.: καταστροφὴν codd. 2 δύναιντ’ emend. Meibom. 3 κ. πρ.] κατ’ ἐπιπροσθήσεις Cob. 5 τούτου om. F 6 κενῶς BP: κενοὺς F: ὡς κενοὺς Cob. οὐ τεθ. scripsit Cob.: οὔτε θεωρητικῶς FP (-ὼς B) 6–7 τί bis Us.: τι bis codd. 8 ἐνδ. ⟨μὲν⟩ Us. 11 τῶν BP[ac]: om. FP[pc] 12 τρόπου om. F 13 αὐτοῖς **a**: αὐτῆς h[ac]: αὐτῷ Gass. 14 ταῦτ’ ὀγκοῖ ματαίως BP[pc]: ταυτὸν κυματαίως F[pc]P: ταυτὸν . . . (lac.) F[ac] 16 μὲν om. F 17 μερῶν BP: ἡμερῶν F ἐπιπρόσθησιν maluit Cob. ποτ’ Us.: πάντα codd. 19 ἴχνευσιν coni. Us.: ἰχνεύειν codd. προετέον BP[ac]: προσθετέον FP[γρ] 20 τις ᾖ Us.: τισὶ B: τισι F: τίσιν P[ac]: τίσι P[pc] μαχ. Gass.: μαχομένοις BP: βαλλομένοις F 23 καθάπερ FP[pc]: καὶ καθάπερ BP[ac]

ἤδη κατ' ἐπιπροσθέτησιν ἄλλων τινῶν, ἢ γῆς ἢ οὐρανοῦ ἤ τινος ἑτέρου τοιούτου. καὶ ὧδε τοὺς οἰκείους ἀλλήλοις τρόπους συνθεωρητέον, καὶ τὰς ἅμα συγκυρήσεις τινῶν ὅτι οὐκ ἀδύνατον γίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ ιβ' Περὶ φύσεως ταὐτὰ λέγει (fg. 83 Us.) καὶ πρός, ἥλιον ἐκλείπειν σελήνης ἐπισκοτούσης, σελήνην δὲ τοῦ τῆς γῆς σκιάσματος, ἀλλὰ καὶ κατ'
97 ἀναχώρησιν. τοῦτο δὲ καὶ Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ α' τῶν Ἐπιλέκτων.

" Ἔτι τε τάξις περιόδου, καθάπερ ἔνια καὶ παρ' ἡμῖν τῶν τυχόντων γίνεται, λαμβανέσθω· καὶ ἡ θεία φύσις πρὸς ταῦτα μηδαμῇ προσαγέσθω, ἀλλ' ἀλειτούργητος διατηρείσθω καὶ ἐν τῇ πάσῃ μακαριότητι· ὡς εἰ τοῦτο μὴ πραχθήσεται, ἅπασα ἡ περὶ τῶν μετεώρων αἰτιολογία ματαία ἔσται, καθάπερ τισὶν ἤδη ἐγένετο οὐ δυνατοῦ τρόπου ἐφαψαμένοις, εἰς δὲ τὸ μάταιον ἐκπεσοῦσι τῷ καθ' ἕνα τρόπον μόνον οἴεσθαι γίνεσθαι τοὺς δ' ἄλλους πάντας τοὺς κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκβάλλειν εἴς τε τὸ ἀδιανόητον φερομένους καὶ τὰ φαινόμενα ἃ δεῖ σημεῖα ἀποδέχεσθαι μὴ δυναμένους συνθεωρεῖν.

98 " Μήκη νυκτῶν καὶ ἡμερῶν παραλλάττοντα καὶ παρὰ τὸ ταχείας ἡλίου κινήσεις γίνεσθαι καὶ πάλιν βραδείας ὑπὲρ γῆς, παρὰ τὸ μήκη τόπων παραλλάττοντα καὶ τόπους τινὰς περαιοῦν

1 ἤδη] ἔτι Meibom.: δὴ καὶ Cob. ἐπιπρ. FP^{pc}: ἐπιπρόσθεσιν BP^{ac}: ἐπιπρόσθησιν Cob. οὐρ. ἤ codd.: ἀοράτου Us. in Praefatione ἤ τινος codd.: transp. Bailey 3 συγκυρήσεις BP^{pc}: συγκρίσεις FP^{ac} 4–6 schol. ras. F^{pc} 4 δὲ om. F ταὐτὰ Us.: ταῦτα codd. πρός BP: τὸν πρός F 9 ἀλλ' BP: ἀλλὰ καὶ F 10 περὶ P: om. BF 11 αἰτ. F$^{ac?}$ et Gass.: ἀντιλογία BF^{pc}P 12 ἐγένετο **α**: ἐγίνετο P^{pc} 13 τῷ z et Us.: τὸ **α** μόνον post γίν. transp. F 14 πάντας om. F 15 ἃ δεῖ BP: δὴ F 16 συνθ. Meibom.: σὺν θεῷ χαίρειν codd. 17 παραλλ.] παραλλάττει Schneider Lac. ante καὶ² ind. Muehll post Bignone: ⟨ἐνδέχεται γίνεσθαι⟩ suppl. Meibom. 18 βραδείας ⟨καὶ⟩ Kuehnius et Muehll ὑπὲρ γῆς ut glossema secl. Muehll 19 sq. παρὰ . . . βραδ. ut interpolatam lectionem eiecit Us., lac. in textu ind.: καὶ . . . τάχιον ut gloss. secl. Muehll τὸ FP: τῷ (et μήκει) B: τὰ coni. Kuehnius: τὸ τὰ Gass. παραλλάττειν coni. Gass. Post παραλλ. lac. suspicati sunt Bignone et Muehll: ⟨διιέναι⟩ suppl. e.g. Bailey. καὶ ⟨παρὰ τὸ⟩ scripsit Bailey περαιοῦν Us.: περαιοῦντα codd.: περαιοῦσθαι Gass.

τάχιον ἢ βραδύτερον, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τινα θεωρεῖται, οἷς συμφώνως δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν μετεώρων. οἱ δὲ τὸ ἓν λαμβάνοντες τοῖς τε φαινομένοις μάχονται καὶ τοῦ ᾗ δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι διαπεπτώκασιν.

" Ἐπισημασίαι δύνανται γίνεσθαι καὶ κατὰ συγκυρήσεις καιρῶν, καθάπερ ἐν τοῖς ἐμφανέσι παρ' ἡμῖν ζῴοις, καὶ παρ' ἑτεροιώσεις ἀέρος καὶ μεταβολάς. ἀμφότερα γὰρ ταῦτα οὐ
μάχεται τοῖς φαινομένοις· ἐπὶ δὲ ποίοις παρὰ τοῦτο ἢ τοῦτο τὸ 99
αἴτιον γίνεται οὐκ ἔστι συνιδεῖν.

" Νέφη δύναται γίνεσθαι καὶ συνίστασθαι καὶ παρὰ πιλήσεις ἀέρος πνευμάτων συνώσει, καὶ παρὰ περιπλοκὰς ἀλληλούχων ἀτόμων καὶ ἐπιτηδείων εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι καὶ κατὰ ῥευμάτων συλλογὴν ἀπό τε γῆς καὶ ὑδάτων· καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείους αἱ τῶν τοιούτων συστάσεις οὐκ ἀδυνατοῦσι συντελεῖσθαι. ἤδη δ' ἀπ' αὐτῶν ᾗ μὲν θλιβομένων, ᾗ δὲ μεταβαλλόντων ὕδατα
δύναται συντελεῖσθαι, ἔτι τε ῥευμάτων κατὰ ἀποφορὰν ἀπὸ 100
ἐπιτηδείων τόπων καὶ δι' ἀέρος κινουμένων, βιαιοτέρας ἐπαρδεύσεως γινομένης ἀπό τινων ἀθροισμάτων ἐπιτηδείων εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιπέμψεις. βροντὰς ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν νεφῶν ἀνείλησιν, καθάπερ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀγγείοις, καὶ παρὰ πυρὸς πεπνευματωμένου βόμβον ἐν

1 *ἢ βραδ.* huc transtulit Gass.: post *ἡμῖν* codd., ubi retinet et secl. Muehll *ἢ βραδ.* P: *ἢ καὶ βραδ.* BF 3 *τοῦ* BP: *τὸ* F *ᾗ* coni. Us.: *εἰ* codd. 5 *γίνεσθαι* BP^{ac}: *γενέσθαι* FP^{pc} *καὶ* om. B 7 *ἑτερ.* coni. Us.: *ἑτέροις ὡσεὶ* codd. *μεταβ.* Kuehnius: *μεταβολῆς* codd. *οὐ* om. F^{ac} 8 *ἐπὶ* coni. Us.: *ἔτι* FP^{pc}: *ἤδη* BP^{ac} *τὸ* om. F 9–10 *συνιδεῖν νέφη* B^{pc}: *συνιδεῖν ἔφη* P^{ac}: *συν. ἐφ' ᾗ* FP^{pc}: recte interpunxit Menag. 10 *δύν.* post *συν.* transp. F 11 *συνώσει* Gass. post Aldobr.: *συνώσεως* codd.: *συνώσεις* et Meibom., et Us. qui *πν. συνώσεις* ut gloss. eiecit ⟨*κατὰ*⟩ *πν. συνώσεις* coni. Bailey 12 *τὸ* om. F 14 *πλ. . . . συσ.* BP: *τοιούτους αὐτῶν πραγμάτων φαντασίαι* F 15 *ἀπ'* coni. Kuehnius: *ἐπ'* codd. 16 *δύναται* om. F *ῥ. κ. ἀ.* coni. Bignone: *πνεύματα κ. ἀ.* codd.: *πνευμάτων καταφορᾷ* Us. *πνεύματα* (codicum) . . . *τόπων* ut reliquias scholii eiecit Muehll 17 *καὶ δι' ἀ.* BP^{ac}: *διαφόρων* F: *δι' ἀ.* P^{pc} 21 *πεπ.* FP: *πνευματωμένου* B

αὐτοῖς, καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν καὶ διαστάσεις, καὶ κατὰ
παρατρίψεις νεφῶν καὶ κατάξεις πῆξιν εἰληφότων κρυσταλλοειδῆ.
καὶ τὸ ὅλον καὶ τοῦτο τὸ μέρος πλεοναχῶς γίνεσθαι λέγειν
101 ἐκκαλεῖται τὰ φαινόμενα. καὶ ἀστραπαὶ δ' ὡσαύτως γίνονται
κατὰ πλείους τρόπους· καὶ γὰρ κατὰ παράτριψιν καὶ σύγκρουσιν
νεφῶν ὁ πυρὸς ἀποτελεστικὸς σχηματισμὸς ἐξολισθαίνων ἀστρα-
πὴν γεννᾷ· καὶ κατ' ἐκριπισμὸν ἐκ τῶν νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων
τῶν τοιούτων σωμάτων ἃ τὴν λαμπηδόνα ταύτην παρασκευάζει,
καὶ κατ' ἐκπιασμόν, θλίψεως τῶν νεφῶν γινομένης, εἴθ' ὑπ'
ἀλλήλων εἴθ' ὑπὸ πνευμάτων· καὶ κατ' ἐμπερίληψιν δὲ τοῦ ἀπὸ
τῶν ἄστρων κατεσπαρμένου φωτός, εἶτα συνελαυνομένου ὑπὸ τῆς
κινήσεως νεφῶν τε καὶ πνευμάτων καὶ διεκπίπτοντος διὰ τῶν
νεφῶν· ἢ κατὰ διήθησιν ⟨διὰ⟩ τῶν νεφῶν τοῦ λεπτομερεστάτου
φωτός, ἢ ἀπὸ τοῦ πυρὸς νέφη συνεφλέχθαι καὶ τὰς βροντὰς ἀποτελεῖσθαι
καὶ κατὰ τὴν τούτου κίνησιν· καὶ κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἐκ-
πύρωσιν τὴν γινομένην διά τε συντονίαν φορᾶς καὶ διὰ σφοδρὰν
102 κατείλησιν· καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων ἔκπτωσίν
τε πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων καὶ τὸ τῆς ἀστραπῆς φάντασμα
ἀποτελουσῶν. καὶ κατ' ἄλλους δὲ πλείους τρόπους ῥᾳδίως ἔσται
καθορᾶν ἐχόμενον ἀεὶ τῶν φαινομένων καὶ τὸ τούτοις ὅμοιον
δυνάμενον συνθεωρεῖν. προτερεῖ δὲ ἀστραπὴ βροντῆς ἐν τοιᾷδέ
τινι περιστάσει νεφῶν καὶ διὰ τὸ ἅμα τῷ τὸ πνεῦμα ἐμπίπτειν
ἐξωθεῖσθαι τὸν ἀστραπῆς ἀποτελεστικὸν σχηματισμόν, ὕστερον
δὲ τὸ πνεῦμα ἀνειλούμενον τὸν βόμβον ἀποτελεῖν τοῦτον· καὶ κατ'

1 διασπάσεις coni. Us. 2 νεφῶν BP^ac: δὲ νεφ. FP^pc κατάξεις z: τάξεις BP: διαστάσεις F: τάσεις Us.: πατάξεις Gass. 3 πλεον. om. F 5 καὶ²] ἢ suspicatus est Us. 6 ἐξολ. BP: ἀπολ. F 8 τῶν τ. σ. om. F 11 κατ. F?, Schneider post Aldobr.: κατεσπειραμένου BP 13 Post νεφῶν¹ rasuram ca. 15 litt. habet F. ⟨. . .⟩ add. Schneider 14 ἢ . . . ἀποτ. ut additamentum secl. Us. et Muehll: in textu retinet Bailey ἢ] ᾗ Bignone et Bailey συνεφ. coni. Us.: συνειλέχθαι codd. 15 καὶ κατὰ codd.: καὶ Us.: κατὰ Bignone τοῦ om. F 17 κ. ῥ. BP: καταρρήξεις F πν. ⟨καὶ⟩ Gass. 18 τε Us.: τῶν codd. 19 ἀποτ. FP^pc: ἀπολλουσῶν BP^ac 20 ἀεὶ coni. Us.: καὶ codd. 21 βρ. FP: τῆς βρ. B 24 sq. κατ' ἔμ. scripsit Sambucus: κατέμπτωσιν B: κατέμπρωσιν P^ac: κατ' ἔμπρωσιν FP^pc: κατ' ἔκπτωσιν coni. Kuehnius

ἔμπτωσιν δὲ ἀμφοτέρων ἅμα, τῷ τάχει συντονωτέρῳ κεχρῆσθαι
πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀστραπήν, | ὑστερεῖν δὲ τὴν βροντήν, καθάπερ ἐπ' 103
ἐνίων ἐξ ἀποστήματος θεωρουμένων καὶ πληγάς τινας ποιου-
μένων. κεραυνοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ πλείονας πνευ-
μάτων συλλογὰς καὶ κατείλησιν ἰσχυράν τε ἐκπύρωσιν· καὶ
κατάρρηξιν μέρους καὶ ἔκπτωσιν ἰσχυροτέραν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
κάτω τόπους, τῆς ῥήξεως γινομένης διὰ τὸ τοὺς ἑξῆς τόπους
πυκνοτέρους εἶναι διὰ πίλησιν νεφῶν· καὶ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν
τοῦ πυρὸς ἔκπτωσιν ἀνειλουμένου, καθὰ καὶ βροντὴν ἐνδέχεται
γίνεσθαι, πλείονος γενομένου καὶ πνευματωθέντος ἰσχυρότερον
καὶ ῥήξαντος τὸ νέφος διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ὑποχωρεῖν εἰς τὰ ἑξῆς,
τῷ πίλησιν γίνεσθαι τὸ μὲν πολὺ πρὸς ὄρος τι ὑψηλόν, ἐν ᾧ μάλιστα
κεραυνοὶ πίπτουσιν ἀεὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους 104
πλείονας ἐνδέχεται κεραυνοὺς ἀποτελεῖσθαι· μόνον ὁ μῦθος ἀπ-
έστω· ἀπέσται δὲ ἐάν τις καλῶς τοῖς φαινομένοις ἀκολουθῶν περὶ
τῶν ἀφανῶν σημειῶται.

"Πρηστῆρας ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ κάθεσιν νέφους εἰς
τοὺς κάτω τόπους στυλοειδῶς ὑπὸ πνεύματος ἀθρόου ὠσθέντος
καὶ διὰ τοῦ πνεύματος πολλοῦ φερομένου, ἅμα καὶ τὸ νέφος εἰς τὸ
πλάγιον ὠθοῦντος τοῦ ἐκτὸς πνεύματος· καὶ κατὰ περίστασιν δὲ
πνεύματος εἰς κύκλον, ἀέρος τινὸς ἐπισυνωθουμένου ἄνωθεν· καὶ
ῥύσεως πολλῆς πνευμάτων γενομένης καὶ οὐ δυναμένης εἰς τὰ
πλάγια διαρρυῆναι διὰ τὴν πέριξ τοῦ ἀέρος πίλησιν. καὶ ἕως 105
μὲν γῆς τοῦ πρηστῆρος καθιεμένου στρόβιλοι γίνονται, ὡς ἂν καὶ

2 πρὸς BP: καθ' F 3 ποι. BP: γενομένων F 4 πλειόνων suspicatus est Muehll 6 κατάρρ. BP^{ac}: κατὰ ῥῆξιν FP^{pc} 8 νεφῶν BP^{ac}: τῶν νεφῶν FP^{pc} κατ' αὐτὴν coni. Us.: κατὰ ταύτην codd. 10 γίν. πλ. BP: transp. F γεν. BP: γινομένου F 12–13 adnotationem agnovit Meibom. 14 ἀποτ. FP: ἀποτελέσθαι B 15 ἀπέσται FP: ἀπέστω B 17 κατὰ κ. B$F^{pc}P^{ac}$: καταθεσιν F^{ac}: κατὰ θέσιν P^{pc} 18 στυλ. coni. Us.: ἀλλοειδῶς codd. 19 καὶ . . . φερ. ut additamentum secl. Muehll πολλοῦ] κύκλῳ coni. Us. 20 πλάγιον Us.: πλησίον codd. 22 γεν. **a**: γινομένης hq et Muehll οὐ om. F 24 sq. ὡς ἂν καὶ . . . κίνησιν . . . γίνηται **a**: ὡς ἀναγκαίως . . . δίνησιν . . . γίνεται emend. et ut scholium eiecit Us.

ἡ ἀπογέννησις κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ πνεύματος γίνηται· ἕως δὲ θαλάττης δῖνοι ἀποτελοῦνται.

“ Σεισμοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τῇ γῇ ἀπόληψιν καὶ παρὰ μικροὺς ὄγκους αὐτῆς παράθεσιν καὶ συνεχῆ κίνησιν, ὃ τὴν κράδανσιν τῇ γῇ παρασκευάζει. καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἢ ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνει ⟨ἢ⟩ ἐκ τοῦ πίπτειν εἴσω ἐδάφη εἰς ἀντροειδεῖς τόπους τῆς γῆς ἐκπνευματοῦντα τὸν ἐπειλημμένον ἀέρα. ⟨καὶ⟩ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν διάδοσιν τῆς κινήσεως ἐκ τῶν πτώσεων ἐδαφῶν πολλῶν καὶ πάλιν ἀνταπόδοσιν, ὅταν πυκνώμασι σφοδροτέροις τῆς γῆς ἀπαντήσῃ, ἐνδέχεται σεισμοὺς
106 *ἀποτελεῖσθαι. καὶ κατ' ἄλλους δὲ πλείους τρόπους τὰς κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνεσθαι.*

“ Τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ χρόνον ἀλλοφυλίας τινὸς ἀεὶ καὶ κατὰ μικρὸν παρεισδυομένης, καὶ καθ' ὕδατος ἀφθόνου συλλογήν· τὰ δὲ λοιπὰ πνεύματα γίνεται καὶ ὀλίγων πεσόντων εἰς τὰ πολλὰ κοιλώματα, διαδόσεως τούτων γινομένης.

“ Χάλαζα συντελεῖται καὶ κατὰ πῆξιν ἰσχυροτέραν, πάντοθεν δὲ πνευματωδῶν περίστασίν τινων καὶ καταμέρισιν· καὶ ⟨κατὰ⟩ πῆξιν μετριωτέραν ὑδατοειδῶν τινων, ⟨καὶ⟩ ὁμοῦ ῥῆξιν, ἅμα τήν τε σύνωσιν αὐτῶν ποιουμένην καὶ τὴν διάρρηξιν πρὸς τὸ κατὰ
107 *μέρη συνίστασθαι πηγνύμενα καὶ κατὰ ἀθροότητα. ἡ δὲ περιφέρεια οὐκ ἀδυνάτως μὲν ἔχει γίνεσθαι πάντοθεν τῶν ἄκρων*

4 *ἐναπόληψιν* suspicatus est Us. 5 *ὃ τὴν* Us.: *ὅταν* codd.: *ὃ τὸν* Kochalsky *κράδανσιν* B^{pc}: *κράδαστον* B^{ac}: *κραδαστὸν* FP: *κραδασμὸν* Casaub. *παρασκευάζει* F: *-άζῃ* BP 6 ⟨*ἢ*⟩ suppl. Meibom. *εἴσω* coni. Diels (ap. Us., Praef., p. xx): *εἰς* codd. 7 *ἐκπνευ.* coni. Us.: *ἐκ πνευμάτων* codd. *ἐπειλ.* P^{ac}: *ἐπιλημμένον* B: *πεπιλημένον* FP^{pc} 8 ⟨*καὶ*⟩ add. Gass. *κατ' αὐτὴν* Us.: *κατὰ ταύτην* codd. 9 *ἀνταπ.* coni. Gass.: *ἀνταποδίδωσιν* codd. 11 *πλ. τρ.* BP: *τρ. πλείονας* F 12 Post *γίν.* lac. magnam suspicatus est Bailey 13–16 ut scholium secl. Muehll 13 *κ. χρ.* om. F 15 *τὰ δὲ λ.*] *τὸ δὲ λοιπὸν* Bignone: *τὰ . . . γίνεται* del. Kochalsky *ὀλίγων* F: *ὀλίγον* BP: corrupt. suspicatur Us. 18 *καταμέρισιν* scripsit Muehll: *καταμέρησιν* F: *κατὰ μέρισιν* BP ⟨*κατὰ*⟩ ins. Meibom. 19 *πῆξιν* h: *τῆξιν* **a** ⟨*καὶ*⟩ add. Bailey: ⟨*πνευματωδῶν δέ τινων*⟩ Us. *ὁμ. ῥ.*] *ὁμούρησιν* malunt Us. et Muehll 21 *ἀθροότητα* Gass.: *ἀθρότητα* codd. 22 *μὲν* om. F

ἀποτηκομένων καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν, ὡς λέγεται, κατὰ μέρη ὁμαλῶς περιισταμένων εἴτε ὑδατοειδῶν τινων εἴτε πνευματωδῶν.

“ *Χιόνα δ' ἐνδέχεται συντελεῖσθαι καὶ ὕδατος λεπτοῦ ἐκχεομένου ἐκ τῶν νεφῶν διὰ πόρων συμμετρίας καὶ θλίψεις ἐπιτηδείων νεφῶν ἀεὶ ὑπὸ πνεύματος σφοδράς, εἶτα τούτου πῆξιν ἐν τῇ φορᾷ λαμβάνοντος διά τινα ἰσχυρὰν ἐν τοῖς κατωτέρω τόποις τῶν νεφῶν ψυχρασίας περίστασιν. καὶ κατὰ πῆξιν δ' ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμαλῆ ἀραιότητα ἔχουσι τοιαύτη πρόεσις ἐκ τῶν νεφῶν γίνοιτο ἂν πρὸς ἄλληλα θλιβομένων ⟨τῶν⟩ ὑδατοειδῶν καὶ συμπαρακειμένων· ἃ οἱονεὶ σύνωσιν ποιούμενα χάλαζαν ἀποτελεῖ, ὃ μάλιστα γίνεται ἐν τῷ ἔαρι. καὶ κατὰ τρῖψιν δὲ νεφῶν* 108 *πῆξιν εἰληφότων ἀπόπαλσιν ἂν λαμβάνοι τὸ τῆς χιόνος τοῦτο ἄθροισμα. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους ἐνδέχεται χιόνα συντελεῖσθαι.*

“ *Δρόσος συντελεῖται καὶ κατὰ σύνοδον πρὸς ἄλληλα ἐκ τοῦ ἀέρος τῶν τοιούτων, ἃ τῆς τοιαύτης ὑγρασίας ἀποτελεστικὰ γίνεται· καὶ κατ' ἀναφορὰν δὲ ἢ ἀπὸ νοτερῶν τόπων ἢ ὕδατα κεκτημένων, ἐν οἵοις τόποις μάλιστα δρόσος συντελεῖται, εἶτα σύνοδον τούτων εἰς τὸ αὐτὸ λαβόντων καὶ ἀποτέλεσιν ὑγρασίας καὶ πάλιν φορὰν ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους, καθάπερ ὁμοίως καὶ*

1 *ἀποτηκ.* coni. Sambucus: *ἀποτικομένων* B: *ἀποπικομένων* P: *ἀποπυκνουμένων* F^{pc}: om. F^{ac} spatio relicto *κατὰ* Aldobr.: *καὶ τὰ* codd. 2 *περιιστ.* FP^{pc}: *περιστ.* BP^{ac} *ὑδατοειδῶν* BP: *ὑδατοποιῶν* F, quod maluit Us. 5–6 *διὰ . . . σφοδράς* emend., secl. Muehll 5 *διὰ πόρων* coni. Kuehnius: *διαφόρων* BP^{ac}: *διαφορῶν* FP^{pc} *συμμ.* BP: *συμμετρίων* F *θλ.* coni. Us.: *θλίψεως* codd. 6 *ἀεὶ* Bignone: *καὶ* codd.: om. Us. *ὑπὸ πν.* Meibom.: *ὑπὸ πνευμάτων* Gass.: *ὑπομνήματος* codd. *σφ.* Us.: *σπορᾶς* codd. 7 *κατ.* Cob.: *κατώτερον* BP: *κατωτάτοις* F 9 *ὁμαλῆ* BP^{ac}: *ὁμαλὴν* FP^{pc} *ἔχουσι* coni. Meibom.: *ἔχουσαν* BP^{ac}: *ἔχουσα* FP^{pc} *τοιαύτη* z: *τοιαύτην* **a** *πρόε.* BP: *προαίρεσις* F 10 ⟨*τῶν*⟩ add. Us. 11–12 *ἃ . . . ἔαρι* ut additamentum secl. Muehll 12 *ἔαρι* Us.: *ἀέρι* codd. 13 *ἂν λ.* scripsit Schneider: *ἀναλαμβάνοι* **a** 18 *ἀναφορὰν* Bignone: *φορὰν* codd.: *ἀποφορὰν* Muehll 19 *ἐν . . . συντ.* ut schol. eiecit Muehll *οἵοις* Us.: *τοῖς* codd.: *οἷς* Meibom.

παρ' ἡμῖν ἐπὶ πλειόνων τοιαῦτά τινα ⟨συντελούμενα θεωρεῖται.
109 *καὶ πάχνη δὲ οὐ διαφερόντως⟩ συντελεῖται τῶν δρόσων, τοιούτων τινῶν πῆξίν τινα ποιὰν λαβόντων διὰ περίστασίν τινα ἀέρος ψυχροῦ.*

“ *Κρύσταλλος συντελεῖται καὶ κατ' ἔκθλιψιν μὲν τοῦ περιφεροῦς σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος, σύνωσιν δὲ τῶν σκαληνῶν καὶ ὀξυγωνίων τῶν ἐν τῷ ὕδατι ὑπαρχόντων· καὶ κατὰ ⟨τὴν⟩ ἔξωθεν δὲ τῶν τοιούτων πρόσκρισιν, ἃ συνελασθέντα πῆξιν τῷ ὕδατι παρεσκεύασε, ποσὰ τῶν περιφερῶν ἐκθλίψαντα.*

“ *Ἶρις γίνεται κατὰ πρόσλαμψιν τοῦ ἡλίου πρὸς ἀέρα ὑδατοειδῆ· ἢ κατὰ σύμφυσιν ἰδίαν τοῦ τε φωτὸς καὶ τοῦ ἀέρος, ἢ τὰ τῶν χρωμάτων τούτων ἰδιώματα ποιήσει εἴτε πάντα εἴτε μονοειδῶς· ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολάμποντος τὰ ὁμοροῦντα τοῦ ἀέρος χρῶσιν ταύτην λήψεται οἵαν θεωροῦμεν, κατὰ πρόσλαμψιν πρὸς τὰ*
110 *μέρη. τὸ δὲ τῆς περιφερείας τοῦτο φάντασμα γίνεται διὰ τὸ τὸ διάστημα πάντοθεν ἴσον ὑπὸ τῆς ὄψεως θεωρεῖσθαι, ἢ σύνωσιν τοιαύτην λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι ⟨ἀ⟩τόμων ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος [προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην] ἀποφερομένων [ἀτόμων] περιφέρειάν τινα καθίεσθαι τὴν σύγκρισιν ταύτην.*

“ *Ἅλως περὶ τὴν σελήνην γίνεται καὶ [κατὰ] πάντοθεν ἀέρος προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην ἢ τὰ ἀπ' αὐτῆς ῥεύματα ἀπο-*

1–4 *ἐπὶ . . . ψυχροῦ* om. F^{ac} Lac. suspicatus est Gass.: ⟨*σ. θ.*⟩ suppl. Us. et Muehll: ⟨*θεωρεῖται*⟩ Bailey 2 ⟨*καὶ . . . οὐ διαφ.*⟩ suppl. Us.: ⟨*καὶ . . . μεταβαλλομένων*⟩ Bailey 2–3 *τοι. τ.* Us.: *τούτων τινὰ* BP^{ac}: deficit F^{ac} 5–6 *Κρ. συντ.* post *ὕδατος* transp. F 7 ⟨*τὴν*⟩ add. Schneider 8 *συνελ.* BP: *συντελεσθέντα* F: *συνελαθέντα* Gass. 10 *τοῦ* F: *ὑπὸ τοῦ* BP: *ἀπὸ τοῦ* Bailey 11 *σύμφυσιν* Bignone: *ἀέρος φύσιν* codd.: *κρᾶσιν* Us.: *πρόσκρισιν* Bailey: *φύσιν* Gass. 14 *ταύτην* BP^{ac}: *ταῦτα* FP^{γρ}: *τοιαύτην* coni. Us. Lac. post *θεωροῦμεν* ind. Muehll 15 *τὸ*^{1} co: *τὰ* **α** *τούτου* coni. Muehll *τὸ τὸ* FP: *τὸ τοῦ* B 17 *ἀτόμων* Meibom.: *τομῶν* codd. 18 *αὐτοῦ ἀέρος* B^{pc}FP: *αὐτοῦ* B^{ac}: *ἡλίου* coni. Us. 18 [. . .] del. C. F. Hermann 19–21 *ἀποφ. . . . πάντοθεν* om. F 19 [. . .] del. Us. *καθ.* corr. Meibom.: *καθεῖσθαι* codd. *τὴν* B: *εἰς τὴν* P 21 *περὶ* P: *κατὰ* B *καὶ κατὰ* codd.: *καὶ* [*κατὰ*] Us.: [*καὶ κατὰ*] Muehll

φερόμενα ὁμαλῶς ἀναστέλλοντος ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον κύκλῳ
περιστῆσαι τὸ νεφοειδὲς τοῦτο καὶ μὴ τὸ παράπαν διακρῖναι, ἢ
καὶ τὸν πέριξ ἀέρα αὐτῆς ἀναστέλλοντος συμμέτρως πάντοθεν
εἰς τὸ περιφερὲς τὸ περὶ αὐτὴν καὶ παχυμερὲς περιστῆσαι. ὃ 111
γίνεται κατὰ μέρη τινὰ ἤτοι ἔξωθεν βιασαμένου τινὸς ῥεύματος ἢ
τῆς θερμασίας ἐπιτηδείων πόρων ἐπιλαμβανομένης εἰς τὸ τοῦτο
ἀπεργάσασθαι.

" Κομῆται ἀστέρες γίνονται ἤτοι πυρὸς ἐν τόποις τισὶ διὰ
χρόνων τινῶν ἐν τοῖς μετεώροις συντρεφομένου περιστάσεως
γινομένης, ἢ ἰδίαν τινὰ κίνησιν διὰ χρόνων τοῦ οὐρανοῦ ἴσχοντος
ὑπὲρ ἡμᾶς, ὥστε τὰ τοιαῦτα ἄστρα ἀναφανῆναι, ἢ αὐτὰ ἐν χρόνοις
τισὶν ὁρμῆσαι διά τινα περίστασιν καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους
ἐλθεῖν καὶ ἐκφανῆ γενέσθαι· τήν τε ἀφάνισιν τούτων γίνεσθαι
παρὰ τὰς ἀντικειμένας ταύταις αἰτίας. τινὰ ἄστρα στρέφεται 112
αὐτοῦ ὃ συμβαίνει οὐ μόνον τῷ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου
ἑστάναι περὶ ὃ τὸ λοιπὸν στρέφεται καθάπερ τινές φασιν,
ἀλλὰ καὶ τῷ δίνην ἀέρος ἔγκυκλον αὐτῷ περιεστάναι, ἣ κωλυτικὴ
γίνεται τοῦ περιπολεῖν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα· ἢ καὶ διὰ τὸ ἑξῆς μὲν
αὐτοῖς ὕλην ἐπιτηδείαν μὴ εἶναι, ἐν δὲ τούτῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ
κείμενα θεωρεῖται. καὶ κατ' ἄλλους δὲ πλείονας τρόπους τοῦτο
δυνατὸν συντελεῖσθαι, ἐάν τις δύνηται τὸ σύμφωνον τοῖς φαινο-
μένοις συλλογίζεσθαι. τινὰ τῶν ἄστρων πλανᾶσθαι, εἰ οὕτω ταῖς
κινήσεσι χρώμενα συμβαίνει, τινὰ δὲ μὴ ⟨οὕτω⟩ κινεῖσθαι ἐνδέχε- 113
ται μὲν καὶ παρὰ τὸ κύκλῳ κινούμενα ἐξ ἀρχῆς οὕτω κατηναγ-

1 ὁμ. BP : ὁμαλῶς καὶ F ἀναστ. Meibom. : ἀναστέλλοντα α 2 περιστῆσαι Muehll : περὶ τῆς εἰς codd. : περιστῆσαι εἰς Us. : περιστήσῃ Meibom. καὶ om. F διακρ. Us. : διακρίνῃ codd. 3 ἀ. αὐ. FP : transp. B 6 ἐπιτηδείως coni. Bailey 8–14 Locum de cometis post § 114 conlocandum censuit Us. 9 συστρεφ. coni. Meibom. 10 ἢ om. F 11–14 ἢ . . . αἰτίας ut additamentum secl. Us. 14 τ. ἀντικ. FP[pc] : παραστάντι κειμέναις BP[ac] ἀστ. στρ. scripsit Bailey : ἀναστρέφεται codd. : ἀστ. στρέφεσθαι Us. ⟨τῶν ἄστρων⟩ τινὰ ἀναστρέφεται maluit Muehll 15 ὃ om. Us. 17 τῷ FP[pc] : τὸ BP[ac] αὐτοῖς maluit Gass. 23 συμβ. FP[pc] : -νειν BP[ac] δὲ μὴ codd. : δ' ὁμαλῶς coni. Us. ⟨. . .⟩ add. Bailey κιν. secl. Bignone

κάσθαι, ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν δίνην φέρεσθαι ὁμαλὴν οὖσαν, τὰ δὲ κατὰ τὴν ἅμα τισὶν ἀνωμαλίαις χρωμένην· ἐνδέχεται δὲ καὶ καθ' οὓς τόπους φέρεται οὗ μὲν παρεκτάσεις ἀέρος εἶναι ὁμαλὰς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνωθούσας κατὰ τὸ ἑξῆς ὁμαλῶς τε ἐκκαούσας, οὗ δὲ ἀνωμαλεῖς οὕτως ὥστε τὰς θεωρουμένας παραλλαγὰς συντελεῖσθαι. τὸ δὲ μίαν αἰτίαν τούτων ἀποδιδόναι, πλεοναχῶς τῶν φαινομένων ἐκκαλουμένων, μανικὸν καὶ οὐ καθηκόντως πραττόμενον ὑπὸ τῶν τὴν ματαίαν ἀστρολογίαν ἐζηλωκότων καὶ εἰς τὸ κενὸν αἰτίας τινῶν ἀποδιδόντων, ὅταν τὴν θείαν
114 *φύσιν μηθαμῇ λειτουργιῶν ἀπολύωσι. τινὰ ἄστρα ὑπολειπόμενά τινων θεωρεῖσθαι συμβαίνει καὶ παρὰ τὸ βραδύτερον συμπεριφέρεσθαι τὸν αὐτὸν κύκλον περιιόντα καὶ παρὰ τὸ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι ἀντισπώμενα ὑπὸ τῆς αὐτῆς δίνης· καὶ παρὰ τὸ περιφέρεσθαι τὰ μὲν διὰ πλείονος τόπου, τὰ δὲ δι' ἐλάττονος, τὴν αὐτὴν δίνην περικυκλοῦντα. τὸ δὲ ἁπλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ τούτων καθῆκόν ἐστι τοῖς τερατεύεσθαί τι πρὸς τοὺς πολλοὺς βουλομένοις.*

"*Οἱ λεγόμενοι ἀστέρες ἐκπίπτειν καὶ παρὰ μέρος κατὰ παράτριψιν ἑαυτῶν δύνανται συντελεῖσθαι καὶ παρὰ ἔκπτωσιν οὗ ἂν ἡ ἐκπνευμάτωσις γένηται, καθά περ καὶ ἐπὶ τῶν ἀστραπῶν ἐλέγο-*
115 *μεν· καὶ κατὰ σύνοδον δὲ ἀτόμων πυρὸς ἀποτελεστικῶν, συμφυλίας γενομένης εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι, καὶ [κατὰ] κίνησιν οὗ ἂν ἡ ὁρμὴ ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὴν σύνοδον γένηται· καὶ κατὰ πνεύ-*

1 *δίνην* $B^{pc}FP^{pc}$: *δίναν* $B^{ac}P^{ac}$: *δῖναν* scripsit Muehll *ὁμαλῆ* scripsit Us. 2 *τὴν ἅμα τισὶν* codd.: *τινα δίνησιν* Us.: *τιν' ἄλλην τισὶν* Bignone 3 *οὗ μὲν* B: *οὐ μὲν* P^{ac}: *οὐ* FP^{pc} *εἶναι* BP: *γίνεσθαι* F 4 *ὁμαλὰς* FP^{pc}: *ὁμαλεῖς* BP^{ac} 5 *οὗ δὲ* BF: *οὐδὲ* P 9 *τινῶν*] *ἄστρων* Us.: *πάντων* Bignone 10 *μηθ.* BP^{ac}: *μηδ.* FP^{pc} 12 *περιιόντα* fr: *περιόντα* codd. 13 *τῆς αὐ.*] *τοιαύτης* coni. Us. 15 *δίνην* F: *δίναν* P: *δίνα* B 18–20 *καὶ* et *κατὰ . . . ἑαυτῶν* et *καὶ . . . γέν.* secl. Muehll, quem vide 18 *κατὰ παρ.* coni. Us.: *καὶ παρὰ τρίψιν* codd. 19 *ἑαυτῶν*] *νεφῶν* Us.: *ἄστρων* Bignone *δύνανται* FP^{pc}: *δύναται* BP^{ac} *παρὰ*] *πυρὸς* Us. 20 *ἀστρ.* $BF^{pc}P$: *ἀστέρων* F^{ac} 21 *συμφ.* P: *συμφιλίας* BF 22 [*κατὰ*] secl. Us. *οὗ*] *οἷ* coni. Us. 23 *ἐξ ἀρχ.* post *σύν.* transp. F 23 sq. et p. 548, ll. 2 et 4 *πνευμάτων . . . τούτων . . . φερομένων* maluit Muehll

ματος δὲ συλλογὴν ἐν πυκνώμασί τισιν [ἐν] ὁμιχλοειδέσι, καὶ ἐκπύρωσιν τούτου διὰ τὴν κατείλησιν, εἶτ' ἐπέκρηξιν τῶν περιεχόντων, καὶ ἐφ' ὃν ἂν τόπον ἡ ὁρμὴ γένηται τῆς φορᾶς, εἰς τοῦτον φερομένου. καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι ἀμύθητοί εἰσιν.

"Αἱ δ' ἐπισημασίαι αἱ γινόμεναι ἐπί τισι ζῴοις κατὰ συγκύρημα γίνονται τοῦ καιροῦ· οὐ γὰρ τὰ ζῷα ἀνάγκην τινὰ προσφέρεται τοῦ ἀποτελεσθῆναι χειμῶνα, οὐδὲ κάθηταί τις θεία φύσις παρατηροῦσα τὰς τῶν ζῴων τούτων ἐξόδους κἄπειτα τὰς ἐπισημασίας ταύτας ἐπιτελεῖ. οὐδὲ γὰρ ⟨ἂν⟩ εἰς τὸ τυχὸν ζῷον, 116
κἂν ⟨εἰ⟩ μικρὸν χαριέστερον εἴη, τοιαύτη μωρία ἐμπέσοι, μὴ ὅτι εἰς παντελῆ εὐδαιμονίαν κεκτημένον.

"Ταῦτα δὴ πάντα, Πυθόκλεις, μνημόνευσον· κατὰ πολύ τε γὰρ τοῦ μύθου ἐκβήσῃ καὶ τὰ ὁμογενῆ τούτοις συνορᾶν δυνήσῃ· μάλιστα δὲ σεαυτὸν ἀπόδος εἰς τὴν τῶν ἀρχῶν καὶ ἀπειρίας καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις θεωρίαν, ἔτι δὲ κριτηρίων καὶ παθῶν καὶ οὗ ἕνεκεν ταῦτα ἐκλογιζόμεθα· ταῦτα γὰρ μάλιστα συνθεωρούμενα ῥᾳδίως τὰς περὶ τῶν κατὰ μέρος αἰτίας συνορᾶν ποιήσει. οἱ δὲ ταῦτα μὴ καταγαπήσαντες ᾗ μάλιστα οὔτ' ⟨ἂν⟩ αὐτὰ ταῦτα καλῶς συνθεωρήσαιεν οὔτε οὗ ἕνεκεν δεῖ θεωρεῖν ταῦτα περιεποιήσαντο."

Ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων δοκεῖ. 117

Περὶ δὲ τῶν βιωτικῶν καὶ ὅπως χρὴ τὰ μὲν ἡμᾶς αἱρεῖσθαι, τὰ

23–§ 121 Us., Praefatio, pp. xxvii sqq.; Bailey, pp. 164 sqq.   23–p. 549, l. 2 Us., p. 58

---

1 [ἐν] **a**: om. z   *καὶ* Us.: *κατ'* codd.   2 *τούτου* Us.: *τούτων* codd.   *ἐπέκρηξιν* FP: *ἐπ' ἔκριξιν* B: *ἔκρηξιν* coni. Us.: *ἔκρηξιν* ⟨*ἐκ*⟩ Muehll   4 *φερ.* Us.: *φερομένης* codd.   *εἰς τὸ* FP^{pc}: *εἰς* BP^{ac} *ἀμύθητοι*] *ἀνύσιμοι* Us.: *ἄμυθοι* Lortzing   10 ⟨*ἂν*⟩ add. Cob.   11 ⟨*εἰ*⟩ add. Us.   *μικρὸν* F: *μικρῷ* BP   *εἴη* B: *ᾖ ἡ* FP^{pc} *ἐμπέσοι* Us.: *ἐκπέσῃ* codd.: *ἐκπέσοι* Cob.   13 *Τ. δὴ π.* BP: *π. δὴ τ.* F   15 *μάλιστα* BP^{ac}: *μᾶλλον* FP^{γρ} *δὲ* om. B   *σεαυτῷ* F   *ἀπ. εἰς* BP^{pc}: *ἀποδώσεις* FP^{ac} 16 *ἔτι . . . παθῶν* om. F^{ac} *δὲ* BP: *γε* F^{pc}: *τε* co w   18 *ῥᾳδίως* BF: *ῥαδίας* P^{ac} 19 *ᾗ* Kuehnius: *ἢ* codd.   ⟨*ἂν*⟩ suppl. Us.   22 *τῶν* om. F   23 sq. *αἱρ.* et *ἐκφ.* transp. F

δ' ἐκφεύγειν, οὑτωσὶ γράφει. πρότερον δὲ διέλθωμεν ἅ τε αὐτῷ
δοκεῖ περὶ τοῦ σοφοῦ καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ.

Βλάβας (fg. 536 Us.) ἐξ ἀνθρώπων ἢ διὰ μῖσος ἢ διὰ φθόνον
ἢ διὰ καταφρόνησιν γίνεσθαι, ὧν τὸν σοφὸν λογισμῷ περιγίνεσθαι.
ἀλλὰ (fg. 222a Us.) καὶ τὸν ἅπαξ γενόμενον σοφὸν μηκέτι τὴν
ἐναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν μηδὲ πλάττειν ἑκόντα· πάθεσι (fg.
596 Us.) μᾶλλον συσχεθήσεσθαι· οὐκ ἂν ἐμποδίσαι (fg. 587 Us.)
πρὸς τὴν σοφίαν. οὐδὲ (Us., p. 170, 14) μὴν ἐκ πάσης σώματος
118 ἕξεως σοφὸν γενέσθαι ἂν οὐδ' ἐν παντὶ ἔθνει. κἂν στρεβλωθῇ
(fg. 601 Us.) δ' ὁ σοφός, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα. μόνον (fg. 589
Us.) τε χάριν ἕξειν τὸν σοφόν, καὶ ἐπὶ φίλοις καὶ παροῦσι καὶ
ἀποῦσιν ὁμοίως διατε⟨λεῖν⟩ εὐλογοῦντα. ὅτε (fg. 598 Us.) μέντοι
στρεβλοῦται, ἔνθα καὶ μύζει καὶ οἰμώζει. γυναικί (fg. 583 Us.)
τ' οὐ μιγήσεσθαι τὸν σοφὸν ᾗ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, ὥς φησι
Διογένης ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν δογμάτων. οὐδὲ
(fg. 594 Us.) κολάσειν οἰκέτας, ἐλεήσειν μέντοι καὶ συγγνώμην
τινὶ ἕξειν τῶν σπουδαίων. ἐρασθήσεσθαι (fg. 574 Us.) τὸν σοφὸν
οὐ δοκεῖ αὐτοῖς· οὐδὲ (Us., p. 332, 15) ταφῆς φροντιεῖν· οὐδὲ
θεόπεμπτον εἶναι τὸν ἔρωτα, ὡς ὁ Διογένης ἐν τῷ * *. οὐδὲ (fg.
565 Us.) ῥητορεύσειν καλῶς. συνουσίη (fg. 62 Us.) δέ, φασίν,
ὤνησε μὲν οὐδέποτε, ἀγαπητὸν δὲ εἰ μὴ καὶ ἔβλαψε.

119 *Καὶ* (fgs. 19 et 94 Us.) μὴν καὶ γαμήσειν καὶ τεκνοποιήσειν
τὸν σοφόν, ὡς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς Διαπορίαις καὶ ἐν ταῖς Περὶ

1 ἃ αὐτῷ τε exspectandum notat Us. 6 πάθεσί ⟨τισι⟩ Bignone 7 μᾶλλον] μὴν suspicatus est Us.: μ⟨ὴν ὡς⟩ ἄλλον Kochalsky συσχ. ⟨ὁ⟩ Kochalsky 9 ἂν FP: ἀλλ' B ἔθνει FP: ἔθει B 10 δ' FP^{pc}: om. BP^{ac} 11 ἕξειν BP^{pc} (ἕξιν P^{ac}): ἔχειν F 12 διατε⟨λεῖν⟩ εὐλογοῦντα. ὅτε coni. Kochalsky: διά τε codd. omnes: ὀδουχοτε B^{ac}: ὀδ' οὐχ ὅτε B^{pc}: ὀδοῦ. ὅτε P: ὀδοῦ. ὅτι F: διά τε λόγου ⟨καὶ διὰ πράξεως ἰέναι⟩ ὅτε emend. Us., fg. 589 13 μύζει BP^{ac}: μύξει FP^{pc} οἰμώζει B(P^{ac}?): οἰμώξει FP^{pc} 15 οὐδὲ scripsit Us.: οὔτε codd. 16 ἐλεήσειν BP: ἐλεῆσαι F 17 τῶν σπ. F: τὸν σπουδαῖον BP 19–20 ὡς . . . καλῶς om. F 19 Lac. ind. B: ⟨ιβ φησίν⟩ suppl. Aldobr. 20 ῥητ. P^{pc}: ῥητορεύειν BP^{ac} συνουσίη FP^{pc}: συνουσίειν B: συνουσίην Us. 21 ὀνῆσαι coni. Us. 23 sq. ὡς . . . φύσ. om. F

φύσεως. κατὰ περίστασιν δέ ποτε βίου γαμήσειν. καὶ (fg. 591
Us.) διατραπήσεσθαί τινας. οὐδὲ (fg. 63 Us.) μὴν ληρήσειν ἐν
μέθῃ φησὶν ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῷ Συμποσίῳ. οὐδὲ (fg. 8 Us.)
πολιτεύσεται, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ Περὶ βίων· οὐδὲ τυραννεύσειν·
οὐδὲ (fg. 14 Us.) κυνιεῖν, ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ Περὶ βίων· οὐδὲ
πτωχεύσειν. ἀλλὰ (fg. 15 Us.) καὶ πηρωθέντα τὰς ὄψεις μεθέξειν
αὐτὸν τοῦ βίου, ὡς ἐν τῇ αὐτῇ φησι. καὶ (fg. 597 Us.) λυπήσεσθαι
δὲ τὸν σοφόν, ὡς Διογένης ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Ἐπιλέκτων· καὶ 120a
(fg. 576 Us.) δικάσεσθαι· καὶ (fg. 563 Us.) συγγράμματα κατα-
λείψειν· οὐ (fg. 566 Us.) πανηγυριεῖν δέ· καὶ (fg. 572 Us.)
κτήσεως προνοήσεσθαι καὶ τοῦ μέλλοντος. φιλαγρήσειν (fg. 570
Us.). τύχῃ (fg. 584 Us.) τ' ἀντιτάξεσθαι, φίλον τε οὐδένα
προήσεσθαι. εὐδοξίας (fg. 573 Us.) ἐπὶ τοσοῦτον προνοήσεσθαι,
ἐφ' ὅσον μὴ καταφρονήσεσθαι. μᾶλλον (fg. 593 Us.) τε εὐφρανθή-
σεσθαι τῶν ἄλλων ἐν ταῖς θεωρίαις.

Εἰκόνας (fg. 575 Us.) τε ἀναθήσειν. ⟨εὖ⟩ εἰ (fg. 588 Us.) 121b
ἔχοι, ἀδιαφόρως ἂν σχοίη. μόνον (fg. 569 Us.) τε τὸν σοφὸν
ὀρθῶς ἂν περί τε μουσικῆς καὶ ποιητικῆς διαλέξασθαι· ποιήματά
(fg. 568 Us.) τε ἐνεργείᾳ οὐκ ἂν ποιῆσαι. οὐκ (fg. 561 Us.) εἶναί
τε ἕτερον ἑτέρου σοφώτερον. χρηματίσεσθαί (fg. 567 Us.) τε,
ἀλλ' ἀπὸ μόνης σοφίας, ἀπορήσαντα. καὶ (fg. 577 Us.) μόναρχον
ἐν καιρῷ θεραπεύσειν. καὶ ἐπιχαρήσεσθαί (fg. 592 Us.) τινι ἐπὶ

2 ληρήσειν coni. C. F. Hermann: τηρήσειν BFP^{pc}: τήρησιν P^{ac}: ἐπηρεάσειν Bailey 3 ἐν τ. Σ. om. F 6 πηρωθέντα coni. Bywater: πηρωθεὶς FP: πυρωθεὶς B μεθέξειν fr: μετέξειν h^{pc}: μετέξει B: μετάξει FP πηρωθεὶς τ. ὄ. καταξιοῖ αὐτὸν Us.: πηρωθεὶς τ. ὄ. ⟨οὐ⟩ μετ⟨αλλ⟩άξει αὐτὸν τὸν βίον Bailey 7 λυπ. BP^{ac}: λυπηθήσεσθαι FP^{pc} 8 ὡς . . . Ἐ. om. F 9 δικ. dgt: δικάσασθαι **a** 12 ἀντιτ. h^{pc}: ἀντιτάξασθαι **a** φίλον BP: φίλων F: φίλην Us. τε] γὰρ Us. οὐδένα BP^{pc}: οὐδὲν FP^{ac} 13 προήσ. coni. Bignone: κτήσεσθαι codd.: ⟨ἀπο⟩κτήσεσθαι Kochalsky 16–p. 551, l. 6 αὐτοῖς huc a p. 551, l. 16 (post ἐπισ.) transtulit Bignone 16 Lac. ind. Us.: ⟨εὖ⟩ suppl. Hicks 17 σχοίη Kuehnius: σχοίης codd. 18 ἂν secl. Cob. διαλ. F: διαλέξεσθαι BP 19 τε] δὲ Kochalsky ἐν. Us.: ἐνεργεῖν codd. οὐκ εἶναι Sambucus: οὐκ ἐινει τε B: οὐ κινεῖται FP: οὐ κινεῖσθαι Us. 20 χρηματιεῖσθαι maluit Cob. 22 ἐπιχ. FP: ἐπιχαρίσεσθαι B ἐπὶ BP: ἐν F

τῷ διορθώματι· καὶ (fg. 564 Us.) *σχολὴν κατασκευάσειν, ἀλλ' οὐχ ὥστ' ὀχλαγωγῆσαι· καὶ ἀναγνώσεσθαι ἐν πλήθει, ἀλλ' οὐχ ἑκόντα· δογματιεῖν* (fg. 562 Us.) *τε καὶ οὐκ ἀπορήσειν· καὶ* (fg. 595 Us.) *καθ' ὕπνους δὲ ὅμοιον ἔσεσθαι· καὶ* (fg. 590 Us.) *ὑπὲρ φίλου ποτὲ τεθνήξεσθαι.*

120b *[Τὸ ἑξῆς] δοκεῖ δ' αὐτοῖς* | *ἁμαρτήματα* (fg. 521 Us.) *ἄνισα εἶναι. καὶ* (fg. 428 Us.) *τὴν ὑγίειαν τισὶ μὲν ἀγαθόν, τισὶ δὲ ἀδιάφορον. τὴν* (fg. 517 Us.) *δὲ ἀνδρείαν φύσει μὴ γίνεσθαι, λογισμῷ δὲ τοῦ συμφέροντος· καὶ* (fg. 540 Us.) *τὴν φιλίαν διὰ τὰς χρείας· δεῖν μέντοι προκατάρχεσθαι (καὶ γὰρ τὴν γῆν σπείρομεν), συνίστασθαι δὲ αὐτὴν κατὰ κοινωνίαν ἐν τοῖς ταῖς ἡδοναῖς ἐκπεπληρωμ⟨ένοις⟩.*

121a *Τὴν* (fg. 407 Us.) *εὐδαιμονίαν διχῇ νοεῖσθαι, τήν τε ἀκροτάτην, οἵα ἐστὶ περὶ τὸν θεόν, ἐπίτασιν οὐκ ἔχουσαν· καὶ τὴν ⟨κατὰ τὴν⟩ προσθήκην καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν.*

Μετιτέον δ' ἐπὶ τὴν ἐπιστολήν·

"*Ἐπίκουρος Μενοικεῖ χαίρειν.*

122 "*Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν, μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν· οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδείς ἐστιν οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον. ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν ὅμοιός ἐστι τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι. ὥστε φιλοσοφητέον καὶ νέῳ καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ*

§§ 121a–135 Epistulam ad Menoeceum ediderunt Usener (pp. 59–66), P. von der Mühll (Teubner, 1922), Bailey (pp. 82 sqq.) 18–p. 552, l. 2 Clem. Al. *Strom.* iv. 8 sub fin.

---

2 *ὀχλ.* BP[ac]: *σχολαγωγῆσαι* FP[γρ] 3 *ἑκόντα* FP[pc]: *ἑκών* BP[ac] 6 [. . .] del. Bignone Ante *ἁμ.* Cob. ⟨*τὰ*⟩ suppl., ⟨*τά τε κατορθώματα καὶ τὰ*⟩ Us. 8 *ἀνδρείαν* BF: *ἀνδρίαν* P 10 *γὰρ* om. F 11 *ἐν τ. τ.* BP[ac]: *ἐν ταῖς* FP[pc]: *μεγίσταις* coni. Us. 12 *ἐκπ.* emend. Bignone: *εκπεπληρων* BP: om. F: *ἐκπεπληρωμ⟨ένην⟩* Us. 14 ⟨. . .⟩ suppl. Us. 20 *ὑγιαίνειν* Clem. Al. *ἢ* FP[pc]: om. P[ac] et Clem. Al.: *εἰ* B 21 *ὥραν*[1] om. Us.: ⟨*τὴν*⟩ *ὥραν* scripsit Huebnerus 22 *μὴ*] *μήπω* Clem. *μηκέτι* BP et Clem.: *μὴ* F *εἶναι τὴν ὥραν* Clem. 23 *νεωτέρῳ* Clem.

τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δ' ὅπως νέος ἅμα
καὶ παλαιὸς ᾖ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. μελετᾶν οὖν χρὴ
τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴ περ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα
ἔχομεν, ἀπούσης δὲ πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

"Ἃ δέ σοι συνεχῶς παρήγγελλον, ταῦτα καὶ πρᾶττε καὶ 123
μελέτα, στοιχεῖα τοῦ καλῶς ζῆν ταῦτ' εἶναι διαλαμβάνων. πρῶ-
τον μὲν τὸν θεὸν ζῷον ἄφθαρτον καὶ μακάριον νομίζων, ὡς ἡ
κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις ὑπεγράφη, μηθὲν μήτε τῆς ἀφθαρσίας
ἀλλότριον μήτε τῆς μακαριότητος ἀνοίκειον αὐτῷ πρόσαπτε· πᾶν
δὲ τὸ φυλάττειν αὐτοῦ δυνάμενον τὴν μετὰ ἀφθαρσίας μακαριό-
τητα περὶ αὐτὸν δόξαζε. θεοὶ μὲν γὰρ εἰσίν· ἐναργὴς γὰρ αὐτῶν
ἐστιν ἡ γνῶσις. οἵους δ' αὐτοὺς ⟨οἱ⟩ πολλοὶ νομίζουσιν οὐκ εἰσίν·
οὐ γὰρ φυλάττουσιν αὐτοὺς οἵους νομίζουσιν. ἀσεβὴς δὲ οὐχ ὁ
τοὺς τῶν πολλῶν θεοὺς ἀναιρῶν, ἀλλ' ὁ τὰς τῶν πολλῶν δόξας
θεοῖς προσάπτων. οὐ γὰρ προλήψεις εἰσὶν ἀλλ' ὑπολήψεις ψευδεῖς 124
αἱ τῶν πολλῶν ὑπὲρ θεῶν ἀποφάσεις· ἔνθεν αἱ μέγισται βλάβαι τε
τοῖς κακοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγονται καὶ ὠφέλειαι ⟨τοῖς ἀγαθοῖς⟩.
ταῖς γὰρ ἰδίαις οἰκειούμενοι διὰ παντὸς ἀρεταῖς τοὺς ὁμοίους
ἀποδέχονται, πᾶν τὸ μὴ τοιοῦτον ὡς ἀλλότριον νομίζοντες.

"Συνέθιζε δὲ ἐν τῷ νομίζειν μηθὲν πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν
θάνατον· ἐπεὶ πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰσθήσει· στέρησις δέ
ἐστιν αἰσθήσεως ὁ θάνατος. ὅθεν γνῶσις ὀρθὴ τοῦ μηθὲν εἶναι
πρὸς ἡμᾶς τὸν θάνατον ἀπολαυστὸν ποιεῖ τὸ τῆς ζωῆς θνητόν,
οὐκ ἄπειρον προστιθεῖσα χρόνον ἀλλὰ τὸν τῆς ἀθανασίας ἀφελο-

1 χαρὰν coni. Ritter 6 εἶναι δ. BP: transp. F 11 γὰρ $BP^{pc}\phi$: μὲν γὰρ P^{ac}: δὲ F αὐ. ἐ. BP: transp. F 12 ⟨οἱ⟩ add. Gass. 13 φυλ. et νομ. transp. F νομ.] νοοῦσιν Us. 14 τῶν πολλῶν $BF^{pc}P$: πολλοὺς $F^{ac}\phi$ 15 τοῖς θεοῖς φ 16 τε Us.: αἴτιαι **α**: om. co et Bickel in *Glotta* 23 (1935), 213–20, *Paideia* 7 (1952), 275–8: βλάβαι τοῖς αἰτίοις suspicatus est Bailey: βλάβαι ⟨συν⟩αίτιαι τοῖς κακοῖς ⟨κακῶν⟩ W. Schmid in *RhM* 94 (1951), 118 sqq.: βλάβαι ⟨τοῖς ἀνθρώποις⟩ Philippson in *PhW* 43 (1923), 1099, qui reliquias scholii in sequentibus agnovit αἰτίαι ⟨βλαβῶν⟩ τοῖς κακοῖς ⟨καὶ ὠφελειῶν τοῖς ἀγαθοῖς⟩ scribens 17 ⟨. . .⟩ suppl. Gass. post Ambros. 18 ταῖς BP: καὶ F 19 νομ.] ἀποδοκιμάζοντες Kochalsky 20 μηθὲν Huebnerus: μηδὲν codd. 24 ἄπειρον Menag. ex Aldobr.: ἄπορον **α**

125 μένῃ πόθον. οὐθὲν γάρ ἐστιν ἐν τῷ ζῆν δεινὸν τῷ κατειληφότι γνησίως τὸ μηθὲν ὑπάρχειν ἐν τῷ μὴ ζῆν δεινόν· ὥστε μάταιος ὁ λέγων δεδιέναι τὸν θάνατον οὐχ ὅτι λυπήσει παρὼν ἀλλ' ὅτι λυπεῖ μέλλων. ὃ γὰρ παρὸν οὐκ ἐνοχλεῖ προσδοκώμενον κενῶς λυπεῖ. τὸ φρικωδέστατον οὖν τῶν κακῶν ὁ θάνατος οὐθὲν πρὸς ἡμᾶς, ἐπειδή περ ὅταν μὲν ἡμεῖς ὦμεν, ὁ θάνατος οὐ πάρεστιν· ὅταν δ' ὁ θάνατος παρῇ, τόθ' ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν. οὔτε οὖν πρὸς τοὺς ζῶντάς ἐστιν οὔτε πρὸς τοὺς τετελευτηκότας, ἐπειδή περ περὶ οὓς μὲν οὐκ ἔστιν, οἱ δ' οὐκέτι εἰσίν. ἀλλ' οἱ πολλοὶ τὸν θάνατον ὁτὲ μὲν ὡς μέγιστον τῶν κακῶν φεύγουσιν, ὁτὲ δὲ ὡς ἀνάπαυσιν τῶν
126 ἐν τῷ ζῆν ⟨κακῶν αἱροῦνται. ὁ δὲ σοφὸς οὔτε παραιτεῖται τὸ ζῆν⟩ οὔτε φοβεῖται τὸ μὴ ζῆν· οὔτε γὰρ αὐτῷ προσίσταται τὸ ζῆν οὔτε δοξάζεται κακὸν εἶναί τι τὸ μὴ ζῆν. ὥσπερ δὲ τὸ σιτίον οὐ τὸ πλεῖον πάντως ἀλλὰ τὸ ἥδιστον αἱρεῖται, οὕτω καὶ χρόνον οὐ τὸν μήκιστον ἀλλὰ τὸν ἥδιστον καρπίζεται. ὁ δὲ παραγγέλλων τὸν μὲν νέον καλῶς ζῆν, τὸν δὲ γέροντα καλῶς καταστρέφειν εὐήθης ἐστὶν οὐ μόνον διὰ τὸ τῆς ζωῆς ἀσπαστόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν εἶναι μελέτην τοῦ καλῶς ζῆν καὶ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν. πολὺ δὲ χείρων καὶ ὁ λέγων (Thgn. 425, 427) καλὸν μὲν μὴ φῦναι,

φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι.

127 εἰ μὲν γὰρ πεποιθὼς τοῦτό φησι, πῶς οὐκ ἀπέρχεται ἐκ τοῦ ζῆν; ἐν ἑτοίμῳ γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἔστιν, εἴπερ ἦν βεβουλευμένον αὐτῷ βεβαίως· εἰ δὲ μωκώμενος, μάταιος ἐν τοῖς οὐκ ἐπιδεχομένοις.

"Μνημονευτέον δὲ ὡς τὸ μέλλον οὔτε ἡμέτερον οὔτε πάντως

2 μηθὲν scripsit Huebnerus: μηδὲν codd. 4 παρὸν P^{pc}: παρὼν **α** προσδ. BP: τὸ δὲ προσδ. F 5 οὐθὲν BP: οὐδὲν Fφ 8 τοὺς om. F 11–12 ⟨. . .⟩ suppl. Us. 11 αἱροῦνται Us.: ποθοῦσιν Cas. post Ambros. 13 δοξάζει coni. Richards τι om. F τὸ σιτίον **α**: σιτίον φ: τῶν σιτίων B^{pc} 14 ἥδιον maluit Us. 19 χείρων $B^{pc}FP$φ: χεῖρον B^{ac} 21 περῆσαι BP et Thgn.: περάσαι F: περήσειν φ 22 ἐκ del. Us. 25 δὲ ὡς] ὅτι φ οὔτε ἡ. P^{pc} et (ante Μνημ.) F^{pc}: om. **α**: οὔτε πάντως ἡ. φ

οὐχ ἡμέτερον, ἵνα μήτε πάντως προσμένωμεν ὡς ἐσόμενον μήτε ἀπελπίζωμεν ὡς πάντως οὐκ ἐσόμενον.

“ Ἀναλογιστέον δὲ ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαί, αἱ δὲ κεναί. καὶ τῶν φυσικῶν αἱ μὲν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ φυσικαί μόνον· τῶν δ' ἀναγκαίων αἱ μὲν πρὸς εὐδαιμονίαν εἰσὶν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἀοχλησίαν, αἱ δὲ πρὸς αὐτὸ τὸ ζῆν. τούτων 128
γὰρ ἀπλανὴς θεωρία πᾶσαν αἵρεσιν καὶ φυγὴν ἐπανάγειν οἶδεν ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ὑγίειαν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀταραξίαν, ἐπεὶ τοῦτο τοῦ μακαρίως ζῆν ἐστι τέλος. τούτου γὰρ χάριν πάντα πράττομεν, ὅπως μήτε ἀλγῶμεν μήτε ταρβῶμεν· ὅταν δ' ἅπαξ τοῦτο περὶ ἡμᾶς γένηται, λύεται πᾶς ὁ τῆς ψυχῆς χειμών, οὐκ ἔχοντος τοῦ ζῴου βαδίζειν ὡς πρὸς ἐνδέον τι καὶ ζητεῖν ἕτερον ᾧ τὸ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀγαθὸν συμπληρώσεται. τότε γὰρ ἡδονῆς χρείαν ἔχομεν ὅταν ἐκ τοῦ μὴ παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν· ⟨ὅταν δὲ μὴ ἀλγῶμεν,⟩ οὐκέτι τῆς ἡδονῆς δεόμεθα. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν· ταύτην γὰρ ἀγαθὸν πρῶτον καὶ συγγενικὸν ἔγνωμεν, καὶ 129
ἀπὸ ταύτης καταρχόμεθα πάσης αἱρέσεως καὶ φυγῆς καὶ ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν ὡς κανόνι τῷ πάθει πᾶν ἀγαθὸν κρίνοντες. καὶ ἐπεὶ πρῶτον ἀγαθὸν τοῦτο καὶ σύμφυτον, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶσαν ἡδονὴν αἱρούμεθα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνομεν, ὅταν πλεῖον ἡμῖν τὸ δυσχερὲς ἐκ τούτων ἕπηται· καὶ πολλὰς ἀλγηδόνας ἡδονῶν κρείττους νομίζομεν, ἐπειδὰν μείζων ἡμῖν ἡδονὴ παρακολουθῇ πολὺν χρόνον ὑπομείνασι τὰς ἀλγηδόνας. πᾶσα οὖν ἡδονὴ διὰ τὸ φύσιν ἔχειν οἰκείαν ἀγαθόν, οὐ πᾶσα μέντοι αἱρετή· καθά περ καὶ ἀλγηδὼν πᾶσα κακόν, οὐ πᾶσα δὲ ἀεὶ φευκτὴ πεφυκυῖα. τῇ μέντοι συμμετρήσει καὶ συμφερόντων καὶ 130

3 δὲ] *τε φασὶν φ* 4 *αἱ μὲν εἰσὶν φ* 7 *ἐπανάγειν* $\mathrm{B^{pc}P^{ac}}$: *ἐπαναγαγεῖν* $\mathrm{B^{ac}FP^{pc}}$ 8 *τῆς ψ.* $\mathrm{B^{pc}}$: om. $\mathrm{B^{ac}}$: *τοῦ σώματος* FPφ 9 *πάντα* $\mathrm{BP^{ac}}$: *ἅπαντα* $\mathrm{FP^{pc}}$ 12 *ἕτερον* BP: *ἕτ. τι* F 13 *τοῦ* BF: *τὸ τοῦ* Pφ *συμπ.* $\mathrm{B^{ac}}$φ: *-ρώσηται* $\mathrm{B^{pc}P}$: *-ρωθήσεται* F 15 ⟨. . .⟩ add. Gass.: *μηδὲν* pro *μὴ* Us.: *μηκέτι* suspicatus est Muehll 20 *καὶ οὐ* $\mathrm{BP^{pc}}$: *καὶ* $\mathrm{FP^{ac}}$: om. φ 24 *ἡμῖν* om. $\mathrm{F^{ac}}$ *ἡ ἡδονὴ φ* 25 *μέντοι* ⟨*γ'*⟩ scripsit Us. 27 *φευκτικὴ* $\mathrm{P^{\gamma\rho}}$

ἀσυμφόρων βλέψει ταῦτα πάντα κρίνειν καθήκει· χρώμεθα γὰρ τῷ μὲν ἀγαθῷ κατά τινας χρόνους ὡς κακῷ, τῷ δὲ κακῷ τοὔμπαλιν ὡς ἀγαθῷ. καὶ τὴν αὐτάρκειαν δὲ ἀγαθὸν μέγα νομίζομεν, οὐχ ἵνα πάντως τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα, ἀλλ' ὅπως ἐὰν μὴ ἔχωμεν τὰ πολλά, τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα, πεπεισμένοι γνησίως ὅτι ἥδιστα πολυτελείας ἀπολαύουσιν οἱ ἥκιστα ταύτης δεόμενοι, καὶ ὅτι τὸ μὲν φυσικὸν πᾶν εὐπόριστόν ἐστι, τὸ δὲ κενὸν δυσπόριστον. οἵ τε λιτοὶ χυλοὶ ἴσην πολυτελεῖ διαίτῃ τὴν ἡδονὴν ἐπι-
131 *φέρουσιν ὅταν ἅπαν τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιρεθῇ· καὶ μᾶζα καὶ ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀποδίδωσιν ἡδονὴν ἐπειδὰν ἐνδέων τις αὐτὰ προσενέγκηται. τὸ συνεθίζειν οὖν ἐν ταῖς ἁπλαῖς καὶ οὐ πολυτελέσι διαίταις καὶ ὑγιείας ἐστὶ συμπληρωτικὸν καὶ πρὸς τὰς ἀναγκαίας τοῦ βίου χρήσεις ἄοκνον ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῖς πολυτελέσιν ἐκ διαλειμμάτων προσερχομένους κρεῖττον ἡμᾶς διατίθησι καὶ πρὸς τὴν τύχην ἀφόβους παρασκευάζει.*

" Ὅταν οὖν λέγωμεν ἡδονὴν τέλος ὑπάρχειν, οὐ τὰς τῶν ἀσώτων ἡδονὰς καὶ τὰς ἐν ἀπολαύσει κειμένας λέγομεν, ὥς τινες ἀγνοοῦντες καὶ οὐχ ὁμολογοῦντες ἢ κακῶς ἐκδεχόμενοι νομίζουσιν, ἀλλὰ τὸ μήτε ἀλγεῖν κατὰ σῶμα μήτε ταράττεσθαι
132 *κατὰ ψυχήν. οὐ γὰρ πότοι καὶ κῶμοι συνείροντες οὐδ' ἀπολαύσεις παίδων καὶ γυναικῶν οὐδ' ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα φέρει πολυτελὴς τράπεζα τὸν ἡδὺν γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων λογισμὸς καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἱρέσεως καὶ φυγῆς καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων ἐξ ὧν πλεῖστος τὰς ψυχὰς καταλαμβάνει θόρυβος. τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν φρόνησις· διὸ καὶ φιλοσοφίας τιμιώτερον ὑπάρχει φρόνησις, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ*

1 *ἐπιβλέψει* suspicatus est Us. 2 *τοὔμ.* Ppc*φ*: *τὸ ἔμπαλιν* F: *ὅτ' ἂν πάλιν* B: *τἄμπαλιν* scripsit Us. 4 *χρώ.*] *ἀρκώμεθα* coni. Cob. 8 *οἵ τε*] *οἱ γὰρ* Us.: *ὅτι τε* Muehll *πολυτ.* Ppc: *πολυτέλ* F: *πολυτέλειαν* BPpc *ἡδ.*] *ἀηδίαν* Us. 9 *ἅπαν*] *ἅπαξ* coni. Us. 14 *προσ.* *φ*: *προσερχομένοις* **a** 16 *τὴν ἡδονὴν* *φ* *ὑπ. οὐ* BP: *εἶναι καὶ* F 17 *τὰς* *φ* (et Rossius): *τὰς τῶν* **a** 20 *συν.* om. *φ* *ἀπολαύσεις* **a**: *ἀπόλαυσις* *φ* et Us. 22 *ἡδὺν καὶ γενναῖον βίον ποιοῦσιν* *φ* 24 *ἐξ ὧν* B*φ*: om. FP: *ἀφ' οὗ* dgt 26 *ὑπάρχει* om. F

πᾶσαι πεφύκασιν ἀρεταί, διδάσκουσα ὡς οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν ἄνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, ⟨οὐδὲ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως⟩ ἄνευ τοῦ ἡδέως· συμπεφύκασι γὰρ αἱ ἀρεταὶ τῷ ζῆν ἡδέως, καὶ τὸ ζῆν ἡδέως τούτων ἐστὶν ἀχώριστον.

“ Ἐπεὶ τίνα νομίζεις εἶναι κρείττονα τοῦ καὶ περὶ θεῶν ὅσια 133
δοξάζοντος καὶ περὶ θανάτου διὰ παντὸς ἀφόβως ἔχοντος καὶ τὸ
τῆς φύσεως ἐπιλελογισμένου τέλος, καὶ τὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν
πέρας ὡς ἔστιν εὐσυμπλήρωτόν τε καὶ εὐπόριστον διαλαμβάνον-
τος, τὸ δὲ τῶν κακῶν ὡς ἢ χρόνους ἢ πόνους ἔχει βραχεῖς, τὴν δὲ
ὑπό τινων δεσπότιν εἰσαγομένην πάντων ἐγγελῶντος ⟨εἱμαρ-
μένην καὶ μᾶλλον ἃ μὲν κατ᾽ ἀνάγκην γίνεσθαι λέγοντος⟩, ἃ
δὲ ἀπὸ τύχης, ἃ δὲ παρ᾽ ἡμᾶς διὰ τὸ τὴν μὲν ἀνάγκην ἀνυπεύθυνον
εἶναι, τὴν δὲ τύχην ἄστατον ὁρᾶν, τὸ δὲ παρ᾽ ἡμᾶς ἀδέσποτον ᾧ
καὶ τὸ μεμπτὸν καὶ τὸ ἐναντίον παρακολουθεῖν πέφυκεν (ἐπεὶ 134
κρεῖττον ἦν τῷ περὶ θεῶν μύθῳ κατακολουθεῖν ἢ τῇ τῶν φυσικῶν εἱμαρμένῃ δουλεύειν· ὁ μὲν γὰρ ἐλπίδα παραιτήσεως ὑπογράφει θεῶν διὰ τιμῆς, ἡ δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν ἀνάγκην), τὴν δὲ τύχην οὔτε θεόν ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν ὑπολαμβάνοντος (οὐθὲν γὰρ ἀτάκτως θεῷ πράττεται) οὔτε ἀβέβαιον αἰτίαν (⟨οὐκ⟩ οἴεται μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἐκ ταύτης πρὸς τὸ μακαρίως ζῆν ἀνθρώποις δίδοσθαι, ἀρχὰς μέντοι μεγάλων ἀγαθῶν ἢ κακῶν ὑπὸ ταύτης

1 *πᾶσαι* om. F *διδ.* Us.: *διδάσκουσαι* **α**: *διδασκούσης* coni. Rossius 2–3 ⟨. . .⟩ suppl. Steph. 4 *τῷ* B^{pc}P: *τὸ* B^{ac}: *τοῦ* F 8 *ἐπιλ.* BP^{ac}: *ἐπιλελογισμένον* FP^{pc} 10 *βρ., τὴν* BP: *βραδύστην* et *βραχύστην* F^{ac}: *βραχεῖς; τὴν* interpunxit Muehll 11 *ἐγγελῶντος* Bailey: *ἀγγέλωντος* P^{ac}: *ἀγγελῶντος* P^{pc}: *ἀγγέλοντος* BF: *διαγελῶντος* Us.: *ἀνελόντος* Kuehnius 11–12 ⟨. . .⟩ exempli causa suppl. Us.: ⟨*εἱμαρμένην; . . . ὧν ἃ μὲν κατ᾽ ἀνάγκην γίνεται*⟩ Bailey post Bignone: ⟨*λέγει ἐν ἄλλοις γίνεσθαι ἃ μὲν κατ᾽ ἀνάγκην*⟩ Muehll, qui sequentia usque ad *πέφυκεν* (l. 15) ut scholium secl. 13 *ἀνυπ.* BP^{ac}: *ὑπεύθυνον* FP^{pc} 15 *πέφ.* om. F 15–16 *ἐπεὶ κρ. ἦν* BP: *ἐπεὶ καὶ κρ.* F: *ἐπεὶ κρ. φασὶ ἦν* ϕ 16 *κατακ.* BP^{ac}: *ἀκολουθεῖν* FP^{pc}: *δουλεύειν* ϕ 19 *ὑπολ.* Us.: *ὑπολαμβάνων* codd.: *ὑπολαμβάνει* Menag. post Ambr. *οὐθὲν* BP: *οὐδὲν* F 20 *οὔτε* ⟨*πάντων*⟩ Bailey *βέβαιον* coni. Lewy ⟨*οὐκ*⟩ suppl. Us. *οἴεται*] *νομίζεται* ϕ 22 ⟨*μὴ*⟩ *δίδοσθαι* Gass. post Aldobr.

135 χορηγεῖσθαι), κρεῖττον εἶναι νομίζοντος εὐλογίστως ἀτυχεῖν ἢ ἀλογίστως εὐτυχεῖν· βέλτιον γὰρ ἐν ταῖς πράξεσι τὸ καλῶς κριθὲν ⟨μὴ⟩ ὀρθωθῆναι διὰ ταύτην.

"Ταῦτα οὖν καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ μελέτα πρὸς σεαυτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς πρός ⟨τε⟩ τὸν ὅμοιον σεαυτῷ, καὶ οὐδέποτε οὔθ' ὕπαρ οὔτ' ὄναρ διαταραχθήσῃ, ζήσεις δὲ ὡς θεὸς ἐν ἀνθρώποις. οὐθὲν γὰρ ἔοικε θνητῷ ζῴῳ ζῶν ἄνθρωπος ἐν ἀθανάτοις ἀγαθοῖς."

Μαντικὴν (fg. 395 Us.) δ' ἅπασαν ἐν ἄλλοις ἀναιρεῖ, ὡς καὶ ἐν τῇ Μικρᾷ ἐπιτομῇ. καί φησι· "μαντικὴ οὖσα ἀνύπαρκτος, εἰ καὶ ὑπαρκτή, οὐθὲν παρ' ἡμᾶς ἡγητέα τὰ γινόμενα."

Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν βιωτικῶν· καὶ ἐπὶ πλείω διείλεκται ἀλλαχόθι.

136 Διαφέρεται (fg. 1 Us.) δὲ πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς περὶ τῆς ἡδονῆς· οἱ μὲν γὰρ τὴν καταστηματικὴν οὐκ ἐγκρίνουσι, μόνην δὲ τὴν ἐν κινήσει· ὁ δὲ ἀμφότερα ⟨τὰ γένη⟩ ψυχῆς καὶ σώματος, ὥς φησιν ἐν τῷ Περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς καὶ ἐν τῷ Περὶ τέλους καὶ ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ βίων καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ φίλους ἐπιστολῇ. ὁμοίως δὲ καὶ Διογένης ἐν τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ τῶν Ἐπιλέκτων καὶ Μητρόδωρος ἐν τῷ Τιμοκράτει (fg. 29 Körte) λέγουσιν οὕτω· νοουμένης δὲ ἡδονῆς τῆς τε κατὰ κίνησιν καὶ τῆς καταστηματικῆς. ὁ δ' Ἐπίκουρος ἐν τῷ Περὶ αἱρέσεων

8–p. 558, l. 21 ediderunt Usener, Praefatio, pp. xxxi sq.; Bailey, pp. 168 sqq. 8–10 Us., p. 100, 3 13–15 Mann. 206

1 νομ. Us.: νομίζων BP: νομίζειν F: νομίζει Bailey (et Ambr.) 2 βέλτιστον maluit Us. 2–3 τὸ κριθὲν ἐν ταῖς πράξεσι καλῶς F 3 ⟨μὴ⟩ add. Meibomius: ⟨μὴ ὀρθωθῆναι ἢ τὸ μὴ καλῶς κριθὲν⟩ Madvig: ⟨σφαλῆναι μᾶλλον ἢ τὸ κακῶς κριθὲν⟩ Bailey 4 σεαυτὸν Gass.: ἑαυτὸν codd. 5 ⟨τε⟩ ins. Us. 7 ζῶν B^{pc}: ζῶον P: ζῶον ὁ F 8–9 ὡς . . . ἐπιτ. om. F 8 καὶ om. B^{ac} 9 εἰ BP^{ac}: εἰ δὲ FP^{pc} 10 παρ'] πρὸς Meibom. ἡγ. τὰ Us.: ἡγητὰ B^{ac}: ἡγῇ τὰ FP: ἤδη τὰ Gass. γιν. BFP^{pc}: γενόμενα P^{ac} 13 τῆς om. F 14 ἐγκ. FP^{pc}: ἐκκ. BP^{ac} 15 ἀμφότερα BP: ἀμφοτέραν F ⟨. . .⟩ suppl. Bignone: lac. ind. Us. 18 φίλους] φιλοσόφους maluit Gass. 18–19 ἐν . . . Ἐπιλ. om. F 19 Μ. FP: δημόκριτος B 20 δὲ] διχῶς suspicatus est Us. 21 ἐν . . . αἱρ. om. F

(fg. 2 Us.) *οὕτω λέγει· “ἡ μὲν γὰρ ἀταραξία καὶ ἀπονία καταστηματικαί εἰσιν ἡδοναί· ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη κατὰ κίνησιν ἐνεργείᾳ βλέπονται.”*

Ἔτι (fg. 452 Us.) *πρὸς τοὺς Κυρηναϊκούς· οἱ μὲν γὰρ χείρους* 137 *τὰς σωματικὰς ἀλγηδόνας τῶν ψυχικῶν, κολάζεσθαι γοῦν τοὺς ἁμαρτάνοντας σώματι· ὁ δὲ τὰς ψυχικάς. τὴν γοῦν σάρκα τὸ παρὸν μόνον χειμάζειν, τὴν δὲ ψυχὴν καὶ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. οὕτως οὖν καὶ μείζονας ἡδονὰς εἶναι τῆς ψυχῆς. ἀποδείξει* (fg. 66 Us.) *δὲ χρῆται τοῦ τέλος εἶναι τὴν ἡδονὴν τῷ τὰ ζῷα ἅμα τῷ γεννηθῆναι τῇ μὲν εὐαρεστεῖσθαι, τῷ δὲ πόνῳ προσκρούειν φυσικῶς καὶ χωρὶς λόγου. αὐτοπαθῶς οὖν φεύγομεν τὴν ἀλγηδόνα· ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος βοᾷ* (S. *Tr.* 787 sq.),

δάκνων ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι
Λοκρῶν τ' ὄρειοι πρῶνες Εὐβοίας τ' ἄκραι.

Διὰ (fg. 504 Us.) *δὲ τὴν ἡδονὴν καὶ τὰς ἀρετὰς αἱρεῖσθαι, οὐ* 138 *δι' αὐτάς, ὥσπερ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν, καθά φησι καὶ Διογένης ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν Ἐπιλέκτων, ὃς καὶ διαγωγὴν λέγει τὴν ἀγωγήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος καὶ ἀχώριστόν φησι* (fg. 506 Us.) *τῆς ἡδονῆς τὴν ἀρετὴν μόνην· τὰ δ' ἄλλα χωρίζεσθαι, οἷον βρωτά.*

Καὶ φέρε οὖν δὴ νῦν τὸν κολοφῶνα (ὡς ἂν εἴποι τις) ἐπιθῶμεν καὶ τοῦ παντὸς συγγράμματος καὶ τοῦ βίου τοῦ φιλοσόφου, τὰς

4–6 Mann. 188B 22–559, l. 2 edidit Usener, p. 68

---

1 *γὰρ* om. F 2 *ἡ*[2] om. F 8 ⟨*τὰς*⟩ *τῆς* scripsit Cob. 10 *τῷ*[1] B : *τὸ* P : *ὦ* F 12 *φεύγομεν* FP : *φεύγωμεν* B *ἵνα* om. B 13 *χιτῶνος* FP[pc] : *χειμῶνος* P[ac] : *χειμόνος* B *βοᾷ* Menag. : *βοῇ* codd. 14 *δάκνων* codd. (unde *λάσκων* restituendum in Soph.?) : *βοῶν* Soph. : *δακρύων* coni. Casaub. : *δεινῶς* Menag. *ἰύζων* B[pc]P[ac] : *ἤυξων* B[ac] *ἔστενον*] *ἐκτύπουν* Soph. 15 *τ'*[1] om. codd. Soph. *ἄκραι* BP[pc] : *ἄκρα* F 16–17 *οὐ δι' αὐτάς* F : *οὐδ' ἑαυτάς* P[ac]? : *οὐ δι' αὐτάς* BP[pc] 17 *κ. φ. κ.* om. F[ac] 19–21 *ὁ . . . βρωτά* om. F[ac] 21 *βρωτά* B[pc]P : *βροτά* B[ac]F 22 *οὖν* FP : *αὖ* B 23 *καὶ*[1] BP : om. F

Κυρίας αὐτοῦ δόξας παραθέμενοι καὶ ταύταις τὸ πᾶν σύγγραμμα κατακλείσαντες, τέλει χρησάμενοι τῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀρχῇ.

139 I. *Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει οὔτε ἄλλῳ παρέχει, ὥστε οὔτε ὀργαῖς οὔτε χάρισι συνέχεται· ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον.* ἐν ἄλλοις (fg. 355 Us.) δέ φησι τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητούς, οὓς μὲν κατ' ἀριθμὸν ὑφεστῶτας, οὓς δὲ καθ' ὁμοείδειαν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιρρύσεως τῶν ὁμοίων εἰδώλων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποτετελεσμένων, ἀνθρωποειδεῖς.

II. *Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ· τὸ δ' ἀναισθητοῦν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.*

III. *Ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. ὅπου δ' ἂν τὸ ἡδόμενον ἐνῇ, καθ' ὃν ἂν χρόνον ᾖ, οὐκ ἔστι τὸ ἀλγοῦν ἢ τὸ λυπούμενον ἢ τὸ συναμφότερον.*

140 IV. *Οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν συνεχῶς ἐν τῇ σαρκί, ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον τὸν ἐλάχιστον χρόνον πάρεστι, τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον τὸ ἡδόμενον κατὰ σάρκα οὐ πολλὰς ἡμέρας συμμένει. αἱ δὲ πολυχρόνιοι τῶν ἀρρωστιῶν πλεονάζον ἔχουσι τὸ ἡδόμενον ἐν τῇ σαρκὶ ἤπερ τὸ ἀλγοῦν.*

V. *Οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν ἄνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, ⟨οὐδὲ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως⟩ ἄνευ τοῦ*

§§ 139–54 Ratas sententias Epicuri ediderunt Usener (pp. 71–81), P. von der Muehll (Teubner, 1922), et Bailey (pp. 94 sqq.). Locos parallelos in Gnomologio Vaticano et in fragmentis Diogenis Oenoand. vide in apparatu Muehllii, qui testimonia large exhibet.

---

1 *αὐτοῦ* om. F   3 *πράγματα*] *πρᾶγμ'* Schol. Townl. ad *Il.* Ω 526: *πρᾶγμα* Sen. *Apocol.* 8   4 *ἄλλῳ*] *ἄλλοις* Schol. *Il.* et Sen.   *οὔτε*^{2} om. F   *συν.* FP: *συνέχεσθαι* B   5 *ἀσθενεῖ*] *ἀσθενείᾳ* Vat. et test. quae vide apud Muehllium   7 *ὁμοίων* BP: *ἰδίων* F   *ἀποτ.* BP: *τετελεσμένων* F: *ἀποτετελεσμένους* coni. Kuehnius   9 *διαλυθὲν* FP: *ἀναλυθὲν* B: *λυθὲν* Plu.   *ἀναίσθητον* Stob. IV. li. 29 H.   12 *ἂν*^{2} FP^{pc}: om. BP^{ac} 13 *τὸ*^{2} FP^{pc}: om. BP^{ac} et Diog. Oen.   16–17 *κατὰ . . . ἡδόμενον* om. F^{ac} 16 *συμμένει* coni. Bywater: *συμβαίνει* codd.: *ὑπάρχει* Vat.   20 ⟨. . .⟩ D. Oen. 54 (et olim Gass.)   20 sq. *ἄνευ . . . καλῶς* om. F

ἡδέως. ὅτῳ δὲ τοῦτο μὴ ὑπάρχει ἐξ οὗ ζῆν φρονίμως, καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὑπάρχει, οὐκ ἔστι τοῦτον ἡδέως ζῆν.

VI. Ἕνεκα τοῦ θαρρεῖν ἐξ ἀνθρώπων, ἦν κατὰ φύσιν [ἀρχῆς καὶ βασιλείας] ἀγαθόν, ἐξ ὧν ἄν ποτε τοῦτο οἷός τ' ᾖ παρασκευάζεσθαι.

VII. Ἔνδοξοι καὶ περίβλεπτοί τινες ἐβουλήθησαν γενέσθαι, 141 τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσεσθαι. ὥστ' εἰ μὲν ἀσφαλὴς ὁ τῶν τοιούτων βίος, ἀπέλαβον τὸ τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλής, οὐκ ἔχουσιν οὗ ἕνεκα ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠρέχθησαν.

VIII. Οὐδεμία ἡδονὴ καθ' ἑαυτὸ κακόν· ἀλλὰ τὰ τινῶν ἡδονῶν ποιητικὰ πολλαπλασίους ἐπιφέρει τὰς ὀχλήσεις τῶν ἡδονῶν.

IX. Εἰ κατεπυκνοῦτο πᾶσα ἡδονή, καὶ χρόνῳ καὶ περὶ ὅλον 142 τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἢ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως, οὐκ ἄν ποτε διέφερον ἀλλήλων αἱ ἡδοναί.

X. Εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διανοίας τούς τε περὶ μετεώρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνων, ἔτι τε τὸ πέρας τῶν ἐπιθυμιῶν ἐδίδασκεν, οὐκ ἄν ποτε εἴχομεν ὅ τι μεμψαίμεθα αὐτοῖς πανταχόθεν ἐκπληρουμένοις τῶν ἡδονῶν καὶ οὐθαμόθεν οὔτε τὸ ἀλγοῦν οὔτε τὸ λυπούμενον ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κακόν.

XI. Εἰ μηθὲν ἡμᾶς αἱ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν καὶ

1 τοῦτο] ἐν τούτων Us. ἐξ οὗ Bignone: οὐ codd.: οἷον Us. 1–2 ἐξ . . . ὑπάρχει desunt in Vat.: secl. Muehll 1 ζῆν Gass.: ζῇ codd. 2 καὶ BP: καὶ ᾧ F δικαίως, ⟨καὶ ὅτῳ ἐκεῖνο μὴ⟩ Bailey 3 ἦν Us.: ᾗ codd. 3–4 Glossema secl. Us., Bailey: in textu retinet Muehll. τοῦτό ⟨τις⟩ coni. Meibom. 11 ἑαυτὸ κακόν BP^ac: ἑαυτὴν κακή FP^pc τὰ om. F 13 κατ. FP^pc: κατεπύκνου BP^ac καὶ χρ. FP^pc: τω . . . χρόνω (lac.) B^ac: τῶ καὶ χρόνω B^pcP^ac: τῷ χρόνῳ Arndt, *Em. Ep.*, p. 35 περὶ ὅλον emend. Rossius: περὶ ὁδὸν FP^pc: περίοδον BP^ac 16 ποιητικὰ BP^ac: ποιητὰ FP^γρ ἀσώτους BP: ἀσωμάτους FP^γρ 18 ἐπιθ. ⟨καὶ τῶν ἀλγηδόνων⟩ suppl. Bignone ex D. Oen. 45 19 εἴχομεν BP: εἴημεν F μεμψαίμεθα FP: μεμψάμεθα B: ἐμεμψάμεθα Us. παντ. BP: πάντοθεν FP^γρ ἐκπλ. D. Oen. (Us. antea): εἰσπλ. codd. 20 οὐθ. BP^ac: οὐδ. FP^pc τὸ² om. B 22 αἱ ὑπὲρ Plu. *Mor.* 1092b

αἱ περὶ θανάτου, μή ποτε πρὸς ἡμᾶς ᾖ τι, ἔτι τε τὸ μὴ κατανοεῖν τοὺς ὅρους τῶν ἀλγηδόνων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, οὐκ ἂν προσεδεόμεθα φυσιολογίας.

143 XII. *Οὐκ ἦν τὸ φοβούμενον λύειν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων μὴ κατειδότα τίς ἡ τοῦ σύμπαντος φύσις, ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους· ὥστε οὐκ ἦν ἄνευ φυσιολογίας ἀκεραίους τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνειν.*

XIII. *Οὐθὲν ὄφελος ἦν τὴν κατ' ἀνθρώπους ἀσφάλειαν κατασκευάζεσθαι τῶν ἄνωθεν ὑπόπτων καθεστώτων καὶ τῶν ὑπὸ γῆς καὶ ἁπλῶς τῶν ἐν τῷ ἀπείρῳ.*

XIV. *Τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐξ ἀνθρώπων γενομένης μέχρι τινὸς δυνάμει τε ἐξερειστικῇ καὶ εὐπορίᾳ εἰλικρινεστάτη γίνεται ἡ ἐκ τῆς ἡσυχίας καὶ ἐκχωρήσεως τῶν πολλῶν ἀσφάλεια.*

144 XV. *Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὥρισται καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει.*

XVI. *Βραχέα σοφῷ τύχη παρεμπίπτει, τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διῴκηκε καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον τοῦ βίου διοικεῖ καὶ διοικήσει.*

XVII. *Ὁ δίκαιος ἀταρακτότατος, ὁ δ' ἄδικος πλείστης ταραχῆς γέμων.*

XVIII. *Οὐκ ἐπαύξεται ἐν τῇ σαρκὶ ἡ ἡδονὴ ἐπειδὰν ἅπαξ τὸ κατ' ἔνδειαν ἀλγοῦν ἐξαιρεθῇ, ἀλλὰ μόνον ποικίλλεται. τῆς δὲ διανοίας τὸ πέρας τὸ κατὰ τὴν ἡδονὴν ἀπεγέννησεν ἥ τε τούτων αὐτῶν ἐκλόγισις καὶ τῶν ὁμογενῶν τούτοις ὅσα τοὺς μεγίστους φόβους παρεσκεύαζε τῇ διανοίᾳ.*

1 *τε τὸ μὴ κατ.* Lachelier: *τετόλμηκα νοεῖν* codd. 5 *ὑποπτ.*] *ὑποπτεύοντι* Vat.: *ὑποπτεύοντα* Us. 8 *ἄνθρωπον* Vat. 12 *τε*] *τινὶ* Us. *ἐξερ.* Crönert: *ἐξεριστικῇ* Ppc (*-ὴ* F): *ἐξαιριστικῇ* BPac: *ἐξερειστικὴ* Us.: *ἐξοριστικῇ* Meibom. *εἰλικρινεστέρα* coni. Muehll 13 *ἐκχ.* h: *ἐγχ.* **α** 16 *Βρ.* **α**: *βραχεῖα* Ppc, Stob., Cic. *τύχῃ* Cob. 17 *διῴκησε* Us. *καὶ* om. Stob. et Us. *κατὰ τὸν βίον καὶ συνεχῆ χρόνον* Stob. 17–18 *τοῦ βίου* om. F 18 *δι. καὶ δι.* ut glossema secl. Us.: om. Stob., Cic., Vitruv. 19 *δίκαιος βίος* Vat. et Diodorus xxv. fg. 1, quod malit Muehll 21 *ἐν . . . ἡδ.* BP: *ἡ ἡδ. ἐν σαρκί* F 24 *ἐκλ.* BP: *ἐκλόγησις* F

XIX. Ὁ ἄπειρος χρόνος ἴσην ἔχει τὴν ἡδονὴν καὶ ὁ πεπερα- 145
σμένος, ἐάν τις αὐτῆς τὰ πέρατα καταμετρήσῃ τῷ λογισμῷ.

XX. Ἡ μὲν σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς ἄπειρα, καὶ ἄπειρος αὐτὴν χρόνος παρεσκεύασεν. ἡ δὲ διάνοια τοῦ τῆς σαρκὸς τέλους καὶ πέρατος λαβοῦσα τὸν ἐπιλογισμὸν καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ αἰῶνος φόβους ἐκλύσασα τὸν παντελῆ βίον παρεσκεύασεν, καὶ οὐθὲν ἔτι τοῦ ἀπείρου χρόνου προσεδεήθημεν· ἀλλ' οὔτ' ἔφυγε τὴν ἡδονήν, οὔθ' ἡνίκα τὴν ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ ζῆν τὰ πράγματα παρεσκεύαζεν, ὡς ἐλλείπουσά τι τοῦ ἀρίστου βίου κατέστρεφεν.

XXI. Ὁ τὰ πέρατα τοῦ βίου κατειδὼς οἶδεν, ὡς εὐπόριστόν 146
ἐστι τὸ ⟨τὸ⟩ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιροῦν καὶ τὸ τὸν ὅλον βίον παντελῆ καθιστάν· ὥστε οὐδὲν προσδεῖται πραγμάτων ἀγῶνας κεκτημένων.

XXII. Τὸ ὑφεστηκὸς δεῖ τέλος ἐπιλογίζεσθαι καὶ πᾶσαν τὴν ἐνάργειαν, ἐφ' ἣν τὰ δοξαζόμενα ἀνάγομεν· εἰ δὲ μή, πάντα ἀκρισίας καὶ ταραχῆς ἔσται μεστά.

XXIII. Εἰ μάχῃ πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐχ ἕξεις οὐδ' ἃς ἂν φῇς αὐτῶν διεψεῦσθαι πρὸς τί ποιούμενος τὴν ἀναγωγὴν κρίνῃς.

XXIV. Εἴ τιν' ἐκβαλεῖς ἁπλῶς αἴσθησιν καὶ μὴ διαιρήσεις τὸ 147
δοξαζόμενον κατὰ τὸ προσμένον καὶ τὸ παρὸν ἤδη κατὰ τὴν αἴσθησιν καὶ τὰ πάθη καὶ πᾶσαν φανταστικὴν ἐπιβολὴν τῆς διανοίας, συνταράξεις καὶ τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις τῇ ματαίῳ δόξῃ, ὥστε τὸ κριτήριον ἅπαν ἐκβαλεῖς. εἰ δὲ βεβαιώσεις καὶ τὸ προσμένον ἅπαν ἐν ταῖς δοξαστικαῖς ἐννοίαις καὶ τὸ μὴ τὴν

1 Ὁ¹ FP^{pc}: om. BP^{ac} 3 καὶ] κἂν coni. Diels 4 παρ.] ἀρέσκοι ἂν Us. 7 χρόνου BP^{ac}: βίου FP^{γρ} προσεδεήθημεν F: προσεδέθημεν B^{pc}P: προσεδεήθη· ⟨οὐ⟩ μὴν coni. Us.: προσεδεήθη[μεν] scripsit Muehll 8 οὔθ' h: οὐδ' FP: οὐδὲ B 9 κατέστρεψεν Bywater 12 ⟨τὸ⟩ add. Casaub. 13 καθιστάν Casaub.: καθιστᾶν codd. 15 λογίζεσθαι F 18 Εἰ BP: εἰ μὴ F^{ac} μάχῃ Bywater: μάχη codd. 19 φῇς αὐτῶν BP: αὐτῶν ἐφ' ἧς F^{ac} 20 ἐκβ. Cob.: ἐκβάλεις h: ἐκβάλλεις **a** διαιρ. P: διαιρήσῃς B: διαιρεῖς εἰς F 21 κατὰ BP: καὶ F προσμ. F: προσμενόμενον BP 23 ματ. B^{ac}P: ματαία F 24 ἐκβ. z^{pc}: ἐκβάλλεις **a** 25 προσμ. F: προσμενόμενον BP

ἐπιμαρτύρησιν, οὐκ ἐκλείψεις τὸ διεψευσμένον· ὡς τετηρηκὼς ἔσῃ πᾶσαν ἀμφισβήτησιν κατὰ πᾶσαν κρίσιν τοῦ ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς.

148 XXV. Εἰ μὴ παρὰ πάντα καιρὸν ἐπανοίσεις ἕκαστον τῶν πραττομένων ἐπὶ τὸ τέλος τῆς φύσεως, ἀλλὰ προκαταστρέψεις εἴτε φυγὴν εἴτε δίωξιν ποιούμενος εἰς ἄλλο τι, οὐκ ἔσονταί σοι τοῖς λόγοις αἱ πράξεις ἀκόλουθοι.

XXVI. Τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσαι μὴ ἐπ' ἀλγοῦν ἐπανάγουσιν ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν οὐκ εἰσὶν ἀναγκαῖαι ἀλλ' εὐδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν, ὅταν δυσπόριστοι ἢ βλάβης ἀπεργαστικαὶ δόξωσιν εἶναι.

XXVII. Ὧν ἡ σοφία παρασκευάζεται εἰς τὴν τοῦ ὅλου βίου μακαριότητα, πολὺ μέγιστόν ἐστιν ἡ τῆς φιλίας κτῆσις.

XXVIII. Ἡ αὐτὴ γνώμη θαρρεῖν τε ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ μηθὲν αἰώνιον εἶναι δεινὸν μηδὲ πολυχρόνιον, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὡρισμένοις ἀσφάλειαν φιλίας μάλιστα κατεῖδε συντελουμένην.

149 XXIX. Τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ καὶ ⟨ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ καὶ⟩ οὐκ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτ' ἀναγκαῖαι ἀλλὰ παρὰ κενὴν δόξαν γινόμεναι. *φυσικὰς καὶ ἀναγκαίας ἡγεῖται ὁ Ἐπίκουρος τὰς ἀλγηδόνος ἀπολυούσας, ὡς ποτὸν ἐπὶ δίψους· φυσικὰς δὲ οὐκ ἀναγκαίας δὲ τὰς ποικιλλούσας μόνον τὴν ἡδονήν, μὴ ὑπεξαιρουμένας δὲ τὸ ἄλγημα, ὡς πολυτελῆ σιτία· οὔτε δὲ φυσικὰς οὔτ' ἀναγκαίας, ὡς στεφάνους καὶ ἀνδριάντων ἀναθέσεις.*

XXX. Ἐν αἷς τῶν φυσικῶν ἐπιθυμιῶν, μὴ ἐπ' ἀλγοῦν δὲ ἐπαναγουσῶν ἐὰν μὴ συντελεσθῶσιν, ὑπάρχει ἡ σπουδὴ σύντονος,

1 Post *ἐπιμ.* lac. ind. Muehll, verba *οὐκ ἐκλ.* obelo notans *ἐκλείψει* Bonnet *ὡς τ.*] *ὥστε τετηρηκὼς* Merbach: *ὥστ' ἀνῃρηκὼς* Us. 2 *κατὰ* Bignone: *καὶ* codd. 4 *ἐπανοίσαις* D. Oen. 10 *δυσπ.* F: *δυσπόριστον* BP *ἢ* FP: *ἡ* B: *ἡ* ⟨*ἢ*⟩ Us. 16 *φιλίας*] *φιλίαις* Us.: *φιλίᾳ* vir doctus ap. Madvig. ad Cic. *De fin.* i. 20. 68 *κατεῖδε* coni. Madvig: *κατ̣ε̣ῖ̣ν̣α̣ι̣* B^{pc}: *κατεῖναι* FP 17–18 ⟨. . .⟩ suppl. Steph.: ⟨*ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ μὲν*⟩ et *ἀναγκ.* ⟨*δέ*⟩ Bignone e Vat. 20, D. Oen. 19 *γιν.* BP^{pc}: *γενόμεναι* P^{ac}: *ἡγούμεναι* F 20 *ἀλγ.* Weil: *ἀλγηδόνας* codd. 21 *δὲ* BP: *δὲ καὶ* F *δὲ* om. F *μόνον* BP: *μόνην* F

παρὰ κενὴν δόξαν αὗται γίνονται καὶ οὐ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν οὐ διαχέονται ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου κενοδοξίαν.

XXXI. *Τὸ τῆς φύσεως δίκαιόν ἐστι σύμβολον τοῦ συμφέροντος* 150
εἰς τὸ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους μηδὲ βλάπτεσθαι.

XXXII. *Ὅσα τῶν ζῴων μὴ ἐδύνατο συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἄλληλα μηδὲ βλάπτεσθαι, πρὸς ταῦτα οὐθὲν ἦν δίκαιον οὐδὲ ἄδικον. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν ὅσα μὴ ἐδύνατο ἢ μὴ ἐβούλετο τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν μηδὲ βλάπτεσθαι.*

XXXIII. *Οὐκ ἦν τι καθ' ἑαυτὸ δικαιοσύνη, ἀλλ' ἐν ταῖς μετ' ἀλλήλων συστροφαῖς καθ' ὁπηλίκους δή ποτε ἀεὶ τόπους συνθήκη τις ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἢ βλάπτεσθαι.*

XXXIV. *Ἡ ἀδικία οὐ καθ' ἑαυτὴν κακόν, ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ τὴν* 151
ὑποψίαν φόβῳ εἰ μὴ λήσει τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐφεστηκότας κολαστάς.

XXXV. *Οὐκ ἔστι τὸν λάθρᾳ τι ποιοῦντα ὧν συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους εἰς τὸ μὴ βλάπτειν μηδὲ βλάπτεσθαι πιστεύειν ὅτι λήσει, κἂν μυριάκις ἐπὶ τοῦ παρόντος λανθάνῃ. μέχρι μὲν καταστροφῆς ἄδηλον εἰ καὶ λήσει.*

XXXVI. *Κατὰ μὲν ⟨τὸ⟩ κοινὸν πᾶσι τὸ δίκαιον τὸ αὐτό, συμφέρον γάρ τι ἦν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ· κατὰ δὲ τὸ ἴδιον χώρας καὶ ὅσων δή ποτε αἰτίων οὐ πᾶσι συνέπεται τὸ αὐτὸ δίκαιον εἶναι.*

XXXVII. *Τὸ μὲν ἐπιμαρτυρούμενον ὅτι συμφέρει ἐν ταῖς* 152
χρείαις τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας τῶν νομισθέντων εἶναι δικαίων ἔχει τὸ ἐν τοῦ δικαίου χώρᾳ εἶναι, ἐάν τε τὸ αὐτὸ πᾶσι

5, 8 *ἐδύνατο* bis BP: *ἠδύνατο* bis F 6 *ἄλληλα* coni. Gass.: *ἀλλὰ* BF: *ἀλλὰ* . . . (lac.) P 7 *ἦν* Us.: *ἡ* BP: *ἐστιν οὐδὲ* F 8 *μή*[1] om. F 16 *ποιοῦντα*] *κινοῦντα* coni. Madvig 17 *μηδὲ* BP: *καὶ* FP^{γρ} 18 *ἐπὶ* Vat. 6 (et olim Menag.): *ἀπὸ* BP^{ac}: *ὑπὸ* FP^{pc} *τοῦ π.* om. F spatio relicto 20 ⟨*τὸ*⟩ add. Gass. 22 *αἰτίων* B: *αἰτιῶν* FP 25–26 *τῶν* . . . *δικ.* ut additamentum secl. Us. 26 *ἔχει* FP: *ἔχειν* B *τὸ ἐν* coni. Muehll: *τὸν* P: *τὸ* F: om. B *χ. εἶναι* Muehll: *χώραν εἶναι* BF: *εἶναι* P^{ac}: *ἐνέχυρον* Bailey: *χαρακτῆρα* Us. *τὸ* om. F

γένηται ἐάν τε μὴ τὸ αὐτό. ἐὰν δὲ νόμον θῆταί τις, μὴ ἀποβαίνῃ δὲ κατὰ τὸ συμφέρον τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, οὐκέτι τοῦτο τὴν τοῦ δικαίου φύσιν ἔχει. κἂν μεταπίπτῃ τὸ κατὰ τὸ δίκαιον συμφέρον χρόνον δέ τινα εἰς τὴν πρόληψιν ἐναρμόττῃ, οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἦν δίκαιον τοῖς μὴ φωναῖς κεναῖς ἑαυτοὺς συνταράττουσιν ἀλλ' ἁπλῶς εἰς τὰ πράγματα βλέπουσιν.

153 XXXVIII. *Ἔνθα μὴ καινῶν γενομένων τῶν περιεστώτων πραγμάτων ἀνεφάνη μὴ ἁρμόττοντα εἰς τὴν πρόληψιν τὰ νομισθέντα δίκαια ἐπ' αὐτῶν ἔργων, οὐκ ἦν ταῦτα δίκαια. ἔνθα δὲ καινῶν γενομένων τῶν πραγμάτων οὐκ ἔτι συνέφερε τὰ αὐτὰ δίκαια κείμενα, ἐνταῦθα δὲ τότε μὲν ἦν δίκαια, ὅτε συνέφερεν εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν τῶν συμπολιτευομένων· ὕστερον δ' οὐκ ἦν ἔτι δίκαια, ὅτε μὴ συνέφερεν.*

154 XXXIX. *Ὁ τὸ μὴ θαρροῦν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἄριστα συστησάμενος οὗτος τὰ μὲν δυνατὰ ὁμόφυλα κατεσκευάσατο· τὰ δὲ μὴ δυνατὰ οὐκ ἀλλόφυλά γε· ὅσα δὲ μηδὲ τοῦτο δυνατὸς ἦν, ἀνεπίμεικτος ἐγένετο, καὶ ἐξωρίσατο ὅσα τοῦτ' ἐλυσιτέλει πράττειν.*

XL. *Ὅσοι τὴν δύναμιν ἔσχον τοῦ τὸ θαρρεῖν μάλιστα ἐκ τῶν ὁμορούντων παρασκευάσασθαι, οὕτω καὶ ἐβίωσαν μετ' ἀλλήλων ἥδιστα τὸ βεβαιότατον πίστωμα ἔχοντες, καὶ πληρεστάτην οἰκειότητα ἀπολαβόντες οὐκ ὠδύραντο ὡς πρὸς ἔλεον τὴν τοῦ τελευτήσαντος προκαταστροφήν.*

1 *γέν.* BP : *μὴ γένοιτο* F *νόμον* Us. : *μόνον* codd. 2 *δὲ* FP : *δὴ* B 5 *ἐκ.* post *χρ.* transp. B 6 *ἀλλ' ἁπλῶς εἰς τὰ* Kochalsky : *ἀλλὰ πλεῖστα* codd. : *ἀλλ' εἰς τὰ* Us. 7 *καινῶν* Aldobr. : *κενῶν* codd. 8–10 *ἀνεφάνη . . . πραγ.* om. F 8 *ἐναρμόττοντα* Us. 10 *καινῶν* Gass. : *κενῶν* P : *καὶ τῶν* B : deficit F *τῶν* om. B 11 *δὲ* BP : *δὴ* F 12 *συμπ.* BP^{ac} : *πολιτευομένων* FP^{pc} 14 *μὴ*] *μὲν* suspicatus est Us. *συστειλάμενος* coni. Us. 15 *οὗτος* om. B 15–16 *τὰ*^{2} . . . *ἀνεπ.* om. B^{ac} spat. relicto : *τὰ δὲ μὴ δυν.* et *ἐπίμικτος* suppl. B^{pc} 16 *δὲ* Us. : *γε* P : om. F 17 *ἐξ.* Steph. : *ἐξορίσατο* h : *ἐξηρίσατο* **a** : *ἐξηρέσατο* Us. : *ἐξηρείσατο* Muehll *τοῦτ'* P : *τοῦ* F : *τούτω* B : *τούτων* Aldobr. *ἐλυσιτέλει* P : *λυσιτελὲς* B : *λυσιτελῆ* F : *λυσιτελεῖ* Aldobr. 18 *τὸ* Meibom. : *τε* BP : om. F 19 *παρασκ.* FP^{pc} : *παρασκευασθαι* BP : *παρεσκευάσθαι* h *οὕτω* BP : *οὗτοι* F 20 *ἥδιστα τὸ* Us. : *ἥδιστον τὸν* B : *ἥδιστον* FP 21 *πρ. ἔλ.* B : *πρ. σὲ δέον* P^{ac} : *ἔλεον* F^{pc}P^{pc} 22 *προκ.* BP : *καταστροφήν* F

INDEX NOMINVM

Hic Index et nomina hominum locorumque et adiectiva propria continet, non autem librorum titulos nec nomina mensium. Numerus capituli in quo invenitur nomen unumquidque semel tantum describitur, etiamsi nomen in eodem capite compluries reperiatur. Homonymi, secundum numeros adhibitos in encyclopaedia a viris doctis Pauly Wissowa Kroll (*RE*) edita—quoad fieri potest—discriminati, disponuntur in quo ordine apud Diogenem inveniuntur. Numeros capitulorum in quibus Diogenes fontes affert typis crassioribus curavi.